
UNIVERSITY OF TORONTO
3 1761 00368405 7

Digitized by the Internet Archive
in 2018 with funding from
University of Toronto

https://archive.org/details/nyelvemlktrrgima02unse

382

NYELVEMLÉKTÁR

RÉGI MAGYAR CODEXEK ÉS NYOMTATVÁNYOK.

KIADJA

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

NYELVTUDOMÁNYI BIZOTTSÁGA.

PH
2025
.194
köt. 2

SZERKESZTIK

BUDENZ J., SZARVAS G., SZILÁDY Á.

BIZOTTSÁGI TAGOK.

II. KÖTET.

BUDAPEST 1874.

A M. T. AKADÉMIA KÖNYVÁRUSI HIVATALA.

A miskolczi ev. ref. főgymnasium
könyvtára:
10229.

Z. 7718
22.97.

NYELVEMLÉKTÁR.

II.

RÉGI
MAGYAR CODEXEK:

WESZPRÉMI C. — PEER C. — WINKLER C.
SÁNDOR C. — GYÖNGYÖSI C. — THEWREWK C. — KRIZA C.
BOD CODEX.

KÖZZÉTESZI

VOLF GYÖRGY.

BUDAPEST 1874.

A M. T. AKADÉMIA KÖNYVÁRUSI HIVATALA.

PESTI KÖNYVNYOMDA-RÉSZVÉNY-TÁRSULAT.
(Hold-utcza 4. sz.)

ELŐSZÓ.

E kötetben nyolcz codex lát először napvilágot. Megválasztásukat a tartalom rokonsága magyarázza, elrendezésükben meg, a mennyire lehetett, koruk szerint jártam el. Csakhogy kora mindössze is háromnak van meghatározva, a Winkler, Thewrewk és Kriza Codexé, a többi ott foglal helyet, a hová épen jutott, s igy abból, hogy a Weszprémi Codex legelül áll, nem következik, hogy társai közt legrégibb. Nevük megmaradt úgy, a hogy Toldy Ferencz közli (Az ó és középk. magy. irod. tört. 3. kiad. II. kötet). Tartalmuk teljesen van adva, tehát oly darabok, melyek több codexben előfordulnak, mind annyiszor ismétlődnek. Ki nem maradt csak a deák szöveg, ha nem volt magyarra forditva. A verseket, melyeket a Thewrewk Codexbeli Mind Szent Apostolokhoz nevezetűnek kivételével mind egyfolytában vannak irva, szakokra és sorokra osztva szedettem, de nem azért, mintha valamennyinek helyesen megfejtettem volna a schemáját, hanem csak hogy mivoltukat külsőkép is föltüntessem. Egynek, a Winkler Codexbeli Io ees gonoz zerzetőſnek dicheretj ees zydalmának csak akkor vettem észre verses természetét, mikor már ki volt szedve. Ez véleményem szerint két tizsoros strophából áll. Kettő meg, a Peer Codexbeli Idwez leg iſtennek zenth teſte kezdetű és a Winkler Codexbeli Aztalnak zent dicherete, oly tactusos, hogy akár vers is lehet, de schemájával egyiknek se boldogultam. A verses darabokat a tartalomjegyzékben mind csillaggal jelöltem, az utóbbi kettő előtt azonban kérdőjelet is tettem melléje. A betűkre s egyéb jelekre nézve a jelen kötet átalában ugyanazt az eljárást követi, melyet a Bécsi és Müncheni Codex kiadása. Itt tehát csak

az eltérésekről kell megemlékeznem. Az egyik az, hogy a mi az eredetiekben ki van törülve, itt ( )-ben, a mit pedig magam iktattam a szövegbe, [ ]-ben áll. A másik meg az, hogy az első két codexben a (†) átalános figyelmeztető jel, mely akár mi okból föltünő szavak mellett s oly helyeken áll, hol az eredetiek valamit kihagytak. A többi codexben azonban e (†) csak olvashatatlan törlést jelent, mig a hibás szavakat (!) jelöli, a kétes olvasatúakat pedig (?) mutatja. Azután a mi a Weszprémi és Peer Codexben a soron kivül, akár fölötte akár a lap szélén áll, két elválasztó jel közé van téve. Végre a Peer Codexben nem volt lehetséges a g és ģ olyforma fölcserélése, hogy az előbbi g-t az utóbbi meg gy-t jelentsen, mert a g-re nem valamennyi, hanem csak némely, többnyire magas hangzók előtt rakja föl a vonást, hogy valahogy gy-nek ne olvassuk. Az eredetinek ģ-jét tehát dőlt *g*-vel jelöltem. Már most Toldy kalauzolása mellett az egyes codexekre térhetünk.

A Weszprémi Codex néhai Winkler Mihály pécsi kanonok ajándékából 1801 óta az egyetemi könyvtáré. Hogy kik mikor irták, nem tudni. Ismertette Horvát István 1835-ben (Tud. Gyüjt. VIII. köt.) egyszersmind első lapja hasonmását is adva, melyet Toldyval szólva „irodalmi régiségeink egykori nagy búvárja Weszprémi Istvánnak“ ajánlott. Másolta az akadémiai könyvtár számára Illés László orvosdr. 1841-ben, de sok helyen hibásan. E kis 8r. alakú codex papirosra irva a hány darabja annyi kéz műve. A középső folyó irás, a másik kettő kapcsolt barát gót. Végén csonka, bekötve nincsen, boritéka deák irásos hártya, melynek belső oldalán elül e magyar szavak állanak: „eböl Virag Vafzarnap estue s Nagi Czütör estue oluafznak.“ A 108. és 109. lap közé egy hosszában összehajtott csik papiros van varrva, melynek két belső oldala egyikére a 2. kéz fölülről lefelé „sv̊uem lolköm Viragom czinigem“, másikára „araniom gombom agom leuelem“ szavakat irt. A 114. és 116. lap üres, a 115. lapon meg legfelül „Jiesus“, alatta „Oracionale“, ez alatt „en Istenem“ s legalul „Az Somodi nenem könue ez“. Az első kettő a 3. kéz irása, a többi a 2. kézé. Codexünket tehát valamikor egy Somodi nevű nő (apácza ?) birta.

A Peer Codex az eléje kötött levelek egyikén olvasható jegyzet szerint „1787-ben Peer Jakab piarista áldozár ’s

Pozsonban a' történelem tanáraé volt. Holta után Jankowich Miklós vette-meg, kinek gyüjteményéből 1852-ben Januar 20-án hozatott-át a' Széchenyi-országos könyvtárba, 's itt ujonnan beköttetett, megtartatván minden lap a' régi kötésből, mellyen valamelly érdeket gerjeszthető irományy volt olvasható." E jegyzet irója Mátray Gábor azt is mondja, hogy „régibb kötése erős vastag fatáblában volt setét barna bőrrel bevonva 's rézkapcsokkal lemezekkel ékesitve." Új kötése is sötét barna bőr, de minden diszités nélkül. E codex 8r. papiros, 3 levele ki van szakitva, még pedig elseje legelül, második a 116. s harmadika a 362. l. után. Magyarját 6 kéz irta, a 2. Beatus auguſtinus oracioján kezdi s már a 216. l. végével elhagyja, a 3. a két cantilenát irta, a 4. a litaniát, a rákövetkező részeket végig az 5., s ezek közül csak épen a nag miſen valo evangeliomot a 6. kéz. Tehát vagy öt hatod részét egymaga az 1. irta. Ez irások közül a 3. és 4. kézé folyó irás, a többi rideg barát gót. Csinosnak csak az 1. kéz irása mondható.

E codexről először Révai Miklós adott tudósitást 1787-ben az Elegyes Verseihez kapcsolt Régiségek közt (288—300. l.) közölve belőle a két cantilénát, azután megint csak ő 1803-ban az Antiquitates I. kötetében (23—26. l.), utána pedig s az ő nyomán Horvát István 1835-ben (Tud. Gyüjt. V. k.) a Pál legenda kezdetének Révai kezével készült hasonmását is adva. Egyik másolatát Révaitól (4r., évszám s Révai neve nélkül), mely mellett a Horvát kiadta hasonmás is látható, a muzeumban találtam, a hová Horvát István könyvtárából került. Ez annyiban fontos, hogy megtartott némely részeket, melyek az eredetiben ma már nem találhatók. Ujabb másolata Gyurikovics Istvántól az akadémia könyvtárában. Hogy codexünk mikor készült, határozottan nem mondhatni. Évszám kettő is van benne, de egyik sem hiteles. Az első 1508 Vásárhelyi András cantilenája utolsó előtti szakában fordul elő, de csak azt mondja, hogy e cantilenát mikor szerzették. A másik pedig 1526 az eredetinek 356. lapján csak azt mutatja, hogy mikor irták bele azt a deák részt, melynek befejezését teszi. Révai az 1. és 2. kéz irását az előbbi évszámra támaszkodva a XV. század közepére teszi, de helytelenűl, mert charactere a XVI. század elejére mutat.

Hogy Révai e codexet akkor másolta, mikor már Jankowich birtokában volt, bizonyitják a czimlapra irt ezen szavai: Ex Collectione Jankovitsiana. Összevetve ezt Mátrai jegyzetével, mely szerint átvételkor az új kötésben mindent megtartottak, a mit a régiben találtak, világos, hogy a most hibázó részeknek Révai másolata után ugyan, de codexünknek mégis muzeumba kerülte előtt még Jankowichnál kellett kiesniök. A muzeumban csak egyet különitettek el s az a „Calendarium nominibns plerumque truncatis“, melyről Mátray Révay másolatában *) alatt azt mondja, hogy: „Calendarium hoc non erat compactum cum praecedentibus. Ideo ab his separatim positum et sub titulo: I m a k ö n y v é s C i s i o k a l e n d á r i o m inter MSS. Hung. Musei Nat. Hung. elenchisatum.“ E kalendáriom közlése nem oly sürgetős, azért itt csak a többi rész álljon. Előre bocsátom, hogy Révai csak általánosságban mondja, mi hány lapot foglal el, de hogy egyegy lapra mennyi esik, azt nem jelöli. Apáti cantilenája után most is megvan az eredetiben egy 5 lapnyi deák szöveg. Ez után foglalt helyet a 6 lapra terjedő kalendáriom, s erre következtek 2 lapon ez imádságok:

O yrgalmaſſagnak dychoͦſeghes keralne azzonya ẘdwoͦzloͦm ah te mehednek tyzteletes templomath kyben nywgowek en vram es en iſtenem Ameṇ Aue maa

O yrgalmaſſagnak dychoͦſeges keralne azzonya ẘdwoͦzloͦm atte zẘzey zwedet ky vala tyztaſagws menden bẘnnek zeploͦytоͦl Ameṇ aue maria

O yrgalmaſſagnak dychoͦſeges keralne azzonya wdwoͦzloͦm atte nemeſſeghes lelkedet mel' megh ekeſoͦltetek malaſtoknak es menden yozagoknak dragalatuṣ ayandokywal Ameṇ Aue maa

Keth negwen ezer eſtendeyg walo bolchya vagyon

Idwez legh vram ihūs xpuṣ oͦroͦk velagoſſagnak feneſſeghe zeploͦtelen thẘkoͦr azzonyom marianak zwloͦtte irgalmaz ennekem bẘnoſſnek Ameṇ pr̄ nr̄ Aue maa

ymadſagodnak eloͦtte mondyad ezth

Ez után 6 lapon:

Incipit Decem precepta

Vnum deum crede egh iſtenth hygh

Non assumes nomen dei tui in vanum Iſtennek neṿeth heẹyaba ne vegyedh

Sabbata sanctifices ẘdnepeth ẘdől'

Honora patrem et matrem Athyadoth anyadod thyztellyed

Non occides nec verbo nec facto Emberth ne ŏly ſe tŏrŏddel ſe nyelweddel

Non mekaberis Neeparaznalkodyal

Non furtum facias Nee vroz

Non falsum testimonium dices contra proximum tuum hamis thano ne legh barathod ellen

Non concupisces rem proximi tui Mas embernek vagh barathodnak marhayat gonoſwl ne kywanyad

Non desiderabis vxorem eius Mas embernek fyath vagh feleſeghet gonozwl ne kewanyad

Item sequuntur Quinque sensus hominis

Visus latas *Auditus* hallas *Gustus* N'eldecles *Odoratus* illatozas *Tactus* Jlletes

Septem peccata mortalia

Superbia kewelſegh *Auaricia* fŏſwenſegh *Luxuria* bwyaſagh *Jra* haragoſſagh *Gula* thorkoſſagh *Jnuidia* Jregſegh *acidia* Jorawaloreſtſegh

deinde sequuntur octo beatitudines

Paupertas lelky ſeghenſegh *Mititas* Eghẘgyŏſegh *Luctus* ſyralm *Esuries* Jgaſſagnak ehezeſe *Misericordia* Jrgalmaſſagh *Cordis mundicia* zwnek tyztaſaga *Paciencia* bekeſegh *persecutio* haburuſagnak bekeſeggel valo ſcenwedeſe

Sequuntur Jam peccata nouem aliena jstomodo

Jussio gonozra walo parancholat *consilium* gonozra valo tanač adas *consensus* gonozra valo el enghedet byn *adulatio* byneſt bynbe dycherny *Defensio* byneſt bynbe megh mentenye *participans* Embernek bynbe reſes *Non obstans* Ellene nem al *Mutus* nema, kedwerth awagh barathſagert igaſſagnak elthagadaſa *Non manifestans* bynek ky nem yelenteſe

Hic sequuntur quatuor p. clamancia in celum

efusio sanguinis artatlan ver hullas awag wtas *Violacio virginum aut violenter aut ex consensu* zyzthŏrŏ *Merces detenta laborum* zolganak zolgalatyat megh nem adny *Peccatum sodomiticum aut stuprum vel mollitijs vel spealr gtr naturam mvlts modis intelligr et tu caute procede in interrogationibus* Termezeth ellen valo byn

Továbbá 3 üres lap után:

Miserorum pia adiutrix et mestorum omnium consolatrix preparatrix: esto mihi domina auxiliatrix atque curatrix

Segenwknek kegyes ſegedelme es zomorwaknak mendeneknek kegelmes anya epuythe leg enekem azonyom ſegedelmem ees meg gogythom

Végre 1 üres lap után 5½ lapon ez imádság:

Igaz biro ieſus criſtus kiraloknak kiralya . es wram . ky orzaglaz atthia iſtennel . es zent lelekkel . maſt melto leg en jmatſagomat megfogadny: Te meńekbol ala zalal ziznek w meheben. Hunneth weuen igaz teſtet. jůel ezuilagra. atte teremtet alatidat dragalatos zent uereddel meg ualtanod. Atte diceſſiges zent kinod: kerlek en Iſtenem: legen nekem zenetlen valo oltalman. minden uezedelmtul. hog lakozhaſſam. wram iſten atte zent zolgalatotban. Legeṇ nekem te zent kinod: yo uoltum es: koronkent ualo oltalmam. en elmemet ne haborithaſſa ellenſigimnek w alnokſagok: ne karhozek en teſtem. chalarſſagus alnokſſaggal Erees joboddal kiuel meg tered apokolnak kapuiat: teried megh en elenſigemet. es w elenzeſeket. kikel akariak. megfoglalni en ziuėmnek wtayt: Zegenkegenek es fogatkozanak: kik engemet akarnak eluezteni: legen nekik elenzeſnek alnokſagok: wezedelmek. keges Jeſus: Jo. Jeſus: ne akary engemet el hadnod: Halgaſſad meg criſtus engem tegedet aietatuſſaggal kiatot: es zigenſſiges giarloſagbol kereet: es kėgelm kereſenek ag meg uigaztalaaſt: ne tamagianak en elenſigym. nekem bozuſſagumra. Te eerze te oltalmazo wr iſten: te leg nekem oltalmam: te igazitaſodnak miata. nekem gonoz akaroknak ellene: es te benned w ereknek zandokat megh guzheſſem. Te zent kereztfadnak Jege. en elmemet meg erizze: es diadalmas zent zazloddal: agh ennekem diadalmat: hog meg guztetet az elenſig: ereytul megfogatkozzek: Erezzedel feliul wram Jſten Zent leleknek malaztiat mel w fineſigeuel: meg ekeſſiche en ertelmemet: es engemet kik gulelnek: w akaratiokat en tulem el tauoztaſſa: Jrgalmaz nekem Jeſus criſtus: yle iſtennek zent fia: irgalmaz keńergenek angeloknak wra: leg koronkent emlekezende rolam: es binemnek keges meg bocatoia: Ne ag eret wram iſten. az en elenſigimnek de aggiad te zolgalo leaniodnak mert imadlak. es kereſlek: az en tizta zi-

uemmel. afegedelm ert ky meg ualtad ez uilagut a magas zent kereztfaan: O attia Jften. o fiw iften. o zent lelek iften. mel koronkent yle iften hiuattatul: es wr mundattatul: hala neked: es diceret. mind erekul erekee: Amen Weg

Ezek közlése után kiadásunkra térve megemlítem, hogy a č az eredetiben, hol ʟ alaku, hol meg ć, a dőlt *g* mint mondtam mindig ǵ, az ô rendesen alul, vagy ritkán fölül vonásos o, az ů ẘ fölül vonásos u w. Kiadva eddig codexünknek csak három darabja volt, a két cantilena mint feljebb láttuk Révaitól s a sz. Lászlóról szóló ének Toldytól. A Vásárhelyi cantilenája megvan egy (az utolsó előtti) stropha hiával a Thewrewk Codexben is, a sz. Lászlóról szóló ének meg csak deákul egy (az utolsó) versszak hiával, de három magyarra is fordítottal megtoldva a Gyöngyösi Codexben. Apáti cantilenájáról azért kell még különösen megemlékeznem, hogy 8. versszaka első szavát Révaitól eltérve nem̃ Lepkek-nek, hanem Cepkek-nek szedettem, mert e szó kezdőbetűje szakasztott olyan mint a C ezekben: Cantilena, Cyn̰talan, de nagyon külömbözik a Legyen hala L-jétől, pedig mind ezeket egy kéz írta. Lehet ugyan, hogy L-nek kellene lennie, hanem hát azt is bajos elhinni, mert a versfőkből kibetűzhető név itt szinte C-t követel. Ha ez megáll, akkor a cantilenából csak egy stropha hibázik, mely a 8. és 9. közt foglalt helyet s U-ỵal kezdődött. Végűl még a Te deum magyarjáról annyit említek, hogy az eredetiben kottára van téve.

A Winkler Codex csak úgy mint a Weszprémi Codex Winkler kanonok ajándékából 1801-ben jutott az egyetemi könyvtárba. Készülte éve 1506 magában a codexben négyszer is világosan ki van téve (az eredetinek 31., 117., 234. és 270. lapján). Codexünk kis 8r., papiros, négy helyen csonka, így legelül a kalendáriomból hibázik január és december s a rá következő deák szövegből is egy vagy több levél, hátul meg az igaz szeretetről szóló rész mind elején mind végén fogyatékos. Egy lapja üres, kötése új (zöld bőr), írása kis részben nagy barát gót, máskor mindig apróbb fajta s a folyóhoz közeledő. Az egész csekély kivétellel egy kéz munkája. E kéz írása változó, hol gondosabb, hol hanyagabb, a mint több ízben fogott bele. A 2. kéztől mind össze ennyi van: „Oh zyz mariank

egyethlen egy fya zep yeſus vygaſtald megy az megy zomorodoth edes anyadath Oh zyz marianak edes zwlőtte io ieſus vygaſtald megy a fyvnekwl maradath edes zvledeth Oh myndenneſtől megy ſomorodoth aldoth zyz mariannak edes fya vygaſtald megy ſyralmas edes anyadath ha leheth Oh ſeles (?) vygaſtald vygi vylagnak byzon vylagoſſaga my mely ygen megy oltatal Oh angyaloknak ſep feneſſege ees mynden ſentteknek mely ygen megy hirwattal Oh byzon 'zent ſegeſ ereyd kyk myndenkoron zent malatnak folyaſawal zarmazanak mely ygen megy (za) zarradanak" az eredetinek 32. s e néhány szó 44. lapján: „Oh zyz marianak egyetlen egy fya zep yeſus vigaſtald a meg az meg zo-". E két apróságot valaki csak utólagosan firkálta bele, azért a szövegbe nem gondoltam fölveendőnek. A 3. kéz az igaz szeretetről szóló részt irta.

A kalendáriom, mint már emlitettem, nem egész, de meg nagyon hézagos is, minthogy a napoknak, melyek csak a vasárnapi betükkel vannak jelölve, alig fele van kitöltve. Az eredetiben ez legelül 20 lapot foglal el, úgy hogy két-két lapra egyegy hónap esik. Mivel a szövegből e kalendáriomot is kirekesztettem, álljon itt, a mi megvan belőle. A vasárnapi betüket természetesen elhagyom, csak azt jegyzem meg, hogy február mint rendesen d-vel kezdődik, s a helyett a napokat arab számokkal jelölöm.

Bőith elő ho hwzon nyolcz

1 zenth Brigida Azzon 2 Gergtya zentőlő Bodog Azzon 3 Zenth Balaſ pyſpek 5 zenth Agotha azzon 6 zenth dorotya Azzon 9 zenth Appalyn Azzon 10 zenth Koloſ Azzon 14 zenth Balynth Martyr 16 zenth Iuliana Azzon 22 vzőgheſ zenth petőr Apaſtal 24 zenth Matyaſ apaſtal

Bőith maſho harmicz eg nap

7 perpetua 12 zenth Ghergőr papa 17 Zenth Gedrud Azzon 21 zenth Benedők Appath 25 Gymőlch olto Bodog Azzon

Zenth Gőrgh ha harmicz nap

4 zenth Amboruſ doctor 14 zenth Tiburcius 18 zenth vallerianus 23 zenth Alberth 24 zenth Georgh 25 zenth Mark 28 zenth vitalis 29 zenth petőr martir

Pynkőſth ha harmiczeg Nap

1 zenth philep zenth Iacab 3 zenth kőrőzt megh leleſe 4 zenth florianus 5 zenth Gothard 6 zenth Ianos Mykoron olayba

főztek 8 Zanizlo Szenth myhal 10 zenth Epimachus 12 Nerei Achilei zenth pangracz 15 zenth Sophia Azzon 19 zenth potenciana 22 zenth Elona Azzon 25 zenth vrban papa 30 zenth felix Martir 31 zenth petronella zenth petőr leanya

Zenth ywan ha harmycz Nap

1 zenth Nicomedis Martir 2 zenth Eraſmus 5 Zenth bonifacius Martir 9 zenth primus Martir 11 zenth Borrobas Apaſtal 13 zenth Anthal Confeſſor 15 zenth vyd 19 zenth Gyarfas 22 Tyz ezőr vyteez 24 zenth ywan 26 zenth Ianos ees zenth pal 27 zenth lazlo kyral 28 zenth Leo papa vigilia 29 zenth petőr zenth pal

zenth Iacab ha harmyczeggh nap

2 Bodog Azzon Latogataſa 3 zenth Tamas 7 zenth 8 zenth Ghelien 13 zenth Marghyth 15 Tyzőnkeeth Apaſtal 17 zenth Elek 20 zenth elyees propheta 21 zenth praxis azzon 22 zenth Maria Magdolna 23 zenth Appolinaris pyſpők 24 zenth chriſtina Azzon 25 zenth Iacab Apaſtal 26 zenth Anna Azzon 29 zenth Simplicius 30 zenth Abdon ees ſennen

Kyſazzon ha harmycz *eg* nap

1 zenth petőr vaſa zakadatya 2 zenth iſtwan papa 3 zenth iſtwan teſte megh leleſe 5 Hawi Bodog Azzon ees damokos 6 wr zyne valtozatya 7 zenth donath 8 zenth ciriakus 9 zenth Romanus 10 zenth Lewryncz 11 zenth Tyburcius 12 zenth clara azzon 13 zenth ipolyth 14 zenth ewſebius vigilia 15 Nagh Azzon napya 18 zenth Agapith 19 zenth Layws 20 zenth iſtwan kyral 23 vigilia 24 zenth Bertalam Apaſtal 27 zenth Rufus 28 zenth Agoſton 29 zenth ianos nyaka vagaſa

Zent miha harmycz Nap

1 zenth Egyőd 8 Kyſ Azzon napya 9 zenth Gorgonius Martir 11 zenth proth ees Iacinkt 14 zenth kőrőzth fel magaztataſa 15 zenth Nicomedis martir 16 zenth Femya Azzon 17 zenth Lompeerth 21 Zenth Mathe Apaſtal 22 zenth Moryez martir 24 zenth Győlerdh pyſpők 27 zenth Cozma damyan 28 zenth vencezlaus Martir 29 Zenth Myhal Archangyal 30 zenth Ieronimus doctor

Mynd zenth ha harmycz egh nap

1 Zenth Remigius pyſpők 4 zenth Ferencz Confeſſor 7 zenth Mark papa 9 zenth dienőſ Martir 13 zenth kalman 14 zenth

Kalixtus papa 16 zenth Gaal Confeffor 18 zenth Lucach Ewangelifta 21 Tyzőnegh ezőr zyz Vrfula 22 zenth Seuerus pyfpők 23 zenth Seuerinus 25 zenth Crifpinus 26 zenth dőmőtőr 27 vigilia 28 zenth Symon iudas 31 zenth Quintinus

Zenth Andras ha harmycz naph

1 Mynd zenth Napya 2 Halottak napya 5 zenth Emrőh hercegh 6 zenth Leo papa 8 Neegh coronazot Martir 9 zenth Theodorus Martir 10 zenth Marton papa 11 zenth Marton pyfpők 13 zenth Bereczk pyfpők 16 zenth Othmar Apaath 19 zenth erfebőth Azzon 22 zenth Cecelye Azzon 23 zenth kelemen papa 24 zenth krifogonus Martir 25 zenth katheryna azzon 29 zenth Saturnus vigilia 30 zenth Andraf Apaftal

Karachon ha harmycz egh

— — — — — — — — — — — — — —

A kiadásunkba felvett deák részeket külömbség okáért dőlt betűvel szedettem, a patris sapientiát meg azonfölül a maga helyéről elvéve közvetetlenűl magyar fordítása elé tettem. A betűkről csak annyit, hogy az aa, ee, oo az eredetiben egynéhányszor nem egymás mellé, hanem egymás fölé van irva, az ő ŷ ŵ meg többnyire alul vonásos o, v, w, de van olyan ő is, mely azon kivül, hogy alul vonásos, fölül két pontos is. Az ů, mely csak a 3. kéz írásában fordul elő, fölül vonásos u. A ǵ ritka s gy-re g-re egyaránt használtatik.

A Sándor Codex, melyet első ismertetője Toldy „a régi m. irodalom körűl kitünő érdemű Sándor István emlékezetének" ajánl, az egyetemi könyvtárban van. Korát nem tudni. Másolata nincs. Kötése új, alakja kis 4r. anyaga papiros, mind végig egy kéztől származó írása kapcsolt barát gót. A mit magában foglal, mind teljes ugyan, de úgy látszik, hogy valamikor elül is hátul is még többet tartalmazott. Némely betűje sajátságos, így az é, ǵ, l', ń mint a Thewrewk Codexben is e", g", l", n", sőt előfordul r" (=rj) is, az aa és ee néha mint a Winkler Codexben egymás fölé írva, č-je < alakú, ő-je ů-je abban külömbözik egymástól, hogy amaz alul, ez fölül vonásos o. A 32. lapon (kiad. 232. l. 27. s.) a „vyafkottanak" szó után /\ jel, a mi azt teszi, hogy a lap szélére irott ide szól, a lap szélén meg „zeffeeg" áll, a többi a könyvkötő gyalujának esett aldozatul. Alkalmasint „az zŷzeffee-

geert" állt ott, de minthogy határozottan nem tudni, ki kellett hagynom.

A Gyöngyösi Codex elébb a ferencziek gyöngyösi könyvtáráé volt. Ott látta nem nagyon hihető vallomása szerint (l. Döbrentei nyilatkozatát a Régi M. Nyelveml. II. k. 363—368. l.) Horvát István még a huszas évek előtt s első ugyancsak ő ismertette 1836-ban (Tud. Gyüjt. IX. k. 107—110. l.) első lapja hasonmását is adva. Akkor még régi XVI. századbeli deák nyomtatványokkal volt egybekötve. Most ezektől elválasztva s újra bekötve az akadémia könyvtárában van. Másolata nincs. Kiadva belőle eddig csak a sz. Lászlóról szóló töredék s a Mátyás király emlékezetére szerzett ének volt (a Régi M. Nyelveml. II. k. 5—7. l.). Külsejére nézve kis 4r., papiros, 3 lapja üres, 2 utolsó levele pedig fölcserélve, úgy látszik teljes, irása nagyrészt kapcsolt barát gót, csekély részben folyó irás. Magyarja 4 kéz munkája. Az 1. a sz. Brigida imádságai előtt lévőt irta, a 2. kéz irása innentől fogva a 22. lap végéig terjed, azontúl a 3. kéz látszik, a Modus confitendi minden hozzátartozóval együtt a 4. kézé, a sz. lélekről szóló ének pedig ismét a 3. kéztől származik. Ezek közűl az 1. és 4. folyó irás. Amaz ügyetlen volta, tintája fakósága s papirosa kopottsága miatt csak nagy nehezen olvasható.

A Salue benigne rex Ladislae, mint már a Peer Codexnél emlitettem, e codexben ugyanaz, azzal a külömbséggel, hogy itt a Tu carne purus kezdetű versszak a Tu membris sanus kezdetű előtt áll, s az utolsónak helyét három ott nem található foglalja el. Magyarjából azonban itt csak az elsőnek legkezdete s a három amott hibázó van, ez is egy pár helyen megcsonkitva. E helyeket kipontoztam. A mi deákja a Peer Codexben is előfordul, nem tartottam ismétlendőnek, a mi ott nincs, azt szivesen közöltem volna, de megvallom nem boldogultam vele oly rosz az irása s annyi benne a compendium. A Mátyás királyról szóló éneknek nincsen deákja. E darabban a „thykere" szó fölött (kiad. 243. l. 1. s.) az eredetiben „laga" áll, a textusnak tehát ott alkalmasint igy kellene lennie: „Magyar orzagnak fenes thykere vilaga" s erre a „bajnaka", „hajlaka", „oka" rim is mutat. De mivel ez csak gyanitás, a „laga"-t egyszerűen kihagytam. Még ki kell emelnem, hogy e codex

irói kirekesztőleg csak a latin alphabetummal élnek, tehát az ő ů, ǵ, ń és más efféle jegyes betük sehol se fordulnak elő.

A Thewrewk Codex elébb a ferencziek érsekujvári könyvtárában volt s először Ponori Thewrewk József adott róla tudósitást 1843-ban (Hirnök 12. szám). Most a szerzet ajándékából az akadémiáé. A felajánlás, mely az első tábla belsejére van irva, igy szól: „Ezen ima-kéziratot (1531) az Érsekujvári sz. Ferencz-rendüek könyvtárából a' Magyar Academiának felajánlja és általadja f. t. Koppan Jenő, Provincialis, 1854. Piry Czirjék által.“ Készülte éve 1531 kétszer van kitéve számmal (a 138. és 257. l.). Másolata nincs. Alakja 12 r., anyaga papiros, hatféle irása közül az 1. és 3. kéztől való rideg barát gót, a többi folyó irás. Az 1., 3. és 6. kézé gyakorlott, csinos, a többié ügyetlen, idomtalan. A codex alapját az 1. és 3. teszi, a többi járulék s az itt ott üresen hagyott leveleken élődik. Ez utóbbi irások közül a 6. kézé jó kései férfi irás, a hátra levő háromé pedig a mint Toldy mondja XVII. századbeli nő irás. A 2. kéztől való a Kegielmes vrom iesvs kezdetü imádság (az eredetinek 104. lapja közepétől a 110. végéig) s a zent barbara jmachaga a rá következő más nemű két könyörgéssel (a 124. l. végétől a 126. l. végéig); a 3. kéz irása először a 119. l. végétől a 122. l. végéig, azután a 282. l. végétől a 307. l. végéig terjed; a 4. kéztől csak a ſent ana aſoni imacaga van (a 122. l. végétől a 124. l. végéig); az 5. kéz első izben a 156. lapon kezdi s a 163. l. végéig megy, második izben meg a 309. lap elejétől a codex végéig tart; végre a 6. kéz irása a 165. l. elejétől a 185. l. végéig terjed. A többit, az egész codexnek legalább is három negyed részét, mind az 1. kéz irta. A 66. l. alján az eddigiektől elütő irással e szavak állanak: „bőtben ezt kel mondany. döcső se icsiret teniket Uram örök docsesignek kirala“ s a zent bernald dokthornak ymaczagaban egy jelen századbeli kéz correcturái látszanak, az elül üresen hagyott levelek másodikán pedig szinte nem nagyon régi irással az imádság olvasható:

†

Oh Istenek kedvese kristus Jesus jegyese, ſzűz ſzent borbala. a mikor Utolso oramban lészek és Végső fohazkodasimban, a mikor ſzemem fenyem megh homalosodigh és a Neyel-

vem meg niműl. a mikor elmimben megh fogyatkozom. és minden érszékenségitűl megh fosztatom. akor akor oh dősefzéges Szűz sijes oltalmomra Tavosztasd el Tőlem a gonosznak minden kisértetit, és Vezesd a lelkemet mennyeknek országba a te édes Jegyesedhez az én Szerelmes megh Valtomhoz. és Udvözitömhoz, Amen Sr. EZ.

A codex belsejében 5 lap üres, a 312. l. után egy vagy több levél hibázik s két helyen (104. és 106. l.) az irás félben van hagyva. Kötése kopottas, de a codexnél jóval ujabb, mert még azon irásokból is el vannak metszve a szélső betűk, melyeket Toldy XVII. századbeli nő irásoknak mond. A betűk nagyon változók, igy az ė hol ė hol meg ë, hasonlóképen a ǵ, ĺ, ń, r' (rj) is egyszer ǵ, ĺ, ń, r' másszor meg mint a Sándor Codexben g″, l″, n″, r″, az ő is hol alul vonásos hol meg alul fölül vonásos o, az v̊ ẘ meg fölül majd egy majd két pontos v w. A Vásárhelyi András énekéről már a Peer Codexnél szóltam.

A Kriza Codex „Kriza János unit. superintendens eszközléséből" az akadémiai könyvtáré. Irta „frater pal Garay predicator zőrzetbely" 1532-ben. Első ismertetője Toldy. Másolta Ring Adorján s e másolat is az akadémia könyvtárában van. E 16. r. kis codex kötetünkben egymaga hártya, kötése új, irása rideg barát gót, 1. lapjáé folyó. E lapon is valamikor Garay Pál irása volt, de később valami vad ember keze kivakarta s nagy ügyetlenül a most is ott éktelenkedő Praeambulumot irta rá. Azonfölül (a 16. l. után) ki van szakitva 1 levele, melyen a 3. imádság kezdődött, de ezt mégis ki tudjuk pótolni más codexekből (Winkler, Gyöngyösi, Thewrewk). Az imádságot kezdő lapokat Garay meglehetős ügyesen rajzolt és csinosan festett kezdő betűkkel s czifrázatokkal diszitette. Betűiről csak annyit, hogy a ǵ-t az eredeti is ǵ-vel jelöli, meg hogy ő-je mint a többi codexeké is rendesen alúl vonásos o. A 74. l. aljára folyó s úgy látszik Garaytól származó betűkkel irt: „LX. & duo CC Super addita millia Quinq: Tot fertur Chriftus pro nabis (!) Vulnera paffus" szavakat mint a textussal semmiképp össze nem függőket kihagytam.

A Bod Codex, melyet első ismertetője Toldy „régi irodalmunk érdemes bajnoka Bod Péterről" nevezett el, az egye-

temi könyvtáré. Kora ismeretlen, másolata nincs, alakja kis 4. r., anyaga papiros, kötése új, mind végig egy kéztől származó írása félig kapcsolt apróbb barát gót, tartalma teljes. A č-t é-vel, a ǵ-t úgy mint e kiadás ǵ-vel, a dj-t ď-vel, az ő-t alul vonásos o-val, a pj-t néhányszor ṕ-vel s az ẘ-t fölül vonásos w-vel jelöli. Többi betűje a más codexekben is szokásos.

A codexek ismertetése után még azzal a vallomással tartozom az olvasónak, hogy habár e kiadást nyomás előtt betűről betűre háromszor is összehasonlítottam az eredetiekkel, egy-két botlására mégis csak akkor akadtam rá, mikor nyomás után is még egyszer gondosan végig vizsgáltam. Ezeket kiigazítva jegyzem ide az első számmal a kiadás lapját, a másodikkal ennek sorát jelölve ilyformán: **2**, 38 és **3**, 1 kel eh; **5**, 15 kőzelgetne; **8**, 14 ne(m); **9**, 18 atkozot; **14**, 9 annianak; **20**, 9 eh főlden, 22 ah te; **23**, 17 vyn-; **30**, 14 kealtnak; **32**, 38 eſ a meliek; **33**, 6 egizer; **35**, 24 az; **39**, 25 Nyochadzor; **40**, 17 ſerkegedned; **41**, 16 hevolkodo; **43**, 23 Ma-; **53**, 12 kyſleny; **56**, 2 es' az ő fyạnak; **57**, 18 zenthſe*g*es, 25 dychőſe*g*eth; **60**, 10 pal; **66**, 28 foľuan; **69**, 24 Ieſus; **74**, 36 teľľyes; **75**, 18 melľyeth; **84**, 16 habet; **85**, 4 vires, 11 teremtőd; **88**, 27 criſtuſnakh; **99**, 30 tanacy; **141**, 23 valameligben (!); **142**, 26 k*atrin*czayat (?); **143**, 24 peeldazaſa; **149**, 28 hala (!); **161**, 32 gondolyatok; **192**, 21 főldről; **206**, 13 tegench; **207**, 12 elebh; **208**, 1 tarſalkodẏek; **226**, 12 laqueus; **242**, 6 venned; **243**, 5 thyzteſſegen*k*nek; **255**, 15 meggontthnak; **297**, 11 boldokſagban; **338**, 11 anya maṛia; **345**, 25 IDwezlegy; **360**, 7 criſtus; **367**, 7 yrgalmaſſagoknak; **382**, 26 ǵeńerőſeggel; **383**, 10 ezedbe; **389**, 7 ezt; **393**, 3 fertelmeſb; **395**, 15 hoǵ. Kérem az olvasót, hogy az így helyreigazitott hibákat használat előtt magában a kiadásban is kijavitani sziveskedjék.

Budapest, 1874. Deczember 1-én.

VOLF GYÖRGY.

WESZPRÉMI CODEX.

Kezdetik ith vronk kenniarol valo predicacio

Thema

Miſeremini mei: miſeremini mei ſaltem vos amici mei Iob XIX

Ko̊nio̊rulieto̊k ko̊nio̊ruleto̊k raitam a uagi czak thiu en baratim Iob XIX

Ez igeket mongia eredet zerent a zent iob patriarcha ko̊n-
uenek tizenkilenczed rezeben: De maga igen alkolmaſon mongia
a my nemo̊s azzoniok maria ez vilagnak egietlen egi remenſege
mikoron alh vala zomorw orczaual ziuenek nagi keſerwſegeuel
az o̊ zerelmes fianak eh vilagnak meg valtoianak kereztfaia alat
meli igegben Inth mynket hogi a kereztfan kenzodoh kriſtuſon
ziuuink zerent ko̊nio̊rulio̊nk Imez harom okaert: Elo̊zer azert a
ky zenued: mert az mi yſteno̊nk vronk es meg valtonk ki mi
eretto̊nk vette fel az emberſeget a kiben zenued: ezert || ez 2
igeket nem oknekul mongia a keſerues annya ko̊nio̊rulieto̊k en
raitam igen meg keſero̊det anian Siriatok en velem mert yme
az en yſteno̊m es fiam a thw meg valtotok kyt en zwzen fogadek
es zulek es zwzei teiemmel neuelek: kereztfara fel fezittetuen
ket toluai ko̊zo̊t halla meg a bizon iſten es ember Maſoczer
ko̊nio̊rulno̊nk kel a ken zenuendo̊ kristuſon mert o̊ magaert nem:
de a mi zereteto̊nkert baraczagaert (†) hogi mynket az o̊ dragalatos
zent vereuel meg valtana byneinkbo̊l meg moſna: es az iſtenſegnek
kellemeto̊ſſe tenne Erre mondatik a wag czak thv en baratim vgi
mynth mondanaia gondoliat(i)ok meg: Mert a thw zeretetto̊kert
zenued: azert keſero̊gieto̊k meg en velem ha bizoni barati
vattok: Mert yme lattiatok ezt hogi mikoron valaki meg hall a
ki o̊ raita ſir iegie annak hogi vagi az o̊ barati kozzul valo
az: uagi haza||beli: a wag rokonſaga: uagi o̊ hozza tartoth: 3

Ezenkeppen a ki a zenuedő kristuffal zenued es ő halalan
zeretetből es aitatoffagbol fyr legie hogi a kriftufnak zeretőie az
Harmaczor kőniőrulnőnk kelh az edes aniankon es a kenzenuendő
vrunkon a kennak kemeny voltaert ah melliet zenuedenek: Mert
foha nem volt ez vilagon olion nagi ken meliet a kriftus zenuede:
olyan keferufeg meliet a zwz maria lata az ő fianak halalan:
mert foha embernek niel(i)ue meg nem mondhattia mynemw
zomorufaggal febhettetik vala az anianak ő ziue az ő egietlen
egi fianak ő kennian es halalan: mikort lattia vala hogi a kit
ő ilien tiztan fogadot vala ilien nagi giőniőrufeguel zwlt vala
4 ilien edőfőn newelt vala meg kőtőztetőt || volna fephettetőt ta-
goltatot es meg vtaltatot volna: vere ala folna: a harom kemen
vas fegek kőzőt tegergene feiet lehaituan: firua zomiuhozni hal-
lanaia es egi ital vizet neki ilien vtolfo zukfegbe nem athata O
meli igazan mondhattia vala akaron a keferues anya zerelmes
fiam iefus en zemeymnek vilagoffaga en eletemnek remenfege
es kieffegeh te ez mai napon zenuedel a binőfőkert: Meg latom
azert kyezodak azok a te hiueid kőzzul kik en raitam es te
raitad keferulnek auagi kőniőrulnek bizoniaual Zent Bernardnak
mondafa zerent ualaki a kriftuf vronknak kennian nem keferug
kememb a kizalnal (†): dohofb a koporfonal: nehezb a főldnel O
5 azert kegelmes vram iefus előh yftennek zentfeges || fia a te nagh
zeretetődert kyuel mynket zerettel es keferues halalt zenuedel
mih te raitad kőniőrulni akaronk keuanniok a te zent febeid
ziuwnkben helheztetnőnk a te halalodat zent zwleddel edőfőn
firatnonk: Kerőnk azert tegődet vram őffed meg a mi ziuinket
a te meleg zent verődel hog haluan a te zent kenidat heuulhef-
főnk meg a te meleg verőttul es geriegiőnk meg a te zent
zeretetettől es erőzheffők mi es a te kenidat lőlkőnkben firathaffok
ziuink zerent mynden napon őtet ki legiőn teneked kellemetes
nekőnk őduеffegős amen Miferimini mei ete kőniőrulietők en
raitam a nagi czak thw en baratim Ez igek melle ym ez harom
dolgot kel mynekőnk meg latnonk Előzer mikeppen kezdetek
6 vronk iefufnak || halala a fidoktol Masoczor mikeppen vegezte-
tek es tekellettetek meg vronknak halala az pogan nepektul
Harmaczar (†) Minemu hazon kőuetkőzek az artatlan barannak
halalabol embőri nemzetnek Előzer mondam hogi laffok meg
mikeppen kezdettek vronknak halala a fidoktul. Tunnonkh kel-

leh melle hogi harom oka lo̗n vronknak halalanak: Elfo̊ a mi
nyaualiaſſagonk es bino̊nk kibo̊l meg nem zabadulhatonk vala
ha nem czak a myat ky zabad volna mynden byntöl: Ez indita
vronkat ahra hogi zenuedne a melſeges zeretetbo̗l es az o̊ attia-
nak tizteſſegeert es a mi valczagonkert fel vennie a halalt Ma-
ſod oka len vronk halalanak a ſidoknak Iricege ieleſben a papi
feie||delmeknek es zerzeto̊ſ ſidoknak Mert mikeppen az eyel iaro 7
madarakath nem lathattiak a napnak vilagoſſagat: ezenkeppen
az gonoz ſidok az edes vronk ieſuſnak czeleko̊deſet es czuda-
tetelet: Bekeſeguel a nagi iriczegbo̗l nem halhattiak vala miert
hogi az o̊ bino̊ket niluan meg feddi valah mikenth az igaz biroh
azert mynden dolgat banniak valah ieleſben hogi lazart a tizto̊-
leto̊s azzoniallatoknak martanak es magdalnanak attiokfiat ne-
gied napon el temeteſſenek vtanna halataibol fel tamazta: Siketh
vaſarnap elo̊t valo pento̊ken betaniaban ky ieruſalemho̊z ket kiſz
mer fo̊ld: mely dolgot ſokan ah ſidok ko̊zzul latuan es haluan
hiuenek a kriſtuſban Mely dolgot haluan az ſido papok es a zerze-
to̊ſſek || bozzonkoduan vronk kriſtuſra harmad napon az az ſiket 8
vaſarnapon kaiphaſnak hazahoz giulenek·ky azon eztendeben
piſpo̊k valah ſidoſagban es mondanak a tanaczban mynth Ianos
iria euangeliomanak tizen egiedek rezebe Mit tegio̊nk lattiatok
hogi ez ember ſok czudakot tezo̊n Imeh mynd ez vilagh vtanna
indulth: ha zabadon hagiok o̊ttet mind naiank (†) kezdenek neki
hynni meliet a romaiak ha meg hallandnak reiank io̊nek es el
raboliak nepinket es ah birodalmat es: el vezik to̊lo̊nk legotton
egi o̊ ko̊zzulo̊k kynek neue kaifas monda Thw nem tuttok va-
lamit: ſingen ſem gondoltok netalan: de illik es zukſeg hogi
egi ember meg hallion: es ez tellies nemzet el ne vezzo̊n: Ezt
kedik nem monda o̊nno̊n feieto̊l de zent lelek mondata || vele 9
Miert hogi vronk ieſuſnak ez tellies emberi nemzetert ſieleſben
az idvo̊zulendo̊kert meg kel vala halnia Az naptol fogua azert
el vegezek hog meg o̗liek o̊ttet vronk ieſus iol tuduan az o̊
tanaczokat: nem iaruan ymar niluan ko̊zo̊tek: ſidoſagban ſem
marada De betaniabol mene a puztaban o̊ tanituaniual a iordan
vizen twl valo varaſban mely neueztetik effrennek: Melie (†) nagi
het mer fo̊lden vagion ieruſalemto̊l arabianak hataran: mely
orzagban abagarus vala akaron kirali kyt vronk kriſtus menibe
meniti vtan zent tamaſ apoſtolnak myatta meg g'ogita a pok-

loffagbol es vrunk iefus ith marada verag zombatig Zombaton
kedig efmeg betaniaba tereh ket okaert Elo̊zer hogi az o̊ tauol
10 voltabol meg kefero̊||do̊t Anniat vigaztalnaia Mafoczer hogi a
bizoni baran az *o* to̊ruenbeli hufueti barannak meg etele vtan
eretto̊nk meg o̊lettetneik: Mikoron azert ierikohoz ko̊zelgetne
az vtan giogita meg a tiz poklofokat es a tanituanioknak meg
monda hog meg fognaiak ierufalemben es a poganoktol meg
o̊lettetneik de o̊k ezt nem ertetek miro̊l mondanaia Eftue azert
betaniaba Iuthuan marta es magdalna poklos fimonnak hazannal
vaczorat zerzenek eh vaczoran fokan volanak: mert [ot vala] vronk
iefus azzoniонk maria: lazar: es az tanitua*n*iok a fidok ko̊zzulis
az ielo̊fi kik (a papi) azon napon i*o̊*ttenek vala ierufalembo̊l: hogi
latnaiak lazart kit a papi feiedelmek el vegeztek vala hogi meg
o̊lienek (†): Miert o̊ miatta fokan hiznek vala a kriftufban mikep||
11 pen zent agoston doctor mongia vaczora alath kezdeg a fidok
kerdo̊znye lazart minemw volna az abrahamnak kebele a pokol-
nak to̊mlecze: es az halal minemw keferw volna ky myndinikro̊l
zoluan: nekik az halalrol ugi monda hogi oly keferw volna hogi
embernek nielue: azt ky nem ielo̊nthetneie: leg ottan vronk
kriftus: ezt haluan: miert rakon ko̊zel meg kel vala azt koz-
tolni: miert bizoni emberis vala: kezde rezketnye es verito̊zni
kit latuan Magdalna gondola azt hogi igen meg faradot volna az
utnak nagi es nehez voltaert: es hogi o̊ttet meg batoritanaia a
uagi meg ero̊ffitencie veuen egi zelo̊ncze dragalatos keneto̊t ha-
12 zanal es neki uiuen feiere o̊tte a uagi my||nt egi rofa vizzel meg
kene vele kinek ioh illattiaual: mynd az egez haz be tellek O
mel nagi iokeduel veue az edes zwz maria Iudas kedig latuan
ezt miert orw vala kezde morgodni edo̊f vronknak ellene es a
tizto̊leto̊f azzoniallatnakh magdalnanak monduan O mely heiaba
veze el ez draga kenet mert to̊bben athattak volna el harom zaz
penznel [es] a zegenio̊knek oztogathatta*k* volna nagi haznalato-
fon Ezo̊nkeppen zolnak vala a to̊bbi es de mas igieko̊zetre mert
iudas arra mongia vala hogi tized rezet el wrozhatta volna a
to̊bbi kedig a zegenio̊ko̊n valo ko̊nio̊ruleto̊ffegbo̊l miert meg
tekelletleno̊k valanak Az oratol fogua el uegeze iudas hogi *o̊*teth
azert az fidoknak el arulnaia Miert tugia vala hogi ymmaron ha-
13 lalara tanakot||tanok volna hogi a harmyncz penzt kit alit v*ala* elh
veztо̊tnek lelni (†) meg nerhetneie vrunk iefus kedig latuan hogi

meg haborottanak volna mynt kegioͦs meſtoͦr el czendeſite oͦket
monduan Smiert haborottok meg ez azzonialatra: mert nagi yot
toͦn ehben en velem Bizon valahol ez euangeliom hyrdetik myn-
doͦnuͦt diczirtetik oͦ eh fele ieh (†) dolgaert Ah zegenioͦk myndencor
veletoͦk lehetnek: de en nem: azert mikoron akarangiatok yol
tehettoͦk oͦ veloͦk: ezh fele dolog maſtan loͦn annak peldaiara:
hogi az en teſtoͦm rakon koͦzel el temettetik erre iria Zent Ianos
tizen egied rezeben az oͦ euangeliomanak hogi paranczola' vronk
ieſus magdalnanak hogi temeteſereiſ meg hagina benne kyboͦl
meg teczik hogi zent leloͦk tetete ezt || oͦ vele ezek mynd virag 14
zombaton loͦnec betaniaban poklos ſimonnac hazanal verag va-
ſarnapon kegig vronk ieſus mene nagi reguel betaniabol ieruſa-
lembe a zamaron es eleibe ioͦuen az koͦſſeg ol nagi tiztoͦſſeggel
viuek es fogadak hog meliet annak eloͦtte ſoha nem tettenek
vala oͦ neki mikoron azert közelgetne a varoſhoz oli nagi ſiraſt
toͦn hog a mit akar vala mondani a zokogaſtol niluan ky nem
mondhattia vala mely ſiraſt toͦn az edes ieſus a varoſerth kinek
el kel vala az oͦ halalaerth titus veſpaſianuſnak miattah toͦret-
tetni fondamentomabol de a binoͦs loͦlkoͦkert [is] kiknek a hytet-
lenſegert oͦroͦkke el kel vezniok Haluan kedig a zerzetoͦſ ſidok
hogi illien nag'(on) tiztoͦſſegel hozattatneik vronk ieſus a neptul
ehnekk||leſoͦkkel es nagi iſteni diczirettel irigſeguel meg vakuluan 15
kezdek meg tiltani hog ſenki a varoſban zalaſt neki adna Mikoron
[ieruſalemhoͦz koͦzel] iutoth volna meg indula mind a telies varoſ:
monduan midolog ez es kiczoda a ki yoͦh a paraztſag mongia vala:
ez A nazaratbeli ieſus ppfeta es legottan a templomba menuen ki
vze onnan az aroſokat es a veueket: ki veruen oͦket koͦtelboͦl
czenalt oſtorral monduan Iruan vagion Az en hazom imadezag-
nak haza es legottan hozza iarulanak a vakok ſantak es egieb
korſaggal meg foglaltattat (†) ſmind meg giogiulnak vala: latuan
a papi feiedelmek ez nagi czudakat melieket tezoͦn vala es hogi
az germoͦkoͦk mondanak enekelue diczeret nag magoſſon || dauid 16
kiralnak ſyanak: Mondanak nagi haragual hallodeh myt mond-
nak ezik: monda vronk ieſus Iolh de el zenuedoͦm a diczíretet
az iſtennek akarattiaert: mert ezt meg mondatta vala meg ennek
eloͦtte dauid kyral A czoͦczoͦmoͦknek es az artatlanoknak zaiok-
bol tekelled meg a diczoͦretet azert mondom thw nektoͦk ha
ezek veztek lenek ah koͦuekis kaialttiak az en diczoͦretemet

ki be teliefo̊dek nagi pento̊ko̊n mert az apoſtolok mikorom a
kriſtus vronknak neuet czak neuezni ſem merneiek a kiuek meg
zakadozanak es repedo̊zenek Mikoron mynd estueig azert prę-
dicalot volna ſenki nem hiua o̊tet hazahoz hog enni adna de
ehôn zomuihon tereh betaniaban kit meg ertuen az o̊ tizto̊leto̊s
17 anya igen meg keſero̊duen rayta ‖ meg monda martanak es
magdalnanak kik miglen etket kizitenenek mynd kegio̊ſſen hy-
bettiók ko̊nhullataſſokal kezde o̊tet kerni hog ne menne fel to̊bbe
ieruſalembe: kinek monda az edes vronk ieſus zerelmes anyam
Bekeſſeged legen benne fel kel mennem mert el yót Immar az
ido̊: kiben be kel az iraſoknak meliek en rolam irattanak tell-
iefedni ah (Ah) zent Iſaias en rolam irta ko̊nuenek elſo̊ rezebe
fiakat neuelek en o̊k kedig megvtaltak engemet: ennek vtana
az eto̊k el kezuluen o̊nek keueſet a mynt leheteh Hetfen reguel
iſmegent fel mene vronk ieſus ieruſalembe eſ meg eho̊zek az
vton nem tezt zerent de lelo̊k zerent keuanuan a meg vakulth
18 ſidoknak iduo̊ſſegeket Es latuan az ‖ ut felen fige fat oda mene
figet kereſuen o̊ raita es nem leluen meg atkoza o̊tet monduan
Soba teto̊led giumo̊lcz ne tero̊mio̊n: es az nap mig ki terenek
iſmeg ieruſalembo̊l meg aza Ennek iegiere hog meg mutatnaia
mert a ſidok kit (†) czak az leuelet valiak az iſten to̊ruenienek
o̊ro̊kke el kellene vezniók Es mikoron be ment volna a varoſba
legottan a templomba mene es ot kezde predicallani a nep-
nek kith latuan a papifeiedelmek es ah ko̊ſſegnek feiedelmi
mondanak neki ky batalmaual tezo̊t te ezeketh: hog it predica-
laz mi akaratonk ellene: Mert a templomba predicalani vag a
tóruenre ah nepet tanitani nem vala zabad ha nem czak Azok-
19 nak kik o̊ batalmokbol erre va‖laztattak vala kriſtuſ vronknak
kedig o̊ to̊le*k* hatalma erre nem vala de az o̊ mennei zent attia-
tol ky o̊ttet ez vegre boczatta vala meynórzagbol e fo̊ldre Azert
monda vrunk ieſus nekik Mongiatok meg thw es ennekem
kyto̊l vala ianos baptiztanak kereztſegē enes meg mondom ky
batalmaual tezo̊m ezeket De mondanac a ſidok mi nem thugiok
ennek vtanna mine(m)mo̊s vronk peldabezedel nag bólczen meg
ielente nekik hog o̊ró̊kke el kellene vezniók kit mikoron meg
erto̊ttenek volna: azon predicacion meg akarak o̊tet fogni de
felenek a nepto̊l mert nag profetanak hizik vala o̊tet lennie Mi-

koron kedig be eſtuelôdôt volna eſmegent chôn tere betaniaba:
ſmentôl elózer az ô edes anyanak idueзlô(†) kynek monda a ke-
ſerues ania kônh||ullataſſal en zcrelmes fiam Mynemv vigaſagom 20
lehet ennekem hanem tvdom mely napon es mely oraban el
veztlek mikoron Immaron nyluan meg ertôttem hogi halalodra
tanaczkoztanak es ym nyluan latom hogi te ky az angioloknak
eleuen kyniere vagi naponked chôn zomiuhon terz en hozam
mikoron ſinki a varoſban te felſegedet ne merie be fogadnia:
a vagi czak italh vizet adnya kynek ſyrua kezde vronk iefus
ezeket mondani en zentſeges anyam Emlekôzzel rola: mert en
ezert iôttem ez vilagra hogi az emberi nemzetôt meg uruofol-
uan (†): Ennek okaert ehôzóm en ki eleuen kyner vagiok hog a kik
az igaſſagokat ehôzik es a Iamborſagos eletôt keuanniak meg
elegiczem: Ezert faradozok hogi az en zolgala||tomban el farat- 21
taknak niugodalmat adnek: Nag diczeretes azert en edes zwlem
az igaſſagert valamit zennedny Mel bezedôgbôl a gengeſeges zwz
anyanak keſeruſege nagioban ôregbul vala ennek vtanna vaczo-
rahoz vlenek Nagi keddôn reguel eſmeg fel mene ieruſalembe
es mynd eſtig ot predicala eh harom napon tôb czudakat tôn
honnem mynt telieſ: eletében Annak elôtte eh may napon mene-
nek herodes zolgaihoz a papi feiedelmek tanaczot tartuan ô velek
hogi vronk ieſuſt bezedeben meg fognaiak De mikoron ſok
kerdeſeket tette(ne)nek volna ô ellene mind vgi feiti vala ô
nekik hog meg elegôdnek vala ô raita Eh mai napon az edes
vronk ſok bozzuſagot zenuedeh tôlôk es veg||re niluan meg 22
monda hogi ôrôk vezedelemnek fiay volnanak: A predicacio
vtan kedig aztiſ monda hog az ô kenzenuedeſenek vtanna nem
latnaiak teſtbe itelet napiaig mely napon a yok kezdig mon-
dani: Aldot ky yót vrnak neueben el vegezuen: a predicaciot
tellieſſeguel ky yôueh oliuetinnek hegiereh es oth le uluen meg
monda anticriſtoſnak el yóuetit eh vilagnak vegezetit es a
kôzenſeges iteletôt ô tanituaninak es hogi a gonozok ôrôk kenra
mennek a iok kedig órók eletre Mikoron e bezedet el vegezte
volna: monda nekik tugiatok yol hogi ket napnak vtana a huſ-
uety barannak moiſeſnek tôruenie zerent aldoztatni kel es ako-
ron embernek [fia] el addatik hog meg ſeſſieteſſek: kyt yol le||het 23
ennek elôtte is meg mondot vala de illien nyluan nem: Minek

okaert nag keſſeruſeguel telenek meg: miert kedig e mai napon
tůbbet keſo̊t vala honem mint egieb napon gondolhattia az ait-
tatos lelo̊k mel nagi keſſeruſegben vala a tizto̊letes zwz anyanak
o̊ ziue lo̊lke: Mert *azt* alita hog Immaron meg fogtak volna az
o̊ zemeynek vilagoſſagat O ki nag keſſeruſeguel mongia akoron
az edes anya martanak es magdalnanak O en zerelmes azzonim
menniônk ierusalembe lathaſſam a vagi czak egiczer az en lo̊l-
kemnek yedelmet: mynek elo̊tte a gonoz ſidoctul meg o̊lleteſſek
mert a mynd velo̊m Iah meg fogattatot O mel nagi ſiraſſal
mongiak vala a zent azzoniok menniô*n*k el kegielmes azzoniom ||
24 Es el induluan ieruſalem fele gondolhattia az aitatos lelek mel
nagi fohazkodaſſal ohaitaſſal ſiraſſal mongia vala giokortah:
a meg keſero̊det anya O en edeſſeges zerelmes fiam mel hamar
elh veztelek Iay ſoha nem legiek Immar en edes ziuem lo̊lkem
kit Iol latuan ah mi nemes vronk ieſus lo̊lkeben o̊ es igen ohait
es keſereg vala Mert ſoha egi fiu ſem zerette igien az o̊ aniat:
egi ania iſ: az o̊ fiat mint o̊k egimaſt Annak okaert mynt zent
bonauentura doctor mongia mig egimaſt el erueik vronk ieſus
elo̊tte el kulde petert es Ianoſt kik meg mondanaiak azzoniok-
nak hog imeh rakon ko̊zel io̊ne: Azon ko̊zben vronk ieſus iſ
25 el iutah es az o̊ zent annian keſſerulteben ſira es ko̊nuh||ulla-
taſſal egik maſſiknak kezet foguan betaniaban igy terenek: Es
az etket el kyzetuen o̊nek de nagiobon a ko̊nuhullaſnak etkebo̊l
hog nem mynd az zerzet etkekbo̊l: Mert a nagi keſſeruſegbo̊l
ingien (ſem) enni*ó*k ſem kel vala: myert hamar el kel vala egi-
maſtul valniok Nagi zerdan kedig nem mene fel vronk ieſus a
varoſba zokaſſa zerent de betaniaba marada az o̊ zent anniaual
Ime keth okaert Elo̊zer hogi ez napon Immaron a minere tehet-
neie (hogi) meg vigaztalnaia az o̊ tyzteletes aniat kytul cz*ó*to̊rto̊-
k*ó*n el kel vala valni Maſoczer hogi iudas akarattia zerent el
arulhatnaia o̊tet ky mellehe tudnonk kel hogi azok kiknek reezh
zerent valo birodalmok vagion ha a gonozt el engedik kyr*ó*l ||
26 tehetnenek nagi hamiſſon es gonozzul tezik mynt a to̊ruen-
ko̊nuibe vagion irnah De az vriſten kinek birodalma k*ó*zo̊nſeges
ky a gonozbol is myndencoron yoth hamoz (†) igazan engedi a
gonoſſagot ez vilagon azoktul tetetnye kyknek zabad akaratot
adot Ennek okaert akara helt adny a gonoz iudas arultataſanak
Latuan azert a zerzetes ſidok hog az napon nem ment v*ó*lna

kôzigbe gondolak azth hog el futoth volna elôttôk Azert kaiſas
piſpôknek hazahoz giuluen iſmeg tanaczot tartanak hogi ha meg
kereſneik ôtet es megfognaiak Nemelliek mongiak vala ne ta-
lantaṇ fel yôh ez huſuet ynnepere ottan meg fogiok Nemellek
az mongiak vala neh az Innepeṇ mert reank tamad erôtte a nep
mico||ron *ó*zue nem igenôſ*ó*thettek volna el ozla a tanacz: Es 27
mikoron ki ky mynd hazahoz akarna menni Azonkezbe iudas
ôrdôgnek kiztetibôl feel menuen meg ertôtte volna hogi tanaczba
volnanak az vrak kôzikbe menueṇ akarattia zerent monda nekik
Iol tudoṃ a thw tanaczotokat hogi az en meſteremrôl vagion:
Mit akartokh ennekem adnya en nektek kezetôkben adoṃ ôttet
a nepnek fel tamadaſſa nekul: vgi mynt aranzaiu zent ianoſnak
mondaſa zerent mondanaia ha czak egi penzt attok es ennekem
oly igen meg vtaltam ôtet hogi nektôk adom raitah: Ezeket hal-
uan a papi feiedelmek meg ôrulenek raita hogi yo modod leltenek
volna az artatlan barannak halalanak Azert legotaṇ || meg igie- 28
neſedenek a tanaczon Iudaſnak zerzenek harmincz garaſokat
kiknek myndennik tiz penzt eer vala O atkozott telhetetlenſeg
es iriczeg mit nem tetetnek emberrel ez ket bunnek Harmadik
oka vronk halalanak azert iudaſnak telhetetlenſege mert azert
arula el az ô edes meſteret hogi a draga keṁnetnek arat meg
nyerhetneie meliet el veztôtnek itelt: vala fel kaialt it aran zaiu
zent ianos vgi mond O Iuda te gonoz kalmar mit teth vala
ellened ah te edes meſtôred hogi el arulad ki tegedet apoſtolaua
es ſafaraua tet vala czudatetelnek hatalmat attah vala mynden
binôdet meg boczatta vala mit kelle tôbbet tenni veled kyt nem
tôn De te el arulad ôtet O gonoz es hamiſ kereſkedô mely
olczon adad || a nagi dragalatos marhat kyt ha ezer forinton 29
hattal volna a ſidoknak is iriczegbôl nekô*d* czeket meg attak
volna O zegiôntelen arulo: honnem kôniôrulel a nagi czak a
keſerues anyan: ky aitonkend meg kulduluan anyn neky atta*d*
volna tegedet meg elegitôt volna A nagi ha el akarad arulni
Smire neṃ adad magdalnanak ky mynden yozagat neke*d* atta
volna erôtte: De ezek erre lônek hogi az ô el arultataſſabol valo
iraſok be telliesôdnenek: Mely arulta(ta)taſt mikoron iudas meg
zerezôt volna betaniaba tere [hogi] alkolmas idôt es helt a kezben
adaſra kereſneh Ah meg keſerôd*ôt* anya latuan zerdan reguel
hogi az ô zerelmes fia es dragalatos kencze fel nem ment volna

30 ierufalembeli a czellaba hozza mene kezde o̊tet || nag edes beze-
do̊kel kerdezni myt akarna tenni Mely edelleges fiuh az o̊ zent-
feges anniat kezde vigaztalni es mind eftig egguit czak ketten
lo̊nek': Mil zoltanak legio̊n egimafnak iol lehet az euangeliomba
nynczen Demaga doctoroknak mondaffok zerent kegieffen hihe-
hettiók hog egiebek ko̊zet a bodogfagos zwz anya ezeket mongia
vala En yftenem es en zerelmes fiam ko̊rem te zent felfegedet
hogi nemeni ierufalembeh ez napokba de ith betaniaba tegiók a
hufueto̊t: mert ha teneket fiam valami gonoz to̊rtenik meg kel
ennekem holnom ky melle tudnonk kel hog iol lehet az iftennek
zent annia iobban tutta es erto̊tte az iraffokat a profetaknal es
31 mynden doctoroknal De maga ifteni zerzefbo̊l ne||mellieket egi
ideiglen nem akarta vriften hogi tuggion Elfo̊ kyt eleitól fogua
nem tudot hogi az edes iftennek fia o̊ to̊le volna fel veendo̊ az
emberi termezeto̊t: Mert a nagi alazatoffagbol foha ingen fem
tuggia vala ezt gondolni Maffodik hog tizenket eztendo̊f koraban
to̊le el maradot volna ierufalembe a hufuet ynnepen a templomba
Harmadik kriftus vronk kennianak ideie es mogia: Mert iol
lehet tuggia vala hogi emberi nemzet az o̊ fianak halalaual
valtatneik meg: de maga ennek mogia es ideie el reiteto̊t vala
o̊ to̊le: Melieket ha elo̊zer tudod volna zo̊netlen martir lo̊t volna:
es foha o̊tet nem apolhatta volna fem emtethette volna nagi
zomorufagnekul es firafnekul: Melieket nem akaruan vronk ||
32 iefus touabba to̊le el titkolnia Neminemw titkayt ez mai napon
meg ielento̊ o̊ neki Elfo̊th hogi czótorteken o̊ to̊le el valneik es
penteko̊n embero̊k iduo̊ffegeert meg halna monduan O en edes
anniam Immar el to̊lt az en ken zenuedeffo̊mnek ideie: legio̊n
ioh bekefeged: mert holnapon el valom to̊led es megio̊k halalt
zenuednem ierufalembe mikent a barany az aldozatra Maffod
kyt ielento̊k mert engemet a fidok meg fognak ero̊ffen meg ko̊-
teznek meg oftoroznak thiwis koronaual meg koronaznak: Es a
fionnak hegien kyt toluai ko̊zót kereztfara harom vas zegekkel
zegeznek: az en zepfeges orczamat mynt poklofnak orczaiat
olianna tezik haymat zakalamat ki tepik nio̊uik telies teftemet
33 el zagattiak es || nagi zo̊rniu halalal meg o̊lnek Immar enno̊n
tanytuanim ko̊zzul eggik harmincz garaft fel vo̊t a fidoktul hog
engemet kezo̊gbe aad: Meile (†) zokat haluan a keferues annia vgi
mind holt eleuen le efuen a fo̊ldre fokaig nem folhata: O aita-

tos lelek gondold meg mikeppen al az edes anya vgi mynt
halua az o̊ zerelmes fianak elo̊tte a fiuh az o̊ zentſeges zwleinek
elo̊tte ereieto̊l meg fogiatkozuan annyanak keſeruſegenh ſok
ko̊nueket hullatuan o̊ raita De az edes ieſus magat meg bato-
rituan kezdeh nagi edes igekkel anyat ko̊nio̊rgetnie eh meg
keſero̊do̊t ania kedig a minire tehete ero̊t veuen Monda ya ne-
ko̊m edeſſeges fiam myert nem yelentetto̊d ezeket meg enne-
kem ennek elo̊tte hog teueled egietembe myndencoron bankottam
volna Iay neko̊m en zerel||mes [fiam] eh volt oka myndencoron 34
valo banatodnak latlak vala fiam giokarta ſuyrnia (†) es ſoha nem
meuetny Iay neko̊m keſerues anianak kero̊m vala az en fiamat
ahra hogi a mennei titkokat enneko̊m meg ielencze: es ſoha nem
kerdo̊ttem o̊ to̊le az embo̊ri meg valczagnak o̊ moggiad kyt
haluan az edes ieſus hogi az o̊ anyanak keſeruſeget laſſithatnaia
Harmadik titkiathis meg ielo̊nte neki monduan Ne akary edes
anyam ekeppen en rolam zomorkodny mert harmad napon ha-
lattai*m*bol fel tamadok nagi diczo̊ſeguel halhatatlan eletreh: es
ottan meg latogatlak tego̊det: es meg gondolatlan o̊ro̊mmel tellik
be a te ziued latuan az en nagi diczo̊ſegemet Ezek a zwz
anianak kereſy haluan ezt a tizto̊leto̊s ania kezde ezeket o̊ to̊le
kernie elſo̊t hog maſ keppen valtanaia meg eh vilagot ne az o̊
halalaual miert yſtento̊l ez egiebkeppen is meg lehet Maſodicat
ezt kere || hogi ha meg akarna halni ne lenne ilien retteneto̊ſón 35
harmadikat hogi ha illien zórniu halalt akarna zenuedny tahat o̊ es
halna meg vgian vele Avagi lenne erzeko̊nſegnekul akaron De
a kegies fiuh a mi nemo̊s vronk az elſo̊ kereſreh imigy felele Az
en halalom nekwl emberi nemzet nem yduo̊zulhet mert igi zerzo̊tte
az en menney attiam hogi az o̊ro̊k meliet az ag ellenſeg zerzeh az
en halalommal el to̊retteſſek Snem halhattok kwnnien megiſ mert
az yſteny igaſſagnak megh kel elegittetnie Azt ſem tehettem hogi
tegódet meg hagialak halnod A wagi erzekónſegnekul legi mert ez
az aniay zereteto̊t es az en tizto̊ſſegemet nem illeti Mert az en ta-
nituanim mynd el hannak o̊ngo̊met es czak te maracz en velem Sha
te zerelmes anyam [erzeko̊nſegnekul volnal ki keſero̊gne] en raitam
egieb Azert legión bekeſego̊d mert a raytam valo keſergeſo̊dert
vezo̊d a martiroknak || koronaikat es hamarely fogiatkoznak a te 36
keſeruſegid is meg zo̊nnek a te ſiraſid Nem kel kedig ſinkinek
ezo̊n czudalkozni hogi ezeket keri vala a keſerues anya az o̊

edes fiatol: Mert am o̊ edes [fia is] kere o̊ zent attyat a kerbe hogi
a kent el vennieie rola Es micoron regueltôl fogua mynd eftueig
egiut bezellöttenek volna A tiztöletes azzonionkh marta es mag-
dalna kezde o̊keth hinia az etelre ky iôuen az o̊ hiuafokra mind
ketten Iudas eleio̊kben iaruluan meg ielônte nekik hogi ierufa-
lembeli fel ment volna hir tudnia es hogi a fidok tanaczba giul-
tenek volna De el valtoztattak volna az o̊ halalarol valo tana-
czokat minek okaert nem zwkfeg volna zomorkodniok vaczora-
hoz vluen azert es meg gondoluan edes vronk iudafnak nagi
halalatlanfagat mikeppen zent agoston doctor mongia latuan az o̊
37 o̊ro̊kke valo karhozatt||iat igen meg zomorodek lôlkeben es meg
hyruaduan orczaiabah az aztalra borula kyt latuan az igen meg
keferôdet ania es a tanituaniokh firuan o̊ raita ingien fem ehete-
nek A vaczara vtan a tiztôletôs Anya meg kefereduen az o̊
zeretôien kezde iudaft fel*f*ele hiuan kerdeznie ha valamit hallot
volna az o̊ mefterôrôl ierufalembe ki feleluen mynt mongiak
nemely doctorok monda tiztôlendo̊ azzoniom vala eleg soh (†) o̊
felôle de en mind io vegre zerzem Miert hogi mind pilatofnal
fmind a fidoknal efmeretôs vagiok mert nekiknek mondafok
zerent Annak elôte a gonoz iudas vduar biraia valah pilatofnak
es El hiue mondafat a keferues anya O edes azzoniom maria mire
hwl az arultatonak Nem tudod eh hogi o̊ a te fiadnak el aruloia O
gonoz iudas Im azt mondo*d* a keferues any*a*nak hogi yol meg
38 zer||zötted dolgad mert zerzed bizoni de a mi iduo̊ffegônket de
tônnen magadnak o̊ro̊kke valo karhozatot es tizet Nagi czôtôr-
tôk*ô*n reguel mely napon a pogacza kenieret kel vala futhnio̊k
es a hufueti barant meg o̊lnio̊k iaruluan a Tanituani*o*k vronkhoz
mondanak o̊ neki hol akaro*d* hogi a hufuetôt meg zerezio̊k
Monda vronk iefus petôrnek es ianofnak Im hogi a varofba
mentôk egi embôrt leltôk ky korfo vizet vizôn a varofban
mennietek vtanna es mongiatok a haznak vranak houa be me-
gien Meftôr mongia az en idem kôzel vagion te nalad fezôm a
hufuet*ô*t az en tanituanimmal es o̊ meg zerzi el menuen a tanit-
uani*o*k vgi lelek a mynt vronk iefus monta vala o̊ nekik es
meg zerzenek mindônôket meliek a vaczorahoz zwkfego̊fôk
valanak Meg ertuen a keges anya ezeket be menuen az o̊ zent-
39 feges fianak cellaczkaiaban mon||da zerelmes fiam es en yftenôm
ha kellemetes te felfegednek egio̊k egiut it ez mainapon a huf-

uetőt Imeh marta es magdalna meg zerzik minekőnk: Mert hol-
napon huzzon ōtō*d* napia vagion a bői (†) elō honak mel uapon
fogattam te zent felſegōdet zwzen: Auagi czak ez napnak tiz-
tōſſegeert halazdel edes fiam a te keſerues gondadat hog az en
lōlkem vigaztaltaſſek valameynniere mig a halalra megi kit haluan
az edes ieſus monda neki mynd doctorok mongiak Oh en kegelmes
zwlem zvkſeg fel mennōm ieruſalembeh es *o*t zerōznōm az oltari zent-
ſeget es egieb zentſegōſ(et) dolgokat czelekōdnōm Nem illik azert
ith maradnom De maga holnapon egieth (†) aztalnal ebellōn*k* my
ketten hol oly igeketh mondok melieket meg ſoha nem mondot-
tam Mert a fiomnak hegien a || (a) kereztfan lezōn minekōnk ebe- 40
dōnk miert be kel az iraſoknak teliefōdni Tahat a tiztōletōs
ania el keſerōduen monda O ennekem keſeruſeges anianak Iah
zerelmes fiam houa legiek te vallal ennekem mynden diczōſegōm
es vigaſagom myndōn remenſegōm es ōrōmem Immaran el eſik
az en czillagom es feimnek koronaia Iay nekōm en edes fiam
nynczin ymar kyre zōmeimet vetnōm O ky dragalatos fiutol
foztatom meg en edes iſtenōm Immar mynden eletōmet ſiraſokba
es keſeruſeg*ó*gben kel el keltenem eh may napon myndōn ōre-
mem keſeruſegre fordula O en yſtenōm ky aggia ennekem a
k*ó*nuhullattaſnak kut feiet hog eyel es nappal ſiraſſam az en
lōlkemnek keſeruſeget ilieten es haſſonlatos igekkel ſirattia vala
a keſerues anya az ō edes egietlen egiet mi nagi kenzenuedōt
kriſtus vronkat Ith kezd vronk el valni az ō zent aniatol || tud- 41
uan vronk ieſus az attia iſtennek vegezeſet a mi yduōſſegōnkrōl
monda neki O en zerelmes anyam ez imar az ora kiben enne-
kem tōled el kel valnom: halakat adok azert tenekōd hogi
engōmet gabrial angialnak bezedere mehōdben fogadal kilencz
holnapig hordozal teieddel neueltel ſok munkat faraczagot erōttem
zenuettel es hogi myndōn*ó*kben ennekem nagi hiuōn zolgaltal
terdre eſuen halalom meg tenekōd edes aniam Meliet latuan es
haluan az igen meg keſerōdet anya ō es terdre eſuen nag ke-
ſerues ſiraſſal kezde mondani O en edes fiam es yſtōnem en
adok ionkap halakat te zent felſegednek igen kōzzōn*ó*m egez
emberi nemzet kepeben kyert az attiai nag kegelmeſſegbōl em-
bere akaral lennie es engemet zegeni zolgalo leaniodat Aniaul
valaz||tani es hogi a te zent malaztoddal mind fogontataſonnak 42
idein mind en teiles eletōmben bintōl meg tartal kiknek myndi-

nikert nagi halakat adok en edes fiam Maſtan azert en zerelmes
fiam ziuem lôlkem: ald meg a te keſerues aniadat meg tôle el
valol O ôrôk myndenhatto iſten ki nagi a te ergalmaſſagod a
zegeni binôſókhôz Imeh nem keduezel a te egietlen egi fiadnak
mi erôttônk nem az keſerues anianak kit te mindôn egieb em-
bôrôknek fôlôte zerecz vala O aitatos lelôk laſd meg mint keſe-
rôgnek terdôn alua az ania a fyun: a fyu az anian keruen
egimaſtul aldomaſt nagi zokogaſal es kônuhullataſſal vegezetre
monda az edes ieſus ô zent anianak Aldot legi en zerelmes
aniam az en mennei zent atiamtol aldot legi en tôlem fiattol
43 aldot legi a || zentlelôktul meg órizenek tegôdet a zent angialok
meg erôſſihôn az en attiam hogi elzenuedheſſed az en ſerelmimet:
meg tarczon tegôdet a zent lelek mynden gonoztul Maragi azert
en aldomaſſommal zerelmeſ zwlem es aldot legi ôrókke Monda
martanak es magdalnanak is zerelmes leanim nektôk aianlom az
en edes aniamath en erôttem viſelietôk gongiat es meg aldlak
tutôket ôrôkke meg apuluan ennek vtanna egimaſt az ania es a
fyu el valanak egimaſtol ah keſerues ania betaniaban maraduan
A mi nemôs vronk kedig ieruſalembe menuen az ô tanituanial
O keſeruſegôs el valas O ſiralmas el bulczuzas ki gondolhattia
meg mely nag keſeruſegôl vala az zwz aniatol az artatlan fyunak el
valnya kôniôruliônk azert mind az anian ſmind a fyun mert erôttônk
44 by||nôſſekert hagiattatek aruaua a tiztôletes ania hogi munket
meinorzagba vihetne es adoſſagonkat meg fizetuen attianak meg
engeztelne Micoron az eſtue el kôzelgetôt volna be mene vronk
ieſus a varoſba es elôzer imadczagot teuen az templom elôt:
iôue a hazhoz hol a vaczorat vala teendô Ieronimos doctornak
mondaſa zerent: zent mark euangeliſta haza vala kit zent petôr
kereztôlt vala eh vala nagi czoda akar ky legiôn hog vronkat
be mere fogadnia nyluan tuduan ezt hogi a ſidoknak haragia
zaal vala reaiok De maga iſtennek yhleſebôl nem gondola ewel
anne kôlczôget tôn hogi a tizenket apoſtoloknak es a hetuenket
tanituanioknak eleg pogacza keniereket es etkeket: ſarukat zer-
zeh: mert aba kel vala a huſueti barant meg enni ſen alua
45 ôuezdue es hamar iſtapoth tartuan kezôkben || kiknek pelda-
zattiat(a) nem zwkſeg ith meg irnom: Mert ezek mind az oltari
zentſegnek peldazattiara valanak: Mikoron azert mind ezek meg
zerôztettenek volna egi aztalhoz vle vronk ieſus a tizenket apaſ-

tolokkal: A tanituaniok iſmeg kulo̊mb kulo̊mb aztalhoz a huſueti
barant ſuthue: mikoron elo̊ hoztak volna el ozta vronk ieſus
ko̊zo̊ttek es mikoron ennenek monda nagi ſohazkodaſſal nekio̊k
Igen keuantam en e huſueto̊t velletek meg enno̊m minek elo̊tte
zenuednek az az hogi az o to̊ruennek veget vetuen: Az vy to̊r-
uent kezdenem: mert e vala az o̊ keuanſaga Es meg ewen a
huſueti barant minek elo̊tte a to̊b etkek fel adatnanak le vette
az felſo̊ ruhaiat es kezko̊neuel meg o̊uezuen o̊ magat medo̊ncze-
ben vizet to̊ltetuen kezde az apoſtoloknak labokat moſni terden
alua nagi alazatoſſagal Aran zaiu zent ianoſnak mon||daſa zerent 46
Iudaſon kezde el mi peldankert: hogi mi es zeretno̊io̊k a mi
ellenſego̊nket ki telies leuen o̊rdo̊guel: Miert meg vtalta vala
vronkat nem iteluen magat erre meltatlannak ſemmi ellent nem
tarta neki mely dolgot latuan peter el vegeze magaban: hogi
o̊ nem haginaia labat meg moſni mikoron azert reaia iutot volna
vronk nagi allazatoſſagal kezde labaid (†) el o̊tte vonigalni mond-
uan Soha meg nem moſſad o̊ro̊kke az en labaimat kinek monda
vronk ieſus: A mit en maſt czeleko̊do̊m nem tudod te de ennek
vtanna meg tudod: ha meg nem hagiod magadot moſnom nem
lezo̊n neko̊d en velem rezed Monda peto̊r vram ne czak labai-
mat De mind kezeimet feiemet es labaimat Monda vronk ieſus
valaki a kerezt vizben meg moſſod (†) nynczen ahra zukſege hanem
czak hogi az o̊ keua||nſagat moſſa meg a melto penitencianak 47
giumo̊lczeuel es legottan tizta lezo̊n myndo̊no̊ſtul fogua: Thw
tiztak vattok de [nem] mynd naian kyt monda a iudaſrol az o̊
arultatoiarol Ennek vtana le uluen az aztalhoz monda tugiatok e
myt tho̊k maſt en thw veletek. Thw engemet meſto̊rto̊knek hitok
es vratoknak ſio mongiatok mert a vagiok: ha en azert meſto̊r-
to̊k es vratok leuen labatokat meg moſtam thwes egieto̊k a
maſtoknak labokat meg moſſatok. Mert peldat adek tunekto̊k
hogi mymodon en czelekedo̊m thves azon keppen tegieto̊k It
zerze az oltari zentſego̊th hogi kediglen nagiob zeretetet mutatnaia
hozaiok kezeben veuen a kenier: es zómeyt meynorzagra fel
emeluen meg alda es monda meg zegdeluen o̊tet es nekik aduan
Vegieto̊k es egietek ebbo̊l: ez az en teſto̊m ky thw ero̊tteto̊k ||
es ſokakert halalra adattatik ezt thwis thegieto̊k az en kenzen- 48
uedeſo̊mnek emleko̊zettiert: Ezenkeppen e telies pohart is veuen
meg alda monduan Eh pohar az en veremnek pohara vy teſta-

mentomba ky thw erettetŏk es fokakert ky ŏttetik binŏknek
boczanattiara kit meg monduan es el vegezuen magaual is: es
mynd a tanituaniokkal komurnikala(†): az utan a papfagot zerŏz-
uen ŏket feinket pappa teueh aduan nekik hatalmat hogi ŏkekis(†)
zentŏlhetneik az oltari zentfegŏt es petŏrt vicariufaua teueh
Monduan en imattam erŏtted hogi el ne fogion a te hitŏd Lat-
uan vronk iefus a gonoz iudaft hogi zeretet(et)nek fimmi Iegieuel
a penitenciara nem haithatnaia meg zom*oro*dek lŏlkeben es zent
agofton doctornak mondafa zerent kezdeh firua ezŏket mondani
49 Tu||dom en kiket valaztottam legiek az ŏrŏk eletre bizony mon-
dom nektŏk egi thw kŏzzuletŏk ez eczaka halalra arul engemet
De iay az embŏrnek: mert iob volna hogi ingen fe zuletŏt
volna az embŏr haluan a tanituaniok ezŏn igen meg zomoroda-
nak es ki mind kezde mondani Nem de en vagiok eh vram.
Iudas ef ezŏnt mondah hogi a tŏbbitŏl meg ne iegiŏztetneiek
nem erthetuen petŏr meg azt hogi melyk volna Inteh ianofnak
hogi meg kerdeneie titkon ky volna a ky ezt merezkedneiek
tenni Monda ianofnak vronk iefus az a kinek a martot kenieret
adom Legottan iudafnak ada es monda ŏ neki Immaran hamar
el vegezŏd ah mit gondoltal es legottan ŏrdŏg bnuek beleie:
fel keluen kŏzzulŏk a papi feiedelmekh*o*z es az zerzetŏf: fidok-
50 h*o*z mene hogi az ŏ igeretit vegre vinneie || kerdetik yt my oka
lŏn ennek hogi a gonoz iudas mynd enne iegibŏl fem akara a
bunbŏl ky ternie: mikoron erti vala yol hogi vronk iefus az ŏ
gonoffagat nyluan tunnaia felelet a kerdefre mert a ki bunben
meg kemeniult a fegielmezeffel meg nem lagiul fŏg(†) miniuel yon-
kab fegielmeztetik anneual nagiobon kemeniul mynt peldank
vagion faraho kyraliban Iudafnak kedig el menefe vtan monda
vronk iefus az ŏ tanituaninak zerelmes fiaczkaim egi keuef ideig
meg veletŏk lehetŏk: de miert yrua vagion en rolam mikoron
a paztort meg hagiom verni el tek*o*zlatnak a iohok (†) vgi mynt
mondanaia ym el kŏzelget az ora meliben en meg fogattatam
es halalra vitetŏm es tw mind el futtok en tŏlem mert en fe-
lŏlem mind naian keczegbeh eftŏk ez eczaka de mynek vtanna
51 fel tamadok elŏl vezlek || thwtŏket galileaban: ot meg lattok
ifmegenth engemeth feleluen petŏr mondah neki ha mind naian
el haginak is nem hagilak en keez vagiok te velled mennŏ*m*
mind tŏmlŏczre fmynd halalra a tŏbby es ezenkeppen mondnak

vala Monda vronk iefus petőrnek bizon mondom teneked hog ez
eczaka mynek elŏte a tik keczer zolna haromzor tagacz meg
engemeth Ezutan nagi zep predicaciot tőn nek(t)ik a zeretetről
monduan vyh paranczalatot adok en thw nektik hogi zereffetők
egi mafth mint en zeretetelek (†) thutőketh tőbbeket is fokakat zola
nekikh El vegezuen a predicaciot mint iria zent ianos euange-
lifta [kőniuenek] tizen nyolczad rezebe zőmeit meniorzag fele
emeluen Imadah az attiat [elŏzer] ŏ magaert hog halalanak vtanna
az ŏ embőrfeget diczŏfegŏf fel tamadaffal meg aiandokoznaia || Maf- 52
foczor imatkozek az ŏ tanituaniert hogi ŏket a ken zenuedefbe
meg tartanaia aduan ŏ nekik az alhatatoffagnak malazttiat Har-
maczar (†) ymadkozek mynden hiu kereztienőke*r*t hogi malaztot
es diczŏfeget nyernenek es a zeretetnek egieffegeben egiek len-
nenek El vegezuen az ymadfagot fel kele es diczőret mondaffal
az ŏ tanituaniual ki mene a varofbol oliuetim hegiere es oth elue-
gezuen a mit nekik akara mondani leh zalla onnan altal menuen a
cedronnak vizen mely a iozafat vőlgien vagion mene a kerbe Ith
megien vronk ymadkozni a kerben kyt vronk giokorta meg latagat
vala az ŏ tanituaniual miert kyes es alkolmas vala a tanufagra es
az ymadfagra eh kert zent ioachim eh vala Meli kerben mikoron
ment volna vronk iefus monda az ŏ tanituaninak || it maragiatok 53
mig en amoda megiŏk es ymatkozom : fel veuen ŏ vele petőrt iako-
bot es ianoft belieb mene a kerbe es kezde zomorkodni es kefer-
geni : Monduan zomoru az en lőlkem mind halaliglan variatok it es
vigiaziatok en velem es ymatkoziatok hogi kefertetbe ne effetők el
menuen azert tőlők egi haytafne főldőn orczel (†) effek a főldre
ymatkozuan es monduan O en zerelmes attiam ha leheczeges muliek
el eh ken en rolam Demaga ne legiŏn vgi mynt [en akarom hanem
ugi mint] te akarod : ezt kedig monda mi tanofagonkert hogi (a)aka-
ratonkat iftennek akarattia ala adnoiok Ennek vtana tere a
tanituaniokhoz peterhŏz ianofhoz es iacobhoz es aluuan lele ŏket
Smonda petőrnek fimon alwz eh ez e a dolog (†) egi oraig nem
vigiazhattal en velem Ennek vt||anna mind a tőbbinek is monda 54
vigiaziattok hogi kefertetbe ne effetők Mert a lelők mynden
iora keez de a teft yarlo Ez utan meg elmene Maffoczer es
imadkozek en zentfeges attiam ha el nem mulhatik eh ken en
rolam legiŏn a te akaratod fel keluen az ymatfagrol efmeg az
ŏ tanitvanihoz mene es aluua leluen ŏket nem akarah fel kől-

tenie mert el nehezo̊do̊t az o̊ zo̊mo̊k az nagi vigiazaſſert es a nagi zomuruſagert el haguan o̊ket Harmaczer meg elmenuen to̊lo̊k azon ymadſagot monda O aittatos lo̊lek miert ymadkozek haromzer az edes ieſus fogſaganak elo̊tte hanem hogi munket tanitana a vegig meg maradaſra az ymadſagbaṇ es egieb yoba hogi yme harmat mind telies eleto̊nkben kerneio̊k az edes yſten-to̊l az el mult eſmeg teth buneinknek boczanattiat: A ielen
55 valoktol meg otal||mazaſt [es] a Io̊uendo̊k ellen valo okoſkodaſt hogi a muh lo̊lko̊nk, teſto̊nk : es lelki eſmereto̊nk egezzen maragion Leuen azert vronk ieſus a keſalkodaſban hozzaban ymatkozek honnem mint annak elo̊tte keczer es mikeppen zent lucacz monda es meg ira az o̊ euangeliomaba vrnak angiala fel vet embo̊ri teſtdben (†) neki yelenek mikeppen yo zolga hogi az o̊ vrat ez nagi viadalba es ero̊ſ hadba meg batoritanaia Iol lehet az euangeliſtak nem iriak mit mondot legio̊n o̊ neki Demaga kegio̊ſen hihettio̊k hogi illien modra zolt o̊ neki O o̊ro̊k mind*enhato* attianak fia emberi nemzetnek zereto̊ie az angiali romlaſnak eppito̊ie en a te felſegednek ymadſagat es lo̊lkednek nagi keſeruſeget egezh mennei vduarral a te zent attiadnak be mutatok (†) keruen o̊teth hog
56 az emberi valczag a : || te halalud nekul lenne de azt felele myneko̊nk Iol tugia az en fiam minemw eleg tetelnek keel lenni az embo̊ri nemzetnek bineert Es legottan minth aitatos doctorok mongiak ielo̊nek Mas Angial is eg vas lanczal es ko̊telekkel o̊ neki : Imaduan o̊tet nagi tizteſeguel monda O ero̊ſ iſten Emleko̊zel meg rola hogi az zegeni emberi nemzet elſo̊h zwleinknek bino̊kert tartatik ero̊ſſen ah buno̊knek es o̊rdo̊gnek ko̊teliben ha azert a te zent teſto̊det ez ketelekkel meg hagiod a te ellenſegidnek ko̊to̊zni meg zabadul a nagi ko̊telegbo̊l, ko̊nio̊rwli azert kegielmes vram a zegeni embo̊ri nemzeto̊n Mikoron meeg ez angial zolna yelo̊nek iſmeg Harmadik angial ozloppal oſtorral es vezzo̊kkel es yma*d*van o̊teth monda O embo̊ri nemzetnek
57 egietlen remenſege Ne aka||ry eh keſalkodaſban el foginod meg latuan a te zwzei teſto̊dnek meg oſtoroztat*a*ſat mert Adamnak maradeka ſoha meg nem ero̊ſſo̊dik a bunnek ellene hanem ha e ko̊ ozlophoz ko̊teztetο̊l es talpa*tt*ol fogua tetediglen ero̊ſſen meg oztoroztato*d* a te gengeſeges teſto̊det ennek vtana iſmeg yelo̊nek Negiedik angial th*u*uis koronaual es le borula ymaduan o̊tet monda O mynden nepnek ero̊ſſege attianak bo̊lczeſege Em-

leko̊zel meg mikeppen az elſő ember fel emelko̊dek keuanuan az yſteni bo̊lczeſego̊t meliet meg nem nyerhetuen eztelenne lo̊n az iſteniekre meg ſem tugia az iduo̊ſſegnek vtat lelni [hanem ha] a te gengeſeges feiedet ezo̊r thuuiſſu koronaual kegio̊tlenul meg hagiod a bino̊ſóktol koronaztatni ko̊nio̊ruly azert edes ieſus eh nemes tero̊mto̊t allaton Mikoron meg zolna ez || angial yelo̊- 58
nek o̊to̊dik angial egi kereztel [es] ymaduan o̊tet monda O o̊ro̊kke imadando rettenetőſ es tizto̊lendo̊ felendo̊ o̊ro̊k myndenhato iſten Miert hogi az emberi nemzet te felſegednek tiltaſſa elen ky teriezte kezet: teſtnek lelo̊knek es a bunnek halalaba eſek zankiueto̊t leuen a meynorzagbol az o̊ teremto̊ſenek vege heaba eſek ko̊nio̊ruli azert vram eh zegeni el vezzet to̊remto̊t allatodon Ne fely a kereztfara ero̊tte fel fezitetni harom vaſzeguel Mert ha el hagiod ma az embo̊rt ſoha meg nem zabadul legi ero̊ſ azert vram dolgodba ne fely nam gio̊zed a ſatant a puztaban ketſegnekul meg gio̊zed az o̊ tagit is hamar vege lezen a kennak: A dyczo̊ſeg [kedig] ki ebbo̊l ko̊uetkezik o̊ro̊kke valo lezo̊n No azert edeſſeges vram ieſus angioloknak ſerege: zent attiaknak || limboſba valo ſokaſaga varia a te feleleto̊det 59
es valaztetelo̊det: Mond meg azert a te akaratodat hogi vigio̊nk valazt a te felſeges attiadnak Tahat a kegielmes ieſus yonkab valaztuan a mi yduo̊ſſegőnket az o̊ tulaiodon eletinel: felele monduan Akarom hogi az embo̊ri okoſ lo̊lko̊k melieket mi a my kepo̊nkre es haſſonlatoſſagonkra teremteto̊nk meg valtaſſanak az en halalommal legottan mind az erek es ynak az o̊ zent teſteben a nagi keſeruſegbo̊l es a kenokat akarattia zerent valo valaztaſbol meg indulanak es a tetemek meg czattaganak es lo̊n o̊ neki veriteke mynt a vernek o̊ czőppi nagi beuo̊n ky vtuen az o̊ teſten es vgian ala czoroguan raitta a fo̊ldre es Mikeppen minemw aytatos embo̊r||nek meg yelo̊ntetek Neguen het 60
ezőr czo̊p ver zarmazek ky ehkor az o̊ zent teſtebo̊l ky mind az o̊ ruhait vgi aztatah oly mint vgian vizbe nyomtak volnah O aitattos lelo̊k ki zereto̊d a kriſtust gondold meg mel igen nagi es keſerw vala a kriſtuſnak o̊ kennia kinek czak gondolaſa is oly valtozaſt to̊n az o̊ teſteben hogi a keſeruſegnek myatta vero̊s verettekkel verito̊zneik Gondold meg it embo̊r meli nag vala az attia yſtennek hozank valo zeretete ky ilien nagi kent akara az o̊ fiatol ero̊tto̊nk zenuedni ha meg kerde-

no̊io̊k az attia yſtenth monduan O o̊ro̊k mindőnhatto attia vriſten
mi okaert mutatal nagiob kegio̊tlenſeget a te fiadhoz mint a
bino̊ſ zvlek az o̊uekho̊z kiczoda oly kegio̊tlen attia eh fo̊ldenh
ky(t) azt akarnaia hogi az o̊ egietlen egi fia enne kenokat zen-
61 uedneh bizoni ſinki ez vilagon akar me||ly gonoz fia legio̊n iſ
Miert nem ko̊nio̊rulel te vram iſten a te egietlen egi fiadon
Nem de ezeh a ki te iſtenſegedbo̊l zuletetuen egi o̊ro̊k iſten
leuen veled egetembe fo̊ldet menn*ie*(i)t tero̊mteh es myndo̊n*ő*ket
[alkota] Bizom ha melt*o*k voln*an*k o̊ felſegenek e fo̊lden zouat
hallanonk ezt felelneie mi nekőnk Akarom hogi ezeket zenuegie
az en fiam thw ero̊ttetek hogi a mi hozatok valo zeretető̊nket
nektő̊k ayanlanam hogi thwes munket zeretnető̊k myndőnőknek
fo̊lo̊tte Iarulionk azert a kerbe dragalatos attiam fiay es mi is
terdre eſuen vronk elo̊t ky borulua ymatkozik a fo̊lden verebe
keuero̊due ol mint ſiralmas zoual mongiok Iay minekőnk kegiel-
mes attiank es vronk mely halalatlanok vagionk te felſegednek
Mert ym te mynket a te eletődnel nagiobban zerettel mi kedig
62 | a binőket nagioban te naladnal yonkab a teſtnek giőniőruſeget a
te paranczolatidnal Te ime vram ieſus retteguen verős veritekkel
veritőzel mi kedig czak kőnueket ſem akaronk hullatni a mi zemeink-
bo̊l De edes vram ieſus agiad minekőnk a kőniőhullataſnak kuth feiet
hogi fel zeduen a te vero̊ſ veritekődnek cz*ó*ppit es ziuőnkben o̊tuen
hullataſſonk aitattos kőnueket es athaſſonk teneko̊d melto halakat
es alkalmas diczireto̊ket Ennek vtanna harmaczer Io̊ue a tanit-
uaniokh*oz* vronk ieſus iſmegent es aluua leluen o̊ket k*ő*niőrule
raitok nem kulte (†) fel o̊ket De monda alugiatok es nugogia-
tok a mi keues niukhattok: es egi keues időh vtan monda nekik
Eleg Immar kelietek fel el y*ó*t az ora kiben embőrnek fia ada-
63 tik binőſőknek kezőghbe im hol vagion czak || k*ő*zel a ki enge-
met kez*ő*gben ad Smikoron meeg zolna be mene a kerbe az
arulo iudas nagi feguero̊ſ ſereggel czolonkokual buzganiokkal (†)
to̊ro̊kel es fakliakkal kyk boczattatanak vala a papi feiedelmek-
to̊l es a nepnek elo̊tte iaroitul hogi meg fongnaiak (†) vronk
ieſuſth a Iudas kedig imilien iegio̊t adoth vala nekik valakit
meg czokolandok az a kit meg akartok fognotok ſokoſſagual
vigietők Ezt kedig a gonoz iudas azert monta vala hogi o̊ hei-
lebe Iacabat neh fognaiak meg ki o̊ hozzaia haſonlatos vala Vronk
ieſus kedig tuduan azokat meliet (†) o̊ reaia io̊uendők valanak

akarattia zerent eleio̊gben menuen monda nekik kyt kereſto̊k
felelenek ah nazaratbeli Ieſuſt monda vronk ieſus En vagiok
Smiheli*ón* ezt mondak hattra tantoroduan le eſſenek a fo̊ldre ezt
teueh vronk ieſus hogi || az o̊ nagi hatalmat meg mutatnaia 64
mert mind ez vilag ſem foghatnaia meg ha o̊ maga nem akar-
naia Ennek vtanna mynt zent Amborus mongia engede hogi
fel kelhetnenek Siſmeg kerde o̊ket hogi kit kereſnenek mert
az iſteni hatalmaſagt*o*l meg vakittattanak vala hog meg ne
eſmerneik kyt naponket a Templomba predikaluan lattanak vala
es a kyt*ő*l immar fo̊ldre verettettenek vala kik mondanak a na-
zar*e*tbeli ieſuſt kereſſo̊k Nem mondak tego̊det mert nem tugiak
vala hogi o̊ volna: Felele vronk ieſus es monda nekik meg
montam hogi en vagiok ha azert engo̊met kereſto̊k ezo̊knek be-
keſego̊t hagiatok [es] legottan meg eſmerek o̊tet [Im meg ielo̊nte
magat a reiaia io̊tteknek] hogi meg mutatnaia mert o̊*nnő*n maga
akarnaia hogi a mi iduo̊ſſego̊nkert meg fogattaſſek Tahat az
arultato iudas hozz-a-ia iaru||luan meg czokolah o̊teth monduan 65
Iduezlegi meſto̊r felele vronk ieſus Baratom miert yo̊ttel ezt
arra monda hogi baraczagnak iegiet mutata neki ko̊zzo̊nuen meg
o̊leluen es czokoluan Ez utan monda iſmeg Iuda czokolaſſal aru-
lod el embo̊rnek fyat oli mind mondanaia yol tudom hog ez a
iegi kiuel acz engo̊met bino̊ſſeknek kezo̊kbe legottan It fogatta-
tik meg az edes meſto̊r kezdenek a ſeregbo̊l nemelliek kaialtani
monduan Raita fogiatok meg o̊tet mit allotok mit felto̊k es rea
hertelenkeduen mynd a ſarkoſok a baranra feldre verek o̊tet es
meg fogak Smikeppen zent bernard doctor mongia lanczoth vet-
tenek niakabah es kezeit nagi ere̊ſſen hatra ko̊tek: Ennek vtanna
meg fo̊ldre eitek kezdek nemelliek labokal rugdoſnia o̊klo̊ldo̊zni
nekik verik vala hatat Nemelliek zentſeges zayat || egiebek nia- 66
kat O mine verſego̊ket (†) vto̊ſeket f*ő*bo̊ket zenuede az edes
ieſus o̊ fogſa*ga*nak idein Meliet latuan az o̊ tanituani es akaruan
o̊tet [a ſeregnek] kezebo̊l meg zabaditani mondanak vram akarodi
ha fegiuert fogonk hozz(i)a*i*ok legottan ky vonuan peto̊r to̊ret
hoza vaga a piſpo̊knek zolgaiahoz es az o̊ iob fulet el vaga ki-
nek malkos vala neueh kyt latuan a kegielmes meg valto monda
hagiatok el Immar es monda peto̊rnek to̊dbe to̊redet a hiuelbe
Mert valaky to̊rd (†) vezo̊n o̊nno̊n hatalmab*o*l to̊r miat veez el
Alitodeh hogi nem kerhetnem az en attiamath ky ennekem adna

tôbbet az en ſegeiczegômreh tyzenket legio angelioknal ha en
akarnam Legottan fel veuen az el uagot fûlet illethe az ô heliere
[es az] legottan myndenôknek lataſara meg giogiula [Ezt kedig
67 teue a] my tanuſagonkert hogi mi es yol tennenk a mi || ellen-
ſegônkel zwkſegôknekh idein Smonda vronk ieſus akoron a ſe-
regnek vgi iôttetôk en reiam mynt egi toluaira ſegiuerôkkel
buzganiokkal (†) mikoron kôzôttetôk lakozuan predikallotam es
nem fogtatok meg engemet de az a thw oratok es a ſetetſegók-
nek hatalmaſſaga Ennek vtanna a ſereg es a ſido nepek ky
Iûuenek ôtet nagi tizteletlenſeguel a kerbôl es vuôlteſſel (†) es
kezdek ôttet vinnie ieruſalemfele nagi ideſtoua valo rantogataſſal
veruen nemelliek niakat niha orczaiat nemeliek zakalana*l* ne-
melliek hayanal fogua fôldre rantuan ôtet vondoziak vala O vram
yſten ky yelenthetneie meg mineh ·kent giôttrelmeket zenuede
az edes kriſtos a kertôl fogua mely vagion az olay hegynek
alatta ieruſalemiglen mely ezôr lab niomni oda Ez utan az edes
68 ieſus || nagiokat zenuede erettônk Elôzer mert a kiues vton
vondozuan ôtet ſokzer eitek fôldre es mind zôme, zaia ala, or-
czaia, terde, zara, kôniôke az el eſeſbe el tôrettenek Mert keze-
uel magat nem ſegelhetti valla ſimiben miert hogi kôtôzue vala
Maſoczer zenuede vronk ez vton ſok meg iatekolaſokat meuete-
ſeket bozzuſagokat: mert ôtet viuek a Ioſafatnak vôlgien meli
vagion ſionnak hegiekôzet kin wl a Ieruſalemnek varoſa es az
olay hegie kôzet kin wlh betſagie newû falwh meli vólgiben
vagon a czedromnak ô vize kin vagion egi hidoczka kyn altalh
iarnak vala a nepek De nem akarak ôtet azon vynni altal de a
vizón a pallo mellel (†) vonnak altal es a wiz mynd zaiabah
mene vgien (†) itten meg fwlh vala ha feiet a vizbôl fel nem
69 emeli vala Harmad kit zenuede vronk || ez utǫn mert az ô ze-
rettô tanituani mind el futanak mellôle es el hagiak ôtet O azert
aittatos lelôk emeld fel a te elmedet gondold meg mimodon
vittetik egiedul a halalnak iteletir*e* môndônôknek vra es tôrem-
tôie nagi gialazatal kôniôruli ô raita Mert nem az ô bin*e*ert
[kenzodik] de a mi meg zabadulaſonkert es diczóſegônkert O ki
volna oly kemen ziuwh kinek zômei kônuet nem hullatnanak
ha hiuen meg gondolnayah es latnaia]ôlki zômeuel mikeppen
kôtôzue: es meg horgadua megiôn erettônk az aldozatra a mi
edes vronk ieſus attia yſtennek egietlen egie O edes vram kriſ-

tos meli nagion akarad ero̊tto̊nk magadat meg alaznia O mel
nagi keſeruſeguel valanak el to̊led a te edes tanituanid: ſiruan,
ohaituan, melio̊ket veruen hogi illien hamar el veztenek es
mon'duan nag ſirua || O edeſſeges meſto̊r O kegielmes vram hogi 70
vezenk (†) ilien nagi edeſſegto̊l el valuan mit tegio̊nk Immar
houa foggiok feyo̊nket the ero̊tted myndo̊no̊ket el hagiank es
im to̊led el valank No azert hiw lo̊lko̊k mynnio̊nk mi es a
ieſuſhoz ieruſalembe lelo̊k zerent es gondolatonkal Es fel zeduen
vronknak ki zaggatot hayath es zakalath es a ezóp vero̊ket ko̊n-
hullatos (†) mongiok O kegelmes vram ieſus valamine vteſſo̊ket
ſebo̊ket faiadalmakat kenokat: es gióttrelmeket zenuedel a te
fogſagodnak idein: es az uton enne halakat adonk te felſeged-
nek: keruen a te edes youoltodat hogi zabadicz munketiſ a
bino̊knek ko̊telebo̊l es o̊ro̊k vezo̊delo̊mbo̊l Mikoron kedig iuttanak
volna o̊ vele a gonoz ſidok a varos kapuiara kin a profetaknak
kepo̊ket meg irtak vala mind a fo̊ldiglen meg hailanak hogi
meg || mutatnaiak mert a kit o̊k ilien nagi tizto̊letlenſeguel vyn 71
nenek myndo̊n tizto̊ſſegre melto volna A varoſba kedig iutuan
viuek elo̊zer o̊tet annaſ hazahoz: miert kaifaſnak ipah vala peto̊r
tauol vtanna megio̊n vala: es a maſik tanituan Ianos hogi latt-
naiak veget a dolognak Ianos miert eſmereto̊s vala a piſpo̊knek
a to̊bbiuel o̊ is beh mene a hazba Peto̊r kedig alh vala kiuiul (†)
az aito felo̊n ki yo̊uen Ianos es latuan ezt meg nyere a zol-
galo leantol hogi beh erezteneie peto̊rtis: kyt mikoron latoth
volna a zolgalo monda o̊ raita ko̊nio̊ruluen minem de te es ez
embo̊rnek tanituani ko̊zzul vagieh legottan meg tagada peto̊r
monduan Nem vagiok ingien ſem eſmertem o̊tet nem tudom mit
mondaz Allonak vala kedig a kor a tuznel a zolgak futuen
o̊nno̊n magokath: es meligetuen (†) Mert hideeg || vala peto̊r is 72
ko̊zigbe mene olimint egi volna o̊ ko̊zzulo̊k hogi meg latnaia
mynt tennenek vronk ieſuſſon Ezo̊n ko̊zben Annas kezde
vronkat kerdezni az o̊ tanituani hol volnanak es minemw ta-
noſagra tanittota volna a nepet: Az *elſo̊* kerdeſre nem felele
mert nem mondhat vala yot o̊ felo̊lek: tanituan můnket ehre
hogi ha valaki felo̊l ioth nem tudonk mondani gonozt ſe mong-
ionk A maſik kerdeſre felele monduan En nyluan zoltam ez
vilagnak ſmyndenkort vagi a giuleko̊zetben tanittotam a nepet
houa nagi ſokan giultenek: ſimmit titkon nem mondottam: mit

kerdez engo̊met kerd azokat kik hallotak az en bezzedemet o̊k
tuggiak ha mi gonozt en mondottam Mikoron ezeket mondotta
volna a zolgak ko̊zzul egi ky a piſpo̊kh elo̊t al vala vgi v̊teh
73 orczel (†) || hogi ottan fo̊ldre eſek es az eggiek zo̊me meg e
velagbol ky mulek vereſen marada Ezt kedig az alnak zolga
arra teue hogi keduesb lenne kaifas elo̊t az o̊ zolgalattia, erre
monda neki czak illien tizto̊ſſeguel fellelz a piſpo̊knek De az
alazatoſſagnak meſto̊re es bekeſſegnek ayanloia nem ala meg
bozzuya (†): de az o̊tet ůto̊th kegelmeſſen tanitta monduan ha
gonozzul zoltam tegi tudomant reiaiah ha kedig iot mondottam
mire verz engo̊met O kriſtus vronknak nag bekeſege O halhat-
tatlan melſeges alazatoſſag mely ſem magat nem mente ſem az
kegio̊tlen vto̊t meg nem gio̊ttre Latuan ezt Ianos hog illien
nagi vto̊s lo̊n raita eſ le eſſo̊t volna alita hog meg holt volna
nagi keſeruſeguel mene [azert] martanak hazahoz meli vala
74 ieruſalembe holot a || keſerues anya vala a zent azzoniallatok-
kal mert vronknak ieruſalemben fel meneſſenek vtanna nagi
czóto̊rto̊ken o̊ es a zent azzoniallatokkal egietómbe fel ment
vala es vigiazuan nag keſeruſegbe vala Mert meg erto̊tte vala
hog az eyel az o̊ egietlen egie meg fogattatneik a ſidoktul
Czergetuen azert ianos a kapun magdalna nagi hamar a kapura
mene es meg ertuen hogi ianos volna be boczata kezde ker-
dezny hol volna az o̊ meſto̊re [de] Ianos nem zolhatta neki:
Hirre teuen magdalna az o̊ ielo̊n voltat azzonionknak [ez] hozzia
io̊ue monduan fiam ianos hol hagiad az en zerelmes fiamat le
eſuen ianos a fo̊ldre nem zolhatta ſokaig nagi keſeruſegnek
myatta Ottan meg erte azzonionk hogi az o̊ zentſeges fianak nem
75 yol volna dolga egi keues ido̊ el mulua mon||da ianos O zent-
ſeges azzoniom ky igen zomorw ko̊uet vagiok en maſth te hoz-
zad: mert am meg fogag (†) a te edes fiadat Iudas arulta volt
el Mert a kerbe nag ſereguel reiaia io̊uen kezógben ada meg
fogak nagi eróſſem o̊tet megko̊tózuen annaſhoz viuek mi mynd
el futank mello̊le czak egiedul hagiok o̊tet meg es tagada peto̊r
hog nem eſmerte volna o̊tet vgi v̊tek arczol hogi ottan le eſſek
talan meg es holt edzig Meliet haluan a meg keſſerudet anna
ottan el fogiatkozuan az o̊ ereibe le eſſek a fo̊ldre kyt latuan
az zent azzoniok nag keſerues ſyraſt kezdenek tenne Ennek
vtana fel keluen az zeplo̊telen anya vgyan eyel zent ianoſſal es

az azzoniokual annas piſpeknek hazahoz [akara] mennie (†)
Miert kedig annas nem birh vala (†) az eztendo̊||ben de 76
kaifas -annas- nem kerdeze o̊ttet to̊b dolgogrol de kaifaſnak
kwlde ·kaifaſhoz valo vitele nagi ken*o*s lo̊n o̊ zent felſegenek
mert ez vton harmynczer po̊kek orczel Neguenzer vtek orczel
kaifaſnak haza elo̊t haromzer vtek nyakon kaifas piſpo̊knek
hazanal neguen̥ keczer vtek orczel es ennezer po̊kdo̊ſek orczel is
O mel nagi kenokat zenued vala az edes kriſtus mynd ezegben
Mikoron kedig volna vronk ieſus kaifas hazanal legottan mynt
oda giulenek a pappi feiedelmek [az] iraſtudoh es a zerzetes
ſidok hog zolnanak rola es el vegezneiek mikeppen es meliek-
ben vadolnaiak az edes ieſuſt pilatoſnak elo̊tte Mikoron a tellies
tanacz valami bwnth be vadolaſra o̊ benne nem lelt volna kez-
denek hamoſ tanokat reiaia fogadnia es o̊ ellene alatni kiknek
tanuſag||ok (†) nem vallanak az o̊ be vadolaſ*a*ra alkolmaſſok: 77
Mert o̊nno̊n igieko̊zetek ellen vronk melle zolnak valla vt*o*zor
kedig ket hamoſ tanuh elo̊ ala monduan̥ Mi hallotok zaiabol
ezt A ſalamon templomat el to̊rheto̊m ha akarom: es harmad
nap vtan eſmegent meg epitheto̊m De miert nyluan valo hazugſa-
gok feleletre nem melt*o*k veztek vala Az edes meſto̊r latuan ezt
a piſpo̊k hog nem zolna meg haraguuek monduan ko̊zeritlek (†) az
elo̊ iſtenre hog mond meg myneko̊nk ha te vagi az elo̊ yſtennek
fia a kriſtus: Felele vronk kriſtus monduan̥ Te mondad de bizon
mondom nekto̊k hogi az en kenzenuedeſſemnek napiatol fogua lat-
tiatok embo̊rnek fiat v̊lni attya vriſtennek iobbia felo̊l es yo̊ni
o̊tet itelet napian az egnek feno̊ſ: ko̊diben legottan a papi feie-
delo̊m ezt haluan || meg zagatta az o̊ ruhait monduan karomlaſt 78
to̊n my lattatik tw nekto̊k my zwkſego̊nk vagion tanukra Felelenek
mind naian monduan melto halalra legottan mint zent Bernard
mongia az o̊ zepſegw (†) angiali orczaiat kezdek po̊kdo̊ſnie: niakon
is vernye orczaiat valami fazek fogoual be ko̊tnie monduan̥ O
kriſte felel es mond meg ki po̊ke orczel ky wthe niakon: Ezeket
kedig ahra tezik vala o̊ felſegen hog az o̊ zepſegw (†) tekintetin
ne ko̊nio̊rulhetnenek De akarattiok zerent tehetnenek o̊ raita
mynden gonozt Ennek vtanna a feiedelmek hazokhoz menuen el
nioguuanak (†) De maga ol nyalaſokat (†) hagianak hozzaia hogi
mynden bozzuſagot gialazatot zidalmat valamit tudanak raita
tenni ez egez ecza*k*a mind el teuek vgi annere hogi zegio̊nlek

ah zent euangeliftac meg yrnia Peto̊r kedig al uala a thwz
79 || mellet a pifpo̊knek zolgaiual es egi leani ah zolgaloleianok ko̊zzul monda neki thees a nazaratbeli iefuffal valal legottan peto̊r myndo̊no̊knek elo̊tte meg tagada hog nem efmerte volna efkuueffel es hogi nem tudnaia mith mondanaia Egi keues ido̊h el muluan monda a zolgak kózzul egi o̊ neki ki rakonfaga vala annak kinek fulet peto̊r el vag(a)ta vala Bizoni lattalak en tegedet a kerben o̊ uele: a ko̊rniul alok is kezdek mondani Bizoni azok kózul valo vagi Mert galileabelieknek nyelue(n)ken zolaz kezde legottan atkozodni efků dnie hog nem efmerte volna foha Es ottan maffoczer zola a tyk a vag a kakas legottan meg emleko̊zek peto̊r vronk iefufnak bezedero̊l es ky menuen kezde
80 nagi keferuefo̊n fyrnia Mikoron ezek lennenek el yuta || a keferues anya ianoffal: martaual es magdalnaual akaruan be menni kaifafnak hazaba [de] nagi bozzufagual el wzek o̊ket az aytorol es mikoron a nagi kapun valami hafadekon nezne az uduarra latah az edes iefuft ko̊to̊zue az vduar ko̊zo̊pet oftoroztatn(a)ia firuan kezde [azert] mondani O en edo̊ffeges fiam had haliak meg te veled es annera fira [hogi] ot mint nemelli doctorok mongiak veres kůny (†) zarmazek az o̊ zo̊mebo̊l O azert aittatos lelo̊k illik bizom mi neko̊nk is fyrnonk es ko̊nueket hullatnonk a mi edes meg valtonkon Teremto̊nkón es yftenno̊nko̊n es ami edes anyankon ky a may napon ime veres ko̊nueket es Akara az o̊ zwleten nagi beufeguel hullatnia: mert el arultatek o̊nno̊n tanituaniatol el valek az o̊ edes anyatol meg fogattatek az o̊nno̊n nemzetetól orczel vttetek a hituan zolgatol iatekoltatek
81 es binefnek mondatek || a gonoz papi feiedelmekto̊l eh keppen kezdetek vronknak halala a fidoktol kyról mondom (†) ef igierem a predikacionak elfo̊ rezeth Mafodik reze a predicacionak mondam hogi lezo̊n arol mikeppen vegeztetek ky az edes iefus ez vilagbol ky melleh tunnonk kel hogi vronknak halala es kennia a fido feiedelmekto̊l es zerzeto̊ffo̊kto̊l kezdetek mynt meg hallok Demaga a paganoknak myatta vegeztetek el mert Nagi pento̊ko̊n reguel ifmeg mafoczer mynd a fido feiedelmek tanaczot tartanok vronk iefufnak ellene hogi o̊tet halalra annaiak ef mynd a varofnak nepet fel tamaztak ellene monduan Im meg fogattotot a czalard kezo̊nkbe vagion hallion meg azert Mert melto hogi toabah ilien egi maftol valo el zakadas es meg ozlaf

kôzôttônk ne legiôn reia engeduen A nep legottan || erôſſen 82
meg kôtôzuen es vaſazuan viuek ôttet pilatuſhoz ky akaron bir
vala Ieruſalemmel a czazar vtan kinek tiberius vala neue Mely
dolgot latuan iudas es meg banuan bônet meg vineh a ſidoknak
a harmincz penzt kin el atta vala az artatlan barant monduan
Vetkeztem kezetôkben aduan az artatlan verth Azok kedig mon-
danak neki Mit gondolonk mi awal te gondo*d* az meg kellet
volna latnod mit czelekedôl Latuan iudas hogi meg meuetneiek
ôtet keczegben eſek es a templomba el hagituan a penzekôt es
el menuen onnan vronknak fel tamadaſa napian fel akazta
ônnôn mag(da)at Mikoron allana azert az edes ieſus pilatus fe-
yedelômnek elôtte es [ez] latta volna ôttet igien el giôtôrue es
kôtôzue meg har*a*guuan monda Smit mondotok ez embernek
ellene kyt igien kôtôztetôk es kenzottatok Mert a romayak ſin-
kit meg nem || kôtôznek ha nem czak ky hala*l*ra karhoztatot 83
vala Sinkit kedig halalra nem karhoztatnak vala hanem ha ta-
nuknak myatta meg giôzetetet volna mikeppen a tôrueni mongia
Latuan azert pilatus criſtuſt vronkat kôtôzue czudalk*o*zek raita
banuan hog az ô birodalmaba niultanak volna miert a ſidok
ſinkit halalra nem karhoztathatnak vala Ennek okat kerdi vala
azert a ſidoctol: felelenek azert a ſidok eſ mondanak: ha ez
gonoz teth embôr nem volna Nem attok volna ôttet te kezedbe:
Ez embôrhôz ezt leltôk hogi a nepet moiſes tôruenietôl el teri-
tôtte eſ meg tiltotta az adot czazarnak meg adnia Meg ſidoknak
kiralianak mongia ônnôn magat, mel vadolaſſok mynd hamoſſak
valanak Pilatus haluan ezôket monda ha ôtet meg kerdôztetôk
eſ binôſnek leltetôk vegietôk tinnôn magatok ôtet || itelietôk a 84
thw tôruentôk zerent Felelenek a ſidok nem illik nekônk vala-
kit meg ôlnônk kyt haluan pilatos mikeppen a czazarnak tiz-
tartoia es kepebeli embôre kezde ôtet kerdeni Harmadik vado-
laſrol monduan kyt ô legh nagiobnak vel vala Te vagi a
ſidoknak kiralia? vgi mint mondanaia igaz eh hog te ez ſido
orzagot magadnak akarod foglalni Felele vronk ieſus te magat-
tol mondodeh ezt a uagi egiebek mondottak tenekôd en rolam
Felele pilatus Minemde ſido vagiok eh en hogi ezt tudnam? ha
tennôn nemzetôd kibôl zwlettel es a te feiedelmid attanak tegôd
en kezembe ki*k* ebe vadolnak hogi ſidok kyralianak mondottadh
magadat Felele vronk ieſus Az en orzagom nem e fôldi monda

pilatos Tahat kyr(i)al*i* vagi te ky felele o̊ neki te mondod Hal-
85 uan pilatus hog az o̊ birodal||ma nem ez fo̊ldi volna nem gon-
dola a vadolaſſal De ky menuen a nepho̊z monda en ſimmi
okat nem lelo̊k o̊ benne halalra valot fel kaialtuan a ſidok
mondanak Ha ennel egieb būne nem volna hogi hamoſ tanuſa-
gaual a ſido nepet az igaſſagnak vtarol el terieto̊tteh galileatol
fogua mind egeez ſidoſagik halalt erdemlene Mikoron hallotta
volna pilatus a galileat meg kerde ha *o*nnan valo volna meg
ertuen hogi galileabeli volna kwlde o̊tet legottan erodeſnek ky
galileaban bir vala a czazarnak vtanna ky akoron ot vala ieru-
ſalembe az ynnepert hog o̊ latnaia meg ha bino̊ſ vronk ieſus a
uagi nem herodes kedig mikort hallotta volna ezt eleibe vitete
eſ meg latuan igen o̊rūle raita mert ſok ido̊tul fogua keuannia
86 vala o̊ttet latni Miert ſok czodakot hallot || vala o̊ felo̊le kiket
zo̊meiuel es kyuan vala latnya Ezenko̊zbe kezdek o̊tet vadolni
ſokagban herodes kyrali es ſok bezedo̊kel kezde o̊tet kerd*o̊*znye
De vronk kriſtus ſem herodeſnek ſem o̊tet vadolo ſidoknak nem
felele hogi az o̊ kenzenuedeſe meg ne bantatneiek Mert ha
herodeſnek elo̊tte bo̊lczen es edo̊ſo̊n felelelth volna es valami
czodat tet volna o̊ elo̊tte legottan meg zabadittota volna Lat-
uan azert erodes hogi czodat ſem to̊n nem es zola o̊ neki (†)
bolonnak itele o̊tet ſmeg vtaluan feier ruhat adata o̊ reiaia
mynt egi bolonra es ekeppen kulde vizza iſmegent pilatuſnak
hogi valamit akarna raita tenny azt tenneie Mynekokaert meg
bekelenek mert annak elo̊tte nagi hab*o*ruſagban valanak pila-
tus es erodes Mikoron vronk ieſus pilatuſhoz meg hozatta-
87 tot volna o̊zue giutuen a ſidokat || monda nekik oli mint har-
mad oran Ez embo̊rt ennekem vgi hoztatok mint nem hiteto̊ (†)
embo̊rt Ime o̊tet meg kerdo̊zuen nem̄ lelo̊m bino̊ſnek : erodeſnek
kultem vala tugiatok o̊h ſem lelt ſimmi halalra valo bynt o̊
benne Im meg feddo̊m azert o̊tet es el boczattom hog kedig a
ſidok ionkap ko̊nio̊rwlnenek raita paronczola pilatus a zolgaknak
hogi o̊tet meg oſtoroznaiak a vitez*o̊*k veuen meg mezitele*n*itek
le vonuan rola a feyer ruhat kiben erodes meg czuffolta vala
es ko̊to̊zuen temerdo̊k ko̊o̊h ozlophoz mel maſt romaba vagion
egi vas roſteli alat valo zegeletben a vagi boltoczkaba houa
Mikoron valameli o̊rdo̊ngo̊s rekeztetik legottan meg zabadul es
nagi kegio̊tlenul Meg oſtorozak o̊tet aduan ſebo̊t ſebo̊kre dago-

nagot dagonagra vak febőt vak febre mynd adzeg mig mynd
a nezők fmind || a verők el faradnanak es meg elegődne- 88
nek tellieffeguel myndőnőftul verbe keueruen ő zent felfeget
es el oduan a ki ozloptul nem alhata laban de főldre effek
a nagi erőtelenfegnek myatta Egi keuef időnek vtana fel
emeluen őtet a főldről a fidoknak kerefőkre (a) barfoni pa-
laftot adanak reaia Bozzontuan es meuetuen őtet Thiuis ko-
ronat haituan nagi elől tuuiffegből ket ruddal feieben nyomak
kyrali korona helieben meuetfegert meli korona miert nagi
vala ezőr febőketh tőn az ő feien: hozzonnegie a thuuiffek-
nek altal hatuan meeg feye kaponiaiatis es meg zakaztuan
az agi kert (†): Smeg a feie veleit es nadad (†) adanak az ő
yob kezebe a kyrali iftapert es terdre efuen ő elötte Nyakon
vtik vala es orczel pőkuen mongiak vala Iduezlegi fidoknak
|| kyralia O mely nagi kenokat zenuedőh ezegben a főldnek 89
mennek terőmtőie Mert Ime imagiak vala őtet mint iftent kőz-
zőnnek vala ő(tet) neki Mikeppen kyralinak: verik vala kedig
őtet mint egi el vetőt zőmelth: vtik vala feiet tengeri naddal
hogi a tuuiffek belieb menenek az ő feieben, fol vala a draga-
latos ver az ő homlokara: orczaiara es nyakara Annera el vn-
dokittotak vala hogi yonkap poklofnak honnem mint egeez
embőrnek itelted volna Meliek(et) mikoron mynd meg lettenek
volna ky hoza az edős iefuft pilatos a nep eleibeh tiuifh ko-
rona feieben leuen es nadzal kezeben Es raytta veres barfoni
fmonda a fidoknak Imeh az embőr ah kyt ennekem hozatok
mynd kenoztattot es oftoroztatot mynden tagiaban erőttetők
tetettem ezt raitta || Mikoron ezekreh byne nem volt volna ez 90
azert thw kyralitok kithűl thw feltők hogi kiralia tezi magat
ehtul touaba ne feliőtek vgi tettem vala O aittatos lelők laffad-
es iol meg gondold mit zenuede mi erőttőnk a mi edes iftenőnk
meli erőffen kőteztettők hog munket a my byneingből meg
odozna Oftoroztatek hog a mi byneknek (†) es az őrőkke valo
kenoknak oftoritol meg zabaditana Thiuuiffel koronaztatek hogi
munketh dyczőfeguel ef tiztőffeguel koronazhatna menyorzagban
S mit fizetőnk mind ezekert ő neki ha meg czak kőnuhullata-
fonkat is dragan kőlttiők az ő kenzenuedeffenek emlekezetibeh
Bizon felnőnk kel raita hog meg kereftetik raytonk az artatlan
vernek ontafa Latuan kedig a fidok az edes iefuft igen el taglotnak

91 eſ meg || koronaztatotnak lenni kealtnak vala monduan Veddel veedel zo̊mo̊nk elo̊l feziſd meg o̊tet Monda pilatus eregietek el vele am fezieczeto̊k meg tünno̊n magatok Felelenek a ſidok monduan Nem illik neko̊nk valakit meg o̊lno̊nk: neko̊nk to̊rueniо̊nk vagion: mel to̊ruen zerent meg kel halni mert iſtennek fiaia to̊tte magat Mikoron pilatus ezo̊ket hallotta volna be mene a tanacz hazba az edes ieſuſſal ſmonda neki honnat valo vagi te Nem felele vronk ieſus o̊ neki Monda pilatus nem zolze ennekem nem tudodeh hogi ennekem hatalmam vagion tego̊det el boczattanom vag meg feziteno̊m Monda neki vronk ieſus nem volna hatalmad en raytam ha felűl nem adattatot volna teneko̊d az iſtento̊l Annak okaert nagiob bine vagion annak ky engo̊met

92 te kezedbe adot Ez mondaſſaert inkab ak*a*||ria vala o̊tet pilatus meg zabaditanyah kyt meg ertuen a ſidok kealtanak vala monduan ha ez embo̊rt el boczato*d* nem vag a czazarnak barattia mert mynd en valaki kiralia tezi magat ellene mond a čazarnak Mikoron hallotta volna pilatus ez bezedo̊ket hogi czazarnak haragiaban eſneiek ionkab feleh ehto̊l honnem mint az artatlan criſtuſt meg o̊lnie ky hozata azert a nep eleibe vronk kriſtuſt es ytelo̊h zekiben v̊leh Meliet haluan pilatoſnak feleſege legottan hozaia kűlde monduan· Ne ahčad (†) ſimmi dolgodat az igaz embo̊rho̊z mert lataſban nagi kenokat zenuettem ez eczaka Mikeppen lirai miklos meſto̊r mongia neki yelo̊nt vala az o̊rdo̊g yel (†) es igen meg fenio̊gette vala o̊ttet ha a kriſtuſt vraual el nem zabaditanaia Mert Immaran meg eſmerte vala o̊rdo̊g

93 hog az o̊ hatal||maſſaga embero̊kro̊l el vetetneiek Miert lattia vala a limboſ beli zent attiakat igen o̊rulnie ezert ero̊kedig vala my ydueſſego̊nket az azzoniallatnak myatta megbantani De pilatos inkab feluen czazart honnem mynd az o̊ feleſeget keremeſebeh meg nem halgatni Paranczola vronk ieſuſt elo̊ hozatatnia es monda a ſidoknak Ihon vagion a thw kiralitok oli mind mondanaia nagi zemero̊m tűnekto̊k ha a thw kiralitokat meg fezitето̊m Felelenek a ſidok veddel elo̊lo̊nk feziſd meg kerik vala o̊tet hogi kereztfara fezituen *o*̊lneieh meg az artatlan kriſtuſt az o̊ nagiob zegio̊neert Mert ennel vndogb halal akoron nem vala Latuan pilatus hogi ſimmit nem tehetne de Ionkap a nep ko̊zo̊t nagi tuldulaſ (†) lenne vizet hozatuan meg moſſa kezeith monduan mynd a telieſ nep elo̊t Artatlan vagiok

94 || en ez igaz em-

bernek halalaban am thv dolg*otok*: Mert thw ko̊zo̊rito̊t*ó*k ehre
engemet kyt haluan a gonoz ſidok mondanak az o̊ vere my rai-
tonk es a mi fiankon leg(ottan)io̊n: haluan pilatus hogi kriſtus
vronknak halalat reaiok veſtek volna es romai birodalom alat
akarnanak lenni es a czazarnak neweth vallanaiak eſ viſelneiek
ky ada vro͞nk ieſuſra a ſentenciat monduan Ez igeket mi pon-
ciai pilatos tiberius czazarnak vizette (†) valo ieruſalembe es
iudanak fo̊lden es egez romai velem valo tanacz paranczol*i*ok
(hogi) az nazaret beli ieſuſt kit a ſido(k) feiedelmek mi elo̊tto̊nk
vadolanak es bizonitak czazarnak hytlenenek lennie harom vas
zeguel kereztfara fel fezittetni es *o*t meg halnya addig onnon le
ſe vetetnye Mely ſentenciat haluan a papi feiedelmek mind a
nep elo̊t igen meg ko̊zo̊nek neky oly || mynt nag nyereſeguel 95
tartanak volna (†) hog az eletnek vra keduek zerent karhoztatta-
tot volna halalra Ezen oraban ket toluai*o*kot is karhoztata ha-
lalra hogi a zent iſaias profetanak mondaſa be tellieſo̊dneiek
ky vgi mondot vala ket toluayokal zamlaltatek legottan ky
boczatuaṇ pilatos az o̊ zazloit es fegiuero̊ſit kurto̊ltete es doboltata
hogi mind a telies varoſ feguiereſ kezel a pyaczra giulnenek (†)
es ky viuen az edes ieſuſt az itel*ó*̊ heliro̊l holot a halalnak ſen-
tenciaia a bűn*ó*ſ*ó*kre adattatik vala Meg foztak o̊tet pilatuſnak
zolgai a barſontol es a ſidoknak keremeſere o̊mo̊n ruhaiaba
o̊lto̊ztetek es a ket toluait tarſul ket felo̊l mellie adak nagiob
kiſſebſegere vgi mint o̊ volna azoknal nagiob toluay Es vallara
adak a nagi kereztfat melynek hozza tizeno̊to̊d || lab nyomni 96
vala hog az o̊ el farodot valan vinn(i)eie ky a kopaz hegire
Mikoroṇ kedig vronk kriſtus a varaſ altal vitetneik ket toluayal
egieto̊mben ko̊ueti vala o̊tet mynd a ſidoknak es poganoknak
ſokaſag*a* Nemelliek ſiruan o̊ raita nemeliek meuetuen o̊tet: o̊rul-
uen az o̊ kennayn es halalan Nemeliek mennek vala vtanna hogi
meg latnaiak ha magat meg zabaditanaiah: a vagi valami czudat
tenne ko̊ueti vala o̊tet az o̊ edes anya is de ko̊z(z)*e*l hozia nem
fer vala az ſok neptul Demaga halia vala mikeppen a gonoz ſidok
o̊tet zidalmaznaiak kyn igen el keſero̊duen keuania vala o̊tet
latnya es illetnye hog valamikeppen illien vtolſo zukſegebe meg
ſegelhetneie O aittatos lelo̊k gondold meg mi modon a kegieſ
ieſus horgadua megio̊n a mezarzekre a nehez kereztfa alat a
Toluaiok eſ || fegiuero̊ſo̊k ko̊zo̊t es mikeppen az el keſero̊det anya 97

ereiben el fogiuan czak alig ohaitua es ſirua megio̊n vtanna ziue-
nek nagi keſeruſeguel gondoluan O zerelmes fiam es en iſto̊nem
mel nagi kenra zultelek volt O ki bodognak velnem magamat
ha en edes fiam mig ky mulolh ez vilagbol (hogi) a vagi czak
egizer lathatnalak eſ zolhatnek veled kit meg ertuen zent ianos
egi zoros vtra tartuan a nagi kapura viue o̊tet a zent azzonio-
kal kyn ky vizzik vala vronkath es ot meg aluan variak vala
az edes ieſuſt elo̊ io̊nie ezen ko̊zben el iutuan a nep o̊ vele Es
latuan a keſerues anya hogi czak alig Io̊hetne a ket toluaiok
ko̊zo̊t a nagi kereztfaual az o̊ zerelmes fia czak alig eſmerhete
meg Miert el pokloſſitotak vala a nagi po̊gdo̊ſeſo̊kel es nagi
98 ohaitaſſal keſerues || ſiraſſal kezde mondani O en edeſſeges fiam̧
hol vagion a te orczadnak zepſege a te yo termeto̊d eſ gio̊nio̊r-
ko̊tteto̊ zino̊*d* Iai fiam̧ nem lattok te benned maſtan ſimmi eko̊ſ-
ſeget Miert myndo̊no̊ſtul fogua el vndokitatal kyt haluan az
edes ieſus az o̊ anyan valo ko̊nio̊ruleto̊ſſegbo̊l ereiben el fogiot-
kozuan fo̊ldre eſek mynd a kereztfaual egieto̊mbe Es annak
vtana touaba nem vihete a kereztfat Meliet latuan az kegelmes
anya o̊ is holt eleuenul fo̊ldre eſek meli helio̊n annak vtanna
zent elona azzon konſtantinus czazarnak anya harmadfel zaz
eztendo̊nek vtana a bodog zwz marianak egi Ielo̊ſ egihazat ra-
kattatot vala kit a poganok el to̊rtenek Latuan a pilatuſnak
zolgai hogi az edes kriſtus nem vihetneie immar a kereztfat
99 ke||zo̊ritek a cyrenembo̊l valo ſimont ruffuſnak es alexandernek
vronk ket tanituanianak attyat ky az o̊ faluiabol megio̊n vala (v)
a varoſba valami zvkſegeert hog el vinneie az edes ieſus vtan
a kereztfat O aittatos lelek gondoliad it mel nagi keſeruſego̊t
zenued vala a kegio̊ſ anya mikoron lattia vala az o̊ fiat czak
alig iarhatnya a kereztfa alat fo̊ldre eſnie a hituanſagos bino̊-
ſo̊ktol meuettetnie Mert yol lehet ſimmi beketelenſegnek iegiet
mind az o̊ keſeruſegeben iſ ne muttata legio̊n Demaga ky ye-
lo̊nthetlen keſeruſeget eſ banatot: kent zenued vala az o̊ egiet-
len egi fianak kennian eſ halalan Latuan az edes ieſus hogi
illien nagion keſero̊gne az o̊ anya a zent azzoniokal hozaiok
100 teruen monda || Ieruſalemnek leani Ne akariatok en raitam
ſirniah de to̊nno̊n magatokon eſ fiaitokon Mert meg el io̊nek a
napok kiben (†) mondani kezdito̊k bodog a magzatlan azzoni
alattok kik fiakat nem zwltenek eſ a mehek kik magzatokot

nem emtettenek ki be tellieſődek neguenket eztendőuel vronk ieſus kenzenuedeſſenek vtana Ieruſalemnek el tőreteſſeben Tituſtol eſ veſpanianoſtol Mert akoron nagi ehſegnek myatta az aniak őnnőn magzattiokot iſ meg ezik vala eſ harmyncz ſidot adnak vala egi garaſon mikeppen a ioſefuſ ſido doctor mongia tizen egezer zaz ezőr ſido hala akoron meg ehſegnek es tőrnek miatta es kilenczuen het ezer adattatek el penzőn ő bennek Akoron beh telek az atok kyt feiőkre kerenek pilatuſtol: monduan az ő vere mi raitonk legiőn eſ mind a mi fyainkon ||
ehre monda az azzoniallatoknak tűnnőn magatokon ſiriatok 101
Mert ha a nyers ſan ezt tezik ſmint lezen az azzunak dolga az az ha en raitam [ezt miuelik] ky artatlan vagiok ah binőſeknek gonozban lezőn dolgok Mikoron a kopaz hegire iuttotak volna holot a gonoz teuőket zoktak vala meg giőtőrni leh vōnak vronk ieſuſrol az ő ruhait kiben o meli igen nag kent zenued vala Mert a ruha az ő ſebeiben ragadozot vala ſok heliőn eſ mynd meg vyulnak vala eſmeg a ſebők ennek myatta kennia vala ebben iſ mert čuppa mezitelen aal uala a nepnek es az ő zent annianak előte Minekokaert zent anſhelmus doctornak mondaſa zerent A keſerues anya veuen az ő fefődelet be kőtteteh vele az ő agiekat O en edes vram ieſus ha az attia yſtennek teſte lezőn vala ſir vala az ő ze||relmes fianak ilien nagi ze- 102
mermen eſ kennian eſ az ő artatlan eſ zeplőtelen annian Mikoron azert e keppen mezitelen allana oly mint rezketue a hidegert eſ az ſok ſebőkert a giengeſeges ieſus meg merek őtet a kereztfahoz mint hozzat ſmind zelet eſ meg furak a kezei eſ labaheliet a kereztfan hogi a tompan vert vas zeg a faba menneh es nagi kemelletlen az egik vaſzegel iob kezet a kereztfahoz zegezeek meli vaſzeg vgi tele meg az ő kezet eſ teneret hogi nem yőhet ver az ő kezeh feieből ſem tenereből Miert a baal kezeben valo nedueſſeg a iob kezere ment vala eſ az erek mind oda vanattatanak vala Nem ereh el a furatoth de kőtelet meg vonak hogi mellie iſ kette porczana eſ mynd a kariaban valo erek eſ inak meg zakadozanak ezőnkeppen vonak lab||ait 103
iſ a furatra vgi Annera hogi vekonia is boncza (†) es mynd az izők tetemek forgo czontok heliekből ky menenek mynt egi meg czigazot embernek meg zamlaltathatnak vala akaron az edes ieſus tagiaban mindőn ő tetemey oly ſezeſőn fezitek a kerezt-

ſara oly nag kent zenuede ebeh vronk ieſus hogi mind a to̊b
kenniat: teſteben fo̊lul mula mikepen egi zent embernek meg
ielo̊nte meli kennarol valaki hiuo̊n eſ aytatoſon emleko̊zik oly
yo keduel vezi o̊ to̊le mind ha mindo̊n ſebeit dragalatos ke-
nettel vag balſamommal kennieie Mikoron azert az edes ieſus
karia ky terieztueh eſ labai zegezue hanita (†) fekunneiek a fo̊l-
do̊n a kereztſan miglen a ket toluais fel fezittetek meynorzagra
104 nezuen kegio̊ſſen || hihetti*ó*k hogi mondotta legio̊n O en zent-
ſeges attiam Imeh embo̊ri nemzetnek iduo̊ſſegeert akaral engo̊-
met meg alazni a kereztfaiglan o̊ro̊meto̊ſo̊n aldozom maſtan en
magam̃at azokert kiket akaral attiamfyainak lennie Laſſad es
teknič (†) meg mel igen kenz*o*d*o*m igen meg keſero̊ttem ingien
meg ſem indulhattok mindo̊n tagaim ſebo̊ſ*ó*k Bočaſſad meg
Immar a bino̊ſſ*ó*knek eſ adamnak o̊ binet tegi kegelmet embo̊ri
nemzettelh Ennek vtana gondold eſ laſd meg mynek vtanna a
ket toluaiok iſ fel fezittetenekh mel nagi diczo̊ſeguel es kealtaſſal
kezdek ez no̊mo̊s eleuen aldozatot fel emelni monduan Emel*d* fel
a czalardot Mikoron fel emeltek volna feli*g* akarattiok zerent a fo̊ldre
eitek vgi annera hog myndo̊n teteme meg to̊rek mint zent brigida
105 azzoni mongia iſmeg fel emeluen maſoczer || vgi zohkant*a*k a ve-
rembeh kit a kereztfa to̊uenek aſtanak vala hogi mind az o̊ zent
ſebei meg nilanak es mikoron nem volnä houa az o̊ fey*e*t haitani
pilatus nag hamar egi tablat czanaltata es meg irata raita ez A na-
zarethbeli ieſus a ſidoknak kiralia es oda zegeztete Latuan a ke-
ſerues anya az o̊ mehenek giumo̊lczet igy ſigeni a harom vas
zeget (†) ko̊zo̊t holt elevenul fo̊ldre eſuen nagi keſeruſegel kezde
mondani O edes ſiam halliak meg en eſ veled egieto̊mbe O keſer-
ues halal mire keduez az annyanak ky az edes yſtennek eſ en
ſiamnak nem keduez vay veg el engemet iſ az en zerelmes ſiammal
egietembe O mel nagi ſiraſokat akoron az edes anya tez*ő*n vala O
mel nagi martiromſagot az artatlan kriſtus zenuede a kereztfan
106 Elo̊zer az o̊tet meg fezito̊kto̊l || mert ruhaiat negi fele oztak meg
meteluen az alſora kedig ſorſot vetuen Maſoczer a ko̊rniul alo
ſidoctol kik feio̊knek czou*a*laſaual karomliak eſ meuetik vala
o̊tet zenuede a toluaiokt*o*l iſ bozzontaſokot eſ karomlaſokat De
a kegelmes ieſus ko̊nio̊ruluen az o̊ vakſagokon nagi kegieſ zok-
kal zolah elo̊zer az o̊ zent attianak monduan Attiam boczaſd
meg nekik mert nem tugiak mit teznek Maſſoczer zola a iob

feloͤl [valo] toluainak ki (a) me*g* latuan az oͤ nagi bekeſegeth a
kenzenuedeſbe [es] meg teruen penitenciara Monda vram emle-
koͤzel meg en rolam mikoron iutandaz a te orzagodba Feleluen
vronk ieſus monda oͤ neki Bizoni mondom nekoͤd hogi meg latod
te mah a meynorzagot es az iſtent. en velem Auagi e may napon
a te lelkoͤd *o*t lezoͤn a hol en lezoͤk eſ meg lattia az en iſtenſegoͤmet
Allanak va||la a kereztfa alat a ſokaſagnak el tauozaſa vtan 107
Azzonionk maria kriſtus vronknak annya es az oͤ *ó*čei maria mag-
dalna es Ianos ſiruan oͤ raita es keſer*ó*guen Ieloͤſben a keſerues
anya eſ monduan O en zerelmes fiam 'Imeh zoͤrniu halallal halz
meg ſmit tegiek en te nalad nekul houa fogiam feiemet Te valal
fiam nekoͤm myndoͤn oͤroͤmem eſ vigaſagom O en edes zulettem
zol*i* a te keſerues anyadnak mond meg kinek hagiod a te arua
anyadat feleluen vronk monda harmaczer az oͤ anyanak azzoni
alat Imeh Ianos legioͤn a te fiad S *i*anoſnak iſ monda Ime a
te anyad az oratol fogua ianos anyaul vala az zepploͤtelen anyat
oͤ maganak hatod oratol fogua kedig nagi ſetetſeg loͤn ez egez
foͤldoͤn mind kilenczed oraiglan eſ a templomnak ſoparlahia (†) ||
a vagi koͤ fala ky a ſanctoriomot az egihaz derektoͤl el valazttia 108
vala: ket fele vala eſ nag haſſadas loͤn oͤ raitta es a foͤld
meg indula a koͤ zalak meg zakadozanak annak iegiere hog a
hoͤuoͤknek (†) oͤ ziuoͤknek keſergeni kel a kriſtus halalan Es a
koporſok meg nilanak Annak ieloͤnteſere hogi rakon koͤzel fel
tamadando volna ez edes kriſtus halattaib*o*l kilenczed ora fele
oͤregbuluen a ken az edes kriſtuſban eſ igen el nehezoͤduen
monda Negiedzer nag kaialtaſſal en iſtenoͤm ſyſtenoͤm ſmire
hagial el engoͤmet az az mire engeded hog en illien nagi ken*o*kkal
oͤleteſſem meg Ot aluan akoron nekik a romai vitezek koͤzzul
Nem ertuen ſidoul mondanak Illieſ profetat hya laſſok ha el y*ó*
hog oͤtet le vegie a kereztfarol Ennek vtanna hogi az iraſ be
telieſoͤdneyek monda Oͤtoͤdzer zomiuhozom || legottan egi oͤ k*ó*z- 109
zulek el futuan ragada tengoͤri taitekot eſ eczetbe martuan eſ
(yzo) iſopual be takaruan fel ada nadon oͤ neki eſ zaiah*o*z illeti
Smikoron az eczetoͤt vette volna mondah hatodzor valamit a
profetak rolam montanak Immar min*d* be telieſoͤdenek Mert rakua
vagiok mynden keſeruſeguel eſ faydalommal Imar meg vagion
emboͤri nemzetnek valczaga Ennek vtanna koͤzde zoͤmeit forgatni:
mind a meg halo emboͤr niha be foguan: niha meg nitvan es az

o̊ zentſeges feit a nagi kenban niha egi fele ſniha maſ fele
haytuan El fogiotkozuan ereiben mint zent pal apoſtol irya
ſidoknak irt leuelenek o̊to̊dik rezeben nagi kaialtaſſal eſ ſiraſ-
ſokal aianluan o̊nno̊n magat attianak monduan Attiam te ke-
zedbe aianlom az en lelko̊met es az o̊ annya felo̊l (†) haytuan
110 az o̊ feiet ol mint || bulczut veuen o̊ to̊le ki boczatta az o̊ lel-
ket Meliet latuan centurio eſ azok kyk vele valanak diczóituen
az vriſtent mondanak bizoni igaz embo̊r volt ez Slatuan a nepek
a iegieket meliek lo̊nek az o̊ halala koron mellieket veruen te-
renek a varoſba Miert kedig huſuet eſti vala az napon a ſidok
kerek pilatuſt hogi zarokat meg to̊rettetneie hogi hamarab meg
halnanak eſ le vettetnenek a kereztfarol az ynnepert kit meg
engeduen el yóuenek a vitezo̊k eſ meg to̊rek zarokat a ket tol-
uainak mert meg azok meg nem holtanak Mikoron iuttanak volna
vronk ieſuſra nem to̊rek meg az o̊ zarath mert meg holt vala de
a vitezo̊k kózzul egi az o̊ aldalad (†) altal o̊klele legottan wer eſ
viz io̊ue ky az o̊ ziuebo̊l Ezenko̊zbe Ioſef arimatiabol valo miert
titkon o̊ tanituania vala meg kere pilatuſtol vronk ieſuſnak
111 teſtet hog le venneie a ke||reztfarol eſ [el] temetneie Meg engede
miert o̊ is nemo̊s embo̊r leuen a czazarhoz tart vala pilatuſnak
kedig barattia vala el Io̊ue azert ioſef eſ nikodemus hozuan draga-
latos kenetо̊t oli mint zaz fontot hog o̊tet meg kenuen vgi temet-
neiek el kik el Iutuan a kereztfahoz es latuan a keſerues anyat
ot allani mondanak neki zerelmes azzonionk im le vezióк a te
fiadnak teſtet Eſ ymaduan terdre eſueh a kereztfan meg fezito̊t
vrokat laitoriat tamaztanak a kereztfara eſ ky vonuan kezeibo̊l
eſ labaibol is a vaſzegeket kezdek vronknak zen-t- teſtet ala
adni a kereztfarol A keſerues anya kezeit fel emeluen egiebekiſ
Segeluen o̊tet le foga nagi zerettetel eſ keſeruſeguel apoluan az
o̊ vero̊ſ ſebeit eſ orczaiat a thiuiſ koronat feiebo̊l ky vonuan eſ
feiet óleben veuen O en edes iſteno̊m ky ielenthetti meg ko̊n-
112 ueket meynet (†) hullat vala || akoron a keſerues anya Mikoron
a nap el kezdene niugodni meg kenuen az edes ieſuſnak zent
teſtet eſ tizta giolczban takaruan el temetek a uagi helho̊ztetek
a koporſoba kit czak vyonnan uaiattatot vala ioſef o̊ maganak
a ko̊h zalbol eſ imaduan o̊tet nagi ko̊uet to̊nek a koporſo zaiara A
keſerues anya kedig meg tere Irſaliomba (†) czak alig mehetuen
az azzoniok o̊tet ket felo̊l fogua viuen (†) eſ mind egez eleteben

marada eſ lakozek a hazba hol vronk ieſus a veg vaczorat tette vala Maſod napon a ſidok ero̊ſſen meg peczeto̊lek a koporſot eſ oͤrizoͤket zerzenek a koporſo ko̊rniul hog valaki az o̊ teſtet el ne vroznoia (†) ſmind huſueth [napiaig] oͤrizeg (†) mig vronk fel tamada ky tamazion fel můnket [:] iſ attiaual eſ zent lelo̊kel egieto̊mben Ameņ Eh keppen vegeztettik a paſſio etc

---

Az mi vrunk Iesus christusnak nagi keserues fohazkodasi 113
mellieket fohazkodot az ö zent kinzenuedesenek Idein Elsö fohazkodasa midön az ö zerelmes zent Anniatol el bucozot Masodik az veg vacorakor Iudasnak nagi kemeni vakmeröſegen harmadik az olai fanak hegen minden rea köuetközendö faidalmanak es kin zenuedesenek altal lataſaban midön keserues köni hulatasaual es veres veritekeuel aztota az ö zent testen valo ruhaiat

117 # Ieſus maria ferench

Kezdetik zenth bonaventura atyanknak kenywe, elethnek, tekelleteſſegerel az ew hvgaynak

Bodog kyth the, taneytaz, vram es az the, tervenyedrel meg
taneytandod ewteth Senkyth bewchnek nem ytelek lenny hanem chak
azth akyth zenth, leleknek, malaztya meg taneytand: Mert dauid
profeta byzonſagh tewen: chak az byzony bodog chak az, bizony-
ſaggal, bwlch kynek elmeyet lelketh vr iſten meg taneytya: Mert
chak vrnak teruenye vagyon zeplew, nekwl, chak az meg enzhetet-
len (†): chak az thereytwen lelkeketh ydweſſegre Ez teruennek ew
118 tanuſaga awagy thaneytaſa nem chak kywel, bethvben, || kereſendew
de Inkab aheytatos, elmenek, kyuanſaganak myatta: kyuanando,
kedyg lelekben es yozagban, tudnya, illik hogy az belel taney-
chon ky chak ew maga tugya kyuel az theruennek kemenſegeth
belſew edeſſegre valtoztatny: Meg taneyth kedyg vr iſtennek ter-
uenye: myth kellyen tenny: myt kelyen el, tauoztatny, myt
hynny: myt ymadny myt kyuanny: myt feelny: Taneyth Zep-
lewtelennek es megh, enzhetethlennek (†), lenny: taneyt fogada-
ſokat meg tartani: thet byneket meg ſyrathny taneyt ez vylagia-
kat es teſtieketh meg vtalni Taneytya mynd az, telyes, zyuet:
telyes lelket: telyes, elmet, chak Ieſus criſtuſban, thereyteni,
119 Ez tanuſagnak haſonlaſara || Mynden ez vylagi bewlcheſſeg, kaba-
ſag, es balgataghſag: Mondya zenth bernard: Mondya valaky,
akarya, en nem mondom bewlchnekh: mykoron nem feeli iſtent
ſem, zerethy, ky ez tudomannak nem feledekenſeges, halgatoya
leyend: deh ynchelkedes theweye (†) byzony es bevlch es bodog
lezen: Bodog azert az ember kyth vram iſten the megh tanei-
taz az the theruenyedbel: Azerth the vr iſtennek aheytatos ze-
reteye, modya (†), Zenth Bonauentura doctor, ennekem, tyzteletes

hvgom: kerel, engemeth, hog az en zyuemnek, zegenſegebel,
valamyt yrnek: kyben, az the, elmedeth lelkedet ew ydeyeben
aheytatoſſagnak malaztyaual meg taneytatnad: De byzonyaual
vallom az en elegtelen votomert elyen, taneitaſra, || Inkab en 120
magamat zykelkednem yeleſben mykoron en nalam ſem elet
kyuel fenlyek: ſem aheytatoſſagh belel geryedezyen: ſem tudo-
many ſegeychen: De maga az the, aheytatoſſagodnak, kyuanſa-
gaual indvltatoth (†): Es mykeppen alazatoſon kerel, kereſedeth,
meg tezem De maga zentſeges hugom kerem az the bodogſago-
dat hog ynkab ytelied es vegyed ygekezetemnek kyvanſagat
mynt myuelkedetemnek dolgat: Es inkab taneytoknak, byzonſa-
gat, mynt bezednek dyzes voltat Es holoth a the kyuanſagodnak
elegeth, nem tetthem reuydſegnek ees kylemb kylemb gondok-
nak megh foglalaſaerth, azth ennekem kegyeſen meg bochaſſad:
Hog peneglen, kenyvedben, meghlelheſſed amyt kerez || Ez 121
kenyvben annak okaert, mynden, Capitulomnak, awagy, rezenekh,
chymereth awag yegyet elel vetettem,

Elezer tetetyk maganak alazatos megh yſmeretyrel
Maſodzor alazatoſſagarol (†)
Harmadzor tekelletes, zegenſegrel,
Negyedzer zenth Sylenciomrol magyarvl wezteghſegrel
Ethedzer zenth ymadſagrol
Hatodzor criſtuſnak kynnyarol
Hetedzer Iſtennek tekelletes zeretetirel
Nyolchadzor ees vtozor az yoban vegyg megmaradaſrol

Mykeppen yvth ember ennen maganak meg yſ- 122
meretire else capitulum

CRiſtus yegyeſenek, kyvanonak fel menny tekelletes eleth-
nek meltoſagara awag magaſſagara: Elezer, zykſegh, hogh ew
magarol kezgye el vgy hogh mynden kylſekrel el, felethkezwen,
mennien be ew lelky, eſmeretynek tythkyaban: Es oth mynden
fogyatkozaſith: Es mynden zokaſyth Mynden kyuanſagith: Myn-
deu ch(el)elekedetyth, Mynden byneith mynd yelen valokath:
Mynd el multakat zeretetes megh gondolaſſal: meg hannya veſſe.
meg kerdezye ees megh thekynche: Es ha valamy kyſded bynth
lelend ew nala: legottan || Zyuenek keſeruſegeuel meg ſyraſſa Es 123
hogy ez magad meg iſmereſre zerethe hugom yobban ywt*h*as kel

tvdnod: Hog mynden, byneynketh, es gonozokath: awagy,
tezyek, tunyaſagnak myattha. avagy kyuanſagnak myatta. awagy,
alnokſagnak myatta: Es ez haromhoz kel mynden gonozſagid-
nak, emlekezetednek, forgani: Merth, kylemben, then magadnak
tekelletes meg iſmeretire ſonha nem ywthach: Azerth ha tema-
gadath kyuanod meg iſmerned: gondold meg teth gonozydat es
azokat ſiraſd megh. elezer kel gondolnod: Ha valamy tvniaſag
vagyon, awag volth, vala mykoron, the benned: mondom mert
megh kel gondolnod mykeppen, zyvedeth, eryzyed: Mely tvnyaul
124 ydevdet || kelted: mely gonoz vegeth (†) az the, myuelkedeted-
nek, merth ez harmak nag zeretettel meg tartandok: Tudnya:
illic Hogy zyued yol meg eryzteſſek: ydew haznalatos keppen
ketteſſek es el, vegezteſſek: Es yo weg es alkalmas, mynden,
myuedben yeggyeſſek (†): Touabba kel gondolnod: mely tunya
voltal ymadſagodban: mely el hagiot, oluaſaſodban, egyeb dol-
gaydnak chelekedetiben: merth ez harmakban kel then magadat
Zereteteſſen ſerkegednek (†) es foglalnod ha akarz yo gyemel-
chet tenned: Es, halalodnak, ydeyn haznos es yo, gyemelcheth,
iſtennek adnod: Vgy hogy, ſimmi: keppen eggyk nem eleg a
tebby nekyl: Touabba kel gondolnod mely tunya vagy awagy
voltal penitencia tartaſra: mely el hagyot abynnek, ateſtnek ||
125 az erdegnek ellene allaſra: Es mely reſth az haznalaſra kel
penig nagy zeretettel teth gonozſagidat meg ſyratnod Erdegy
keſerteteketh el ŏzny: Es egy, yozagrol, maſra haznalni: hogy
ywthas az ygerethnek feldere: Ez keppen kel az the gondola-
todnak forgodny az the, twnyaſagythoz: Ha kedeglen yobban
kyuanod magadath megh yſmerni: Mazzor, gondolyad, Ha va-
gyon awagy ha woth the benned, gyenerwſegnek kyuanſaga:
awagy hewſagnak chyzmaſſaga (†): byzony akoron, vagyon,
gyenerwſegnek kyuanſaga zerzetes emberben: mykoron kyuan
edeſſeket: Tudnia: Illic: yzeſeket: mykoron kyuan, lagyakath,
Tudnya illic gyeneruſeges, ruhakath, Mikoron kyuan(y) teſtye-
ket, tudnya: illic: Buyaſagos gyenerwſegeketh Byzony akoron
vagyon chyzmaſagnak (†) kyuanſaga iſtennek zolgalo leanya-
ban: mykoron kyuan(y) tudny reythet: awagy tytok dolgokat:
Mykoron kyuan laatny zepeketh: Dragalatoſokath: Byzony ako-
126 ron || Vagion hevſagnak kyuanſaga, criſtuſnak, yegyeſeben:
mykoron, kyvanya, embereknek kedueſ voltath: mykoron: ke-

res emberi dycheretet: mykoron kyuan embery tyzteſſeget:
mynd, ezeketh, kell criſtus yegyeſenek el futhny: eltauoztathni:
mynth az mergeth: merth ezek mynden gonoznak gyekery: Har-
madzor, zeretëteſſen meg gondolyad ha vagyon awagy lethle-
gyen the benned valamykoron alnokſag kegyetlenſeg, haragoſſa-
gok, Iregſegek: Es yoravalo reſthſegek: Byzon akoron vagyon,
zerzetes emberben a haragoſſag: mykoron awag elmeyeuel:
awag zyuenel: awag kyuanſagaual: awagy yegyel: awagy or-
chayaual: awagy bezedeuel: awagy kyaltaſaual: Akar myne
kys haragoth: Es zyuebel dagalth (†): fele baratyaual mutath:
awagy yelent: Akkorth, kedeglen, az zerzetes emberben orzagol
yregſegh, || Mykoron ewrel fele baratyanak, ellene, valorol: Es 127
zomorkodyk fele, baratyanak elew menterewl: Mykoron eruen-
dez baratyanak gonozarol: Es el fogyathkozyk neky ianarol:
Akkoron, kedyg az yora valo reſthſeg, vralkodyk, zerzeteſben:
mykoron leend, lankath, almas: zvnyadozo: hevalkodo: Reſth:
keſedelmes az karba: Tunya: maga, elhagyot ymadſagban. El
tagult ky verny: ky ŏzny belele az lankatſagot Tunyaſagot
feſlet bezedeben: Aheytatlan az miſſen zomorw: meg komorodat
orchayaban: Nehezes az cellaban: Mynd ezeket kel meg vtalny
criſtus, yegyeſenek, Es el futny: mynth halal hozo mergeth:
mert ezekben all mynd, teſthnek, mynd leleknek vezedelme:
Azerth ha iſtennek zeretetes leanya: Akarz, yvthnod, themaga-
dat tekelletes yſmeretyre Tery the magadba be zyuedbe: Es
tanuly meg ſepreny ate lelkedet: handmegh || Veſdmeg my 128
legy: My: voltal: my lehettel volna: my voltal termezetnek
myatta: Ma my vagy a bynnek, myattha, My meg lehech ma-
lazthnak, myatta Hald meg megh is zeretethes. hvgom, halgaſ-
ſad meg a Dauid pfetath mykeppen ew magat neked peldayul
vety Gondolkodom vala vgy mond eyel az en zyuemmel ſerke-
gettetem vala: Es ſeprem vala en lelkemet: Elmelkedik vala az
Dauid profeta az ew zyuevel: Te es elmelkedyel the zyueddel
ſepry vala az ew lelket: Seperied the es: az az tyzthohad athe
lelkedet: myuelyed ate mezedeth: Ne had, gazdnak (†), fel
kelny: Tekynch magadra: kethſegnekyl meg maraduan ez, ſer-
kegeteſben, lelz wy kencheth es, dragalatos, el reyteth kencheth:
Merth ez || ſerkegedeſbel: Neuekedyk aranynak bewſege: Soka- 129
ſodik az tudomany: Eregedyk (†), bwlcheſſegh: Ez chelekedetbel

awagy ſerkegeteſbel zyunek zeme, meg tyztultatyk: Elmeye
embernek meg eleſeytetyk: Ertelme el, zeleſeytetyk, Semmit
ygazam (†) nem aleyth ky ew magat nem tuggya: ky az ew
meltoſaganak yſmeretith meg nem mertekly: meg ſem gondolya
myndeneſtwl fogwan ſemmyt nem tud lelekrel: Myt angyalrol:
Myth iſtenrel kellene ertheny: ky elezer az ew lelketh meg
nem gondolya: Ha meg ſem wagy alkalmas magadba, terny:
Ha nem wag melto be, menny, az elſe haylokba awagy ſa-
torba: Mynemw homlokkal awagy, orchaual, mereſkedel be
130 menned az, maſykba, Ha kyvanz fel emelkedny az || maſodyk es
harmadyk egbe: legen theneked meneted az elſen: Az az zyue-
den: Es azth mykeppen teheſſed: Ime ymmar ede fel elegge megh
taneytottalak. De maga, halgaſd megh, megis mykeppen az bodog
zent Bernard tegedeth yghen nemeſſen megh taneyth monduany:
Az the egez voltodnak vgy mond. Legh zorgalmatos chelekedeye,
az the, eletedeth, zenetlen valo meg, hanyaſſalh, veteſſyel meg
kerdezyed: Es zereteteſen meg gondolyad: Mennyet haznalz:
menyere fogyatkozol: mynemw legy el kulchedben (†): my-
nemw, kyuanſagodban, mely, haſonlatos, Es mely haſonlatlan
vr iſtenhez Mely kezel es mely thawl Oh mely, vezedelmes,
131 dolog zerzetes emberben: ſoka||kath, akarny tudny: Es ew ma-
gath nem tudny: Oh mely kezel vagyon az zerzetes vezedelm-
hez, es halalhoz ky mynden dolgoknak meg yſmeretiben yghen
zorgalmatos: Egyebeknek, conſtienciayat, lelky yſmeretyth ytel-
wen: Ew magat kedyg nem tudya ſnem yſ(m)mery, O en vram
yſtenem: Honnet, vagyon, az zerzeteſben enny vakſag: Ime
kezen vagyon: Merth nem ygeb: Hanem, chak hog az elme
zorgalmazatoſſagokkal (†), thetowa elvonyattatoth: Nem megyen
be magaba emlekezetnek, myattha, Merth kylemb kylemb fan-
taſiakal chalathſagokkal (†) meg homalyoſodot: Nem ther ma-
gaba ertelmnek myattha: mert alkalmatlan kyvanſagokkal el
vonatot. Soha magaba nem theer. Belſe, edeſſegnek, es lelky
vygaſagnak, kyuanſaganak myatta: Azert myndeneſtul, foguan,
fekwen az erzekenſegekben (†): be nem mehet ew magaban
mykeppen yſtennek keperé: meg gondoluan hogy ew kepere ||
132 Theremteteth: Es ekkeppen naualyas magat nem tugya: No
annak okaerth myndenek (†) hatra vethuen: Chak then magad-
nak valyad emlekezetyt es, yſmeretyt: Ezt keery vala az bo-

dog zenth Bernard is monduan vr mendenhato yſten adyon en-
nekem nem ygebet, thennem, es thudnom: Hanem chak hogy
en magamath meg yſmeryem: Merth maga meg yſmerety nekyl:
ſenky iſtennek kellemetes nem lehet: Azerth melthan mondya
Gerſon Ianos, Byzoniaual, yob az alazatos parazth: ew magat
meg yſmeruen ky iſtennek zolgal: (mint) mynth az kewel filo-
ſofos bulch ky, magat, el hagyuan egeknek folyaſat, gondolya-
Aky magat meg yſmeri ew, maganak, es utalatos lezen: ſem
gyenerkedik embery dycheretekkel: Ha tudnam, myndeneket,
melyek ez vylagban vannakh. Es nem volnek zerethetben, myth,
ſegheytene, engemeth iſtennek eletthe: ky || (ky) engemet yte- 133
lende a chelekedethbel Azert ſokak vannak melyeket tudny az
leleknek awagy keueſſed: awagy ſemmyt nem haznalnak: Es igen,
eztelen, az a ky egyebekre ygekezik, mynth, melyek az ew
ydveſſegenek zolgalnak, ſok ygek meg nem elegeytik az lelket,
de yo eleth hyveſeyti meg az elmeth: Es az tyzta lelky, yſme-
reth, maganak meg yſmereſeuel ky nekvl, ſoha ſenky nem yd-
uezvl Es menyeuel tebbet es yobbatt twch anneval nehezebben
yteltetel. Ha zenthſegeſben, nem elendez: Ha akarz, haznalato-
son, valamyt tudny es tanulny zeres nem (tudtny) tudatny: es,
ſenmynek, aleytatny: Ez haznalatos es, magaſſagos, lekche: ew
maganak byzon meg yſmerety es meg vtalaſa: es, ew magarol,
ſemmyt nem tartany es egyebekrel myndenkoron yol es || Ma 134
gaſſon ertheni Nag bwlcheſſeg es tekelleteſſeg: Ha, latandaz
valakyth nyluan bynt tenny: awagy, (valalny) valami nehezeket
chelekedny: Azerth magadat yobnak ne alehad merth nem tudod
myglen az yoban meg, marathach: Mert mynd gyarlok, vagyonk,
De the ſenkit magadnal, gyarlobbat ne tarch, zerete leanyom
ezek es ezekhez haſonlatoſſok: Embernek byzony meg yſmerety
melyeketh, ha meg, tartandaz: byzony ketſegnekwl yduezelz
Imagy erettem hog en is meg tartaſſam,

Az zenth alazatoſſagrol es minemw garadichok-
kal ywth ember az, alazatoſſagra, maſodyk
capitulum

Byzon ky akaria az ew, fogyatkozaſyt, zyvenek zemeuel 135
megh zemlelni: meg tekynteni. zykſeg byzonyaual magath meg
alazni hatalmas yſtennek keze ala: Azerth, intlekh, tegedet

criſtuſnak zolgalo leaniat Hogh immar the fogyatkozaſydnak yſ-
meretyt meg nyerwen. Igen megh alazyad athe lelkedet: Es
then magadnak, legy vtalatos. Merth mongya zenth bernard. Az
alazatoſſag: nemes yozag, melyel ember: ew maganak byzony-
ſagos meg yſmeretyvel: ew, magath, megh vtalya: Ez meg vta-
laſſal my zenth ferench atyank meg vtalta, vala, magath: Ezth
zerethe ezth kereſe: ew zerzetynek kezdetytwl fogwa mind ve-
gyglen: Ennek myatta ez vylagot, el hagya: Ez nemes yozagot
yſtennek aheytatos zyze: ſekeppen kel meg tan(ulnyd)ulnod,
136 yſtennek fyatul: mert ew || mondya: Tanulyatok en tulem:
mert kegyes vagyok es alazatos zywu Mert aky egyeb yo za-
gokat geyt (†), alazatoſſag nekyl, poliwat bochat az zelre mynth
zenth Geryger (†) mondya: Merth, mykeppen, mynden bynnek
kezdety az keuelſeg: Ez keppen mynden yozagoknak, fonda-
mentoma, az alazatoſſag: Annak okaert tanuly byzonſaggal ala-
zatos lenny, nem chalardſaggal: Mykeppen aky, alnokſaggal,
magath meg alazya: Es az (bel) ew belſey rakwa: telyes cha-
lardſaggal. Mynth az ke*p*mutalok (†): kykrel zoll az, bwlch:
Vagyon wgy mond ky magat alnokſaggal, meg alazya. Mykenth
az kepmutalok (†), Es ew belſey telyesek, alnokſaggal: Merth
mykeppen zenth, Bernard, mondya: Az byzony alazatos mynden
137 koron akar ala vetetnek, ale||ytatny, nem alazatoſnak hyrdetny.
Azerth zeretetes hugom. Ha akarz tekelletes alazatoſſagra yut-
nod, ſykſegh, theneked ymeh harom, heſweni(en)en (†), awagy
vton yarnod. Elſew, eſweny, awagy wth. az yo iſtennek meg
gondolaſa. merth [ewtet] kell gondolnod: My keppen, mynden
yoknak theremteyeth: Azert kell neky mondanod: Erek, my*n*-
denhato, iſten: mynden my, cheleked(ſin)eſynket the tetted es
the myuelted, my bynnenk (†). Es myerth hogy elyen yo: Myn-
den yokat neky kell, tuladoneytany, es ſymmyt then magadnak,
hanem, chak byneydeth: Meg gondoluan, hogy nem athe ereſ-
ſeged: ſem the, kezeydnek, ereſſege tetthe az yokath, melyeketh,
vallaz. mert vr (teth) thet: Theremthet, mynketh es nem, my
magonkath, Es ez elyen meg gondola*ſ*od meg thery azoknak
138 mynden keuelſegeketh || kyth (†) mondyak: Az my hatalmas
kezenk: Es nem vr iſten tetthe mynd ezeketh: Ez gonoz ke-
uelſeg ky rekezthe luciperth az meniey dycheſſegbel: merth
nem gondola meg magat ſemmybel, teremtetnek, lenny. De yn-

kab nyzy wala az ew ekeſſeget. zepſeget: mykeppen, mynden dra-
galatos kwn az ew, fedezety, Es fel emele ewteth az ew, zyvenek,
keuelſege: Es myert hog az, kevelſeget, kewety awagy ŏzy az, ala-
zatoſſagh (†), Azert legottan lewetettek az, ew nemeſſegenek zeky-
bel: Vtoſo, hytwanſagnak, helere: Es ky vala, angyalok, kezeth
felſegeſb (†). leen az erdegekh kezeth nanalyaſſagoſb (†). Oh erek
iſten may ydeben meny luciperŏk. Es, lucipernek, kwethe (†) fyay
es leany, vannak, kyketh vr iſten maſtan bekeſſegel elwyſel
Mykoron peneg az keuelſeg, ynkab, el viſelende legyen az kaz-
dagban (h) || hog nem mynth az zegemben, mykenth zent Bernard 139
mondya. Annak okaerth illic es alkalmas hogy criſtus zolgalo
leany-a-nak kell ygen alazatoſnak lelethny: kynek kel bemenny,
az megh weteth angyalnak helebe: Merth chak az zenth alaza-
toſſag kell yſtennek mynd emberben mynd angyalban. Vay ba-
thor ne hyggyek hogy az zyzeſſeg kellemetes legen iſtennek
alazatoſſag nekyl. Byzony meg az zyz maria is iſtennek anya
nem leeth volna. Ha keuelſeg volth vona benne. Azerth mondya
zenth Bernard: Merem mondanom hogy meg az ziz maria is
alazatoſſag nekyl nem kelleth volna, iſtennek, azerth az alaza-
toſſag ygen nagy, yozag, kynek nyereſe nekyl az ygeb yozagh
akar my legyen az: Tudnya illic: Reyteles ymadſag: fohazko-
das: oſtorozas. Nem chak hogy nem yozag. De meg vgyan, ke-
welſegre, ky boyth es bynnel lezen (†) Mas vth || kyn kell 140
yarnod, criſtuſnak meg, emlekezety, merth meg kel emlekezned
hogy criſtus ydwezeytenk meg alaztatot volth mind halalnak
zydalmatos nemeyglen: merth tolwayoknak halalaval elettek
meg. es el annyera meg alaztatek hogy oly minth poklosnak
aleytatik: Errel mondotta vala az Iſayas profeta. aleytok (†)
vgymond ewteth (vgymynd) oly mynth poklosnak es yſtentvl
meg alaztattat es el hagyattath: ſeeth el an-n-yera meg alazta-
tot voth. hogy az ydewben ſemmy nalanal alab valo es el ve-
tetteb nem aleytatnek. azert vgyan azon Iſayas, mongya, Az
alazatoſſagban el veteteth az ew ytelety: Oly mynth azth mon-
danah: anne volth az ew alazatoſſaga. Es annyera magat ala
vettette volt. Hogy ſenky ew rola ygaz yteleteth nem adna.
Es ſenkytwl nem hytetnek yſtennek lenny. azert ha az my
vronk Es meſterenk ely el veteth es vtalatos aleytatot: Es az
zolga nem nagyob vranal es az, tan||eytwan nyuchen meſthe- 141

renek felette. Ha criſtuſnak zolgalo leanya vagy. ha taneytwanya, alavalonak vtalatoſnak Es alazatoſnak kel lenned. Oh mely, vtalatos, iſtennek az zerzetes ky alazatos rvhat vezen fel es zywe kewel Oh mely haznalatlan az (kez) kereztyen ky az ew vrath latya alazatoſnak es meg, vtaltnak, Es ew az ew zyvet felmagoztalya es yaar nagyokban es chodalatoſokban maga feleth. Mychoda nagyob vtalatoſſag, criſtuſnak, yegyeſeben. mychoda nehezebben criſtuſnak zolgalo leanyaban meg, getrende, hog nem mynth az felſeges leeth vtolſo. alavalo: anag (†) kyſdedde: es rothhadatos, es feregh merezkedik magath magoztatny (†): Ez elyettenekrel mondya zent agoſton, Oh megh hot bwz, my erth, teryeztetel: Oh dohos bvdes ew (†) myt fwalkodol fel: alazatos few es kewel thag oly mynth azth mondana: nem illik Harmadik wth kyn kel, yarnod, ha akarz tekelletes
142 alazatoſſagra || Iwthnod: magadnak kernywl meg tekynteſe: akorth zerethe hwgom, themagadat, kernywl meg tekynted: my koron, meg gondolod honnath ywttel legy awagy howa meg: Gondold meg azerth honnath ywttel legy: Es twggiad merth vezedelmnek kowazyabol. porbol es ſarbol lettelh es bynekben eltel: Es, zamkyweteth, wagy az paradychomnak podogſagabol, Es ez elyen gondolas, kewelſegnek, lelket ky vethy es ky rekezty: annyera, hog kezdez kyatanod az harom germekekkel awagy yfyakkal: Danyelben, meg yrattakkal: wagyonk ma meg alaztattak mynd ez kezenſeges felden az my byneynkerth: Am laſſad zerete, leanyom, meltan nem mondhatyoke maſtan az danielnek ew mondaſath: vay byzony ygen ygazan es mel-
143 tan mondhatyok mert yme helenketh ſem lelyek, futoſo||nkh, bwalonk mynth a nyvlak: Es chak yſten tuggia mykeppen lezen meg vegenk: ſmyerth (nem) ez. nem egyeberth hanem amy byneynkert: Towabba gondold meg howa meegy: merth meg romlandoſagra. ſenwedeſre. hamwa, letelre, merth por wagy: Es porra leez: No azert myt kevelkedel feld es: ha ma vagy netalantam honnaph nem lez: ha ma egez wagy: netalam honnap meg korulz (†): ha ma ezes bwlch netalamtan honnap eztelen kaba leez: Ha ma kazdag y-o-zagokban: netalam, honnap, kwldos es navalyas leez: ky azert az navalyas kereztyen ky, merezkegyekh, kewelkedny enny navalyaſſagokban es navalyakban mykoron laſſa magat mynden felel kernyvl vetethnek lenny:

No azerth o zent zyzek iſtennek zolgalo leany: Tanulyatok
alazatos lelketh vallany: alazatos yaraſth: alazatos || elteze- 144
teth: Merth chak a zenth alazatoſſag, ky yſtennek haragyat
megh engeztely: ky yſtennek malaztyat megh lely: mert menye-
uel nagyob wagy: annyeual ynkab magadat, myndenekben, meg
alazyad: Es lelz malaztoth yſtennek elette: mongya bwlch:
Ekkepen, az dycheſeges zyz Maria is lele, malaztoth, vrnal. my-
keppen ew maga byzoneytya monduan: Tekynte az ew zolgalo
leanyanak alazatoſſagat: Snem, choda mert az alazatoſſag:
helth zerez az zeretetnek: az elmeth megh yreſeyty az hewol-
kodaſtvl: azert, mondya, zenth agoſton: menyevel yreſbek va-
gyonk az kewelſegnek fel, fwalkodaſatwl, annyewal telyeſbek
vagyonk, yſteny, zeretettel: Es mykeppen az wyz foly az we-
gyekre: ekkeppen zenth leleknek || malaztya foly az alazatoſ- 145
ſokra: Es az vyz menyere ereſben foly anneual hamarab lezal:
Ekkeppen ky telyes zyvel meg alazwan yaar ynkab, kezelgeth,
vrhoz es malaztot nyer: azerth, mondya az bwlch: magat meg
alazonak ymadſaga a kedeket altal hattya, myglen kezelget az
felſeges yſtenhez meg nem wyggaztaltatyk: Merth wr yſten
ewtet felek, akaratyokath, es keremeſeket meg halgatya No azert
yſtennek zolgalo leany, cryſtoſnak, yegyeſy: legetek alazatoſok:
vgy hogy ſoha kewelſeget az ty zywetekbe, ne bochaſſatok:
merth alazathos meſterth wallottatok: tudnya illic: mi vronk
Ieſuſth criſtuſth. Es myert hogy alazatos azzonth wallottatok
tudnya illic: ziz Mariat: myndeneknek, keralne azzonyat:
legyetek || alazatoſok: mert alazatos annyat vallottatok: tudnya 146
illic: bodog zenth Calarath alazatoſſagnak peldayath: Demaga
ekkeppen legyetek alazatoſok hogy az ty alazatoſſa(h)gtoknak,
byzonyſag teweye legyen bekeſeg es tőres (†): Ezt kedig, by-
zonyeytya, zent agoſton mondya Ighen, kenyw orchat befedezny:
es fedezettet, vethny zemeknek elette ala valo es el veteth es
vtalatos, rvhakath, vallany feye le hayt(y)van, iarny, De az
byzony alazatoſth: chak az bekeſeg es az twres byzonyeyth (†)
meg: Azert mondya bwlch: Athe, alazatoſſagodban, bekeſegeth
waly: De mykeppen zent Bonauentura atyank mondya: en ſem
mondhatok || egyebeth: keſerwſeggel telyes, mondom, merth 147
ſokat (†) vagyonk kyk akaronk kevelkednent (†) az, kalaſtrom-
ban, kyk byzonyawal ez vylagban nem voltwnk vona hanem

chak alazatoſok: kykrel panazt tezen az zenth Bernard mond-
wan. Lathok en valamyt kyrel yghen bankodom: merth, [ſoka-
kat latok] ez vylagnak pompaſaganak, megh, vtalaſanak vtanna:
Az alazatoſſagnak oſkolayaban kewelſeget, tanulny, Es az ke-
gyes -es- alazatos meſternek zarnyay alath waſſobtaknak (†) es,
beketelembeknek, leenny az kalaſtromban: mynth voltak volna
ez vylagban: mely igen nagy vyzha fordulas mert ſokak yſten-
nek hazaban nem akarnak vtalaſokath zenwedny: kyk az ewek-
ben nem egyeb: hanem chak vtalatoſok lehettek vona: Azert
148 tanachozlak || teghedet O zerete hvgom: Tanachkozlak tyteketh
is yſtennek zenth zizeyt: Hogy az zyzeſſeget alazatoſſagban:
Es az alazatatoſſagban, meg tarchatok -az' zyzeſſegeth- Merth
az alazatoſſag egyelwlth az, zyzeſſeghez, mynth a geng, az Draga-
latos kw az aranihoz: Azert mondya az zent Bernard zyzeſſegnek
ygen zep, egyeleytese, vagyon az alazatoſſaggal: Nem (ſd) felre-
zenth: az az ygen keel yſtennek az lelek: kyben az alazatoſſag
Dychery az zyzeſſeget: Es az, zyzeſſegh, meg ekeſeyty az alazatoſ-
ſagoth Halyad meg towabba the atyadnak Tanachat: Halgaſd
meg yo leanyom es kelleſſek theneked: Fwſdel az kewel cha-
ladoth (†): mykeppen az merges (g) kygyoth: vtald meg az
149 kevel zizeket mynth erdegeketh: Vtaldmeg, az keue (†) || erde-
meth ſem wal: zent agoſton (†): Ne mondyatok hogh tyzta lel-
ketek vagyon mykoron ſertelmes zemeketh vallotok: merth az
ſertelmes zem: ſertelmes, zywnek, kwethy: zenth agoſton mondya
Merem mondanom az kewel zizeknek illic eſnyek: Tvdnya illic
teſty, gyarloſagba,: Hogh vgyan abban meg, alaztaſſanak: ky-
ben fel emeltettek woth: Merth myth haznal an-n-ak zyzeſſeg-
nek tartaſſa: kyben vralkodik az kevelſegh oly mynth azth
mondana ſemmyth (†) Myth haznal az egez teſth: lelek megh
rontwan: Iobb az alazatos hazaſſag: Hogh nem az keuely zyzeſ-
ſegh: Ieronymus, vgh mond: amyth zemerem mondany: azth
zemerem chak gondolny is, Ieronimus (†): Iol bachattathyk
angyal az zizhez: merth myndenkoron, rokonſagha, zyzeſſeg az
150 angyaloknak: Byzonyawal || Teſtben eelny teſthnekwl: nem
feldy eleth de mennyey: honnath az teſtben kereſny angyaly
dycheſſeget: Nagiob erdemw mynt vallany: mert, angyalnakh,
lenny bodogſagh: zyznek penygh lenny yozagh mykoron azth
erewel ygyekezyk meg nyerny malazthal melyeth az angyal

vall thermezetbel: Vgyan azon zent Ieronymus (†) Byzony hogy kylembſegh vagyon az thyztha ember kezeth: Es az angyal kezeth de bodogſaggal: Nem yozaggal: De, hog ha, az angyalnak tyztaſaga bodogb az zyznek tyztaſaga ereſbnek, yſmertetyk, lenny: az zyzeſſegh, zeretet nekwl, lampas olay nekwl: veddel az olayth: a lampas ńem vylagoſeyth: Veddel az zereteteth az zyzeſſeg nem kel*le*metes: Ezth zenth Bermard (†) mondya — —

PEER CODEX.

4*

ſelelembe ethketth veſceen wala. meľ ewſemyanuſnak feleſe*g*e wala
aglaes néwo̊. ky azon aytatuſſagban ees yo ůgyekezethben wala
(mykon ke) mykoron kedegh o̊nekyk magzathyok ees fyok nem
wolna. o̊ ymadſagokerth ees aytatuſſagokerth. yſthen nékyk
fyath ada. meľ fywnak adaſa wthan. magokath thyztha elethre ||
fogadaſſal éro̊ſſeytek. ez germek kedegh adattathek dyaky thu- 2
domanra. holoth mykoron menden bo̊lcheſeggel ſenlenek ees
emberkorra ywthoth uolna. chaſary wdwarbol neky zyz lean
ualaſtathek. ees hazaſſagſce-re-nt neky adattathek. el yo̊ue az
ey. kyben o̊ yegyeſſeuel. thythkon ualo agyaſhazaba o̊ yegyeſſe-
uel (†) || béé menee. holoth. ez zenthſe*g*es yſyw. ew yegyeſſeth 3
kezde thaneythany. yſtheny felelemre. ees kyſteny zyzeſegnek
zepplo̊thelenſegre (†). ennek wthanna o̊ aran gůrůyth. ees par-
thao̊uenek chathyath ees feyeth kywel o̊uecgyk wala. neky
tharthany ada monduan. wegyed ezeketh ees tharchyad mygh ||
neked kel. ees wr legen my ko̊zo̊tto̊nk. ezek wthan ko̊lchegheth 4
wewen az then*g*erre mené ees thythkon hayoba haguan. laodi-
cia newo̊ waruſba ywtha. ees ynnen ſyryanak edyſſa newo̊ wa-
roſaba mené. holoth wronk ieſus criſtuſnak kepe. embery mů-
nelkůl dycho̊n yrattatoth ees zereſte||teth. howa mykoron ywthoth 5
wolna. mendeneketh meľeketh vélé vyth vala ze*g*eńeknek oztha.
ees koldus ruhaba o̊ltőzuen. egyeb ze*g*eńekwel azzonnyonk zyz
marianak egh haza élo̊th foga ůlny. az alamiznabol kedegh kyth
neky adattathnak vala čak zenthſegſcerenth (†) maganak tharth-
wan az || tho̊byth egyeb ze*g*eńeknek ozthya vala. ynnen hazol 6
kedegh az aſa o̊ fyanak el meneſero̊l i*g*en fohazkodwan. mendh
ez velaghſcerenth zolgayth el éréſthe kyk o̊thet nagh zeretettel.
ees gyorſaſaggal kereſnek. kyk ko̊zzo̊l nemeľľek mykoron. edyſſa
newo̊ varoſba ywttak volna. ez zenth elektho̊l megh eſmer-
tetenek. dee o̊kh megh nem || eſmerek ez zenth eleketh. o̊neky 7

egyeb zegeńekkel alamiznath adanak meľ alamiznath elueuen.
iſthennek hala adwan monda. halath adok en theneked vram
iſthen merth en velem en zolgaymthwl alamiznath vetetel. megh
theruen azert az zolgak megh ůzenek az atthyanakh hog ſohol
8 megh nem lelthek volna. azerth ez zeṇt || eleknek annya
az o̊ elmeneſenek napyatol fogua. zakoth az haznak padi-
monthoman lee thereythwen ſyralmas fohazkodaſokath theſcen
wala monduan. mygh az en fyamot megh nem lelendem mendh
adygh ſyralomba yth lakozom. az yegyeſe ẹes monda o̊ ypanak
9 mygh valamit nem hallok az edes ha||zas vram felo̊l. mend ad-
dygh *g*erlicenek thvlaydonſagaſcerenth egyedo̊l veled maṛadok
Mykoron azerth aẓ zeṇt elek az felo̊l mondoth egh haz elo̊th
valo haylokba thyzen heeth eſtendeygh yſtheny zolgalathban ees
dycheretbe lakozoth volna. az bodogh azzonnak kepe ky azon
10 egh hazba vala. monda az cuſtoſnak || hozdbee az iſten embe-
reth merth meltho meńńeknek orzagara. ees iſtennek lelkee. az
az. zenth lelek nywgozyk o̊ raytha. merth o̊ ymadſaga myn̄th
gywythaſnak ees themyenezeſnek fẘſthy vrnak eleybee fel me-
gyen. Mykoron kedegh az cuſtos nem thwdna kyth mondana.
11 monda eſmeth azon keph. || az ky az egh haz élo̊th ůl. az
cuſtos le*g* otthan ky menwen o̊theth az egh hazba bee vywe.
meľ dologh mykor mendeneknek ky hyrhednek. mendenektho̊l
thyztheltethnek. emberi dycho̊ſe*g*eth el akarwan thauozthathny.
ennen (†) el mene. ees laodiciaba ywtha. ees oth hayoba hag-
12 wan. mykoron cilicianak tharſon neuo̊ || waroſba (†) akarna
ewezny. iſthennek zerzeſebo̊l ees akarathyabol. romay parthra
ywta. kyth lathuan ez zenth elek monda o̊nno̊n magaba. en
aťamnak hazanal eſmerethlen lakozom. ees egyebeknek therhes
nem leſek. az o̊ atthya kedegh chyaſarnak palothayabol ees
13 wdwarabol megh theruen. ees zol||gaknak ſokaſſaga o̊theth megh
ko̊rnyo̊ko̊zwen. ez zenth elek o̊tet élo̊l thalala. es vtanna foga
ywo̊ltheny mondwan. iſthennek zolgaya en*g*emeth zaradokoth (†)
the hazadba fogatthaſbe. ẹes the azthalodnak kényer heiiabol
ees maradekabol en*g*emeth then*g*ettes ees elthees. hogh az wr
14 iſthen az the zara||ndokoddal ees irgalmazzon ees yol thegen.
hogh ezth hallotta volna az o̊ atthya. o̊ fyanak zerethethyrth
paranchola hogh hazaba béé fogattaſſek. neky heľ zereſtheſſek
ees o̊ thulaydon aſthalarul neky ethek zolgaltaſſek. ees neky

thwlaydon zolgaloth walaztha. ez zenth élék kedegh hozyw
ymadfagokath tezen || vala. tefthet bo̊ytôkkel ees vygyazafokkal 15
o̊ftôuereythy wala. ees az haznak zolgay o̊teth fok keppen megh
mo̊uethyk wala ees meg chwfollyak wala es mozdo wyzeth feyre
tho̊lthyk wala. ees fok kůlo̊mb kůlo̊mb bozzoth o̊ raytha teznek
wala deh o̊ mendenekbe bekefeghes wala. thyzen heeth || efthen- 16
deygh azert o̊ atthyanak hazanal efmeretlen lakozekh. Myko-
ron kedegh az zenth leleknek yelenthefebo̊l megh thutta volna
hogh o̊ elethenek ve*g*e el ko̊zel*g*ethne. pappyrofth thentaual
egyethembe kere. ees elethynek fcereth vgyan otthan mend megh
yra. wafar napon azerth. mifek||nek zolgalathya vtan. az fanctua- 17
ryumba zozath hallathek monduan. yo̊uethek (†) en hozyam
mendh kyk munkalkodthok ees megh therhelhetthetek ees en
megh ele*g*eytlek thewktho̊ko̊th. meſ zozath haluan mendenek
megh rettenuen. archwl fo̊ldre éfenek. ees yme az zozath ma-
fochyor || monda. kereffethekh megh az ifthen embereth. hogh 18
ymagyon romayrth. kyth mendenek kérefwen ees megh nem
leluen. monda harmachyor. ewfemyanufnakh hazaba kereffetek.
megh kérdwen erro̊l ewfemyanufth. magath ebben femmy thu-
donak walla. fel kelwen azerth arka||dius ees onorius chafarok 19
innocencius papaual egyetembe. menenek ewfemyanufnak haza-
hoz. es yme zenth eleknek zolgaloya. wrahoz yo̊we mondwan
lafd megh vram kem (†) az mew zarandokonk az. a kyth ke-
refnek. merth nagh zenth yletho̊ ees bekefegh thartho ember.
Oda || futhwan azerth ez ewfemyanus. lele o̊thet halwan. es 20
lata o̊ orchayat fenleny mynth angyalnak. ees az leueleth kyth
kezebe tharthuala akara ky wenny dé nem vehete. ky menwen
azerth ez ewfemyanus onnan. Mykoron ezt az chafaroknak ees
papanak megh monta volna. o̊k ees bee mene||nek mondwan. 21
yol leheth bůno̊fo̊k lego̊nk. deh lam ez orzagnak byrodalmath
es lelkyo̊rizethnek gondyath vifelywk. agiiadh neko̊nk azerth
az leueleth hogh thugywk megh my vagyon bélee yrwan. ees
az papa elo̊ yaroluan foga az lewelet ees o̊ legottan neky bo-
chatha. ees megh || oluafthata az leuelet mendh az nepnekh 22
fokaffagnak ees athiianak élo̊tte. hog ezt hallotta volna ewfe-
myanus nagh kefero̊fe*g*ebe megh haborodek el chodalkodek
el remo̊le ees erey el fogywan fo̊ldre le efek. Mykoron azerth
o̊nno̊n magaba theruen éfce megh yo̊th volna. kezde ruhayth ||

23 zaggathny wen hayath es zakalat ńůny tepny es ŏnnŏn magat
tŏrny. es az fyanak teſtere eſuen yuŏltuala monduan. Iay en-
nekem edes fyam myre ez zerrel megh zomoreytottal enghe-
meth. mire enny eſthendeygh keſerŏſegheketh ees fohazkoda-
24 ſokath tettel ennekem Iay en‖nekem gyarloſagoſnak merth
latam az en venſegemnek taplalo eſthapiat az noſolyaba elŏt-
tem fékŏnny es nekem nem ſollany. Iay ennekem merth ymar
touabba ſemmi vigaſagom nem leheth. az ŏ annya es myko-
ron ezt hallotta volna. minth anya orozlan halot el zagga-
25 uan (†) azonkepen ruhait ńŏuen. élŏ ‖ herthelenkedeek. haiat
megh ereſthuen ſcemeyth egbe fel emeluen. es mykoron az
ſokaſſagtul az zenth teſthez nem mehetné. yuŏltuala mond-
uan agyatok vtath vraym. hog laſſam az en edes fyamoth.
ees hogh laſſam az en lelkemnek vigaſagath. es hogh lathaſſam
26 ky zopta az en emleimeth. ees mykoron Iutot‖uolna az teſthez
raia eſuen mondwala. iay ennekem fyam. en ſcememnek vila-
goſſaga. mire tŏttel igh mynekŏńk. mire illien kegetlenŏl mů-
welŏnk chelekettel. latoduala te athyadoth ees engemeth gyarlo-
ſagos anyadoth nagh keſeruſeggel ſyrnya. ˏes nem mutatoduala
27 magadoth nekŏnkh ‖ es tennen zolgaydh boſſonkodnak wala te
ellened ees el tůrŏd vala. es gyakorta ŏnnŏn magat az teſthre
haytya uala. nemikoron ŏlelgetyuala. nemikoron kezeiuel orcha-
yat illetiuala es apolgatya wala monduan ſyryatok en welem
mend kyk ielen uattok. merth (mer) thyzen heeth eſthendęig en
28 hazam‖nal tartottam es nem tuttam hog ennekem egetlen egh
fyam legen. az ŏ zolgay ſzidalmazak uala ŏtet es archul verik
uala. oh ennekem keſerŏſeges ańanak ky ad en ſcemeymnek
kŏn hullataſnak kut feieth hog ſiraſſam nappal es eyel en lel-
kemnek ſcerelmeth ees keſerŏſegeth Az ŏ iegieſe kedeg ŏltŏzuen-
29 gaz ruhaba nagh ‖ keſerŏſeges ſiralmal monda yay ennekem
merth ez napon aruaiul hagiattatam ees ŏzuegyŏl marattam.
ymar ninchen kyre tekentenem. es kyre ſcemeimeth emeluen (†).
ez napon az en thůkŏrŏm meg tŏrŏt es en remenſegem el ueſceth.
mathulfogua kezdetet el az en keſerŏſegem es vege ſoha nem
30 léſcen ‖ az neph kedeek ezt haluan nagh kŏnhullataſſal ſyruala.
mendh ezek wtan az papa chaſarokkal egietembe veuen az teſtet
eg diſces ees tyſteſſeges noſoľaba heľheztetek. ees uiuek az va-
roſnak kŏzepire. ees meg hirzeteek az kŏzŏnſeges nepnek hog

az iſthennek embere es zenthy meg leleteth. kyth mynd az
éghes || uaros keres uala. ees mynd az zenthnek eleybe futnak 31
uala. ha valamel betee*g* az zenth teſtet illeti wala. legh ottan
meg vigaſic vala. uacok latnak wala o̊rdo̊n*g*o̊ſo̊k zabadolthatnak
uala. es menden bete*g*ek walami bete*g*ſeggel tartatnak vala.
az zent teſth illetuen megh wigaztathnak wala. az chaſarok ||
kedeegh eńńe ſok chudath lathuan kezdeek az papaual egetembe 32
az noſolyat winnye es hordny. hogh o̊kees azon zent teſtho̊l
me*g* zenteltethnenek. akkoron ees az chaſarok arańnak. es
ezůſtnek bewſe*g*et az uchakon el hyntetheek hog az ſokſa*g*
penznek keuanſa*g*aba. meg foglaltatneek ees az zent teſth az
egh || hazhoz winnye hadnak Dee az neph penznekh ſceretety 33
hathra wetuen. inkaab es inkab az zeṇt teſthnek illeteſere her-
telenkedik wala. es ez ſerrel nagh munkaual es éro̊uel. zenth
bonifacius martyrnak eg hazaba we*g*ezetre béé viuek. ees oth
heeth napon iſteni dicheretben me*g* maraduan. zerzenek kopor-
ſoth. arańbol. || ezůſthbo̊l es dra*g*a .a'. [= avagy] nemes ko̊- 34
uekbo̊l kybe. az zenthſe*g*es teſteth nagh thyſteſſeggel helheteek
béé. ees az koporſobol ol. edeſſe*g*es illath ky zarmazykh wala.
hog mendenek az aleyttyak uala hog kẘlo̊mb kẘlo̊mb lo illato
fůuekkel auagh porokkal volna rakua. Megh holtuala kedeg ez
zenth elek zenth || Iakab hauanak tizen hathod napyan. wr zů- 35
letheſenek wtanna harom zaaz kilenchuen nyolch eſtendo̊ben.
kynek erdemeyrt agya neko̊nk yduezeytho̊nk eltho̊nkben ma-
laſthiiath ees (yo̊ueme) yo̊uendo̊re az o̊ro̊k dycho̊ſe*g*eth Amen

36 Aldoth iſten: ky menden emberth yduezeytheny akars.
ees byzonſagnak eſmerethire yo̊nny. zenth pal elſo̊ remethe.
mykeppen zenth Ieronymus theſcen bizonſagoth rola. ky o̊neky
elethyth megh yrtha. Mykoron decius es valerianus. ez keth
kégietlen chaſarnak ydeiben. Meľ ydo̊ben kereſtyenek ellen: ||
37 nagh haburuſagh kezdeteth volna. egyptomnak thartomanyaban.
ky neueztetyk alſo thebaydanak. kybe zůletek ez wilagra ez
elſo̊ remethe zenth pal. kynek zẘley kereſthyenek valanak. es
wylagy nemzethſe*g*en. nemes nemzetek walanak. o̊tet es megh
38 kereſtelek ees palnak neuezek. ees hogh fel kezdet volna || ne-
uekedny. mynt azon zenth Ieronymus mongya. mendh *g*o̊ro̊gh
yraſban ees ſcerechen yraſban o̊ yfywſaga ſcerenth. yol thanolt
wala. Mykenth kedeg ennek wthanna elth legen laſuk meg. hog
kedegh deciuſnak ees waleriuſnak haborgataſok alath. ky ydo̊-
39 ben romaban cornelios carthagynaban kedeg || Cypryanus o̊ bo-
dogh werekkel martyromſagoth ſcenuettek volna. ees egypthom-
ban ees thebaydaban hol zent pal lakozyk uala. féné habwrwſagh
ſokh eghazakath puzteitot volna el. kereſtyen nepek wr yſthen-
nek ſcerelmeyrth to̊r miiath o̊ro̊meſth akarnak wala meg halnya:
40 Deh az chalard || gonoz agh ellenſegh pokolbely o̊rdo̊g halalra
hozo gyo̊threlmeth kereſuen. Merth lelkeketh inkab akar vala
foythanya hog nem teſteketh. ees mykenth Cypryanus mondya.
ky o̊myayok kynzatot. hog. akyk me*g* akarnak wala halny. nem
hagyak wala megh o̊lny. hogh kede*g* nekyk kegettlenſe*g*ek
41 nyľuab||ban megh yelenteſſek. keeth peldath irt me*g* zent. Iero-
nimus ees wgh mondh. hogh azon ydo̊ben keeth yfyw kereſthyent
foganak me*g*. kynek az egyk (†) ymar kẘlo̊mb kẘlo̊mb kynokoth
megh go̊zo̊th wala. mezel menden theſthet me*g* kenek kezeth hata
42 me*g*e ko̊tho̊zwen. ees az napnak hewſe*g*ere feketek || ky annak
élo̊tté vas plenek thůzes kennyath megh go̊zthe uala. hog legek-

nek darazoknak es egyeb mer*g*es fer*g*eknek ragnyok es fuldal-
nyok hadnak. hogh kereſthyen hytthro̊l el térné. Maas yfyath
kedegh. ky mykoron o̊ yfywſaganak viragaban ſenlenek. egh
nemes dyſces kerbe feyer lylyomok ees feyer ro||ſak ko̊zybe 43
wyuek. holot wekon zolaſual cher*g*edes wala. es ſanak leuely
laſſw ſceel mya ingadoz wala. egh ekeſſcen me*g* vethet agba
hańotta feketek. es hog o̊magath fel né verhetne. ſceľmes allat-
tal megh thekerth ko̊teluel kezeth labat ero̊ſſen megh ko̊tho̊zek.
es mykoron menden ember onnan el menth volna || oda mene 44
egh zeph teſto̊ ſcegentelen leań. kezde o̊teth chokolgatny es
o̊lel*g*ethny: es hogh chak beſcelenyees e*g*telen. o̊ e*g*telen illete-
ſenek myatta. kezde az yſtennek ſcerelmewel meg tho̊lt yfyath
bẘnre *g*eryeſtheny. Deh hog myth thegen criſtuſnak wytéze
howa fordeha magath kyth kynok megh nem || go̊zhetenek Megh 45
go̊zywala teſthy gywytokmannak (†) (iu) thẘze. es mykoron
o̊ teſteben okoſſagnak ellene walo indulaſt erzeth wolna. Nem
lo̊n mywel o̊ elleuſe*g*enek ellene ſegwerkedny. yme wr yſtėnnek
(ilh) ihleſenek myatta o̊nno̊n ńelweth el harapa es ſcegentelen
chokolgathonak wereſen || orchaiara po̊ke. es ékeppen bwyaſag- 46
nakh thẘzeth. ſcerelmenek nagſagath meg olta. ees meltho dy-
cherethes go̊zedelmeth ńéré. azon ydo̊ben mykoron iľletenek
leeſnek wala. lakozyk wala ez zenth pal az alſo thebaidaban
egh hwgawal. kyth ymar fernekh adoth wala. az gazdagſagban.
ees o̊ro̊kſegben || ky o̊ zůleytho̊l rayok maradoth wala. kede*g* 47
ymar ez zenth pal. thyzen hathodh ewy ember wala. es ſceled
ember wala. es mynt elo̊zo̊rys mondam mendh go̊ro̊gh iraſban
ees mend ſcerechen yraſban yo̊lth (†) tanolt wala. hog kedegh.
az habwrwſagnakh ſcele elo̊th wagh felelme elo̊th lappagna (†). ||
ees meſſce walo faluaban lakoznek. az hwganak ferye. az az 48
rery (†) kezde o̊teth tytkon el arwlny. kyt inkab enyzteny kel
wala. annak okaerth hogh az gazdaghſagh ees o̊ro̊kſeg o̊rea ma-
radna mendeneſthewl. Merth gyakortha embernek o̊ zẘet az
gonoz ez wyla*g*y gazdagſagnak kewanſaga || kegetlenſegre ke- 49
ſceleit (†) azerth ez gonozſagtwl ſem o̊ ſeleſe*g*enek ſyraſa ſem
az egetembe walo athyafywſag. ſem iſtheny felelem. o̊teth megh
nem hwzhatia wala. So̊th inkab ẘgekezyk uala. es to̊rekedyk
wala o̊tet el arwlny. kegetlenſeggel elwo̊n (†) mykenth kegeſ-
ſeggel. holoth kedeg ez bo̊lch yfyw zenth || pal. ezth eſcebe 50

wo̊tthe wolna. el futha az keietlenbe pwztaba. hogh oth az ha-
bwrwſagnak we*g*eth warna. az o̊ ketelenſe*g*et yo akaratra for-
deyta. az az. ketelenſeggel megyen vala oda. deh ymar o̊nno̊n
yo akarathyaſcerent meg akara maradny. es laſſan laſſan eleb
51 ees eleb menwen eſmeg meg al || wala. az az belyeb es belyeb
megyen vala az keyetlenbe naprol napra. ees ezth mykor gya-
kortha tenne. lelec egh ko̊zyklath. es to̊ueben egh lykath.
mellyeth nagh ko̊wel béé to̊ttek wala. mel̃ ko̊uet el emeluen
mykenth emberi kewanſagh agya. kytkokon (†) thwdakozny. es
52 eſcebe veue ez zenth yal. hog || nagh therhel (†) wolna belo̊l.
ees felo̊l nagh nylaſa wolna. ky nylaſth egh agh palmafa agay-
nak lewelwel (†) béé fedezeth wala. ees alatta egh ky folyo
kwt wala. kynek wyze az fo̊ld zynyn el fol̃ wala egh keweſſe.
eſmegh ottan az fo̊lbe (†) enyzyk wala. walanak kedeg ennek
53 felette azon ko̊zyklan. hogh ha (†) nemel̃ || lako hel̃ek ees hay-
lokok kybe lelethnek uala ẘlo̊o̊k ees wero̊k. faragaſok ees egyeb
nemew keeſe*g*ek (†). kybe teccyk wala penznek yegzeſe es ez
helth ſcerecheneknek yraſy re*g*y ydo̊ben al penz wero̊ helnek
mongyak. latwan azerth zenth pal ez helth meg ſcerete. hog ha
54 yſtento̊l neky ayanloth aw-a-gh adatoth || wolna. Mykent zent
Ieronymus teſcen byzonſagot rwla ky o̊neky eleteth me*g* yrtha.
ez ko̊lykban embereknek eſmeretlen. hathuan eſtendeyg lakozot
magath yſtheny ymadſagban. es bo̊yto̊kben ees (g) egyeb nemo̊
yſteny edeſſegben foglalual (†). Mykenth kedeg ſathannak meńe
55 alnokſagath es keſerte||tyth wyſelthe es ſcenuette legen. eg em-
ber ſem twgya. hanem chak az wr yſthen. ees o̊neky eledelt
ees rwhazatoth az palmafa ad wala. az az. az palmafa gymo̊l-
chewel yl wala. ees az lewelebo̊l rwhath ko̊tho̊t wala maganak.
hog kedeg ez dologh walakynek lehethetlennek ńe teſſek || ieſuſth
56 weſcem tanowa mend o̊ zenth angelywal. hogh az pwzthanak reſce-
ben. ky ſyryawal es ſcerechenekkel hatharws. hogh ol̃ baratokoth
lattam. kyk ko̊zzo̊l [egy] harmynch eſthendo̊to̊l fogwan béé rekeſtuen
arpa keńerwel yl wala. ees ſarws wyzeth yzyk wala. Maas kedegh
57 eg agh || chatornaban kyth paganok ſyrakwbanak (†) neweznek.
35 naponkenth o̊th palma gymo̊lchwel eel vala ees taplaltatyk wala.
(h) ezek hyhetetleneknek ees kethſe*g*eſeknekh teccyk azoknak akyk
nem lattak. Deh az hywo̊knek menden lehetho̊. Deh hogh eſmeg
58 az eleſtebby (†) beſcedemhez teryek || Mykoron ez bodogſagws

zenth (zaa) pal. zaaz tyzen harom eſtendo̊ben angely eletet
wyſcelne fo̊ldo̊n. es az bodogſagws zen̦t anthal thyz heyan zaaz
eſtendo̊th lakozoth wolna az pwztaban. ees byrna aſa fyaknak
feyedelemſe*g*et. ees mykenth o̊maga zokta wala mondanya ||
hog o̊to̊le walwan egyeb barath ſenky az keyetlenbe nem lako- 59
zot wolna élo̊b. es mykoron eyel ńwgonnek. almaban neky meg
yelenek. hog azon keyetlennek belſo̊ reſceben o̊nalanal ſokkal
yob barat lakoznek awag wolna. kyth ees kellene hamar el
menwen meg lathny. Azerth || myhelth naph thamada. az tyzte- 60
lendo̊ zent ween yambor. eſtapyawal ero̊ttelenſeget thamogathwan
kezdé el menny howa nem thwdwala. az az. nem thwgya wala
meľ fele menne. Deh mykoron az napnak féleet el mente (†)
wolna. felo̊l nagh bwzgoſagws hewſegh ſẘthy uala. ees megh
bagyadoth || wolna. Dem̦aga o̊ kezdeth wtharol megh nem ther 61
wala. Monduan hyſcem hogh az wr yſthen. o̊ zolgayath kyth ne-
kem y*g*yrth es yelenteth megh mwtathya. ees hogh ez erdo̊ben
ees keyetlenben ees wo̊lgekben yarna. Ide ees thowa. es ees (†)
kereſne o̊thet. yme azonban lata egh allato*th* kynek az felſo̊ ||
fele ember wala. az alſo kedeg lw wala. kyth re*g*y pagan bo̊lchek 62
ypocenthawrus. awagh lowal elego̊lt embernek neweznek. kyth
mykoron latoth wolna zenth antal o̊ homlokath zenth kereſthnek
yegyewel megh yegze. ees monda neky nagh batorſaggal. Cy ees
ky wagh thé ees meľ felee || lakozyk az yſtennekh ,zolgaya. 63
tehat o̊. nem twdom my pagan zowal. ees mykenth vadh wy-
gyorogwan es ńéreituen inkab hogh nem zoluan o̊ zayanak fe-
lelmes tatogataſawal (rettenetes) felele. ees ez wen kedegh zent
antal rettenetes zayanak elo̊tte. ſcepen kezde kerdezny o̊teth.
hogh me*g* mondana meľ fele || wagyon. ees yme yob laba el 64
ńwthwan. az kérdezo̊nek wtat yelente. es el mwtata eg fele
neky: ees azontol az zyles mézo̊n mykenth madar nagh hamar-
ſaggal el zagolduan. ez chwdalonak ſceme élo̊l el enyzek. Ith
wgh mond zenth Ieronymus. Deh ha ezth pokolbely o̊rdo̊g yieſ-
teſere to̊tte volna awagh kedeeg mykent || keietlenben zoktanak 65
chwdalatus wadaak newekednye. ſenky byzonſaggal nem tugya.
retteguen azert ez zent antal. es o̊nno̊n elmeieben forgatuan
myth latot wolna wtaban. eſme*g* touabba kézdé mennyé. ees
yme az wthan lata egh ko̊zyklanak wo̊lgebo̊l élo̊ yo̊nny egh lel-
keſth. az az. egh horgas orrw || to̊rpe emberth. kynek homloka 66

zarwawal meg ero̊ffo̊lth wala. ees o̊ teſtenek wtolſo reeſce kecke
wala. ees o̊ kezebe palma gymo̊lcho̊th wyſcelwen. ees ez zent antal
ez chuda latuan yietteben hẘtnek payzath ees pancelat ragada.
mykenth yo hadakozo ees baynok. Deh yme le*g*ottan az felo̊l
67 mondoth lelkés. bebeſe||gnek yegyeyrth. az palmafanak gymo̊l-
chet kyth hoz wala o̊neky ńoyta. holoth kedeeg zenth antal
ezth latta uolna. yſtenre kerde o̊theth: hogh neky me*g* mon-
dana ky wolna. feleluen amaz monda. en halando alath wagyok.
ees az keyetlenben lakozoknak egyk. kyketh pagan nepek.
68 chalathoth tewel*g*eſek ſcerenth || yroggaknak (†) awagh ſaty-
rwſnak mondnak ees tyztelnek. zent antal me*g* kerde ǒthet
howa menne. ees felele neky mondwan. en ńayamnak ko̊weth-
ſe*g*eben yarok. ees kero̊nk te*g*edet. hogh myerto̊nk az ko̊zo̊n-
ſe*g*es wrat ymagyad. kyth ez wylagnak ẘdwo̊zſe*g*ere el yo̊tnek
69 me*g* twttonk. kynek o̊ hyre mend ez wyla||gon el hyrheth. es
mykoron ilſeteneketh zolna ez hozyw wthon yaro zenth antal.
laſſan laſſan o̊ orchaiat ko̊ńwewel harmatozza wala kyketh o̊
nag o̊ro̊meben o̊ zẘebo̊l ky o̊to̊z (†) wala. merth wygad wala
criſtuſnak dycho̊ſe*g*ero̊l. ees ſatannak o̊ to̊reſero̊l. ees chwdal
70 uala azonees hogh o̊neky || zawath érthene. ees ẘto̊*g*ety wala
az fo̊ldet eſtapyawal monduan Iay teneked alexandria. ky yſten
gyananth baluanth ymach. Iay teneked parazna varws. kybe
mend ſcelés wylagnak o̊ do̊*g*y futtanak *g*o̊lekeſtenekh. wallyon
myth wag mondando az yteletnek napyan. Ime az wadakees
71 criſtuſth zolyakh (†) || te kede*g* yſten gyananth baluant ymach.
myglen zenth antal zawath el nem wegezthé wala yme az lelkes
zarnyaſnal hamarab élo̊lé el hamarkodek. Ith wgh mond zenth
Ieronymus. hog kede*g* ez walakynek lehetetlennek néé teſſek.
Conſtantynus chaſarnak ydeyn. na*g* ſok neph ennek byzonſaga ||
72 merth mykoron alexandriaba hoztanak wolna illyen allatot na*g* ſok
neph chwdala rayta. annak vtanna hog me*g* holth wala. az holth
teſtet me*g* ſozwan. antyochyaba chaſarnak lathny viuek: Deh
mykoron ez bodogſagws zenth antal. az o̊ kezdeth wtan menne.
73 chak wadaknak nyomath || lathya wala. ees az keyetlennek
35 vadſagat. Myth tegen ees howa magath fordeycha nem thwgya
wala. deh chak egh wala kyben i*g*en byzyk wala. hog az cri-
ſtus o̊tet ſemmy keppen el nem hadnaa. Mykoron kede*g* maſod
eyeth ymadſagban el mwlatta volna. i*g*en re*gg*el wyrattanak

elo̊tte. lata tha||wol egh zomywſagban leho̊ farkaſth az hegnek tho̊ue- 74
hez ko̊zeleytheny. ky vtan mykoron neznéé ees az wadh onnan el
menwen. ees o̊ az ko̊lyokhoz ko̊zeleitene. beléé kezde nezny. Deh
ſemmyth nem haznalhata. az az ſemmyt nem lathata. merth az o̊
nezeſeth. ſo̊tetſe*g* me*g* foglala. Deh mykent || yras mongya. to̊kelletes 75
ſcerelem felelmeth el thawoztat. Azerth ez boldogſagws zent antal
me*g* alwan lelekzeteth wo̊n. -es- mykent okos kemlo̊. laſſan laſſan
eleb wepwen (†) ees me*g* alwan. fylywel zozatoth halgath vala. An-
nak wthanna eynek ſo̊tethſe*g*eben. ees hog el bellyeb ment volna
thawol ńylaſth ſaldeita (†) || kyhez mykoron aytatuſaggal ſyet- 76
né(s . . .). labawal ko̊ cerdo̊leſt to̊n. ky cerdo̊lees vtan zenth pal
o̊ aytoyath ky ńytwan wala béé ze*g*eze. Thehat zent antal az
ayto elo̊t léé eſwen. hath oraygh awagh annalys to̊bbygh ko̊ńo̊-
ro̊gh wala neky. hog béé bochatna mondwan. ky wagyok ees
honneet yo̊t||tem ees myrth yo̊ttem twdod. ees twdom hog nem 77
erdemlem en az the ſcynedet latnom. Deh myglen nem lathatom
ynneth el nem megek. ky wadakat béé fogach emberth myre
ẘz el. kéreſtelek ees me*g* leltelek. cer*g*etek hog me*g* ńyttaſſek
ennekem. ha kedegh me*g* nem ńytandodh. Itten megh halok
tennen || aytod élo̊th. byzońńyal teſtemeth es neked kel el temeth- 78
ned. ees hogh iľľen beſcedekkel zolna neky nagh batorſaggal.
kynek az belſo̊ (gaday) gazdaia kéwees zowal ezth felele. ſenky
ko̊ńo̊rgeſſel nem feńe*g*et. ees ſenky ſyro ko̊ńo̊r*g*eſſel bozzwth
nem teſcen. ees myre chwdalodh ha beenem bochatlak || ha 79
me*g* halnod yo̊ttel yde. ees i*g*en kewees moſoľgaſſal me*g* ńyta
az aythot. kyt mykoron me*g* ńytot wolna. egh maſth thyzteſſe*g*es
ko̊zo̊nettel ẘdwo̊zlek. egyk maſykot twlaidon newen neweze. es
wr yſtent nagh hala adaſſal dicherek. Annak wtanna zent pal
zent antalth léé ẘltetwen monda neky. yme || akyt eńńe mwn- 80
kaual kereſtel. wenſegnekh hytwan me*g* rothath agſaga me*g*
ko̊rńekezthe. ees mégh lathod o̊tet i*g*en hamar porra lenny.
Deh maga az zeretet menden (†) el wiſel ees el tẘr. azert ker-
lek te*g*edet beſcellyed me*g* ennekem mykent tartya magat em-
beri nemzeth. ees ha re*g*y waroſokban wy haya||zatok newe- 81
kednek. myne mo̊ chaſarſaggal byrtatyk ez wylagh. ha me*g*ys
wadnakh walakyk o̊rdo̊*g*y tewel*g*eſben foglaltak kyk balwanth
ymadnanak. hog kede*g* zent antal menden kerdeſere felelt wolna.
yme azonba egh hallo zalla feyek felet az palmafanakh agara.

82 ees onnat laſſan laſſan ala repo̊lwen || ez chwdaloknak elo̊tto̊k eg
e*g*ys keńeret to̊n léé. ees o̊maga eſme*g* el ménéé. ees azonnal
monda zenth pal zeṇt antalnak. yme zereto̊ atyaṇfya antal. az
vr yſthen neko̊nk ebedet kẘldo̊th. (Deh yme.) Ó byzon kegees
byzon yrgalmas. hatwan eſtendeye wagyon myto̊l fogwan men-
83 den napon feel keńereth || kẘldo̊t. Deh yme az te yo̊weſedre
o̊ zolgayanak eledelet criſtus me*g* kétto̊ztétté. es hog ebednek
ydeye el yo̊th wolna. elo̊fo̊r wr yſtenth dycherwen. ees neky
halat adwan. az ebedhez ẘlenekh az kwth feleth. es yme egh
kegees per. awag wetekedes thamada o̊ ko̊zo̊tto̊k hogh ky wolna
84 meltob az keńeret || me*g* zegny. zent pal mynth yo gazdanak zo-
kaſa ſcerent tyztely wala o̊ wende*g*et. zeṇt antal kede*g* gazda-
yanak zenthſe*g*et ees veenſe*g*et becho̊ly wala. azonban mend
ketten hozzaya ńwlanak. es yme wr yſtennek zerzeſebo̊l az
85 é*g*eez keńyr o̊ kézékben keeth egénes reſre walek. ees || ek-
keppen ebelwen. az etel wthan azon kwt fo̊bo̊l kezekkel awag
zayokkal edeſen ywanak. ees wr iſtennek aldozatokkal es iſteny
dycheretekkel halath adanak ees az eyéth wigadozaſſal yſteny
ymadſagban mwlatak. Mykoron kede*g* wilagh thamadoth wolna.
86 me*g* eſmerwen || zent pal hog az wr yſten o̊ penitencia tarta-
ſawal me*g* ele*g*edeth wolna. ees ez alnok wylagbol az o̊ro̊k
bodogſagra akarna o̊tet wynny. me*g* yelente zenth antalnak.
ees monda neky. zercto̊ aṫanfya (†) antal. re*g*en twttalak en the*g*e-
det hog az pwztanak tartomanyaban lakozol. re*g*en y*g*erth wala ||
87 te*g*edet wr yſten ennekem walo zolgalatra Deh myerth ymmar
nywg-od-almomnak es al-u-aſomnak ydeye el yo̊t. ees mykent men-
denkoron kewanom wala. el feſleſemeth ez wilagtwl. ees az vr ieſus
criſtus eletemet ymar. en ydo̊mnek yaraſath me*g* wegezthe. ees igaz-
88 ſagnakh coronaya nekem me*g* || zerezwen wagyon. The kede*g* wrtol
vag kẘldo̊th. hog en teſtemeth béé fedezzed. es az fo̊ldeth fo̊ldnek
me*g* agyad. ezth halwan zent antal nag fohazkodazt to̊n. ees ſyraſ-
wal zepe*g*eſwel kery wala o̊teth. hogh él nee hadna o̊tet deh illyen
89 bodog wthra tarſaa fogadna o̊tet || ees monda neky zent pal zereto̊
atyanfya (†) antal. me*g* teneked atyafyaknak gyo̊lekezetynek
feyedelemſegeth kel byrnod ees wiſelned. ees o̊nekyk zentſe*g*es
peldath mwtathnod. es emberi nemzethnek o̊ agh ellenſe*g*et
90 mendeneſto̊l fogwa me*g* ńomodnod es gyo̊zno̊d || hog kedegh
zeṇt antal i*g*en bankodnek. gondola zent pal. hog o̊teth el kẘl-

dene. ees monda neky kerlekh zereto̊ atyanfya (†) antal. hog ha
nem nehez neked meńńel haza celladba. ees az palaſtot mellyeth
atanaſius pẘſpo̊k adoth neked hozzad yde. ees tacaryad bele en
teſtemeth ees themeſſed el benne || Ezth kedeg zent pal kere. 91
nem hog meltobnak aleytana o̊ teſtet bee fedezwen megh rot-
hadny. hog nem mynth mezeytelen. ky eńńe ydeyg. az az. ky-
lenchwen hatod ewyg palmaſanak lewelewel fedeztetet wala.
Deh hogh o̊ to̊le el menwen. ky mwlaſanak ydeyn megh néé
bantana. || ees hog nagyob keſerẘſe*g*eth néé wallana. ees ez 92
bodogſagus zent antal. ezth haluan i*g*en chodalkozek raytha.
hog atanaſius pẘſpo̊kro̊l es az palaſtrol halloth wolna. oĺ meĺ
ez zent antal. zent palban ydwezeytenk criſtuſth latna. es wr
yſtenth o̊ zẘeben tyztelte wolna. to̊bbet nem méré zolny || Deh 93
weſtegſeggel fel kelwen. ko̊ńwo̊zeſſel o̊ kezeth meg apolgata. ees
el haza indwla az kalaſtorom féle hol lakozyk wala. kyt az
wtan ſcerechenek puzteytottak wolth el. es Es o̊neky yaraſa
elmeyeth nem ko̊weky (†) vala. Deh mykoron o̊ teſte bo̊yto̊knek
myatta. ees wenſe*g*enek ydeynek myatta el faradot || wolna 94
ydeyth elmeyewel byria wala. ennek wtanna nag faradſaggal. es
nag leheſſel egenes vton o̊ lako heĺebe ywtha. ees neky keeth
taneitwańy kyk zok ydo̊t(g)o̊l fogwan zolgalyak wala eleibe yo̊-
wenek. mondanak neky aťam hol keſeel eńńe ſok ydeyg. felele
nekykh zent antal es monda || Oh ennekem gyarloſagwſnak. 95
merth hamyſſan wyſeltem az barath newet. latam (iĺĺeſth)
illyees profetat latam Ianus baptyztat az keyetlenben. es byzoń-
ńal latam palt paradychomban. es keryk wala o̊tet thaneytwańy
hog ńyluabban me*g* yelentene nekyk my dolog volna. monda
nekyk zolaſnakees || ydeye w-a-gyon weſtegſegnekees ydeye. 96
ees ig zayat béé fogwan. ees kezewel meĺĺeth werwen. cellaya-
bol az palaſtot ky wewe ees chak kewes -enny- eledelt wewen.
azon wtra téré kyn me*g* yo̊th wala. azt zomyohozwan azt ky-
wanwan latny. kyt elmeyenek ſcémé elo̊t tarth vala. attol fel-
wen myto̊l || magath nem ohata. az az hog addyg zent pal ky 97
néé mwlneek ez wilagbol my*g* o̊ oda menné. Mykoron kedeg
zent antal oda ko̊zeleytene hol zent pal lakozyk vala. ees me*g*
anna (†) vtha wolna -kyt- harom orai*g* yarhatna me*g* tekent-
wen oda fele tehath lata angeloknakh ſere*g*eben profeta-k-nak ||
ees apoſtoloknak karok ko̊zzo̊l chwdalatws feneſſeggel fenleny 98

ees angely edeſſe*g*es enekleſſel az magaas meńbé fel menny. ez
dycho̊ſe*g*es zent palnak o̊ lelket. ezt latwan le*g*ottan archol az
fo̊ldre éſek. es o̊ feyere fo̊wenth hań wala. ees nagyon ſyr wala.
ees ohaytwan monda. Oh yſtennek zolgaya pal. myre hach ||
99 el en*g*emet ees myre wgyan bolchw wetlen meeg el. iſ khéſen
eſmerkedenk me*g*. es iſ hamar el hach. az wtan bezely wolth
zenth antal hog oſ hamar oda ywtoth wolt ez latas wtan my-
kent eg madar zarńon repo̊lt wolna oda. Mykoron kedeg az ko̊
ſwkba béé ment wolna. léle zent palth terden alwan. es o̊ ke-
100 zeth fel emelwen mykenth || ha ymadkozneek. ees oſ mynth
aleythana hog ha elewen volna. o̊ys hozza kepeſt ymadkozny
kezde. Deh mynek wtanna ko̊ńo̊r*g*eſnek ſemmy fohazkodaſat
nem hallotta wolna az wthan nag ſyraſſal az zenth teſthez folya-
meek. ees rea eſwen monda. Oh zent lelek az myt eltedben
101 thees wolth. azth holtodban || mwtatod me*g*. ennek wtanna le-
heſhezthethe o̊tet. ees az palaſtba kyt wele hozot wala. az zent
teſtet béé thakara es ky yo̊ńé az ko̊ ſwkbol. ees kereſtyenek-
nek ſokaſok ſcerenth ymadſagoth to̊n az zenth teſthneel Demaga
kézdé azon bankodny hogh nem wolna ſemmynemo̊ ezko̊zé awag
102 zerzama kywel ſerth (†) aſhatna. || hog ez zenth teſtet el ténne.
ees welekedyk wala ézen o̊ elmeyebe ees gondolwan. ees o̊n-
no̊nbenne forgathwan ha az kalaſtoromba megek. neegh napy
yaro fo̊ld. ha kede*g* yth maradok ſemmyth nem haznalhatók.
Deh itten me*g* halok. mykenth meltho en vram Ieſus criſtus az
103 the vytezeth (†) melleth. ees léé || eſwen ſen lelkemet ky bo-
chatom. illyeteneket o̊ elmeyeben nagh keſero̊ſeggel forgatia
wala. Ees yme lata az keyetlennek belſo̊ reſebo̊l keeth orozlant
oſuan yo̊nny nagh ſerenſeggel az hegyeknek teteyn. kyket lat-
uan eleſteb (†). me*g* yede. Deh elmeyehez teruen. wr yſtenhez
104 fohazkodek magaban batorſagot || wo̊n. ees lata o̊ko̊t zeledſeggel
mykent galambakoth az zent teſthez yo̊nny. ees eg keweſet aluan.
i*g*en nag keſero̊ ryuaſth to̊nek. hog mykent me*g* erthethned
Mykent tehetyk wala o̊nekyk ſyraſokoth. az az oſ menth o̊kys
ſyratnak. ees ezen keppen fylekkel es farkokkal zeledſe*gg*el
105 mutatuan. léé feko̊nek || az zent teſtnek labanal ees egh kewees
ydo̊ mwluan fel kelenek. ezth latuan zenth antal inte nekyk
hog wermeth waynanak. ees le*g* ottan kezdenek labokkal wer-
meth aſnyok. ees az fo̊ldeth belo̊le ky kotorwan. ees eg ember-

nek walo alkalmas ſyrth aſanak. ees leg ottan oĭ meĭ mwnka-
yokkerth ywtalmat || kewannanak. ſeyek léé haythwan zent an- 106
talhoz yo̊uenek. o̊neky kezeth ees labat ńalogatyak wala kybo̊l
eſcebe wenne. hog o̊to̊le aldomaſth (†) varnanak. ezth latuan
ez zenth antal ko̊ńo̊ro̊leteſſegre remo̊lé (†). hog nema wadakees
awagh oktalan allatok eſmernek o̊teth es zolgalnanak neky. ees
mondwan wr ieſus criſtus || kynek hyrenelkẘl ſakrol lewelees 107
nem zal ala. ees ſem egh madar fo̊ldre nem zal. ag o̊nekyk
mykent twdod myth akarnanak. ees kezeuel ynte nekyk hog
el mennenek bekeſeggel. Mykoron kedeg o̊k el mentek wolna.
ez zenth antal o̊ wenſegenek wallait az zenth teſthnek terhe
ala hayta. ees o̊theth az orozlanoktwl alkototh || ſerbé bochata. 108
ees el temetwen ko̊rńo̊l rea fo̊ldet go̊ythe. Es hog ez zenth
teſtet ymar el takarta volna. gondola hogh az teſtamentomnalkẘl
rea maradoth yoſagbol valamit birna kynek to̊b ſem wala. o̊neky
ko̊nto̊ſet maganak wewe. kyt o̊nno̊n maga az palmaſanak lewe-
lebo̊l ko̊to̊t || wala. Es ez zenth antal nemy kéwéés ydeyg 109
ottan lakozek. ees az keyetlennekh heĭet kyben ez yſtennek
zolgaia lakozot nag aytatuſſaggal nezy wala ees chudalya wala.
ees igen ſyratya wala magat. hog elo̊ſo̊r nem thwttha wolth
hog ez zent pal oth lakozneek. ees o̊ zentſeges eletenekh ||
peldaiabol ſemmyth nem tanolhatot volna: ees ezen keppen o̊ 110
kalaſtoromaba teruen taneytuańynak mendh ſerrel meg beſcele
hol yarth. ees hol keſeth wolna. ees annak vtanna az zent pal
ko̊nto̊ſebe az kyt maganakh wo̊th wala nag yeles ydnepeken mynt
hwſuet napyan ees pẘnko̊ſth napyan fel o̊lto̊zyk || wala nag 111
ſceretettel. es ezt latuan es haluan az aſaſyak az keietlenben
walo lakozaſt. kyt élo̊ſo̊r ſohanem hallottak wala. gyakortha
mennek wala zent pal teſtehez. ees nagh aytatuſſaggal nezyk
wala ees chwdalyak wala az helt hol zenth pal lakozyk wolt. es
ez keppen ky hyrhedwen ez zent aſanak o̊ elethe || ees peni- 112
tencia tartaſa. zok emberek ez vilagy hywſagokat meg wtalanak.
ees ez zenth aſanak peldaya ſcerenth az keietlenbe futanak ees
oth lakoznak vala. ees zolgalnak wala wr yſtennekh. ees az heĭ
ky elo̊ſo̊r nag puzta keietlen vala. ez zenth aſanak erdemeyrth
zerzetes embereknek ſokaſſaga kezde || lakoznya. kynek o̊ fyay 113
naprol napra neuekedenek es moſtanees vadnak ees lakoznak
meg gyẘlekezwen zenth tarſaſagban. ees witezkeduen ez dycho̊-

ſe*g*es zent palnak zazloia alat Mykenth kede*g* az wr iſten az o̊
zenth teſtet nem akara hog az fo̊ld me*g* emyzzé. deh ky akara
114 yelenteni hog emberektо̊l tyzteltеſſek || hog walakynek ez zent-
(ſe*g*es)nek o̊ elety ketſe*g*es né legen. né mutaſſonk maas orzagra.
ezen orzagban wagyon o̊ zent teſte budanak felo̊l eg kẘs meſ
fo̊ldо̊n: zent lo̊rinch kalaſtoromaba. eg ekeſen alkotot capo-
naba (†). kynek teſtet foglaltak arańban ees ezẘſtben. kyt tyz-
115 telnek ees gyakorta latogatnak pẘſpo̊ko̊k || ees yobbagyok. pa-
pok dyacok ees ko̊zo̊nſe*g*es nepek. En*g*edye o̊ zent iſtenſe*g*e
malaſtyath. hog ez zenthnek o̊ erdemé myath wg elheſſo̊nk. hog
weheſſẘk az o̊ro̊k bodogſagot kyt en*g*edyen neko̊nk aſa fyw
zent lelek o̊ro̊kke Amen

---

kezdetyk menden iſteny gondolatnak ees to̊kelletes zerze-
teſſegnek || fondamentoma: wronk ihus criſtuſnak coronaya: ees 116
az meńorſagnakh laytoraya: meľľeket latot wala yacob patriar-
cha: ky az iſtennek fya az ieſus az zyz marianak meheben léé
zalla: es ez az o̊ro̊k eletnek nemes ees magoſſagus faia: ky-
nek agayn az é*g*y madarak: az az: ayta — — — — — —

az en zereto̊ fyam kyben en kedwem béé téľľéſédeek. Pr nr. 117
Aue maria.

Ieſus az puztaba witetek. ees oth negwen nappaa (†) bo̊i-
to̊lwen éhezek. annak wtanna o̊rdo̊gto̊l harom keppen keſerte-
tek. pr nr. Aue

Ieſus ez wylagban harm*ynch* harom eſte*ndeig* || bẘno̊ſſo̊k- 118
kel. ewen ees ywan ńayaſcodek. ees ſok faradſagot. ees bozzo-
ſagokath ſcenwédé. pr nr. Aue

Ieſus wiragh waſſarnapon yeruzalemben béé menwen. az
waroſon ſyra. ees az neph eleybe yo̊wen. nagh *t*yzteſſeggel
fogadak. pr

*Ie*ſus az wtolſo *va*choran o̊ ta||netwańywal léé terepedeek 119
labokat me*g* moſa. ees o̊ zent teſteet nekyk ozta. ees nag ede-
ſen nekyk predicalla. Pr nr. Aue maria

Ieſus az kerben haromſor ymadk*o*zek. az zydokath fo̊ldre
hwllata. ees to̊lo̊k meg fogattatek. marianak yanuſtul meg ẘzen-
tetek. pr nr.

Iezus az yozafath *w*o̊lgen. ees az cedron wyzen altal wo- 120
nattal. ees az ko̊wes wton megh ko̊to̊ztetel. annaſnak hazahoz
witettetel. Pr nr. Aue maria

Ieſus annaſtwl (kayfaſtwl) kayfaſhoz witetel. ees oth mend
echaka kenzataal. kyt halwan maria o̊ zẘéth altal yara || ke- 121
sero̊ſegnek to̊re Pr

Ieſus nag penteken i*g*en holwal werben kewertetel pyla-
twſhoz witethel. ees onnaton herodeſhoz wonattatal. az zyz ma-
ria elo̊l talalwan zyr wala. Pr.
Ieſus pylatwſnak witezito̊l meg foztatek. ees kegetleno̊l
oſtoroztatek. talpatul fogwan teteiglen
122 Ieſus to̊uys coronawal coronaſtateek. nadwal o̊ feye weret-
tetek. ees me*g* mo̊uettetekh ees me*g* karomlattatek maria hal-
uan keſereg wala. Pr. Aue.
Ieſus pylatuſtol halalra karhoztatek. ees wcarol wchara
123 hordoztatek: kyt haluan ees latuan maria nagh || kealtaſual ſyr
vala Pr nr. Aue maria
Ieſus az kereſt fat o̊ hatan az warwſnak kẘlẘlé keſceley-
teteek winnye. kynek alatta écher léé ééſek. kyt maria élo̊l
thalalwal keſero̊ſeggel kealth wala. Pr nr. Aue ma
Ieſus o̊ rwhayatol me*g* foztatek. es az kereſthfara keget-
124 leno̊l || wonattatek. kyt maria halwan ees latwan. az o̊ zentſe-
*g*es fedelet oda kẘlde ees i*g*en keſere*g* wala. Pr nr
Ieſuſnak yob kézé az kémenſe*g*es waaſſcegnek myatta
altal verettetek: az o̊ zenthſe*g*es ynay zakadoznak vala: ees az
125 o̊ taga az kereſtfan fẘguen wala: az zydokerth o̊teth || fezey-
to̊kert ymadkozik wala. Pr nr. Aue ma
Ieſuſnak baal keze ko̊telekkel az fwratra kegetleno̊l vo-
nattatek. es ez keppen az kémeń waaſſeggel altal werettetek:
Pr nr. Aue maria
Ieſuſnak zentſeges yob laba az witezekto̊l az fwratra ko̊-
126 telekkel wonattatek: ees nag fayadalmal || zakadoznak wala az
ynak ees érék. Pr nr. Aue
Ieſuſnak dragalatus baal laba az kegetlen zydoktwl ko̊telwel
az furatra wonattatek: ees mend keeth laba nagh hoſywzekgwel
altal werettetek. Pr nr
Ieſus werben keweredwen: az kereſtfan fel emeltetek kyt
127 latuan az keſero̊ſe*g*es ańa: kezet o̊zwe kolcholwan || fo̊ldre léé
eſeek. Pr nr Aue maria
Ieſus az kereſtfan zydoktul me*g* chwfoltatek: karomlatta-
tek: échettel es epywel ytattatek: kyt az zyz maria latuan
fo̊ldre léé eſek Pr nr. Aue maria
Ieſus az tolwaynak paradychomoth y*g*yre: ańńath zenth
128 yanuſnak: zent yanuſt kedyglen ańńanak: es || az o̊ zentſe*g*es

lelketh aſſanak ayanwan (†) ky bochata. az zyz maria o̊ keſe-
ro̊ſe*g*eben fo̊ldre léé eſeek: Pr nr. Aue. m.
Ieſus az witeznek lanchayawal altal o̊kleltetek: weer ees
tyzta wyz bo̊ſeggel ky zarmazek: kyth latwan az zyz maria
fo̊ldre lee eſeek: Pr nr. Aue
Ieſus w-e-cherńének ydeyn az kereſtfarol ‖ léé wetetek. 129
ees o̊ annyanak o̊leben tetetek ees o̊ orchaya marianak ſyraſa-
wal me*g* moſattatek: Pr nr. aue
Ieſus completanak ydeyn mariatwl: ees az emberekto̊l
coporſoban heſheztetek: nemes kenethwel me*g* kenettetek es el
temettetek: Pr nr. A
Ieſus harmadnapon halottaybol ‖ fel tamada: pokloth meg 130
fozta: az zenth aſakot me*g* zabadoyta: ees o̊ zenth annyat
me*g* wygaztala: ees az wtan neguen neeg napon olyuethymnek
hegero̊l thanethuańywal elo̊tte: nag dycho̊ſeggel meńorſagba fel
ménéé: ees az zenth leleknek malaſtyat: meſſet nekyk y*g*yrt |
wala pẘnko̊ſt napyan o̊ hozzayok bochata: Pr nr Aue maria 131
Credo in deum

azzonnyom zyz mariarwl walo ymadſagh

Meltoſagws ees zenthſe*g*es zyz maria: az my wronk ieſus
criſtuſnak o̊ edeſſe*g*es zẘleie: az te zentſe*g*es kezeydben es
eletben (†) ayanlom ‖ az en lelkemet: es menden mywelkede- 132
tymet: ees az en kewanſagymoth: es az en wetkezetymeth: oh
yſthen fya zẘlé zyz maria: o̊ryz en*g*emeth az te zenth yrgal-
maſſagod ſcerenth: es az te zẘlo̊ttednek yrgalmaſſaga menden
bẘno̊kko̊th el romchon (†) en tho̊lem: ees menden bẘno̊kko̊th es
gonoz ‖ keſerteteketh: es pokolnak kapuyat: el thauoztaſſa: az 133
en halalomnak ydeyn. hogh laſak az en ellenſegym: az en lel-
kemnek bodogſagath zepſe*g*et ees ekes woltat: annak erdemenek
myatta az méſſét zẘltel az the zentſeges fyadoth az zeph ieſuſth
Amen Mongy egh pr noſtert: es eg: Aue mariath
Elſo̊ keres az zyz mariatwl: zentſe*g*es zyz maria: te*g*edet ala- 134
zatoſon kerlek: az meg mondhatatlan o̊ro̊mederth: kyt az wr yſten.
az te zenth fyad neked en*g*ede: ees mend az chwdalatws dolgokert:
kyket az mondhatatlan yſten: te yrettedh zerzeth: hog the zyz ‖
maria az en ymadſagomoth leg meltho meg halgatnod: es az en 135
ymadſagomot me*g* nee wtalyadh: deh akary en*g*emet meg wygaz-

talnod : ees kereſemet megh halgatnod : ez ńyolch napokban eſmegh
kerlek : -es- tegedet intlek O nemes azzonnyom zyz maria az megh ||
136 mondhatatlan o̊ro̊mederth : kyt wallal the zyzeſe*g*es maria : Myko-
ron gabriel archangyal teneked me*g* monda hogh yſtennek annya
lennel : ees az the zent fyadnak my nemes wronk ieſus criſtuſ-
nak : chwda keppen te zent mehedben fogadaſoderth : ees az
137 o̊ zentſe*g*es zẘléteſeyrth ees az || me*g* mondhatatlan o̊ro̊medy-
erth (†) : kyth wallal oh zyz maria : mykoron az felſeghes aťa
yſtennek fyat : es ah the fyadoth latad ez wylagra zẘletuen : ees
az the zeplo̊telen zyzeſe*g*edet latadh me*g* to̊retlen : es az re*g*y
to̊rwenwel valo ko̊-r-nyo̊l walo meteltetеſeyrth : ees mendh az
138 o̊ro̊mekerth : kyket || te zentſe*g*es -zyz- maria wallal : az te
edeſſe*g*eſen zẘlt zent fyadnak germek uoltaban : Mykoron o̊teth
az the zentſe*g*es o̊ledben nagh feneſſegben latad : es az te zent-
ſe*g*es emlo̊dho̊z haytad : ees edes teyedwel eltetedh : ees edeſſe-
*g*eſen zayath me*g* chocolad : ees zorgalmatwſſaggal o̊thet áńay
139 zeretettel teľľeſ||ſeggel zolgalad : es az the zẘzeſe*g*es emlo̊dwel
edeſſegeſen elteted : ees az zyzeſe*g*es karaydwal nagh zeretettel
me*g* o̊leled : hog my the myattad : ees the zẘzeſe*g*ednek zẘleſe
myath : the zentſe*g*es zyz maria : az o̊ro̊k halaltul me*g* zabadol-
yonk : Oh zentſe*g*es zyz maria : tegéd kerlekh mend az ma-
140 laſtokert || ees o̊ro̊mekerth : kyket wallal az zent leleknek fe-
neſſe*g*eben : es az the zent fyadnak yordan wyzeben valo ke-
reſtelkedeſeyrth : es mend az zentſe*g*es ymadſagokerth : kykkel
az zenth athyat haromzor ymada az olyuethymnek hegen : ees
az o̊ weres wereytekeyrth kyketh az ymadſagkoron hwllata ||
141 ees az emberi termizetnek felelmeyrth : kywel o̊ megh rettene :
latuan o̊ elo̊tte az kegetlen halalth : mykoron ez keppen artatla-
nol boyto̊lne (†) : ees wyſeltetyk az keſero̊ halalra : ees kegetlen
fogſagaert : es az to̊wyſwel coronazaſaert : ees az egtelen beſce-
142 dekert kykwel az kegetlen zydo nepekh || wakmero̊ſeggel ille-
tek : Oh maria kyk az the zent fyadnak eleyben wettetwen
valanak : ees mend az keſero̊ſe*g*es wereſegekert : es az zent ke-
reſthfanak terhe ky witeleſeyrth (†) : kyt az te edes fyadnak o̊
bozzwſagara : ees karomlaſara zentſe*g*es vallara ko̊to̊ztetnek vala :
143 es az karomlaſokerth mellyek o̊neky valanak || elteben ees
holtaban : ees az kereſthfan : ees mend az keſero̊ ytalaerth ky-
wel az kereſtfan ytatek : epewel es ecetwel elegeytwen : ees

ko̊ňo̊ro̊letes ſyralmaerth: kyt haromzor hwllata: ees az aytatws
ywo̊lteſeyrt: ky*t* az zent kereſthfan: nehezen to̊n mykoron ha-
lalanak wtolſo orayan: az o̊ zenth || athyahoz ywo̊lte mondwan: 144
en iſtenem: en iſtenem: myre hagyal el en*g*emeth: ees az
zentſe*g*es fahazkodaſokerth mykoron zent lelkeeth at-t-yanak
ayanla: ees az we*g*ezhetetlen yrgalmaſſagaerth: kyt az toluay-
nak y*g*ére: awag ada mykoron o̊neky azt monda: maa welem
lees paradychomban || es az emberi kynokert: kyteth (†) the 145
zenthſe*g*es maria. az the zeplo̊telen: ees anyay zwedben wallal:
ees kyket zenth yanus az the wycarywſod teueled wallaa ziz
maria: es az harom waaſſegekerth kyk labayt altal yarak: ees
az lancyairt ky az the aldoth ſyadnak zẘeben o̊kleltetek: es
az mondhatatlan || ſyralmakerth: kyket the zyzeſe*g*es maria (†). 146
hol (†) mykoron te zentſe*g*es fyadnak téſté ez keppen ſebeſo̊lwen
az te zyzeſe*g*es o̊ledben wala feketwen: ez keppen forgatwan:
ees zomorwſaggal ſyratwan: az zentſe*g*es teſteet nezed vala:
ees zentſe*g*es hayat zadwal me*g* chokolod wala: es mênd az || o̊th 147
mely zebeyth: es ez keppen o̊teth mynth kegelmes aúa: arwa
keppen ſyratod wala: Oh maria te*g*edet kerlek zeplo̊telen zyz: es
kegelmes anya az te zent fyadnak lymboſra zallaſaerth ees po-
kolnak aytayath me*g* to̊reſeyrth: o̊ yſteny hatalmawal: ees o̊
onnat ky hozwan mend az || o̊ baratyt: kyk az o̊ akaratyat béé 148
telľeſeytettek: es o̊ko̊t na*g* wygaſaggal paradychomba vywe
Maſod kereſth: kerlek te*g*edet fel magaztalt zyz maria:
az zenthſeges o̊ro̊mederth. kywel az te anyay zent zywed me*g*
wydamwla: mykoron az te zent fyad halalanak || wtanna ezen- 149
keppen dycho̊ſe*g*eſen: es choda keppen meľ (†) tamada: ees tene-
ked mendeneknek elo̊tte me*g* yelenek mykeppen alkolmas wala:
ees az o̊ teſte choda keppen dycho̊o̊luen: kyt the kegelmes zyz
maria annak elo̊tte nem ſok ydo̊wel na*g* ſyralmaſon: es halalws
keppen az the zenthſe*g*es o̊ledben || tartad: es the nagh ſyralmas 150
zowal o̊tet az koporſohoz ſe*g*eited wynny: ees annak wtanna tene-
ked dycho̊ſe*g*eſen me*g* yelenek: az o̊ halalanak vtanna: ees na*g*
édés zoual neked monda: edes anya maria laſadh az te fyadoth: ky
halottaybol fel tamadot menden yoſaggal: es menden tyzteſſeggel ||:
ees zepſeggel: ees menden o̊ro̊mmel: ees halhatatlanſaggal: ees 151
mykeppen: moſth en*g*emet lach choda keppen: o̊ro̊kke me*g*
marach: Oh maria mynemew o̊ro̊m az the zenth lelkedet me*g*

ko̊ńykéze (†): ees az the zent zẘedet: mykoron gabriel arch-
152 angyal neked me*g* monda: hog az the || zenth fyad(oth) iſſen
edeſſeggel te*g*ed me*g* wygaztalna: kerlek té*g*ed az o̊ro̊medert:
es wygaſagoderth: mellyeth akkoron wallal edeſſeges zyz ma-
ria: hog en*g*emet meg halgaas: me*g* wygaztaſ: es kereſemeth
me*g* adyadh ez nyolch napokban: ees fordeychad mendden teſty
153 ees lelky zerelmemet || tellyes o̊ro̊mekre: mend az o̊ro̊mekert:
meſſeketh yth ez fo̊ldo̊n es moſtan wallas: atyanak ees fywnak
es zent leleknek dycho̊ſe*g*eben amen

Harmad kerees: tegedet kerlek es onſollak o zeplo̊telen
zyz maria: az tellyeſſe*g*es o̊ro̊medert kyt wallal: es kywel az
154 the zenth lelkedh || me*g* o̊rwende: mykoron az the zenth fyadot
nag o̊ro̊mmel ees dycho̊ſſeggel menorſagba mennye latad: ees
te*g*edet oda menendo̊nek magadoth twdad: es kerlek kegelmes
edes anya maria: hog té mend az en zomorwſagomoth: ees
155 zẘemnek banathyat fordeychad tellyes o̊ro̊mekre: ez || nyolch
napopban (†) wr yſtennek o̊ zent neweben

Az negyed keres kerlek te*g*edet zenthſeghes maria az tell-
yes o̊ro̊mederth: kywel az the zentſeghes lelked me*g* wygaz-
taltatek: es oly nag dicho̊ſeges wala: mykoron az gabriel arch-
156 angyal neked || me*g* monda: hogh meńorſagba mennyl az the
zent fyadhoz: my wronk ieſuſhoz: ees az wr iſten mend meń-
ńey zent ſeregekkel: ańńe wygaſagokkal te*g*edet meltoſagus
anyat nagh melto dycheretekkel: az o̊ o-r-zagaba *wo̊n*: ees té
157 zerelmes zyz maria: en nyauolias meltatlan intlek: az || fel
magaztalt o̊ro̊mederth: ees me*g* mondhatatlan dycheretekerth
kyk teneked adatanak mend az meńńey ſeregekto̊l: ees oly na*g*
tyzteſſeggel fogattatal mend az meńńey kar angeloktwl: ees me*g*
(mo-) gondolhatatlan o̊ro̊medro̊l: ky (†) wallal té nemes azzońńom
158 maria: mykoron || erdemlel me*g* coronazny: ees walaſtany men-
nek ees fo̊ldnek keralneazzońawa: ees oly dycho̊ſe*g*eſen erdem-
lel heſheztetny: az té zent fyadnak zeky melle: hog ẘl az o̊
yogya felo̊l o̊ro̊kke: kerlekh te*g*edet dycho̊ſe*g*es zyz maria ez
159 o̊ro̊mekert: intlek es kerlek hog en*g*emet meltol me*g* || halgat-
nod: es mend en nyomorwſagomot: ees zẘemnek banathyat: ees
lelkemnek kennyat fordeychad ez nyolch napokban teſſes o̊ro̊-
mekre: wr yſtennek newenekh dycheretyre Amen

Ez az o̊tődykh keres: oh meltoſago (†) es dychőſe*g*es zyz
maria: te*g*edet alazatoſon kerlek || es intlet (†): az meľ (†) magaz- 160
talt o̊ro̊medert: kyt wallal mykoron mendh meńnek ees fo̊ldnek
keralya: meltoltata tegedet zẘleyo̊l valaztany: az zẘleſnek
wtanna: zẘzen me*g* maraſta ézert kerlek yſten fya zwlo̊ edees
zyz maria: hog en erettem az the zenth fyadot ymad||yad hog 161.
el wege en rolam menden ńyomorwſagomoth

Hatodh keres kerlek te*g*edet edeſſe*g*es ees dychőſe*g*es zyz
maria: kerlek es intlek az me*g* mondhatatlan o̊ro̊mederth:
mellyeth teneked az o̊ro̊k yghe hagya: mykoron te*g*edet menden
teremtet || allatok ko̊zzo̊l o̊ aññyaya walazta: es o̊magat tene- 162
ked fywa ada: wg hogh az zent haromſaggal: ees o̊ro̊kke valo
dychőſeggel magadoth eggeſſeytened azert keryed az the zenth
fyadoth: hog ytheletnek wtolſo orayan: az en lelkemmel o̊ro̊k
bekeſe*g*eth tegen az o̊ ne||wenek dycheretyre. 163

Ez az hetedyk keres: oh zentſe*g*es ees tyztelendo̊ zyz
maria: te*g*edet kerlek es intlet (†): az me*g* mondhatatlan o̊ro̊-
mederth: meľľeth az wygaztalo zent lelek hagia: mykoron men-
den meńnek ees fo̊ldy teremtet allatoknak felette: o̊ro̊k viga-
ſagra (†) || wg hog wolnal az zent haromſagnak ſcemeľenel 164
megh wylagoſoluan ez keppen tegedet kerlek: hog the zyz ma-
ria: az en lelkemeth me*g* wylagoſeychad hẘtnek wylagoſſaga-
ual: ees az the zentſe*g*es fyadnak ſcerelmeuel mend o̊ro̊kko̊n
o̊ro̊kke athyanak ees fywnak: ees zent leleknek dy||cheretyre: 165
Amen

Az nyolchadykh keres: zentſe*g*es zyz maria: kerlek te*g*e-
det az te kereſedert: kywel az te zent fyadot ymadad: az the
zenth halalodnak wtolſo orayan: kerlek hog en*g*emeth me*g* wy-
gaztaľ: ees kereſemet megh aggyad: ez nyolch napokban mend
ez kereſekerth: kyketh az the || zent fyad teneked menden 166
ydo̊ben adot es te*g*edet me*g* halgatot ees me*g* halgaas mend
o̊ro̊kko̊n o̊ro̊kkee: Amen pr nr: Aue maria

Magaztalya en lelkem wrath Es vigad en lelkem: en yd-
wezeytho̊ yſtenemben Merth me*g* tekente o̊ zolgalo leanyanak
alazatuſſagat Ime || merth ebbo̊l en*g*emet bodognak mondanak men- 167
den nemzethek Merth to̊t ennekem nagyokok (†): ky hatalmas:
ees zenth o̊ newe Es o̊ yrgalmaſſaga nemzethro̊l nemzethre o̊tet
felo̊knek To̊th hatalmat o̊ karyaban: el hyntheth keweľeketh o̊

168 zẘenek elmeyebo̊l Lé wetet hatalmaſokath || a ſcekbo̊l: ees fel
magaztala alazatoſokat *V*ehezo̊ket béé to̊lto̊t yokkal ees kazda-
gokat bochata hywon (†) [Hozya] *V*ewe iſrael o̊ germeket:
me*g* emlekezekh o̊ yrgalmaſſagarwl Mykeppen zolt my athyank-
nak abrahamnak: ees o̊ magzatynak o̊ro̊kke Dycho̊ſe*g* atyanak
169 ees fywnak: es zent leleknek || Mykeppen wala kezdetben ees
moſtan ees mendenkor ees o̊ro̊kko̊n o̊ro̊kke: amen

Idwez legh edeſſe*g*es zyz maria zent haromſagnak zolgalo
leańa: Idwez leg zent leleknek yegyeſé: Idwez leg az my wronk
ieſusnak criſtuſnak zentſe*g*es zẘleye: Idwez legh angeloknak ||
170 hwga: Idwez legh profetaknak i*g*erethé Idwez legh patriarcha-
kaknak (†) keralne azzonnya: Idwez legh apoſtoloknak meſtere:
Idwez legh martyromoknak go̊zedelme: Idwez legh confeſſorok-
nak thẘko̊re ees zepſeghe: Idwez legh zyzeknekh ekeſſeghe:
171 Idwez leg eleweneknek ees me*g* holtaknak me*g* wygaz||taloya:
en welem leg menden babwrwſagymban: es menden keſerte-
tymben ees menden nyawolyamban: Azerth kerlek te*g*edet bo-
dogſagws zyz maria az the egetlen egh fyaderth: ky teneked
illyen nag tyzteſſe*g*eth adh: hog té en*g*emeth el né hagy: deh
172 ze*g*eſ me*g* engemeth menden ſẘkſe*g*emben || mykoron az en lel-
kem ky menendh az en teſtembo̊l: hog en batoron yarolyak
paradychomnak kapwyara: yſtennek zynenekh eleyben ees
erdemlyem latnom az té zenth fyadoth: ees az o̊ro̊k o̊ro̊met we-
ſcedelemnel kẘl wallanom Amen:

E ń ń y e b o l c h a (†) w a g y o n: e z i d e a l a w a l o y m a d-
173 ſ a g n a k: || h w z o n n e e g h e z e r e ſ t e n d e y e: w a l a k y
m e g h o l w a ſ ſ a

O wram ieſus criſtus: edeſſe*g*es athya: kerlek tegedeth
az o̊ro̊mnek zeretetyerth meſ o̊ro̊me az zerelmes ańyadnak vala:
mykoron te*g*edet lata: ees o̊neky. me*g* yelenel az dycho̊ſe*g*es
174 eyel hwſwethnapyara virradolan (†) || ees az az o̊ro̊meierth meſ
o̊ro̊me o̊neky wala: mykoron te*g*edeth lata megh dicho̊o̊lwen az
iſteni nag ſeneſſegben: es kerlek te*g*edet hogh (wa) wilagoſeych
me*g* en*g*emet zent leleknek heeth ayandekawal: hog az te aka-
175 ratodot: béé teſſéſeytheſſem menden en eléthémnek || ydeyben:
Amen †. Misericordia. domini.

O wram ieſus criſtus: ymadlak tegédét az kereſtfan fẘg- 176
gȯtted: ees tȯuis coronath feyedben wyſélted: hog az the zenth
kereſtfad zabadohon meg engemeth az werȯ angyaltol: amen
Pr nr aue maria

O wram ieſus criſtus ymadlak || tegedeth az kereſtfan ſeb- 177
hetted mereggel: ees écettel ytatal (†): kerlek tegedet hog az
te zenth ſebeyd legének: en lelkemnek orwoſſagy amen pr nr:
Aue maria

O wram ieſus criſtus ymadlak tegedeth: coporſoba heſhez-
tettel myrrawal es zenth kenettel meg kénéttet || kerlek tegedet 178
hog az the halalod legen en lelkemnek elete: amen pr nr:
Aue maria

O wram ieſus criſtus yo paſtor igazakoth megtarch bẘnȯſ-
ſȯkȯth igazech: menden hywekkel kégelmes legh irgalmas nekem
bẘnȯſnekees amen: Pr nr: aue mar

O wram ieſus criſtus ymadlak tegedet || az the nagh ke- 179
ſerȯſegederth kyth en ertem az kereſtfan ſceenwedel yeleſȯl my-
koron az the zenthſeges lelked the zenth teſtedbȯl kymene
yrgalmaz en lelkemnek ȯ kymenety koram (†): amen Pr nr:
Aue maria

O wram ieſus criſtus ymadlak tegedeth pocolra léézallot-
tat es foglyokoth || ky zabadeitottath kerlek tegedeth néé hagi 180
engemeth oda menny amen: Pr nr: Aue

Vwram ieſus criſtus ymadlak tegedeth halottaybol fel ta-
mattath: ees athya yſtennek yogyara ẘlteth: kerlek (ce) teged
yrgalmaz nekem: Amen: Pr noſter: Aue maria

zenth bernaldh zolthara 181

Vr iſten az en ſcemeymeth meg wylagoſoythad (†) hog zonha
ynnek halalaban el néé alogyak ne valamikor mondhaſſa az
en ellenſegem meg giȯzem ȯth

Vr iſten az te kezeydben ayanlom az en lelkemet mert ||
meg waltal engemet ygazſagnak wra yſtenee 182

Zoltam en ńyelwe(l)mben eſmerteſtd meg az en wegemet
ees az en napymnak zamyth ky legen hog thwgyam my fog-
van legen nekem

183 Vram tegh velem Ioban ielth hog laſſam kyk gẘlo̊l||tenek
engemeth es gyalaztaſſanak (†) merth wram the ſegeitettel en-
gemet
Vram the to̊rted zaggattad az en ko̊telymeth azerth tene-
ked aldozok dycheretes aldozatwal ees az wrnak néuet hywom
184 Vram en nekem tẘled tauozaſim || el weſſcenek mert nyn-
chen ky kereſſe az en lelkemet the hozzad ywo̊ltek vram ees
azth mondam te wag en remenſegem nekem reſcem legen az
eleweneknek fo̊ldeben
Vram dycherienek tegedet menden dolgayd es az the zen-
thyd algyanak thegedh

185 Beatus auguſtinus fecit hanc oracionem quam ſi
quis legerit aut ſuper ſe portauerit nullus ini-
micus ei nocere potuerit. et illa die necinigne
nec in aqua nec veneno mortifero morietur neque
nocebit et cum anima de corpore egreſſa fuerit
infernus eam non poſſidebit

186 Abrahamnak † iſaa-c-nak † iacob||nak iſtene † halgas meg
engo̊met -te- (t)meltatlan zolgadot simont es éreſſied zent mihal
arhangialt ky engemet oltalmazion menden nemv ellenſeg-em-
to̊l zent † mihaľ(i) zent † gabriel zent † raphael iſtennek zent
angeli es archangeli eſſedezietek en erettem iſtenné(n)k melt
187 alan zolgaiaert || Simonert. mikort az en lelkem azen teſtembo̊l
ky menend kerlek tikteket menyorzagnak menden hatalmaſſagy.
es angely hogy egy ellenſegem es ſemmi ellenſegim ne karhoz-
taſſanak ſe ar-t-haſſanak ez vton ſe az vt kẘlo̊l (†) ſem hazban
188 ſem az haznak kivo̊lo̊l (†) ſem vigiazaſomban ſem || alaſſomban (†)
ſem tv̊zben es ſemmi nemv̊ helen. vram v̊dwo̊zeyč engemet. ky
hatalmas vagy engem idwo̊zenteni † en iſtenem † iſtenem † en
iſtenem agyoz † agioz † agyoz † criſtuſnak kereſtfaya idvezeyč
engemet atya(d)nak es fywnak es zent léléknek n-e-ueeben
189 amen † Ely || † ely † ely zabatany † zent † vélo̊nk iſten † marcus †
mate lukač † es † ianus † az vronknak ieſusnak criſtuſnak
malaſtian es irgalmaſſagan. kerlek tikteket es ko̊nyo̊rgo̊k nek-
tek. meg (†) ewangeliſtak. kik égétembe el véhetétek es nyerhe-
190 tetek ieſus néueben az Bo̊lčeſéget es iduezſe||get † atyanak † es
fyvnak † es zent leleknek neveben. ky az haromſagnak to̊kel-

letes voltaban *i*el es orſagoſ es iſtenſegnek eggyezſegeben o̊ro̊k-
k*ó*n o̊r o̊kke amen
ſ i m b o l u m Hyzek iſtenben mendenhato atyaban. mennek es
fo̊ldnek teremteeben mendenek latoiaban es latlanoia||ban es egy 191
vronkban ieſusban criſtusban iſtennek eggyetlen fyaban es atyatol
menden vilagnak élő-t-te zv̊letetben iſtento̊l valo iſtenben féneſſegto̊l
valo -feneſſegben- igaz iſtenben zyvletetben. nem teremtetben
atya iſtenvel egyetemben kinek myatta mendenek vadnak ky
miérettőnk emberekerth || es mi iwdvőzſſego̊nkkert meńńekbo̊l 192
lée zalla es fogantatek zent léléktől zyẘlétek zyz mariatol es
emberre lo̊n féézwl mierettwnk poncio pilatusnak alatta hala es
el temettetek es fel tamada harmadnappon iraſſokzerent es
mené meńńe*g*kben ẘl atyaanak iogyan ees || megys meg io̊- 193
uendo̊ nagy dičo̊ſegben itelni éleveneket es holtakot kinet (†)
orſaganak végé nem lézen. es zent lelekben eleueithew urban ky
atyatvl es fywtul zarmazik ky atyaval es fywal égetembe ima-
tatik es dičo̊ſéo̊ltetik ki zolt profeta-k-nak miatta es ki miath
zoltak az profetak es apo-ſta-loktol zer||zet egy zent egihazath 194
vallok hizek egy kereſtienſeget bẘno̊knek bočianatyat es va-
rok (†) halottaknak fel tamadaſ(t)-at- es az i*ó*uendo̊ vilagnak
itéletit amen

Aldoth criſtus kereſtfan het iget meg monda.
bines népnek pelda*y*a-t- kyaltani hagia
Criſtus (kio̊ni*ó*ro̊ly) teſtamentom-b-a ez fo̊l||do̊n marada 195
iraſt rola mint ira bodog dogtor beda

Aez het zonak iozagat criſtus nek*ó*nk aggyad.
het halalos nagy binnek terhet meg bočaſſad
Es mind rola zarmazig ſantalan agazattia (†)
zent véregnek hvllaſat to̊lo̊nk ſe tavoſtaſd

Criſtus ko̊nio̊r*ó*ly raytonk meg foyt az keuelſek.
telhetetlen || atkozot izgat nag fo̊ſvenſég 196
Vilag veſtő torkoſſag bviaſag iregſeg
harag minden ioth uart yay hogi ſilleth reſteſſeg

Vronk eggik toluayal elegedek zoban
monda (k) neki velem léz ma paradičomba

Mongyad nekem ha lezek halalnak morkaban
velem lez ma o̊ro̊kke fenes meniorſagban

197 Mond-a- xus || kereſtfan o̊to̊t meueto̊knek
megbočyaſſad zent atiam mit ellenem to̊ttek
— — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — —

Aľdot xus kereſtfan zomiuhoz*om* (nom) monda
— — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — —
keuanſagom limboſban es az zent atyakual

Azzoniallat im neked monda zent annianak
fiad legen zent ianus legi ania ianvſnak
198 Criſtus zent hala*l*odert ne hagy go||noz tarſnak
hagi čak te zent aniadnak kerlek ne hagi maſnak

— — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — —
Es en zent angelimmal attam mit i*g*ertem:
tied legien en vélém az mit teremtettem

Valaky ez i*g*eket hiven meg tartangia
(d)-t-erdépeluen zéretuen mendennap meg mongia
Harminc napnak élo̊ten (†) halalat meg tuggia
199 vronk || ieſus zent an*n*iat higge hog meg latya
amen

O Io ieſus o kegieſſeges ieſus ziz marianak fya iezus. tellies
irgallm(am)aſſaggal es kegieſſeggel o edes ieſus te na*g* irgalmaſ-
ſagod zérent le*g* irgalmas nekem o kegielmeſſeges ieſus kerlek té-
200 gedet az te dragalatus zent vered(nek)ert. kyt || az bineſſo̊kert ky
akaral *ő*tteny hog ennekem menden bineimet el moſſad es en ream
tékench te hozyad alazzatoſſaggal ko̊nio̊rg*ő*nk es az te zent ve-
r̃ednek hullaſaért kero̊nk es te zent neuedhez kéaltonk O ieſuſnak
zent néue es édes nev ko̊nivſeges néw ieſuſnak zent neue ba||toreito
201 zent new mičoda az ieſus ha nem čak ydvo̊zeyto̊: O ihs az te zent
névederth ivdwézeič éngémet hog el ne vezyek: es ky éngémet
téremtel: Es meg valtal ne hag éngemet karhoznom: kit te ſem-

mibo̊l zerzel io ieſus ne véſeſſes el éngémet kit mendenhato te-
remte es az te io uoltod: O || io ieſus eſmerd meg az mi tied 202
enbennem es az mi ide*g*en el keńńied en rolam: O kegégel-
meſſeges (†) ieſus le*g* irgalmas en vélem mikoron irgalmaſſagnak
vagion idee hog az iteletnek ideen: ne karhoſtas: éngémet mert
my hazon azen lelkemben mikoron az o̊ro̊k veſedelemre zallan-
dok || mert az halotak ſem dičernek tegedet es mend azok ſem: 203
kik pokorra zalnak: O zerelmeſſeges ieſus o ihs te benned hivo̊k-
nek idvo̊zſe*g*e(t) o ieſus az te hoziad foliamo-k-n-a k idvo̊zeito̊ie
(minket) O ieſus az te benned bizadalmaſſogn-a-k vilagoſſag*a*
-bochas- engemeth az te zantalan valaſtodidnak ko̊ziben || O 204
ieſus O ieſus ziz mariank fya o̊ſſed enbélem az te zent malaſto-
dat tudomagiodot (†) bo̊lčeſegedet zérététedet alazatoſſagodot es
tiſtaſagodot ho*g* tegédeth to̊kélleteſſegel zerethhéſſélek tebenned
yni eluenny (†) teneked zolgalnom mé*g* holtomig te benned diče-
kednek (†) es ko̊ńo̊rko̊dno̊m mend azokkal kik hy||vyak es zé- 205
rétik ez the zent neuedet amen

Ivdv*ő*z le*g* ur ieſus criſtuſnak zent feye rettenetes menden
hatalmaſſoknak mierto̊nk navalias bůno̊ſo̊kert to̊uis koronaual
coronaſtatot es naadual veretteteth

Ivdu*ő*z le*g*ietek mi eretto̊nk uaualias bůno̊ſſo̊kert ur ihus
criſtuſnak ko̊ńio̊ hul||latot kegielmes zemei 2 0

Ivdu*ő*z légietek mieretto̊nk naualias bvno̊ſſo̊kert vr ieſus
criſtuſnak ſok keppen ualo ńiomoroſagot es bozzvſagot ſewe-
det (†) nemeſſeges zemei

Ivdu*ő*z le*g* mieretto̊nk naualias bwno̊ſſo̊kert arcvl hagiapot
es arcvl *u*eretet menden angeloknak es embereknek zepſe||gés 207
es kiuanatos zent orcya

Id*u*o̊z le*g* mi eretto̊nk navalias bvno̊ſſert vr ieſus criſtuſnak
hécettel es méreggel itatot edeſſeges zaia es zentſeges torka

Iduo̊z le*g* mieretto̊nk naualias bivno̊ſſ*ó*kert vr ieſus criſtuſ-
nak ńyaakkon vert alazatos zent ńiaka

Iduo̊z le*g*etek mi||erettunk naualas bvno̊ſſ*ó*kert vr ieſuſ 208
criſtuſnak az zent kereſtfat az kinnak helére viſeluen farradot
zentſéges vallay

Iduo̊z legetek mieretto̊nk naualias bvno̊ſſ*ó*kkert vr ihus

criſtuſnak az -zent- kereſtfan me*g* fézẘlt es ki teriedet edeſſeges
kézey es kariai
209 Iduo̊z le*g* mi ere||tt*ó*nk naualias biv̊no̊ſſo̊kert vr ieſus criſ-
tuſnak az kinnak ideien meg haborodot kegielmes mellie
Iduo̊z le*g* mierett*o̊*nk naualias bv̊no̊ſſ*ó*kert vr ihus criſtus-
nak az viteznek čučaiaual altal o̊klelt dičo̊ſeges es irgalmaſſagos
210 zent oldala honnet veres viz mi valthſagonkert ees id||vezſe-
go̊nkert ki folia
IDwez legetek. mi erettunk nauaľas bůn*ó*ſ*ó*kert vr ieſus
criſtuſnak imadſaginak ideien derdeplet (†) tiztelend*ó* terdei
Iduez legetek mierett*o̊*nk nauaľas bun*ó*ſ*ó*kert vr ieſus criſtuſ-
nak az kereſt fahoz zo̊*g*iekkel zo̊*g*ezek (†) imadando zent labai
211 Iduez le*g* || mierettunk naualias bv̊no̊ſſo̊kert vr ieſus criſ-
tuſnak oldalabol es menden teſtebo̊l bév̊zeggel ky folt zent es
dičo̊ſeges vére
KErlek azert tegedet o edeſſeges es irgalmazos (†) ieſus
élo̊ iſtennek zent fia hog ennekem menden bunemet elmoſſad
212 es meg b*o*čiaſſad es ne ha*g* engemet en bv̊||neimert el veſnem
-es- mend azokert kikert meg fezvltel kerlek annak felette te-
gedet mend az te zentſeges tagaidert ho*g* en tegedet menden
tagimal es menden hero̊mel es mend en lelkemmel zeretheſſelek
es en teneked hyvſeggel zolgalhaſſak es meltoltas irgalmaſſagot
213 tenned en atiamm||al aniamal batiamal hvgaimal fyaimal es ra-
konſagimal es mend az kyk nekem ualami ioual voltak ytt es
az o̊ro̊k vilagon amen

bodog azzonnak o̊ro̊mero̊l valo ymadſagh

O̊ro̊ly ur iſtennek zentſéges aňňa ziz maria az o̊ro̊mmel
ho*g* az te dičo̊ſegednek tellies volta felv̊l mvla mend az zentek-
nek es angaloknak dičo̊ſſeget: aue maria
214 Evreo̊l feneſſeges maria o̊ro̊k napnak fenes haynala az
o̊ro̊mel ho*g* mikeppen az ideo̊ az napfent*ó*l meg vilagoſſol azon-
keppen men-d- az meňňei vdvar az te bodogſagotol meg vilagoſ-
ſodvan éro̊l: amen
O̊ro̊l tiztelend*ó* ziz maria iſtenko̊ſt es emberek ko̊zo̊th ko̊zbe
215 iaro az o̊ro̊mel ho*g* mend || az mennei dičo̊ſegeknek polgari
neked engednek es mikent . o̊ . kiraloknak zent anniat tizſ-
telnek

Oͤr*ó*ly hatalmaſſagos maria the zegenidnek zegetſege az
o̊remel hog az (te) felſeges iſtennek akaratiual az te akarato*d*
e*g* es mendenekben a mi az te zent akaratodnak kelle||metes 216
az felſeges ur iſtennek kegielmeſſeges akaratia engedelmes:
amen

Eo̊ro̊l (ge) kegielmeſſeges kiz (†) maria mend ketſegbe
éſ*ó*knék vigaſtaloia az o̊ro̊mel: hog az te zent akarattodnak
zabatſaga mendeneknek kik neked zolgalnak es az zent neue-
deth t-i-zſtelik men-d- ez uila||gon ees mend az maas vilagon 217
me*g* ayandokozza. Aue maria.

Oͤro̊l kegeſſe*g*es ziz maria mend az te*g*ed zereto̊knek vela-
goſoitoia az o̊ro̊mmel hog mend az zenth kar angeloknak felette
magaztatal ees nemy kyualth keppenualo tyzteſſeggel zent ha-
romſagnak melleye helheztetel es annak || Felette menden zen- 218
tekn-k- ees zent angeloknak vigaſagat birod aue maria

Oͤro̊l zyz maria menden the hozzad ko̊ńo̊rgo̊knek nagh ſe-
*g*edſe*g*e. az o̊ro̊mmel merth bizodalmas vag es bator hog az te
o̊ro̊med (hoſ) ſoha me*g* nem kůſſebbo̊l es me*g* nem fogyathko- 219
zyk mend || o̊ro̊kko̊n o̊ro̊kke. amen

A n t i p h o n a Zyz maria ez wilagon zẘléth*ó*k ko̊zo̊t nyn-
chen hozzad haſonlatus azzońńyalatok ko̊zo̊th wyragzon (†) roſa
illatozol mykenth lilium ymagh ertho̊nk vr iſtennek zenth ańńya

V e r ſ u s Ekeſb orchyad menden zwzeknek felette zeb
wag angelokna*l* zy||zeknek zyze 220

Ez the nagh o̊ro̊meidnek myatta kiket o̊ro̊kke birs kerlek
te*g*edeth kegelmeſſe*g*es edeſſe*g*es ees irgalmaſſagus wr iſtennek
zent ańńya zyz maria hog kegelmez nekem ſymonnak ees mend
en athyamnak anyamnak ees mendh en yo barathymnak ees kyk
ennekem youal || Voltak kyk élnék kyk me*g* holtakees ees an- 221
nak felette kerlek te*g*edet zyz maria hog o̊riz meg en*g*emeth
menden lelky ees teſty weſcedelemto̊l es menden rettenetes
ees hertelen halaltul ees yeleſo̊l hol en halalomnak ydeyn lat-
haſſalak te*g*edet ees (to̊led) teueled o̊ro̊kko̊n o̊ro̊kke meńorſagban
vigadhaſſam amen

S a l u e R e g i n a Irgalmaſſagnakh keralne azzońńya eleth 222
edeſſe*g* ees miremyńo̊nk ydwo̊z legh: The hozzad kealtwnk ewa-
nak zankywethet fyay: The hozzad fohazkodonk ohaytuan es
ſyruan ez ſyralomnak wo̊lgeben: Noo azerth my ſoſolonk: Az

223 the yrgal||maſſagus zemeydet my hozzank fordehad ees az aldot
ieſuſth the mehednek gymo̊lcheth néko̊nk ez zankyweteſnek
wtanna me*g* mutaſſad oh keges oh kegelmes oh edes zyz maria
amen

Criſtuſnak fel thamadaſaroluało ymadſa*g*: kynek
224 hwzon negh ézér eſtendeyg || walo bolcha (†)
wagyon

Vram ieſus criſtus edeſſeges aſa az o̊ro̊mnek zerelmenek
okaert meſ o̊ro̊me wala az te edeſſeges anyadnak mykoron neky
yelenel az hwſueth napyan eyel es yeleſo̊l az o̊ro̊mnek okaerth
meſ o̊ro̊me wala mykor te*g*edet lata the yſteny feneſſeged zerent
225 kerlek || thegedet hog teľľéſeych me*g* en*g*emet zent leleknek
heeth ayandekywal hog énéſbetheľleſſetheſſem the akarotodot
mendh en eletemnek napyban: Pr nr: aue maria

Oracio valde vtilis ad xpm propter peccata venialia et mortalia et peticio eorundem habe indulgencyas XXXIII annorum

226 O̊ro̊k mendenhato iſtenſegnek aldot zent fya ieſus ky
embereknek bẘneyrt ees ez wilagnakh ydwezſegeyrth magaas
kereſtfara fel magaztatal kerlek te*g*edet en edes iſtenem en ze-
retho̊ me*g* valtom az the yo woltodert kegelmeſſegederth dra-
227 galatus zent werednek hullaſaert || Zent to̊uis coronadnak
wyſeleſeyrth es zenth halalodert: es az the zeplo̊telen zyz zent
anyadnak o̊ heeth keſero̊ſe*g*es zent epeſe*g*eyrt ees zent zere-
thethyert lég irgalmas ennekem bẘno̊ſnekh maa ees halalomnak
ydeyn. amen
228 Kerlek wram ihs criſtus az te zent || kenoderth az te dy-
cho̊ſe*g*es halalodert az zyz marianak o̊ nag epeſe*g*eyrt hog oltal-
maz me*g* az o̊ro̊k halaltwl ees el ne zakas az the zent orzagot-
thul az o̊ro̊k dycho̊ſegto̊l ees az zenteknek o̊ tarſaſagytul
amen

Dycho̊ſeg wram ieſus teneked ky zyletel zyz mariatol ||
229 aſatwl ees zent lelekto̊l mend o̊ro̊kko̊n o̊ro̊kke amen

Zenth kereſthnek yegynek myatta my ellenſego̊ncto̊l oltal-
maz mynketh my iſteno̊nk amen

Vala mely ember halalanak ydeyn me*g* olwaſ-
ſangya awag meg oluaſtatya thehath ketſegnel-
kůl meńorſaba megyen

Kerlek vram ihs criſtus az vizes verednek hullaſaert bo- 230
chaſſad me*g* men*den* bůneth ez ſceghen embernek: amen pr nr :
aue maria

Kerlek az harom waſſceg kőzőth fewg*g*eſederth teter*g*eſed-
erth (†) bochaſſad me*g* a kynth ees kyre menendő volna. amen
Pr nr: Aue ma*ria*

Kerlek vram ihs az nag ſceretedyt (†) hog ez wylagon 231
eremtőd embere lől ees meg waltad ez ſce*g*ennek meńorſag-
bodogſagath: pr nr aue maria

Idwez leg edeſſe*g*es vram ieſus criſtus athya iſtennek ygye
azzońńonk zyz marianak fya elő iſtennek baranya ez vilag||nak 232
ydwezſe*g*e byzon teſt kegelmeſſegnek ky folyo kuthya

Iduez leg kegelmeſſeges wram ihus criſtus angeloknak dy-
cherethy zenteknek dychőſe*g*e bekeſegnek lataſa teľľes yſtenſeg
byzoń ember azzońńonk zyz marianak viraga es gymőlche

Idwez leg kegeſſe*g*es vram ieſus xpus || aſa iſtennek feneſ- 233
ſe*g*e bekeſegnek feyedelme menorſagnak kapuya elő kenyr ziz
marianak zylethő iſtenſegnek édeńe

Iduez legh irgalmaſſagus vram ihus xpus: meńorſagnak
wilagwſſaga: ez wilagnak ywtalma: nekőnk őrőmőnk: ees wiga-
ſagonk angeloknak || keńere (zyzeknek) zűnek widamſaga zyzek- 234
nek keralya es matkaya

ymadſag Idwez leg kegeſſe*g*es wram ieſus criſtus edeſ-
ſe*g*es edeń bizon igazſag nekőnk erdemőnk felſe*g*es ſceretet ſce-
retetnek folyo kwtya bekeſegnek edeſſe*g*e byzon nywgadalom
ees őrőkke walo eleth Amen

dőgh halalrol walo ymadſag walaky menden naph 235
me*g* olwaſſa [attol ez] ymadſag [el tavoztatya a dőgh
halalt]

Őrők mendenhatho iſtennek hatalma. az me*g* fezőlt criſtuſnak
hatalmanak erdémé: ieſuſnak (erdeme) bekeſe*g*e hywthnek erőſſe*g*e:
nemes azzonyonk zyz marianak tyztaſaga: oltalmazzon wedelmez-
zen en*g*emeth || ſimonth menden nemő dőgh halaltwl: es az hertelen 236

halaltwl aſa † fyw † zenth lelek † dycho̊ſeges zenth haromſag:
Ez vtan mongy o̊th pater noſterth: es heeth Aue mariath

O kegees zyz maria
the wagh zeph tyzta roſa:
bynnelkůl fogantatal:
mert meńbo̊l te adatal ||
237 ańyadtwl mykorth zyletel
iſtentho̊l vgh tyzteltetel
hog meheben meg zenteltetel zeretettel ypo̊ltetel
kethſegnelkẘl eredeth bẘnto̊l zepplo̊telen o̊riztetel:
zyz maria ekes wiola
bẘno̊ſſo̊knek wygaſaga

O kegees zyz maria
the wagh zeph tyzta roſa
238 zenth haromſagnakh || leanya (†)
iſtennek edees annya:
gabrielnekh mykoron the hůl
zyzeſe*g*edben ippo̊lel
malaſtwal ottan megh telyl
chwdalatus az zyzeſe*g* kywel erdemled
iſtenſe*g*et mehedben wg viſelhetned:
zyz maria ekes wiola
bůno̊ſſo̊knek wigaſaga

O kegees zyz maria
the wag zeph tyzta roſa
239 zeplo̊telen || me*g* maradal (†)
ieſuſth ha neko̊nk adad
o meľ melto zyz the akkor lo̊l (†)
mykor iſtent embert zẘled
merth [im] angelok ymadanak ſceeretenek tyſtelenek
zolgalanak [teged] mendeneknek bodognak hyrzetenek:
zyz maria ekes wiola
bẘno̊ſſo̊knek wygaſaga

O kegees zyz maria
the wag zeph thyzta roſa
meńeknek || dychо̊ſe*g*e 240
zenteknek nag о̊rо̊me
halalod mykort kо̊zeleytwen
fyad ihus wg ſcerete
hog halalodra léé yо̊we
angeloknak martyroknak patriarchaknak
mend az zentheknel felette magaztatal
oly о̊rwendes· (†) az the zenth fyad
[es] mend о̊rо̊kkо̊n о̊rо̊kke:
Amen

Nemes azzońńom zyz maria yſtennek || dychо̊ſe*g*es zent 241
ańńa angeloknak azzonnya zyzeknek wyraga: fо̊ldо̊n walo bűnо̊s
nepnek remenſe*g*e purgathoryumbely halottaknak hyedelme:
kerо̊nk nemes azzońnyonk zyz maria ez napon es ydо̊nek men-
denkoran: fogadyad ez ymadſagokat ees nyeryed nekо̊nk zent
leleknek malaſtyat || kynek myatta ez may zent y*g*eket halhaſ- 242
ſuk ertheſſẘk tarthaſſwk lelkо̊nknek ẘduo̊zſe*g*ere es bűnо̊nknek
bochanathyara amen

Idwez leg iſtennek zenth teſte zenth oltaron aldoztatol:
aſa iſtenthо̊l adatal es zyletel zeplо̊telen zyz mariathwl

Gabriel archangyal myath marianak || me*g* ẘzentetel yſayas 243
propheta me*g* monda zent leleknek malaſtya myath

O the dychо̊ſe*g*es [zent] teſth the wag az о̊rо̊k iſten ky
aldoztatol oltaron papy kezthо̊l zenth halalodnakh emlekeze-
tyrо̊l

Ez az angeli zenth keńyr ky mariatwl zẘlethel walaky
ezt nem hyſy karhozykh || meńorſagbol ky rekeſtetek 244

O meńńey na*g*h dychо̊ſe*g* paradychomnak gymо̊lche ma-
rianak zenth fya zeph ieſus vilagoſohadh me*g* az my el-
mо̊nkо̊th

Zepplо̊telen zyz maria kegees criſtuſnak zenth annya zent
haromſagnak leanya zeph || roſa nyer irgalmath ez naph myne- 245
kо̊nk Amen

O dycho̊ſe*g*es azzoń o meńorſagnak keralne azzonnya o ke-
gelmeſſegnek ees irgalmaſſagnak feye o meńorſagnakh vilagoſ-
ſaga o paradychomnak edeſſe*g*e o iſtenſegnek vigaſaga o ange-
246 loknakh dychŏſeghe zenteknek || o̊ro̊me zyzeknek coronaya ne-
ked azzonnyom dychŏſe*g*es zyz maria ayandokozom maa ees:
ydŏnek mendenkoram: en lelkemeth es teſtemeth: ees mend en
elethem(nek)-et- halalomath ees fel thamadaſomoth merth the
247 wagh aldoth ees o̊ro̊kko̊l megh marach egettlen || egh fyadwal
ieſuſual criſtuſual ky wag aldoth mend o̊ro̊kko̊l o̊ro̊kke Amen

Contra febres

xpus regnat † xpus inperat xpus vincit † leo de tribu Iuda †
libera ſymonem ab omni malo et febre hac in nomine pris † et
fily † ſptuſſcti † Amen. pr nr: Aue maria Credo in deum
248 Contra febres criſtus orzagol † criſtus paranchol †
criſtus go̊z † orozlan iuda nemzetebo̊l zabadoychad megh ſymont
menden nemo̊ gonoztul ees ez hyde*g* leleſto̊l aſanak † es fyw-
nak † es zenth leleknek newebe † pater: nr. Aue maria Credo
249 morbos curat febres ſedat demonesque || fugat et membra para-
litica glutinat In nomine pris † et fily et ſptuſſcti † Amen

Vram ieſus criſtus ky the zepſe*g*es orchadwal megh nees
mendeneketh: thekench en ram ees irgalmaz me*g* ennekem ees
az the orchadnak meltoſagaerth zabadoh me*g* en*g*emeth nawolyas
250 bẘno̊ſth menden || bẘneymbo̊l a menth the kegelmeſſegedh
thwgya az en zẘkſegemeth: Itten ky me*g* owaſſa ez ymadſagot
harmynch naph eghmas wthan myth yſtento̊l ker kethſegnelkẘl
me*g* nyery Amen

My wronk ihus criſtuſnakh bekeſe*g*e legen en welem amen
251 o ńyl aſme*g* zent iſſés || prophetanak hatalmanak myatta o ńyl
aſme*g* my wronk ieſuſnak hatalmanak myatta né yaroſ en hoz-
zam o ńyl aſme*g* marianak zyzeſe*g*enek myatta ees zent Ianus
baptiztanak feyenek myatta ees iſtennek zent apoſtolynakh
martyromynak zyzeynek o̊zwegynek angyalynak myatta o ||
252 ńyl aſmeg my vronk ihus criſtuſnak newenek myatta o ńyl
aſme*g* ah harom waſſcee*g*eknek myatta meſſekh my wronk ihus
criſtuſnak labayth altal ze*g*ezek o ńyl aſme*g* az to̊uis coronanak
myatta meſ my wronk ihus criſtuſnak éro̊ſſen feyeben wonatta-

tek o ńyl aľme*g* my vronk ihus criſtuſnak ſebeynek || myatta 253
o ńyl aľme*g* my wronk ihus criſtuſnak fel tamadaſanak: ees
meńbe meneſenek myatta o ńyl aľme*g* my wronk ihus criſtuſ-
nak kyn ſcenwedeſenek myatta mennekh ees fo̊ldnek ees chil-
lago̊knak myatta ees mend azoknak myatta kyk meńńen es
fo̊ldo̊n vadnak az rettenetes ytelethnek napyanak || myatta my 254
wronk ihus criſtuſnak zenthſe*g*es zyzeſe*g*es teſtenek myatta aťa-
nak es fywnak ees zent leleknek neweben Amen ely elon te-
tragramaton byzoń iſtennek myatta ky mendeneketh teremteth
elyſin ayos melos otheoz ees iſtennekh ez zenthſeghеſ newenek
myatta el ely elyon ihus tetragramaton || agla alpha et o kez- 255
det ees we*g*ezet hogh en ſymon me*g* néé ferteſſem lo̊weſto̊l tho̊r-
tho̊l ees egeb nemo̊ mer*g*es artando allatokthwl ees wyzto̊l zen-
tho̊l (†) ſereſto̊l (†) eſeſto̊l es egeb nemo̊ veſcedelemto̊l legek me*g*
oltalmazwan aťanak ees fywnak ees zent leleknek neweben
Amen Idwez legh wram ihus xpus || ky zenth peterth melto lo̊l me*g* 256
zabadaytanod ees az waas retezeketh el zaggatnod kero̊nk adyad
hog ez retezek en labaymrol el to̊reſſenek ees egyeb tagaym-
rolys aťanak es fywnak es zent leleknek neweben Amen: vg
legen O o̊ro̊k iſtennek kwta ſenky bee nem teſci o̊ ereywel
wegky mynketh éthomlo̊chnek ko̊zepyro̊l || ẘlwen az ſo̊tetſegben 257
ees az halalnak arnykaban aťanak es fywnak es zent leleknek
neweben Amen criſtuſnak kereſtfaya legen en welem ſymonwal
criſtuſnak kereſtfaya byzon vilagoſſa*g* criſtuſnak kereſtfaya go̊z te-
ro̊keth ees menden fegwereketh hog ennekem néé arthaſſanakh
latando ees nem lathatando ellenſe*g*ym || merth te wram ihs xps 258
kynth ees halalth ſcenwedel akereſtfan melľeth tennen magad meg
zenthelyl dragalatus weredwel wram iſten tarch engemet az the
o̊rizetedben criſtuſnak kereſtfaya legen en velem ſymonwal: ees
legen en payzom bekeſe*g*es menden en ellenſegymnek lathatandok-
nak es nem lathatandoknak ellene || foztoknak o̊lo̊knek ellene: 259
wram ihus xpus halalokthwl ees ſcemermektho̊l (†) zabadoh me*g*
en*g*emet en yſtenem en megh zabadeythom ko̊ńo̊ro̊ľ en raytam
bẘno̊ſſo̊n az te zolgalo fyadon elo̊temnek ve*g*ezetynek ydeyn
wgh hogh az the thẘzed ennekem ſemmykeppen nee arthaſſon
criſtuſnakh kereſtfaya go̊z xpuſnak || kereſtphaya paranchol 260
criſtuſnak kereſtfaya algyon me*g* en*g*emet ńyawoľaſth bẘno̊ſth
menden gonozoknak felette gaſpar baltyzar melchyor ihus altal

mene az o̊ ellenſe*gy* ko̊zo̊th lucas marcus matheus zent Ianus ees
mend zenthek o̊rizenek en*g*emet ńyawoľaſth bẘno̊ſth My wronk
261 ihus xpuſnak kereſtfaya zent yſayas || profetanak me*g* mw-
tataſa: Salamonnak Ionataſnak ees danielnek tyzteſſe*g*e es
zent harom ſcemelnekh yelen wolta aťanak ees fywnak ees zent
leleknek legenekh maa en ko̊zo̊ttem es mend en ellenſe*gy*mko̊-
zo̊th vram ihus xpus leg en oltalmam eyel ees nappal teſtemnek
262 ees lelkemnek hog o̊rizenek en*g*emet || menden gonozok-
nak felette vrnak neweben amen: vram iſten legh kegelmes
ennekem bẘno̊ſnek ſymonnak az the meltatlan zolgalo fyadnak
ees legh en o̊rizo̊m mend en eletemnek napyban abrahamnak
iſtene yſaacnak iſtene. Iacobnak yſtene bochaſſad en ſe*g*edelem-
263 em-re zent || mihaľ archangyalth ky en*g*emet megh oltal-
mazon menden nemo̊ ellenſegymto̊l lathatlanokthwl nem la-
thathlanoktwlees Amen: Oh zenth mihaľ archangyal az yſten-
nek malaſtyanak myatta meľľet erdemlel te*g*edét ees kerlek
zenth raphael iſtennek egettlen egh fyara ez wilagnak me*g*
waltoyara zabadoh en*g*emet maa menden gonoztwl es hertelen ||
264 halalthwl zenth raphael zenth gabriel es mend meńorſag-
bely zentek ſe*g*ehetek en*g*emet bẘno̊ſth ees mendh meńńey
Ioſagokh az o̊ hatalmaſſagoknak myatta legenek ennekem ſeget-
ſego̊l hog ſem egh ellenſegh engem karhoztaſſon. ſem hazban
ſem haaz kẘlo̊l ſem ewen ſem ywan ſem fekwen ſem vygyazwan
265 ſem alwan || criſtuſnak kereſtfaia tawoſtaſſa el en ellenſegy-
meth: go̊z orozlan iudanak nemzetybelo̊l (†) yeſſenek gẘkero̊
alleluya: Amen ez wilagnak ydwo̊zeyto̊ ydwo̊zeych en*g*emet: ky
az zent kereſtfanak myatta megh waltad ſe*g*edſegh legh ennekem
en iſtenem criſtuſnak kereſtfaya ydwo̊zo̊h engemet criſtuſnak
266 kereſtfaya oltalmaz || en*g*emeth criſtuſnak kereſtfaya o̊riz en*g*e-
met ees zabadoh en*g*emet mendem gonozthwl o̊ro̊kko̊n] o̊ro̊kke:
Amen Athyanak ees fywnak ees zenth leleknekh neweben Amen:
legen:

Igaz byro ieſus iſtennek fya the wagh wram keraľoknakh
keralya ky orſaglas athyawal koronkenth ees zenth lelekkel
267 melto legh wram en ymadſa||gomoth hallany ees kegelmeſth
fogadny ala lo̊ytel wram yſten meńńekbo̊l zyznekh meheben oth
fogadal byzon teſteth magadnak: ez wylagnakh ydwezſe*g*eyrth
ſcemelyed ſceryn th megh waltod wram yſten az the teremtettedh

zeghen bynes adamſyath az the artatlan zenth werednek hulla-
ſaual the zenth kenod || legen nekem oltalmam ko-ro-nkent walo ha- 268
burоſagtwl lakozhaſſam en wram iſten the zolgalatodban the zent
yrgalmad legen nekem oltalmam hog en elmemet en ellenſegem
néé haboreythaſſon (†) o̊ alnokſagawal néé ſcegenkedyed wram
yſten en teſtem néé karhozzek wram yſten en lelkem || az alnok- 269
ſagws to̊ruennek myatta te zent yoggodwal te zent hatalmadwal ky-
wel meg to̊redh pocolnak kapwyath to̊ryed meg wram yſten en
elmemnek gẘkerezethyt (†) akarnayak megh foglalnya ſcegen-
kedyenek azokees meg fogyatkozzanak kyk akarnak engemet el
weſtenye oh yo || ieſus o nemes ieſus o dycho̊ ieſus o yrgalmas 270
ieſus o kegees ieſus deh néé akary engemet el hadny halgaſſad
megh en kealtaſomoth ees en ſcegenſeghes gyarlo ymadſagomot
kyk engemeth gẘlo̊lnek az gẘlo̊lo̊keth tawoztaſſad el en tho̊lem
the zenth kereſtfadnak wram || iſten o̊ yegé o̊rize meg en 271
elmemeth te zenth dyadalmas zazlod agyon ennekem dyadal-
math hog en ellenſegym engemet meg néé go̊zheſſenek ees men-
den nemo̊ ereiecttho̊l el tawoztaſſanak ylo̊ yſtennek zenth fya
ieſus xpus yrgalmaz ennekem angeloknak wra yrgalmaz ennekem ||
kero̊nek ſymonnak vram yſten bochanatnak adoya legek (†) zent 272
haro̊mſagh ky mondatol egh yſtennek dychertetel egh aſawal
legen dycho̊ſegh teneked wram ihus o̊ro̊kko̊l o̊ro̊kke Amen

O nyl parancholok teneked aſ̃megh my wronk yeſus criſtuſnak
go̊zedelmenekh myatta ees az zenth || ewangeliſtaknakh myatta 273
O nyl aſ̃meg zenth martyromoknak ees confeſſoroknak erdeme-
nek myatta o niſ̃ aſ̃megh zenth zyzeknek ees o̊gwezeknek (†)
ees mend meńorſagbely zentheknek erdemenek myatta paran-
cholok teneked hatalmas nyl my wronk ieſuſnak zyletheſenek
myatta || es my wronk ihus criſtusnak o̊th meſ̃ ſebenek erdemenek 274
myatta ees mendh meńńey zent wdwarloknak myatta es bodogh
zyz marianak theyenek myatta meſ̃ſel emlethe my wronk ieſus
criſtuſth es iſtennnek menden zent thytokyanak myatta mykeppen
yſtennekh bodog zẘléye zẘle || my wronkath ihus criſtuſth nem 275
érezwen ſerelmeth azonkeppen thé ees aly laſſan hog meg néé
ſertheſſed yſtennek zolgalo fyath ſymonth my wronk ieſus criſ-
tuſnak myatta Amen

O keth élo̊ tho̊r o the lancea o thẘ mend ko̊zo̊nſeges feg-
werek ky emberi allatoknak artatok || parancholoth (†) en tẘ- 276

nektek hog felfele yarolyatok criſtuſnak kyn ſcenwedeſenek zẘle-
teſenek meńben meneſenek myatta ees parancholok en thẘnektek
my vronk ieſus criſtuſnak meg fogaſanak bozſoſaganak fohaz-
kodaſanak es menden nemo̊ kyn ſcenwedeſenekh [miatta] kyket
277 ſcenwede my || vronk ihus xpus o̊ zenth halalanak ydeyn ees
az zenth kereſthfanak myatta yeleſben yſtennek az rettenethes
yteletnek napyanakh myatta hog engemet meg nee ſertheſſetek
ees meg nee banthaſſatok az yſtennek zolgalo -fyat- ſymonth o
278 melto zent kereſtfa ayanlom en teneked || magamoth maa ees
ydo̊nek mendenkoran the hozzad ſerkezzek (†) nee hallyak mel-
tatlan halalwal: Amen

Aue maria

Idwezleg maria: malaſthwal teľyes: wr wagyon te veled:
te wagh aldot: azzońallatoknak ko̊zo̊tte: ees aldot the mehed-
nek gymo̊lche ieſus criſtus Amen

279 Pater noster

My athyank. ky wagh meńnekben: zenteltenek the ne-
wed yo̊yo̊n te orzagodh legen te akarathod mykeppen meńben
ees fo̊ldo̊n: mykeńero̊nko̊th menden napyath aggyadh neko̊nk
maa ees bochaſſad myneko̊nk my wethetonko̊th mykent my es
280 bocha||thonk neko̊nk weteteknek: ees néé vig mynketh keſer-
tetbe dee zabadoh mynket gonozthwl Amen

Credo in deum

Hyzek yſtenben: mendenhato aſaban: mennek ees fo̊ldnek
teremto̊ybe: ees ieſuſba: criſtuſba o̊ fyaba: my egh wronkba:
281 ky fogattatek zenth lelektho̊l: zẘletek zyz mariathwl ken||zatek
poncio pylatus alath: meg fezo̊le: meg hala ees eltemettetek
zalla poklokra. harmadnap halottaybol fel tamada: mene meńnekbe.
ẘl mendenhato aſa yſtennek yogya felo̊l: onnan megh yo̊wendo̊:
ytelny eleweneketh ees holtakot Amen
282 Credo in ſpm || Hizek zent lelekbe: kereſtyen zent
eghazat zenteknek eggeſſeget bẘno̊knek bochanaſa teſthnek fel
tamadaſa ees az o̊ro̊k elethet Amen

Maria mater gracie

Maria malaſtnak annya: Maria yrgalmaſſagnakh annya
my ellenſego̊n*k*tho̊l oltalmaz || halalonknak ydeyn hozyad wegh 283
zyz maria
Maria zyzeknekh wiraga: nyeryedh neko̊nk menden bẘ-
no̊nknek bochanatyat: ees az the zent fyadot en*g*ezteſſed Amen
zyz maria

post pater noster oracio

Kerlek te*g*edet wram ihus [az] keſero̊ſegre || kyt ſcenwedel 284
en ertem az kereſthfan yelennen mykoron az the zent lelkedh ky za-
kada derekadbol yrgalmaz en lelkemnck o̊kymeneſe ydeyn Amen

Breuiter post aue maria

Azzonyom maria wronk yeſuſnak zẘleye bẘno̊ſnepnek nagh
remenſe*g*e || pvrgatoryumbely halottaknak hyedelme nyeryed 285
neko̊nk bẘno̊nknek bochanathyath lelko̊nknek ydwo̊zſegeth: ees
zenth leleknek malaſthyath Amen

Poſt aue maria in ſermone

Irgalomnak áńńa maria: Aſa yſtennek yeges leanya: Wr
ihus criſtuſnak || zẘleye: zenth leleknek lakodalma: zent ha- 286
romſagnak zekeſheſe: Meńńey zent angeloknak zereto̊ zent az-
zonnya: profetaknak elethe: Apoſtoloknak doctora: Martyroknak
palmaya: Confeſſoroknak thanoſaga: zyzeknek wiraga: o̊zwe-
geknek dycho̊ſe*g*e: Hazaſoknak ſce*g*edel||me: Pwrgatoryumbely 287
halottaknak hyedelme: Fo̊ldo̊n walo bẘno̊ſſo̊knek nagh remen-
ſeghe paradychomnak geńero̊ſeghe: Meńorſagnak kapwya: kero̊nk
nemes azzonyonk zyz maria Ma es ydo̊nek mendeukoran tama*dy*
the zent fyadn*ak* elo̊tte ez m*ay* || zent ygheket egetembe hal- 288
haſſwk halwan tharthaſſwk lelko̊nknek ydwezſe*g*ere: bẘno̊nknek
bochanathyara: O kegees zyz maria tamagh melletto̊nk maa
mendenkoron ees halalonknak ydeyn Amen
*Id*vez leg kegelmes zyz: napnal feneſb *zeb az* chyllagnal: ||
yſthennek kegelmes annya: lepes meznel edéſb roſanal py- 289
roſb lylyumnal feyerb· menden yozagh te*g*edeth me*g* ekeſo̊yth
menden zent teged tyztel meńorſagban feſſeb walo Amen

Iſta oracio habet indulgencias XXIIII annorum
et est ſatis approbatum per ſummos pontifices

290 *O* edeſſe*g*es zyz maria ten*g*ernekh chillaga. ez wilagnak
me*g* wilagoſſoytoya wilagoſſohad me*g* az en elmemet eſmertes
me*g* az the edes fyadwal az ieſuſwal O edeſſe*g*es zyz maria
mykoron az en lelkem en teſtemto̊l el tauozyk oltalmazzad po-
291 kolbely ellenſegtẘl meltoltaſſad me*g* || ero̊ſſeytenye zenth harom-
ſagnakh hẘtyben ees néé hag kethſegben eſnem Amen

zenth ambros doctor: ees zenth aguſton doctor:
ez te deum laudamus zerzette zenth leleknekh
malaſtyabol ees magyarſaga ez modon
ko̊wethkezyk

292 Iſten te*g*ed dychero̊nkh teged wrnak my es vallonk Teged
293 o̊ro̊k iſten menden fo̊ldi allat dycher Teneked || meńńey angelok es
meńńey feyedelmek Tęneked cherwbin es ſeraphin mendenkoron
294 enekelnek Zenth iſten || Zent wr Zent vr iſten dycho̊ keraľ Telľes
meńorſa*g* es fo̊ld felſe*g*es dycho̊ſe*g*eddel Te*g*ed apoſtolok tarſag-
295 gal (†) || dychernek Te*g*ed zent pfetat (†) vigaſaggal dychernek
296 Te*g*ed kyn vallot martyrok kyk eretted me*g* holtak || Te*g*ed
ez vila*g* ſcerenth anya zent eghas dycher Felſe*g*es magaſſagnak
297 o̊ yſtenet My tyztelendo̊ || wronk egetlen eg fyadot Zent lelked
mynket me*g* vigaztalyon Te criſtus vag dycho̊ keraľ Te aſa ||
298 iſtennek vag o̊ro̊kſe*g*es fia Te meg valtaſra emberſe*g*et fel venni
299 marianak zent mehet nem vtalad Te || o̊ro̊k halalt me*g* go̊zuen
meńńey zent kapukoth neko̊nk me*g* ńytal Te ẘlz iſtennek iob-
300 iara || aſanak dycho̊ſe*g*eben Hyzo̊nk el yo̊wendo̊ byronak Te*g*ed
301 azerth vram my kero̊nk hogh || mynket ſegéľ kyket zent vered-
del me*g* valtal Zentid ko̊zze o̊ro̊k dycho̊ſegben mynketh zam-
302 laľ || Idwezehed té nepedeth vram iſten es me*g* algyad the ma-
303 radekydat Es tarch me*g* mynket es el || fel vyg az o̊ro̊k dycho̊-
ſegben Menden naponkent te*g*ed vr iſten dychero̊nk Es vram te
304 newedet || o̊ro̊kke mend o̊ro̊kke dychernek (†) Meltoľ vram iſ-
305 ten mynketh o̊ryzned ez napon bynnel kẘl || Le*g* yrgalmas
vram iſten bẘno̊ſſo̊knek leg yrgalmas neko̊nk Legen the zent
306 yrgalmaſſagod || my hozzank merth myneko̊nk te wag ol-
307 talmwnk Te benned byzo̊nk wr yſthen || azerth o̊ro̊kke my
elo̊nkh Amen

de ſancto ladiſlao

Salue benigne rex ladiſlae vnice plebis dulcis patrone re-
gis regum gema preclara ſyderum || celi prefulgidum ſidus 308

Idwezleg kegelmes zenth lazlo keraľ
magyarorſagnak edes oltalma
zent keraľok kŏzth dragalatws gŏng
cyllagok kŏzŏth feńeſſeges cyllagh

Tu trinitatis cultor fidelis ihu xpi veſtigia terens ſptuſ-
ſancti || vas tu electum electe pugil alme marie 309

Zenth haromſagnak vag the zolgaya
ieſus criſtuſnakh ńyomdoka kŏwety
the zenth leleknek tyzta edeńe
zyz marianak valazthoth withezé

Tu nam hunnorum regia proles regum ſanctorum ſpeculo ||
fulges genitor tuus rex pius bela. vt more patris rex pius 310
fores

Magyarorzagnak wag keraly magza-t-ſa
zenth keralyoknak fenes thẘkŏre
teneked aſad kegees bela keraľ
hog hozza kepeſth kegees keraľ lennel

.. nobis natus .... palonico regno .... datus preſagio 311
... gno eſque (†) renaſcebaris fonte ſalutis nomine aui dictus
ladiſlaus

Nekŏnk zylethyl lengel orſagban
meńbŏl adatal nag čuda keppen
maſzor zyletyl zent kéréſth wyztŏl
ŏſŏdnek neven || Lazlo lŏn ne*ved* 312

Tuque cun ..... tener et ..... rex bela in pan ....
ut te laudarent patria regna vnicum ſcilicet atque celicum

Mykoron meglen germegded volnal
ky hoza bela keraľ yo magyarorzagba
hog dychekednel the keth orzagban
magyarorſagban es meńorſagban

Tu reſidiſti bihar waradini vrbis futurus dulcis patronus 313
tu conſtruxiſti templum marie quo nunc quieſcis omni honore

Le telepedel bihar waradon
ah warwſnak lo̊l edes oltalma
314 templomoth || rakatal zyz marianak
kyben moſth ńywgozol menden thyſteſſegwel

Te circumcingunt inperatores preſules reges cleri barones oleo ſudat ſacrum ſepulcrum oſſa teguntur auro fulgenti

315 Ko̊rńo̊l fekeſnek téged chaſarok
pẘſpo̊ko̊k keralyok ees Iobbagy wrak
olay zarmazyk zenth koporſodbol
tetemed foglaltak az zeph ſar arańbol

Te wenerantur cultu diuino ſacer clerus et pleſb deuota te
316 ad honorant || regna terrarum ettenim laudant aſtra te celi

Te*g*ed dychernek zent zolozmawal
papok dyakok ees varwſnepek
te*g*ed fo̊ldnek kerekſeghe
merth te*g*ed dychernek yſtennek angely

317 Tu gloriaris regio trono ymago ſita est in muro || alto ſplendet vt ſol fulget wt aurum haud ſat est viſus te contemplary

Te dychekedel keraly ſcekedben
keped fel to̊ttek az magas ko̊ zalra
fenlykh mynth naph ſalyog mynth arań
nem ele*g*ezyk ſenky teread nezny

318 Tu wltw plenus et rubicundus tu et aſpectu deſiderabilis in verbis dulcis tu manu fortis deicis cunctos tecum dimicantes

Te archwl teſſes zep pyros valal
tekentetedben embereknel kedweſb
bezededben ekes karodban éro̊o̊s
319 lam || mendenth the eytez ky teweled kẘzdyk

Tu menbris ſanus forma decorus humeris tuis alcior cunctis ſpecie ſola inperio digna corona ſancta the rite cernit

Tagodban ekes thermetedben diſces
valladtwl fogwa mendeneknel magaſb ||
čak zepſeged chaſarſagra melto
320 hog zenth corona teged meltan illeth

Tu carne purus mente preclarus tu corde audax more leonis ad hoc es dictus bator ladiſlaus cum adhuc Iuuenis etate fores

Teſtedben thyzta lelkedben feńes
zy||wedben bator mykenth wad orozlan 321
azerth newezthek bator lazlonakh
mykoron meglen yffywdad volnal

Te elegit virgo maria predotauit gratiarum donis vt cuſtodires et gubernares legatum ſibi hunicum regnum

Merth walaztha az zyz maria 322
me*g* dycho̊ythe ſok yo ayandekkal
hogh te o̊ryzned ees oltalmaznad
neky ayanlad yo magyarorſagoth

Tuque fulcitus regna corona Iridiatus (†) ſptuſſcto comitaba-
ris mores paternos roſas le||gebas corona ſtipebas 323

Feyedben kele az zent corona
me*g* batoreyta teget az zent lelek
kezded ko̊wethni aſadnak elethet
roſakoth zaggatal coronadban fyzed

Vny laudate ſanctum ladſlaum quia meretur || a nobis 324
laudem laudent eum angeli. dicentes Salue benigne rex ladiſlae

Dycherẘk magyarok zenth lazlo keralth
byzoń erdemly my dycheretőnkko̊th
dycheryẘk o̊teth angelok mondwan
Idwezleg kegelmes || zenth lazlo keral 325
Finis

de beata virgine oracio

Inperatrix glorioſa plena laudanth titulis potens et inperioſa canticys angelicys Iure conmendaris mater et regina prole nunc grauaris tuo nos || conſigna virgo mater deo digna 326

Dycho̊ſe*g*es zyz ma*ri*a
dycherethwel wag teſſes
hathalmas wag es felſeghes
angely tyzteſſegwel

meltan dycherteſſek
meńorſagnakh azzonnya
ayandekoz mynketh
327 az te || zenth fyadwal
keges criſtuſnak zent annya

Peccatorum medicina ſalus es hominibus roſa vera ſine ſpina caſtitatis lilium reſpice quos poſco mater dei veri me pec-
328 caſſe noſco || miſerere mei conſolatrix Sancte ſpei

Byneſnepnek orwoſſaga
thewo̊lgo̊knek ydwezſeghe (†)
byzoń roſa to̊wyſnekẘl
zyzèknek lylioma
en*g*edged myth kero̊nk
Igaz iſtennek annya
merth bẘno̊ſſoͤk wagyonk
329 yrgalmaz || myneko̊nk
remenſegnek wygaſaga

O dilecta preelecta fer ſolamen miſeris claritatemque perfectam confer quam desidero reuoca errantem ad vyam veritatis ad te exclamantem gemma caſtitatis templum ſancte trinitatis

O ſcerelmes zyz ma*r*ia
330 aggyad neko̊nk myt || kero̊nk
hog leheſſo̊nk meńorſagban
yſtennek mynth zentywel
es hozzad az wttra
tewelgo̊ bẘno̊ſſo̊ko̊th
az kyk hozzad byznak
zẏzeknek wyraga
zenth haromſagnak temploma

cantilena

Angeloknak nagſagws azzonnya.
Wr ihuſnak bodogſagws Annya:
meńorſagnak zephſe*g*es || aytoya (℣): 331
paradychomnak vagh zeles kapẃya

℣ **N**eked zolonk zyzeknek viraga:
mend zenteknek oly nagh vigaſaga
angeloknak o̊ nagh tyztaſaga
(paradychomnak) patriarchaknak o̊ nagh dychóſeghe

℣ **D**ychekedyel angeli zekedben.
ſeraphynnak zenth zeretetyben.
kerwbynnak nagh bo̊lcheſegheben:
zekeſeknek bo̊lch yteletyben

℣ **R**ead neznek zenteknek zemey: 332
es veneknek keſerwes zwͤwey:
es arwaknak nyomorolth yhay:
bwͤno̊ſſo̊knek ohayto lelkey

℣ **E**ſedezzel my nagh ygazſagonk:
hogh my zwo̊nkert my nagh batorſagonk:
zent fyadnak my nagh tyzteſſegónk:
halalonk-rol-(nak) my nagh remenſegho̊nkh

℣ **A**ldoth the legh ihuſnak daykaya:
zenth athyanak draga kench tartoya:
zent leleknek o̊ megh nywgoztoya
ygazſagnak megh vylagoſoytoya

℣ **S**ce*g*eleď megh the benned (bozo) byzokot: 333
engezteľ megh az apoſtolokoth
fordeych hozzank az martyromokoth:
tereych hozzank az confeſſorokoth

℣ **D**ycho̊ſeghes zenteknek mondaſy
zenth haromſagnak nagh tythcus tenacy:

apoſtoloknak zent predicalaſy:
martyromoknak nagh zok kyn vallaſy

℣ **E**mlekezzel angely eſeſro̊l:
emlekezzel ewanak vethkero̊l:
334 emlekezzel az || nagh vyz o̊zo̊nro̊l
nyer (yrgalmath) kegelmeth az nagh vr yſtento̊l

℣ **S**yradalmas neko̊nkh my eletho̊nkh:
es myneko̊nk my ſok vetkezeto̊nk
rettenetes neko̊nk vethkezeto̊nk
ha te nem lees neko̊nk my nagh ſceghedelmo̊nkh

℣ **A**rwaſagnak kegyes taplaloya:
o̊zwegeknek megh oltalmazoya:
zeghenyeknek megh gazdagheytoya:
zankyweteſeknek megh bodogeytoya

335 ℣ **S**yradalmas || neko̊nk zwleteto̊nk:
fwgelmes (†) ſok hywolkodaſonk:
rettenes neko̊nk bay vywaſonk:
ha the nem lees neko̊nk kegyes taplalonk

℣ **A**zzonnyonkh (†) zephſeghes thẘko̊re:
ferfyaknak tyztes go̊zedelme:
halottaknak nagh hyedelme:
o̊rdo̊go̊knek o̊ nagh to̊redelme

℣ **R**olad zolnak zenteknek mondaſi:
zenth haromſagnak nagh tythcus tanacy:
apoſtolonak zent predycalaſi:
martyromoknak dyadalmaſſaghy

336 ℣ **H**alottaknak || megh zabadeytoya
to̊róko̊knek megh nyomoroytoya
keralyoknak yo tanach adoya
magyaroknak megh oltalmazoya:

℣ **E**zt zerzetek peſtnek varoſaban:
vgyan ottan zent peter vcayaban:
zwleteth vtan el mwlth ydo̊ben:
ezer o̊th zaz ees nyolch eſtendo̊ben

℣ **L**egen hala az zent haromſagnak:
azonkeppen az aldoth ihuſnak
legen hala az zyz marianak :
velem ‖ o̊zwe mend az bodogoknak 337
Amen

Cantilena

Felelmes zẘo̊nek enghem aleytatok
reghy yo barathym nekem kyk valatok
gyakorta zeph zowal hozzam yarolatok
enghem meg chalatok

Rementelen dologh ky hazwgnak hyzen
merth zeph beſcedewel chak ſoth to̊led veſcen
awagh twl maſſelo̊l ellenſeged leſcen
raytad ſcegent teſcen

338 ℣ **a**zok nem gondolnakh ez yſ beſcedekkel
ky magokoth kelletyk hyzelkedeſekkel (†)
nyayaſon beſcelnek o̊ feyedelmekkel
el veſnek nyelwekkel

℣ **N**agh vrak kyk vattok zolok ne bannyatok
feyer zeph ezẘſto̊s ekes thẘ zablyatok
vele pogan nepeth kerlek né vagyatok
es thẘ ne banchatokh

℣ **C**yṇtalan dolgokoth tẘ ne zerezetek
fodor hayatokoth meg ſéé feſo̊lyetek
339 dyakok || el mentek leanyokoth neztek
ſcegenſeggel no̊zto̊k

℣ **W**gedeth ne vyſellyed egh hazy papokkal (†)
mert ha bewethethe magath nyayaſſagra
nenkel neky penzed vygad leanyodwal
megh chalnak zawokkal

℣ **S**erenyen futamnak tancban az leanyok
nylwan oth megh lathywk az o̊ yamborſagyth
ſertelen ha lend az o̊ yamborſagok (†)
oth el hol partayok

℣ Cepkek (†) hazatoktol meſſce ne lepyetek 340
ydo̊nek yawaban tykakoth ẘlto̊ſſetek: (†)
ſcemerem kapalny bo̊cho̊th rengheſſetek
awal el elhettek

℣ Samſomnak aleyta az por o̊nno̊n magat
latod nagh haragyath nem tyztely vrat
fogyad megh zakalath veddel chak yozagat
megh alazza magath

℣ Az korth az papoknak vala tyzteſſegek
mykoron e*g*ezlen al vala zerzetek
tawol vala to̊lo̊k gallerus ko̊nto̊ſo̊k
veres (p) beretrayok

℣ Penzto̊l el futamtak zwr‖ben be o̊lto̊ztek 341
zepen ha beſcelnek keweſeth nem veſnek
forentokot kernckh ladaban gyo̊thnek (†)
vele nem epeythnek

℣ Az reghy yo keralyok myglen orſaglanak (†)
ygazak valanak az ſceghen orſagnak
ygazak valanak zent coronanak (†)
hywen zolgalanak
awal aldozanak

℣ Tennye kellene ezt az nagh vraknak
hogh ſok lyka vagyon erdo̊n az rawaſnak
nynch byrodalma rayta agaroknak (†)
halal az nywlaknak

℣ Ighen kewes hayok zantalan yozagok
ero̊s regulayok kewes zolozmayok
barſonyos zolgayok fekete kapayok
az apath vraknak

357 Kyrieleiſon : kriſteleyſon,
kriſtus, halgas mynkheth,
kriſtuſ meg halgas mynketh.
atha menyrſagbol yſten : yrglmaz mynekénck :
ffyu yſten : ez vylagnak megualthoya : yrgalmaz mynekenk.
Zenth lelek yſten yrglmaz my nekenk.
Egh yſten : Zent harumſſag : yrgalmaz mynekenk.
Zentheknek zenth yſten : yrgalmaz mynekenk :
Zenth marya ymagh myerteṇk
Iſtenek zenth zyleye : ymagh my erthenk. ||
358 Cyriſtoſnak anya : ymagh :
Thyſtaſagnak : anya : ymagh.
Kegelmes anya ymagh myrth :
Tho̊rhethlen anya ymagh . .
Artatlan anya : ymagh,
Serethethes anya : ymagh,
Chodalatos anya : ymagh.
yrgalmaſſagnak any, ymagh.
yſteny malaztnak anya ymag,
Theremthenek anya : ymag,
ydueſygenknek anya yma :
Alaſathoſſagnak anya ymagh,
Senthſſignek anya ymagh :
belcheſſignek anya ymag, ||
359 kegelmeſſegnek anya ymagh.
zyzeknek : zyz : ymagh : my
hyo (†) : ſyz : ymagh myr.
hathalmaſ zyz : ymagh my,
belch : zyz : ymagh, my,

kegelmes ſyz: ymagh:
seph: zyz: ymagh.
Thyſtelethes zyz, ymagh
Senth zyz: ymag mierthek.
Alduth: ſyz: ymag merk.
ffeneſſeges zyz: ymagh,
dycerſſiges, zyz. ymagh,
belcheſſighnek, zeky ymagh
May ygaſſagnak, akha (†), yma:
May eremnek oka: ymag,
lelky eden: ymagh ||
Thiſteſiges Eden: ymagh, 360
Aythatos eden: ymagh,
Senthſſeges eden: ymagh,
Aran: haz: ymagh,
bekeſignek: ladaya: ymagh
Meney, kapu: ymagh,
Haynoly chilag: ymagh,
Seb hodnal: ymag,
Vylagos napnal: ymagh,
yſtenek gazdaya ymag,
Senth leleknek thiſtaſaga: ya:
yſtenek agha: ymagh,
Senth*le*leknek ka(r)lidkaya: ya:
Senthleleknek lacudalma, ya:
Senth leleknek vigaſaga: y,
Salomonak ſeky ymagh, ||
paradiſomnak aythoia: ymagh, 361
Syſenek vyragya: ymagh,
Senth ſegnek: abraſya (†): ymagh
Bethegeknek. seghſſigh: ymagh,
Bynesegne(g)k yedelme: ymagh,
Thyſtaſſagnak genge: ymagh,
Me-n-neknek yoſſaga: ymagh,
Bethegenek vygaſtaloya, ya:
Angaluknak: aſſuna: yagh,
Senth leleknek: aſſonya: ymagh,
patriarkaknak aſſonya: ymagh

prophethaknak aſſunya: ymagh,
Apoſtoluknak aſſuna: ymagh,
Euuangeliſtaknak aſſonya: ymg
Artatlanoknak aſſoya: ymagh
Tanytuanoknak aſſonya ymagh
Martirumonak aſſonya ymagh
Conoſſoruknak (†) Aznya ymagh ||
362 Syseknek aſſonya ymagh,
Minden zenteknek aſſoya: yagh:
Kereſtieneknek aſſonya ymagh

yſtenek baranya ky el veſed ez vilagnak bo̊neth keglmez nekenk

yſtenek baranya ky el veſed: ez uuilagnak bneth halgaſſmegh mynketh.

yſtenek baranya ky el veſſed ez vilagnak byneketh: yrgalmaz myneknk

kryſtus halgas mynketh. kryſtus meghalgas mynketh. kyryley: xt el.

---

363 es Irgalmaz ennekem ma es en halalomnak ydeyen az malaztual es az egyenleivſeguel mely leyvn az iſtenſeg keyvzeivt es az emberſegkeyuzeyvth es az te valaztaſodert es bodogſagos malaztban valo meg erryvſeleſederth dycheivſeged erth es az te nagy bodogſagoderth: — Az magnificatoth myndeneſtyvl meg mongyad: — Az Dycheyuſegednek es bodogſagodnak myatta mely uel eleyvzer zent haromſagtul vagy valaztuan fogadnod iſtennek zent fyat kerlek teged nezy en reyam es yrgalmazy en nekem es nyeryed ennekem mynden en byneymnek bochanadyat es en eletemnek meg yob bulaſat es az en ky mulaſomnak
364 napyan || bochanathmak vygaſagat es te edes fyadnak eiv zent teſteuel es vereuel Igaz hytuel byzony remenyſeguel tekelletes zenth zerelmnek veteleth es mynden byntyul meg zabadulaſt: — magnifi —

Iduezlegy marya Irgalmaſſagnak annya yduezlegy es Irgalmaz ennekem tyzteſſegnek malaztnak es az Imadſagnak haznalatoſſagnak myatta kyuel az oraban atya iſtenhez ymadkozol vala mykoron gabryel archangyalth te eleyuted allanya latad

kytiul malaztoth hallal az felſeges iſtennek fya fogadaſara tege-
det meg yduezeluen es monduan Iduezlegy marya || es az eiv- 365
reiumnek myatta kyt te ez yduеſſeges keyuzenetben veyul es
az nagy alazatoſſagnak erdemenek myatta kyuel az angyalnak
eiv bezedere iſtennek zolgalo leanyanak magadat valuan Criſtuſ-
nak annya erdemlel lenny kerlek tegyed azt hogy en eſmeryem
meg criſtuſt es az en yduezeyteyv iſtenemben eruengyek es
mynden koron az ygazſagnak vtan yarhaſſak : — magnifi : —

Iduezlegy marya Irgalmaſſagnak annya Iduezlegy es Irgal-
maz ennekem mynd az eyvreyvmeknek myatta es az keyvnyeryv-
leteknek es Irgalmaſſagoknak myatta kyket az te edes fyad
cryſtus Ieſus te neked adoth eletedben es lelkedben es az
bodogſagnak myatta kyuel byzony iſtent es byzony emberth
ez vylagnak || yduеſſegere te zivlny erdemled ky vagy tyzta- 366
ſagos zyz mynd zyvleſed koron es mynd zyvleſednek eleivtte
es mynd zyvleſednek vtanna es ky az nap kelety harom
zent kyralth latny erdemled kyk chyllaktul vezereltetuen az
te egygyetlen egy edes fyadat Imadak es neky ayandeket ada-
nak es ky erdemled azte édeſſeges zent fyadat zeppleyvtelen
aldozatot az templomban tyztulaſra adnya kerlek teged en ne-
mes azzonyom zyz maria hogy olchad meg en bennem az gyv-
levſeget haragoſſagot keuelſeget Iregyſegeth feſuenſeget morgo-
daſt ragalmaſſagot es mynden buzgo buzyaſanak (†) eiv gyevkeret
au-a-gy allathyat es eivreyſeyh meg engem mynden || moſtany 367
nyaualyamnak zabadulaſomra es az yeivuendeivknek altalmara
mykepen az tyztaſag es alazatoſſag es mynden yozagnak my-
uelkedety kykuel ez vylagban te kellemetes leivl zent haromſag-
nak nem chak tenen magadnak az dycheyuſegere hanem myn-
den yduezivlendeivnek haznal mynd eivrekivl eivrekke az bodog-
ſagra es az bodogſagnak Dycheyvſegere : — amen —

nag miſen valo evangelivm
zent ianos irya

Kezdetben vala ige es ige vala iſtennel es iſten vala ige
ez kezdetben vala iſtennel ŏ mya mynden let es ŏ nala nalkŏl
ſemmy nem let az amy ŏ mya let elet vala es elet vala emberek ||

368 (az te myattad telyes)

az te dycheivſeged kyt teneked zent haromſag es te myattad telyes embery nemzetſegnek zerzet ezenkeppen ſemmy bynnek myatta es ſem minemyv ellenſegymnek chelekedeſſenek myatta megne bantaſſam: hanem ez Imadſag azonkepen haznalyon en nekem iduezſegemre es en vygaztalaſſomra es em — — — —

WINKLER CODEX.

Vram Myndoͤnhato iſten ky emlekoͦzyk megh een rolam 31
Mykoron een eletoͤm megh vegheztetyk
Zenth Rufus napyan ezoͤr oͤtzaaz, hatod eztendoͤbe
Imagh eroͤttem ees legeek rezes ymadſagodba ky ez koͤnbe
olwaſandaz ||

Veni sancte spiritus reple tuorum corda fidelium. et tui 33
amoris in eis ignem accende. qui per diuersitatem linguarum cunctarum gentes in vnitatem fidei congregasti

versus Emitte spiritum tuum et creabuntur et renouabis faciem terre

oracio

Deus qui corda fidelium sanc.ispiritus illustracione docuisti. da nobis in eodem spiritu recta sapere et de eius semper sanctissima consolacione gaudere

Te inuocamus. te adoramus. te laudamus. o beata trinitas ||
Spes nostra salus nostra honor noster o beata trinitas 34

versus Benedicamus patrem et filium cum sancto spiritu Laudemus et superexaltemus eum in secula

oracio

Omnipotens sempiterne deus. qui dedisti nobis famulis tuis in confessione vere fidei eterne trinitatis gloriam agnoscere. et in potencia maiestatis adorare vnitatem. Quesumus vt eiusdem fidei firmitate ab omnibus semper muniamur aduersis.

O sacrvm conuiuium in quo christus summitur recolitur
memoria passionis eius mens impletur || *gracia et future glorie* 35
nobis pignus datur

versus *Cibauit eos ex adipe frumentj et de petra melle saturauit eos*

oracio

Deus qui nobis sub sacramento mirabili passionis tue memoriam relinquisti. tribue quesumus. ita nos corporis et sanguinis tui sacra misteria venerari. vt redempcionis tue fructum in nobis iugiter senciamus

Sub tuum presidium confugimus sanctà dei genitrix. nostras
36 *deprecaciones ne despicias in necessitatibus. et || a periculis cunc-*
tis libera nos virgo benedicta

versus *Ora pro nobis mater misericordie ad dominum vt digni efficiamur promissionibus christj*

oracio

Interueniat pro nobis quesumus domine ihu xpe apud tuam clemenciam nunc et in hora mortis nostre gloriosa virgo maria. mater tua dulcissima. Cuius sacratissimam animam in hora venerande passionis tue gladius doloris pertransiuit. pro te xpo domino nostro. Qui cum patre et spiritusancto viuis et regnas deus in secula seculorum Amen ||

37 IEyel dicheſeeghes zenth leelek. (w) thelyedh be a te hyveidnek zyveketh. ees a the ſzerelmednek tyzeeth. gheriezied megh ew bennek. ky mynden nyelweknek kylembvoltha myatth. nepeketh. hithnek eghgheſſeghere. Geytheel.

vers

Bochaſſad a the Leelkedeth ees theremthethnek
Ees megh wyoytod a feeldnek zyneeth

Imadſagh

Iſten ky a hyveknek zyveketh a zenth leleknek velagoſſagawal thaneytad. Aggyad. Mynekenk. Azon zenth lelekbe. igazat eerthenewnk. Ees myndenkoron. az ew zenthſeghes vigazthalaſarol Erewlnevnk. ||

38 TEghedeth vallonk teghedeth. ymadonk theghedeth dicherewnk My remenſeghenk My idueſſeghenk My tyztheſſeghenk O dicheſeghes zenth haromſagh

v e r ſ

Algywk atyath ees fywth zenthlelekkel egetewmbe
dicheerywk es fel magaztaſſwk ewtheth erekke

y m a d ſ a g h

Myndenhatho erek iſten (†) ky atthad nekeenk te zolghaid-
nak ez byzon hythnek wallaſaban erek zenthharomſagnak diche-
ſegheeth megh eſmernewnk Ees felſeghednek hathalmaſſagaba
eggeſſeghet ‖ ymadnonk, keerewnk, hogh ezen hithnek batorſaga- 39
wal, Mynden haboroſagthwl koronkeed megh olthalmazthaſſonk

a z o t h a r y z e n t ſ e e g r e e w l

O Zenthſeghes lakodalm kybe chriſtus eethetyk Megh emlekezthetyk ew halalanak emlekezethy Leleek be thelyk malaztal ees az ievende dicheſegnek nekeenk zalaga adatyk

v e r ſ

Ethethee ewketh az gabonanak lyzthlangyabool
Ees az kewbewl mezzel elegheythe ewketh ‖

*I*ſten ky nekewnk ez chodalathws zenthſeghnek alatta te 40
halalodnak emlekezetyth hagyad kerenk aggyad a the teſthednek
ees veerednek zenthſegheeth azonkeppen tiztelnewnk hogh az the
meghwaltaſodnak gymelcheeth koronkeed mybennenk eſmerywk

A z z o n y o n k m a r i a r o l

Az the ſeghedelmed ala folyamonk iſtennek zenth zyleye Az my kenyergheſenketh ne vtalyad megh zywkſeghynkbe es Mynden vezedelmtheel Mynketh megh oltalmazy Aldoth zyz maria

V e r ſ ‖

Imagh eretthewnk eergalmaſſagnak Annya wr iſtenhewz 41
hogh meltook legewnk chriſtuſnak ygheretynek

y m a d ſ a g h

KEwzbe iaryon myerthewnk kerewnk vronk chriſtus ihūs The kegelmeſſeghedneel Maaſthan ees halalonknak ydeyeen az dicheſegheeſ zyz maria a the edeſſeghes anyad kynek ew zenthſeghes lelket az the tyzthelende halalodnak ydeyeen banathnak thewre althal yaraa The eretthedh my vronk kriſtus ihūseerth ‖

74 *V*Rnak neweebe kezdetyk a bodog zyz anyanak ſiralmarol
valo emekezet (!) kyrewl emlekeznewnk gondolnonk ees ſzolnonk
kell hog zywenkbe ees lelkenkbe nag edeſſegheſ ayoytatoſſagot
ees iſteny malaztnak velagoſſagat nyerheſſywk Mert ha az
octalan allatok megh ſyratak ew vroknak halalat Myt mon-
75 gyonk az keſerues anyarol ees mynd vtanna valo zent || azzo-
nyokrol Mykeppen ſirattak legen megh eez velagnak vranak
kennyath ees halalath (kyreel) kyreel vg mondh zenth Bernar-
dinus atyank ees zenth Anſelmus doctor ig irnak mondwan
*K*Egeſſeggel hyzywk hog mykoron halla az vas verewk-
nek chengheſeth kywel a vas zegheketh vereek ew zenth fyanak
kezeibe ees labaiba az ew gengheſeghes zywet Symeonnak meg
76 yghert elős thewre altal hataa || Ees nem ſzenvedhethee de
wgh mykeppen holth eleuen a feeldre magaath levethe de My-
nek vtanna a fezeitewk a kenzofanak alola el thawozthakvolna
eez keſerues anya feel emeltheteek a feedrel az ew hugaitol
ees fel emele zemeit latha harom kenzofath feel igazoytwan ees
kewzebbe latha az ew zenth fiat fygven ees az ſidoktwl myn-
77 deneſteel meg vtalvan ees halalra valtoz||van Ees hogh lata az
verrel ky folyo neely (!) ſebeketh Iarwla ees kwlchola az ew
zenth kezeith monda Iay ennekem elyen neemyw lataſrol Myre
zyltem volt een fiat kyt ekkeppen latok meg zaggatwan lenny
ees tereite magath az azzonyallatokhoz monda
O Mynd tyw fyw zilt azzonyallatok ymagyatok az the-
78 remthe iſtenth hogh a tyw || fyatokerth elyen keſerwſegheth ne
zenveggetewk ees fogdoſſa vala palaſtyaval az ala hwllo zent-
ſeghes veerth Nem akarvan hogh a feedeth illetneye ees annera
hogh nem keveſebbe vala megh vereſywlven Mynth a kerezth-
fan az ew zenth fya Azerth ſyrwala az anya az ew zenthfyaval
egethembe Az anya merth ew fyat nem ſeghety vala Az fyw

merth attya ewteth el hattavala Otth ſirnak || vala az bekeſeg- 79
nek angyaly Mynth iſaias mongya, de termezethnek ellene
kyrewl zent bernald doctor ygh mond ky volna valyon az
bekeſegnek angyala ky termezeth ellen nem ſirna holoth az
iſtennek fya termezeth ellen kent zenved, *O*th ſira az nap ſetet-
ſeegghel az hold verrel ees ſiruala mynd az feeld Meny Siruala
magdalumbeli maria mynd ew baratywal || dee mynd ezeknek 80
fewlewtte ſirvala az keſerues ziz anya kynek keſerywſegheth
megh ielenty Iſaias mondwan keſerywſegh fogottmeg enghemeth
mykeppen zywle azzonyallatnak keſerywſeghe Merth mykeppen
nem twggya az zywlew (azz zylew) azzonyallath Myth tegen a
nagh keſerywſegherth kezeeth ydeſtova hannya wety || kereſwen 81
maganak hyedelmeth Ezenkeppen tezenvala ez bodogh ziz annya
Merth nyha vetyvala magath az atya iſtenhez Nyha az ew
zenth fyahoz Nyha az kerezt fahoz Nyha ahalalhoz Nyha
kedegh az azzonyallatokhoz Merth oly ighen nagh vala az ew
keſerwſeghe kyrewl wgh mondh vbertinos (?) doctor hogh
annera gondolhattya || Embernek elmeye Menere egh kys han- 82
gyanak nyoma eez fewldnek zeleſſeghen

*L*Atwan azerth ez keſerues anya hog az ew zenth fya
Mendeneſteel fogwa eel fogyatkozott volna keezde Leany ke-
nyergheſt a myndenhatho atyahoz tennye mondwan Een mennyei
zenth atyam ees vram te valazthaal enghemeth ielews zolgalo
leanyodda een hozyam angyalth kylduen Azeert Mire hacz el
enghemeth imma ees een zykſeghem||nek ydeien Myre ſeghe- 83
delmeth nekewm nem teezz Te hozyad vram kealtok telyeſ
elmemmel ees telyes zywemmel te hozyad fohazkodom kerlek
veddel az anyath aſyawal Ne zenvegged vram meg halny a
fyat annya nekywl Hogh kyknek eegh wolth myndenkoron eez
velagba elethők ezzenkeppen legőn halalokees monnofeelnek
eggh Es Lathwan hog az myndehatho (!) atyatwl megh nem hal-
gattatneek Tereite magat az ew zent fyahoz || Mondwan oh 84
ennekem zerethew fyam hol nekem *az* erem kyt hyrdethe Gab-
riel mondvan Iduezleegh malazthal telyes Ez vigaſaagh telyeſ-
ſegghel eel thawozott een thewlkem Merth nem malazthal de
keſerywſeggel telyes een lelkem Neziwala az ew thewiſkelth
zentſegheſ feyeth ees ſyrtaba ezt mongyawala

*E*rewk iſten mykeppen vagyon eez hogh az mynden zen-

theknek zenthſegheſ feye ky mennybe dragalatos koronawal
85 koronaz||thatyk Eez feelden theviſſel altal veruen coronaztatyk
O ty kemenſegheſ thewiſſek Nem arra valatok theremtwen
hogh a ty vratoknak feyeeth althaal vernethek Myre hogh a
tyw kemenſegtheketh el nem haggyatok ty teremteteknek felel-
meyerth Nem lattyatokee hogh a nap hold ees a feeld a ty
kegetlen kenzaſtokat nem zenwedhetyk ees a kew ſzyklak kyk
termezet zerent nalatoknal kemenbek ew keſerew kennyan
86 kenyerywlven meegh haſadoznak || *E*s neziuala az ew zenth
orczayath ees ew zyvenek keſerewſegheuel ezt mongya vala
*O*h en zerethew fiam een theghedeth ez velagra adalak mynden
emberſyainak felette zepſegheſben Maſth kedeegh laton (!) the
zenth orchadat ky vala zeep pyroſſzynnel megh ekeſywlven,
halaloſ ſargaval me (!) hervadotnak lennye ees ky vala myn-
denneel zebb Imma latom myndenekneel eektelembnek lennie
87 ees az Zenthſeghes zaad ky ennekem adott ſok apolga||thaſokath
ees bekelkedeſewketh vigaztalaſth ees thanoſagoth Immar latom
hogh enghômeth vigaztalnya ees nekôm zolnya meg fogyat-
kozoth es ime a zenthſeghes kezeek kyk feeldeth mennyeth
byryaak Latom hogh a vas zeghekkel altal veruen tarthatnak
es yme az zenthſeghes zyw kybe az iſtennek mynden bewlche-
ſeghenek ees tudomanyanak kenche vagyon eel reitven Immar
88 egebeth nem twd hanem chak halalnak keſerywſegheet || es
ymee a zenthſeghes labak kyknek a theengher raita iarwan
hatath vethe Immar latom hogh ezekethees az kemeen vas
zeghek byryak valyon mykeppen zenvedheth anyay zyw enne
ſebekeeth ew fian latnia hogh ew zywe meg nem haſad, *E*es
ennek vtanna tereite magat a kerezt fahoz ees ew zyvenek
keſerewſeghewel zoluala ekkeppen mondwan *O* kemeenſeghes
kereztfa ky letteel ez napon een fiamnak annya Myre vewted
89 el een thewlem ewteth een ewteth ewlelghe||themvala een
karaymmal te ketheegh (!) zoreitottad hozyad ewteth az kemeen
vaſ zeghekkel een ewteth takarghatham Laagh ruhaban te
kedeeglen eeltheztetted ennen verenek rwhaiaba een ewteth
eeltettem een emlemnek theiewel Te kedeeglen ytattad ewtet
eczettel ees epewel *O* kemenſeghes kereztfa Iudas byneſnek
valla magath mondwan, vetkezem el arwluan eez artatlan veerth,
the kedeegh ez veerrel zenveded magadat megh vereſſeiteny ||

O kemenſegheſ kereztſa myt tetteel byzon naghra Batorkottal 90
wr chriſtoth te read eel thereitween ky myndeneketh teremtett
*E*nnek vtanna theereite magat eſmegh az ew zent fyahoz monda
neky nagh kenyerywleteſ zywel Immar latom zerethew fyam
hogh halalnak vtolſo oraian ideieen vertengheez Mongyad megh
nekem kynek hagyod te anyadath Nemde iol tudodee hogh een
ez napon mynden remenſegthewl ees vigaſagtol megh foztaton (!)
Mongyad megh azeerth zerethew || fyam mytth tegyen ymmar 91
a te anyad Nekem ſem atyam ſem anyam ees oly mely ſenky
nynchen ky ennettowa een gondomath vyſelye ees ennek few-
lewtthe iol latod hogh e neepthewl megh vagyok mewetwen
ees vtalwan Azeerth imma ergalmazoſyam mongyad akar chak
azth, hogh halyak meegh the veleed Mert nekem nalad nekywl
elnem halaal, ees the veled megh halnom eleeth O zerethew
fyam myth (myt) halgacz myre nekem nem zolaz Nemde iol
tudodee || hogh een theghed een zywemnek allatta hordoztalaak 92
ees nagh zeghenſeegbe newelthelеek zorgatmatoſſaggal ewrizte-
lek Nag edeſden zolgaltalak ees zywem zereenth zeretteleek
Imma kedeegh a keſerewſegh een erewmet el vevtte ees laba-
mon ymar allanom nem hagh Merth Simeonnak elewſ thewre
immar een zywemeth megh hataa Ees ezeketh mondwan az
feewldre magath Le bochata *E*es kychynded nywgodalmnak
vtanna eſmegh eegh kychynded erewth velleite *E*es latwan
hogh ew fiatol || megh nem halgattatneyek hertelenkedeek nagh 93
keſerew kenyw hullataſſal a halalhoz monda *O* the zemeremte-
len halaal Nam the mynd eez napeegh oriaſokath ees nagh
erews vitezeketh megh gewzteel Ees imma kelle theghed megh
gewzny eegh erewthelen leannakee *S*ok zyveketh the megh
therteel Zegyed megh imma az een zywemethees ky thelyes
nagh keſerewſegghel Azerth ezenkeppen ſiruan ees kenyeregween
ees lathvan hogh a halaltol megh nem vigaztaltatneyeék Tereite
Magath eſmegh zentfyahoz Monda || Immar een Zerethew fyam een 94
bezedemnek veeghe vagyon hogh ſem en teneked nem zolhatok
ſem ennekem te nem felelheecz *O* edeſſeghes anya ſwalyon myt
zolhatwala az the edeſſeghes fyad ky imma chak aleegh vezen vala
lelegzetethees Mykoron kedeegh ez kegeſ xpūs hallotta volna ew
annyat ſiruan ees neeky kenyereghwen ees ianoſt mellette alwan
Ioolleheth telyeſſegghel nem lathathvala de maga ew zemeith

kyk a verrel ees a ſiraſſal megh homalyoſwltak vala megh nyta
95 ees vyonnan ew edes annyawal ſyra annera hogh megh || ew-
thewze ew zenth orczayath es a kenywrywleteſ kenyw hullataſal
kernywl thekenthwen monda Azzonyallath yme neked fyw Ianus
yme neked anya Eezt akara mondany Mynt Ianus doctor ma-
gyarazya Een edeſſeghes annyam, ez ianoſth kyt een neked
aianleek peeldazya mynd ez velagbeli embereketh Merth ezewk
kykeerth een im ma megh halok ezewk mynd te fyaýd ees
micort az een mennyei atyam ew igaſſagazerent a Bywneſewk
ellen hertelenkedendyk akarwan ewketh el veztheny Te wgh
96 mykeppen kegeſ annyok Annyay || ewlelettel hozyad zorehad
ees atyam haragyanak ellene ſiayderth magadath veſſed hogh
eez een halalomnak eerdeme ew bennek heaba ne legyen My-
koron kedeegh hallotta volna e keſerwes anya ew fyath zolnya
ees ianoſth neky aianlanya monda zywenek keſerewſeghewel
Iai ennekem zerethew fyam mynemő valtſagoth teez ez napon
Merth yme adateek nekem zolga az wreerth, thaneitwan a
meſtereerth, Zebedeus fya az iſtenfyaeert, Eembewr az iſteneerth
Iai ennekem zerethew fyam Merth ſonha nem akartalak een
97 theghedet egeeb fyon eel waltany || Ees egeeb anyath een
nalamnal neked adny Iai ennekem merth ymmar arwava leezewk
een anyamtol ezwegge lewzeewk een iegeſemteel megh puztulok
een magzatomtol ees myndenektewl megh foztatom *O* en zerethew
fyam Myth tegek ees howa legek kyhez fogyam feyemeth
edeſſeghes fyam ky thezen ennekem ynnettowa ſeghedelmeeth
ees ky ad tanachoth ees thanoſagoth *E*es Mynd ezeknek vtanna
thereite magath az azzonyallatokhoz ees monda *O* ty tyztelen-
98 dew azzonyok vegeethewk ezewtekbe ha ez az en fyam || ky
fywggh mykeppen a tolvai az akaztofan Az een fyam dicheſeeg-
nek kyralya Myre hogh ymma embereknek taknyaval ees nya-
lawal vagyon meegh fewrthezveen ees a thewiſkel koronazwan
Az een fyam angyaloknak zepſeghe erewk velagoſſagnak feneſ-
ſeghe ees zeplewtelen tykewr Myre hogh imma megh eektele-
nywlt mykeppen pokloſ Az een fyam mynden tyztaſagnak
thekelletheſſeghe ees ſonha ew zaiaba artandoſagh nem leletetth
Myre vagyon eez hogh imma wgh mynth ighen ghenyeth lator
feel akaztatotth Ees Mynd ez elyeten kerdeeſekre az azzony-
99 allatok ſemmyt nem || felelhet(e)nek vala merth keſerewſegghel

telyeſewk valanak Azeerth iool ezenkbe vegywk mene nagh
keſerewſegghel vala telyees az angyaloknak azzonya ees az
dichewſegnek kyralya ky fygghvala a magaſ akazthoſan Merth
nem chak ewteth nehezeitj vala az ew kennyanak getrelme de
meegh az ew zyleienek ees keſerewſeghe eregheitj vala ew
kennyat, Azerth a fywnak keenyawala az annyanak keſeryw-
ſeghe Ees az anyanak keſerywſeghe vala (az) a fywnak kennya
Mynd addeegh myghnem ew lelkeeth ky bochatha || ees ez ke- 100
ſerues anyaba marada megh Mynd az fivnak mynd az ewnnen
maganak keſerewſeghe Mynd addeegh Mygnem dicheſeegghel
feel tamadwan zemewel lata ewteth

*M*Ert mynek vtanna Ioſeff ees Nicodemus eez zenth teſ-
tőt a ker*ezt*ſarol ala veueek a teer helyen le theweek ees
keſerues anya leghottan hertelenkedeek ees ew zenth fyanak
theſtére le eſeek ees ewtet megh ewlelween nagh keſerewſegős
ſiraſſal monda *O* en zerethe zywem lelkem mely dicheſeggel
zyleteel ees mely keſerwen megh (megh) ewleteel *O* en zerethe
fyam een theghedeth adalak || eez velagnak nagh vigaſaggal ees 101
nekewm adamegh ez vylagh nagh keſerew zomoruſaggal *O* edeſ-
ſegős zywlettem een theghedeth adalak ez velagnak nagh ekeſ-
ſegben ees nekem adamegh ez velaagh teſtedben myndeneſtewl
megh ſebeſewlwen *O* Lelkemnek ees myndez velagnak ydveſ-
ſeghe een theghedet adalak embereknek elewenſeegbe ees ewk
adanak teghedet megh een nekem megh ewlween *O* dicheſeg-
nek felſeghes kyralya te zyleteſednek ideien az ewnek ſethet-
ſeghe nap velagra valtozeek ees ma te halalodnak ideien a nap
velagh ſetheethſegre fordula *O* een ſeyemnek ekeſſeghes coro-
naya ees angyaloknak kyralya || kyk te zyleteſednek ideieen 102
mennyei vigaſagoth enekelnek vala ees fewldre embereknek
nagh eremeth hirdetnek vala meegh erewk ees te halalodat
keſerewſegghel megh ſyrataak *E*es mynd ezenkezben apolgattya
vala ew zenth fianak teſteen valo zenth ſebeketh Neha a the-
wiſkel altal verth zenth feyeeth kybewl zedeghety vala a bele
tewtt thewiſkewt ees ezenkeppen apolgattya vala az (az) ew
keet kezeyn ees oldalan valo zenth ſebeketh ew zyvenek nagh
keſerewſeghevel Annera hogh mynd az kernywl allok latwan e
keſerues anyanak ew nagh keſerewſegheth, theznek(nek) vala
oly nagh keſerewſeghes ſiraſth || hogh ſem a zenth azzonyok 103

ſem Ianus ewangeliſta ſem a keeth ween Iambor Ioſeph ees
Nicodemus egmaſnak nem zolhatnak vala de maga myerth ianus
vala a keſerwes anyanak gond viſeleye zemeth zaiath megh
tewrlee azzonyonknak eleibe alla ees monda (ees) Azzonyom
thagohad megh a ſiraſt ees haggyad eel themetnewnk vronknak
zenth theſteeth Merth a nap eſethre kewzelgheth Leegottan ez
zora mynth tyzteſſeegh eſmerew zyz nekyk bochata ew fyanak
zenth teſteeth kyth be thakargathanak tyzthaſaghws gyolchba
104 zywcwknek nagh kenyerelethews ſiraſawal || ees keezre wewen
vyweek a koporſohoz ees otth lethewen a keſerues anya ma-
gaat rea bochata ees orczaiat orczaiara tewe ees monda *O* een
zerethew fyam mykeppen hagyaad el magadat, embewrj nem-
zeteert kyt elyen zeretettel akaral megh valtanod *O* een edes
fyam yme eegh maſtol el valonk, theghed el temetnek ees een
keſerues anya eez vtan howa mennyek vayha megh halhatneek
een theweled, ees egetembe teweled el themettetnem hogh hol
the wolnal een ees theveled lennek *Æ*es ezeketh mondwan anne
kenwhullataſt tewn hogh incab megh moſa ew zenthfyanak
105 orczaiat || vele Mynt neha magdalumbeli maria moſtawala meegh
ew zenth labaith *Æ*nnek vtanna megh tewrle ees megh apolgata
mynd ew zemeeth zaiat, ees eegh keezkenewel ew zenth feyeeth
be thakargata ees hozya bekelkedween a koporſoba helhezteteek
Nagh keſerew ſiraſſal eez mykeppen lewtlegen haggywk gon-
dolnya az aioithatws leleknek *Æ*es mikoron az nagh keweth a
koporſo zaiara emelneieek eez keſerues annya a feeldre magat
le wethe mykeppen holth elewen ees hogh el themetteek wolna
Monda Ianus az zenth azzonyoknak vegetewk feel a keſerwes
106 anyath || ees teeryewnkbe a varoſba Merth az einek ſetheet-
ſeghe el kewzelgheth ees feel emelween az feeldrewl az ew
kewnves zemeit feel vetee menbe ees monda *O* Gabriel Annak
vagyon harmicz harom eztendeie hogh ennekem eezt mondad
Idvezleegh malaztal telyeſ wr vagyon te weled Ime ez idewbe
nem malaztal de mynden keſerewſegghel een zywem lelkem
telyeſ ees vramtol a halaal enghemeth meegh fozta ees ew thewle
az kew koporſo ky rekezthe ees a zenth azzonyok e keſerues anyat
keeth feleel fogwan Indulanak be a varoſba Ioſeph ees Nicode-
mus elewl menween Ianos vtannok azzonyonknak elewthe ||
107 ees ezenkeppen Mynth egh gyazba ewlthezetth proceſſio laſſu

lepeſſel mendeghelnek a varoſ felee Eez keſerues anya nem feled-
hety el az ew zenth fyath hathra fordula ees monda *O* een zere-
thew fyam hol hagyalak theghedeth ees nem mondad megh en-
nekem hol vagyon az erewkſeegh hol a yozagh kyth te anyad-
nak hattaal, kybewl een eletemnek zywkſeghe megh zolgaltaſſeek
hol a haaz ees a hely een zerethew fyam kyben een feyemeth
le haycham Howa mennyek edeſſeghes fyam naladnekywl kyheez
fogyam een arua feyemeth ees kyhez haycham magamat yme
nem tudom || Ezewket halwann a kychynded ſereegh theeznek 108
vala naǵ keſerewſeghes ſiraſth Inneth eſmegh eel yndulanak
ees hoǵ iwtanak a kereztfa ellenebe Itt ees e keſerues anya
megh alla ees kezde neezny a kereztfara kyth latwan hogh az
ew zenthfianak verewel megh verewſewlt legottan ew teerdeth
a feeldre le haytha ees monda Iduezleegh dragalatws zenth
kerezth ky mynd eez ideigh embereknek vtalatws voltaal ees
immar a megh valto teſtnek ees veernek illetheſewel felyebben
ekeſewlteel megh Mynth ha nemeſ gengel arannyal ees ezywſ-
tel ekeſewlteel volna megh Ees mykeppen az ew zenth fyath
ez velagra zyletween || Myndennek elewtte ymada azon keppen 109
az zenth kerezthfath myndennek elewtthe tyztelee ees ymadaa
ees Inneth feel kelween menenek a varoſfelee ees e keſerues
anya gyakorta hatra fordulwala ees kenywes zemmel az kerezt-
faat nezy vala ees hogh iutanak a varoſnak kapwiara eez kegeſ
anya ott ees megh alla ees zemeit a feeldre fywgghezthe kezde
gondolkodnya kyth ioſeph lathwan ees rola megh eerthekez-
ween, monda, *T*yztelendew azzonyon (!) Ne gondoly ſemmyt
Mennyewnk be az een hazam te haazad ees ſemmibe the neked
mygh eez velagba elewk megh nem fogyatkozyk ees een ||
Mynd hozyam tartozowal ewzwe zolgallak mynth azzonyomath 110
Monda Nicodemus Atyam fya ioſeph a nem illik hogh a te
hazadnal megh maraggyon Meerth eez maſthani idew felelmes
ees a the hazad vendeegfogado haaz ees oda ſok iewe iaro
vagyon de myerth een doctor thewrueenbe, ees az neepnek
byrayok vagyok azeerth meeǵ (!) enghemeth tyztelnek ees tewlem
felelmewk vagyon azeerth wgh illik hogh een hozyam hazamhoz
ieien holott nagyob tyzteſſegghel ees bathorſaggal megh marad-
hath Azeerth azzonyom teerbe az een hazam te hazad ees
neked ſemmybe || Megh nem fogyatkozyk Ezeketh hogh halla 111

Magdalumbely maria monda Een tyztelendew vraym neektek az
wr iſten megh halalya ty io akarattokath de ennekewm wgh
teczczyk hogh incab illic az ew zokott zallaſara teernye az en
hazamhoz ees my keeppen eez koraigh een neky zolgalo leanya
voltam ees myndenben neky zereteettel es tyzteſſeeghel zolgal-
tam ezenkeppen matoolfogwa incab erewkedem een magamat
mygh ewleek neky zolgalatra adnom Azeerth een zerethew
azzonyom ne vtaalyad megh te zolgalo leanyodath teer be (†)
haazadhoz Merth az een haazam te haazad ees een tyeed vagyok ||
112 ees valahowa ky keleendez Myndenewtt vtannad ees veleed
lezek mynden tyzteſſeeghel ees zolgalattal Ees mynd ezewkre
e keſerues anya ſemmyt nem felele Sem kedeegh Ioſephnek ees
Nicodemuſnak kereſewkre de chak kenwes zemmel neezvala
Ianoſra varuan ew akaratyat e dologba Ianos kedeegh monda
Iſtennek valaztottai keell ennekem aty io akarattok ees mon-
daaſtok de Ennekewm wgh teczczyk ees alkolmaſnak lattatyk
hogh menyewnk azon helre holotth tegnap vroonk az vachorath
thewe ees vgyan ottan varywk vronknak zenth akaratyath Mytt
113 towabba akar velewnk (†) tennye || E keſerues anya mynd
addeegh ſemmyth nem felele de Ianoſnak ez akaratyara monda
kell ennekem zerethew fyam the io akaratod Ees e mondwan
Indula ees kapura hoǵ iutanak az ew keſerewſeegghel be tewlth
zywe vyonnan megh keſeredeek ees monda *O* Ieſus een edes
fyam ky vaǵ ſeteetſegbe iaroknak velagoſſaga ees myndeneknek
byzon wtha ees mynden thewelygheeknek byzon vezeere Myko-
ron een e kapunn the vtannad ky mentheem ees be iettem,
iartam mynden thewelghees nekywl batorſaaggal ees ziwemnek
mynden nagh vigaſagawal Myeerth kedeegh ymma elewttem
114 nem latlak ees velem nem vagh || Azeerth imma budoſom ees
thewelghek Mynth a mezewbe a paztor nekywl valo baran ky
feel (†) a fene farkaſnak zaiatol azeert zerethew fyam howa
mennyek nalad nekywlen kyhez fogyam een arua feiemeth yme
nem tudom Mynd ezekeeth ees ezekhez haſonlo ygheketh oly
nagh kenyerewleteſſeeghel ees ol nagh keſerewſeghes ſyraſſal
mongya vala Hoǵ az (†) vczanak keeth feleen kyk halyaak
vala Nemelyek a palotanak ablacara Nemelyek a kapura ky
aalnak vala ees kywel kyk latyak vala Nem chak a kenye-
rywlethews zywyw azzonyallatok de meegh a kemeen zywyw

ferfyak ees hozyaya keepeſt teeznek vala nagh keſerewſe||ghes 115
ſyraſt ees az aioitatos azzonyallatok ragagyak vala palaſtyokath,
hozya eggeſewlnek vala ees ekkeppen nagh ſeregghel ees keſerew
ſiraſſal keweteek ewteth Mynd az vacharalo haziglan ees be
mene a hazba keeth fele thekenthe ees monda Ianos zerethew
ſyam meliyk az zeek kyn ywle meſtered az aztal melletth eez
eſtwe kyth neky megh mutathwan nem ewle reaia de altal
eſeek raita ees leen mynth holth elewen kyth Ianos lathvan
eleibe alla ees monda een tyzteleende azzonyom yme neked
vagyok adwan ſyw vyzett, ky nem vagyok melto hywattatnom
zolgadnak || keerlek tagohadmegh a keſerewſegheth ees zerez- 116
yewnk valamyt ennedvalooth hogh myndeneſtheel a keſerewſegbe
el ne fogyatkozyaal Ezenkeppen mynd az aioitatos azzonyallatok-
vigaztaliak vala ees keerlelyk vala ewteth De mynd ezekbe e
keſerues anya ſemmyt ezeebe nem veezen vala Merth a keſe-
rewſeghes ſyraſba eel bagyadoth vala Hogh be telyeek az zenth
iraſ kyth ieremias propheta ygh irth mondwan Sirwan ſyra
mynd eeczaka ees ew kenywe orczayan ala folya ees nem leen
ky meegh vigaztalhaſſa mynd ew rokonſaghy kewzzewl ees ew
ſirtaba ygh mondwala *O* Iéſus ihesus kyth ſeewld || Menny ees 117
a thengheer nem foghatwala azth eez napon az kew koporſo
magaba rekezthee *O* ihūs Ihūs kyt (†) myndehatho (!) atya wr
iſten ada ennekewm ees een adaam eez velagnak eez velagh
adaa a keennak a keen adaa a halalnak Ees az ew halala ada
mynekewnk embereknek erewk eletewth Amen

Edes anya bodog anya
veragh zylew zyz maria

Mykoron Lazlo kyralne anna azzon ez velagbol ky mwlek
Germo̊k agyaba zenth Maria magdolna azzon napya tayaba ezo̊r
o̊tzaz hatod eztendo̊be ||

---

60 *Ad Matutinas*

*Patris sapiencia veritas diuina. christus homo captus est
hora matutina. A suis discipulis notis derelictus. iudeis est vendi-
tus traditus et afflictus* ||

61 *Ad primam*

*Hora prima ductus est ihus ad pilatum falsis testimonijs
62 multum accusatum In* || *collo percuciunt manibus ligatum. con-
spuentes faciem ut est prophetatum*

Ad Terciam

*CRucifige clamitant hora terciarum. illusus induitur veste
purpurarum Caput eius cingitur corona spinarum. fert crucem in
humeris ad locum penarum*

Ad Sextam

63 *Hora sexta dominus cruci conclauatus. pre tormentis* || *sici-
ens felle saturatus pendens cum latronibus cum eis deputatus Si-
nister eum reprobat Latro sceleratus*

Ad Nonam

*Hora nona dominus ihus expirauit Hely clamans animam
patri commendauit Tunc terra contremuit et sol obscurauit*

Ad vesperas

*DE cruce deponitur hora vespertina fortitudo latuit in
64 mente* || *diuina Talem mortem subijt vite medicina Hew corona
glorie iacet hic Supina*

Ad completorium

*HOra completorij datur sepulture conditur aromate com-
plentur scripture*

Has horas canonicas cum || deuocione Tibi xpe recolo pia 65
*racione vt sicut tu passus es penas in agone sic laborem consu-
mans consors sim corone*

Athyanak boͤlcheſeghe iſteny Bizonſagh 118
vethernenek ideieen chriſtus megh fogattateek
az ew thaneithvanytwl eyel el hagyattateek
Sidoknak arwltateek adatek ecs kenzateek

Napnak elſew ideieen ihūs el viteteek
pylatuſnak eloͤthe hamyſſan vadoltateek
Kezeeth ott megh kethezwen nyakon veretteteek
Mynth megh prophetaltakwolth arczwl hagyaptateek

Napnak harmad ideien fezeiteny kealtak
Megh meweteſnek vtanna barſonyal rubazak
az ew zenthſegheſ feyeeth thewyſſel koronazak
kennyath vallan vyſely a kennak helyre ||

Naphnak hatod ideien ihūſt megh fezeyteek 119
kennyaban megh zomywla epewel kenzateek
keeth tolwaynak kezetthee byneſnek iteelteteek
a kegetlen ſydoktwl meegh megh karwmlattatek

Napnak kylenced ideien keges ihūs megh hala
ew zenth atyath keialta lelkeeth neky ayanla
Egh viteez ew zenth zyweeth am altal ewklelee
fewld ottan megh remoͤle nap megh fethetοͤle

Kereztfarol le veveek vechernyenek ydeieen
Eroͤſeghe megh marada ew iſtenſeghebe
Elyen halalth zenvede eletnek orwoſſaga
Oh merth am || hanyatta ſekzyk dichoͤſegnek koronaya 120

Completanak ideieen koporſoba helheteek
criſtuſnak nemes teſteeth eletnek remeenſegheeth

Zenth kenettel kenetyk iraſok teleenek
Een zywemnek nagh gongya chriſtuſnak halala

Ez zenth ymadſagokath aioytatoſſaggal
xpc nekoͤd aianlom ees hala adaaſſal
Merth te nagh zerelmedbewl nagh kenth eerthem zenvedeel
Leegh nekem vigaſagon (!) halalomnak ydeyeen

Emlekeziel kerezthien az aldot ihūſrol
artatlan halalarol nagh keen vallaſarol
Zenth veere hullaſarol nyomoruſagarol
kyt te eerted zenvede ew nagh zerelmebewl

Reghen paradichomba valaal meltoſagba
121 iſtennek malaztyaba || nagh artatlanſagba
azwtan teremteednek eſeel fokſagaba
Mykor gonoſſagodeerth eſſeel haragyaba

Teghed onnan kywethe eez gyarlo velagba
ees ſiralmnak voͤlgebe ew nagh haragyaba
te nagh boͤnoͤs voltodeerth baromhoz haſonla
hogh boͤnoͤd megh eſmerned ez nyomorwſagba

Az vtan menyorzagbool te read thekeenthe
latwan nagh nyavalyadath raytad koͤnoͤroͤle
menybewl eerted le zalla az zyznek mehebe
Eoͤltoͤzeek zerelmedeerth byzon emberſeegbe

Harmiczharom evigleen te neked zolgala
nagh nyomoruſagaban eerteed megh farrada
Leen the idweſſeghednek zenthſeghes peldaya
ees (†).keſeroͤ bynednek kegeſ megh valtoya ||

122 Te erek fokſagodeerth ew megh foghtateek
kegetlen byneideerth megh oſtoroztateek
mennyey koronadeerth tywyſſel koronaztatek
te keſeroͤ kenodeerth keſerwen kenzatheek

A kemen kereztfanak kennyath rea veeve
ew kennyanak helyere nagh kennal vyſele
a te kegetlen bynedeerth ewteth megh fezeyteek
dragalatos zenth vereeth erteed mynd ky oͤtteek

Oh halando kereztyen ezeketh megh mongyad
edeſſeghes ihūſnak kennyath megh gondolyad
keſeroͤ zenth halalaat zyvedbe forgaſſad
hogh halalod ideyeen zenth zyneth lathaſſad Finis ||

---

123 I h ū s M a r i a v r u a k n e w e e b e k e z d e t y k z e n t h ſ e g ô s
e l e t n e k m o g g y a

*M*Indôn iol veege ezeebe hoǵ embôr iſteny iozagnak eel
halgataſaeert eſyk keſertetbe ees ôrdôgnek tôrebe kyt ropertus
doctor ekkeppen bizoneit mondwan hog meegh az angyalok
ees, elſô zileink ees iozagnak eel halgataſaeerth eſeenek el
Merth nem adanak halath a teermeezeth zereent valo iozagrol
kyben az wr iſten ewketh teremthe Azeert wgh illeek hog
iſtentôl ôkees elhagyattaſſanak Myert iſtenth ôkees el hagyak
124 Azeerth kyky mynd || iol ezeebe veege hog akar meľ tôkeel-
letôs embôrnek eſete ees vezedelme elyen zerent lezen Tudnya
miert kichinded iſteni iozagot el hagyogatnya hewſagocat zolnya
veztegſegheket nem tartania gyakorta nem gyonnya Imadſagoth
thwnyan mondania ees mynd veeghygh iozagba meg nem ma-
radnya Mynd ezek kichindedeknek lattatnak lennye de maga
mynd ezôkbelôl ôrdôg ighen nagh bônôket twd zereznie Veet
peldat ez hordorol kyt nagh abrochokkal (!) kethôznek egbe
125 ees az abronchokat appro kôtô vezzôkkel || kôtôztek egbe Ees
ha a kôtô vezzôk meg feſlendnek az abronchokes eel feſelnek
ees ekkeppen mynd a nagh hordo el omol Ezenkeppen valaky
e kichynded veetkôzettel nem gondol laſſan laſſan ighen naghra
newekedik kyſdednek lattatyk embôrnek hewolkodnya ees hew-
ſagot zolnya Micoron ne legen kiſded vetôk de ighen nag ky-
rôl az byzonſag ygh mond Mynden hywolkodo igherôl kyt
zolnak embôrôk okot adnak itelet napian rola Zenth Ghergôr
doctor ees igh mond Embôrnek (n) zaia menewel incab meg
126 ferteztetyk az hewſagus zolaſſal anneval || kyſſebbe halgattatyk

megh iſtentoͤl az imadſagba Kyſdednek lattatyk az ymadſagot
twdwan reſten mondania Micoron legoͤn nem kichinded byn de
ighen nagh Merth eez el' thwnyaaknak feiere ieremias (atkot)
atkoth kealt mondwan Atkozott az ky az iſteni dolgot chalaard-
ſaggal thezy kiſdednek lattatik az ymadſagban ees az zoloſman
veeghygh nem allany ky mykoron nagh veetoͤk legen Merth az
ew munkaianak eerdoͤmeet el vezty Merth doctorok ygh tartyak
hogh myndoͤn io myuelkoͤdetnek az veghezetj koronaztatyk
megh || Ezt megh bizonyoitya az mynden hato atyanak boͤlche- 127
ſeghe mondvan Valaky veeghigh alya eez iduezoͤl Tudwan ke-
deegh az ag ellenſeegh hog mynden iozaghnak az veghezety
iob Mynden thehetſeghewel azzonn incoͤlkoͤdik hog ezt vezeſſe
el emboͤrtoͤl Neked kedeegh ha ezed leend ellent tartaz neky ees
nem hagyod magad megh chalni Kiſdednek lattatik az vezteg-
ſeegnek nem tartaſa Mykoron igoͤn neheez vetoͤk legioͤn Mert
wg mond zenth Bernald hogh a veztegſeegh tartaas mynd az
zerzetnek fundamentoma ees eroͤſſeghe Kyt megh bizonyoyth ||
Iſaias propheta mondwan Az veztegſegbe lezen toͤ eroͤſſegtoͤk 128
Azeerth mynden zerzetoͤs ky veeztegſeghoͤt nem tarth Megh tyl-
tott idoͤknek megh vtalaſabol, eez elyen halalos keppen veetke-
zyk ha lezen gonoz zokaſbol Mert az zerzetnek fundamentomat
ees eroͤſſegheeth inchelkedyk el toͤrnie Azert iol ezeenkbe vegoͤk
hoǵ veztegſegnek tartaſa Ieloͤſſen oͤth iozagot hoz emboͤrnek
Elſoͤ iozaga veztegſeegh tartaſnak eez Merth emboͤrt iſtennek
valo zolgalaſra zerez kyt megh bizonyoyt ieremias propheta
mondwan || Io varnya veztegſeeggel iſtennek idueſſegheeth, 129
az iſtennek idweſſeghe az ew zenth fya kynek myatta eez ve-
lagh iduezele Azert ez iſtennek ighe kinek okaerth veztegſegoͤt
ees zywnek gondolatyat kereſy ees akarya Mert wgh mond
zenth bernald doctor hogh a kynek iſten beloͤl zol Nem ſokat
gondol az koͤwoͤl valo zolaſſal Myert iſtenth valya tarſwl nem
gondol az embery nyayaſſaggal Ez oka miert ynt mynketh vez-
tegſegnek tartaſara Seneca newoͤ meſtoͤr mondvan Intlek teghe-
det keeſen zolonak lennye ees koͤzel lezen hozyad || Iſten Maſod 130
iozaga veztegſeeg tartaaſnak eez Mert boͤlcheſegnek iege kyt
megh bizoneith az zenth iras mondwan Az balgatag ha vezteegh
halgatand boͤlchnek aleitatyk Merth valaky balgatag az vezteegh
nem halgathath Azeerth hogh zerzethoͤſoͤk balgatagnak ne alei-

taſſanak ees ne mondaſſanak Zent ieronimos thaneitya ewketh
mondwan Eleeb iőiőn a bezeed a reezre honnem az nyelwre
Mert a ky nem akar zolnia kylemben hanemha eleeb megh
gondolya myt zool Eez elien embőr ew zaianak kwlchat zywe-
131 nek zekrenyebe tartya || kyről zenth iras bizonſagoth teezen
mondwan Balgatagnak zywe zaiaba vagyon Harmad iozaga
veeztegſeeg tartaaſnak eez merth embert erőſſe theezen ellen-
ſeegnek ellene allaſba ees iſtennek malaztyaba Zent paſtor apat
ygh taneitya vala baratyt mondwan Mert mykeppen a baynak
(mykeppen) ighen nehezen awagh ſonha megh nem geeztetyk
hanemha gonoz bezedetth mondand Ezenkeppen őrdőgtől ighen
nehezen awagh ſonha embőr megh nem gőztetyk ha magaat
megh oltalmazangya gonoz zolaſthwl Taneyt erre mynket ſeneca ||
132 Newő meſtőr ees mondwan Erre hayloob leegh hoǵ őrőmeſben
halgaſ honne zooly Mert a hewſagos zywnek megh ielőnthőie
ees mynemő embőr elmeiebe, elyeetennek mutattya zaianak
chachogaſa Neged iozaga a veztegſeegnek tartaſaanak ez Merth
az aioitatoſſagoth embőrbe meg tartya Merth mykeppen zokott
az hordoot be zadaznya kybe az forro bor vagyon hog a bor
erőſſeb legen Ezenkeppen kell az zerzetőſnek zoros veztegſeghet
tartanya hog az aioitatoſſagnak buzgoſaga benne megh tartaſ-
133 ſeek Mert ha az ew zaia hewſagra ees ſok || zolaſra megh
nyttatandyk valamy aioitatoſſagh benne leend az el veez belőle
Zenth Ghergőr doctor yǵ mond Az ſok zolo zerzetős ighen
vtalatos iſtennek ees mynd a mennyei vduarnak előtte zenth
iacab apaſtal ees ygh mondh ha valaky aleitya magaath zerze-
tőſnek ees nyelweet megh nem ehnyeitj ez elietennek hewſagos
zerzetőſſeghe Iraſ tőrleitő meſtőr ees wgh mond Elſő lelki ioza-
got aleitok lennye a nyelwet meg ehnyeiteni Őtőd iozaga a
veztegſeegh tartaſnak ez Mert a veztegſeegh tarto zerzetős nagh ||
134 bekeſeegbe lakozik kyről ygh mond az zenth iraſ Az veztegſeegbe
lezőn ty bekeſeegtők de veztegſeegnekől valo kalaſtorom olyan
mynth az rekezt nekől valo kerth ky el puztulaſra vagyon
vettetveen kyről ygh vagyon megh irwan valahol az ſőwen
nynchen ott el thecozlatyk a tartoman Azeert valamely zerzetős
veztegſegheth nem tart ky veztegſeegh tartaas a kalaſtoromnak
erős kewfala Eez ilieten zerzetőſt ighen ſok gonoſſagh foglalya
megh kyt megh bizonyt az zenthiras mondwan Ky el zaggattya

az ſőweenth ezt megh marya az zomak Azerth mynd || ezőg- 135
belől megh teczczyk kyk magokhoz nemlatnak mene veze-
delmbe eſnek ees mene kart valnak ees mene iozagh az vezteg-
ſeegh tartaaſbolióión Mert wgh mondateek hogh iſtennel valo
zolaſra zerez, ees bőlcheſeegnek iege Megh erőſeit ellenſeegnek
ellene Az aioitatoſſagot embőrbe meg tartya Ees embőrt nagh
bekeſeegbe tarth ||

---

137 *M*y vronknak ihūſ criſtuſnak ew halala awagh kennya
kettetől thamadott Sidoneepnek irigſeghetől Maſtol ew aruloya-
tol awagh ew arwloyanak feſwenſeghetől ky megh peldazwa
vagyon zenth Moiſeſnek elő kőnveebe, Kemeen wad megh
martha een fyamath Ioſephőt hogh ez bezeedők legenek Syro
atyanak ew fyarol Azeert gonoz vad, ſidonepnek irighſeghe,
Meerth a ſok chodaak kytt thezen vala, Ees ielennen lazarnak
ſel thamaztaſaert Tahat a neep megen vala vtanna kyert remől-
teteenek irigſegre zenth Ianus mondaſa zerenth Sido ſeiedelmek
ees zerzetőſ ſidook gőlekezenek thanachba ees mondnak vala
Mytt thezőnk merth eez embőr ſok chodath theezen ha őtetth ||
138 ekkeppen el haggywk mynd ő benne hiznek ees el iőnek az
romaiak és el veezyk mő helyőnket ees nepőnket de maga ew
kőzzőlők egh Caiffas nevő ky vala az ezdendőbeli (!) feiedelm
iőwendőt monda mondvan Illik neektek hoǵ egh embőr halion
megh iobb, Honnem mynd az ſok nep vezien de maga azt őtőle
nem mongya vala de myeert az ezthendőbeli pyſpek vala iőven-
dőt mondott vala Ees iool mondotta vala Mert chriſtus a ne-
peert megh halando vala Ees nem chak a neperth de mynd
embőrnek fyai kyk el ozlattanak vala egbe geytheneye Zenth
Mathe mondaſa zerent, hetfeen be mene ihūs iheruſalembe ees az
139 wton lele egh fighefath || levelevel de gymelchnekől, Megh ehőlven
megh atkoza, legottan megh aza kynek ieghe ez vala Merth az
Sidonepek leueleztek chak bezeeddel tetemenyek nekől ees idueſ-
ſegnek gőmőlche nekől Azerth atkozot megh aza, Ees iőve ihūs a
templomba Napotheſteegh predicalla Ees ſok vethekődeſe vala az
ſidopap feiedelmekkel ees az zerzetőſ ſidokkal Ees be mene Betha-
niaba, keddőn regghel menven ihr̄lembe ől vala oliuetim hegeen
ees monda ew thaneithvaninak Tuggyatok hoǵ keeth nap vthan hwſ-
weeth leezen ees embőrnekfya eel adatyk hog megh fezeiteſſeek

Maga gyakorta predicallotta vala megh nekyk de ma ve-
ghezween
Neged napon azaz Zeredan nem io̊ve iheruſalembe annak
okaert hogh ew nekyk adnaya halala || El arulaſanak heleet 140
Mertha be ióttvolna tahat o̊vele nag veteko̊deeſo̊k ees ellenko̊-
deeſo̊k voltak volna ees hoǵ o̊reſſegho̊t nem hagyoth volna ne-
kyk tanach go̊iteny De maga mykoron o̊tet megh ńem lelyk
vala Thahat o̊zve go̊leuek az papifeiedelmnek pithvaraba ky
mondatyk vala kayfaſnak Ees thanachot tartanak hogh ihūſth
chalardſaggal megh tartanayak ees megh o̊lneiek ees azt mon-
gyakvala Ne eez innep napon azaz hwſueeth napyan meerth
ne talamtan zendo̊les lenne a neep ko̊zo̊tt feltyk vala a nepet
(meg) mert ighen zeretyk vala Ees Iudaſt feſwenſeghe ketele-
neyty vala hoǵ ihūſt el arulnaya az nepnek Tahat Satanas hy-
zelkedet (iudaſuat) iudaſnak Twdwan az o̊rdegh || Go̊leko̊zveen 141
ſidopapfeiedelmeketh ees gondolny ihūſnak halaalat Ees el
meene iudas a thanachba mondwan Myt akartok neko̊m adny
Een o̊tet neekto̊k adom kyk ezt halvan yghen megh o̊ro̊lenek
ees fogadanak neky penzt, Az vala zeredan kyt megh byzonyoit
zenth eghaz hog a napon olvaſſa Iſaias profeciaiat, Im o̊ iutalma
wala elo̊tte, Mykeppen azt gondola Iudas Mond rola zenth Ianus
ewangeliſta hogh veragh vaſarnap elo̊tt valo zombaton Io̊ve ihūs
betaniaba holott lazarth fel ko̊lto̊tte vala Merth megh holthvala
kyt ihūs fel thamazta ees ott to̊nek vachorat Ees martha zol-
galvala Lazar eggyk vala || ees az evo̊knek Maria vo̊n eǵ fonth 142
nardoſba alkotott nemeſ keneto̊t ees megh kenee ihūſt ees ihūſ-
nak labat vele ees o̊ hayawal megh tho̊rle labait ees a haaz
bee to̊ltwala az nemeſ kenethnek illatyawal Monda eǵ o̊thaneyt-
vany ko̊zzo̊l iudas ky o̊tet el arultawala Myre az keneth nem
adatott el harumzaz penzen ees zegheneknek adatott volna de
azt nem mongya vala az zeghenyekro̊l demaga wrw vala eerze-
nye vala ees nekyk myt adnak vala abban viſeli vala Azert
ihūs monda Haddel o̊tet az nemeſ kenethetth tarcha en theme-
teeſo̊mnek napyara Merth zeghenyek myndenkoron vannak ve-
leto̊k de een nem vagyok myndenkoron || veleto̊k Zenth Maark 143
mondaſa zereent Byzon mondom tyneekto̊k valahol eez ewange-
liomot predicallangyaak, Mynd velagotmya (!) mondatyk ees a
myth ez to̊t o̊emlekezetyre zent Lucach evangeliſta wgh mond

hogh eez byneerth menthvolna Iudaſba Sathanas ees ezenkeppen
egeeb nemo̊bel tyzedeth el vroz vala ees az nemeſ keneteth keeb-
zette vala Haromzaz peenzen iutonak Azerth iſtennek o̊ zemelye-
wel vo̊n igazath az harmicz peenzro̊l maganak Azerth zent Lucas
mondaſa zerent zola a feſe (?) ſidoknak ees az doctoroknak hogh
mykeppen o̊tet nekik adnaia Ees megh zegho̊deek velo̊k, kerwen a
keneto̊t meneen el athattavolna tyzeet, ky teezen vala harmicz
144 penzth || ees kereſvala o̊reſſegho̊t. Mykeppen adnaia nekik o̊tet
ſokaſſagh neko̊l Ez vala zeredan Mond nemynemo̊ meſto̊r iſtenfelo̊l
bodog azzonnak ew kepeben *O* Iudas mire nem adad avagh arulad
el annyat fyawal o̊zve hogh kyknek el valhatatlan ees feſelhetetlen
o̊ro̊mo̊k hoǵ az zerelm ygenlo̊ lenne monno kennyanak *O* alnak ees
heyt iudas ky nem zegenleed anyanak eggetlen eeg fyat, ely ke-
men kenra el arulny azeert nem gondola awagh nem tyloeek (!)
vezedelmnek fya o̊ gonoz ees alnok zandokarol So̊o̊t fyam el
hagwan ees egeeb apaſtalokat az ſido feiedelmekho̊z mene az
145 el arulaſth kyt zerzet vala megh teliefeiteny || Zenth agoſton
bodogh azzon kepebe wgh mond *O* Iudas alnok to̊ſeer O iudas
gonoz feſwen keerhetteel volna ew annyatol harmicz peenzth ees
ha ew aytonkeed iarthvolna neked megh lelthe volna Mynek
elo̊tte ew fyat iſ zernyen el arultadwolna

Cho̊to̊rto̊ko̊n io̊veen betaniabol oliuetim hegero̊l bochata el
peterth ees Ianoſth Mennyeto̊k el alkoſſatok neko̊nk enno̊nk hogh
ego̊nk azok ottan (fel) felelenek Hol akarod hogh alkoſſonk
Monda o̊nekyk Im bemenett az varoſban lelto̊k egh embo̊rth ky
egh korſo vizet vizeen ko̊veſſeto̊k o̊tet az hazyglan a melybe
146 megen ees mongyatok az haaz || vranak Azt mongya neko̊d
meſto̊r hol vagyon az vachoralo haaz holotth een thaneytwanym-
mal megh eegem az hwſuetj barranth ees az megh mutatt(ya)
to̊nekto̊k egh nagh vachoralo heelth awagh thereyteth ees ott
alkoſſatok neko̊nk, Eel menven azonkeppen leleek mykeppen
(†) ihūs mondottavala nekyk ees meg alkotaak az vachorath
vechernie megh leven mykoron ideie volna Le o̊le ees tyzen-
keeth apoſtoli veele o̊zven Ihūs veue az kenyereth megh zeghe
ees megh alda ad ew taneitvanynak ees monda vegeeto̊k ees
megh egeeto̊k ez een theſto̊m ees veuen az kelheth, halaat ada
ees nekyk adaa mondvan Igyatok ebbo̊l mynd Merth eez een
147 vero̊m || ky to̊ ero̊tteto̊k ees ſokakeerth ky ontatyk Mynden

bônnek bochanatyara de maga mondon (!) tôneektôk hogh matol-
fogwa nem yzom ez vezzôknek gômôlchebe az napeeglan mygh
azt yzom veletôk (oz) ôzve een atyamnak orzagaba Ees monda
nekyk Kevanwa kevanam veletôk enny eez vachorath my elôt
zenvednek awagh kenzathnam Azok vachoralwan bankodeek az
iudaſon keſerôltebe monda Byzon mondom neektôk hogh eggitôk
enghemeth el adando awagh el arulo Ees bankodwan egeby
ighen kezdeek mondany Mynem een vagyokee vram Ihūs felele
ees monda ky een velem a taalba martya ew kezeeth az akky
enghem el arwl Embernek fya el megen Mykeeppen irwan
meegh vagyon rola || de iai annak ky myatt el adatyk Byzon 148
iobb volvolna (!) annak hogh ez velagra ne zyleteth volna az
embôr, Felele iudas ky el arultavala ôtet Nemde een vagyokee
Felele ihūs ees monda neky te mondod Itt nemynemô alazatus
doctor wgh mond bodogazzonnak kepeben *O* te vezedelmnek
fya myre te bônednek neheſſeghet nem neezed ees nem latod
kenodat bynben voltodat ſemmikeppen nem zegenleed Myre
nem feeled nagh bôneidnek kennyat Mert teneked iob wolwolna
hogh ez velagra ſem zyletteel volna Myre akarod e peenzt el
venned bynnel, kyt nem valhacz Myre hog bynben telyeſſeeg-
ghel latattol ky teghedeth megh waltany || bynnekôl fogattatott 149
O gonoz lelôk mely kewees neked ydveſſeghed hog azt ky
myndennek iduezeitôie ely ighen kewees ees nyavalyaſ iutal-
meerth el attad Ees (†) kezdeek keerdôzny ô kôztôk ky ez
dolgot teendô volna Ees a thaneitwanyok kôzzôl egh vala ky
ihūſnak ôlebe feieeth le tôtte wala kyth zereth vala ihūs Zolala
neky pethôr ees azt monda neky ky az kyrôl mongya Az kep-
pen hogh le fekôtt volna zenth ianus ihūſnak theerdeen Monda
ihūſnak ky az ky teghedeth el arwl Monda ihūs Az kynek
martott kenyeret adok Ôk vachoralwan veve ihūs az kenyereth
ees megh || Martwan adaa Iudaſ ſcariothnak Ees tuggyad hogh 150
zenth ianus Nem monda ſemmyt petôrnek az el arulaſrol Mert
halwan ees lathwan Mykoron xpūs weue a kenyeret ees megh
marthaa, iudas Scariothnak ada Legottan ew nagh banatyaba
wrnak hagyaſa myatt eel alueek wronknak melyeen Mert ha
ew megh mondotta volna zenth pethernek ees egeeb thaneit-
wanynak ôk ottan Iudaſt megh ôlteek volna ees tagonkeed el
zaggattaak volna Ees az falat kenyeer vtaan be mene iudaſba

Satanas, nem elezteeb de hogh tekelleto̊ſben getreneye ees byr-
151 naya o̊tet ees az gondolth alnokſagoth hamaraabban || Megh
to̊kellenye Ees monda neky ihūs ted hamar mytt teez wgh
mond zenth Anſelmus, Vram ez mynd te enghedelmeſſeghed vala
hogh ez kegetlenth te thaneitwanyd ko̊zo̊tt ielo̊ntetny ees alaaz-
tatny nem akaraad de gyorſon ſiethny hattad az mytth to̊reko̊-
dik vala de maga ezt az leo̊ltek nem twggyak vala avagh nem
ertyk vala myre mondanaya nekyk Aloytaak hogh erzenye
volna iudaſnak Merth mondotta volna neky ihūs veedd azt my
kell az innepnapra awagh zeghenyeknek valamit adna Mynth
el veve a falatot legottan ky mene, eez helio̊n megh telieſo̊deek
az zenth iraas, Merth een bekeſego̊mnek embo̊re ky en kenye-
152 remet ezy vala, Hogh ky menth volna Monda ihūs || Immaar
megh dicho̊wl embo̊rnek fya ees iſten megh feeneſo̊l o̊nbenne
Ees to̊n nekyk oly edes bezeedo̊t ees zola nekyk az zeretetro̊l
ees atyafywſagrol kytt ſonha annak elo̊tte nem to̊tt vala Nemi-
korth taneytwaninak mondvan o̊keth nemikorth fyaynak Nemy-
koron baratynak Ewnek nagh keſo̊ ideieiiglen megh ielo̊nthven
akkyt hallot vala o̊zenth attyatol a Bezeed megh veeghezween
ky bezeed edes ees hozyw vala ees iſtennek halaat adanak
awagh dicheretо̊t Menenek oliuetim hegere Tahat monda nekyk
ihūs Eez eiel ty mynd megh veetko̊zto̊k en bennem Merth irwan
vagyon Megh vero̊m a paztorth ees el ozolnak a chordanak
153 yohy de my vtan fel kelendo̊k Galileaba elo̊l veezlek || Monda
ihūs Simonpeto̊rnek, Symon ym to̊to̊ket Sathanaſ megh keerth hogh
meg roſtalna mykeppen gabonat Een keertem eerted hogh megh ne
fogyatkoziеek az te hyted Ees te nemykoron megh fordulwan Ba-
thorohadmegh atyadſyait Felele pether monda ees ha mynd tevel-
ghendnek te benned een ſonha nem tevelghek Monda neky ihūs
byzon mondom neko̊d hogh ez eiel myglen tyk keezezer zolna,
haromzor enghemet megh thaghacz Monda neky peetho̊r ees ha
ennekem megh kellene halnom veled, megh nem tagadlak Itt wgh
mond zenth Gherghel hogh iſteny zerzeeſnek myatta tugya vala
ihūs hogh peto̊r eghaznak io̊vendo̊ paztora lenne ees kemen lenne
enghedelmre Mykeppen nemykoron mondotta vala vronknac ||
154 ha veetend een ellено̊m atyamfya megh bochaſſakee o̊neky
hetzo̊r Ees felele neky ihūs, hogh nem hetzo̊r de hetven hetzo̊r
Azeerth hagya ihūs o̊tet el eſny hogh o̊nno̊n bo̊nebe tanolna

mykeppen egebeknek megh bochatna Ees io̊ve ihūs Cedron vize
altal Getſeman newo̊ faluba holoth vala kerth kybe be mene o̊
ees taneytvany vele o̊zue Tuggya vala kedeegh iudas ky o̊tet
el arulya vala ahelth merth gyakorta go̊lekezykwala o̊ taneyt-
vaniwal oda Eez helien zenth iras be thelyk mondwan kyk en
lelko̊met o̊rizik vala tanachot tartanak egbe Tahat ihūs hogh
hamarab o̊ elaruloiatol megh leltetneiek ky mene az ko̊z helre
ees monda nekyk o̊lieto̊k le itt ees vigyazyatok myglen oda
meegek ees ymadkoziam veueen veele peterth ees zebedeus||nak 155
keeth fyat keezde bankodnia ees zomorw lenni ees monda ne-
kyk zomorw az een lelko̊m mynd halalygh to̊rieto̊k ytt ees
vigyaziatok een velem, o̊nmaga el tauozeek eegh haytaſne fo̊lde
to̊lo̊k orezaiara eſeek ymadkozvan ees mondvan Atyam ha lehet-
ſego̊s mulyeek el en rolam ez keen Demaga Byzon nem wgh
mykeeppen een akarom de mykeppen the Mykoron ihs xpūs
wolna vanagodaſnak keſero̊ſegheen ko̊nvnek veernek vereeie ees
zyvenek banatya ew attyanak elo̊tte monda Zenth atyam arta-
lan (!) vagyok ees the parancholatodnak vtaat el nem multam,
Legottan dicho̊ſego̊ſ nagſaagnak akarattya bochata angyalth
o̊tet ero̊ſeiteny monda az angyal *O* vronk iſtennek fya the
atyadnak feelo̊le || Bathorogyal megh merth megh kell lenny 156
hogh eez keenth megh zenvegged embo̊ri nemzetnek idueſſegheert
Ees mykoron ihūs feel ko̊lthvolna az imadſagrol o̊ket mynd
alwan lelee banatnak myatta ees monda petho̊rnek Ekkeeppen
nem vigyazhataal egg oraiglan een velem Nemynemo̊ doctor
wgh mond O peto̊r hol vagion the batorſagod awagh enghedel-
med ky ennek elo̊tte keueſee meſtho̊ro̊det elo̊l vo̊tted vala,
ymmar el feletted fogadaſodath vygyaz peto̊r, egeeb keppen
feelo̊k hogh raitad keſeertet ne hatalmaziek Towabba monda
ihūs vigyaziatok ees ymadkoziatok hogh keſeertetbe ne eſſeto̊k
Merth a lelo̊k keezz de a teſth koor Maſodzor eſmegh el mene
ees imada azon bezedet mondvan Een atyam ha lehet ez ||
kennak el menny een to̊lem hamemha (!) zenveggem o̊tetth 157
legen te akaratod Eſmegh maſodzor el io̊ue ees monda az an-
gyal, *O* Mynden bo̊neſnek iduezeito̊ie Theghedet mynd vaarnak
hogh megh zabadulhathnanak o̊ halaloktool Az elſo̊ zo̊leek Adam
ees ewa Syrnak ees kealtyak te el io̊ueto̊det hogh megh zaba-
dohad o̊ket pokolnak kennyatol Simeon ky teghedet reegto̊l

fogwa kewanth, Abraham dauid ees mynd kyſdedo̊k ees nagyok
ferfyak ees azzonyallatok Zenth ianus baptiſta ky tegho̊det
megh ko̊ro̊zto̊lth Myndennek megh ielo̊ntee te el io̊to̊deth Mynem
hagyod o̊keth ſeteetſeegbe de atyad bochatotth theghedeth embo̊ri
158 nemzetnek valtaſara ees fogatta mynden prophetaknak || Mynem
hazugh Ees mynd prophetak hazugok leeznek ha embo̊rj
nemzet the myattad el hagyotth leezen ees ſonha megh nem
zabadul Mynt remenkednek te benned embo̊rj nemzetnek idue-
zeito̊ie Ha te megh fogyatkozol mynd o̊ro̊k kealtaſba leeznek
te keezded az haborutt ees megh go̊zied ſatanaſth mynem halalt
feelz Myndo̊n zemek neeznek te ſegheedſegho̊dre ees ha te megh
fogyatkozol ees Mynd ez velagh neez theghedett ha megh fo-
gyatkozol Mynd fogſagban leeznek ees Siramban Azeerth ky-
ralyoknak kyralya ees vralkodoknak vra ergalmazy myndennek
alaa veto̊tteknek ergalmaz te nepeidnek Ees megh io̊ue ees
leele o̊ket aluuan merth o̊ zo̊mo̊k megh nehezo̊ltek vala ees nem
tugyakvala myt felelienek Ees o̊ket el hagwan Mene ymada
159 harmadzor azon || bezedo̊t Ielo̊nek neky menbo̊l angyal Batho-
roytwan o̊tet ees el bagyada ees hozyabban ymadkozyk vala
ees lo̊n o̊ vereie mykeppen fo̊ldre folyo cheppenek veer Ez
helyo̊n xpus ymadkozyk vala ees o̊ aruloya eel ko̊zelyt vala
Chriſtus rettegh vala Iudas vigadvala Chriſtus thaneitwany
megh nehezo̊ltek vala Sidonepek gonoſſagh mya megh vakultak
vala Chriſtus ſyr, Iudas azokkal alſaggal meweth chriſtus ve-
reytezyk ees atyat ymadya Iudas elarulaſt tezen chriſtuſnak
thaneytvany aloznak Iudas ko̊telet zerez hogh chriſtuſt megh
ko̊to̊zieek Ebbe vala o̊ halanak (!) felelme hogh magaat byzon
embo̊rnek (mutatya vala) mutatnaya Mykoron ymadſagban az
keenth rola el venny keeryvala Imadſagban hogh enghedelmeſ-
160 ſego̊t aianlana veero̊ſ vero̊ ky bochataſa hogh || Io̊uendo̊ my-
welko̊deto̊t mutatna megh ielo̊nth angyalnak vranak byzonyoi-
tanaya Eez helyo̊n bee theleek az iras mondwan Nappal ees
eiel kealteek te elo̊dbe merth ſeogo̊delm neko̊l vagyok Itt ees
bee theleek a peldazas Merth chriſtus ymada zenth elyeeſſel
Mykeeppen kyraly ko̊nvben vagyon megh irwa Elieeſnek
ymadſagara iſten ada fellegnek le folyaſaat Elieeſ hegen
ymada a fo̊ldo̊n nyoytozwan Criſtus zenth lucach mondaſa zerent
le terdepo̊lween, Elieeſ taneythvanyat feel hyawala Criſtus ta-

neytvanyt ymadkozny mongya vala Elieeſ ymadſaganak vtanna
vereitezyk Criſtuṣ ymadſaga vtan kötöztetyk Iöwe azert ihūs
taneythvanyhoz eſmegh lele öketh Alwuan Monda nekyk O
petör myre enghemeth el hagtok O Ianus ezenkeppen || Ege- 161
beknek ees monda

Harmadzor eſmegh iöue ö thaneytvanyhoz eſmegh lelee
öketh alwan ees monda nekyk Alogyatok ees nywgoggyatok
bekeſeegghel merth el közeleyt az ydew ees embernek fya el
adatyk byneſeknek kezeebe Kelietökſel mennyönk eleiben Ezen-
keppen ihūs twdwan mynden iövendöketh ö rea valokath el
erede ees monda nekyk, kyth kereſtök, ök kedeegh mondanak
A Nazarethbely iheſuſth Monda nekyk iheſus, een vagyok, Ees
hogh ezth monda nekyk een vagyok, hatra menenek ees a földre
le eſeenek Eſmegh keerde öketh kyth kereſtök Legottan azok
mondanak Nazarethbely iheſuſth, Felele ihūs, Mondam neektök
merth Een vagyok azeerth ha engömeth kereſtök bochaſſatok
thaneythvanymath bekeſeegghel hogh a bezeed kyth mondoth-
wala || Bee telneyeek Kyketh ennekem adaal atyam eggeth ſem 162
veztettem el ö kózzölök Iudas megh kezeleythee hogh ewteth
megh apolnaia Monda neky ihūs Baratom myre iötteel kyth
kereſtök Nazarethbeli ihūſth Iudas legottan iheſuſhoz mene ees
monda neky Idwez leegh meſtör ees megh apola öteth Monda
neky iheſus O Iudas apolaſſal adod el embörnek fyath Tahath
el iöwen a ſeregh ragadak ees megh tartaak ihūſth Lathvan pe-
tör ky weue thöreet. ees monda vram ha törrel vyuonk, Nem
vara petör criſtuſnak feleletyth hanem legottan a pyſpek zolgaia-
nak el vaga iob ſöleeth, kynek newe vala Malkus Monda neky
ihūs Teged be törödet hywelebe Merth myncl azok kyk törth
veendnek törmya veznek el awagh aloytod hogh nem keerheth-
neem || Een atyamath Ees adna neköm többeth tyzenkeeth 163
ſeregh angyalnal (ih) Olyan ha azt mondanaya Lehetök az
tyzönkeeth apaſtaloknak ſeghedſeghe nekól Ha igaz megh oltal-
maznanak ees kyuek az menney angyali ſeregh leheth Eegh
legio awagh ſeregh reghi töruembe hath ezör embörth tezön
azeerth az tyzenkeeth ſeregh Angyal hethwen ezer angyalth
tezeen, ky zamra embörj nyelw ez velagh zerthe ozlotth
Aranzayw zenth Ianus wgmond Ha egg angyal hethwenöth
ſeghweröſth megh verth Tyzenkeeth ſeregh Angyal tahath me-

neeth go̊zne megh Oly ha azt mondanaia Zenth peto̊rnek Nem
kell hogh engo̊meth Seghely, ſegheelyed magadath Mykeppen
telnek be az iraſok Merth ekkeppen kell lenny Ekkenth kyt
adoth neko̊m een atyam nem akarodee hogh megh ygyam o̊teth ||
164 Legh ottan hogh fo̊lcet illetee azonnal megh vigazta o̊tet, Monda
ihūs az ſokſagnak Io̊ttetek mykeppen tolwayra To̊ro̊kkel ees
rudakkal meg fogny enghemet Mynden napon veleto̊k voltam,
a templomba taneithvan ees engho̊meth nem tartottatok megh
de eez a tyw o̊do̊to̊k ees a ſeteetſeeghnek hatalma Itt nemi-
nemo̊ iſten felo̊ wgh mond bodogazzon kepebe O kegetlen iudas
hygh en kego̊s fiamnak ky teneko̊d meſto̊ro̊d vala, orczayath
zegenléed megh apolny Lelkedben, tewen ſeteethſegnek mo̊uel-
ko̊detith nem velagoſſagoth Tahath ew thaneythvani o̊teth el
hagwan Mynd el ſutanak Zenth bernald Bodogazzon kepeben
wgh mond O keges ihūs o kegelmeſ ihūs O irgalmaſ ihūs O
vigazto ihūs Hol vannak ergalmaſſaghyd Senky nynchen ky
165 teneked || Irgalmazyon Hol vannak io ihūs az embo̊ro̊k ees az
azzonyallatok kyketh az o̊th arpa kenyerrel megh elegheyto̊tteel
vala Nynchen ky tégho̊deth megh eſmerio̊n Hol vannak az
apaſtalok io ihūs kyknek tyzteſſeegho̊t attaal Ime byzzonnyal
ymaar tegho̊deth mynd el hattanak ees incabb te zyz anyaddal
tharſalkodny kello̊th volna Zenth iacob Mondaſa zerenth Een
eſmero̊ym mykeppen idegho̊no̊k el menenek en to̊lem Ihūſnak
megh fogaſakoron Nemynemo̊ yfyw megen vala chak egh gyolch
ymegben vtanna Ezth ees az ſydook megh fogaak eez kedeeg-
len nekyk hagwan az gyolch yngheth Mezeythelen el futa to̊lo̊k
Nemely doctorok Mongyak hogh ez embo̊r lo̊tlego̊n zenth Iacab
166 apaſtal Nekyk mongyaak hogh zenth Ianus || ewangeliſta ees
(o̊tet) ihūſth eleeb viueek annaſpiſpekho̊z Az annaſ piſpek vala
kayfaſnak ipa ky thanachoth adothwala az Sidooknak Merth
egh embo̊rnek iob megh halny az ſok nepeerth O zenth atya
te fyad (ko̊tz) ko̊to̊zve vitetik O angyalok to̊ kyraltok hwzta-
tyk O meny eegh o chillagok o embo̊ro̊k O lelko̊k o Zenth
atyak Gondolyad azeerth kereztyen Mely nagh ſebeſſeegghel
vizikwala o̊teth ko̊tellel nyakon ko̊thwen, nyakon ytyk vala
o̊tet kard fokkal valko̊zbe Ees nekyk o̊ko̊llel nekyk bot-
tal palczawal nemelyek o̊zo̊gghel veryk vala Annera. hogh
vgyanazon helyen ew benne egheſſegho̊th nem hagyanak,

hanem vgyan ottan a propheta iſaiaſnak mondaſath megh theliesey-
teek Talpatol fogwa teteieiglen nem vala ew benne egheſſeegh ||
Ees a ko̊ues vton Rangattyak vala es tazygalyak vala Mezeite- 167
len labbal ees a ko̊uek neky ko̊rmeit el to̊rykvala ees a cedron
vizere hogh iwtottanak volna vgh ranthak o̊tet altal hogh a vizbe
Arczel be eſſeek ees o̊ orczaya myndeneſto̊l megh veero̊ſo̊le
Merth wgh mondh neminemo̊ aioytatus doctor hogh idwezeytenk
a vizbe ko̊re eſótth volna arczeel ees ott keeth foga ky zeketth-
wolna, Hyth (!) be teleek a propheta Mondaſa, mondwan a folyo
vyzbo̊l az vton (id) yweek annak okaerth fel magaztataa feyeth
Ees annaſpiſpekketto̊ro̊l keerde o̊teth ew taneythvanirol ees ew
tudomanyarol Taneythwanirol ſemmyt nem felele de twdomanyarol
feléle ſmonda Een nylwan zoltham ez velagnak (†) Een myn-
denkoron taneytottam az Sinagogaba ees || Ees a templomba Ees 168
tytkon ſemitth nem zoltam Myre keerdez enghemeth keerged
azokath kyk hallottak, merth azok twgyak mytth mondottam
een Hogh ezth mondotta volna eggyk az zolgaknak arczwlcha-
paſth ada ihūſnak mondwan. Ekkeppen felelzee a pipeknek (!)
Mynd ezo̊k ellen ſemmy gonozth nem monda hanem alazatus
ees edeſ bezeedeth felelwen monda ha en gonozth zoltam, tano-
bizonſagoth teegh a gonozrool ha kedeegh iol zoltam myre (myre)
o̊tz engo̊meth olyha azth mondanaya, Ha en bezedo̊mbe vetet-
ten (!), mongyad megh melykben ha kedeeglen valameligben (?)
megh nem eerz myre verz (engho̊meth) engo̊meth wgh mondh
zenth Agoſton doctor ha gondolod ky atta ihūſnak az || arczul 169
chapaaſth Nem akarnadee hogh o̊teth mennyei to̊z megh emezthe-
neye, Awagh fo̊ld el nyelneie awagh o̊rdo̊gghel be nyelethneyek
Ees Annas pyſpo̊k ko̊lde ihūſth ko̊to̊zveen, kayfas piſpo̊kho̊z hol
az zerzeto̊ſ ſydok ees az veno̊k megh go̊leko̊ztek vala, ko̊vethy-
wala kedeeglen ihūst zenthpeto̊r ees maas taneythwan ky wala
eſmero̊ie az piſpo̊knek ees be mene vele az pyſpo̊k pithwaraba
Zenth peto̊r alwala ko̊uo̊l az ayton ky mene az mas taneyth-
wan ky az piſpóknek eſmero̊ie vala, ees megh monda az ayto-
tarto leannak ees be bochattata peto̊rth Monda peto̊rnek az
aytotharto lean Nemde theees ez embo̊rnek taneytvany ko̊zzól
vagee Monda peto̊r || Nem vagiok Onnaton hogh ky meene 170
legottan tyk zola Aalnak vala az zolgaak az to̊zneel merth
hydegh vala ees magokat megh melegheytyk vala ees peto̊r o̊

kôztôk ees magaath melegheitj vala Mondanak neky Nemde
the ees ô thanetwany kôzzͤôl valo vagh efmegh megh tagada
mondwan Nem vagyok wgh mond zenth amburuf doctor Azerth
tagada megh pethôr merth oktalan fogada halalara hogh nem
tagaggya megh Nem zentheghazba nem ew hazaba hanem az
fydooknak pythwaraba Otth tagaggya hol ihūs kôtôzve vagyon
holoth igaffaagh nynchen Ees keweef vartathwan monda eegh
az zolgaak kôzzͤôl aznak rokona,. kynek petôr el vaktavala
171 fôleeth Nemde latalak een teghedeth ew vele a kerben (!) || Eees
ew kͤôzzôlôk valo vagh Nyelwed ees awagh zolafod ees az mu-
tattya hogh ew kͤôzzôlôk valo leegh Ees kezdee tagadny ees
Ekôdny (!) hogh nem efmerthe volna ez embôrth akkyt mon-
dotok Efmegh ottan tyk zola Itth ees be thelyk az zenth iras
ky wgh mond Mezze tôôd een efmerôymeth en tͤolen (!) vetee-
nek enghemeth mykeppen vtalatoffagoth magoknak Itth be teleek
az reghi iegzeef Merth tahat zenth petͤor Salomonnal tagada megh
iftenth Merth vagyon Reghi kͤonwbe megh irwa Salomon kyral
azonyallathnak zawara zenth petôr leanyoknak zawara Salomon
balwanyoknak tyzteffeghere Zenth petôr nyawalyanak felelmeree
de maga myndenyknek ioth tôtth vala Merth falomonth kyralya ||
172 tôtte vala Ez velagnak orzagaba zenth petôrth pôfpôkke lelkôk-
nek orzagaba Iefus megh fordula ees tekeenthe zenth petôrre
theftj zemmel Ees megh emlekôzeek petôr wr ihūfnak mondafa-
rol Melyeth mondotthvala neky hogh myglen tyk zolna addig-
lan haromzor ôteth megh thagadnaya ees zenth petôr elmene
ees ighôn keferwen fyra. ees ew k*ap*czayat (?) vifeli vala kͤon-
tͤofe wyaba kywel kͤonweyt megh keny vala ees orczaiat zar-
raztya vala A papifeiedelm ees mynd egebek hamiftanofagoth
kerefnek vala ew ellene hogh ôteth megh ôlneieek ees
nem lelenek ees mykoron fok hamyf thanook elôue iôttenek
vol(a)na egebek kezetth vtolzor keeth hamif thanok elôue allanak
ees mondanak Eez azt monda hogh megh tôrhety iftennek ||
173 templomath Ees harmadnapon az vtan efmegh fel thamazthattya
Ees azoknak nem vala illendô awagh alkolmaf thanofagok Ees
fel kele az Sidopapifeiedelm ees monda neky Semmyt nem
felelzee ezôkre kyket ezôk te ellenôd byzonyoythnak Ihefus
kedeglen veztegl wala ees a Sido papifeiedelm monda neky

Een keerdlek az elő iftenre hogh megh mongyad nekőnk, ha
the vagh a chriftus, aldott elő iftennek fya Monda neky ihūs
Te mondod merth een vagyok Byzon mondon neektők hogh
matolfogwa lattyatok embőrnek fyath őlwen atya iftennek iogya
felől ees iőny mennynek kődyben Tahath az Sido papfeyedelm
megh zagattaa ruhaiat mondwan Megh karomla iftenth Myth
kewanonk meegh ees tanooth ym haliatok karomlafaath my
lattatyk neektők || Legottan őők halalra iteleek őteth mondwan 174
halalnak bőnőfe ees hagyapanak ew orchayara ees be fődeek
awagh be kőteek ew orczaiath Mynth zenth mathe mongya
Merth nem verhetyk vala őteth, Lathwan ew neky kewanatof-
fagof orczaiath Azerth őtet be fődeek. Ees mynd eeth altal
az nyawalyaffagos fidok őtet yghen vereek arczol, nyakon
Neky palma agakat. orczayahoz verwen Mondnak vala. Criftus
prophetaldmegh nekőnk ky akky teghőd őthe Ezenkeppen ee-
then eeczczaka ew zenthfegőf zakalath ky typarlak ew. ekőffe-
gőf hayayt ky nyőweek Ees egeeb nemő zertelen keno-
kath rayta tewen kyket zőrnywfegherth az ewangeliftaak
megh fem meertek yrnya || Hogh be telneiek dauid propheta- 175
laafa Een hatamon faraganak bőnőfők megh hozzeytak magok-
nak alnokfagokath, It ees be teleek az iraaf ky wgh mond,
Een ellenőm zolanak gonozokat iookeerth ees győlőfeegnek
bezedewel megh kőrnyekőzenek engőmeth It ees megh teleek
daniel peedazafa Merth criftus daniellel vadoltatyk vala Daniel
irigfeegh myat, chriftus azonkeeppen daniel hamif feyedelmek
myatth, daniel darius előtth Chriftus fydopifpőkők előtth wgh
mond zenth bernald doctor O io ihefus te kewanatus orczadath
kyre angyalok kewannak neezny, nyallal megh ferteztetek
kezőkkel vereek ruhawal be fődeek yfőgh keferő febőknek fem
enghedeenek Regghel kedeeglen leewen tanachott tartanak
mynd az Sidopapi feyedelmek || Ees az Sidoneepnek veeny 176
ihūfra hogh ewteth halalra adnayak kőtőzveen el hozaak őteth
ees adaak ponciopylatofnak az feiedelmnek Tahath lathwan
iudas ky őteth el (adaal) attawala. hogh karhozotth volna Megh
ada a harmycz ezőfth penzth a Sidopapifeiedelmeknek ees az
veenőknek mondwan veetkezem az igaz veerth el arulwan wgh
mond zenth Amburuf doctor Lathwan iudas merth karhozotth
tahath megh efmerwen ew gonoffagath Legottan mondanak az

Sydook My nekônk benne, the lattad wolna Olyha azth mon-
danayak my mônekônk benne, ha igaz, te mywelkôdeſôd megh
ielôntetik mynemô legen Nemely doctorok wgh mondnak hogh
vaſaarnapon halwan az feltamadoth megh holtath kôteellel
177 magath || Az napon akazta megh Tahat lathwan Iudas merth
ôteth el atta hogh karhozotth volna, penitenciara remôlwen
megh adaa az ſidopapifeiedelmeknek a harmycz penzth ees az
veen. ſydooknak mondwan veetkezeem az igaz veerth el arul-
wan Legottan azok mondanak my mônekônk, te lattadwolna
Ees az penzt a templomba el hagythwan ees el mene kôteellel
magaath fel akazta Kyre kealth zenth Ghergôr papa mondwan
O iudas myndenneel byneſb ees bodogtalamb te woltaal kyth
vrnak ielôn woltha nem vonth az vrhoz de keethſeegh vonth
kôteelbe wgh mond eegh meſtôr Igaz bôlcheſegghel elſô idueſ-
ſeegh megh hadny a bynth Maſod nem ketôlkôdny hochanatot
Megh magaath ôrôkke megh ôlny ygaz byronal penitenciara
178 nem fordwl || O iudas gonoz tôſeer hamiſſ bônôkbe leleettel
orwſagot tôtteel merth te meſthôrôdeth arulaſ zerenth el attad
nepeknek alamyſnaiath megh orozvan a feſwenſeegh ky teghe-
deth kezereytôt vala orwſagra ees el arulaſra merth te meſtô-
rôdet arulaſ zerenth el attad erethnekſegôth thewen merth ke-
rezthyen hytôth el hagwan ees alnokſagba magadath tôkelletôſ-
ſegghel vywd embôr halaba (!) leleteel Arthatlan veerth meg
ôlwen ees banthwan Merth a veer ôtleeſnek oka te voltal
Legottan mynth magaath megh akaztha ketthe zakada ees ew
bely mynd ky omla Merth nem melto lôn ew (ferte) Bynnel
fertezett lelke zaiarol ky iôny ky az aldotth ihūſ(th) draga-
latos zaiath megh chokolta vala Itt be teleek az iraaſ ky wgh
179 mond Allapanak Fôldnek kyraly || Ees feiedelmek egbe gôle-
kôznek chriſtus ellen Itt be teleek a peeldazas Merth tahat
xpūs Samſonnal ellenſeegnek adatyk ky megh vagion Iudit
kônwebe iruan Samſon Iazoknak kezeeben Criſtus Sidonepek-
nek kezeben Samſon megh gôzwen chriſtuş kôtôzwen Samſon
dalida newyw parazna myatth Chriſtus ſidogôlekôzeſnek alnok-
ſaga myatth Samſonth megh karomlyak vala Criſtuſth megh
mewetyk vala Samſonth akaratya nekôl vczankenth zerthe Chriſ-
tuſth zabad akaratyan feiedelmrôl feiedelmre varoſ zerthe
Az Sidopapifeiedelmek az peenzth vewen mondanak Nem illic

nekőnk hogh ezth az zelenczebe tegyők Merth vernek iutalma,
tanachot tarwan (!) a penzen vőnek zarandokoknak valo
temethő főldeth || Kynek newe Ghőrőgv̄l Acheldemak Ma- 180
gyarwl mondatyk weernek zanto főldenek meegh ma ees
Regghel vala ees ők nem menenek be a pythvarba hogh
megh ne főrtőznenek hanem tyztan enneyeek megh a hwſuetj
barranth wgh mondh zenth agoſton doctor O Sidoknak kegetlen
vakſaga hogh a pythwarba be nem menenek hogh megh ne
főrtőzyenek feelnek vala, de atyok fyanak artatlan veeretth ky
őtteny nem felyk vala Mas embőrtől feelnek vala megh főrtőzlny
őnnőn twlaydon bőnőktől nem feelnek vala Iheſus kedeeglen
megh allapeek a feiedelm előtth ees hogh ew vadoltathne-
yeek a Sidopapifeiedelmeknek ees a veen Sidoknak ſem-
myt ſem felele Monda pilatus Nem hallodee meny tanoſago-
kath ellened mondnak || Ees ſemmyt neky nem felele vgh hogh 181
chodalkozneiek rayta az feyedelm kymene azerth pylatus az
Sidokhoz ees monda Mynemő vadolaſth teeztők ez embőr ellen,
Felelenek ees mondanak neky ha gonoz tewő nem volna őteth
nekőd nem attvk volna kezdeek iheſuſth vadolny mondwan Ezt
tőrvenyőnk el fordoytoyanak ees nepynknek el hytetőienek lel-
tők ees chazarnak adooth (ady) adny tyltoyanak ees magaat
mongya chriſtuſkyralnak Ees harombol vadolyaak vala ieſuſth,
a kettőról pylatus nem keerdee ihūſth, a neph el fordoytaſrol,
merth ha ew el fordoyto voltvolna mykeppen egebek, kenzoth
megh getrene Az maſikrol ſem keerdee chazar adoya megh
tyltaſrol Merth hallotta vala mykeppen ew az ſidoknak felelth
vala A harmadrol keerde ihūſt hog mykeppen mongya volth
magaath kyralnak || Azeerth monda nekyk pilatus vegetők 182
tenmagatok őteth ees tyw tőrueentők zerenth ytheelyetők
megh Mondanak neky az Sidonepek Nem illic mynekőnk
valakyth megh őlnőnk ez hwſuetba ees ez hwſuethnak yn-
nepebe pylatus eſmegh be mene a pythwarba ees elő
hywa iheſuſth ees monda neky the wage Sidooknak kyralya
Felele neky ihūs Teen től eed mondodee ezth awagh egebek
mondottak nekőd een felőlem Felele pylatus ees monda Mynem
Sido vagiok en Te neped ees te pőſpőkyd attanak theghedet
ennekem mytt tőtteel Felele ihūs een orzagom nynchen ez ve-
lagbol, ha ez velagbol volna een orzagom Byzonnyal een zol-

gaym megh oltalmaznanak hog nem adathnam ſydooknak de
183 een orzagom nynchen itth || Awagh innen aazaz ez velagbol
Monda neky pylatus Azeerth kyral vagh te, Felele ihūs Een
ebbe zoͤlettem ees erre ioͤttem ez velagban hogh tanobizon-
goth (!) teghiek az igaſſaagrol azert valaky igaſſagtol valo een
zomath halgattya. Monda neky pilatus Michoda az igazſaagh. Ky-
nek eertelmeeth nem eerdoͤmle pylatus Merth toͤruenth igazan
gyakorta toͤthvala de igaſſaagba nem alla Azeerth hogh ezt
mondotta volna Legottan kymene az Sidookhoz Ees monda
nekyk Een ſemmy okoth nem keloͤk hozyaia Legottan azok rea
rohhanvan mondanak, Feel yndoytotta Mynd Sidoſagh zerthe a
nepeth Galileatolfogwa mynd eddiglen Pilatus halwan Galileath
megh keerde ha Galileabeli emboͤr volna ees hog eſmere hogh
herodes hatalma alol valo emboͤr volna legottan el koͤlde oͤteth
184 herodeſhoͤz || Merth akkoron oͤees ieruſalembe vala az napokban,
Lathvan herodes ihūſt ighen oͤroͤle rayta Merth ſok oͤdoͤtoͤl fogwa
kewannya vala lathny ewteth, Annak okaerth Merth hallott(a)
vala Sok chodakath ew feloͤle ees kewan vala valamynemoͤ
iegoͤth oͤtoͤle lenny ees keerdoͤze oͤteth ſok bezeedoͤkkel Ihūs
kedeeglen ſemmit nem felelwala Alnak vala az papiſido feiedel-
mek ees az valaztotth Sidok zoͤnetlen vadolwan ihūſt, Herodes
megh vtala oͤtet mynd ew ſereghewel ees megh chufola ees
feieer ruhaba oͤltoͤztetwen ees megh koͤlde oͤtet pylatoſnak ees
az naptool fogwa pilatus ees herodes baratoſok loͤnek oͤzwe
Merth annak eloͤtte ellenſegheſek valanak egbe Annak kettoͤ oka
myerth oͤoͤk ellenſeghoͤſoͤk voltanak egbe Eloͤ oka merth pylatus
akarya volth Tiberius chazartol herodes orzaganak eegh rezeet
185 ſok penzen megh venny Azeerth || Mynd az napeeglan ellenſee-
goͤk voltanak oͤzwe Maſod oka ez Merth nemy koron pilatus
oͤlth vala herodes hatalma alol walo eegh emboͤrth megh kyn He-
rodes ighen megh haraguth vala Ees mynd az napeeglan ellen-
ſegoͤſoͤk loͤnek egbe Ihūſnak halala napyan megh bekelenek ees
ihūs myatth baratoſok loͤnek pilatus azerth egbe goͤite a papifeie-
delmeketh ees az veen Sidokath ees monda nekyk Enne-
koͤm wgh hozatok eez emboͤrth Mykeppen neeph el fordoy-
tooth. Ees en mynd tiw eloͤttetoͤk megh keerdoͤzven Semmy-
nemoͤ okoth ez emboͤrhoͤz nem keloͤk azokban kykben oͤteth
vadolyatok de ſem herodes nem lelth Merth koͤldoͤtte oͤteth

reank Azeerth nem illik neky halaal azerth megh feddöm ötet
ees eel bochatom Merth nektök zokaſtok az hogh eez hwſueetba
kyth akartok eggeth el bochaſſak || Akaryatok ee azerth hogh 186
az Sidook kyralyath el bochaſſam Merth tuggya vala hogh
öteth irigſegherth el arultak volna Az Sidopapiſeiedelmek hizöl-
ködenek ees mondanak az neepnek ees az veenöknek hogh
barrabaſth keerneieek ihūſt kedeeglen el vezteneiek Felele az
feiedelm ees monda nekyk Melyeth akartok ez kettö közzöl el
bochattathny, borrobaſthee awagh ihūst ky mondatyk criſtuſnak
Mynd az közönſegöſ ſokſaagh ywölthe awagh reada ees monda
vygedel eezth es bochaſſad nekönk borrobaſth el, vala kedeeg-
len borrobas tolway ky nemynemö haboruſagheerth. ees (gölko)
gyolkoſſagheerth vettetöth vala a temleczbe Monda nekyk pyla-
tus Mytth tegyek azert a ieſuſrool ky mondatik criſtuſnak Mon-
danak myndh Megh fezeiteſſeek Itt nemynemö alazatos doctor
wgh mond bodogazzonnak kepeben || O alnok pylatus Mely 187
lehetetlen(ek) az ok kywel en fyamnak hyzölködel elezteeb
mondvan, Aldoth ky iötth vrnak newebe zenth anſelmus kealt-
van wgh mond O hamiſ valtſaagh o alnok törwen wr megh
vtaltatyk zolga megh keertetyk, Igaz megh kenzatyk Bönöſ
megh zabadoytatyk Barran megh öletyk farkas kellemetöſ lee-
zön Eeleth hagyattatyk, halal megh tartatyk Eſmegh pilatus
zola nekyk akarwan ihūſt el bochatny monda nekyk My gonozt
tötth Azok incabb ywöltnek vala mondwan Fezehed megh feze-
hed megh ötet Harmadzor eſmegh monda nekyk Semmy halalra
valo okoth nem leelök ö benne Azeerth megh oſtoroztatom
ötet ees el bochatom Wgh mond aran zayw zenth ianus O pila-
tus iool mondod hogh ſemmynemö halalra valo okoth nem lelz
benne || Merth mykeppen fel magaztatta (†) a mennyeket föld- 188
töl Azzonkeppen fel magaztatyk xpūſnak elette a mö eletönk-
töl Keetth okaerth monda pilatus megh oſtoroztatny ihūſth Elö
oka Merth valaky megh fezeitetik vala, elezteeb a megh oſto-
roztatyk vala romai törwen zerenth Merth pilatus romai törwen
zerenth iaar vala Maſod okaerth, Merth akarwan ötet megh
zabadoytany ees akarwan a gonoz neeph akaratyanak eleghetth
tenny Megh hagya oſtorozny ihūſth, hogh megh oſtorozaas vtan
hannaya ötet a megh elegödöth nepnek Awagh wgh mond
zenth Bernald Megh veröm öteth ees el bochatom olyha azth

189 mondanaya Kemen oſtorokkal myglen mongyatok addygh || ve-
retoͤm Myglen artatlan veerth zenwettoͤk ky oͤtteny Ees azok-
nak zawa hatalmazyk vala ees nagh fel zowal keryk vala hogh
megh fezeitetneieek wgh mond zenth Ghergoͤr doctor Negyen
voltanak akyk ihūſth oſtorozyak wolth Neegh waſ retezzel
Merth kettei megh farrad volth a kettei megh (farradwan) nywgo-
wan (?) eſmegh verny kezdyk wolth Ees a vitezoͤk viueek oͤtet
apythwarba ees rea gyoͤyteek mynd a koͤzoͤnſegoͤſ ſokaſſagoth ees
le wekoͤzteteek (!) oͤnnoͤn ruhaiabol Ees zederyes zynyw palaſtal
megh koͤrnyekoͤzeek oͤteth ees haytogatanak coronat toͤwyſben Ees
190 feieebe theweek Ees egh naad zalat oͤ ioogyara || Teerd haythwan
oͤtet megh mewetyk vala mondwan neky oͤdwoͤz leegh Sidoknak
kyralya oͤtet megh hagyapwan nemely arczwl nemely zemebe
nemely Zayaba nemely zakalaban Ees weweek az naad zalath
ees verik vala oͤfeieeth vele. ees adnak vala neky aal oͤteſth
wgh mond zenth bernald Felelmeſ lelkoͤknek feie(eth) toͤwiſnek
gyakorſagawal fuldaltatyk Emboͤri allath foͤloͤth valo zeeph or-
czaya Sidoknak nyalawal foͤrtoͤztetyk Kymene azeerth pilatus ees
monda nekyk ym ky Hozom neektoͤk oͤteth hogh megh eſmer-
ietoͤk hogh ſemmynemoͤ okoth v̊ benne nem lelek ky mene ihūs
megh oſtorozwan vywen feieben toͤwiſkoronath es ees raytha
191 barſon ruhath || monda nekyk pilatus Ime Emboͤr Itt wgh
mond zenth agoſton Awagh zenth Bernald, Marianak (†) Mon-
gyad megh Ennekoͤm een azzonyom ha ieruſalembe valaal My-
koron te fyad megh fogattatoth vala ees koͤthoͤzwe pilatuſhoz
vitetoͤtth vala, felel Ennen Maga Marianak kepeben mondwan
Ihr̄lembe valeek Mykoron ezt hallam, Mykeppen Meheteek ha-
zamhoz ioͤheteek mynth oͤtet latam oͤkoͤllel verny v̊teſoͤketh neky
adny Arczeel hagyapny toͤvyſſel koronazny ees emboͤroͤknek ellen-
ſeghe lenni, megh haborodeek en zywem awagh een enhom
ees megh fogyatkozeek en lelkoͤm een bennem ſemmi nemoͤ
192 zokott eerzees nem vala || velem valanak Een hugaym ees
egebek velem ſyrook ees enghoͤmeth tamogatook Mykoron
azeerth Annya lata oͤtet ky ioͤny. toͤuiſſel megh koronaztath,
oſtoroztath leegottan foͤldre eſſeek Mynth latha ihūst a piſpeek
ees az feiedelmek oͤwoͤltwen mondanak fezoͤhedmegh (oͤteth)
fezoͤhedmegh oͤtet Monda nekyk pylatus vegetoͤk toͤn magatok
ees fezoͤhetoͤk megh merth ſemminemoͤ okoth oͤbenne nem leloͤk,

Feleleenek az Sidook ees mondanak Neko̊nk to̊rwenyo̊nk va-
gyon ees mo̊ to̊rwenyónk zerenk (!) meghkell halny merth iſten
ſyawa to̊tte magath Hogh hallottavolna pilatus eez bezedo̊ket
incab megh felelméek Be mene az pythwarba eſmegh || Monda 193
ihūſnak Te vag ee az ſidook kyralya Ihūs ſemmit nem felele
neky Azeert monda neky (†) pilatus Neko̊m nem zolaz Nem
tudodee merth hatalmam el bochaatnom teghedeth (h) ees ha-
talman (!) vagyon megh fezeitem (!) theghedet Felele ihūs nem
volna ſeminemo̊ hatalmad een raitam ha neko̊d adatott nem
volna fo̊lv̄l Azerth ky enghemeth neked adott Nagyobb bo̊ne
vagyon neky ees enek (!) okaerth kereſy vala pylatus el bo-
chathny o̊tet Az Sidook kedeeglen ywólthnek vala es mondnak
vala ha o̊tet el bochatod nem leez chazarnak baratya Merth
mynden ky magaath (el) kyralya thezy ellene mond chazarnak
Hogh hallotta volna pilatus ez bezeedo̊ket ky viue ihūſt ees le
yle itelo̊ zekybe ithelny || vgh mond aran zayw zenth ianos hogh 194
kemenben tewo̊lyo̊gh igaſſagtol ky ygekbe incab feel embo̊rth
honnem iſtenth Nagh pentho̊ko̊n hatod hora koron Likoſtratus
neuv̄ helyo̊n. yle iteelny zekyben ees monda az Sidooknak Ime
ty kyraltok Azok ywelthnek vala vegeed vegeed fezo̊hedmegh
o̊tet Monda nekyk ty kyraltokath fezehemee megh Felelenek
a pyſpekek es mondanak Neko̊nk kyralyonk nynchen hanem
chak chazaronk vagyon. chak ylwen zekybe ko̊lde hozyaya
Feleſeghe mondwan Semmy thenekód ees ez igaznak Merth
een ez eyel lataſmiat ſokat zenvettem o̊ eerthe, wgh mond Raba-
nus newv doctor hogh o̊rdo̊gh lathwan embo̊rnek engho̊delmeſ-
ſegheeth azzonyallath mya || Akara megh hynya chriſtuſnak 195
hala (†) zereeth Akeppen azzoniallath mya zerze embo̊ry nemzeth-
nek karhozatoth Azonkeppen Akarya vala a megh valtaſth, Eſ-
megh ky mene pylatus hozyayok ees monda nekyk Een ſem-
mynemo̊ okoth nem lelo̊k ez embo̊rbe legottan ywo̊lthwen
mondanak, weged fel veghedfel vezóhedmegh o̊tet ees ero̊ſey-
tik vala zawokat, Pilatus lathvan hogh ſemmyt nem haznalna
de Incab nagyob zendo̊les lenne a neeph ko̊zo̊tth vizeth vewen
megh moſa kezeeth az neeph elo̊tth mondwan artatlan vagyok
een, ez igaznak veretо̊l ty (†) lataſtokra Felele az ſokaſſagh
ees monda o̊ veere my raytonk ees my ſyonkon Ith wgh mond
nemynemo̊ alazatos || doctor Ziz marianak O balgatagſagra ada- 196

tok ty bynto̊keerth ees ty gonozſagtokath vtannatok valora
(kyldeto̊k) kyldeto̊k Eleegh vala neekto̊k a ty bynetek de yth
fiatotak (!) akaryatok rezeſſe tenny, az artatlan ihūs criſtusnak
gezedelmet kemeenben kereſny akaryatok tyw fyatokon lenny
azert vgyan leezen mykeppen lenny akartatok awagh keerteto̊k
Megh halgatatoth tyw ymadſagtok ees kereeſto̊k bo̊nre Pilatus
kedeeg akara a (nepte) neepnek elegheth tenny ees bochata
nekyk borrobaſth Ihūſth kedeeglen megh oſtorozwan ada (ada)
akaratyoknak hogh megh fezeiteneieek veweek o̊teth ees ky
wyweek Itt eſmegh az ſidooknak hyzelko̊deſe mya eſmegh le
vonwan (eſ) neky ruhaiath ees egh zederyeſ palaſtoth rea ad-
197 van || To̊wiſkoronaya feiebe tewen Ees az naadzalath ew iogh-
iara teerd haythwan o̊tet mewetyk vala mykeppen orzaglany
akarth ees nem thehette, mondwan o̊duo̊zleegh ſidooknak kyralya,
rea hagyapwan a naadath feieho̊z veryk wala Ees mynd megh
meweteek awagh iaczodwan o̊teth karomlyak vala Le vonak
rola az zederyes palaaſtoth ees o̊lto̊zteteek o̊nno̊n ruhaiaba ees
elviueek hogh megh fezeiteneiek o̊teth, Ees vywen az kerezt-
faath neky ky mene az helre ky mondatyk koppazto helnek
Sidowl golgatanak harmad hora vtan ezkeppen zerzettetyk ſen-
tenciara awagh karhozathra Elezteeb pylatus o̊le itelny, az vtan
198 el vywe az kegetlen chazar ko̊tele || Nyakaban vonwan Ees ma-
gaath latatlannak thezy vala az itelo̊ zeek elo̊tth harmadzor
ko̊zel io̊we hozya a kerezthfa Negedzo̊r io̊nek vala a tolwayok
harangoth harangoztataanak kyrto̊th kyrto̊ltethnek Remo̊leſo̊k
mynden felo̊l leeznek vala es o̊ annya vala hath mo̊go̊l Myn-
do̊nnek vtanna lathwan ezo̊keth megh keſero̊deek ew zywe Ees
pilatus, ew kezenek el teriedeſe myatth vethwen veztegſego̊th
myndo̊nnek Ees fordula ihūſhoz mondwan Een ihūſth karhozta-
tom halalra marianak fyath Eez keppen hogh eletto̊l megh
valieek ees viteſſeek az helre ky mondatyk copaz helnek az
varoſ kapuyanak kywele ees ottogyon megh fezeiteſſeek Ees
199 lego̊n mynd || o̊ ruhaiatol megh foztatotth ees nagh vaſzeghek
o̊ kezeibe es labaiban altal vereteſſenek ees thewiſkoronawal
meegh koronaztaſſeek Ees o̊nno̊n magaval az kerezthfa ky vi-
teſſeek ees ſenky o̊ rayta ne ko̊ny*ó*rv̊ly*ó*n Ees hozya ſenky ne
hywattaſſeek Ees ſenky neky ne zolyon Eez keppen o̊teth ite-
lo̊m ees karhoztatom hogh mydo̊no̊ſto̊l (!) fogwa megh valyeek

ezoͤktől Ezth mondwan pilatus tekeenthee ihūſth oly ighen ke-
goͤſth kezde eroͤſſen ſyrnya ees az nepnek gőlekőzeſe kezde
lenny az zendőleſre mondwan megh halyon Ees tahat Monda
Annya zenth Ianoſnak Oh megh fogyatkozeek een lelkoͤm ees
ew kezevel ő vnokaianak vallara || tamazkodeek Ees thahath a 200
viteezoͤk a kereztfath ihūſnak vallara teweek es fordoytaak
őteth az kopaz hegh felée ees ő előtte lowagoſ vitezoͤk ees
gyalogok fegweroͤkkel ees kyrthoͤkkel Eez keppen iőnek vala az
hamyſſaghnak heliere zenth ianos azth lathvan Monda ziz ma-
rianak Oh banatoſ anya te fyad Immar megyen halalra kynek
felele az ziz anya Tarch megh engőmeth fiam merth megh fo-
gyatkozom Ees vygh oda hogh laſſam my előtth megh halok
Merth myndőnoͤſtoͤől eerzoͤm magamath megh halny ees el wyve
őteth az egeeb vton. Ėes ő elől veuen (futamegh) futameek, ees
Fiat ihūſth Maria nyakon őlelee oly yghen eroͤſſen hogh ſemmy-
keppen őketh egmaſtol eel nem valazthatyak vala Mely zoroy-
taſſal || Ėes mynd az mondhatatlan ſook kenzaſokkal ihūs megh 201
fogyatkozvan nem vihety vala towabba az kerezthfaath. ees az
vitezoͤk az toͤr feiewel ytyk vala őteth, Ihūs kedeglen ielth tőn
hogh towabba nem vihethneie hannemha a kereztfath eel viteth-
neiek Talanak (!) eegh Simon neuő emboͤrth zenth alexander
ees zenth rufus attyath azth ketheleneiteek Ihūſnak vtanna
vynny ő kereztfayath Itth wgh mond nemely alazatoſ doctor
Ziz maria kepeben Een kiwanon (!) vala fyamnak kereztfayath
el vynnoͤm hogh ő neky megh kyſſebeythetnem kennyath De
oly koͤzel (ne) nem meheteek hozyaya hogh neky zolhaſſak az
ſok neepnek koͤrnyekőzeſetől annak főlőtte vitetyk vala ſok
neepnek vtalatoſſagawal Mynth gonozvl toͤtth ees boͤnbe leletoͤtth
kewanvan ő hozya zolnom || Eegh gyalogh vton elől voͤm de 202
mynth az helre iőweek a kyn el menendoͤ vala vtanna thekenth-
ween ees ſemmykeppen neky nem zolhateek een keſeroͤſeghoͤn-
től (!) hanem az foͤldre le eſſem mykeppen holtelewen ees hogh
az kapwn az kereztfath vallan ky hozyaya keſeryvala őteth
fyrfywnak ees azzonyallatoknak ſereghe ees ő annya ees ő
annyanak hwgay Galileatol fogwa neky zolgalwan ſyrathyak vala
őteth Reayok fordula ihūs monda nekyk Iheruſalemnek leany ne
ſyryatok een raytam de tynnen magatokon ſiryatok ees ty fya-
tokon Merth ym iőnek ol napok kykben mongyatok Bodogok

az mehek kyk nem (zizl) ziltenek ees bodogok az emlo̊k kyk
nem emlettenek Ees tahath kezdyk mondany az hegeknek Eſſeto̊k
203 reank ees az vo̊lgeknek, fo̊ggetók || be mynket, Merth ha
nyerſ ſan ezth tezyk kyn (!) mynden malaztal telyeſ vagyok ily
kemen iteleto̊th teeznek Myth teeznek tahath az azyw ſan azaz
ty raytatok kyk malazth nekyl vattok Byzon nem egeeb hanem
kemeen kenzaſtok lezen vitethnek vala azeerth a keeth byneſ
embo̊ro̊k ees o̊ vele hogh megh o̊lettetnenek Mynth iutanak az
helre ky mondatyk vala coppazto helnek ees otth megh ſezei-
teek ihūſth Ezenkeppen mykeppen yth megh iego̊zwen lattyatok
Mynth iutottak volna a koppaz heghre a porozlok kyrthelenek
ees az vitezo̊k vdwarth *ker*ithenek (?) a ſegwero̊ſo̊k es myndh a
ſokſaagh egbe go̊lenek ees ihūs ko̊zo̊tto̊k lewen kezdeek o̊teth
megh ſoztany ees megh ſoztaak mezeythelen myndo̊no̊ſto̊l o̊teth
veerel megh veerho̊teek (!) Merth o̊neky akkoron megh vyoytak
204 ſerelmeth || Merth az oſtorozaſerth ees ſokſagoſ ſebeyeerth o̊
neky ruhay(ay) teſteehóz ees az ſebo̊khóz ragattanak es ſagta-
nak vala Ees hogh o̊ ruhayth rola le vonak, ſebey megh
vywlanak. merth nyhol az hwſſa ees hozya zakad wala, ees
marada mezeytelen o̊ zenthſego̊ſ veere o̊ rayta ala ſuthwan,
mynth elewen o̊n megh nywzotth barran, Ees nagh hamarſaaggal
ragadaak o̊teth ees el nyoytaak az kereztſan. Ees vewen eggyk
kezeeth nagh temeerdo̊k vaſzegghel zeghezeek az kereſt ſahoz
ees vewek a maſyk kezeeth hath az ſuratoth nem eery ko̊teleth
rea ko̊thwen (age) addegh huzak vonak. izeth iztо̊l. ereketh
eerto̊l ynakath yntol el zagathwan annera hogh a ſuratoth bal
kezewel megh eertetek ees azth az kereztſahoz zeghezeek an-
205 nak weweek o̊ keeth || labayth hath azok ees ko̊zel ſem eryk
a ſuratoth Arra megh azonkeppen ko̊teleth ko̊thenek Mynd ad-
deegh hwzak vonak. myglen mynd izro̊l izre erro̊l erre Inrol
ynra o̊teth el nyoytak hogh a ſuratoth o̊ labaywal megh eerte-
teek ees azokath ees az kereztſahoz zeghezeek Mynd ezekbe
mykeppen enghedelmeſ barran ſenkynek nem panazla ha-
nem Nagh kegeſ bezeeddel o̊ zenth atyanak ko̊nyo̊ro̊gh vala
mondwan Atyam bochaſſad megh o̊ nekyk merth nem tugyaak
myth teznek zenth bernald doctor wgh mond hogh az zeghek
nem woltanak elo̊ſo̊k hanem themeerdo̊ko̊k Nem wolth ſemmy
elo̊ſſeghe ees nem chak az hwſth hatya wolth altal de megh

az ynakath es a hwſſal egeto̊mbe ky zaggagyak (!) volth Na-
gyobb faydalmeerth || Zenth Ghergho̊r wgh mondh Az Sidook 206
veteek a kereztfath a fo̊ldre ees chriſtus kezeith ky nyoytwa
rea feko̊teek ees teſtenek meerteke zerenth harom Furaſt
to̊nek az kerezthfaan ees az kereztfa ighen kemen vala az
vaſ zegheknek ſemy ely nem vala hogh az artatlan teſto̊th ke-
meenben zaggathatnayak Elezteeb ew kezeinek fel zeghezeſeert
mynd ew teſtenek ynai Sogorgany kezdenek ees mynd ew teſ-
teeth megh zoroytak hogh az bal kezeeth altal akarnayak ze-
ghezny nem Erivala a Furatoth tahath hwzyak vala zoroyth-
wan ko̊tellel Genghe teſteeth ees az nagh hwzaſ myath kezde
ew teſte teteme egmaſtool el ozlany ees el zakadozny parczag-
wan hogh lattathnak vala mynd o̊ tetemy Azonkeppen la-
bayt || huzwan az furathra ko̊tellel Ezo̊nkeppen nagh vaſ 207
zeghghel altal zeghezeek, Nekyk labbal nyomwan nekyk
kezzel o̊tet veruen Merth a kereztfa zeltelen vala azeerth
eggyk labath maſyk ala teweek ees o̊zue kemenyo̊n zeghezeek
ees a zeghek oly themerdo̊ko̊k valanak hogh a ſebo̊ket mynd
be telyk vala ees veer ſemmy ky nem io̊heth vala Ees edes
ziz anya halwan az vero̊knek chengheſeeth Merth az ſokaſſag-
nak ko̊uo̊le vala ees az ſokaſſagtol nem lathatya vala ihūſt My-
koron a vero̊knek chengheſe be mene fo̊lebe ees az ziznek ziwe-
ben tahath megh zorolanak ees monda Oh enneko̊m een fyam
meghalok Ees mykoron halla a vero̊knek maſod cherdo̊leſeet
Eſmegh Azonkeppen monda Labam es kezem || Ees ez zokath 208
ky bochathwan fo̊ldre le eſſeek mykeppen holth eleuen chak
zywe alygh lebegh vala, Ees vaſ vellakkal fel emeleek az ke-
reztfath myglen a fa a fo̊ldbe menth vala addeglan a ſebo̊k
megh nylanak a teſtmek (!) neheſſegheerth megh nylanak a ſebo̊k
ees o̊ vere kezde thahat ky io̊ny azerth gondolyatok zegheny o̊k
chriſtuſnak ſerelmeth es o̊ fayadalmath Ees annyanak mykoron
latha fyat ruhaiâbol megh foztani Mezeitelenv̊l a kereztfara le
thereiteny kezeit vero̊ myat zeghekkel altal zeghezny ees a
tolwayoknak eggiketh yob felo̊l maſikath balfelo̊l fezeithven
ko̊zebbe ihūſth It be theleek az zenth iraſ Gonozokhoz haſon-
latoth || Ees be theleek az iras ky wgh mondh Megh aſaak een 209
kezeimeth ees en labaymath ees megh zamlalaak mynd een
tetemeymeth Mond vala ihūs atyam bochaſſad nekyk merth

nem twggyak myth teeznek Azeerth kereztyen embo̊r tanoly
Chriſtuſtol bekeſegho̊t awagh zenwedeto̊th Merth palmakkal
megh vereto̊tth oſtorokkal oſtoroztatotth Tiuis coronawal ko-
ronaztatotth vaſ zeghekkel zeghezteto̊tth nyalakkal fo̊rto̊zte-
to̊tt ees megh karomlatot ees halalra karhoztatotth de maga
mynd ezo̊keth el feledwen wgh mond atyam bochaſſad nekyk
Azerth ne mongya valamely kereztyen embo̊rnek magaat ha
210 criſtuſth elleſeghenek (!) zerelmebe neṃ ko̊uetendj || Ees pilatus
a kereztfara neweth ekkeppen ira Nazareth beli ihūs ſidooknak
kyralya (va) vala irwa ſidowl Go̊ro̊gv̊l ees dyakwl merth az
varoſhoz ko̊zel vala a hel holoth megh fezeito̊ttek vala o̊teth.
Eez neweth kedeglen ſok ſidok megh olwaſaak ees mondnak
vala a papifeiedelmek ees a zerzeto̊ſ ſidook pilatuſnak Ne iriad
ſidok kyralyanak, hanem ezt iriad hogh o̊ mondotta Sidok ky-
ralya vagyok, Felele nekyk pylatus A myth megh irtam megh
yrtam, hogh ez ielo̊n valo iras be telneiek A myth irtam
megh hyhatatlan irtam a vitezo̊k hogh megh fezeyto̊ttek
volna o̊tet weweek o̊ ruhaiat ees theweek neegh felee Ees
az neegh viteznek iuta eg egh benne azeerth mezeitelen az ||
211 az kereztfan fygh vala Ees mynd veerrel megh vero̊ſv̊lth vala
ees feketv̊l vala Azeerth ihūs harom zynv̊ vala Azerth oh
alazatoſ lelek Nezyed the zereto̊deth ihūſth vereſeegnek ken-
nyawal ees laſſad o̊tet zarandokſaggal, harom zynv̊ zazlo̊wal,
Merth ew ziz teſtenek feierſeghe ees oſtoroknak feketv̊ helye
ees vo̊ro̊ſ veernek ky o̊tleſe o̊teth mutatyak harom zynv̊nek ees
a ko̊nto̊s vala varratlan fo̊lo̊l ko̊tho̊th Azerth mondanak a vitezo̊k
egmaſnak, ne meteeliv̊k megh o̊tet hanem veſſo̊nk nylath raytha
kye legen hogh ez iraſ be telneieek mondwan Megh oztaak
een ruhaymath ees rayta vetenek nylath Alwala a neeph
varwan el mulwan o̊teth Megh karomlyak vala feio̊ket ingat-
212 wan || Ees mondnak vala Vav (!) ky megh to̊ro̊d iſtennek tem-
plomath ees harmad napon eſmegh fel tamaztod ha iſtennek fya
vagh zabadohad megh ten magadath Ees zalle maſtan az kerezt-
farol ees hyzo̊nk neko̊d Azonkeppen az papy Sidofeiedelmek
megh mevetyk vala a bo̊lch ees veen ſidokkal mondvan Ege-
beketh megh zabadoytott o̊n magath nem zabadoythathya megh
ha Sidoknak kyralya zalyon le a kereztfarol ees hyzyv̊k o̊teth
Iſtenbe byzotth zabadoha megh o̊tet maſtan ha akarya a Thol-

way eggyk. kynek Geſtas vala newe megh karomla ihūſth
mondvan ha te vagh a xpūs zabadohad megh magadath ees
mynketh Felele a maſik ky ioob felo̊l vala kynek dyſmas vala
newe ees feddi vala az bal felo̊l valoth mondvan Te ſem felo̊d
iſtenth ky azon karhozatba vagh Merth my igazan tetemenyón-
keerth valywk ekkenth || de o̊ ſemmy gonozth nem to̊tth 213
Ees monda ihūſnak vram emleko̊ziel megh een rolam mykoron
iutandaz te orzagodba wgh mond zenth agoſton ky thaneytya
volth o̊teth chak az akky mellete fv̊gh volth Monda neky
ihūs Byzon mondom te neko̊d hogh ma velem leez paradichomba
wgh mond zenth Bernald bodogh azzon kepeben Lathvan Maria
ew fyath hogh ymmar myndo̊no̊ſto̊l fogwa megh fogyatkozyk
vala Ees ſemmyt nem mondvala neky Nehezelven hogh a tol-
waynak zolna ighen megh kezde nehezv̊lny ees mondany een
fyam hallatyk te zood en fylembe nem ko̊nyo̊ro̊lz en raytam
Iuhodnak (?) keſero̊ſeghewel hyedelmneko̊l engho̊meth megh
fogyatkozny hadz ees ala foly vala a veer neegh felo̊l a farol
kezeiro̊l ees labarol a megh zehezeſro̊l (!) ees o̊ orczaiabol
mynden zepſegh ky ko̊lthvala || Merth Mynden embo̊ri 214
allathnal dizeſbnek lattatyk vala ees ymar dyztelembnek
teczczyk vala ees latom vala en magamath el valny to̊le
kyth zv̊ltem vala Merth egeeb ſem vala hanem neko̊m chak
eggetlen egh vala Azerth fogoth vala engo̊meth banath ees
nem vala honnan valmy (!) kewes vigaſagoth venneek O
fyam te el meneſo̊d altal yara az een zyvemeth ees en lelko̊-
meth te zauid megh keſerho̊tenek egho̊meth (!) De mon-
don (!) vala zeretho̊ fyam ky adnaya Een neko̊m hogh een
megh halyak erted eedes fyam Oh en nyawalyas myth tegek
megh hal een fyam Myre nem hal itt vele o̊zue megh o̊ bana-
tos annya Oh zeretho̊ fyam O eggetlen egh edes fyam ne
akary engo̊meth el hadny Avagh hwz vtannad te hozyad hogh
halyak veled ózwe megh Oh halal ne akary Enneko̊m enghedny ||
teen magadath enneko̊m Myndo̊nnek fo̊lo̊tte engheggyed. Ees 215
enneko̊m ky vagyok telyes mynden keſero̊ſegghel zakazd megh
ero̊met, Awagh agh kennak auagh fyammal o̊zue ely megh Oh
en zereto̊ eggetlen egh fyam egetlen egh o̊ro̊mem een lelko̊m-
nek eelete ees myndo̊n vigaſagom teged hogh een halyak megh
maſtan itt ky tegho̊det halalra zv̊ltelek O een edes fyam eſmer-

ied megh te nawalyaſ Anyadad halgaſd megh een ymadſago-
math Illicc hogh fyw megh halgaſſa oͤ elhagyot annyath keerlek
halgaſſ megh engoͤmeth fogagh az te kereztfadra hogh ky (!)
eegh teſtboͤl eelnek eegh zerelmel eegh maſth zeretteek. eegh
halallal halyanak Monda az ſidooknak Oh kegetlen Sidook O
216 nawalyas ſydook ne akariatok ‖ Ennekoͤm Enghedny Meerth
een eggetlen egh fyamath megh fezeitoͤttetoͤk annyath ees megh
fezoͤhetoͤk awagh akar mynemoͤ egeeb kemeen halallal megh
oͤlyetoͤk Oh ennekoͤm merth eleth megh hal Ees oͤduoͤſſeegh
oͤletyk ees foͤldeboͤl ky vettetyk annyanak myndoͤn hiedelme,
annyath fyawal oͤzue el vegetoͤk O dragalatos fyam O kegel-
meſ zvͤloͤttem o ergalmas fyam fogaggyad anyadnak ymadſagath
Ne leegh anyadnak kemeen ky myndoͤnnek myndoͤn koron vol-
tal kegelmeſ, fogaggyad anyadath veled oͤzve az koͤroͤztfan hogh
elioͤn veled halalnak vtanna Myndoͤnkoron Semmy edoͤſb enne-
koͤm hogh teghoͤdeth az kereztfan oͤlelven megh halyak Semmy
nekoͤm keſeroͤb Mynth halalod vtan valo eletoͤm Oh ennekoͤm
zeretoͤ ihūſom ym megh halok hyedelnekvͤl (!) ees Simeonnak
217 toͤre een zywemeth altal verj ‖ Oh ennekoͤm mely banatoſ
atte el meneſoͤd en toͤlem oh en zeretoͤ fyam megh feketvͤle
nekoͤm az nap ees ez velagh megh fogya Oh ennekoͤm Merth
te ennekoͤm atyam, iegeſem, fyam vram ees Myndoͤnoͤm valal
Immar eloͤk atyam nekvͤl iegoͤſoͤm nekvͤl oͤzuegywͤl, magza-
tomtol el puztulok vramtol el valaztatom Myndoͤnth el veztoͤk
Oh en edoͤſ fyam Myndoͤn nekoͤd lehetoͤ te nem akarod hogh
een veled oͤzwe megh halyak Nekoͤm hagh valamely kegeſ
thanachoth, kynek felele ihūs zenth iraſbol mondvan Azzonyal-
lath ime te fyad, vala zenth ianos otth zomorw orczaual myndoͤn-
koron ſirwan olyha azt mondanaya Oh een edeſ anyam ky
gyarlo vagh ſiraſra te tudod hogh arra ioͤttem ees arra zvͤlettem
218 te toͤled emboͤrj teſtoͤtth arra fogattam ‖ hogh kereztfan valtanam
een megh emboͤrj nemzetoͤtth Mykeppen telnenek be az iraſok
akkenth kyth adoth nekoͤm een atyam nem akarodee hogh
megh zenveggem azt harmadnapon nekoͤd dichevͤlwen megh
ieloͤnoͤm halattaymbol fel tamadok Ne akary Sirny. Monda neky
Ime te fyad Ianus, Ees Ianuſnak monda Ime te Anyad. O Ianus
een atyam fya nekoͤd oͤtet hagyom bannyal vele, ſoha el ne
haggyad Neky zolgal ees oͤteth vigaztalyad een kepoͤmbe, Latam

o̊teth bankodny nagh banath ees nagh neheſſeegh zalla een
keſero̊ zv̊vemeth Im halalomhoz ko̊zel vagyok ees megh fogyat-
kozom to̊bbeth ſem elheto̊k Ianus megh o̊lele Mariath mondwan
O banatus anya ergalmaz enneko̊m ees veegh valamy keweſ
ero̊ſſegho̊th || Ees batorſagoth Chriſtuſ lata hogh egmaſth megh 219
o̊leltek. o̊ akkereztſan ſyrwala annya a fo̊ldo̊n ees zenth Ianus
vele o̊zue Oh mely valtſagh neko̊d ziz maria, Ianus neko̊d ada-
tek iheſuſerth zolga vreerth thaneywan (!) meſto̊reerth zebedeus
fya iſten fyaerth tyzta embo̊r tyta iſteneerth, ees az ydo̊to̊l fogwa
az taneywan (!) vewe o̊teth anyawa wgh mond zenth agoſton
hogh azzonyonk marianak megh herwadotth wolth banath mya
orczaya ees zaya megh veero̊ſv̊lth volna xpūſnak vereto̊l Merth
megh chokolyavala az o̊ ſebo̊ſ verenek ceppeneſeeth Tahath
xpūs annyanak mondhatta volna Mynem adatyk ioerth gonoz
Merth vermo̊t aſanak een lelko̊mnek Im een dragalatos anyam
Myth vallok te nemzeto̊dto̊l Een adeek te nepednek kyraly ||
koronath O̊k neko̊m adanak feiembe to̊wiſ koronath Een adeek 220
o̊ kezo̊kbe kyraly vezzo̊th o̊k neko̊m adanak megh awolth nad-
zålath een ruhazam nepedeth neghven eztendo̊igh o̊k engho̊meth
megh foztanak ees ruhamon nylath vetenek Een az kyetlembe
mennawal elteteem o̊keth, o̊k neko̊m az etho̊kerth epeet adanak
Een az ko̊ziklabol vizeth adeek nekyk o̊k engho̊meth eczettel
itatanak Een ky zabadeytam o̊keth egiptom nepenek ko̊zepibo̊l
o̊k engho̊meth helho̊zteteenek keeth tolway ko̊zo̊tth Een o̊keth
ky zabadeitam pharahokyralnak hatalmabol o̊k engho̊meth pon-
ciuſpilatuſnak adanak ym een zereto̊ annyam melyeketh enne-
ko̊m en io teto̊merth adanak merth megh likaztaak kezeymeth
labaymath Ees ruhamon nylath vetenek vgh mond zenth agoſton
hogh xpūs a kereztfan fygwen teſtamẽntomoth || to̊th volna 221
Myndo̊nnek kegeſſeegnek mywelko̊deſeeth ozthwan Apoſtoloknak
haboruſagoth Sidooknak teſteeth Attyanak leelkeeth ziz marianak
vezerlo̊th zenth Ianoſth Az tolwaynak paradichomoth bo̊no̊ſo̊k-
nek pokloth penitencia tarto kereztyeneknek kereztfaat hagya
hatod oratol fogwan kylenczed orayglan ſeteetſegh lo̊n mynd
ez fo̊ldnek kerekſegheben ees megh feketo̊le a nap mynth vela-
gotmya ees kylenczed oran kealta ihūs nagh zowal ees monda
Eeen iſteno̊m een iſteno̊m myre hagyal eel engho̊meth Az oth
allokban nekyk halwan ihūsnak kealtaſath mondnakwala Ilieeſth

hyia ees nekyk mondnak vala had laſſuk ha iliees eel iő megh
zabadoytya őteth Twdwan ihūs hogh myndőnők megh tőkellet-
tek volna hogh iras megh tőkellethneiek Monda Zomehozom ||
222 vgmond zenth Bernald Byzon zomehozol nem vizeth ſem egeeb
nemő venerekőth hanem bynőſőknek ergalmaſ hyteeth kyknek
idueſſegheerth magadat ely kemenyőn kenzatad az időben vala
eczeth (†) az yſoppal kőrnywl tőltekh (?) adaak zayahoz. ees
adnak vala neky innya borth mereggbel ees epeuel megh ele-
győytwen hog be telneiek a *pro*pheta mondaſa Een ethelőmre
adanak epeeth ees een zomehſagomra eczetőth hogh zaiaba vőtte
volna nem akara megh ynnya az vitezők megh mewetyk vala
eleibe menveen ees az eczetőth neky advan mondnak vala neky
Ha te vagh chriſtuſ ſidoknak valaztott kyralya zabadohad megh
magadath Egebek mondnakvala veztegy laſſwk ha el iő elieſ
ees megh zabadoytya őteth Azonkeppen az papifeiedelmek az
veen ſidokkal megh mewetyk vala mondvan Vaw ky megh
223 thőrőd iſtennek templomath ees harmadnapygh || Eſmegh fel alla-
tod ha iſtennek fya vagh zalle maſtan az kereztfarol ees hyzőnk
te nekőd hogh ihūs vőtte wolna az eczetőth monda Be tőltenek
az zenth iraſok Tuggya vala ihūs hogh ő kennyarol myndőn iraſok
mynden peeldazaſok Myndőn mondaſok iſtennek myndőn mondaſa
es parancholatya megh tőkellőttenek volna őn teſtheen myndőn
neheſſeghők, myndőn nemő teſtők myndőn vtalatoſſagh Myndőn
zarandokſagok Myndőn lankatſagok ehſeghők zomehſagokees
hogh Myndőn teſthewel kennak neheeſſeegheeth vallotta volna
nyelwe ſem maratt artatlan, merth vtalatoſ venerekőkkel itataak
Ezőnkeppen megh emezteteek ő teſthe Eſmegh kealta ihūs nagh
fel zowal ees monda Atyam te kezeidbe ayanlom een lelkőmeth
vgh mond Beda hogh criſtus az őrdőgőth az kereztfanak iogyan
224 latta volna azeerth monda || Atyam te kezeidbe aianlom een
lelkőmek (!) wgh mond zenth bernald magaſra haga ees erőſſen
kealta hogh mezzeb hallaneiek ees ſenky magath megh ne
menthethneie de kealtaſnak kőnhullataſth ada hogh embőr vele
őzue tőrne (?) ees az neheſſegnek zawa kyerth myndőnth ez
velaghy allatoth megh feſſleny lattatyk, Főldek yndulnak kőuek
haſadoznak coporſook megh nylnak Templomnak Soporlaha le
zakad, ees menny eeghelő (?) velagoſſagokbol megh ſetetőlnek
chak embőr nem kőnyőrvl kyerth kriſtus megh őletyk ees azth

mondwan feieeth le haythwan. ky bochata zenth lelkeeth Im
templomnak ſoporlaha le zakada fo̊lv̊l mynd ala ees fo̊ld megh
indula ees ko̊zyklaak le zakadozanak ees coporſook megh ny-
lanak || Ees ſokaknak teſte kyk megh holtanakvala feel tha- 225
madanak ees az ſero̊kbo̊l ky io̊wen o̊ feltamadaſoknak vtanna(l)
io̊ienek (!) az zenth varoſba ees ielo̊nenek ſokaknak. Ees cen-
turio oth ky alvala ees kyk o̊ vele otth valanak o̊rizik vala
ihūſt Lathwan fo̊ldnek indulaſath ees egeeb chodakath kyk
leeznek vala, ees hogh kealtaſſal megh holth volna ighen fele-
nek ees dichereek iſtenth mondvan Byzon iſten fya vala eez
ees igaz embo̊r ees mynd az ſokaſſaagh kyk valanak ott ees
varyakwala az chodakath, Lathvan kyk leeznek vala melio̊keth
verikwala ees az varoſba be theernek wala ees o̊ eſmeróy al-
nakvala thawoly to̊le ees az azzonnepek kyk o̊teth ko̊uetteek
vala Galileatol fogwan, zolgalwan neky || Egeto̊mbe mennek 226
vala mariaual ieruſalembo̊l merth az ſidoknak nagh innepo̊k
vala hogh ne maradna o̊ teſte zombatra Merth nagh Inneph
vala az zombath kereek pilatuſth, hogh megh to̊rneiek labokath
ees el temetneiek hogh az innepre oth ne maradnanak Eel
io̊venek a vitezo̊k ees az tolwayoknak megh to̊rek zarokath,
hogh mykoron kedeegh mentek volna ihūſhoz hogh lataak hogh
megh holth volna nem to̊reek megh neky zarayt hanem eggyk
az vitezo̊knek kynek longinus vala newe. Lanchaval ew olda-
lath megh nytha azaz megh o̊klele ees legottan io̊ (v)ala az
ſebbo̊l veer ees vyz ees az viteznek vala vak zo̊me hogh megh
o̊klelte volna ihūſnak oldalath az Lancharol cheppene egh cepp
veer zo̊mere legottan megh nyleek || Zo̊me Ees neky wgh tet- 227
teek hogh olyan zo̊me lo̊n mynth germo̊k voltaban ees olyan
iol lathna ees azeerth benne hywn. annak vtanna martirumſa-
got valla kapadociaba ceſarea neuv varoſba, ees nagh choda
hogh holt teſtbo̊l weer ees vyz io̊ue ky ezt ky latta byzonſagoth
to̊t rola ees igaz neky byzonſaga Ees o̊ twggya merth byzon
a myth mond hogh ty ees higgeto̊k Ezo̊k arra lo̊ttek. hogh
prophetaknak iraſy be telnenek Tetemeth megh ne to̊rieto̊k
o̊ belo̊le. Ees mas iras wgh mond, Lattak kybe gyakdoſtaak
Hogh kedeeglen eſthwe lótth wolna. merth nagh peento̊k vala
Io̊ue neminemo̊ embo̊r aromatiabol kynek vala Ioſeph newe ky
vala Iambor ees igaz embo̊r vala ees ihuſnak vala titkon valo

taneythwanya ſidoknak felelmeerth ees iſtennek orzagath va-
228 rando vala || Eez embo̊r nem enghedo̊tth vala a ſidoknak che-
lekődeſenek ees tanalchoknak be mene pilatuſhoz ees Byzwan
kere o̊tet ees kere o̊teſteth pilatus legottan ada merth tuggya
vala hogh megh holth Ioſeph vo̊th vala Gyolchoth, Iőue ees
leweve ihūſnak zenth teſteeth, ees io̊ue Nicodemus ky ihūſhoz
eleeb io̊twala eiel hozwan nemeſ keneto̊keth mynt zaaz ſonth
volna kyth vo̊t vala ihūſ teſtenek Ees be takarak tyzta gyolchba
ees megh keneek nemeſ keneto̊kkel mykeppen ſidoknak zokaſa
vagyon temeteeſre ees a helyo̊n holotth ihūs megh fezeitetőtth
vala ott keerth vala ees a kerbe (!) vy koporſo, kybe meegh
229 ſenkyth nem temettek vala || Azeerth otth az ſidook innepeiert
temeteek el ihūst ees ioſeph tewe ihūſnak zenth teſteeth o̊nno̊n
vy koporſoiaba kyth ky faragothwala ko̊bo̊l ees az koporſonak
aytoiara nagh ko̊uet tamazthwan ees el mene Valanak otth
thauol nezwen kyk ko̊zo̊t vala Maria kv̊ſſeb zenth iacab annya
ees Ioſeph annya maria. ees ſalome leanya ylwen a koporſo
ellenebe Nezyk vala holotth tenneiek a pento̊k el multwala zom-
batra verrad vala Elmenenek ees alkotanak keneto̊keth hogh
mynth az zombath el mulneiek io̊uenek megh kenny ihūſth Ees
zombaton vezteglenek az parancholat zerenth Maſod napon a
papifeiedelmek ees iraſtudo ſydook go̊lenek pilatuſhoz Ees
mondanak neky Vram Megh emleko̊zto̊nk merth az hyteto̊ vgh
230 mondwala eleuente || harmadnapon fel tamadok Azert o̊rizteſſed
a koporſooth harmad napigh merth ne talantan el io̊nek ta-
neythwany ees el vrozyak o̊teth ees az nepnek azt mongyak,
hogh fel tamadoth halottaybol ees az vtolſo tewo̊lghees gonozb
lezen az elebinel. Monda nekyk pilatus Menyeto̊k el es o̊rizieto̊k
mynth iobban tuggiatok azok kedeegh elmenenek megh o̊rizni a
koporſooth ees pecheettel megh pechetleek a ko̊ueth, Lathwan ziz
maria hogh el akarnaiak temethny ihuſt es mykoron az kerezt-
farol le akaryak vala venni Monda nekyk Laſſan vegeto̊k iſten-
nek newe hogh maſzor ky ne o̊tlyek en fiamnak veere Mynth
231 le vo̊tteek volna Legottan veue o̊teth || o̊lebe a fo̊ldo̊n ylwen
hol vele bekelyk vala hol neky zolvala hol feiet hol orczaiat.
hol kezeit hol labayt ees o̊ derekat megh kemenyeitwen cho-
kolya vala ees mongya vala Oh en fyam neko̊m myre nem
felelz Nemde ezee atte aldoth zaad ky ſidoknak choda-

kath edeſen prędicalvala kezeetth chokolwan ees mondwan Oh en zerető fyam Nemde ezo̊kee atte kezeid kyk Sidoknak chodakath teeznek vala, Labait bekelven vgh mondvala Nemde ezo̊kee allabak kyketh a ſidok gyakorta ymadnak vala Nemde ezee az oldalak awagh derekad kyth ely yghen zeretnek vala Ees kemen kenokath thewen egeeb nemo̊ teſto̊do̊n, ees mynden tagyara kylemb kylemb ſiralmakath tezo̊n vala || Ees anny vala az 232
ſiralm ees ko̊nveknek hullaſa hogh o̊ zenth fyanak teſteeth a werbo̊l vele ky moſta vala

Immar hogh el akarnayak temetny Nicodemus ees Ioſeph, Semmy keppen az o̊ kegyo̊s annya nem haggya vala hanem wgh mondwala meegh eegh keueſee Megh haggyatok enneko̊m hogh ſyraſſam awagh ſirathaſſam o̊teth vagy o̊ orchaiath be fo̊dteek a wagh takartaak mondotth O en baratym ne temeſſeeto̊k meglen el o̊teth, aggyatok o̊tet az nyawalyaſ annyanak hogh ymar tarthaſſam o̊tet meghalvaia ees ha el akariatok o̊tet temethny temeſſeeto̊k annyathees el fiawal ees mynd a ko̊nyo̊l (!) allok ſirnak vala Incab annyanak banatyan awagh keſero̊ſeghen honnem a fywnak ſerelmen || Iolleheth alygh Zolnak vala banatheerth ees ſiraſeerth demaga mondnak vala akkyk 233
oth alnakvala. Oh azzon kero̊nk tegho̊deth elego̊geel keſero̊ſego̊n haggiad el temethno̊nk *o*teth Maria kedeglen ſemmykeppen nem valhatyk wala megh o̊ zenthfyatol. hanem ero̊uel o̊tho̊le el weweek ees el temeteek o̊teth completanak ideien El themethven Immar annya fekzo̊n vala az ſero̊n awagh az koporſon keze el teryeztwen ees wgh mond vala Aldotth leegh en zereto̊ fyam ees aldotth legen a they akkyth neko̊d attam ees aldotth a gymo̊lch ees myden munka kyt te veled to̊ttem Een zereto̊ edeſ fyam Tahat zenth Ianos keſero̊ ſeraſſal fel emele annyath ees haza viue || Ees ſok azzonnepek keſerykvala o̊teth 234
ſirwan

Azerth gondotyatok mynd Mykeppen mardoth (!) zizmaria puztulvan ew fyatol hyzo̊m hogh mykoron Zenth Ianos hyyavala o̊teth tahath ziz maria nagh keſero̊ ſiraſokath tezen vala mondvan Nem een zereto̊ fyam zawa eez Nem eggetlen eggen (!)

zawa eez Azeerth eez anyath azaz chriſtuſnak keſerweſ zyleiet keerywͤk hogh mynketh byneſeketh ayanlyon ew zerethoͤ zenth fyanak ky aldotth oͤroͤkkoͤl oͤroͤkke

Amen

Ezoͤr oͤtzaz hatod eztẹndoͤbe zenth vilhelmus napyan ||

Kezdetnek ayoitatus gondolatok awagh ymad- 235
ſagok mynden orakra ees elo̊zo̊r completara

veternye elo̊tth

VRam ihūs chriſtus ky az te halalodnak elo̊tte weero̊ſ vero̊k-
kel vereito̊zel Agh enneko̊m ez elettnek nyawalyaſſagaban ve-
led vereito̊zno̊m. hogh hewſagos nywgodalmal el ne lankaggyak.
hanem az een orczamnak veerceben te veled eelyek elo̊ kenyer-
rel. Ees a te vereiteko̊dnek dragalatos vrwſſaga vigazyon megh
enghemeth koorth. Ees helho̊zteſſo̊n a mennyei vdwarba. Ees
ky akaral iudaſnak apolgataſanak myatta az kegetlen ſydok-
nak kezeben adathny Ees vitethny ko̊to̊zwen annas hazahoz.
Hogh az o̊ro̊k halalnak ko̊teleith my rolonk el venneed: Keer-
lek teghedeth ne akary enghemeth adny az een ‖ ellenſeghym- 236
nek kegetlen kezyben Ees zaggaſſad megh az een veetko̊zo̊tth
lelko̊mnek o̊ ko̊teleith. hogh batorſaggal kealthaſſam. dauid
prophetanak mondaſath. Megh zaggataad vram iſten. az een
ko̊teleimeth, Annak okaerth dicherethnek aldozattyawal aldozom
te neko̊d Amen

veternenek ideien

VRam ihūs xpūs Ky ewnek ew vadaban Annaſnak elo̊tte
az alnokſagnak zolgayatol az archwl chapaaſth el zenvedeed Ees
enghedeed tennen magadath ko̊to̊zwen kayfaſhoz vynny. Ees mynd
eeth altal ſol (!) bozzuſagokath ees nyawalyaſſagokath zenvedeel :
Keerlek aggyad enneko̊m bo̊no̊ſnek. Hogh az te zenth newednek
dicho̊ſegheerth haſonlatos bozzuſagokath o̊rwengek zenvedny Hogh
eerdo̊mlyek o̊ro̊k o̊ro̊mekkel elny (Amen) ‖ Ees Kerlek hogh a te 237
kegeſſego̊ſ zo̊meiddel kykkel peto̊rth az megh tagadaaſnak ideien
tekeenteed, engo̊met nyavalyas gyarlo byno̊ſth Gyakorta megh

thekench. ky theghedet megh tagattalak gonoz gondolatymmal Bezedimmel myvelko̊detymmel Ees tunyaſaghymmal Hogh eſmeerheſſem megh en az en fogyatkozaſymath ees tarthaſſak penitenciat ew rolok Hogh ekkeppen bochanatoth ees malaztoth nyerheſſek te nalad Amen

E l ſ o̊ o r a n

VRam ihūs xpūs ky napnak elſo̊ horayan enghedeed te magadat ko̊tho̊zuen vyny az Sidoknak go̊leko̊zetibe Ees ſok bozzuſagoknak ees bozzubezedo̊knek vtanna kayphaſtol pilatoſhoz akaraal vitetny. Holotth az ſidoktwl gonoztewo̊nek ees
238 halalra meltonak iteelteteel, Ees ſokakban || Vadoltataal hamyſſan Ees pylatoſtol herodeſho̊z vitethny. ees otth vadoltatny. ees bolondnak akaral aleitatny. ees megh vtaltathny. ees feyeer ruhaban zenvedeed magadath megh chufolny. Annak vtanna ezo̊nkeppen megh chufoltatvan ees feyeer ruhaban o̊lto̊ztetẃen. eſmegh pylatoſhoz bochattataal Kerlek teghedeth agh enneko̊m bozzuſagokath ees bozzubezedo̊keth az te zenth newednek dicho̊ſegheerth (ke) Bekeſegghel ees o̊rvendeto̊ſſeghel el zenvedno̊m Hogh een ielo̊heſſem (!) o̊ruendeto̊ſſegghel az te zenth zyno̊d elo̊tth Ees nezheſſem myndo̊nkoron az te kewanatoſ orchadath Amen

h a r m a d o r a n

VRam ihūs xpūs ky napnak harmad orayan Akaral my ero̊tto̊nk megh oſtoroztathny zabadoh megh engho̊meth az o̊ro̊k
239 haragnak || oſtorytol Melyeketh een eerdo̊mlo̊ttem Ees az te zenthſegho̊ſ feyednek ſanyargataſynak myatta. melyeketh zenvedeel az koronazathnak ideien Sanyargaſſad megh az een elmemeth Hogh az arto genyero̊ſego̊keth el tauoztathaſſam. Ees ky ſokkeppen megh chufoltataal, ees veghezetre hal(a)ra (!) karhoztatataal, Aggyad hogh tawoztathaſſam el pokolbely o̊rdo̊gnek chufolaſath. ees az o̊ro̊k halalth. Ees viſeleed vram az te ko̊ro̊zto̊deth. Aggyad neko̊m ees vram iſten viſelno̊m Az een ko̊ro̊zto̊meth Ees tegho̊deth ko̊uethno̊m. Az enymeth mondom ky az een bo̊no̊meth illety, kyth ayeitatoſſaggal ees zabad akarattal fel vezóк, hogh ennek myatta iwſſak az o̊ro̊k dicho̊ſegre Amen

hatod oran

VRam ihūs xpūs ky napnak hatod orayan Az kereztfanak
elôtte myrrawal awagh merôgghel elegyeitôt || Borral itataal 240
ees te ruhaidtol megh foztataal ees az te kezeidben ees laba-
idban kemenſegôſ vaſzeghekkel altal vereteteel ees kegôtlenẘl
az kôrôzthfahoz zeghezteteel ees az kôrôztfan fygwen ſokaktol
megh karomlatal ees megh chufoltataal eſmegh (czettel) eczettel
itataal Aggyad ennekôm vram iſten ky az en bôneymerth az
gôtrelmeth eerdômlôttem hogh te read neezven myndônôſtôl
fogwan teſtbe et (!) lelôkbe megh ſanyargattaſſam hogh myndôn
bozzwſagh ees bozzubezeed ees gyalazath megh vtalwan te
veled az kôrôztfahoz zegheſſem hogh ſemmyt ne zereſſek hanem
tegôd megh fezôlth xpūſt Amen

VRam ihūs xpūs ky napnak kylenczed orayan kôrôztfan
fv̊gghel ees nagh felzowal kealthwan atyadnak kezeiben ||
Ayanlad az te Zenth Lelkôdeth Ees feied lehaytwan azon te 241
zenth lelkôdet ky bochataad ees megh halwan az viteeznek
lanchaya altal veveed az te zenth oldaladnak ew ſebeeth kerlek
vram iſten meltoly maſtan ees myndônkoron az een lelkômed (!)
nalad ayanlwan tartanod ees meltoly az zywemeth zeretethnek
tv̊zewel (al) megh gherieztenôd ees meltoly az een zywembe
az te teſtôdnek ew ſebeyth be nyomnod hogh ezóknek myatta
zertelen gondolatokath az een zywembôl ky rekeztheſſek ees
ennek vtanna az een eletômnek veghen az een lelkômeth az
te zenth kezeidben ayanlhaſſam hogh meltolyad ôteth az angya-
lokkal helhôztethny Amen

VRram ihūſxpūs ky vechernyenek ydeien Ioſephnek altala
az kôrôztfarol az ew karyay kôzôtth || Akaral le vetethny Ees 242
az the zomoruſagoſ anyadtwl ees egeeb baratydtol Sirattataal
Kerlek, teged, engômeth naponkenth yozagokban enghegh ôreg-
bv̊lnôm ees aggyad hogh az bv̊nôketh kykeerth megh fezeiteteel
ees kykerth wgh mynth vyonnan megh fezeitetôl, megh ſyrath-
van ees el hagwan eerdômlyelek teghôd az kereztfarol le ven-
nôm. ees theghedeth mykeppen az dragalatoſ myrranak ew
kôthôlekeeth az een zerelmemnek karyay kôzze zoroytanom.
holoth een zeretôm meltoly myndenkoron megh maradny ees

meltoly engoͦmet oͦrizny pokolbely oͦrdoͦghnek ew toͦrytoͦl hogh
ſe itth ſe az maſ velagon toͦled el ne zakadhaſſak Amen ||

243 *V*Ram ihūſ xpūs Ky kompletanak ydeien dragalatoſ kene-
toͦkkel Akaral megh kenettethny gyolchban ees egeeb lepoͦdoͦben
akaral be takartathny ees te anyad ees egeeb baratyd ſyrwan
temeteſre akaral vitethny ees el temettethny kerlek teghoͦd
vram iſten aggyad ennekoͦm hogh draga kenetoͦkkel teghoͦd
megh kennyelek buzgoſagoſ aieitatoſſagomnak ees yo eletoͦmnek
myatta Gyolchban ees lepoͦdoͦkben tegoͦd be takaryalak tyzta-
ſaguſ kewanatomnak ees tyzta lelky eſmeretoͦmnek myatta
ſyraſſalak teghoͦdeth penitencia tartaaſnak ees raytad valo koͦnyoͦ-
roͦletnek myatta ees hordozyalak karomon zeretetboͦl ees alaza-
toſſagbol zarmazotth myvelkoͦdethnek myatta ees temeſſelek el
theghedeth az en zywembe gyakorta valo megh emlekoͦzethnek
244 myatta || Hogh een ees tenekoͦdh el temetoͦtth te veled eerdoͦm-
lyek ywthny az fel tamadaaſnak dychoͦſeghere Amen

Dicheretoͦketh ees hala adaſokath adok tenekoͦd oͦroͦk myn-
doͦnhato Iſten az een teroͦmteſoͦmnek ayandekyrol kyben enne-
koͦm meltalan zolgalo leanyodnak teſtoͦt ees lelkoͦth attaal ees
engoͦmeth az te haſonlatoſſagodra ees zemeliedre teroͦmteel ekoͦ-
ſoͦn ees kereztyenoͦknek koͦzybe zamlalal Az een oͦth erzekoͦn-
ſeghymbe ekoͦſoͦn ees telyeſoͦn zerzeel, myn*doͦn* oktalan teroͦm-
toͦtt allatoknak foͦloͦtte helhoͦzteteel az te zenth angyalodath
mennyorzagbol meſtoͦrẘl ees zolgawl nekoͦm adaad ees engoͦmet
245 naponkeenth veetkoͦzoͦtth ees az te || Parancholatodath megh
toͦroͦoͦth megh nem goͦtreel hanem ergalmaſſaggal enghoͦmeth
magam megh feddeeſre varal kegeſen megh hywal malaztoth
eerdoͦmoͦmnekẘl adaal az eletoͦth ees ergalmaſſagoth kyth az te
valaztottydnak oͦroͦktoͦoͦl fogwa zoͦzzel (!) ennekoͦm ees ighereed
Mely adomanyokeerth ees ayandekokeerth Felſegoͦſ iſten legen
dichereth ees dichoͦſeegh tenekoͦd mynd oͦroͦkkoͦl oͦroͦkke Amen
O Iheſus kriſtuſ tegoͦd zeretoͦknek oͦroͦk edoͦſſeghe myndoͦn
eroͦmeth felyẘl mulando vigaſaagh ees kewanath Bynoͦſoͦknek
246 iduoͦſſeghe ees zeretoͦie ky the genyeroͦſeghed mondod || Emboͦ-

roͤknek fyawal lenny Emboͤroͤkeerth emboͤrre loͤoͤl ydoͤnek veghe-
ben emlekoͤziel myndoͤn gondolatydrol ees melſeghoͤs zomorw-
ſagodrol kyketh emboͤrj teſtben zenvedeel, idweſſegoͤs kenod
ideienek eloͤtte Emlekoͤzieel megh az banatrol ees keſervͤſegroͤl
kyth lelkoͤdben tennen magad valwan zenvedeel Mykoron vtolſo
vachoran taneythvanydnak te teſtedeth ees veroͤdet adaad ees
labokat megh moſaad ees edoͤſoͤn ewketh vigaztalwan oͤnekyk
rokonvalo kenodath eloͤre megh mondaad Emlekoͤziel az rezke-
tegſegoͤdroͤoͤl kyketh te genyerwͤ teſtoͤdben kereztfanak kennya
eloͤtth zenvedeel Mykoron harom ymadſaagh vtan ees veroͤſ-
veroͤd vtan tulaydon thaneyvanyodmya (!) el arultatolwala ees
valaztotth || Neped myath megh fogtatolvala harom byro myath 247
hamyſſan iteeltetoͤlvala valaztotth varoſban hwſueth idoͤben teſ-
toͤdnek veraglo yfywſagaban artatlanul karhoztatolwala hwzat-
tatolvala tazigaltatolvala hagyaptatolvala tulaydon ruhadbon (!)
foztatolvala, ydegoͤn ruhakkal ruhaztatolvala Nyakaztatolvala nya-
kon chapáſſokkal ees archulchapaſokkal verettetoͤl vala ozlophoz
koͤtoͤztetoͤl vala oſtoroztatol vala, toͤviſkoronaval koronaztatol vala,
Naddal agyon verettetoͤl vala, ees zamtalan patwarokkal zaggattatol
vala, Kerlek ez eloͤoͤl mondoth kenydnak kyketh kereztfanak eleyn
vallal emlekoͤzetyerth Aggyad nekoͤm byneymnek bochanatyath Ha-
lalomnak eloͤtte zyvemnek byzon toͤroͤdelmeeth tyzta gyonaſth mel-
tanvalo eleghtetelth Ees myndoͤn byneymnek bochanatyath Amen ||

O Ihūs Angyaloknak Byzon zabadſaga genyerwſegnek 248
paradichoma Emlekoͤziel megh az iedeſroͤl ees irtozaſrool kyth
zenveczvala Mykoron mynd the ellenſeghyd mykenth eroͤs oroz-
lanok teghoͤdeth koͤrnywl foganak ees hay nyeueſoͤkkel poͤgdoͤ-
ſeſoͤkkel koͤroͤmleſoͤkkel ees egeeb hallatlan bynoͤkkel tegoͤd edes
xpūs ihūs zomorwytanak ees myndoͤn ghenyet bezeeddel keſerw
vereſegoͤkkel kemen kenokkal vram ihūs kykkel teghoͤdet mynd
te ellenſeghyd illetenek Kerlek teghoͤdeth o ihūs xpūs hogh
mench megh enghoͤmeth myndoͤn ellenſeghymtoͤl lathatoktol es
lathatatlanoktol ees aggyad ennekoͤm te zarnadnak arnyeka
alatth te ydueſſeghoͤdnek oltalmath Amen ||

O Ihūs vilagnak gyaratoya (!) zyveknek edoͤſſeghe elmeek- 249
nek(nek) nagh laſſuſaga kyth ſem egh merteek igaz kerekſeg-
ghel megh nem meerheth ky foͤldeth arazodban (!) be rekeztoͤd
Emlekoͤziel keſerw kenodrol ees zerelmedroͤl kyth zenvecz vala

io ihūs mykoron zenth kezeideth kereztfahoz tompa zegghel
elezteeb be zeghezeek ees te genyerw labaydath altal furak
merth nem valaal illendo̊ o̊ akaratyoknak, ſem tegho̊d illetny
meltok valanak. ſerelmet ſerelmedre te ſebeidnek adanak ees
oly kego̊tlenẘl hwzanak ees kyſezeitenek kereztfanak hozyaban
ees zelere hogh myndo̊n te taghydnak yzy el fero̊lnek (!) vala
keerlek tegho̊deth keges ihūs edo̊s xpūs. Ez zenth ees keſerw
kereztfan valo zerelmednek nyomorwſagaerth hogh aggyad
250 enneko̊m te || felelmedeth Ees zerelmedeth Amen

O Ihūs mennyey orws Emlekóziel az faydalmrol, ſebo̊kro̊l
Ees ſerelmro̊l kyth kereztfanak magaſſagan akaztofara emeltet-
ven zenvedeel myndo̊n taghydban el zakadozwan kyknek ereie
igaz allaſban eggyk ſem maradothvala vgh hogh ſemegh ſerelm
te ſerelmedho̊z haſonlatos nem leletyk vala Merth talpadthwl
tetedyglen nem vala te benned egheſſeegh ees tahath myndo̊n
ſerelmed el feledwen atyadath elenſeghyderth kegyo̊ſo̊n ymadad
az mondvan atyam bochaſſad megh nekyk merth nem tuggyaak
myth teeznek Eez ergalmaſſagodeerth ees ez zerelmednek emle-
251 ko̊zetyerth enghegyed neko̊m || Kegyo̊ſ ihūs xpūs hogh te
keſerw kenodnak eez emleko̊zety legyo̊n neko̊m myndo̊n Byno̊m-
nek bochanatya Amen

O Ihūs o̊ro̊k feno̊ſſegnek tyko̊re emleko̊ziel az zomorwſag-
rol kyth vallal mykorth te nagſagodnak tyko̊rebe megh nezeed.
te valaztottydnak, kenaydnak erdo̊me myatth o̊duo̊zwlendo̊knek
o̊duo̊zóletiketh ees gonozoknak halalatlanſagoknak myatta kar-
hozatyokath Kywel myneko̊nk el vezteknek ees keeto̊s byno̊-
ſo̊knek tahath kenyerwleel ees ielo̊nnen az ergalmaſſagodnak
myatta kyth a kereztfan tegho̊d vallo tolwaynak Eezth mond-
wan Ma velem leez paradichomba Kerlek tegho̊deth keges xpūs
hogh teegh Eeen velem ees ergalmaſſagoth en halalomnak ide-
ien Amen ||
252 *O* Ihūs zereto̊ kyral ees myndo̊no̊ſto̊l kevanatus Baraath
Emlekóziel banatodrol kyth vallal mykoron mezeitelen ees nya-
walyaſwl a kereztfan fyggheel ees myndo̊n te baratyd ees
eſmero̊yd te elleno̊d allapanak ſenkythteghód vigaztaloth nem
lelz vala edes ihūs hanem chak te zereto̊ zyledeth lelkenek
keſerwſegheben te melletted hywſegghel alloth kyth te taneyt-
wanyodnak ayanlaal eezth mondvan Azzonyallath yme te fyad

az taneytvannak kedyglen, yme te Anyad Kerlek teghedeth
kegeſ xpūs ez banat ſerelmenek terhe myath, ky tahat ew
lelkeeth alta (!) iara hogh ko̊nyo̊rwl en raytam myndo̊n bana-
tymba ees getrelmembe teſtiekbe ees lelkyekbe ees aggyad een
neko̊m || te Vigaztalaſodath myndo̊n banatomnak ydeien Amen 253

O Ihūs zyveknek edo̊ſſeghe elmeeknek nagh kewanſaga
az eczetnek ees mero̊gnek keſero̊ſegheerth kyth my eerto̊nk
halalodnak ideien zenvedeel ees koſtolal enghegyed enneko̊n
te zenthſego̊s teſto̊deth ees verődeth hozyam vehethno̊n (!) een
lelko̊mnek orwſſagara ees vigaztalaſara Amen

O Ihūs ky wagh merhetetlen kego̊ſſegnek kwtha ky mel-
ſego̊ſ zeretethnek aieitatoſſagabol kereztfan mondad zomehozom
Embo̊ri nemzethnek o̊duo̊ſſegheeth keerlek Gheriezied kegelmeſ
xpūs my kewanatonkath myndo̊n to̊kelleto̊ſ dologra ees teſty ||
keuanathnak Zomehſagaath ees ez velaghy żeretethnek buzgo- 254
ſagaath myndo̊no̊ſto̊l megh hywo̊hed ees megh olchad Amen

O Ihūs kyraly ero̊ ees (me) elmebeli nagh vigaſaagh
emleko̊ziel nyomorwſagodrol ees ſerelmedro̊l ky zenvedeel My-
koron halalnak keſerwſegheerth ees ſidoknak o̊ro̊leſeerth ſok
ko̊nw hullataſſal magadath atya iſteuto̊l el hagyothnak kealtad
ezth mondwan Een iſteno̊m een iſteno̊m myre hagyal el enghő-
meth Eez nyomorwſagodeerth teghődeth io ihūs kerlek hogh
een halalomnak nyomorwſagaban ne haggh el engo̊meth een
vram iſten Amen ||

O Ihūs kyraly ero̊ Alpha et o kenet ees iozagh myndo̊n 255
keeppen, emlekőziel hogh teteétto̊l fogwan labad talpayglan te
magadath (az) mo̊ ero̊tto̊nk a kenzevedeſnek (!) melſegho̊ſ vizebe
be mereiteed Te ſebeidnek zeleſſegheert ees hozyvſagaert, Ta-
noh engo̊meth bo̊no̊kbe el merrẘlteth az igaz zerelm mya o̊riz-
no̊m te ighen zelo̊s parancholatodat Amen

O Ihūs irgalmaſſagnak merteekhetetlen melſeghe Keerlek
tego̊det te ſebeidnek melſeghe mya kyk te ziz teſto̊det altal
folyaak tetemeideth ees velo̊idet ees belydet altal hataak hogh
engho̊meth bo̊no̊kbe el merẘltet ky mero̊h ees eel reych te
ſebeidnek melſegheben a the haragodnak || Zyne elo̊l myglen 256
el mulyk te haragod een vram chriſtus ihūs Amen

O Ihūs Bizonſagnak tẘko̊re Eggeſſegnek iege zeretethnek
ko̊tele Emlekőziel the zamtalan ſebeidnek ſokſagarol kykkel

feiedto̊l fogwan labyd talpayglan megh ſepho̊tteel ky ſerelmnek
ees ſereſnek nagſagaath te zizeſego̊ſ teſto̊dbe zenvedeel my
ero̊tto̊nk kegyo̊ſ ihūs Mytt kelle to̊bbeth tenno̊d kyth megh
nem to̊o̊l Keerlek teghedeth kegeſ ihūs Iryad megh a te draga-
latos vero̊ddel myndo̊n te ſebeideth een zyvembe hogh azokban
olvaſſam te zerelmedeth ees een eleto̊mnek veghezetiglen zo̊net-
len maraggyak hala adaſokban Amen ||

257 *O* Ihūs ero̊s Orozlan Halaltalam (!) ees go̊zhetetlen kyral
emleko̊ziel ſerelmedro̊l kyth zenvedeel mykoron myndo̊n te
zyno̊dnek ees teſto̊dnek erey myndo̊no̊ſto̊l fogwa (!) megh fogyat-
kozanak ees feied le haytwan halalos ſerelmeddel mondaad
Megh to̊kelleto̊tth Ez nyomorwſagodnak ees keſerw ſerelmednek
myatta vram ihūs xpūs ergalmazy enneko̊m halalomnak vtolſo
to̊kelletyben Mykoron een lelko̊m megh zomorodyk ees megh
haborultatyk Amen

O Ihūs felſego̊s atyanak eggetlen eegh fya ees o̊ allatya-
nak feno̊ſ abraza emleko̊ziel az bizodalmaſ ayanlaſodrol kyvel
te lelko̊deth atyadnak ayanlad ezt mondwan Atyam te kezyd-
ben aianlom een lelko̊meth Ees teſto̊d megh zakadozvan Nagh
258 ero̊ſ kealtaſſal zywed || Megh zakadozwan te ergalmaſſagodnak
bely megh nylwan my ero̊tto̊nk valtandokeerth lelko̊deth ky
bochatad Te dragalatoſ halalod mya keerlek tego̊deth zento̊k-
nek kyralya ero̊ſeych engho̊meth o̊rdo̊g ellen eez velagh ellen
ees vero̊m ellen allany hogh tyzta zywel ez velagnak megh
halwan teen magadnak eelyek ees halalomnak vtolſo ydeien
fogagyad te hozyad een terendo̊ zankyveto̊tth ees el idego̊-
mvlth (!) lelko̊meth Amen

O Ihūs Bizon ees thero̊mto̊ zo̊lo̊to̊ke Emleko̊ziel te zapora
ees bewſego̊ſ veero̊dnek hwllaſarol kyt te mykenth megh facharth
zo̊lo̊ febo̊l bewo̊n ky o̊tteel mykoron kereztfaan Saytooth teen
magad nyomal ees vitezy czvczaual te oldalad megh o̊klelwen
259 myneko̊nk veerth ees vizeth ſenko̊leel (!) wgh hogh chak || Egh
kychyn cheppeneth veer the benned ſem marada Thahath az
vtan mykenth mirranak ko̊tho̊leke magaſra fel akazthatwan
genyerw teſto̊d megh heruada ees the chontydnak veley megh
azanak eez keſerwſegho̊s kenodnak myatta ees draga vero̊dnek
ky o̊tleſeerth een ergalmaſſagus vram keges ihūs fogagyad een
lelko̊meth te hozyad een halalomnak ideien O edo̊s ihūs Sep-

ho̊ſſed megh een zywemeth hogh penitencianak ees zeretethnek
ko̊nvey legenek ewy ees napy kenyereym ees fordoh engo̊meth
myndo̊no̊ſto̊l te hozyad hogh een zyven (!) legen teneko̊d o̊ro̊k
lakodalm ees nyayaſkodaſom lego̊n neko̊d kellendo̊ ees fogana-
tus letelnek veghezety || Oly dicheretos hogh ez eletnek vtanna 260
een kegelmes ees ergalmaſ vram Ihūs xpūs elo̊ iſtennek fya
Myndenhato iſten Atyanak ees zeplo̊telen ziz marianak fya
eerdo̊mlielek tegho̊deth lathny ees dicheerny o̊ro̊kwl o̊ro̊kke
Mynd te zentyddel egeto̊mbe Amen

*V*Ram Myndo̊nhato atya o̊ro̊k iſten engheggyed enneko̊m
hogh te zenth fyadnak vronk ihūſcriſtuſnak o̊ zenth teſteeth
veheſſem een lelko̊mnek o̊duo̊ſſeghere neko̊d kellemeto̊s aieita-
toſſaggal Myndo̊n bo̊neymnek bochanatyara Amen ||

*V*Ram ihūſcriſtuſ az een zyuemeth a the ſebeiddel ſebo̊ſo̊- 261
hed megh Az een elmemeth a te veero̊ddel (†) rezo̊go̊hed megh
hogh valahowa magamath fordoytom myndo̊nkor tego̊deth laſ-
ſalak megh fezwlwe ees valamyth latando̊k neko̊m teſſeek az
te vero̊ddel megh vero̊ſẘltnek hogh ygh ez zerrel myndo̊no̊ſto̊l
read igeko̊zuen ſemmyth to̊letto̊l megh valvan ne talalhaſſak
hanem chak a te ſebeideth lathaſſam Ne zo̊nnyeek az en zyvem
io ihūs mygnem tego̊deth megh talal ees ew megh elego̊dyek
holoth megh nywgogeek holoth az ew kewanſagath megh ve-
ghezye Amen ||

O Edeſſego̊ſ ihūs O ighen zerelmes ihūs te een velem 262
keerlek megh maragh eez eiel en velem nywgogyal ees ſonha
az een zywen (!) el ne alogeek de koronkeed te hozyad vi-
gyazyon teghed yelo̊nvaluad laſſon ees myndo̊n gonoztol ma-
gaath megh oggya engo̊meth angyal o̊rizyo̊n Innen az ſathan
eel fuſſon ees chak te ihūs it maragh ky koronkeed engho̊meth
megh o̊rizy ees az kyketh een zereto̊k fogagyad te hozyad az
zywnek agyaban nywgoſſad Sem engho̊m ſe o̊keth el ne hagh
de megh aldwan oltalmazyad ees o̊ro̊kke megh tarchad ko̊nyo̊r-
gheſſed ees o̊rizied Amen ||

A Te faydalmadnak fogladlattyaban (!) melyeth az een 263
faydalmameerth ees az een bo̊neimnek megh feeddeſeerth zen-
vedeel vram ihūs xpūs Mynd ko̊zo̊nſego̊ſ byno̊kro̊l bankodokkal
ees penitenciatartookkal ees tego̊deth igaſſagba kereſo̊kkel

vadolom teneko̊d myndo̊n byneymeth tetemeenzerenth valo
veetko̊zetymeth ees yoknak el hagyaſyth awagh nem tyztan
ees twnyan valo myelko̊detimeth Mykeppen te o̊keth eſmero̊d
zam zerenth, therhe zerenth ees mertecleto̊ſſeghe zerenth ees
vadolom az een eleto̊mnek el vezto̊tth napyth kykben een
tegho̊d megh bantottalak ees a te dicho̊ſego̊deth megh ko̊ſſebey-
to̊ttem ees te to̊led felſegho̊s iotol el eſtem ees baratomat eſetre
264 vontam || Fogagyad Azerth vram myndo̊nhato iſten az en gyar-
loſagoſ eleto̊mbo̊l az een eztendo̊ymnek megh maradekyth Az
napokrol kedeglen kyketh gonozwl elwem, eel vezto̊ttem mel-
toly theredelmes ees alazatos zyweth adny, merth az een napym
el haylottanak ees gymelch nekwͤl el multanak Lehetetlen
dologh hogh azokath megh thero̊hem de legen kellemeto̊ſ te
zenth felſego̊dnek hogh thereytheſſem megh o̊keth az en leko̊m-
nek (!) keſero̊ſeghebe vram az een gyarloſagomnak vtalatos
melſeghe hya te ergalmaſſagodnak felſego̊ſ magaſſagaath Ne
tartoztaſſad megh azeerth haragodba atte ergalmaſſagodath ees
265 atte ky mereythhetetlen ergalmaſſagodnak || ew kwth feyeeth
Az en Byneymerth ne haggyad en hozyam megh fogyatkozny
ky ergalmazz myndo̊no̊kkel ees ſemmyt nem gywlo̊lz ew ko̊z-
zo̊lo̊k kyketh tero̊mto̊ttel el halgathwan embo̊ro̊knek ew byneith
a penitenciaerth Tulaydonſagod felſego̊ſ iſten teneko̊d a byno̊-
keth megh bochathnod ergalmazy enneko̊m Maſtan vagyon een
edes vram tero̊mteem az malazthnak ees ergalmaſſagnak ydeye
ees myglen az megh feddeeſnek lezoͤn ydeye aggyad az megh
aldaſnak dycho̊ſegheeth eerdo̊mleno̊m hogh halalomnak ydeyen
Ne illeſo̊n engho̊meth az o̊ro̊k atoknak ygheye Agyad vram az
een gonoz zokaſymath el hagnon (!) ees teneko̊d keduef myel-
266 ko̊deto̊keth tenno̊m hogh en (†) || Een eleto̊meth kyth edeeglen
bynben elmulattam te ſegho̊delmeddel innegtoua a te akaratodba
foglalyam hogh holott a veto̊k bewo̊lko̊do̊tt Ott ymar incaab
bewo̊lko̊ggyeek a malazt ees keerlek tego̊deth tennen magadad-
eert (!) ees a the kegeſſego̊s anyaadnak dicho̊ſego̊s ziz maria-
nak zerelmeert ees mynd a the ſok zenthydnek ees valoztot-
tidnak eſedo̊ſeſeerth (!) hogh bochaſſad megh enneko̊m myndo̊n
byneymeth ees fogyatkozaſimat ees ne vezeeſſ el engo̊met az
een alnokſaghymmal ees ne tarchad megh haragodwan een

halalomnak ydeiere az een gonoſſaghymath Emlekőziel megh vram ihūs xpūs merth nem twlaydonod nekőd el veztenőd valamyt azok kőzzől kyketh || a the Zenth atyad Eenghedőtth 267
te nekőd de tulaydonod te nekőd ergalmaſſagoth ees kegelmeſſegőtth tennőd Senkyth el nem veztenőd de myndőnőketh iduőzőitenőd Mert bochatott tegődeth atte zenth atyad ez velagra Nem ez velagoth megh iteelnőd, hanem hogh eletőtth nyeryőnk te myattad hogh leegh my erőttőnk nem my ellenőnk Ammyvel my tartozonkvala vram azt te megh fyzetced Ammyth veetkőztőőnk vala te arrol zenvedeel Ammyth twnyan el hattonk vala te azt megh telyeſeyteed Haznalyom (!) azeert vram myndenhato iſten Maſth ees az een vtolſo napymon a te tőkelletős eleegtetelőd a the keſerwſegős halalod ees a te ky őtlőtth zenth veerődnek ew Iutalma || Haznalion te eleegtetelődnek 268
emlekőzety a te tyztőlendő zenth teſtődnek ees verődnek meltoſaga Ky naponkenth nekőd aldoztatyk Anyazentheghazban az hywőknek idvőſſegheerth kyben ten magad vagh az pap ees az adozath (!), te wagh ky aldozol ees ky aldoztatol Haznalyon eez ielőnvalo időben malazthnak eerdőmletire ees nyereſere kyth nem eerdőmlőttem ees az mas velagon nywgodalmnak ees dichőſeegnek eerdőmletire kyth a (a) te kegőſ keen zenvedeſőd nyere vram lataak atte zemeid az een tőkelletlen voltomath de te kegős iſten ne tulaydoneychad ennekőm az őrők keenra ky myndőnőketh a felſeghőſ ees tőkelletős yora eleytől fogwa zeepſeegghel || Ees tőkelletőſſegghel Zőrzeel ees ne hagh enghő- 269
meth ky vakarny az elő kőnvből de ad megh ennekőm az reezth ky engőmeth illeth a the dragalatos zenth veerődnek iutalmabol Merth akarad embőrj allatotth őrőkőſődnek lenny az elethnek ew főlden vram Myndenhato iſten ynchőn ergalmaſſaagra teghődeth embőrj gyarloſagnak gondolatya te eſmerőd my leegyőn az embőr ees hogh nem heaba terőmtőtted embőrj allatoth ez főldnek ő zynen ees tarch megh een bennem a te kegeſſeghős munkalkodaſodath hogh heaba ne farrattal legyőn een erőttem ees ne legyőn haznalatlan een bennem a te zeplőtelen verődnek ky ontaſa || Te teeződ feelſeeghőſ iſten a bynőkbőől 270
valo ky tyztulaſth aggyad azeerth hogh bynőknek fertezetőſſegheből megh tyztulwan ees elme zerent megh velagoſulvan

eſmerielek megh tego̊deth ees magam megh eſmeerveen az een zyvemnek vezerleſeben, zo̊netlen te hozyad folyamyak hogh bodogh ky mulaſſal iuthaſſak te hozyad Ihūs xpūs ky atyaiſtennel zenthlelo̊knek eggeſſeghebe eelz ees orzagolz mynd o̊ro̊kko̊l o̊ro̊kke Amen,

Ezo̊r o̊tzaz hatod eztendo̊be ||

Ez ewangeliomok (!) irta zenth Lucach ewangeliſta koͤn-
uenek hwzon neged rezebe
Az ydoͤben Ihūſnak thaneythwany koͤzzoͤl kettoͤ Megen vala
Azon napon az kaſtellumba ky vala hatwan keed foͤldoͤn ihr̄lem-
hoͤz kynek newe emaus ees oͤk zolnak vala egmaſnak mynd
azokrol kyk toͤrtentenek vala ees loͤn hogh mykoron egetoͤmbe
bezellenenek ees egmaſt keerdoͤzneieek vronk ihūſees koͤzel-
ghethwen megyoͤn vala oͤ veloͤk Azoknak kediglen zoͤmei tar-
tathnak vala hogh oͤteth megh ne eſmerneiek ees monda azok-
nak Mychodak eez bezedoͤk kyketh egetoͤmbe bezelloͤtoͤk iarwan
ees wattok zomorwk || Ees felelwen eggyk kynek newe kleofas 272
monda neky tees iheruſalemboͤl ioͤuoͤ zarandok wagh ſnem
eſmertedee mynemoͤ dolgok loͤnek oͤ benne ez napogba kyknek
vronk ihūs monda Mynemoͤek, ees mondanak az nazaretbeli
ihūſrol ky vala hatalmas propheta tetemenyben ees bezedeben,
iſtennek ees myndoͤn emboͤrnek eloͤtte ees mykeppen eel arwlak
oͤteth az fel papok ees my feiedelmynk halalnak iteletyre ees
megh fezeiteek oͤteth My kedeglen remenlywͤk vala hogh oͤ volna
ſidoknak megh valtoia ees ymmar hogh mynd ezoͤk loͤnek Ma
harmad napya vagyon de meegh mvͤ koͤzzoͤloͤnk valo azzony-
allatok Mynketh megh rettentenek kyk verrattaanak eloͤtte vol-
tanak az koporſonal || de oͤ teſte megh nem lelwen ioͤuenek 273
mondwan hogh angyaloknak lataſyth ees lattaak volna kyk
mongyak oͤteth elnye Ees menenek nekyk az myeynk koͤzzoͤl
az koporſohoz ees vgyan lelteek mynth az azzonyok mondot-
taak oͤteth kedeglen megh nem lelteek ees vronk ihūs monda
azoknak O heytok ees keſoͤdelmes zwͤwvͤeek hitelre Mynd azokba
kyketh zoltanak prophetak Nemdee zwͤkſegh loͤnee mynd ezoͤket

zenwedny chriſtuſnak ees wǵ be menny o̊ dicho̊ſeghebe. Ees el
kezdwen moyſesro̊l ees myndo̊n prophetakrol haſogataſth (!)
tezo̊n vala myndo̊n iraſokrol ky o̊ rola valanak ees ko̊zelghete-
274 nek az kaſtellumhoz howa mennek vala || O̊ kedeeglen tettete
magaath towabba menny ees kezereiteek o̊teth mondwan vram
maragh velo̊nk merth eſtwe felee vagyon ees el haylotth ymmar
a nap ees be mene o̊ velo̊k veue az kenyereth. Ees lo̊n myko-
ron levͤlth volna o̊ velo̊k wewe az kenyeret ees megh alda ees
megh zeghee ees oztogatya vala azoknak ees legottan megh
nylanak o̊ zo̊meik ees megh eſmereek o̊teth ees o̊ el enyezeek
o̊ zo̊mo̊k elo̊l ees mondnak vala egmaſnak Nemdee gherido̊z (!)
valaee mvͤ zvͤvo̊nk mvͤ benno̊nk Mykoron zolna az vton ees
haſogathnaia neko̊nk az iraſokath ees fel kelwen azon oraba
megh terenek irſayomba ees lelek egbe go̊lwen az tyzeneggh
275 apaſtalokath Ees azokath kyk o̊ velo̊k valanak mondwan || Hogh
Byzonnyal fel tamadotth wr iſten ees ielo̊nth Simonnak O̊o̊k
kedeglen ielo̊ntyk vala meliek to̊rtentenek vala az vton ees my-
keppen megh eſmerteek o̊teth az kenyeer zegheſben

Ez ewangeliomoth yrta Zenth Lucach ewangeliſta ko̊nvenek
elſo̊ rezeben

Az ido̊ben Bochattateek Gabriel Angyal iſtento̊l Galilea-
nak varoſaba kynek newe nazareth a firfywnak megh iegzo̊tt
zizho̊z kynek newe vala Ioſeph dauidnak hazabol Ees az ziznek
276 newe Maria ees be mene az angyal ew hozyaia monda || Iduez-
leegh Malaztal telyes wr vagyon te veled kyketh mykoron hal-
lotth volna meegh zomorodeek o̊ bezeeden ees gondolya vala
mynemo̊ volna eez ko̊zo̊neth Ees monda az angyal o̊ neky Ne
feely maria merth malaztoth lelteel (iſtento̊o̊l) wr iſtenneel, yme
fogacz meho̊dbe ees zwͤlz fyath ees hywod o̊ neweeth ihūſnak
Ees lezo̊n nagh ees felſeegnek fyanak hywattatyk Ees aggya
neky wr iſten ew atyanak dauidnak zekyth Ees orzagol iacob-
nak hazaba o̊ro̊kko̊l ees ew orzaganak nem leezo̊n veghe Monda
kedeegh maria az angyalnak Mykeppen lezo̊n ez merth fyrfyath
277 nem eſmero̊k || Ees felelwen az angyal monda neky zenthlelek
fo̊lwͤl zaal te read, ees felſegho̊ſ iſtennek hatalmaſſaga megh
arnekoz theghedeth annak okaerth anny (!) teto̊led zenth (ſ)
zwͤletyk hywattatyk felſego̊ſ iſtennek fyanak Ees yme Elſebo̊th

a te rokonſagod o̊ees fogadotth fyath o̊ venſegheben Ees eez
ho az hohoz athod (!) ho ky hywattatyk meddẘnek Merth nem
lezo̊n lehetetlen iſtenneel ſem egh yghe Monda kediglen Maria,
yme vrnak zolgalo leanya Legyo̊n neko̊m te bezedo̊dzerenth ||

Eez Ewangeliomoth irta zenth Mathe ko̊nuenek o̊tho̊d 278
rezebe

Az ydo̊ben Lathwan ihūs az Serego̊keth fel mene az hegre
ees mykoron le ẘlth volna Iarolanak ew hozyaia ew thaneyth-
vany Ees megh nythwan ew zayath taneitya vala o̊ket mond-
wan Bodogokh az lelky zeghenyo̊k Merth o̊veek mennyeknek
orzaga Bodogok az kego̊ſo̊k Merth ewk byryak az fo̊ldet Bodo-
gok kyk ſirnak Merth o̊k megh vigaztaltatnak Bodogok kyk
eho̊zik ees zomehozyak az igaſſagoth merth o̊o̊k megh eleghei-
tetnek || Bodogok az ergalmaſok merth o̊k ergalmaſſagoth ko̊- 279
uethnek Bodogok az tyzta zẘwẘek Merth o̊o̊k iſtenth latyak
Bodogok az bekeſego̊ſo̊k Merth iſten fianak hywattathnak Bodo-
gok kyk haboruſagoth zenvednek igaſſagheerth Merth o̊ueek
mennyeknek orzaga Bodogok leezto̊k mykoron mondandnak
nekto̊k embo̊ro̊k ees haborgatandnak tito̊ket ees mondandnak
myndo̊n gonozſagoth ty elleno̊to̊k een eertem, hazudwan O̊ro̊l-
ieto̊k ees vigaggyatok Merth az ty eerdo̊mto̊k nagh ees bew-
ſeghes mennyekben ||

*O*Lwaſtatyk zenth Simoniudaſnak ele*ie*ben (?) Abagarws 280
kyralrol Mykoron xpūs predicalwa Sidoſagba Ieruſalem tayan
Halwan ezt abagarus Ediſſay kyral hogh xpūs ſok chodakath
tenne ſidoſagba. ez felẘl mondotth abagarus yra kezeneto̊tt
ihūsnak

Hallottam az egheſſegho̊kro̊l kyketh orwoſſagok nekẘl ees
fywek nekẘl teezz ees zoddal vakokat velagoſoytaz Santakath
yartacz pokloſokath vigaztaz halottakak (!) eleweneytez Kyketh
mynd halwan te rolad megh to̊kellem een lelko̊mbe || Ees ez 281
ketto̊ ko̊zzẘl eegh leegh awagh te leegh iſten menyorzagbol
hogh ezo̊ket theezo̊d avagh hogh iſtennek fia leegh hogh ezo̊-
keth mywelko̊do̊d Azert kerlek tego̊det io ihūs eez lewel zerenth
hogh meltolyal een hozyam munkalodnod ees een korſagomath
kyth reegto̊lfogwa zenvendo̊k (!) awagh vallok megh vigazyad

Merth az byzonſaghgal megh hallottam hogh az Sidook ellenoͤd
(zw) zwgodnak ees akarnak ellenkoͤdny the ellenoͤd Azeerth ioͤy
een hoziam vagyon ennekoͤn (!) egh kys varoſom de Eckoͤs ky
282 eleegh lezoͤn mynd te nekoͤd ſmynd eennekoͤm || De wr ihūs
xpūs Ekkeppen felele neky Bodogh wagh te ky Een bennem
hytteel myerth nem lattal Merth megh vagyon een rolam yrwan
Bodogok kyk enghoͤmeth nem lattanak ees hyttenek de maga
azokrol mellyeketh ennekoͤm yrtaal hogh en te hozyad menneek,
Eloͤzoͤr kel ennekoͤm myndoͤnoͤketh be telyeſeitenoͤm Meliekeerth
een bochatotth vagyok Annak vtanna attol el vetetoͤm ky engoͤ-
meth bochatotth Mykoron een ees mennyorzagba fel menendoͤk
Bochatok te hozyad eggeth een taneytwanym koͤzzoͤl ky tegoͤ-
det megh vigazyon ees megh eelteſſoͤn Lathwan ymmar azeerth
283 Abagarus hogh xpūsnak || zyneet Awagh Zemelyeeth nem lat-
hatnaya Nemynemvͤ keep iroth bochata ihūſhoz hogh vronknak
kepeeth abrazaath chak yrwa lathathnaya kyth zemeel zerent
nem lathata De Mykorth a keep yro Chriſtuſhoz ioͤth volna ees
chriſtuſnak orczaianak fenoͤſſeghetoͤl nem igekoͤzhetyk vala megh
irnya my abrazw awagh my zabaſu xpūs volna Ees mynth ew
neky hatta vala megh nem irhata Lataa chriſtus a keep ironal
a ruhath veue ees oͤ orczaiahoz nyoma ees ekkeppen oͤ zenth
zyneth abagarus kyralnak az ruhara nyomva kylde Mynek
vtanna ymmar chriſtus mennyorzagba mene, mykeppen nemy-
284 nemvͤ iraſba olwaſtatyk hogh zenth Thamas apaſtal || Tadeuſth
ky mondatyk iudaſnak kvͤlde abagarus kyralhoz iſtennek mon-
daſa zerenth ky mykoron latta volna ihūſnak Taneythvanyath
oͤ hoziaia ioͤny a io ihsnak igheretith Laatha abagarus keral
Tadeuſnak orchayan nemynemvͤ iſteny fenoͤſſegoͤth kyth lathwan
megh feelelmeek ees megh rettene mondwan Byzon te a yo
ihūſnak az iſtennek fyanak vagh thaneythvanya ky mondotta
vala ennekoͤm Bochatok eggeth een taneytwanym koͤzzoͤl te
hozyad ky tegoͤdet megh vigazyon ees te nekoͤd eletoͤth aggyon.
Kynek Thadeus monda ha iſtennek fyaba hyz zyvednek myn-
285 deen kewanatoſſagath megh nyeroͤd || Kynek monda abagarus
kyral Hyzoͤm Byzonnyal ees az ſidokath kyk megh fezeytoͤtteek
oͤtet, oͤroͤmeſth mynd romay hatalmnak ellene megh goͤtroͤm

Estote fortes in bello et pugnate cum antiquo serpente et Accipietis regnum eternum

Legetoͤk eroͤſſek a ·hadba ees vyaſkoggyatok az reghy awagh agh kygyowal ees weeztoͤk oͤroͤk orzagoth

DElicata est diuina consolacio et non datur admittentibus aliena ||

Noͤmoͤs (?) gyoͤngheſegoͤs gyoͤnyoͤrkoͤdees a (!) iſtembe valo 286
edoͤſkoͤdees ees nem adatyk annak ky egeeb ydeghoͤnoͤketh be
bochath oͤ zywebe

Diligentibus deum omnia cooperantur in bonum hys qui secundum propositum vocatj sunt sancti

Az iſtenth zeretoͤknek myndoͤnók yora fordulnak Azoknak kyk akaràth zerenth hywattathnak zentoͤknek

Myndoͤn ydoͤn iſtennek hala adaaſſal tartozonk Merth·myndoͤn ydoͤn toͤle voͤth iozaggal eloͤnk ||

Valaky yth ez velagba oͤn keien byneyerth nem zenved 287
Ioͤuendoͤbe kethelen ·kel zenvedny annak Merth valaky yth a
byneerth magaath megh nem fegelmezy azth ioͤuendoͤben az
igaz byro megh fegelmezy ||

. Myndoͤn Atyanak Tarhaza ihūſ chriſtuſnak paticaya· kyroͤl 288
Apaſtal ygh mond kybe vannak iſtennek myndoͤn boͤlcheſeghe-
nek ees tudomanyanak keenche el reythven

Azeerth valaky akar myndoͤn lelky iozaggal megh kazda-
gulny ·haath· ennek wgh keell hogh gyakorta mennyoͤn be eez
mennyey kyralnak kadagſagos (!) tharhazaba Ees otth megh
lely az iſteny zenth zeretethnek aranyath tyztaſagh tartaaſnak
zeploͤtelen gyoͤngeet Alazatoſſagnak ees enghoͤdelnek (!) gyóke-
reeth Myndoͤn malazthnak ees tudomannak bewſegheeth elmenek
byzon velagoſſagaath Elethnek || zenthſegheeth Ees myndoͤn 289
iozagnak zamtalan kencheeth

Mynd ezoͤketh az edoͤſ bezedwͤ zenth bernald doctor megh eſmerte vala Ees oͤ benne ygh edoͤſkoͤdik vala mondwan

Io ennekoͤm vram chriſtuſſal lennoͤm ees ew vele megh maradnom ees· ew benne harom haylokoth chenalnom eggeth az kezeibe Maſth az labaiba harmadoth ees zoͤnetlen valooth az oldalaba Otth akarok nywgodnon (!) ees alonnom Eennoͤn (!)

ees Innom otth akarok olwaſnom ees imadkoznom ees gondo-
290 mat ees (dog) dolgomath otth akarom tennôm || Otth een zolok
edôskódwen vigadozwan ew zẘuenek ees valamyth akarok tôle
megh nyerôm

Azeerth ſenkynek ebbe ketſeghe nynchen hogh valamely
lelôk yde zokandyk ees yde eſmerkódendyk ees ebbe gyakor-
latoſſaggal edôſkôdendyk ees yth az felſeghôs keralnak edôſdôn
ees mynd ew zywe zerenth kônyôrghend hogh az ammy yduôſ-
ſeghre valo megh nem yerneie (!)

Ezth zenth bernald doctor ygh eertôtte hogh embôr yth
lezôn myndônóſtôl zẘzeſeghôs ees myndônôſtôl zenthſeghôs ees
myndónóſtôl iſtenôs Azeerth ez az kriſtuſnak zenthſeghôs ||
291 paticaia Kybe vagyon mynd fôldnek mennynek tenghôrnek
eeghnek tẘznek vyznek terómteſenek bôlcheſeghe Eez az zenth-
ſegôs patica kybe mynd fôldôn mennyón ees tengôrbe valo
allatoknak zerzeſenek tudomanya tartatyk Eez az zenthſegôs
patica kybe myndôn embôrôkbe valo bynôknek ees iozagoknak
zama ees ees mene volta twdwan vagyon Eez az zenthſegôs
patica kybe mynd kezdettôl fogwa mynd ez velaagh vegheygh
valo eſônek ees mynd a tengôr vizeenek zamtalan côppenety-
nek zama vagyon Eez a zenthſegôs patica kybe mynd az eeghy
292 madaraknak ees mynd ô || tallaynak Mynd fôldj beſtyeeknek
ees mynd ô zóróknek zama vagyon eez az zenthſeghôs patica
kybe myndôn meſtôrſegnek mynd iraſoknak varraſoknak faraga-
ſoknak ees myndôn egeeb tudomanyoknak bôlcheſeghe tar-
tatyk Ez az zenthſeghes patica kybe myndôn bynôknek lelky
orwoſſaga vagyon

Iſten bely nagh edôſſegôs gondolath ||

293 Ez Ewangeliomoth zenth Lucach irta kônvenek heted
rezebe

Az ydôben megien vala ihūs egh varoſba ky (†) *nev*ezte-
tik vala Naymnak ees mennek vala ew vele ô thaneythvany
ees ſokaſſagos neep Mykoron kôzelghethne az varoſnak kapw-
yahoz yme halotth vitetik vala ew annyanak egetlen eegh fya
ees ez azzonyallath ôzwegh vala Ees az varoſbol ſok nep ew
vele kyth mykor latothvolna ihūs irgalmaſſagra remôle monda
neky ne akary Syrnod ees yarwla ees illete az nozolyath azok

kediglen kyk vizyk vala megh allanak, Ees monda yfyw neko̊d
mondom kely fel ees fel v̊ltepeek || ky megh holth vala ees 294
kezde zolny ees megh ada o̊tet o̊ annyanak Megh v̊te mynd
o̊keth az f̊elelm ees dicheryk vala iſtenth mondwan Merth nagh
propheta tamadoth my ko̊zo̊tto̊nk ees merth iſten megh lato-
gatta ew nepeeth

Ez ewangeliomoth zenth Ianus irta megh ko̊nvenek neged
rezebe

Az ydo̊be Io̊ue ihūs Samarianak varoſaban ky mondatyk
Sykaarnak az telek melleth kyth Iacob adothvala o̊ fyanak
ioſephnek vala kediglen otth Iacobnak kwtha Ihūs kediglen az
wthnak myatta megh farradwan yl vala az kwth fo̊lo̊tth hol
mynth hatod hora koron Io̊ue azzonyallath Samariabol || vyzeth 295
mereytheny Monda neky ihūs aggh ynnon (!) eenneko̊m ew
taneythwany kedeeglen mentenek vala az varoſba hogh eeth-
keth vennenek Monda azeert o̊neky az Samaria beli azzony
allath Hogh leheth az myeerth hogh te ſido leegh. En to̊lem
ynnod keerz Merth een feel hytẘ azzonyallath vagyok Merth
az ſidook eggbe nem ylnek az Samaritanoſokkal Felele ihūs
ees monda neky Ha tudnak iſtennek ayandekath ees kychoda
akky mongya neko̊d ag enneko̊m ynnom Ne talantan te kertel
volna o̊tho̊le ees adoth volna neko̊d eleuen vyzeth Monda neky
az azzonyallath vram ingen ſynchen mywel mereyteneed az
kwth kediglen meel || Azeerth honnan vagyon elo̊ vyzed Nemde 296
te nagyob vagee my atyanknal Iacobnak (!) ky neko̊nk atta
ekkuthath ees o̊ ebbo̊l yth ees o̊ fyay ees o̊ chorday Felele
ihūs ees monda neky Myndo̊n ky yandyth (!) ez vyzbo̊l eſmegh
megh zomehozyk az ky kedeeglen yandyk az vyzbo̊l kyth een
adok neky nem zomehozyk o̊ro̊kke de a vyz kyth een adok
neky lezo̊n o̊ benne feel boyto kwtfew o̊ro̊k eletre Monda neky
az azzonyallath vram add enneko̊m ez vyzeth hogh ne zome-
hozyam Sem kediglen yde mereyteny io̊iek Monda neky ihūs
ereggel hyad yde a te feriedeth ees io̊y yde Felele az azzony-
allat ees monda Nynchen feeriem, Monda neky ihūs || Iol 297
mondad Merth Nynchen feeriem Merth o̊th feeried volth, ees a
mely maſth vagyon Nem te feeried Ezt igazan mondad Monda
neky az azzonyallath vram amynth een laton (!) proheta (!)

vagh te A mo̊ atyaynk ez hegyo̊n ymadkoztanak Ees ty azt
mongyatok hogh iheruſalembe vagyon a hel holoth illic ymat-
kozny Monda neky ihūs Azzonyallath hyggh enneko̊m merth
el io̊th az hora Mykoron ſem ez hegyo̊n ſem kedeeglen ihr̄lembe
ymaggyatok atyath Tẘ ymaggyatok azth akkyth nem tuttok,
my ymaggywk akkyt tudonk Merth ſydoſagbol vagyon az idwez-
ſeegh de el io̊th az hora Ees maſtan vagyon Mykoron a byzon
298 ymadkozok || ymaggyak atyath leelo̊kben ees bizonſagban Merth
atyaees elyenóket kereſ kyk ymaggyak v̊teth Lelo̊k az iſten,
ees azok kyk ymaggyak o̊teth lelo̊kben ees byzonſagban illic
ymadny Monda neky az azzonyallath Tudom hogh a meſſias el
io̊tth ky kriſtuſnak mondatyk Mykoron azeerth az el io̊wend,
neko̊nk myndo̊no̊ket megh hyrdeth Monda neky ihūs een vagyok
ky zolok veled ees legottan el iutanak o̊ taneythwany ees cho-
dalkoznak vala hogh az azzonyallattal bezeellene Senky kedeeg-
len nem monda mytth kerezz awagh mytth bezellez o̊o̊ wele,
el hagya azeerth ew vedreeth az azzonyallatth ees be there az
299 varoſban ees || Monda az varoſbeli neepeknek Ióyetók ky ees
laſſatok embo̊rth ky myndo̊no̊ket megh monda enneko̊m vala-
melyeketh to̊ttem Nemde o̊e a kriſtus, ky io̊uenek azerth az
varoſbool ees io̊nek vala ew hozyaia Ezo̊nko̊zbe keryk vala o̊tet
ew thaneitwany mondwan, Meſto̊r egeel, ew kedyglen monda
nekyk Enneko̊m enno̊m valo etkem vagyon kyth ty nem tuttok
Mondnak vala azeerth ew taneythvany eghmaſnak Nemde valaky
enny hozotte ew neky Monda nekyk ihūs Een etkem eez hogh
een tegem annak akaratyat ky engo̊met bochatotth hogh megh
tókeelyem az ew mywelko̊detyth Nemde ty mongyatokee hogh
300 meegh neegh honapok vannak || Ees az aratas el io̊ Ime mon-
dom ty neekto̊k Emelyetók fel ty zo̊mo̊to̊keth Ees laſſatok az
thartomanyokat Merth ymar feiero̊k arataſra, ees ky arath jutal-
math wezy ees gyo̊yth gymo̊lchóth o̊ro̊k elethre ees ky veeth
ees ky arath egeto̊mbe o̊ro̊lnek Merth ebbe all az byzon ighe
Merth egeeb ky veeth ees egeeb ky aratys Een el bochatalak
tyto̊keth arathny kykben ty nem munkalkottatok egebek mun-
kalodanak ees ty az ew munkayokba be mo̊ntetók Az varoſ-
belyek ko̊zzẘl feelhytwek ſokak hywnek ew benne az azony-
allathnak bezedere tanobyzonſagh tewen Merth myndo̊nóketh
301 megh || Monda valamelyeket to̊ttem Mykoron kedyglen ew hoz-

yaya io̊ttenek volna az Samaritanoſok kerik wala o̊teth hogh
ottan maradna ees marada ott keeth napon Ees naggyal to̊bben
hywnek ew benne ew bezedenek okaerth ees az azzonyallatnak
mondnak vala Merth ymar nem atte bezedődeerth hyzőnk ew
benne Merth yme mynen magwnk hallottwk ees tugywk Merth
eez ez vilagnak byzon megh valtoya

Zenth Mathe yrtha megh ko̊nvenek tyzo̊n őtőd rezebe

Az ydo̊be ky mene ihūs Tyronnak ees Sydonnak tarto-
manyra Ees yme eegh kananeabeli azzonyallath az varoſoknak ||
Ew hatarybol kyiőwe kayaltwan mondwala Vram dauid kyral- 302
nak fya ko̊nyőrywl een raytam Een leanyom o̊rdo̊to̊o̊l (!) gono-
zwl gethretyk, ky nem fele (!) neky igheeth Ees iarwlanak ew
taneythwany keryk vala o̊teth mondwan Bochaſd el o̊tet merth
vtannonk kayalt Ew kedeeglen flelelven (!) monda Nem vagyok
bochatotth hanem az iohokhoz kyk eel veztenek iſraelnek haza-
bol Az azzony allath el io̊we ees ymada o̊teth mondwan vram
ſegheel engo̊meth ky felele monda Nem io fyaknak kenyereeth
venny Ees vethny ebeknek az azzonyallath monda, wgh vagyon
vram, Lam az ko̊lk kechkek is (!) eznek az morſazeekbol || kyk 303
le hwlnak ew vroknak aztalyrol · Tahath felelwen ihūs monda
neky Oh azzony allath nagh az te hyto̊d Legyo̊n teneko̊d my-
keppen akarod Ees megh vigazeek az ew leanya az horaba

Zenth ianos irtha megh ko̊nvenek kyleneзed rezeben

Az ydo̊be El mulwan Ihūs latha eegh vakon zyletőtth
Embo̊rth Ees keedeek (!) o̊teth ew taneythwany, Meſto̊r ky
veetko̊zo̊tth eezee awagh ew zylei hogh vakon ziletneyek Felele
ihūs Sem eez nem veetko̊zo̊tth Sem o̊ zyley, de hogh megh
ielo̊nteſſenek iſtennek mywelko̊detj ew benne, || Enneko̊m illik 304
mywelko̊dno̊m annak mywelko̊detith ky engho̊meth bochatoth
mygh nap vagyon el io̊th az ew mykoron ſenky nem munkal-
kodhatyk Mygh ez velagba vagyok ez velagnak velagoſſaga
vagyok ezőket mykoron mondotta volna hagyapeek a Fo̊ldre
ees ſarth chenala az hagyapaaſbol ees kenee a ſaarth a vaak-
nak zo̊meyre ees monda neky ereggel es moſſad megh ſyloenak
ew folyo vyzeben ky magyaraztatyk Bochatotth eel mene azerth
az vak ees megh moſa ew zo̊meről yo̊we megh ew zomzedy

kedeeglen ees kyk lattak vala oͦteth annak eloͦtte merth kwl-
dus vala mondnak vala Nemde ezee ky yl vala ees kwldwl
305 vala || Neekyk mondnak vala merth eez Neekyk (ded) kedeeg-
len mondnak vala, Semmykeppen nem eez dee haſonlatos ew
hozyaia ew kedeeglen mondwala Merth een vagyok Mondnak-
vala azeerth oͦ neky Mykeppen nyltanak megh te zemeyd Felele,
Az emboͦr ky mondatyk criſtuſnak Saarth chenala ees megh
kene een zemeymeth ees monda ennekoͦm Ereggel Siloenak ew
folyo vyzere ees moſſad megh ees el meneek ees megh moſam
ees lateek Mondanak azeerth ew neky, hol wagyon az, monda,
Nem twdom, Vyweek oͦtet az iraſtudo ſydookhoz eezth ky wak
vala, Vala kedeeglen ynnep Mykoron ihūs az Sarth chenalta
306 vala ees oͦ zoͦmeit megh nyttavala || Azerth eſmeghenth keerdyk
vala oͦtet az iraſtudo ſydook mykeppen latot volna, Ew kedyg-
len monda neekyk Saarth kene een zoͦmeymre ees megh moſam
ees latok Mondnak azerth nemelyek az iraſtudo ſydook koͦzzoͦl
Eez emboͦr nem iſtenthól vagyon ky az ynnepoͦt nem oͦrizi
Nemeliek kediglen mondnak vala A bynoͦs emboͦr mykeppen
thehet ylyen chodakat ees vethekoͦdees vala ew koͦzoͦttoͦk Mon-
danak azeert eſmegh az vaknak Te myth mondaz ew rola ky
megh nytha te zemeidet Ew kedeeglen monda, Merth propheta
Nem hywnek azeerth az Sydook ew neky Merth hogh vak volt-
307 volna ees latot volna Myglen el hywak ew zyleyt || kyk lattaak
vala Ees keerdeek oͦketh mondwan Ezee a ty fyatok kyth ty
mondotok mert vakon zyletoͦtth Azeert mykeppen laat maſtan
Felelenek nekyk ew zylei ees mondana (!) Twggywk merth ez
a my fyonk Mykeppen kedygh maſtan laſſon nem tuggywk ees
ky nytta megh ew neky zoͦmeit my nem tuggywk oͦn magaath
kergetoͦk 'kora vagyon ew oͦn magarol zolyon Ezóketh mondaak
ew zylei merth felnek az Sydooktwl Merth ymmaar tanachoth
tartottak vala az ſydook hogh valaky oͦtet chriſtuſnak vallanaya,
az goͦlekoͦzetboͦl ky vettetneieek Annak okaerth mondak ew
308 zyley merth kora vagy (!) oͦn magaat keergetoͦk || Azerth legot-
tan eló hywaak az vakon zyletótth emboͦrth ees mondanak neky
Agg dicheretоͦt iſtennek My tuggywk merth ez emboͦr bynoͦs
monda azerth a vak ha bynoͦs nem tudom eezt tudom merth
mykoron vak volneek ymar latok Mondanak azerth neky, mytt
toͦon nekoͦd Mykeppen nyta megh te neekoͦd zómeydeth Felele

nekyk Lam mondam neektoͦk ees hallatok Myth akartok efmegh
hallanotok Nemde ty ees ew taneytwany akartokee lenny Megh
atkozak azerth oͦtet ees mondanak neky Te oͦ taneytwanya
leegh My kedygh moyfes taneywany (!) vagyonk My tuggywk
merth moifefnek (lo) zolth iften Eezth kediglen nem tugywk
honnan valo || legoͦn Felele az emboͦr ees monda nekyk Eez 309
byzonyaban chodalatos dologh hogh ty ne tuggyatok honnan
valo legen ees megh nytha een zemeimeth Merth tuggywk hogh
iften a bynoͦfoͦketh megh nem halgattya de azt akky iftenth
tyztoͦly ees ew akaratyat thezy az halgattya megh Eez velag-
nak keezdetytwl fogwan nem hallatoth, hogh valaky vakon
zyletótth zoͦmeit megh nytta wolna ha iftentoͦl nem volna eez
emboͦr nem thehethne(ye) valamyth Feleleenek ees mondanak
neky Myndoͦnoͦftoͦl fogwa bynbe zylettel ees te taneytazee myn-
keth Ees ky ẘzeek oͦteth Megh halla ihūs hogh ky ẘzteek
volna oͦtet || Ees mykoron megh thalaltavolna oͦtet monda neky 310
hyzze te iftennek fyaba Felẻle oͦ ees monda kychoda vram
hogh hyggek oͦ benne Monda neky ihūs ees lattad oͦtet ees az
aky teweled bezeell Az emboͦr monda hyzoͦm vram ees le
efwen ymada oͦteth

Zenth Mathe irta megh koͦnvenek hyzonkettoͦd (!) rezeben
*A*z ydoͦben iarwlanak az iraftudo fidok ihūfhoz ees keerde
oͦtet eegh toͦrwen tudo doctor kefeerthwen oͦteth ees monda
Meftoͦr a toͦrwenben meliik nagyobb paranchaolath Monda neky
ihūs, Zereffed te vradath iftenth Myndoͦn te || telyes zywedboͦl 311
Mynd te telyes elmeedboͦl Mynd te thelies lelkoͦdboͦl Eez az
nagyobb ees elfoͦ paranchaolat A mafodyk hafonlatos ehoͦz Zeref-
fed te fele baratodath mykeppen tennen magadath Eez keeth
paranchaolatban fyggh mynd koͦzónfeghós toͦrwen ees prophetak-
nak mondafy Egbe gyoͦlekoͦzuen az iraftudo fidok keerde oͦketh
ihūs mondwan My lattatik tyneek (!) a (ky) kriftofrol ky fya
Mondanak neky dauide Monda nekyk (azerth) Mykeppen azeerth
dauid leloͦkben hya oͦtet ó vranak mondwan Monda wr een
vramnak yl een yobbom feloͦl Myglen a te ellenfeghydeth ||
veffen (!) a te labaydnak famolya ala Azerth ha dauid hya 312
oͦteth vranak Mykeppen legyoͦn ew fya ees fenky nem felelheth

vala neky ygheeth Sem kedeeglen mereezko̊deek valaky az
naptolfogwa valamyth to̊le keerdenye

Zenth Ianos irta Ewangeliomrol valo ko̊nvenek nyolczad
rezeben

Az ydo̊ben mene ihūs Oliuetim hegere, ees reghel eſmegh
io̊ue a templomba ees mynd a neeph io̊ue o̊ hozyaya Ees ylwen
taneytya vala o̊keth, hozanak kedeeglen a papyfeyedelmek ees
az iraſtudook egh azzonyallatoth paraznaſagba megh fogtath.
ees allataak o̊teth ko̊zepben ees mondanak neky meſto̊r Ez
azzonyallath ma paraznaſagba fogtatotth megh Az to̊ruenben ||
313 kediglen neko̊nk paranchołth moyſes ylyetenth megh ko̊wezny
Te kedyglen myth mondaz Eezth kedyglen mongyaak wala
keſeertwen o̊teth hogh vadolhathnayak o̊teth Ihūs kedeeglen le
hayta magaath hathra wyawal irwala a fo̊ldo̊n Mykoron megh
maradwan o̊teth keerdwen feel ygazodeek eés monda nekyk
valaky ty ko̊zzo̊leto̊k byn nekyl vagyon elo̊zo̊r az veſſo̊n ko̊weth
ez azzonyallatra ees eſmeghenth le haywan (!) magaath yrwala
az fo̊ldo̊n, halwan kedygh ezo̊keth egmaſwthan ky mennekwala
kezdwen az veno̊kro̊l ees megh marada ihūs o̊n maga ees az
azzony allath alwan ko̊zben fel ygazoyta o̊ magaath ihūs monda
neky Azzonyallath hol vannak kyk tego̊deth vadolnak vala ||
314 Senky tego̊d nem karhoztata, ky felele, Senky vram Monda
kedygh ihūs een ſem kaarhoztatlak tego̊deth Ereggel ees ymaar
towabba ne akary veetko̊zno̊d

Zenth ianos irta ewangeliomrol valo ko̊nvenek o̊to̊d
rezeben

Az ydo̊be vala ſidoknak innepnapok ees ihūs fel mene
irſalyomba va(gyon)la kedeeglen irſalyomba megh byzonyoytoth
tho ky neweztetyk ſido nyelwo̊n betſaydanak walwan o̊th
gadorth Ezo̊kben feko̊znek vala koroknak vakoknak ſanthaknak
megh aztaknak ſokaſſaga varwan az vyznek indulaſath, wr
iſtennek kedeeglen angyala ydo̊ zerenth le zal wala a thoba
315 ees megh indwl vala a wyz || Ees ky elo̊zo̊r az thoba be me-
gyen vala az vyznek indulaſa vtan megh vigazyk vala akarmy-
nemẘ korſaagban thartatot wolna Vala kedygh nemy memẘ (!)
embo̊r otth harmycz nyolcz eztendo̊y koor Eezt mykoron latta

volna ihūs fekwen ees megh eſmerthe volna hogh ſok ydey
volna. Monda neky akarzee megh vigaſnod, Felele neky Akarok,
vram nynchen embôrôm hogh mykoron megh indwl a vyz vynne
enghômeth a thoba Mykoron een oda iwtok egeeb een elôttem
belee megen Monda neky ihūs kelfeel vedfel te nozolyadath
ees yary ees legottan megh vigazeek az embôr ees fel vewe ô
nozolyayath ees yaar vala Vala kedegh ynnepnaph az napon
Mondnak vala azeerth az ſydook annak akky megh || vigazotth 316
vala. Inneph vagyon nem illyk tenekôd fel vennôd te nozolya-
dath Felele nekyk Akky enghôm megh vigaztha a monda en-
nekôm Vedfel te nozolyadath ees yary Megh keerdeek azeerth
ôteth kychoda akky mondotta tenekôd ved fel te nozolyadath
ees yary a kedeeglen ky megh vigazoth vala nem twggyawala
ky wolna Ihūs kedeeglen el mene az gyôlekôzettôl megh zôr-
zôth helre Annak vtanna megh lele ôtet ihūs a templomba ees
monda neky Ime megh vygaztaal ymaar ne akary veetkôzny
hogh gonozban valamy nekôd ne tôrtennyeek Eel mene az
Embôr ees megh monda az ſidoknak hogh ihūs volna ky ôtet
megh vigaztotta volna

Zenth lucach irta ewangelyomrol valo kônvenek heted
rezebe ||

AZ ydôbe kery vala ihūſth nemy nemy zerzetôſ ſydo hogh 317
ô vele enneyek Ees el mene az Sydonak hazaban le ẘle Ees
yme egg azzonyallath ky a varoſban lakozyk vala de byneſ
hogh megh tutta volna hogh ihūs az Sydonak hazanal volna
wôôn alabaſtrombol chenalth zelôncebe kenetôth. Ees megh
allapeek hatwl ew labaynal kezdee kônw hullataſawal ew labayt
moſnya ees kenettel keny vala, Latha kedyglen az zerzetôſ
Sido ky hyttha vala ôtet Gondolwan ô bennedôn (!) monda Ha
ez propheta volna Byzonyaba twdnaya ky ees mynemw volna
eez azzonyallat ky ôtet illety, merth byneſ Ees felelwen ihūs
monda neky Symon een nekôm vagyon valamy mondaſom te
nekôd Ees ô monda, Meſtôr mondyad Ees felele ihūs monda
keeth adoſa vala nemynemẘ kôlchônzônek eggyk ôth zaaz ||
penzel vala adooſ A maſyk ôtwennel, hogh nem volna azoknak 318
honnan megh fyzethnyôk megh hagya mynd a ketthônek azeerth
melyk zerety ynkaab ôteth Felelwen Symon monda alytom hogh

az akkynek to̊bbeth hagyoth megh ees ew monda neky ygazan
itheleed ees fordwla az azzonyallathoz monda Symonnak Latodee
eez azzony allatoth Be io̊week te hazadba vyzeth een labaym-
nak nem adaal eez kedygh ko̊nw hwllataſawal moſa megh een
labaymath ees o̊ hayaywal (zarth) zaraztha megh, Apolaſth
neko̊m nem adaal, eez kedyk hogh be yo̊tth nem zo̊nth en
labaymath apolgathny, Olayal en feyemeth megh nem keneed
eez kedeeglen kenetthel kenee megh een labaymath kynek
okaerth mondon (!) neko̊d megh bochattatnak neky ſok byney ||
319 Merth yghen zerethe Akkynek kedygh kewees bochattatyk
keweſbe zereth Monda azeert ihūs az azzonyallatnak Megh
bochattathnak neko̊d te byneyd ees ky (!) otth egeto̊mbe le
telepo̊ttek mondnak vala kychoda ez ky meegh az bynth ees
megh bochatya Monda azeerth az Azzonyallathnak Atte hyto̊d
ydwo̊zeito̊tt teghedet men bekeſeegghel

(ſ y k e e t p e n t e k e n)

Zenth Ianus Irta ewangeliomrol valo ko̊nwenek tyzen-
egyed rezebe

Az ydo̊be vala neminemw bethego̊s lazaar bethaniaba
Marianak ees martanak ew hwgaynak varoſcaybol (!) valo Maria
vala ky megh kenthe vala vronkat kenettel ees o̊ labayt ew
320 haiaywal megh zaraztotta vala || Kynek attyafya lazaar beteg-
lyk vala kẘldenek ihūs (!) Lazarnak o̊ hwgay mondwan Vram
ym akkyth zerecz vala megh (holth) korwlth, halwan kedigh
ihūs monda nekyk eez korſagh nynchen halalra de iſtennek
dicho̊ſeghere hogh iſtennek fya tyzto̊lteſſeek o̊ myatta Zerety
vala ihūs Marthath ees ew hwgath Mariath ees lazarth hogh
kediglen hallotta volna hogh bethegleneyek Thahath azon helyo̊n
lakozeek keeth napon Annak vtanna monda ew thaneytwany-
nak Mennyo̊nk eſmegh Sydoſagba Mondanak neky a thaneyt-
wanyok vram lam az ſydook kereſnek vala tego̊d meegh ko̊-
321 wezny ees eſmegh oda meeghee Felele ihūs || Nemde tyzenkeeth
oraya vagyonee az napnak Akky yarand nappal nem botran-
kozyk merth a napnak vylagoſſagath latya ha kedygh yarand
eyel megh botrankozyk merth vylagoſſagh nynchen o̊ benne
ees ennek vtanna monda nekyk Lazaar a my baratonk alozyk
de el megek hogh almabol fel ſerkenchem o̊tet Mondanak azeerth

ew thaneythwany Vram ha alozyk megh vigazyk Mondotta vala
kedygh ihūs oͤ halalarol, oͤok kediglen aleytak hogh alomnak
alaſarol zolna Tahath Ihūs nylwan monda nekyk Lazaar megh
holth ees oͤrwͤloͤk ty eertetoͤk hogh hyggetoͤk merth nem voltam
otth de mennyoͤnk el oͤ hozyaya Monda azerth Thamaſ || ky 322
mondatyk keethſeghoͤſnek oͤ thaneytwan tharſynak Mennyoͤnk el
my ees ees halyonk megh oͤ vele El ioͤwe azeerth ihūs ees
lelee oͤteth hogh neged napya volna hogh a koporſoba fekwͤn-
neyek vala kedyg betanya ihr̄lem melleth holmynth tyzoͤn oͤtth
futamathny foͤldoͤn Sokak az Sydook ioͤttenek vala Marthahoz
ees mariahoz hogh vigaztalnayak oͤketh oͤ attyok fyarol Martha
azeerth hogh halla hogh ihūs el ioͤth Eleybe folyameek oͤneky
Maria kedigh a hazba yl vala Monda azerth Martha ihūſnak
vram ha ytth voltalwolna az een atyamfya megh nem holthvolna
de iol tudom merth valamyth kerendez iſtentoͤl iſten agya ne-
koͤd || Monda neky ihūs Fel tamad atte atyadfya Monda neky 323
Martha Tudom merth fel tamad az vtolſo fel thamadaſnak nap-
yan Monda neky ihūs Een vagyok fel thamadaſ ees eleth ky
hyzoͤn en bennem meegh ha megh holthvolna ees, eel ees myn-
doͤn ky eel ees hyzoͤn een bennem oͤroͤkke megh nem hal
Hyzedee ezth Monda neky Martha, Hyzoͤm vram een hyttem
Merth te wagh kriſtus eloͤ iſtennek fya ky ez velagra ioͤttel ees
mykoron ezoͤket mondotta volna eel mene ees el hywa Mariat
oͤ oͤccheeth Swgwa mondwan Meſtoͤr ieloͤn vagyon ees theghoͤ-
deth hyw Maria kediglen hogh halla fel kele hamarſaggal ees
mene oͤ hozyaya Meeglen ihūs || Nem moͤnth vala a varoſkaba 324
de meegh azon helyoͤn vala a howa eleibe moͤnth vala Martha
az Sydook kyk vele valanak az hazban ees vygaztalyakwala
oͤteth Mykoron lattakwolna mariath hogh hamar fel koͤlthwolna
ees ky moͤnth volna koͤwetek oͤteth mondwan Merth el megyoͤn
az koporſohoz hogh ſyryon otth Maria azeerth mykoron iwtoth
volna oda holoth ihūs vala Lata oͤteth eſeek oͤ labayhoz ees
monda neky Vram ha yth voltalvolna een atyamfya megh nem
holthwolna Ihūs azerth hogh latta volna oͤteth ſyrwan ees az
Sydokath kyk oͤ vele (ioͤtte) ioͤttenek vala Sirwan, meegh yza-
modeek lelkeben ees megh zomoroyta || oͤ magath Ees monda 325
hol temettetoͤk el oͤteth Mondanak neky Vram ioͤyel ees laaſſad
ees koͤnweze ihūs Mondanak azeerth az Sydook yme meleghoͤn

zerethy wolth oͤteth Nekyk kedeegh oͤ koͤzzoͤloͤk mondnak vala
Nem thehette volnae eez ky megh nytha a vakon zyletoͤthnek
zoͤmeith, hogh eez megh nem holthwolna Ihūs eſmegh megh
yzamodeek oͤn benne, ioͤwe a helhoͤz Vala kedygh veroͤm ees
koͤ tetetoͤth vala reaya Monda ihūs vegetoͤk fel az koͤweth Monda
neky Martha annak hwga ky megh holth vala Vram ymar dohos
merth neged napy halatth Monda neky ihūs nemde mondamee
326 nekoͤd || Merth ha hyendoͤd latod iſtennek dychoͤſegheeth Fel
weweek azert a koͤweth Ihūs kedeeglen fel emelee oͤ zoͤmeyth
monda Atyam halaath adok nekoͤd merth megh halgattaal enghoͤ-
meth een kedig twdom vala merth enghoͤmeth mydoͤn (!)
koron megh halgacz de a nepeerth ky koͤrnywͤl al mondam
hogh hyggeek mert te bochattal enghoͤmeth Mykoron ezoͤket
mondotta volna nagh fel zowal kealta Lazar ioͤyky ees legottan
ky ioͤue ky megh holthwala kezey labay megh koͤthoͤzwen
Sydoknak ew zokaſok zerenth ees oͤneky orchaya keezkenoͤwel
be koͤthwen vala Monda nekyk ihūs oldozyatok megh oͤteth ees
327 bochaſſatok el || Sokak kedygh az Sydook koͤzzoͤl kyk ioͤttenek
vala Mariahoz ees Marthahoz, ees lattakwolna melyeketh toͤn
ihūs hywnek ew benne

Zenth Lucach irta meegh ewangelyomrol valo koͤnvenek
tyzoͤnnyolczad rezeben

Az ydoͤben fel wewe ihūs tyzoͤnkeeth thaneythwanyt ees
monda nekyk, yme fel megyoͤnk iheruſalembe ees be telyeſoͤd-
nek myndoͤnoͤk melyek yrwan vannak prophetak myatth emboͤr-
nek fyarol Merth aroltatyk pogan nemzetoͤknek ees megh me-
328 wettetyk ees megh oſtoroztatyk ees megh poͤgdoͤſtetyk || Ees
mynek vtanna megh oſtoroztatyk megh oͤlyk oͤteth ees harmad
napon fel thamad Ees apaſtalok ſemmyth ebbe nem eerthenek
vala kedygh ez bezeed el reythwen oͤ toͤloͤk Ees nem eertyk
vala melyek mondathnakwala ||

Iduóz leegh Maria criſtuſnak kego̊s Annya kerônk azzonyonk 329
ziz maria eez elō epeſego̊deerth kyth te haath vallaal ziz maria Mykoron negwen naph be telven templomba ha meneel Simeon propheta tego̊d oth megh lata neko̊d io̊wendo̊oth monda hogh te edo̊s fyad kennya lathwan Sidoneep mya te zẘwedeth elo̊s to̊r megh folya hogh a te edo̊s fyad ihūs xpūs Mynketh ō zenth kennyanak eerdo̊meben rezelteſſo̊n ees ez te dicho̊ſego̊s elō epeſego̊d neko̊nk remenſego̊nk lego̊n Amen Salue regina Aue. Maria

Maſod epeſeegh ||

*I*duōz leegh Maria chriſtuſnak kego̊s annya Mennyorzag- 330
nak kyralne azzonya te vagh ez velagon ſiroknak vigaztaloya ees arwaknak annya Maſod ſiralmas epeſego̊th te haath vallal ziz maria Mykoron edes fyaddal ihūſcriſtuſſal egiptomba futaal zomoroſagoth nagyoth vallaal ees nagh keſerwſegóth zenvedeel kero̊nk azeerth my nemes azzonyonk ziz maria ez te maſod ſyralmaſ epeſego̊deerth hogh a te edes zenth fyad my oltalmonk legyo̊n ees mykoron ez velagbol ky mwlonk mynketh hozyaya vego̊n Amen Salue regina Aue Maria

harmad epeſeegh ||

*I*duōz leegh Maria atya iſtennek leanya Mennyorzagnak 331
azzonya fo̊ldo̊ (!) valo Byno̊s adam fyaynak nagh remenſeghe harmad Siralmas epeſegho̊th te haath vallal ziz maria Mykoron a the edes fyaddal ihūſcriſtuſſal Iheruſalembe be meneel oth te zenth fyadath el tewezteed ees harmad nap el mulwan te zenth fyadath ioſephfel nem lataad harmad napeeglan nagh keſerẘſegghel kereſeed keero̊nk nemeſ azzonyonk ziz maria eez te ſyralmaſ harmad epeſego̊dert ees edo̊s anya voltodeerth hogh

ko̊nyo̊rẘleto̊ſ leegh myraytonk ees keried te zenth fyadath my||
332 ero̊tto̊nk hogh tanohon megh mynketh mykeppen my óteth
zabadon kereſheſſẘk Amen Salue regina Aue Maria

Neged epeſeegh

Idwo̊z leegh maria chriſtuſnak kegyóſ annya te vagh a
kego̊s anya ky myndo̊n nyawalyaaſokon ko̊nyo̊rẘlz Neged
kerẘſego̊s (!) epeſego̊t te haath wallal zyz maria Mykoron a
the zenth fyadath fogwa cayphaſnal hallad. Arczwl ees nyakon
vereek ees onnan pylatuſhoz viueek kew ozlophoz ko̊to̊zeek
kegyo̊tlenẘ (!) oſtorozak Tewyſ koronawal koronazaak kero̊nk
nemes azzonyonk ziz Maria ez te negyed ſyralmaſ epeſego̊deerth ||
333 hogh keeried te zenth fyadath hogh a te aldoth zenthfyad ihūs
xpūs myndo̊n byneynknek megh olgya ko̊teleyth. Mykeppen my
óteth zabadon kereſheſſẘk ees o̊ zenthyvel my o̊teth dicheer-
heſſywk Amen SAlue regina Aue Maria

o̊to̊d epeſeegh

Iduo̊z legh Maria Mennyorzagnak vigaſaga prophetaknak
iraſa te wagh az kego̊s anya ky myndo̊n nyawalyaſoknak ſira-
ſaath megh halgatod ees ymadſagaath O̊to̊d ſiralmas epeſego̊t
te haat vallal ziz maria ha edo̊s fyadath kereztfan fygwen
lataad mezeytelen, ſo̊ldro̊l fel emelwen ees o̊ zenth teſteeth ||
334 zaggathwan nywzwan ees o̊ zenth zyweeth czwczawal megh
o̊klelwen ees o̊ zenth feyeeth to̊wiſ koronawal megh koronaz-
wan kezeith labayth vaſzegghel zeghezwen az kegyótlen ſydook
tego̊det oda nem ereztenek hogh fyadath fedezyed folyo vereeth
to̊ro̊lied farrattſagaath kynyebehed, keero̊nk nemeſ azzonyonk
ziz maria ez te o̊to̊d ſiralmaſ epeſego̊deerth hogh a te aldoth
zenthfyad aggya ew zenth veere hullaſanak eerdo̊meeth hogh
ky lego̊n my lelko̊nknek oltalma ees my byneynknek el moſoya
Amen Salue reg*in*a Aue Maria

hatod epeſeegh ||

335 Idwo̊z leegh Maria iduo̊ſſegnek peldaya angyaloknak azzo-
nya zizeknek koronaya Martiroknak palmaya Apoſtoloknak
meſto̊re ewangeliſtaknak taneitoya confeſſoroknak tyko̊re te
wagh az zeplo̊telen anya kyth iſtenſeegh neko̊nk remenſeegh
vizet hagya Hatod ſiralmaſ epeſego̊t the haath vallal ziz maria

Mykoron edős fyadath ihūſtchriſtuſth ioſeph karodra ada kyth
te zizenth zyleel banatnekẘl viſeleel annak kennyan kegeſ anya
epedőzeel kerőnk azerth my nemes azzonyonk zyz maria ez te
hatod ſyralmas epeſegődeerth hogh keeryed te zenth fyadath ||
hogh a the edős fyad my oltalmonk legyőn ees halalonknak 336
vtanna mynketh hozyaia vegőn amen Salue regina Aue Maṛia

heted epeſeegh

Iddwez leegh maṛia chriſtuſnak kegyőſ annya azzonyok-
nak azzonya Byneſneepnek oltalma te wagh az alazatos zeeph
viola kyth Myndőnők kewannak, kyralyoknak kyralya heted
ſyralmaſ epeſegőt te hath vallaal ziz maria Mykoron te zenth
fyad mennyorzagba feel mene te ez főldőn maradal nagh ſiral-
mal lakozaal Mygh fyadath ihūst xpūſth zemeyddel nem lataad,
kennya helieeth myndőn nap megh || holoth ziz Maria keſerẘ 337
kőnvet hwllataal fyad kennyath edőſőn ſirataad zenth halalaath
eltődiglen zenth zyvedbe tardaad (!) ymaar nekőd zywed zomo-
rwſagoth nem laath ees keſerwſegőth nem wall keerőnk Azzo-
nyonk zyz Maṛia hogh engheztelied a te zenth fyadath. hogh
veheſſẘk ő zenth orzagaath Amen Salue regina Aue Maṛia ||

338 Vr ihūſnak newebe kezdetyk zenth enek ky dicheri zyz mariat ees az oͤ zenth fyat Igoͤn edoͤs a iooknak ees az tyzta lelkoͤknek kyk zeretyk iſtenth ees az ew zent zileiet ees az iſten malaztyath ky kezdetyk ekkeppen mondwan

O Kegoͤſſegoͤs zyz
ees ighoͤn nagh zepſeegh
teghoͤd iſten valazta
meegh kezdethnek eloͤtte
Nagyon teghoͤd tyztoͤle
merth te nekoͤd koͤzoͤne
angyalnak myatta
koͤzoͤnetoͤt ilyeteenth
velaagh ſonha nem hallotth
mynd kezdettoͤl fogwa ||

339 *H*ozyad mene az angyal
be rekeztóͤtth haazba
ees eloͤtted megh alla
nagh zeep fenoͤſſeegghel
koͤzoͤnetit el kezde
ighoͤn nagh tyztoͤſſeghel
ees ekkeppen monda
Idwoͤz leegh te maria
vagh te malaztal telyes
wr vagyon te veled

*N*agh tyztoͤſſeegh ez nekoͤd
azzonyom Maria
ees ighoͤn nagh vigaſaagh
mynd oͤroͤkwͤl oͤroͤkke

hogh mynd az zenth haromſaagh
neköd igen közöne
angyalnak myatta
ees teghödet megh alta (!)
azzonyoknak közötte
ees myndönnek fölötte

O Maria zeep veragh
ees zizeknek gyönge
az mennyei vdvarnak
nagh zeep fenöſſeeghe ||
Merth vagh iſtennek Annya 340
angyaloknak azzonya
nagh meltoſagh neköd
kyneel nagyob nem leheth
iſtennek vtanna
ſem földön ſem mennyön

*Z*eretethnek roſaya
teghöd 'eköſeite
zenth alazatoſſagnak
violaya zepeite
tyztaſaagnak lilioma
ighen teghöd tyztöle
ees myndön yozagnak
iamborſagnak zenthſeegnek
edöſſegös illatya
tegöd mynd el hata

*N*ekönk eez nagh tyztöſſegh
ees ighön nagh öröm
hogh my ilien zeeph azzonth
valyonk földön ees mennyön
kyth ighön kel zerethnönk
es ighön kel tyztölnönk
ees neky zolgalnonk
hogh || Mynekönk aggyon yoth 341
ees megh oltalmazyon
myndön ellenſeegtöl

O te kegyős io chriſtus
ees edős zeep iheſus
Menyből főldre tekenteel
raytonk kőnyőrwluen
zenth atyadnak kebeleből
hozyank ide le zallal
az ziznek mehebe
eez velagra zyleteel
nekőnk myndőn ioth adai
ky wagh tennőn magad

*I*eſus nagh felſegős keench
kynel zebb ees iobb nynch
te zenth zyved patica
ees kyraly taarhaz
kybe az iſtenſeegnek
myndőn kenche tartatyk
ees ő bőlcheſeghe
kerőnk az(z)on teghődet
hogh a te zenth zywedeth
aggyad my zyvőnknek

*K*yt fel nyta longynos
te fe ellenſeghőd
ees ky aſa a kenchőth ||
342 Zelős nagh lanchayawal
kyvel lőn nagh kazdagga
merth ő megh igazwla
byneből tyztwlwan
ees megh koronaztateek
az zenth martiromſaggal
ees ekkeppen zenthe lőn

O te kegyős zenth atya
ky wagh nagh hatalmas
zebbeth iobbath nem athataal
mynth atte zenth fiadath
kybe vagyon myndőn io

ees myndo̊n bo̊lcheſeegh
Kyth my igho̊n zereſſo̊nk
ees chak neky o̊ro̊lyónk
mynd o̊ro̊kke Amen

*V*igaſagnak ez napya
merth kyral zileteek
ky zarmazeek ez napon
ziznek o̊ mehebo̊l
chodalatos ez germo̊k
ky myndónnek kedves lo̊n
o̊ embo̊rſeghebe
ees ky aleythatatlan
es o̊ megh mondhatatlan
o̊ iſtenſeghebe ||

*I*ſten fya zileteek 343
tyzta nemeſſ zizto̊l
Mykent roſa liliumtol
termezetth chodalya
kyth zẘle yfyw lean
ky wolth ez velagh (ele) elo̊tth
myndo̊nnek zo̊rzo̊ie
tizta zyknek (!) emlo̊y
neky teieth adanak
reghi nagh. iſtennek

*A*ngyal a paztoroknak
chordaiok o̊rizwen
nagh o̊ro̊meth hyrdete
ihūs hogh ziletótth
a iazolba teteteek
fo̊ldnek mennynek kyralya
poztookba takarwan
nenybo̊l (!) teyel to̊lth emlo̊k
fel neweleek o̊tet
eko̊s nagh zepſegghel

*M*ynt az yvegh nem to̊ryk
nap feen altal hathvan
ezónkeppen Maria
zyzen megh marada
Bodogh a zylo̊ anya
kynek zenthſego̊s mehe ||
344 iſten fyath zyle
Ees Bodogh (!) az emlo̊o̊k
kyk o̊ gengheſego̊kbe
wr xpūſth emleteek

*E*z dicheretŏs germo̊k
ez napon zileteek
eegh zeplo̊telen zyzto̊l
my idwóſſegho̊nkeerth
ha nem ziletŏth volna
my mynd el vezto̊nk' volna
engho̊detlenſegherth
O en edo̊s iheſuſom
ky my erto̊nk zileteel
oltalmazy pokoltol

*I*eſus fekzyk iazolba
mennyekbe orzagol
a bo̊cho̊be ko̊weko̊l
angyalokath vygaztal
kezei ko̊to̊ztetnek
a genghe zyz annyatol
hogh megh ne verheſſo̊n
de my velo̊nk kegelmezyo̊n
ees chak ergalmazion
345 ees || my velo̊nk legyo̊n

*E*z zyz anya ees lean
o̊nno̊n atyaath zyle
Ezt chodalya meny ees fo̊ld
hogh ilyen nagh felſeegh
magat ygh megh alaza

hogh teroͤmtoͤ zyleſſeek
attol kyt teroͤmtoͤtt
zeretetnek nagh iege
kynel nagyob nem leheth
ſemmy termezetbe

O felſegoͤs fenoͤſſegh
ees nap velagoſſaga
halhatatlan kyſ germoͤk
ees ilyen nagh boͤlcheſeegh
ky hallota ees latta
hogh ylien nagh hatalmas
legyoͤn eroͤtelen,
kazdagſagos zeghennye
es az iſten germoͤkke
kyth chak chodalhatonk

Az zenthſeghoͤs zereteth
ezth gyakortha toͤtte
hogh a te zenth || Feiedet 346
az ihūſnak feiere
le haytottad edoͤſdoͤn
ees te koͤnw hullataſod
oͤteth megh oͤtoͤzte
ees az ew zenth orczayan
ala goͤrgoͤdoͤzoͤtt
ighoͤn nagh bewſegghel

*N*ynch emboͤrj boͤlcheſeegh
ky azt megh mondhaſſa
mely iſteny edoͤſſeegh
zywed lelkoͤd megh folta
Mykor az edoͤſ ihūſt
appolgattad chokoltad
ees oͤoͤth *oͤ*lelghetted
zenth zyvedh*oͤ*z zoroytottad
ees oͤtet emletted
nagh zenth edoͤſſegghel

*N*yolczad napon kys criſtus
ko̊rnywl meteelteteek
az ew genghe teſtebo̊l
vereeth ky bochata
veghezetre kereztfan
a to̊bbitees ky ontha
Mynketh ygh zerethe
347 hogh lelko̊nket megh || Moſa
az o̊ zenth verewel
hogh mynd ydwo̊zo̊hón

*A*Melkodo nagh choda
hogh ylien nagh felſeegh
magaath ygh megh alazya
hogh feen a faan figio̊n
Ees hogh ez nagh feno̊ſſegh
ygh megh homalyoſoggeek
ees megh ſetetẘlyo̊n
hogh mydo̊no̊k (!) ne tuggyak
eſ megh ne eſmerieek
hogh o̊ iſten legyo̊n

*M*yndón fo̊lo̊th nagh choda
hogh nagh bo̊lcheſeegh
velagoſſagh feno̊ſſegh
ees myndo̊n dicho̊ſeegh
ygen magaath el haggya
hogh o̊tet megh wtalyak
ees megh zydalmazyak
ees ylien nagh edo̊ſſegh
ygh megh keſero̊ggek
ees o̊ megh vtaltaſſeek ||

348 *O* te kegyo̊s kys keral
ees igho̊n nagh iſten
ez velagra ziletwen
approdokath gyo̊ytel
zaz ees negven neegh ezórth

kyketh to̊l mynd viteezze
ees megh koronazat (!)
ees elótted bochatad
ylien edo̊ſ ſerego̊t
a mennyei vdwarban

*I*heſus hozyad io̊uenek
harom zenth kyralyok
hozwan aiadekokath (!)
meegh hogh germo̊k volnal
ylwen ziznek o̊lebe
vgh mynt kerali zeekbe,
be menven a hazba
le eſeenek elótted
ees wgh ymadanak
nagh zenth tyzteſſeeggel

*I*heſus tegho̊d herodes
akara megh o̊lny
kyth megh monda az angyal
a te hyw zolgadnak
hogh fel kelyón almabol ||
ees fel vegyón tego̊deth 349
ees te zenth zyledeth
el be fuſſon veletók
egyptom orzagba
hogh ideigh oth leegh

O Maria genghe zyz
a te kyſ fyaddal
Nagh munkara kyldenek
ees nagh hozyw wtra
Ne bankoggyal azzonyom
veled vagyon nagh ko̊lchſeegh
ees a nagh vigaſaagh
hatalmaſſagh batorſaagh
ky tego̊deth megh ſeghell
myndo̊n nawalyadba

*E*es hogh menneel azzonyon (!)
az zenth tarſaſaaggal
zeep ihūſſal ioſephel
mynd egipton (!) fele
Iutal a nagh puztakra
ees kyetlen erdoͤoͤkre
fene vadak koͤzze
kyket ihūs ehnyte
ees megh zelydeite ||
350 Loͤnek oly mynth baranok

*M*egh eſmerwen vrokath
ees oͤ azzonyokath
zolgalatoth mutatwan
ees nagh zeretetóth
merth elótted vtannad
ees keethfeloͤl melleted
yarnak tyztoͤſſegghel
iaczodozwan vigadwan
ees ekkeppen keſerwen
alkolmas ideygh

*E*es ymar my mynd nyayan
ebbe edoͤſkoͤggyónk
a zeretoͤth zereſſwͤk
ees az yoth kewanywk
az iſtentoͤl my felyoͤnk
hogh ellene ne veſſoͤnk
hogh mynketh zereſſoͤn
ees my nekoͤnk aggyon ioth
mynd foͤdoͤn mynd mennyón
myndh oͤroͤkkwl oͤroͤkke
Amen ||

a z t a l n a k z e n t h d i c h e r e t e 351

*A*z zenth alazatoſſagh zerzetős aztalaath ekőſeyty dicheri
ees fel magaztattya az zenth veztegſeegh tartaaſ őteth ighőn
győngyőzy ees megh veragozya Az zenth aeitatoſſagh őtet
megh edőſeitj ees eerdőmőſeitj az alazatoſ zerzetőſ nagh edőſ-
dőn ezyk mert ő melto reaya amyt ezyk izyk ees ő neky a
xpūs nyayaſkodo baratya ees ő aztalnoka Mert előtte my vagyon
mynd az chriſtus zerzőtte kyről aggyonk nagh halaath

I o e e s g o n o z z e r z e t ő ſ n e k d i c h e r e t j e e s z y d a l m a ||

A yo Zerzetőſnek zywe kriſtus kerthe Merth ő benne 352
plantalta veragoknak zeepſegheeth Merth zenth alazatoſſagh
veragozyk ő benne mynth keek viola zeretethnek roſaya tyzta-
ſagnak lilioma benne kewelkődnek Zerzetőſnek gonoza myt te
rolad mongyonk, telies zyved merőgghel ees nagh alnokſaggal
mert az enghődetlenſeegh ees az gonoz gywlőſeegh teghőd mynd
el győzőtth az kewelſeegh megh hatotth ees ekkeppen őrdőgh
byr kinel vizőn nagh kenra

O Edős Maria leegh te őrők aldomaſſal mert ziz vagh
zileſődnek előtte ziz vagh zileſődbe ees ziz vagh zileſődnek
vtanna Annak okaert aldoth leegh te merth anya ees ziz vagh.
Myndőn || Angyaloknak főlőtte tyztaſagoſb Apoſtoloknak főlőtte 353
hyttel telyeſb Martiromoknak főlőtte zywednek faydalmawal
keſerwſegőſb Confeſſoroknak főlőtte zenvedetőſb Myndőn zyzek-

nek fôlôtte zeplôtelen tyztaſagoſb Annak akaert aldot legh te Algyon tegôdeth az en zywem merth te myatta (!) a terômthô embôrre lôth te myattad az igaz malaztot lelth A Bynôs bochanatoth a holth eletôt A zankywetőth megh teerth az ôrôk hazaba Amen

Valaky tôrôdelmeſſeegghel megh gyonvan ez ymadſagot azzonyonk marianak tyztôſſeghere ő kepe elôtt teerdőn megh olwaſangya kentol Byntôl valo oldozatoth vezôn ||

---

354 *Z*enth Bernald doctor iſtennek heeth ergalmaſſagarol ekkeppen aad vala halath mondwan

*H*Alaath adok te nekôd een vram ihūs merth mykoron hozyad tereek enghômeth penitenciara hozyad fogadal

*H*Alaath adok te nekôd een vram ihūs merth ennekôm tehetſegôth adaal az idwôſſegôs iozagba veghygh megh maradnom

*H*alaath adok tenekôd en vram ihūs merth ennekôm adaal malaztoth tegôdet ees ennôn magamath megh eſmeretre

*H*alath adok te nekôd en vram ihūs merth ennekôm adaal hytôt ees remenſeghőth az ôrôk dichôſegnek vallaſara ees megh nyereſere ||

355 *H*Alath adok nekôd en vram ihs merth enghômeth ſok byntôl megh tartottal kykben eſhettem volna ha megh nem ôziztel volna

*H*alath adok te nekôd en vram ihs merth en megh teereſômeth el varod vala mykoron een kegyôtlenſeghômbe el iarok vala

*H*alath adok te nekôd een vram ihs merth ennekôm adal tôrôdelmeſſegôt ees byneymnek megh eſmeretith mykoron en ôrôlôk vala a bynnek tetemenebe ||

O dichoͤſegnek azzonya o vigaſagnak kyralne azzonya O 356
kegelmeſſeegnek ees ergalmaſſagnak kwtfeie O menyorzagnak fenoͤſſeghe paradich*o*mnak edoͤſſeghe O iſteny oͤroͤm angyaloknak dichoͤſeghe zenthóknek vigaſaga zizeknek tyzta gyoͤnge te nekoͤd aianlom dichoͤſeghoͤs azzonyoṃ ziz maṛia ma ees myndoͤn ydoͤbe een lelkoͤmet een teſtoͤmeth telies eletoͤmeth halalomath ees feltamadaſomath Te aldoth ziz maria zyzen oͤroͤkke megh maracz ||

357 tekelletes zerelmeeth meeg akarandyok heeryzny wr yſtennek
ſegedelme myat *ad (!) heerech hazanchba mehetench. Towaba
zeretnech keel mynekench az my ellenſegenchethes yſtenerth.
mykenth ew mondya az ewangeliomba, Zereſſetek ellenſegte-
keth, yol tegetek azoknak kyk titiketh (!) gylelnek ees yma-
gyatok azokerth kyk titeketh nyomorgathnak ees haborgathnak.
hogy legetech az tw athyatoknak fyay ky menyorżagba wagyon
Annak okaerth tyſtelende zyz ygen zykſeges my nekench az
zereteth kynekwl ſenchi yſtennek kellemethes nem leheth. Iſtenth
nem zerethi a ky emberth gylel. Iſtenth nem zerethi (qu) ky
iſtennek parancholathyath meg wtalya Az zereteth mynden
yozagoknak gyekere Merth az zereteth nekwl akar mynemw
yoth tezench ſemmith nekench nem haznal. A mw (ſ) tanvſa-
gwch heyaba valo haa zerelmwch nynchen ky enenmaga az vr
yſten. Ooth orzagwl a teſthi zereteth a hol az iſtennek zerelme
nynchen: Akoron ember tekelletes mykor zeretetwel telyes A
byzony zeretethnekwl. bator walaky tekelleteſen hyggen. megeſ
ad (!) heerek bodogſagra nem iwthhat wly ygen nagy az zere-
tetnek ew yozaga hogy ha ew meg fogyathkozandik heeaba
leznek emberbe az egeb yozagokees Haa yelen leend egeb
358 yokeeſ ygen yol vannak || Valaky yſtenth nem zerethi ennen-
magath ſem zerethi Inthlek azerth tegedeth tyzteletes zyz hogy
az zerelmhnek myatta Egeſſeſwly (!) awagy zerkezzel a the
lathatatlan yegeſed ieſus criſtuſhoz ees az ew zerelmebe eegyh
Immar ſemmith ne zereſh azochba ky (!) ez wylagba vannak
eez wylagnak hwzw woltath kennak alyhad Syes ky menneed
ez wylagbol: eez wylagnak ſemmi wygaztalaſath ne weged.
hanem az criſtuſhoz kyth zerech telyeſ elmedwel fohazkodyad.
geryedezy. kewankodyad. Meeg az teſty eegeſſegnek ew zerelme
es az criſtuſnak zerelmeerth theneked wtalatos legyen. Az
zeretetnek ſeebywel altal weretteſſel wgy hogy meltan mon-

haſſad. Meeg ſebhettem en zerelmnek myatta Criſtuſba zerethe hugom. halyad a the yegeſſednek ieſuſcriſtuſnak beezedeth, ky engemeth zereth. zerettetik az en athyamtwl ees en zeretwm ewthet ees megy yelenthem ennenmagamath ewneky: zereſſed azerth en zerethe hugom ewtheth eez vylagon hogy ew tegedeth meltholtaſſek zerettny atya yſtennel az heerek bodogſagba Amen ||

My vronk criſtus Ieſus ezenkepen mond az ewangeliomba 359
ha valaky engemeth zereth az en bezedemeth tarthya ees az
en athyam zerethi ewthet ees ew hozyay (!) yewench ees ew
nala lakodalmath thezeench ees zenth Ianos apaſtal yg mond
My zerethyech iſtenth merth ew elebb zerethe mynketh: Valaky
zerethi yſtenth ymagya ewtheth az ew byneyerth ees meg
tarthya eennenmagath azoktwl Een zerelmes hugom zereſſed
az wr yſtenth ees hyad ewteth a the wdueſſegedeerth: Merth
az zerelm heerek eleth, ees az gyleſeg halal. Iſten nem akarya
chak bezeedel zerettethny hanem tyſta zyuel ees yo mywelke-
dettel. Iſtenth nem zereth ky ew parancholatith meg wtalya
Az wly embernek elmee ky yſtenth zerethi nynchen ez felden.
hanem menyorzagba merth myndenkoron az menyeyketh ke-
wanya Intlek tegedeth een zerelmes hwgom hogy zereſſed aaz
wr yſtenth myndennek felethe. merth ew thegedeth valaztha
eez wylagnak eelethe Incab keel iſtenth zerethnwch honnem
mynth az mw zyleynchet. Myerth? Merth yſten theremtheth
myncheth az my zyleynchet ennen twlaydon kezeywel azaz
tul(y)aydon hatalmawal Mykenth meg wagyon yrwan ew the-
remtheth mynketh ees nem mynnenmagoch Nagyob(y) yokath
adoth mynekwch criſtus || honnem a mw zyleynch. Annakoka- 360
erth az mů zyleynchnek felethe zereſſek criſtuſth Hythſag vala-
myth ynchab zerethny yſtennel Valaky incab zerethi a therem-
teth allatoth a theremtheneel vethkezik ees ky a theremteth
alathnak zerelmeth az theremthenek zerelme eeleth vethj the-
weleg. Annakokaerth myndennek felethe keel mynekwch az vr
yſtenth zerethnwch Mondyad kerlek tyſtelende zyz Nagy keuana-
toſſagal ees zeretetwel criſtuſrol Az en zereteem ennekwm ees
(ô ennekôm) een ôneky ky az lyliomokkezeth lakozyk myglen
aaz naap fel thamad ees lehayolnak az arnekok Criſtuſnak
yegeſe mond nylvaban ezeth mynekwnch: Az en zerethôm

tarſolkodyek en hozyam az zerelmnek kethele myath ees en
ew hozya egeſſwlech ees tarſalkodom az wyzonthvalo zerelmnek
myatta ky elthetik azaz gyenerkedich az liliomok kezeth ees
vygadoz az zentheknech (yo ees) feneſ ees yo illatw yozagok
kezeth ees az zyzechnek ſeregyk kezeth, myglen az naap fel
kel ees lee hayolnak aaz arnekoch azaz myglen ez yelen valo
elethnek arneki el mennek ees az nap meg yelenyk azaz az
361 herech bodogſagnak feneſſege eel ye Een zerelmes hugom ‖
Igaſſag az vr yſten telyes zyuel zeretny ees ew hozya telyes
akaratwal ragazkodny ky felſeges yo: Az felſeges yoth zerethny.
felſeges dycheſeg. Valaky yſtent zerethi yo az. ha yo azerth
bodog ees Myneuel ember yſtenth ynchab zerethi anneval incab
bodog leezen Aaz zerelm az zenthwchnek yeles ees twlaydon
yozagoch Criſtuſba zerelmes hugom annakokaerth mondam eze-
keth. hog eez vylagnak ſemminemw zerelme tegedeth criſtus
zerelmetwl el ne valaztyon. criſtuſnak iegeſe meges kerlek.
hogy az the mennyey yegeſednech zerelmero̊l mwnekench vala-
mith nongy (!): Mirranak ketheleche ennekem az en zerethem
az en emleym kezeth lakozych: Az zywnek heele az emlek
kezeth wagyon. azerth az en zerethem az en emleym kezeth
lakozych azaz (emlekezetembe) az yegeſemnek criſtus ieſuſnak
oͤ zerelme myndenkoron az en emleymkezeth azaz az en zy-
uembe vagyon Ees mynd bekeſegnek mynd haboruſagnak yde-
362 yen en emlekezethemre hozom ‖ mynd az yokath kyketh enne-
kem adoth. Merth engemeth zerethe ees en erethem meg haala
ees feel menee menyekbe ees hog en o̊ hozza mennyek napon-
kenth hyw engemeth monduan. Io̊yel libanuſnak hegero̊l en
yegeſem Io̊yel libanuſnach hegero̊l Io̊yel meg koronaztatwl Az
en iegeſemnech ieſuſnak o̊ balkeze az en feyem alath wagyon
azaz az zenthlelechnek ayandeka nywgozych enbennem yth ez
wylagon. hogy az zenthiraſoknak ertelme legen az en elmembe.
hog o̊teth meg iſmeryem ees tekelleteſſegel zereſſem ees az
ieſuſnak iogya engemeth meg ho̊lel azaz az ho̊ro̊k bodogſagra
wyzen en zerelmes hugom keryed az criſtuſnak zolgalo leeanyth
kych the weled vannak ees mondyad o̊nekych Segelyeto̊ch
engemeth wyragochwal ees bathorwchatok almachwal merth az
en yegeſemnech ieſusnak ew zerelmebe ygen meeg (b) korwl-
tham O en zenthſeges hugaym kych jmmar criſtuſth mynden-

nek felethe zeretithek ees ſemnit az ew zerelmefeleth nem vettek
Segelyetek engemth (!) thw yo || moͦuelkedetteknek peldaywal 363
ees mykepen az en zerethemeth criſtuſth meg lelheſſem mvtaſ-
ſatoch meg ennekem merth en az ew zerelmeerth beteg wagyok:
ez zerelm eedes. ez betegſeg io yzw, ez korſag zenth, ez zere-
theth tyſta, ez egeſſwles zeplenekwlualo O thw zenthſeges
hugaym ſegelyetech engemeth viragochwal azaz thw nyayaſſag-
tochnak peldaywal. merth az en iegeſemnek criſtuſnak zerelmebe
ygen meg korwltham Tyſteletes zyz byzony athe yegeſednek
criſtuſnak zerelmebe koor ees betheg wagy haa oͦneky zerel-
meerth myndeneketh kych ez wylagon vannak meg vtalandaaz.
Byzonyaba athe iegeſednek criſtuſnak zerelmebe beeteg vagy.
ees az lelky edeſkedeſnek agyaba fekzeel haa oͦteth myndennek
felethe zeretheth. byzony criſtuſnak zerelmeerth beeteg wagy
haa yncab zereted az mennyeyketh honnem ez feldyeketh By-
zony criſtuſnak zerelmeerth ygen beeteg wagy ees az edeſſeges
zeretethnek agyaba fekezel haa az zenth myuelkedetechbe
heereſh wagy || ees ez feldyekbe beteg Criſtuſba zerelmes 364
hugom ha criſtuſth telyes zyueddel zeretended ees ſemmith az
oͦ zerelmenek felethe nem vetendez: Azon criſtuſieſuſwal az the
yegeſeddel menyorzagba vygach. ha criſtuſth telyes elmeduel
keuetended ees telyes elmedwel zeretended: mynden kethſeg-
nekwl az menney lakodalmachba oͦwele vygach. ees oͦteth az
zenth zyzekwel valahoua menend myndenůth keueted: S ha
mynden aytatoſſagal criſtuſhoz ragazkodandol ees eyel ees nap-
pal oͦhozzaya ſohazkodandol ez yelen walo vylagon. Mynden
kethſegnekwl az mennyey palotachba ew uele vygach. ees az
zyzechnek ſeregy kezeth enekeelz oͦneki edes dychereteketh
mykepen meg wagyon irwan: Ky aaz az criſtus eelzh awagy
gyenerkedel az liliomokkezeth meg kernykeztethel zyzeknel (!)
ſeregywel the vagy dicheſegwel meg ekeſwlth veelegen a the
yegeſednek yvtalmikath meg fyzeteed Valahova menendez az
zyzek tegedeth keuethnek dichereteluel ees the wtannad ſutoſ-
nak ees edeſſegeſ enekeketh enekelnek Ezeketh zerelmes hugom
azeerth mondam hogy criſtuſth myndennek felethe zereſſed ees
hogy az zerelmenek felethe ſemmith nee weſh. kerlek tegedeth
zerethe hugom || hogy criſtuſnak kywyle ſemmi edeſſegeth ne 365
heerezh. criſtuſnak kywyle ſemminemw zerelmeth ne kereſh.

criſtuſnak kywle ſemmi zepſegeth ne zereſh. Dee az criſtuſnak zerelmeerth ſyryh criſtuſnak zerelmeerth ohaych myglen ewteth erdemled lathny athya yſtennek yogyan orzaglanya Amen

Vg mond vronk criſtus az ewangeliomba Zereſſed the vradat yſtenedeth telyes zyuedbo̊l telyes elmedbo̊l telyes lelkedbo̊l ees mynden ereydbo̊l Ez hygeketh zenth doctorok ſokkepen magarazyak elezer (†) ezenkepen magarazya Zereſſed a the vradath iſtenedeth telyes zyuedbo̊l, zerethni yſtenth telyes zywbo̊l. eez. hogy a the zyued egeb allathnak zerelmere wgan me (!) hayloth legen mynth az vr yſtennek zerelmere. zerethni yſtenth telyes lelekuel. eez. hogy az the lelked ees az the ertelmed byzonſagba legen. ees eresh az hythbe. Valaki byzonſagal hyzi hogy yſtennel mynden yo legen ees ew kywle ſemmi yo ne legen. eez telyes lelkeuel zerethi az wr yſtenth: Zerethni yſtenth telyes elmeuel. eez. hogy mynden erzekenſegyd yſtennek zolgalyanak. Merth az kynek elmeye iſtennek zolgal. kynek ew belcheſege yſtenrel vagyon. kynek ew gondolathya azokath
366 gondolya a my yſtenee. kynek ew || emlekezethi arol emlekezych a my yſtenee ez telyes elmeuel zerethi yſtenth

Zereſſed telyes zyveddel beelchen. telyes lelkeddel edeſen. telyes eereddel heereſſen. wgmon (!) thouabba Tanwldmeg kereſthyen ember az criſtuth zeretned: Dee mykepen. żereſſed Vgmon edeſſen hogy maſ zerelmel nee illeſſel. Zereſſed belchen. hogy meg ne chalaſſal. zereſſed heereſſen hogy meg ne geezeſſel ees az wr iſtennek zerelmetwl el ne fordwly.

(żenth) Zereſſed vradath yſtenedeth telyes zywedbo̊l azaz mynden ygekezetedbel. hogy teneked mynden ygekezeted yſtenheez legen awagy vezerleſſek: Telyes elmedbo̊l azaz telyes ertelmedbo̊l vg hogy mynden ertelmed iſtennek alaya veteſſek. Telyes lelkedbo̊l azaz belſee keuanatoſſagodbol hog mynd keuanatoſſagod iſtenzerenth (z) rendelteſſek awag regulaztaſſek. Telyes heereddel azaz kywyl ualo mywelkedeteddel. wg hogy mynden kwlſee mywelkedeted engedyen yſtennek ||

367 *E*N zerelmeſ hugom halyad myth mond vronk ieſus az ewangelyomba ew tanytvanynak Ebbo̊l yſmeryk meg hog thy en thanythwanym vattok. haa zerelmetek leend egmaſhoz. Mynden hywek criſtuſnak thanythwany. Merth mynden annak thanythwanya a kynek thanwſagath keeuethj Azerth a ky akar

criſtuſnak thanytwanya lenni. thanwlya meg. hog barathyath vgyan zereſſe mynth ennen magath: Az my baratynchnak zerelme gonozth nem mywelkedich: Myre. Merth az teruennek telyes voltha az zeretetbe wagyon Azerth mondya zenth pal apoſtol: Iaryathok az zeretetbee mykepen criſtus zerethe (tyte)mynketh ees ada ennen· magath my heerethench żenthianoſ apoſtol ees ezenkepen mond. Valaky atyafyath zerethi vylagoſſagba lakozych ees o̊benne gonoz pelda nynchen Valaki athyafyath gyleli ſetetſegbe wagyon ees ſetethſegbe yaar ees nem tudya howa megen. merth a ſetethſegek meg vakytottak az ew zeemeyth. Haa valaky azth mondya. zerethem yſtenth ees atyafyath gwlelj. hazug az. ees byzonſag ewbenne nynchen ees ylyen parancholatwch wagyon yſtentwl. hogy valaky zerethi yſtenth. zereſſe az ew atyafyath ees. Valaki nem zerethi az ew atyafyath kyth || laath az vr yſtenth kyt nem laath mykepen 368
zerethety ees Salamon ẏg mond. Mynden ydeben zereth a ky byzon barath leend ees embernek barathya zychſegeben lachygmeg Zenth Agoſton doctor ees ezth mondya emberth meg geezh emberj bodogſagal pokolbeli erdegeth meg geezed ellenſegednek zerelmewel: Dee maga zerelmeſ hugom az yſten zolgay kezeth nemkel teſti zerelmnek lelethi hanem lelkynek Semmi yſtennek kėllemeteſbh nynchen az zerethet yozaganal: ees ſemmi erdegnek keuanatoſb nychen (!) mynth az zeretethnek meg oltaſa: Az zenth zeretethbe ſemminemw gonoz pelda nynchen Mynden nemẘ hyw embo̊rth the atyadfyanak ytely lenni. Emlekezzel meg rola. hog eeg meſto̊r teremteth mynd nyayan mynketh A Byzon zeretetbe nychen gonozpeldanak keſerwſege Tyztelendee zyz az atyafyw zeretethbo̊l yſmered meg mykepen ywthash az yſteni zeretethre. Mykepen az zereteth az elmeth fel emely. azon kepen az gonoſſag el merythi. Sem yſtenth nem zeretheted byzonſagal atyadfya nekwl Sem atyadfyath yſtennekwl. Byzon zerelmed wagon haa baratodat yſtenbe zereted ees ellenſegedeth yſtenerth: Mynere bew leendeez — — — —

SÁNDOR CODEX.

Ezt mongya uala zent pal apaſtal korintomban lakozoknak. Iruan uagon hog zo̊m nem latta: fo̊l ſem hallotta: embo̊rnek zyweben ſem zaalloth. mykeeth zerzo̊th az vr iſten azoknak kyk zeretyk ůteth: Myert ig uaǵon hog ez vilagyakrol kynneb embo̊rnek eerteeko̊znye honnem az menyeyekro̊l: azerth is Irok en te neko̊d ieſoſnak zolgaloya igo̊n zeep dolgokath az menorzaagrol :

Az menorzagban ha iutandaz tarſayd leznek mynd az angyalok. patriarkaak. profetaak apoſtolok. martyromok: konfeſſorok zůzeek. es az nag zammal ualo zerzeeto̊ſo̊knek zamok. Ot meg eſmero̊d attyadath. anyadath. attyad fyayth. es myndo̊n nemzetſegydeth: ſo̊th mindo̊n zento̊th iol tucz mel' fo̊ldy mel nemzeeth: myth myuelko̊do̊th ez vylaagban elteben:

Azok az tarſaſaagban ualok imelyeno̊k: *Igo̊n eg maaſt zereto̊o̊k* ol' igo̊n nag tekelleto̊s zereteeth uaǵon ko̊zto̊k: hoǵ mindenik vǵan zerety maſikath mynt ůnno̊n magaath. azert is vǵan, o̊růl maſnak iauan mynth igaz az ůnno̊n tulaydonan: nem lezo̊n oth az iregſeeg az gyůlo̊lſeeg merth orzagol myndo̊no̊kben zenth zeretetnek eǵ volta, *Igo̊n uigak.* mert iſten meg to̊rlo̊tte zo̊mo̊keeth. es imar ſoha nynčen banatyok. ſiralmok. es felelmo̊k. birnak o̊ro̊k bekeſſego̊th: telyees o̊ro̊meth mynd o̊ro̊kke. *Igo̊n zepo̊k* mert nynčen ſemmi nemů macula ů benno̊k dee myndo̊n lelky ioknak telyes uolta: ol' igo̊n zepo̊k: hog mynd ez || vilagon meńe zepſeeg uaǵon: az mentůl kiſſeb 2
zentnek zepſege felyůl mulnaya azt: zamlald el mene zepſeg vaǵon az ego̊n ez fo̊ldo̊n: mynd ſenky ſemmy az ů zepſego̊kho̊z kepo̊ſth, *Igo̊n meltoſagoſſok*: merth iſtennek mynd feyenkeed leany es fyay: kyralyok es kyralne azzonyok: Criſtuſnak mynd o̊ro̊kko̊ſy: fel o̊lto̊ztettek diččo̊ſegnek feyer o̊lto̊zettywel: myndo̊n iauath iſtennek biryaak: veettek az zepſegnek

orzaagaath az kyralnak kezebo̊l. azerth is tizto̊ltetnek nag tizto̊letteel Igo̊n ſokan uannak, zent iob irta: Nynčen zamok az ů wduarloynak: erčeed my nalonk. bizonyaual meg góndolhatatlan az ů ſok voltook az ů uaraſokban kylencz karth mondnak: annak az mentůl alſobykban is to̊b angyal uaǵon honnem mynth az napnak feneben mykorth be iů az ablakon: mene ſok apro poor vagyon

Az menorzagban az zento̊k tudde myth eznek: en hyzo̊m hog nem tudod: az meńorzagban mentůl yelo̊ſb eto̊k: az kokonnya: myčoda az kokonya: az kokonnya. ůnno̊n maga vr kriſtus. iſten es embo̊r, keerdied te kokonnya uolth ů: Bizon az: Imez okayerth merth ualamyk kelnek az kokonnyahoz: auag az huſuety keńerho̊z, ů benne mynd meg leleettetnek a uag peldaztatnak: Az hwſuety keńerho̊z ſayt es teey tykmoń tizta tezta: ko̊rnyůl teztabol kozoru modra kell čínalny: meg kell ſůtny. meg kell zento̊lny. eǵ maſnak kell benne ků̊ldo̊zny. ozton a to̊byt keet tal ko̊zth fel kell az polczra tenny: Az
3 egerek azt meg || erzyk keet elſo̊ labokkal az polczfeele fel čůuelko̊dnek: es ha melyk čak egzo̊r eheeſſek benne: nem gondol oztan ſem eger fogoual: ſem mačkaual. de mind halalaban rea ſyeth: Veed ezo̊dben imar mynd ezo̊knek ertelmo̊keth a uag peldazaſokkath. Az ſayt es az tey peldazyaak criſtuſnak zent ſego̊s teſteeth zenth lelo̊knek čeleko̊deettibo̊l: zůz marianak meheben: eǵben zerzo̊tteth: Az tikmonnak az feyeren ertetyk az ů feyerſegů lelke ky eredendo̊ bůntůl igo̊n tauol len. Az tikmonnak az zeken ertetyk az ů iſtenſege: mert mikenth az tikmonzekben uagon eleete az tyk fywnak, ezo̊n keppen kriſtuſnak iſtenſege mindo̊no̊keeth eleeueneeth: zent ianos irta: az my allath, leeth ell uala ů benne, zent pal is ig mond uala: ů altala uagyonk. elo̊nk. ingadozonk: Az zep tizta teztan kyre az ſaytoth rakyak es az tyk monyath es az teyeeth: ertetyk az harom zo̊melben az fywnak zo̊melye: mel zo̊melben az iſteny termezeth: az embo̊ry termezettel eggyeſſůle, Ig irtha atanaſius piſpo̊k: mykenth az okos lelo̊k es az teſth eǵ embo̊r: ezo̊nkeppen az iſtenſeg es az embo̊rſeg. eg bizon kriſtus. Az teztabol čínalt kozorwn kywel az huſuety kynerth meg ko̊rneko̊zzyk ertetik az my modon az attya. az annya

az moſtohaya es az ů haza nepe ůtet meg kozoruzta volth Az
ů attya meg koronazta ůteth az ů iſten||ſege zerenth dičo̊ſegnek 4
coronayaual: ez korona engyenlo̊ dičo̊ſeeg, attya iſtennel;
mynth am zent eghaz is mondya: engyenlo̊ dičo̊ſeegh es egyenlo̊
o̊ro̊k felſeeg: kozoruth činala neky az ů annya is: zegenſegbo̊l
es ſok naualya zenweedeſbo̊l. mert zegen uala es naualyas
elteben: meg kozoruza ůteth az ů moſtohaaya is az uala az
ſidoſaag kyk tůwiſſel koronazwan (koronazaak) feezetteteek meg
ůteeth: kozoruth čināl neky az ů haza nepe is. ezo̊k az men-
orzagbelyek kyk latyaak ůteth dičo̊ůluen igaſſagnak kozoruya-
ual el iůnye ez uilagoth meg itelny Az meg ſůteſeen ertee-
tik az ko̊ro̊zth fanak kemenczeien ů teſtenek meg zaaradaſa
iſteni nag zerelemnek nag tizetůl: Az meg aldaͅtaſon erte-
tyk az ůteth meg aldaas: meg aldateek zenth attyatul: mikorth
azt zolya uala neky. ez az en zerelmeto̊s fyam: meg aldatek
elſebo̊th azzontul is: ky azt mongya uala annyanak. aldoth te
mehednek gyo̊mo̊lčče: Aldateek az neptůl is kyk ezth ůwo̊ltyk
uala: aldoth ky iůth vrnak neeueben: Az aldas ko̊ro̊zth veeteſ-
nek iegeuel lezo̊n: meg is iegzeek ůteth. elo̊zer zenth attya.
mynth am zenth Ianos irta: ezt meg iego̊zte az attya iſten:
meg iegze Iudas is: mikorth yelth ada az ſidoknak monduan:
az kyth en meg čokolok azt fogiatok meg: Meg iegzeeteek
ůteth az ſidook is mikorth mynd keezeth labaath oldalaat altal
vereeteek: de azerth vǵan nem lelyk ůk megh || eg maſnak 5
ualo kůldo̊zeſſo̊n: ertetik ieſuſnak hwſuetnapyan ſok felee
ualo yelo̊neety: elo̊zer yelo̊nek zůz marianak: az vtan magda-
lenanak az vtan az keet mariaaknak: az vtan peto̊rneek az
vtan emauſban meno̊ tanetuanyoknak: Az vtan tamas nekůl
ualo tanetuanyoknak: Az vtan tamas ko̊zto̊k lewen valooknak:
Az utan galileaban tyberiadis newů tengo̊rneel: Az vtan aldozo
čo̊to̊rto̊ko̊n az eebedo̊n. Az keet taal ko̊zth az polczra
fel teweſſen: ertetyk az magass eleſhaazban. az tůzees
egben: teſteueel lelkeuel valo fel meneſſe: az keet taal az teſt
es az lelo̊k Az egeereko̊n ertetnek iſten zereeto̊ embo̊ro̊k
es criſtuſnak tizto̊lo̊y. kyk kriſtuſ vtan igo̊n keuankoznak. es ů
zenth embo̊r voltaath igo̊n illatozzaak: es imeezt is mongyaak:
Vonǵ vtannaad minkeeth. haad fuſſonk az te illatodban: O̊th
okaerth haſſonlattatnak az kriſtoſhoz aetozook az egerekho̊z

elſo̊ ez: mert mikenth hog az egereek lakoznak zoros lykakbaan ezo̊n keppen az kriſtoſth uallook is el futuan embo̊ro̊knek ſokſaagaath lakoznak klaſtromokban: es zoros helo̊kben maaſ ez merth az egeerek ky nem mennek likokbol naǵ zůkſeg nekůl: akor is keet feele neznek: eſmeg haamar bee mennek: ezo̊nkeppen az kriſtoſth keuanook kůwůl ualookual nem foglalyaak magokkath: ha nem mikorth čak nag zůkſeg kezo̊rety ůkeeth: mely kůwůl ualookaath el vegezwen eſmeg hamar bee
6 mennek az ů || zokoth io eleeto̊kree harmad ez mert az egeerek illatozzaak az polczon ualo hwſuety keńereeth: fel igyeko̊znek reaya: Ezo̊n keppen az kriſtoſth uallook: azokaath illatozzaak es erzyk melyek meńorzaag feele vannak: nem myk ez feeldo̊n: Neǵed ez. mert az egeerek mikorth az polczra fel akarnak menny az keeth vtolſo labokra alnak: az keet elſo̊ labokkal fel čo̊ueelko̊dnek: Ezo̊nkeppen az kriſtus uallook mindo̊nkorth elo̊we keuankoznak menny az menney iokra: el feeleduen myndo̊no̊keeth ez uylagyaakath: Igo̊n iol illatozeek az zenth palnak az menney keńer. merth mikorth bee menth uala az menney taar hazban. az az a harmad eegben: myth ten. mynth az egeer hog to̊b egerekeeth is rea uizo̊n az mith ů yzleeth. Ezo̊nkeppen ů nag ſokakaath egyebekeeth is az menney keńerre fel hywa o̊to̊d ez merth az egeer mikorth egzo̊r eyendyk az polczon ualo eledelben. ozton nem gondol ſem mačkaual ſem egeer fogoual de mynd holtaban rea mego̊n: Ezo̊n keppen az kriſtoſt uallook kyk ero̊s hytteel es zeretettel meg koſtoltaak mel yo lego̊n az iſten, nem gondoltaak ſem o̊rdo̊gnek keſſerteetiuel: ſem kenzooknak kenzaaſſokwal: el feleeytwen
7 ůnno̊n eleeto̊keeth: halalra attaak magokaath || eger fogoya uala zenth peto̊rnek zenth andraſnak az ko̊ro̊zt fa: zent palnak az to̊r zent eſtwannak az ſok ků: zenth lo̊rincznek az (ro) Roſteel, zenth katerinanak az zablya. Az mačkaakual ſem gondolnak uala: az mačkakon ertetneek az fenee orozlanok kyknek zaggatny az zento̊kkeeth veetyk uala: Imee meľ io yzů uala nekyk ez kener:

Mene hazon lego̊n az meńey kenernek eteeleben: ved iol ezo̊dben: Elſo̊ hazzon ez kůwetko̊zyk belo̊le, hog az kyk azt eyendyk: kynek eteele nem egyeb ha nem az vr iſtennek zynro̊l zynre ualo lataaſa: hog igo̊n hathatook leznek. Ig irta zenth

anſelmus. hog ol' nagh ero̊ye lezo̊n az zenthnek hog ha akar-
naya ez fo̊ldeth mynd meg indethaatnaya M a a s e z hog az ů
teſto̊k feno̊s lezo̊n mynth az nap mynth az hoold mynth az
čillagok: altal lathato is lezo̊n: mynth ůweeg, a uag mynth az
vyz: zenth gergo̊l irta Az bodogoknak teſto̊k. eǵ maaſnak
feno̊ſſeguel fenlneek es tiztan altal nezeſſeel uilagoſulnak: oh
edo̊s iſten H a r m a d e z hog mynd keen zenuedheetetleeno̊k
leznek: ha kepo̊ſ uolna annak lenny hog az ů teſto̊k pokol
tůzeben veettetneyek: meeg az ſem arthatna nekyk: N e g y e d
e z hog igo̊n gyorſak leznek. merth az ů teſto̊k az lelo̊knek
akaratyanak ſemmiben ellene nem all: mel' igo̊n gyorſ az lelo̊k
az teſt nekůl. igaz olyan gyors lezo̊n az teſteel ha azt akarod
hoǵ mind ezo̊k az te teſto̊dben leǵenek: tudode hog teeg: ne
keemeeld maaſth az beka zalannaath. Ő t o̊ d e z hoǵ mynd
tekelleto̊s kor beelyeek leznek: merth mynd az allapatoth bir-
yaak melyeeth criſtus byr uala mikor || meg hala: meeg az 8
kyk igo̊n nag venſego̊kben holtaak meg: meeg az kyk igo̊n
kyčin korokban: mind eǵ allapatban myneemůben criſtus hala
meg: tamadnak feel, H a t o d e z, hog myndo̊n eerzeko̊nſego̊k
nekyk tekelleeto̊s lezo̊n: az lataas imelyen lezo̊n hog mynd ůn
benno̊k mynd ůn kůwůlo̊k myndo̊no̊keeth iol latnaak, feel vgyan
mynth ala: meezze wǵan mynth ko̊zeel: kyčino̊keth wǵan
mynth naǵokaath: haatra vǵan mynth eelo̊we: kylo̊mb kylo̊mb
zyno̊keeth mynth čak eg zynth: es azokaath mynd kůlo̊n ko̊lo̊n,
zo̊m bee hwńuan mynth igaz (be te) meg nythwan: myndo̊n
munka nekůl es faradſagnekůl, hallaſſok is tekelleeto̊s lezo̊n:
merth myndo̊n zokaath egzo̊rs mynd halnak: es mynd azokaath
eǵ maaſtul valogatwan: Tauol vǵan mynth ko̊(z)zeel. az egyeb
erzeko̊nſego̊k is ezo̊nkeppen lezneek Illatozzaaſſok: nyeldo̊kle-
ſo̊k es Illeeto̊ſſo̊k H e e t e d e z: hoǵ myndo̊n zo̊rnyůſego̊k tauol
leznek, nem lezo̊n oth geerbee embo̊r. ſem ſanta. ſem čonka:
ſem o̊z: ſem halouań ſem čorba: ſem o̊zto̊weer teſtů: ſem igo̊n
ko̊weer: N y o l c z á d e z: hog myndo̊n eko̊ſſeeg raytok lezo̊n:
hayok čak ańńe lezo̊n, meńe zůkſeeg: zaakaalok ys čak ańńe:
ko̊rmo̊k ys čak ańńe: es ſemmy fo̊lo̊tte ualo, raytok nem lezo̊n:
Beelo̊k maayok tůdo̊io̊k || zywo̊k veeſſeyo̊k mynd benno̊k lezo̊n: 9
de mynd tizta no̊mo̊s nedweeſſeegwel tiztaak leznek: k y l e n-
c z e e d e z hog ů teſto̊k (nee) mynd io illatu lezo̊n: ańńera

hoǵ myndo̊n zenth mynd tauol mynd ko̊zzeel myndo̊n dičo̊ůlteeknek kywaalt keppen ualo gyo̊no̊rwſego̊th illatban rezzeelteeth Tized ez. hog mynd io zauuk leznek. ky ky mynd tulaydon kyuaalth keppen ualo zoual yneeko̊l: Imez haarmaknak halgataaſabol lezo̊n nekyk nag gyo̊ńo̊růſego̊k: Elſo̊ben mynd az bodogoknak dyčereth yno̊kleſo̊kben: Ezt yno̊klyk: Dičereeth neko̊d vr iſten az te io voltodnak okaerth: Tizto̊ſſeeg az te hatalmaſ voltodnak okaerth: Dičo̊ſeegh az te bůlč voltodnak okaerth: Eggyk illeety attya iſtenth. Maſik fyw iſtenth haarmadyk zenth lelo̊k iſtenth Maſſodnak hallaſaban ebben lezo̊n nag gyo̊no̊růſego̊k: az heeth eegů čillagoknak egyenlo̊ zengeſo̊kben: haarmadban az neǵ elteto̊ allatoknak zepo̊n hangoſſulaaſſokban: merth myndo̊nik az ů zengeſeeth o̊rzy

Mel' nag o̊ro̊mo̊k lezo̊n. ved azt is ezo̊dben

Nag o̊ro̊mo̊k lezo̊n elſo̊ okaerth Imeezerth az zenth haromſaag iſtennek lataaſſaerth mel latas myndo̊n o̊ro̊meeth fo̊liůl mul: mert az az allath zerenth valo iutalam. honnath myndo̊n egyeb iutalam zaarmazyk. Eznek lataſſaban vagyon myndo̊n allatoknak el uegezo̊th to̊kelleto̊ſſege: Maſ okaerth
10 ezerth Iſten fyan||ak embo̊r uoltaanak lataſaerth: Oh mel' igo̊n teelyees o̊ro̊m mindo̊n edo̊ſſegwel az lezo̊n: latny embo̊rth embo̊rnek teero̊mto̊yeeth: my attyank fyath nemikoron ol' minth el veezteeth es meg wtaaltath (Immar akor meg) ymmaar akkor meg lelteeth es orzaaglooth es mindo̊no̊ko̊n parančolooth, haarmad okaerth ezerth az zyz annyanak lataaſaerth latwan o̊růlnek azon hog az vr iſten ůteth myndo̊n allatnal tiztaabba es zebbe tette volth: o̊růlnek azon is mene nag ſok iauyth iſtennek ů altala uetteek: Negyed okaerth ezerth az iſteni ſeeregnek lataſaerth: latwan ůkeeth nag zepo̊n fel o̊lto̊znye zeplůth ſemmyth ſem eſmerny: engo̊delmeſſeegre myndo̊nkorth kezo̊knek lenny: čodaalatos nag čoda lezo̊n ez mikorth eǵ reendben tizo̊r ualo zaaz eezo̊r ezo̊rzo̊r ualo to̊meń eezo̊r wduarlok neezyk az vr iſtennek zyneeth. O̊to̊d okaerth: az zento̊knek nezeſſo̊keerth: az nag zento̊knek lataſſokbol lezo̊n az kys zento̊knek nag o̊ro̊mo̊k. azon keppen az kys zento̊knek lataſokbol: kyk mind eleygben ylnek eǵ maaſnak es wg tizto̊-

lyk eǵ maaſth: En is elôdben mego̊k te nekôd mykorth oth
lezôk es meg kerdôzleek mynth wagh
Ved azt immaar eezo̊dben myt miuelnek az zento̊k meń-
orzaagban: tanczolnakee. uag myt mywelnek: Ezt mondiak:
(hog) az doktorok hog oth is tancz lezo̊n: merth myndo̊no̊k
myk az tanczhoz keelnek oth meg leleetteetnek: A z t a n c z-
h o z imeezo̊k zůkſego̊ſo̊k: E l ſ ô: heelnek || zeep uolta: zelo̊s 11
uolta: vilagos uolta: eero̊s volta: vigaſagos uolta: Bekeſſego̊s
volth (!) Iol laakas merth ehôn nem io az tancz: Rezo̊kſeeg:
teſtnek zeep uolta: kyni volta: eko̊s volta: ero̊s volta E z ô k
m i n d meg leleettetnek meńorzaagban: O t h lezo̊n teſtnek eko̊s
uolta: minth am zenth paal apaſtal irta: Idwo̊zeto̊nkketh uar-
yok mi vronk ieſus criſtoſth: ky feel epety az mi meg alaazoth
teſto̊nkeeth: az ů dičo̊ůlth teſtehôz abbraztattath O t h lezo̊n
teſtnek kyni volta: zenth paal irta az tero̊mtôth allath meg
zabadeettatik teſtnek ůnſegeebôl: iſtennek fyainak zabadſagara:
O t h l e z ô n teſtnek eero̊s volta: zenth pal irta: el teemette-
tôth romlo keppen: fel tamaad halaltalanul: O t h lezo̊n rezo̊k-
ſeeg: Dauid irta: meg zayoſſulnak ů hazanak bewſegetůl. az az.
a nag gyo̊no̊růſegtůl, O t h lezo̊n nag zepſeg: merth leznek
mynth iſten angeli: Iol is laknak: minth aam dauid mongya
uala: meg elego̊do̊m en akor mikor meg ielo̊nendik atte dičo̊-
ſego̊d: O t h lezo̊n nag bekeſeeg iſtennek byraaſabol: Iſaias
profeta irta meg: lakozik en nepeem bekeſegnek zepſegeben.
O t h lezo̊n nag o̊ro̊m az iſtennek lataſabol: zenth ianos irta
hog ezt mondya volth ieſus: eſmeg meg latlaak tito̊keeth es
o̊růl a te zyweeto̊k, O t h lezo̊n helnek ewro̊s uolta: daniel
profeta irta: az ů hatalmaſſaga o̊ro̊k hatalam. O t h vaǵon hel-
nek vylagos uolta: ha meńe čillaag vaǵon mynd || vǵan fen- 12
leeneneek mynth az nap fenlik: es ygo̊n kyčin volna az oth
ualo uylagoſſaghoz Oth uaǵon helnek igo̊n zep volta: ha ez
vylagh ky az meńorzaaghoz kepo̊ſth olyan mynth egh eſtaallo
enne ſok zepſego̊kkel eko̊ſſůlteto̊th: tahath myt gondolz az hel-
ro̊l hol ůk lakoznak O t h uaǵon helnek igo̊n zelo̊s volta. ańńera
hogh ha az zento̊k meg oztoznaanak az meńorzagwal: to̊b
ywtna eggyknek: zaaz enneneel mynth ez fo̊ld volna: Ez(o̊)
okaerth mondyaak az doktorok az zento̊kkeeth tanczolny. merth
az profeta dauid ezth irta: Exultabunt ſancti In gloria maǵarul.

ůn kůwůlo̊k zo̊kko̊lneek: Malachias profeta is ezth irta. ky
mento̊k es tanczoltook (†)

Ved azt immar ezo̊dben: hoǵ ha lezo̊nne kozoruyok: azt
mondyaak az doktorok hoǵ lezo̊n: merth zo̊rnyů uolna az tan-
czolo ha kozorwya nem volna: Az kozorw imelyen lezo̊n. ara-
nyas lezo̊n: ez arań kozorwn ſemmyth egyebeeth ne ercz, ha
nemčak bodogoknak allath zerenth ualo iutalmokaath: meľ nem
egyeb ha nem az bodogſag meľ bodogſaag all az iſtennek tiz-
tan ualo lataaſſaban: es annak o̊ro̊kke ualo biraſaban: Ez az
kozoru: a uag az allath zerenth valo iutalam, ko̊zo̊nſego̊s mynd
13 az zento̊knek || de maga nem egyenlo̊ az allath zerenth ualo
iutalam myndo̊nikben. eggyk Inkaab birya hoǵ nem maaſyk:
haſonlatoſſaag az naprol ky iol leheeth eǵ nap leǵo̊n: lam eǵ
niluaabban laatya hoǵnem mynth maas: Ezo̊nkeppen az iſten-
nek allatya iol leheeth eǵ legyo̊n lam azerth kůlo̊mben kůlo̊m-
ben lattatyk az bodogoktul, Ennek oka az zeereetes: merth az
ky inkaab zeereette inkab latya: az ky keeueſbee: keueſeebbee
Vagyon maas kozoruya is az bodog lelo̊knek ky
mondatyk aureolanak, az az aranyas kozoručkaanak: ez nem
eegyeeb: hanem eǵ kyuaalt keppen naǵ dolgookerth ualo o̊ro̊m:
embo̊rtůl ůn magatul letteekerth: mynth zůzeeſeeg tartaaſſerth:
martiromſaag zenwedeſeerth: predikaallaſſerth: mondatyk kozo-
ručkanak: a maz elſo̊ iutalamhoz kepo̊ſth, ky mondatik arań
kozorunak, merth ſemmi nem adathatik annak (fo̊llire) fo̊lyre:
oľ hoǵ my kiſſeeb, nem uolna annaal: Dee ved ezo̊dben ezth
my oka: hoǵ čak ez harmakath newezy: minth zůzeekkeeth
martiromokkath, predikatorokath: ez annak az oka merth čak
az zůzeek azok kyk meg gyo̊zyk teſto̊keeth ero̊ſſen: az marti-
romok. kyk meg gyo̊zyk ez vylagoth: hatalmaſſan. az predika-
torok kyk meg gyo̊zik o̊rdo̊go̊th okoſſan: Az zůzek bwyaſagra
valo gyo̊no̊růſeego̊ktůl: kyk az teſtben vannak myndo̊n keppen
magokath meg zenwettetyk Az martiromok ez vylagtul az habo-
14 ruſagoth mynd halalyg zenueedyk: Az predikatorok || o̊rdo̊go̊th
iǵ gyo̊zik meg: hoǵ nem čak ůn magoktul dee meeg egyebek-
nek is zywo̊kbo̊l ky ůzyk Mondanad te minemů zůzek azok
kyknek az arań kozoručka adatyk Iǵ vegyed ezo̊dben hoǵ o̊t
feele zůzeek uannak: dee čak keeth rendo̊ valooknak adatyk:
elſo̊k ymezo̊k kyknek az zandokok hoǵ haazaſſagra mennek

dee myg arra mennenek adeeg ewro̊ſſen o̊rzyk zůzeſſego̊kkeeth: dee myerth az zandok fyggo̊ nem adatyk neekyk az aureola: maſ rendo̊n ualook ezo̊k kyk iol leheeth zůzeſſego̊th tarthnak de nem iſten zerelmeyerth: hanem čak hew dičo̊ſeegerth. auag tizto̊ſſegenek meg tartaſaerth: auag zabaččag biraaſerth nem akarya hog ferfywtul birtaaſſeek: auag kezo̊reeteeſerth merth zůleytůl kezo̊retteeto̊th klaſtromban mennye: honnan o̊ro̊meeſth ky iune ha lehetnee auag zegenſeegnek okaerth: merth ol' zegeń hog ſenky nem vezy feerho̊z: a uag zo̊rnyů voltaerth merth hog mierth nem zeep nem vezik harmad rendbelyeek ezo̊k: kyk (čak) teeſth zerenth tartnak zůzeſſego̊th de akaratyok arra uolna hog ha lehetne, vetko̊zneneek: auag ha igaaz arra ne lego̊n: de lam. eerzeko̊nſego̊keeth tiztan nem tartyaak. ſem hallaſokaath ſem lataſokath: ſem illeeteſo̊keeth: ezo̊knek ſem adatik az aureola: ha nem ha mynd imeez fo̊lyůl irtakrol penitenciath tartananak: erčeed az gonoz akaratrol: erzeko̊nſego̊knek meg nem o̊rzeſo̊krol Negyed rend belyek ezo̊k || kyk el gondoluan mel' igo̊n io dolog lego̊n 15
az tiztaſaag tartaas: mel igo̊n iſten fya zerettee leǵo̊n: valaztyaak magoknak ewro̊s zandekkal hog mynd zywo̊kkeel mynd teſto̊kkeel tiztaſagoth tartnak mynd holtokyglan: de maga fogadaſ nekůl: ezo̊knek ů yo zandokokerth lampaſſok mindo̊nkorth eeg: ezo̊kke az arań korwčka (!) az ů teſto̊kkel ualo nag vyaſkodaaſokerth: meńe napon az ifyw zůz az vyaſkodaaſban vagyon mynd anne napon martel'. ſo̊t meeg nagyob martirnal. merth az martel' čak egzo̊r eǵ napon zenuette az kenth: Imeez keedeeg myndo̊n eyeel myndo̊n napon zenueedy: o̊to̊d rend belyek ezo̊k kyk mynd ez megh mondoth zůzeſſeeg tartaaſth. fogadaſſal tarthyaak. akar legyenek vylagiban akar monoſtorban: ez elyeno̊k hyuattatnak tekelleeto̊s zůzeknek: Imez ků1o̊mbſeeg uagyon: az monoſtorbely zůzek ko̊zo̊th, es az vylagiban lakozok ko̊zo̊th. minemů ků1o̊mbſeeg uagyon az fa ko̊zo̊th mel' az kerthben beelo̊l uagyon: es mel az kerto̊n ko̊uůl uagyon: Az kerth ko̊wůl ualo fanak ſok embo̊r veheet gyo̊mo̊lččeben az kertben ualonak čak az kertnek vra. ezo̊n keppen az ko̊uůl lakozo zůz, noha ero̊ſſen tarya (!) az zůzeſſego̊th: de lam azerth igo̊n ſok itko̊zeety vagyon, mynd nepeknek lataſabol mynd hazaſſoknak eleto̊knek gondolaſabol: mel' itko̊zeeto̊k-

16 tůl amazok zabadon van||nak To̊rtenik neha hog az kert beely
fa ys ky nywyta agayth az kertnek kewůle: es el veznek
gyo̊můlčeben: ezo̊nkeppen: vannak oľ rekeztben lakozo zůzeek
hog az rekeztnek kůuo̊lee nywytyaak gondolatookath: bezedo̊-
keeth: kezo̊kkeeth ys: honnan tamad nekyk ozton nag ytko̊-
zeeto̊k, hog inkaab meg eerčeed: my lego̊n az arań kozorw es
az arań kozoručka: ved ezo̊dben ezth. hog az arań kozorw az
bodogoknak igaz olyan mynth eǵ igo̊n zepſegů aranyas o̊lto̊-
zeeth: hog kiben mikorth ky fel o̊lto̊zyk melto az kyraltul es
mynd az kyralyal lakozooktul tizto̊l(te)tetny es zerettetny az
arań kozoručka olyan az zůzeknek martiromoknak predikato-
roknak: mynth az aranyas o̊lto̊zetnek fo̊lo̊tte: eǵ arań lancz
volna: az fel o̊lto̊ztetto̊n: meľ nekůl is igo̊n zep volna. de meeg
es nyakaban vezy hog zeeb lego̊n: oh en edo̊s iſteno̊m ky
nagyok lezneek a kyk maſtan kičino̊k magok aletaſſaal

Ved ezo̊dben ezt is minemů hangoſſag lezo̊n az tanczo-
laaſnak ideyen: lezo̊ne ot hegedůs lantos: dobos: cymbalymos.
ezt mondyaak az zenth doktorok hog allath zerenth ualo hegedů.
lanth cymbalim nem lezo̊n: minemůk it my nalonk uannak:
de lezo̊n az zento̊knek teſto̊k az ů hegedůyo̊k merth mikenth
az hegedů igo̊n azzw fabol čináltatik ezo̊n keppen az ů teſto̊k
yth eluen az penitencia tartaſnak myatta igo̊n el zaarrat uala:
17 Az hura lezo̊n || az ů lelko̊k: az hurnak vonaſa lezo̊n: teſtben
es lelo̊kben ualo diččo̊ůles: Dauid profeta az ſoltaar keńben
imez heet hangoſſag tewo̊ inſtrumentumoth veety kykkeel rego̊nte
iſtenth dičerik uolth, kůrto̊th: clauikordiumoth: hegedůth: do-
both. virginaalth, orgonaath, es cymbalimoth, Ez hét rendo̊n
ualo inſtrumentomok peldazzak imez heeth rendo̊n valo zento̊-
keeth, kyk ů dičo̊ůlth teſto̊kkeel lelko̊keel iſtenth dičeryk, kyk-
nek dičereſo̊k myndo̊n ez uilagon valo hangoſagoknaal zeeb
lezo̊n: Az kůrto̊n ertetnek az apaſtalok: kyk ů predikacio-
iokual mynd ez uilagnak kůrto̊lenek: Az clauikordiomon
ertetnek az ewangeliſtaak az zenth euangeliomnak iraſſaerth.
Az hegedo̊n ertetnek az ero̊s penitencia tarto konfeſſorok:
Az dobon ertetnek az nagh ken ualloth martiromok. Az
virginalon ertetnek az zůzeknek ſok uoltok: kyk ſem
zywo̊kkel keuanuan: ſem nyelwo̊kkel zoluan: ſem teteemenyo̊k-
kel vetko̊zwen, az zůzeeſſeeg ellen ſoha nem vetko̊ztek volth.

A z o r g o n a n ertetnek az zenth doktorok merth mikenth az
orgonabol ků̊lo̊mb ků̊lo̊mb ſonoſok hallatnak ſok ſypoknak alta-
lok es azerth eǵ egyeno̊s hangoſſagoth teznek: ezo̊nkeppen az
zenth doktoroktul ko̊ńuekben iraſoknak ſok eertelmy irattattak:
mynd az eǵ iſtennek Bizoń uoltaanak eertelmere: A z c y m-
b a l o m o n ertetnek mynd az meńorzagban lakozook, yelo̊ſben
az alazatoſok mynth az angyalok: Az irgalmaſ||ſok mynth az 18
patriarkaak profetaak: hazaſſok Az artatlanok mynth az kys
gyermo̊ko̊k: es bizoń penitencia tartook: Ez meg irtaaknak
myndo̊nik nag zepſegů vigaſagos hangoſſagoth twd tenny,
I m e z n e g dolog zůkſeeg az hangoſſaag teteelho̊z kyk mynd
benno̊k lezo̊n akor E l ſ o̊: keeznek kyny volta: kyny keezo̊k
vagyon ů nekyk kyk ů tulaydon teſto̊kkel hangoſſaaggoth tez-
nek: nem ů twlaydon termezeeto̊knek ereyebo̊l dee ů teſto̊knek
iſtentůl meg dičo̊ůleſebo̊l: M a a s: hog az kez meg faaradha-
tatlan legyo̊n: meg faradhatatlan kezo̊k vagyon ů nekyk az
hangoſag teteelre. merth ůk ragazkottanak az meg faradhatatlan
iſtenho̊z: es ebbo̊l nem čak ůn magok az boldog lelko̊k meg
farradhatatlanok: de meeg azon faradhatatlanſagoth ko̊zlyk ů
teſto̊kkel ys: H a a r m a d hog io lego̊n az inſtrumentum akar
lego̊n hegedo̊ akar orgona: Az ů inſtrumentomok az teſto̊k kyk
mynd igo̊n zepo̊k merth bodogok es meg dičo̊ůlteek: N e ǵ e e d:
hog zepo̊n eǵben konkordaalth legyo̊n: ezo̊nkeppen ů nekyk
mynd teſto̊k mynd lelko̊k nag zepo̊n eggyůth folˊ nem tarth
eggyk maſſiknak ellenth: mynth maaſtan az lelo̊k kewan az
teſth ellen: az teſth az lelo̊k ellen. mynth am zenth pal mondya:
Ereeed azerth mynd ezo̊kbo̊l: hog vygaſag tewo̊ algywk kyk-
kel elo̊nk iſten tizto̊ſſegere mino̊n magonk uagyonk: az myno̊n
teſto̊nk lelko̊nk: zenth Agoſton doktor is ig || yrth: ty vattok 19
az ků̊rto̊k: ty uattok az hegedůk: ty uattok az dobok: ty uat-
tok az virginalok: ty uattok az cymbalymok: kyk mynd igo̊n
zepo̊n zoltok: ty uattok mynd ezo̊k: Semmyt oth vtalatoſth:
ſemmyth el mulandooth ſemmyt yzaamooth nee alehaatok: tu-
gyatok hog čak teſth zerenth az iraaſth erteny haalal: Omnis
ſpiritus laudet dominum myndo̊n embo̊r ky iſten elo̊th zepo̊n
akar hegedůlny a uag dobolny, maſthan vagya le az fayaath
az hegedůnek hogh azzon adeeg: ez az bezednek ertelme: maſ-
tan ſanyargaſſa teſteeth kemeń eletnek myatta

Tudod iol hog enőkőth is mondnak az tanczban: deę imar veed azth eződben my nemű ynőkkőth mondnak az zentők meńorzaagban: Ezth mongyak az zenth doktorok: hog az zentőknek ynők mondaaſok imez harommal lezőn: Tenorral: diſcantal. contra tenorral. T e n o r lezőn iſtenth dičeres az gonoz veződelmeknek kőzzůlők ky zabadulaſſerth Dičerik vr iſtenth az zentők. hog ůkeeth meg zabadetotta ŏrdőgnek keſerteetyből: Bůnőknek gonozſagybol: ez vylagnak tůryből, pokolnak kenyabol: es imeezth mondyak myth az profeta dauid meg irth. Benedictus dominus qui non dedit nos in capcionem dentibus eorum: Anima nostra ſicut paſſer erepta eſt de laqueo venancium ∴ demonum laqueus contritus eſt et nos liberati ſumus. D i ſ c a n t h lezőn. arrol ualo iſteni dičeres hog myndőn iokban ůkeeth meg erőſſetőtte: Dičerik az vr iſtenth myerth hog az icſuſnak zenth erdő||meből nyerteek az ŏrők dičőſegőth: Előzer lelkőkben: latuan biruan es zeretwen az vr iſtent, Oztan vilagos teſtőkben: keenth zenuetheetetlenben: hathatoban: gyorſban. Vegeſleeg criſtoſieſoſnak dičőůlth teſteenek lataſaban. es az zůz marianak: es mynd az bodogoknak: C o n t r a t e n o r lezőn pokolban az karhoztaaktul Ig irth zenth tamas doktor, hog az fel tamadas vtan lezőn az karhoztaakban zozerenth ualo karomlaas: mikenth az zentőkben zozerenth ualo iſten dičeres: M i k o r t h azth mondyaak a zenthők Aldoth az vr iſten ky meg zabadetoth mynketh myndőn gonoztul, m a ſ felől ezth ůwőtik az karhoztaak Atkozoth az iſten ky ez nag kenra vetőth mynkeeth. M i k o r t h azth mongyak az zentők aldoth az vr iſten ky mindőn iokwal meg tőltőtte az my kewanſagonkaath: m a ſ felől ezth ůwőtyk az karhoztak: Atkozoth az vr iſten ky meg foztoth mynketh mindőn iauatul: Atkozoth legyőn az attya iſten ky terőmtőth volth: Atkozoth legőn az fyw iſten ky meg ualtoth volth: Atkozoth legőn az zenth .lelők iſten ky az kőrőztſeegnek ydeyen my lelkőnkre zaalloth volth: Atkoztak legenek az my zůleynk: Atkozoth legőn az nap kyben eltőnk ez uilagon: Atkozoth legőn meeg az fŏld is a kyn yaartonk ||

Harom ko̊ro̊ztyen leanth ragattak volth el az to̊ro̊ko̊k eſ 21
vittek volt čazaarnak eleyben: eggiknek volth agapes newe
maſſiknak Cionia harmadiknak hyrena: Ime en nekto̊k meg
irom mikeeppen ůk az čazarral veteko̊ttenek az ko̊ro̊ztyen hyth
melleth. eſ az ů zůzeſſego̊knek meg tartaaſſaerth: ez okaaerth
hoǵ ha mykorth tito̊keeth is oda ragadandnaak tahaath ty es
wgyan teǵeto̊k mynth o̊k tetteek az hytterth: es az zůzeſſee-
gerth: Io uolna az kyto̊l lehetne

MIkorth čazaar eleyben vitteek volna o̊keet, laata hoǵ
igo̊n zepo̊k volnanak: Monda nekyk čazaar: ha az kriſtuſth
meg tagadyaatok es az my to̊rwenyo̊nkre aallotok es az my
iſteninknek aldoztok. tahaath az en čazary hazamba elſo̊k lez-
to̊k: eſ magamnak yego̊ſſo̊l valaztlaak. es nekto̊k čazaary me-
nyegzo̊o̊th zo̊rzo̊k merth no̊mo̊s voltotok eſ zeepſeegto̊k ezo̊k-
keeth ylleetty lenny feelele agapes newo̊ zyz monda az
čazaarnak: leeg bator dolgodban: ne legyo̊n gondod az my
menyegzo̊ zerzeeſſo̊nkre merth my ſoha || az ko̊ro̊ztyen neweeth 22
meg nem tagadyok es zůzeeſſego̊nketh egezzen meg tartyok
Monda az čaazaar: myt akar ez: mičoda bolondſaag uagyon
veleeto̊k feleele agapes mynemo̊ bolondſaagnak yegeeth
eſmero̊d my benno̊nk lenny: Monda az čaazar nylwan ualooth
eſ igo̊n nagyoth. felele agapes myčoda az. Monda az
čaazaar: Imez az hog az my to̊rwenyo̊nketh nem akaryatok
tartany. de haznalatlan ko̊ro̊ztyen to̊rweń tartaaſ vtan yaartok
kiben ſemmy hazzon nynčen feleele agapes: ez elyen Be-
zedo̊derth el vezt iſten tego̊deth. es mynd hozzaad tartozooth.
monda az čazaar ez meg bolondwlth. vigeek el elo̊lem, Monda
az maſſiknak Cionia newo̊ ziznek. Te myt mondaaz feelele
Cionia az en neenem nem bolond. de meltan az te bolond-
ſaagodath feeddy monda az čaazar. ez meeg az maſſiknal is

bolondab vigeek el elo̊lem Iůyen elo̊we az haarmadyk az hyrena:
Elo̊we aalla hyrena newo̊ zyz monda az čaazarnak Az harma-
dik amazoknal kemenben zool es azt mutatya hog myndo̊nben
neko̊d ellent tarth. monda az čazaar. hyrena noha kyſſeeb
uag amazoknaal. leeg nagyob meltoſaaggal naloknal. felele
23 hirena Mutaſd meg kerleek. my modon lennek || monda az
čaazar: hayč meg nyakad az iſteno̊knek. es leeg az te nene-
ydneek tanoſſaagnak peldayaiul. es zabadettaſnak, felele
hyrena: azook tizto̊lyeek az baaluanyokath. kyk iſtennek
haragyaaban akarnak eſny: en az en kyraly kenettel meg
kenth nyakamath megh nem zo̊rnyo̊to̊m az az zo̊rnyo̊we nem
tezo̊m. az baluanyoknak labokhoz eſwen Monda az čazaar. az
iſteno̊knek ualo tizto̊ſſeeg teteel nem zegyo̊net meegh de inkaab
igo̊n tizto̊l. felele hyrena my leheeth eegtelemb tizto̊letlen-
ſeeg. eſ my leheth nagyob egtelenſeeg mynth zolgaakath vgyan
tizto̊lny mynt vrakaath: Monda az čazaar en azt adom ta-
naččа tizto̊lyeed (az zolgaakath) vraknak eſ feyedelmeknek
yſteno̊keeth. eſ ne mond o̊keth zolgaaknak felele hyrena
ſnem zolgaee az ky embo̊ry keezto̊l činaltatot es iutalmon meg
veteto̊th, monda az čazaar ee felee vakmero̊ſeeggel valo zokat
kenokkal keel el tauoztatnonk felelee hyrena azt keuanyok
my hog az kriſtoſnak zerelmeyert kenokkal zaggattaſſonk:
monda az čazaar. ez vak mero̊o̊k my paranččolattinknak
elent tartook lanczokkal meg ko̊to̊zteeſſenek: es fabius feyede-
lemnek vitteſſenek hoǵ o̊keet az to̊mlo̊czben veeſſe es oth tarča: ||
24 Monda fabius feyedelem: legeenyo̊k viǵeto̊k az to̊mlo̊czben
o̊keeth azok ottan el viueek: hoǵ immaar oth tartatnanak.
monda fabius eǵzo̊r nekyk: hozzaatok elo̊mben o̊keeth haad
laſſaam zo̊meymmel: Azok ottan ky hozaak az to̊mlo̊czbo̊o̊l.
monda fabius hoǵ laata o̊ket meľ zeepo̊o̊k meľ no̊mo̊s leanyok
ezo̊k mondaanak az legenyo̊k bizonyauaal hoǵ zepo̊k. monda
fabius meg fogattatam nekyk zepſego̊kkel. mondanak az lege-
nyo̊k: hyzzo̊k azth, monda fabius alletom hog zeretſego̊mre
vonhatom o̊ket mondanak az legenyo̊k nehezen teheto̊d zereet,
monda fabius my okaerth mondanak amazok merth ero̊s hito̊-
week az az ero̊s hito̊k vagyon, monda fabius: zepo̊n zolok en
nekyk, mondanak amazok nem gondolnak veelee, Monda fabius
en ottan kennal fogook hozzayok, mondaanak amazok. awaal

ſem gondolnak, monda fabius. haath megyônk, mondaanak
amazok. laaſſad, monda fabius veeſſetôk ůketh imez palotaaban
haad nezheſſem ůket gyakran: Azok ottan oda veeteek, mikort
immaar oth tartathnak: keerde az ôrzôôketh fabius. myth my-
welnenek eyiel. mondaanak ůk. mynd ymatkoznak, monda
fabius: menyônk el || oda hozzaaiok. es hoǵ oda mentenek 25
volna. monda fabius. Ime en bee megyôk hozzaaiok. vaariatok
meg ith ty engômet az ayto elôôth mert en ma velôk akarok
lennôm. eſ en kewanſaagomnak elegeet akarok tennôm, mon-
danak amazok. menyel meg uaaronk, hoǵ bee kezdôth volna
menny. monda Agapes newô zyz. valaky az ayton vagyon.
monda hyrena: az bodogtalan fabius akar be iôni monda Cio-
nia. vr iſten oltalmazzon: monda agapes Amen: Azon kôzben
igôn kezdenek az fazokak es az fôdôôk eǵ maſra zôkdôſny
kyk oth tartatnak vala az haaznak eǵ zegeleettiben, monda
Cionia my dologh ez: feelele hyrena. Im meg laatom, lataa
ůteth haat igôn ôlelgetty eſ apolgatya az fazokakath, monda
az tôbbynek Imee ez bolondnak el vezôth ezzee: aletya azt
hoǵh mẏ velônk vagyon, myth ot čelekôdneyek fabius nem
tyrheetteek ymezôk mywettetlen. Monda hyrena mynd arczaya
mynd kezze olyan mynth zerečônnek. Rwhaya ondok zôrnyô
monda agapes Illik hog kôwůl es olyannak laattaſſeek mykeep-
pen belôl byrtatik ôrdôgtůl lelkeebeen, Monda hyrena. Am ky
akarna menny. laſſok myt zolnak zolgay hoǵ lattyaak ez kep-
pen ky menny ůteth, hog laataak az legenyôk mondaanak my
ôrdôg ez ky reank iô. fwſſonk el. monda fabius: howa || fut- 26
tok: vaaryatok meg. es viǵetôk az vylaaggal az en haazamban:
mondanak az legenyôk: zaawa olyan mynth vronknak: de az
keepe olyan mynt ôrdôgneek fuſſonk azerth, monda fabius
nekyk: čazaar eleyben megyôk. eſ myt raytam tetteenek neky
meg panazlom: hog az ayto tartook laattak volna meg yiede-
nek tůle alaa vereek az gradiččon. eſ meg hagyak neky hog
tôbbe oda ne menne: fabius nag yaygaataaſſal ezt kezde mon-
danya Ime meľ zeep teſteel en valek meľ igôn tiztôltetôm
valeek Im maſth valaky laath myndôn wtal myndôn fut tůlem.
el megyôk feleſſegômhôz eſ meg kerdôm tůle mynth uaǵon
dolgom, haat Im eleyben iô nag iay vezzikkel, hoǵ laata monda
neky. my lelt lam bolond uaǵ hoǵ mindônôk tegôd mywetnek,

monda fabius Immaar erto̊m hog ů o̊rdo̊gſego̊kkel čalattam meg, monda feleſſeege. ez enneko̊m nag zego̊n ezo̊n en igo̊n bankodom hog en nem tuttam hog igen vagyon dolgod, monda fabius azt paranččolom hog elo̊we hozzaaſſanak az gonoz leanyok eſ ruhayokath rolok le vongyak eſ ez eľ dolgokerth tůlo̊nk nylwan meg mywetteſſenek eſ meg to̊reſſeenek, el menenek az legeńo̊k eſ meg io̊wenek mondanak .čak heyaaban munkalko-
27 donk merth ruhayok teſto̊kho̊z ra||gadoth. vronk keedeg igo̊n aluwan hortyoog: Menyo̊nk el az čazaarhoz mondyok meg neky mynd ezo̊keeth, hog meg montaak volna monda az čazaar. igo̊n baanom hog yg uagyon az dolog, dee hog ez hytwan zo̊melyo̊o̊k el ne hygyeek magokath. eſ hog az iſteno̊knek čwfolaaſt ne meryenek tenny. variuſth valaztom hozzayok hoǵ ů kenzaaſſa ůketh, monda variuſ az legenyo̊knek. hol uannak az hytwan leanyok kiketh neko̊m kenzatnom keel hozzaak elo̊mben az ketteyth hyrenath hagyak oth, ne talam hamarban meg teer. ha imezo̊knek kennyokath nem laatya, El hozzaak ůkeet monda nekyk vaarius. agapes es cionia engedyeto̊k en tanaččimnak aldozzaatok az iſteno̊knek, mondanak ůk. az o̊ro̊k attya iſtennek eſ fywnak eſ zent lelo̊knek zo̊netlen aldozonk, monda variuſ azt en ty nekto̊k tanačča nem adom ſo̊o̊th meeg kennal eſ attul tiltlaak. monda agapes ne tilč mert ſoha nem aldozonk az baluanyoknak, monda variuſ ne legeto̊k kemen zywůeek. aldozzaatok az baluanyoknak. ha kedeeglen azt nem akaryatok meg o̊letleek tyto̊keth čazarnak hagyaſſa zerenth, monda cionia Illik hog čazarnak enge(d)g az my halalonkra kinek
28 my paranččolattit wtalyok: Monda ottan variuſ. legenyo̊k || fogyaatok ez karomlookath eſ veſſeto̊th (!) a to̊zben: fogaak ottan zegenyo̊kketh eſ kezo̊kkeeth labokath meg ko̊to̊zeek eſ az tůzben veettek: de az vr iſten imelyen nag čodaath teen velo̊k hog ſem ruhayok ſem hayok ſem teſto̊k meg nem eegee de ha mint čak el aluttak volna lelko̊ket iſtennek meg adaak, Monda variuſ: hozzatok ky hyrenath is hog ky hoztaak volna. monda neky variuſ Iyeg meg az te neneydnek halalokon. eſ ne akar' (!) vgyan el vezny mynth ůk Monda hyrena: akarom en az ů peldayokkaat halwan ko̊wetny. kinek myatta erdo̊mlyek ů velo̊k o̊ro̊kko̊l o̊ro̊kke vigadny. monda neky variuſ. en azt mondom fogaǵh zooth engeǵ en tanaččomnak. monda hyrena nem enge-

dők en bűnre tanaččozonak. felelee varius ha nem engecz nem
hamar őletleek meg. de nag hozzw kenokath teteetők raytad.
Monda hyrena meńeuel nagyobban győtretőm: anńeual nagyob-
ban fel magaztatom, monda neky variuſ. Az kenokath nem
felőd. olyaat tezők raytad hog kytől felz, monda hyrena. vala-
myt en raytam tezz mynd meg győzőm kriſtuſ ſegeččegewel,
feleele variuſ en az bordeelban vittetlek tegődeth. eſ az te teſ-
tődeth oth igőn meg főrtőztettetőm Monda hyrena: Iob hog az
teſth meegh || főrtőzteſſeek akar mynemű bozzwſſaagokkal hon- 29
nem mynth az lelők balwan ymadaſſokkaal, monda varius: ha
taarſok leez az kwrwaáknak nem zamlaltathatol ozton az zyzek-
nek tarſaſſaagokban, Monda hyrena. Az győnőrűſſeeg nemz
keent: az zűkſeeg koronath, nem mondatik az bűnnek mire
nynčen akaratya az lelőkneek felelee variuſ. heyaaban kedwez-
tem az ű yfiwſaaganak heyaaban kőnőrűltem rayta, mondanak
az legenyők. azt my iol tuttok hog ſemmy keeppen el nem
hayol az ű hityről, monda variuſ. nem kedwezők tőbbet neky.
vygetőkeel űtet az bordelban. Monda hyrena. nem vyznek:
felele variuſ. ky tylt meg. monda hyrena az a ky ez vilaagot
bűlčeſſegewel byrya, monda variuſ no mayd meg laatom ha
ſegel monda hyrena. baator, paranččola variuſ hog el vynne-
yek: azontul keeth yfiak iűwenek eſ variuſnak zolgaytul hyre-
nat meg vewek eſ ottan kőzzel ualo heǵnek teteere fel viueek,
variuſ zolgay meg teereneek keerde űket vrok mire olʼ hamar
meg iűttek volna. eſ hog hol volna hyrena. mondaanak amazok
ymez heeg teteen vaǵon Monda variuſ o ty hetook kezde űkeeth
zydnya eſ feńőgetny. mondaanak amazok myt zycz myt feńő-
gecz iſtenők tegőd el vezeſſenek nam myndőnben engettőőnk
te nekőd ſemmyben meg nem tőrtők, || meg paranččolatodath : 30
felele variuſ laam paranččolam hog ez zoo fogadatlan dagaalyoſ
leanth az bordelban vygetők. mire nem vittetők, mondanak
amazok, mert keet yfyaak iűwenek azth mondaak hog te kűl-
teed űketh hog hyrenath az heeg tettere vygeek. felele variuſ
Nynčen hyrőmmel, mondanak az legenyők my iol eſmeryők
minemůk valanak merth fenős ruhayok vala eſ igőn zeep orcza-
yok. wtannok menenk eſ eggyk iogya felől maſſik Balya felől
vala hyrenanak, mynketh haza tereettenek hog nekőd hyrre
tennőyők, Monda variuſ. Illik hog louamra fel ylyek eſ kyk

voltanak kyk minkeeth igen meg čaltanak. meg kereſſem. az
legeńo̊k is el menenek veele. Imee hog az hegho̊z iuttanak
volna. mynd el vezze ezo̊k: kezdeek kerůlny az hegyeth de
ſemmy keeppen az tetere fel nem mehettenek. meg laatak hyre-
naath monda variuſ eg zolgaayanak. lůd altal ůteth. az ottan
meg lůwe Monda hyrena variuſnak. Bodogtalan zegyo̊nůlteſſel
meg hog elyen gyenge zůzeth tee fegwer neko̊l te meg nem
gyo̊zheteel Monda variuſ: valamy zegyo̊nth vallottam mynd
kynnen zenuedo̊m merth tudom hog ebben meg haalz, Monda
31 hyrena: ezo̊n en neko̊m igo̊n keel o̊ro̊lno̊m, || te neko̊d igo̊n
bankodnod, mert az the kegyo̊tlenſego̊dert pokolra kar̃hoztatool
en kedeg martiromſaagnak paalmayat eſ zyzeſſegnek koronayath
kriſtuſ ieſuſtul en iegyo̊ſſo̊mtůl veyendo̊ vagyok. kinek tizto̊ſſeeg
eſ diččo̊ſſeeg mynd o̊ro̊kkůl o̊ro̊kke

Im arrol irok zeep tanoſſaagoth mikeppen keſſerty az o̊rdo̊g az zyzeketh: az o̊zwegyo̊keth: az hazaſſokath

Nag hizo̊lko̊do̊ gondolaatokkal zool az zyznek eſ ezt mondya Mičoda bolondſaag ez te neko̊d hog zyz wag. eſ az hazaaſſaagot el tauoztaſſaad te yfywſaagodnak ydeyen. eſ apacza leeg, nemde haznoſb volnaee hog haazaſſaagban eleto̊deth viſſelneed ez vylaag̊ban. kybo̊o̊l nagh zeep fyakkath leanyokath zylnel, nezedzee az patriarkaakath profetaakath kyktůl zamtalan zento̊k zaarmaztanak. eſ maſtan mynd fyokkal feleſſego̊kkel iſten elo̊o̊th o̊ro̊kke vigadnak, lam vylagnak kezdettiben mikort iſten tero̊mtte adamot azzontul neky feeleſſego̊t oldalabol zo̊rze oluaſd mynd el az zenth iraaſth. ſohol nem talalod hog az hazaaſſag kaarhoztatoth volna auag hog tiltanaya. azerth is ha fyaak a wag leanyok neko̊l ez vylaagbol ky mulandaz: kyk imadnak oztan erted a wag kire marad attyadtul || anyadtul marath 32
o̊ro̊kſeeg: mondom, hog ſenkyre: ffeleel mind ezo̊kre az zyzeſſeeg mond(a)uan: tauozzatok el en tůlem o̊rdo̊gnek kůwety: Nemde az hazaaſſaag teſtnek fo̊rto̊zzeettye. de az zyzzeſſeeg elmenek es teſtnek egez volta iſtennek leanya: angeloknak hwga Marianak maatkaya: eegnek lilioma paradiččomnak roſaaya, laam ez vylagnak meg ualtoya ſem akara zyletny egyebtůl ha nem zyztůl. Azt mondad hogh az zenth iraaſ nem tiltya az hazaaſſagoth: bizon az hog nem tiltya: de nem ko̊telez reaya, merth az hazaſſok zylnek ydo̊ zerent ualo fyaakkat leanyokath: de az zůzeek lelkyekketh, peldat veettel az profetaakrol hog ſok zento̊keeth zyltenek azok ko̊zzo̊l nemelyek mint am zent katerina margareta dorotea: mynd halalyg vyáſkottanak. azerth is iſten ůket zaaz koronaual koronazta hol az hazaaſſokath čak haarmiczaal: azert eweel tartom

Hog latya hoǵ nem čalhatya az zyzet el meǵőn az őzweg-
hőz eſ ezt mondya neky az őzwegſeeg ſem iſtennel ſem embő-
rőkneel nem diččeretős, ha iſtennel (nem) diččeretős. haat heyaa-
ban terőmtőtte iſten az ferfyath eſ az azzoń embőrth ů monda.
33 gyarapogyatok eſ ſokaſſulyatok || Eſ vgyan ottan Iruan vagyon:
Eſ mindőnők iok ualanak, my annal iob my iſtennel io. Ame
dauid profeta is azt Irta. Az te feleeſſegőd mint az termőth
zőlő tőkee az te haazadnak oldalaaban: hań feyeed azerth te
nekőd hog te iſten akaratya ellen merz tennőd. eſ termezetnek
dolgay ellen te baagatagſaagodnak myatta merz yarnod, ſőőth
mene fyaakkat leanyokkat zůlhetneel anne zaamoth keell itelet
napyan adnod. ffelelee mynd ezőkre őzwegſegős tiztaſſaag monda
menyel en tůlem gonoz tanač ado. merth hozzw ideig valo
tiztaſſag tartaſ zyzeſſeeghőz vetőnik. azert is ennek myatta ket
feele koronath byrok: Am vronk az ewangeliomban azt monda.
myndőn ky el hagya feleſſegeth a wag feryeet en erteem. zaaz
annyat vezőn eſ az őrők eletőth byrya A hol azt mondod hog
iſten heyaban terőmtőtte az ferfyat eſ az azzony allatoth arra
ezt felelőm. hog mindőn hatalmaſſaag eſ mindőn io dolog iſten-
nek akaratyaban uagyon. azert is myg iſten akara hog en
feernel legyek nem mondeek ellenth neky. dee hog el uaalek
feryemtůl. az apaſtal mondaaſſath kőwettem ky azt irta. ha el
34 feſlyendez az fferfywtul halalnak myatta. ne kéreſſ maaſth || A
hol azt mondod hog azt monta iſten hog gyarapoggyatok eſ
ſokaſſulyatok azt iſten nem čak magzatoknak ſokaſſulaaſſarol
monta: de lelky ioknak ſokaſſulaaſſarol is: Es a hol azt mon-
daad et erant valde bona. es igőn iok valanak engedőm hog
io dolog az tőrwen zerent valo hazaſſaag. de iob az őzweg-
ſeegbeely tiztaſſaag. de annal is nőműſb az zyzeſſeegbely tiz-
taſſaag. Es ahol azt mondod hog az őzwegſeeg embőrőkneel
nem diččeretős: Bizoń az az gonoz embőrőknel. de az io őz-
wegſeeg diččeretős iſtennel. angeloknal. eſ myndőn io embőrők-
nel: azert ereg merth nem hizők nekőd mynth čalaardnak

Nem zůkſeeg ty nektők az hazaaſſokrol irnom azerth nem
irom az ů keſſertetőkketh:

Ig uagyon iruan elſő kyraly kőńwnek huzon őtőd rezeben
hog az abygail newő azzon. őth zolgalo leanyaal menth uolt

dauid kyraľ eleyben: Az dauid vronk kriſtus. az abygail az
zyzeſſeeg tarto zoͤmel. ez ha vronk kriſtushoz akar menny tahath
ymez oͤt dologh benne legyoͤn. kyk erteetnek az oͤth zolgalo
leanyokkon. Elſoͤ zoͤmermoͤſſeegh Maaſ iaraſban ualo mertek-
leetoͤſſeegh harmad ert erkůlč viſſeleſ: negyed rit‖kan ualo 35
zolaaſ. ewtoͤd elmenek alhatatoſſaaga: engedye iſten hog ig
leheſſoͤn: ‖

---

37 Baraatoknak kananokoknak apaczaaknak: es egyeb eghaazy embo̊ro̊knek: kyk čak feyo̊k meg nyreetteſſeuel es ruhaa viſſeeleſſo̊kkel eſmertetnek iſtennek hazwgny (!): kyk o̊ teſto̊kkeeth meg nem tartoztaattaak tiztaa(land)talan dolgoktul: kyk ondok bwyiaſſaagual magokath fo̊rto̊ztettek elyen kenth zenwednek pokolban

Eǵ too uagyon pokolban. ko̊zeep arant meg fagyotĥ ez fagyon yl eǵ beſtye: kinek uagyon keet laaba(y) es keet zaarnya: hozzu nyaka waſ orra: vaſ ko̊rmey. kinek zayaabol olthatatlan laang io̊ ky: ez lelko̊kkeeth lattatik uala enny. kyk o̊ neky gyomraaban az kennak myatta ſemmye leznek uala: eſmeg zůly uala o̊keeth az yeego̊n. ot o̊k meeg vyulnak uala eſmeg az kenra: es az lelko̊k mynd ferfyaaknak mynd azzony allaatoknak lelko̊k kyk az toban ala zaaln̂ak uala meg haſaſſulnak uala. es oth nagh nehezen uaryak uala az zyleſnek ydeiet belo̊l mardoſtatnak vala mergo̊ſ kegyonaak modyaara. azoktul myt zylendo̊(k)o̊k valanak. oth elnek uala nauałyaaſſul az hydeeg uizben: Mikort ido̊ leet uolna hogh zylnenek o̊wo̊lteeſſo̊kkel be to̊ltyk uala az pokolbeelyeekkeeth: es ez keeppen kegyokkaath zylneek vala: nem čak azzonyallatok de meeg
38 az ferfyath (!) is zylnek vala || nem čak tagoknak zyleſre termezeet zerenth ualo heleyn. de mynd kariokkon mynd melyo̊kko̊n: ky io̊nek uala myndo̊n tagokkon beſtyeek kyknek tyzzeſ uaſ vala feyo̊k es hegyo̊s orook: kykkel az tagokkath honnat ky io̊nek uala zaggatyaak uala: kyknek faarkokon ſok zo̊mo̊k valanak: mikenth haatra haytoth horgok az tagokbol honnat ky io̊nek uala azokkath čapyaak uala: az beſtyek akarwan ky io̊ny. mikorth o̊ faarkokath uelo̊k ˋky nem vonhatnayaak: az tagokban honnath ky io̊nek uala: az o̊ vaſſaſ to̊zeſ orrokkaath nem zo̊nnek uala uagnya: myg azokkath mynd az ynakyg eſ

az čontyg meg emezteneyek: es ez keeppen. eǵeto̊mben o̊wo̊lt-
wen. az yegeknek zo̊rgeſſo̊k eſ ez elyen kenth zenuedo̊ lelko̊k-
nek ordetaaſſok eſ az beſtyeknek nyuaaſſok kyk o̊ belo̊lo̊k ky
io̊ñek uala. az egeeth feel ery vala: vala myndo̊n tagokban
beſtyeknek ko̊lo̊mb ko̊lo̊mb feyo̊k. kyk az tagokath ragyaak
uala mynd az inyg eſ az čontokyg: olyan vala nyeluo̊k minth
az aſpiſ kegyonak. kyk meeg az izo̊kkeeth is meg emeztyg
uala mynd tydo̊yo̊kiglen: zo̊mero̊m teſto̊k mynd ferfyaknak
mynd azzony allatoknak olyan uala || mynth az kegyok: kyk 39
haaſnak belo̊l ualoyt zaagatyaak uala: es belo̊kketh belo̊lo̊k ky
vonnya akaryaak vala:

Ez iraaſt en talaltam eǵ ko̊ñben: vronk zyleteſſe vtan:
ezo̊r zaaz neguen kylencz eztendo̊ben mikort irnanak hybernia-
ban volt eǵ Tundalus newo̊ embo̊r kyben iſtennek ſemmy io
nem volth. ez hertelen meg betego̊le: eſ o̊rdo̊go̊knek laataſſaa-
tul igo̊n meg yiede. de az o̊ angyala melleye alla es o̊tet meg
batoreta hog ne felnee eſ ueele el hyua eſ meg monda neky
hog iol ezeben venneye az mikeeth latna merth eſmeg az teſt-
ben uolna terendo̊, Eſ mykor meg mutatta volna neky mynemo̊
kenyok uolna az ǵelkoſſoknak: az hamiſ hyto̊knek. az kewe-
lyo̊knek. az fo̊ſwenyo̊knek, ozton wg mutata meg my nemo̊
kenyok volna az teſty bo̊nnel elo̊ eghazy embo̊ro̊knek yelo̊ſben
azoknak kyk o̊n magokkal faytalankodnak: mynt Im en neko̊d
nyluan meg irtam az to̊b kenoknak iraaſſaat mind el haguan
mert azokat tudny nem olyan zůkſeeg

Apaczaaknak klaſtromokban vala eǵ appacza ky mind az
to̊bbyt fo̊lio̊l mulya vala penitencia tartaaſſal. es kemeñ eleeth
viſſeleſſeel: ezert is myndo̊niktо̊l tizto̊ltetyk vala || zenth gya- 40
nanth, Meg betego̊deek eſ meeg halaa eſ el temetteek: To̊rte-
nek eǵ nap el muluan hog az ſororok az o̊ koporſoya mellet
mennenek. laatak az koporſoot haath mind meg ego̊th: ezo̊n
mynd igo̊n čodaalkozaanak, Az abbatiſſa oda hyuattaa az pro-
uincialis feyedelmeth: ez feyedelem fel nyttata az koporſooth.
ſemmyt ot egyebeeth nem leleneek hamunaal, az eſ bůdo̊s uala
mynt o̊rdo̊gh es meg erteek hog pokolban uolna: az prouincia-
lis akara o̊ kaarhozzaaſſanak okaat meg tudnya: titkon meg
keerdo̊ze az abbatiſſaath o̊ eletyro̊l: ky feelele. en o̊ eletyben

ſemmy egyeb fogyatkozatoth nem eſmertem: ha nem hog gyakran veetekődőth: es bee monta az tőbbinek myndőn dolgokat eſ naǵ gyaakran meg tőrtee az zenth zeretetőth kőztőnk: Monda az prouincialis byzoń mondom hog ez pokolban temettetőth, merth ha anne ioban volt volna mynth zyz maria zeretet nekől: anneual melleebben uolna pokolban az ő haalalatlanſaagaaert: meneuel tőb ioknak volth gonozzwl byroya. az halalatlannak myndőnők fordulnak vezződelmere:

In Criſto dilecta domina hunc exemplum excepi de libro fratris Bernardini de Buſty qui fuit frater ſancti franciſci

---

GYÖNGYÖSI CODEX.

SAlue Benigne rex ladislae etc.

Iduez legy kegelmes ||

Te thataroknak wag meg tereye
magokath zagatad az hawa....
the poganoknak wag rethenetyk
therekek mondotak feld felelmen..

The ky wagdalad az erethnekeketh
el zagatad myd (!) ky gomlaltad
nem wolth ydedbem (!) gonozol thewe
merth kak (!) hyredn.. mydenek (!) rethektek

azerth ygazſagnak walal byroya
az zep zyzegnek walal koronaya
the tyzthaſagnak tyzta othalma
irgalmaſſagna. theles kewetheye ||

4

Ne hay walo yo mathyas kyral
ſok orzagokath the byral
Nagy dicherethte*l* Akoron walaly
ellenſegednek ellenne allal

hatalmaſſagodath yelenthed
bechnek hog waroſath the meg venued
ekes ſereged oth felethed
kyraly zeked benne helheztheted

Nemeth orzagoth mykorth kewanyad
zenth koronahoz walazthad
ees nagh ſok rezre haſſogatad
magyary wraknak tyztwl mynd el oztad

Akoron the lel oly igen draga
theged kewanya che praga
meg herwadoz oth zep zeld aga
nem kelemethes neky wiraga

Terekechtwl nerel ayandokokath
ne puztythanad orzagokath
ne kerengethned baſſayokath
ne fenegedned w chazarokath

Igekezel wala ſok orzagokra,
ees nag hathalmas waroſogra
az vizen alo welencere
ees benne walo (bwlh) belch olaſokra

Magyar orzagnak fenes thykere
ees rethenetes baynaka
numuroltaknak kies haylaka
nagh ekeſſegnek ees the walal oka

Nagh ekeſſege thyteſſegen*k*nek
nagh batorſaga felelmenknek
otalmazoya magar nepeknek
rettenethes lel az lengeleghnek

Kyralok kezeth lel the hatalmas
ees nagh igeknek dyadalmas
neped kezeth nagh byzodalmas
legh wriſtennel Imar nugodalmas ||

7 Ez ymadſagokra walo malaztnak keereſe

Kegylmes wram ieſus criſtus meltoltas engemeth tegedet dychernem ees az the zenthſeges kenodnak dycheeretyt mondanom ag ennekem hatalmath az the ellenſeegyd ees en ellenſeegym ellen: Amen:

Kezdetyk Ieſuſrol walo tyzen ewth yeles ymadſaag kyt zent Brigida az feezwlethnek eletthe naponkeeth alazatos ees aythathos ziwel mond wala

Elew

O Ieſus tegedet: zerethewknek edeſſege. Ieſus wygaſagh hogh ky mynden ez wylagy eremeth ees kewanſagoth felywl mwl: byneſeknek ydweſſege ees zereteye: merth the neked gyenyerwſeged ember fyawal woltod; ez wylagnak wege fele emberi allathnak ydweſſegeerth embere leel Emlekezyel megh ||
8 wram Ieſus the zent predicaciodrol ees farradſagos epeſegedrel kyketh the zent foganatodtol fogwa zent teſtedben erettenk wallal: yelennen the dychew kenodnak ydeyen ky wala yſteny elmedben erekke megh zerezwen Emlekezyel wram ieſus the nag keſerwſeges zomorwſagodrol kyth the zenth zadwal wallal mykort azth mondad zomorw az en lelkem mynd halalygh: holoth the zent lelkedet emberj ydweeſegnek walchagara keeznek wallad: ees the zenth teſtedeth kornak: mykoron az wtolſo wachoran the zent thanythwanydnak labayth megh moſad ees edeſſegest weelek bekeelwen: the dragalatos zent teſtedeth ees weeredeth nekyk adad: the dichew kenodnak rokon wolthat nekyk megh hyrdethed Emelekezyel wram Ieſus az nag keſerewſeegreel kyth the zywedben wyſelel kerezth fanak gondo-

latyarol : mykoron az || Harom renden walo ymadſagodnak ees 9
weres werew hwllataſodnak wtanna : tennen tanythwanyodmya
el aroltatal : the walazttotad ſydo neped mya meg fogatal :
hamis tanok mya wadoltatal : harom byro mya hamyſſan ytel-
tetel : az ten magaadnak walaztotad waroſban : Ieruſalemben :
ſydoknak nagh yeles napyan(ak) nag peenteken : the gyenye-
ruſeges ees yfyw wyragos teſtedben : artatlan : halalra kegyet-
lenſegwel yteltetelwala : meg fogwan ees retteneteſth hwzattatol
wala : tazygaltatol wala : ekleedeztetel wala : archol hagyaptatol
wala : ten ruhadtol megh foztatol wala : ydegen ruhaban eltez-
tetel wala : the dychew zemeydnek wylagoſſaga ky myndent
laat : edeſſegew orchadnak zeepſege : kemen ſydoknak katron-
chayawal fedezwen be keteztetek : || Holoth wram kegyes ieſus 10
archol werettetel wala : nyakon werettetel wala : oſtoroztatol
wala : naddal zent feyed werettetik : ees kylemb kylemb zer-
nywſeges kenok mya zaggattatol wala : mynd my ydweſſegen-
keerth : Azerth keerlek agyad en nekem kegyes ieſus ky ez
napon the zent fezwleted elwt : feldre eſtem : eſedezwen : the
dycheſeges felywl neuezeth kenodnak erdemeyerth : en halalom-
nak elewte : bynemnek keſerewſeges megh zanatyat ygaz ygaz
gyonatoth : telyes eleegh tetelth : ees myndem byneymnek tel-
yes bochanathyat : amen Idwez leg kegylmes wram Ieſus criſ-
tuṣ yrgalmaz en nekem byneſnek amẹṇ pr̄ nr̄ aue maria

masod

O Ieſus angyaloknak byzon zabadſaga : ees bewſeges gyenye-
ruſege : Emlekezyel ez rettenetes zernyſegreel : kyth zenwedel :
mykoron the ellenſeegyd mykent orozlanok bee kernyekezeenek
Ragadanak : rangathanak : hagyapanak : kermekwl zaggatanak :
ees egyb(en) nemw halhatatlan kenokwal tegedeth zomoritanak :
ez the nag kemen ees bozzwſagos kenodeerth : kywel wram
ieſus mynd the ellenſegyd || tegedet tekellenek Keerlek ees 11
onzollak : mynd ez kenodeerth : zabadoh engemeth mynden
lattatos ees lathattatlan ellenſegymtel : ees (ag) agyad nekem
the zarnyadnak arnyeka alath ydweſſegemnek oltalmath : Amen
Idwez leegh dragalatos wram ieſus criſtus yrgalmaz en nekem
byneſnek amẹṇ Pr̄ nr̄ aue maria

harmad

O Ieſus ez wylagnak teremteye: ky kerezt fanak zernyw
ees rettenetes kenyatol megh nem yedeel Emlekezyel wram
ieſus: az the keſerewſeges kenodrol ees ſerelmedrel: kyt the
zywedtewl wallal: mykoron the dychewſeges kezeydeth elewzer
nag kemenſegew was zegekwel kerezt fara fezeyteek: annak
wtanna the zenth labaydath: kyre meltok nem walank illethny:
ees the kenydra nagyob kenth:· ſerelmedre ſerelmeth: ees the
zent ſebeydre wy ſebeket helhetenek: mykoron nag kemenſegel
12 ees kegythlenſegwel: the zent tagydat: az kerezt fanak || altal-
ſagara ees hozywſagara wgy hwzlalak: hogh the zent tagydnak
myndennemw yze megh zakadoza: kegyes es edes Ieſus criſtus:
ez beli nagh keſerewſeges kenodeerth: keerlek tegedeth adyad
en zywemben: the zenth felelmedeth: ky mya tegedeth zeplew-
telen zolgalhaſſalak erekel ereke amen Idwez leg kygelmes
wram Ieſus xpūs yrgalmaz en nekem byneſnek amen Pater
noſter Aue maria etr̄a

4

O Ieſus menyey orwos: Emlekezyel the nag ſerelmes
kenodrol: kyth zenwedel: mykoron kerezt fanak magaſſagara
feldreel fel emelteteel: Mynd the zenth tagydban: megh za-
kadozwan: ſem eg the zenth tagydban helyen alwan:
wgy hogh the zenth nagh kenodhoz ſem eg keen nem haſol-
lattatyk: merth talpatol fogwa teteedyglen the zenth teſtedben
eep ſemy nem wala: yl nag kenodrol wram Ieſus nem Emle-
kezeel: merth nag (ellenſegedert ymadal) yrgalmadath mwtatad:
13 holoth || ellenſeegederth ymadal mondwan: en zenth atyam
bochas nekyk merth nem twdyak myth teznek: Ez the nag
yrgalmaſſagoderth ees ez kenodnak emlekezethyeerth: adyad
nekem kegyes Ieſus: hogh ez the keſerwſeegednek emlekezethy:
leegyen nekem: mynden nemw bynemnek bochanatyath: Amen
Idwez leegh yrgalmas wram Ieſus criſtus yrgalmaz en nekem
byneſnek amen Pater noſter Aue maria

V

O Ieſus erek feneſſegnek tykeree: Emlekezyel az nag ke-
ſerwſeegrel kyth latal felſeeges yſtenſeegednek tykereeben: hog
the nag dycheſeges kenod: ees halalod: gonozoknak ees kar-
hozandoknak nagyob wezedelmere wlna (!): hala adatlanſagok

mya wag bynben kemenſeges lakoſaſokeerth: Oh the nag meel-
ſeges yrgalmaſſagod wram Ieſus: ky my raytonk wezedelmes
bynefeken kenyerwleel: keerlek teged: az nag yeles yrgalmaſ-
ſagodeerth: kyth kerezt fan figwe: || maga wadolo tolwaynak 14
mwtatal: ees the mondwan: neky: Ez nap welem leez parady-
chomban: hog tegyed kegyes Ieſus en halalomnak ydeyen:
welem azon yrgalmaſſagoth: ky mya the dichewſeeges orcha-
dath laſſam nag vygaſſagwal: menyey paradychomban erekwl
erekee: Amen Idwez leg edeſſeges wram ieſus criſtus yrgalmaz
en nekem bynesnek amen Pr̄ nr̄ aue

VI

O Ieſus zerelmes kyral: kewanatos barath: Emlekezyel
az keſerwſeegrel: kyth zenwedeel: mikoron mezitelen az kerezt
fan fyggeel: mynd the barathyd ees eſmereyd the ellened tha-
madanak. ſenkyth ew kezzwlek wygaztaloth edeſſeges Ieſus
nem lelz wala: hanem chak the zerelmes zyleedeth zyz mariat:
ew nag keſerwſeges epeſeegeben hywſegeſt the kerezth fad
allath alwan: kyth thanytwanyodnak ayanlal mondwan: azzon-
ember yme fyw neked: az the tanytwanyodnak kedeeg mondal:
yme anya the neged (!): keerek (!) teged kegyes Ieſus az nag
epeſeegederth: ky the zent ſeeges zylednek zyweth terkeepen
meg folya: hog kenyerwl en raytam: || Keerlek kegyes Ieſus 15
hog mynden zomorwſagot nyawalyamban: mynd teſt zerenth ees
leelek zerenth walokban: leeg en nekem wygaſagos hyedelmem
Amen Idwez leeg zerelmes wram Ieſus criſtus yrgalmaz en
nekem bynesnek amen Pr̄ noſter: aue maria

VII

O Ieſus fogyatkozatlan feyezeth: ees ky meerhetlen (!)
kegyelmeſſeg: ky mynd the zywednek kewantos (!) zerelmewel:
az kerezt fan fygwen mondad az zoth: zomehozom: azaz: emberi
allathnak ydweſſegeeth: keerlek teged kegyes Ieſus: hog my
zyvenknek kewanſagath: tekeelyed mynden yo miwelkedethre:
teſty kewanſagonknak: geryedeſeenek zomeſagath: ees ez wylag-
nak zerelmeth: the zent malaztodnak hywſegewel: megh olchad
Amen: Idwez leeg gyenerwſeges wram Ieſus criſtus yrgalmaz
en nekem bynesnek amen Pater noſter Aue maria

8

O Iefus ky wag zyweknek edeffege: ees elmeknek nag
16 gyenyerufege: Az echethnek ees meeregnek ew nagh || keferw-
feges kenyaerth: kyt my ertenk halalodnak ydeyen zenwedeel
el nyelwen: keerlek teged kegyes Iefus az beli nagh keno-
deerth: hog en halalomnak ydeyen: agyad nekem the dycew-
feges teftednek ees werednek meltan walo hozyam vetelet:
hog ky legyen en lelkemnek wygaffagara: ees ydweffegemnek
wallatyara Amen Idwez leeg artatlan wram Iefus Criftus yrgal-
maz en nekem bynefnek Amen Pater nofter aue maria

9

O Iefus menyey kyral: ky wag elmeenek wygafaga ees
yozaga: Emlekezyel az nag keferwes zomorwfagrol: kyt zen-
wedel the zenth halalodnak ydeyen: mykoron Sydo nepek teged
kerezt fan fyggetted: bozzwfagos karomlo bezedekwel yllethnek
wala: the wram Iefus nag keferewfegew kenyw (h) hwllataffal
kayaltaz wala: hog the zent attyad teged el hagyot wolna:
mondwan az zoth en yftenem en yftenem: myre hagyal el enge-
17 meth: merth yol leheth wram || Iefus the zent athyad kywel
eg yftenfeegbe wag: teged foha el nem hagytwolna (!): de
maga ez nag kenodnak latatyaerth: ez wylagy neepnek wg
efmertetyk wala: keerlek teged kegyes Iefus: ez beli nag zomo-
rufagos kenoderth: hog en halalomnak ydeyen: engem el ne
hag en wram iftenem Amen Idwez leeg bekefeeges wram
Iefus criftus yrgalmaz en nekem bynefnek amen Pater nofter
Aue maria

10

O Iefus kezdeth ees wegezet: mynden nemw wruoffagnak ees yozagnak keenche: Emlekezyel wram iefus: mykenth the zent emberfeegedeth: talpadtol fogwa teteyglen: nag kemenfegw. kenra bochatad: Zenetlen keerlek tegedeth kegyes Iefus: az fok fagw. febeydnek zeleffegeerth: the nag zeeles paranchölatidaath ewrizheffem: telyes zywel mynden eremel: ydweffegemnek wallatyara amen Idwez leeg beelche feges wram Iefus criftus yrgalmaz en nekem bynefnek amen Pater nofter aue Maria ||

11

O Ieſus ky wag yrgalmaſſagnak nyereye: keerelek teged: 18
az nag the dychewſeges ſebeydnek meelſeegeyerth: kyknek
meeſege (!) ol nag wala: hog zenth zywedeth: chontodath:
weeledeth: mynd meg oltotta wala: en nag byneymnek meel-
ſegebewl: zabadoh kegyes Ieſus: ees the dychew ſebeydnek
meelſeegebe: el reych: myg the zent orchadnak haragoſſaga el
mwlyk: hog en wygaſſagos eremmel: the zent orchadat lathaſ-
ſam Amen: Idwez leeg hatalmas wram Ieſus criſtus yrgalmaz
en nekem byneſnek Amen Pater noſter Ave Maria etrā

12

O Ieſus Idweſſeges egyeſſeegnek yegye: zerelmnek kethele:
Emlekezyel wram Ieſus az the zent zamtalan nag kenodrol:
ky ol ygen ſok wala: hog tetedtel fogwa talpadyg: the dychew
teſtedben kegytlen: ſydok mya zaggattatal wala: the dragala-
tos zenth weeredbe keweredwen: ez the || dychewſeeges zam- 19
talan kenodert: kyth mynd the zepleetelen teſtedbe my eretenk
zenwedel: ees ez nag mondhatatlan zerelmert: kegyes Ieſus
myth kellet wolna towabba my ertenk tenned ees nem tettedh
wolna: Byzon myndebe the nagy bewſeges zerelmedet nekwnk
mutatad: Azerth keerlek kegyes Ieſus: hog mynd the dychew-
ſeges kenydat: the zeep ees dragalatos weerednek: teentayawal
en zywembe megh yryad: hog the zent kenydath: ees zerel-
medeth: en zywemben: my keeppen kenywben olwaſſam: ees
zenetlen halalomnak ydeygh: mynd erekke halat adhaſſak:
mynd erekkwl erekke Amen Idwez leeg feeneſſeeges wram
Ieſus criſtus yrgalmaz En nekem byneſnek amen Pater noſter
aue Maria

13

O Ieſus erees orozlan: halhatatlan ees gyezhetetlen kyral:
Emelekezyel wram Ieſus: az nag keſerwſegrel: kyt the halalod-
nak ydeyen wallal: mykoron || the Zent kenydnak ſok ſagw 20
nag keſerwſege: teged megh tekelle: holoth mynd teſtednek:
mynd lelkednek: ereye the nagh kenos korſagodeerth: meg
fogyatkozoth wala: azeert the kegyes feyedet: halalos keſerw-
ſeegben: el fyggezteed: az zot mondwan: meg tekellek: az az:
emberi allatnak ydweſſege: ez beli keſerw ſerelmedeerth: keer-

lek teged zerelmes Ieſus: hog en halalomnak ydeyen: ees ve-
gezetyn: mykoron en lekem (!) ees elmem: halalnak gyarlo
ſagos zomorwſagaba leyend: Irgalmaſſagodath welem tegyed:
hog ellenſeegnek zernywſeeges retteneſeeth ne laſſam: remen-
ſegem the benned weſſem: hog erekke the weled: ees the
zenthydwel lakhaſſam: Amen Idwez leeg nemes wram Ieſus
criſtus yrgalmaz en nekem byneſnek amen Pater noſter Aue maria

14

O Ieſus felſeges atyanak abraza: ees ew my woltanak
feeneſſeege: Emlekezyel az ayanlaſrol: merth the zent lekedet
atyadnak ayanlad: mondwan: Atyam en lekemeth the mar-
21 kodban ayanlom: ees zakazodoth (!) || The zent teſted: nylwan
walo the nagh meel ſebydnek keſerwſeegewel: my walchagon-
keerth the irgalmaſſagod: nag kayaltaſſal the zenth lelked ky
bochatad: ky kayaltas wram Ieſus: the zent Iſtenſegy hatal-
madnak wala yegye: ez the dychew ees dragalatos halalodeerth:
keerlek zentheknek kegyes kyralya: batoroh engemeth ees
erewſſeych angyaloknak myatta: hog en ellenſeegymnek: erdeg-
nek: ez wylagnak: ees teſtnek: ellene alhaſſak: ez wylagy
bynnek meg halyak: the neked (ellened) eelyek: en halalomnak
ydeyen en lelkemet: ez zamkyveteth ees zarandok helreel:
fogyad the zent lakodalmadnak byzonſagos erewmere: holoth
mwnkalathnak terhe vegezyk: ees the dychewſegednek zeep-
ſeege: faradatlan kewanſaagba tekelletyk: amen Idwez leeg
Iozagos wram Ieſus criſtus yrgalmaz en nekem byneſnek amen
Pater Noſter Aue maria

15

O Ieſus byzon ees gymelches zelew gykere: emlekezyel
22 the zent werednek hullaſſarol: kyth nag bewſegeſt my || erettenk
ettel: mykoron kerezt fanak ſaytoyaban: teen magad ydweſſee-
gewnknek borat: the dragalatos zenth weredeth: ky facyarad:
ees az ſydo wytezeknek ew chuchaya: the zenth oldaladon nag
meelſeges ſebeth nyta: honnat ez wylagnak geryedetes bynne-
nek hyedelmere: nag bewſegwel: mynd the zenth zywed: ees
derakadbeely dychew wered: wyzzel elegy: my ydweſſegenknek
zerelmenek yegyere: nekwnk adad: wg hog the zent weredbe
eg cheppenet ſem marada: the derakadba: kyt my ydweſſegwnk-
eerth nekwnk ky nem ettetteel wolna: az ydeben wram Ieſus:

the dychewſegw gyenge teſted meg herwada ees the derakadnak zeep weere mynden eerben el apada: the zenth chontodbely welew megh eztewerede ek: mynd the zenth em̃berſeeged: magas kerezt fan fygwen: zomoroſagos gyazban eeltezeek: holoth kegyes Ieſus: olyannak yeleneel: mynth mirra fanak ew nyalaba: ez the nag kegeſſeges kenodeerth: ees dragalatos weredneк || hvullaſerth: keerlek edeſſeges Ieſus ſebeſeychedmeg en 23
ziuemeth: the zenth zerelmednek keuanathyaual: hog the zent kenodon ees hallallodon walo ſiralmam: eyel ees nappal legen nekem eelew kenyer: fordoh engem myndeneſtwl the hozyad: hog en ziuem thee neked legyen kellemethes lakodalm: nayaſſagom legen Iozagnak tekellethe eletemnek: hog erekwl erekke dycheretbe laſſalak: ees m̃ynd ez the ſok yo teeteledreel myndenkoron ſyralmas halath adhaſſak: the hozyad fohazkoduan: enne nag zerelemnek yegeed (!) erekke ziuembe tarhaſſam (!): hog en hallallomnak vegezeſſe ydeyen: the kegyes yrgalmaſſagodual: engem ſegely edes Ieſus: holot emberi ſegedſſeg meg fogadkozyk: k̃y zent athyaual: ees keges zent lelekuel: eelz ees orzaglaz: erekkul eerekke amen Iduezleg meltoſſagos vram Ieſus criſtus Irgalmazy enekem byneſnek amen pater noſter aue maria ||

*V*Ram Ieſus criſtus: eelew yſtennek zent fya: the rette- 24
nethes kenydnak: dychee ſebeydnek: ees dragalatos hallallodnak: ew thyztelende dycheſſegere: ayanlom kegyes yeſus: ez tyzenevt pater noſter: ees azanne aue mariat: ez felyvl mondoth ymadſagokual: kykerth keerlek myndenhato athya yſtennek zent fya: hog engemeth the meltatlan ees bynes zolgalo leanyodat: n. meltol meg odoznod: ees ſabadhoytanod en byneymnek ketellebel: kykel en germekſegemtvl fogua: ez orayg vetteztem volna: the zent parancholadtyd ellen: ez nappy nappon tarch ees ereſſych engem wram ihūs: thee zent zolgalathotba: hog teged felelmes zerelmel zolgalyalak: ees tekelleteſſegbe maradyak: weg nappomat yoba wegezied: ees ez gyarloſſagos nyaualyas wylagbol: ha ky mulom lelkemeth erek dycheſſeges wygaſagra wyged: holot zenetlen the veled wygadyad (!): ky atyaual ees keges zent lelekuel eelz ees orzaglaz egy dycheſſegbe errekkul errekke amen ||

25 *M*yndenhatho erek eelew yſten: kerlek thegedet alazathoſſon: hog engemet meltatlan zolgalo leanyodath: ne hag el weznem: az en byneymert: merth yol lehet wetkezthem: demaga tegedet megh nem tagadtalak: merth tee tereemtel ees meg waltal: azert kegyes wram Ieſus criſtus engedyed eeletemnek ees yo myuelkedettemnek ydeyet: hog en haliallom napyanak eleethe: elmemet nalam engeduen: tyzta gyonaſſal: ygaz penitencia tartaſſal: the neked eelew yſtenek kellemetes leheſſek: ky elz ees orzaglaz atya iſtennel engenlew (!) zent lelekuel erekkul erekke amen

*I*dwezleeg dicheſeges zwz chyllag: nappnal fenesb: iſtennek kegelmes annya: zin meznel edesb: Roſanal pyrosb: lyliomnal feyerb: Menden yozag teged ekeſit: Menden (ſ) zenth tegedeth thyſthel: Menorzagban felſegesb amen: ‖

26 *O* dycheſegnek azzonya: o vygaſagnak kyralyne azzonya: o kegelmesegnek ees yrgalmaſſanak (!) kwtfeye: o menyorſagnak feneſege Paradichomnak edeſſege: o yſtenſſegnek vigaſſaga: Angelloknak dycheſege: zenteknek ereme: zyzeknek gyenge: (tege) teneked dycheſſeges azzonyom zyz maria: ayanlom ez may napon: ees mynden ideben: en lelkemeth ees en theſtemeth: ees menden eletemeth: the aldoth criſtoſnak anya maria: erekke meg marach az the aldoth fyaddal: My wronkkal criſtus ihūſſal ky aldoth erekkol erekke amen

*F*eneſſehed vram ihūs xpūs az the zenth orchadath: az the zolgaydon: hogh legenek melthok latni: az the zenth theſtedeth: mi lelkennek (!) yduеſſegere ees binenknek bochanathyara: hogh walhaſuk az the zenth orzagodath: mind erekkul erekke ‖

*I*duezleg ez vilagnak wigaſſaga: Iduezleg atyana (!) zenth 27
ygeye: Iduezleg byzon aldomas: Iduezleg elee theſt: Iduezleg
elee iſten(ek)ſegh: Iduezleg byzon ember ihūs xpūs amen

*Z*erelmes azzonyom Maria: Tengernek chyllaga: villaghoſſihad megh az en ziuemeth: ees aggad megh eſmernem az kegelmes baranth: the zenth fyadath: my vronckath ihūs xpūs amen

*I*rgalmaſſagnak annya maria: menyorſcagh beli zenthek-
nek ekeſſege: Angelloknak azzonya: zyzeknek vyraga: marti-
romoknak gezedelme: Confeſſoroknak Tikeree: purgathoriumbeli
hallothaknak hyedelme: feldenualo bynes adamfianak nagh
remenſſege kerenk nemes azzonyom ma ees Idenenk (!) mynden
koran: thamag the zenth fyadnak eleyben: ees neryed nekenk
zenth leleknek malazyath (!): ky villagoſſyha megh my elmen-
keth: hogh || Thanulhaſſwk erthheſſwk Tarthhaſſwk Lelkenknek 28
jdueſſegere waloth amen

Sequitur de ſancto auguſtino

O megh fezevth (!) ihūs criſtus ate kenod legen nekem meznel edeſb es teynel (e) izeſb balſamonal nemeſb es arannal dragalatoſb nind (!) ez feuldi kazdagſagnak es tizſtegnek (?) zerelmeſb. kerelek teged io ihūs iryad en ziuemnek tablayara ate zenth ſebeydeth ate dragalatos zenth veredel. hogy en tegedeth monthatlan zerelmes vramnak charchalak (!) zyuenben (!) melyemben es en ketkezemben es hogy ate zenth kenodath miuelketettel (!) be telleſeyteſſem merth valahol te vagy oth az eleth bekeſeges es az halath (!) heruendetes ky vtan engeged az hewrek eletet amen

En vram mendehatto (!) isten: en vettem en kezettem es atte ittellettednek kezette en vram ihūs criſtuſnak ev hallalat: Iol leh et en erdemettem az erek halalt az en byneymnek myatta de maga vettem kezben: azon vr ihuscriſtuſnak kenyanak erdemet mely erdemeknek enekem nyavalyas bynesnek kellene lenye es nychen (!) oh en vram isten vettem en vram ihūscriſtuſnak azon zenth kenyat es hallalat en kezettem ||

41 Vr ihūs criſtus the bynekrel bankodoknak bochanathoth
fogadthal: the nyagob eremeth Mondotthal menyorzagba lenni:
eg bines embernek byne banaſſarol: hognem chylenc zaaz igaz-
nak: kegyes ihūs criſtus: the zenth ezechias prophetadnak za-
yaaltal mondad hog valamel yden az bynes ember meg fordu-
land hog ew byneth meg bochathod: es touab ew bynerel meg
nem emlekezel: Irgalmas ihūs the meg azon prophetha zayaaltal.
mondad hog nem akarod az bynesnek halalat hanem hog yncab
meg fordolyon es elyen: Azert kegyelmes ihūs ez the fogadaſidat
tartham es ez fogadaſydnak erwlek: edes ihūs. telyeſyhedmeg ||

44 Zenthſſeges attyanak es fynak (!) es zethleleknekh (!)
zenth harumſſagnak neuebe en palbiro iſtenek irgalmaſſagabol:
vallaſth thezekh the elletheth zenthſſeges angellom: nekem zer-
zedthetheth en anyamnak mehethel fogua: es mind thy kyr-
nyul alloknak ellethe: hog en ez byzon es igaz hittbe: melyeth
romay es kerezyen (!) anyazentheghaz val es hirdeth: kybees
mind az dicheſſeges zenttek elthenek es megholtanak: hog ebbe
enes keuanok es akarok meghalnya: thouabba chach eg zem-
pillanthaſſighis elnye nem akarokh: hanem chach aneba minibe
az vr iſtennek kellemetes: kynek ev akarathyahoz: mynden
akarathomath akarom engezthelnye

Tuabba vallaſt thezek: hog az the ſcentſſeges angeli eri-
zedthethbe: es az vr iſtenek mallazyaba (!) elmulyak: kybe
meghalnya akarokh minden kethſſegnekul: es hitthnek theuel-
45 geſſe||nekul: vg hog az en bineymnek ſem nagſſaga ſem zam-
thallanſſaga engemeth pokolnak ev melſſeges vermebe elnem-
eritheſſenek (!) holoth tudom byzonyal es iol hyzem hog az en
aldoth iduezitthemnek eg cheppeneth vere mel az magaſſagos
zenth kerezth fanak ev oltaran ky onthathek mind ez zelles vy-

lagnak byneynek bochanathyara ellegnek lenye ha ev zenth
iſtenſſegenek volthuolna (lennye) akarathya

Toabba vallaſt thezek: hog (az ithelletbe holoth) a zam-
uettelnel kyn jellen kel allanom holoth az en elmemnek kyſdeth
uoltaerth: auagh az vr yſtenek retthenetes ithellethyerth auag
pokolbeli erdeknek keſſerthetibel vag occoſſagomnak betthekſſe-
gebel ketthſegek forgananak elmembe hog az felſſeges vr iſten
el thauozthaſyon (vallaminemi) miden (!) kettſſebe (!) eſſeſtel es
(az theuelgest maſtan meg hyuom mig elmem nallam vagyon
hog) akoron ualo kethſſebe (!) eſſeth ſemi keppen nem akarom
holoth enekem || az akoron terthenyek elmenek nalam nem volta- 46
erth de mindeneſtelfogua uethem en magamath iſtennek irgal-
maſſagos kegyelmeſſegebe

Thuaba vallaſſath theſſec hogh az iſteny irgalmaſſagh ſe-
megh bynesnek theredelmeſnek es meggyontthnak az ev irgal-
maſſagat az ettheth keuanonak myden (!) byneynek bochana-
thyara megnem thagagya: .es hyſtem (!) ennekem azon irgalmaſ-
ſagoth engeydnie: az ev keſerues halalanak erdemebel: es az ev
zenthſſeges zileynek erdemebel: es kerelmeſſebel: es mind az
zent angelloknak es vallazthot zenthenek (!) kenergeſſebel

Tvabba kenerygek allazathoſ kerelmeſſel hog az aldoth
iſtennek irgalmaſſaga zamlaylion engemeth az ev vallazthoth
zenthi kezibe: kiketh kezdethelfogua zerzed az vtholſo itellethen
mind theſthekbe lelkekbe meg bodoghythanya ha mindadiglan
purgathoriumba || ennekem getrednem kellene az en bineimerth 47
chak ky ne rekeztheſſem az ev kegelmeſſeketel

Ennekfellethe zenthſſeges angellum teſtamentum zerenth
theneked ayanlom az en vtholſo akarathomath es keuanſago-
math anakfelethe (yḷi) aldoth iduezithemnek theſtamenthomibol
irgalmaſag zerenth harmagba (z) rezeſſyltheſty (!) ellezer az ev
zamthallan ſiralmaſ thekynthyſe kezyl chak egygbe es faydal-
mas ſahazkodaſiba kyketh az zenth kerezt ſan fyguen zenuede
harom orayglan az en faydalmamnak ſiraſomnak ohaythaſomnak
meg engezthelleſſeyerth kykbe maſthan getredem es hog az
criſtus ihū zenthſeges zyleye mallaznak (!) annya en vellem
meg ozthya az ev zyzey ziuenek chak egedlenegh kyſſebik keſ-
ſeryſeged es || faydalmas ohaythaſſiba es ſyralmas thekenthe- 48
ſibe erdemeſſe engemeth thegen es az keſeryſegnek zamthalan-

ſagba melyeketh aluan az zenth kerezth (ker) fanak allatha zenuede es (?) nag ſyraſſal (nezuend) embery thermezethnek valthſagara nezuen holoth kenereguen en erethemes zamlaylyon engemeth az byneſekh kezibe kyk chak halaloknak ideyn nerthek byneknek bochanathyath es lelkeknek ydueſſegek (!) az ev zenth kerelmeſſenek myatha

Maſſecher ſegelyen az the angeli kegeſſeged en ſenthſeges angellom mikoron az en naualays ziuem meg metthethyk es az en zegen lelkem az en ziuemthel el thauozthathyk hog akkoron thalalyam meg engezteluen az byroth az ev iſteny zerelmenek
49 thekentheſe(r)erth melbe az ev || zerelmes ziue (m) az zenth kerezth fan meg nylathkozekh ez vylagnak ydueſſegeerth ez az ev edes lelke edeſſeges teſtetel el thauozthathekh

Vlthoban iſtenek zenthſſeges angalla ayanlom theneketh az en vtholſo oramath es lelkemnek ky mullaſath byrnya es othalmaznya jdueſſegnek ellenſegythel es hog ez felylmeg mondoth vallaſſokon byzonſſag legh holoth es minizer zykſegleeyend idueſſegemnek uezedelmenek ideyen legh hyw byzonſſag es othalmazo es annak fellethe nery nekem mallazthoth es byneynek (!) bochanathyath es reſeſytes azonyom marianak ſoltharanak erdemjbe es az en (e)lelkemeth vyged az erek bodokſagra holoth criſtus ihūſal vigadozyon erekwl ereke amen ||
50 Erek myndehatho iſten ky ez vylagnak valchagareth (!) zylethnye es kernylmetthelthethnye akaral ſydokthol meg karomlaththathnya az arulthatho Iudaſthol chokolaſnak myatha el arulthathnya ketthellekel ketthezthethnye es mykeppen az arthathlan baran az aldozathra vitthethethnye es annasnak chayphaſnak pylatuſnakes herodeſnek zerthellenſſegel elleygben hordozthathathnya es hamys thanukthul vadolthaththanya oſthorokal es buzubezedekel nyomorgadthathnya nallakal achul (!) pegdeſthethnye thys (!) koronakkal koronaſthathnya nakon es naddal veretthethnye zenth archadath bee kethezthethnye thennen ruhathul meg fozthathnya vaſzegekkel zenth kereth (!) fara zegeſthethnye kereth fadal egethembe fel emelthethnye tholuayok kezibe helhezthethnye meregel es echethel itthathathnya chuchaual meg ſebhethethethnye
51 Teged vram ihūs cryſtuſz ez kynyderth || kerlek kyketh en melthathlan es naualas bynes emlegethek es az the zenth kerezth fadnak erdemeyerth zabadoh engemeth pokolnak kenyatol es

meltholtas engemeth odda vinye haua vyd theuelled egethembe megh fezylth tholuath ky athyaual es keges zenth lelekel elz es orzaglaz erekwl ereke amen ||

Irgalmas ıſten ky minden emberi thermeſcethet halalnak 52
keſeruesegeuel megh rethenthez kerenk halgaſmeg mynkenth (!) kyk ellenk es atthe zenth neuedeth aythathoſſagal hyyok es agyad hog legen the hozyad az my ygekezezenk (!) kynek myattha adathek nekenk thelyes meg valchagonk es ez nyauaIays rothadando theſtnek meghalaſa vtan adaſeyk nekenk byzon felthamadaſnak bodogſaga xpūs ihuſſnak myatha amen ||

Het Vallas 53

Elsew ez ho (!) ygen erylem es ygen akarom hog ez vylagban voltomban kereztyenſegben es kereztyenſeben (!) eltem es kereztyenhitteth tartomtam (!) : azonkeppen vallom es allazattoſſon hyzem mynth anya zenth-eghaz hyzy

Towaba vallaſt tezek hogy en ygen yrylem es ygen akarom ez vylagbol ky multomat ez kereztyeſſegnek ev hyttyben

Towabba vallast tezek hogy en ygen banom es ygen zanom en vram yſtennek ellene vettetemet

Toabba valast tezek hog en akarattom az hog ha ez korſſagbol meg vygazonn toabba binth nem tezek : magamath mindel (!) byntel meg ottalmazom ||

Towabba vallast tezek hog en az hyzem hog az en vram 54
ıſten nekem irgalmas lezen es mynden byneymeth megh bochatya : de nem az en erdememerth ha nem az ev dragallattos zenth vere hyllaſſanak erdemeyerth

Toabba vast (!) tezek hog ha ennek vttana vallami gonozth gondollandok awag mondandok Iſtennek ellene : nem akaratomal lezen : hanem ellenſſegim tetetyk vellem awag korſſagom myat mondom

Tovabba vallast tezek hog az en vram ıſten nekem Irgalmas lezen es en ayanllom lelkemeth teſtemel egyettemben attyanak fynak ees zent leleknek neweben

es az te zent markodban ayanllom vram ıſten en lelkemeth merth meg valtottal engemeth byzonſſagnak ıſtenne ||

---

61 Modus confitendi

En zerethw lwlky athyam ez napon ywthem athyaſagodnak eleyben gyermekſegemthwl fogvan ez orayghlan valamyth vetkezthem volna thvdvan avagy thvdathlan erthven avagy ertheth-len akarathomal avagy thertheneth zerenth mezen avagy falvban, avagy zenth helen myndh ez orzaghban, myndenhatho vr yſtennel thvdvan vagyon, theſthem zerenth avagy lelkem zerenth gondolathomban avagy zolaſomba, avagy egyebh nemw myelkedethembe Mykepen thvdvan vagyon myndenhatho vr yſtennel en bynes volthom, yſtennek ees the athyaſagodnak megh vadolom, az melyeek ezembe yvthnak bennek, ees myndenbwl byneſſe hagyom magamath

de ſeptem peccatis Mortalibus

Incipit ſic,

Elwzwr vethkezthem heeth halalos bynekben ees azoknak agazathyban theſthem zerenth avagy lelkem zerenth avagy valamy kepen

ſuperbia

Kevelſegben magamath eythethem en magamath egyebeknel yobnak alythotham zegenyeketh megh vtaltham

auaricia

Maſzer vethkezthem feſvenſegben yolleheth Nem marhamba de (valamy) maga valamy yozagoth thvdthomba egyebeketh reaya nem thanythotham ||

luxuria

Tovaba vethkezthem paraznaſagomba yol lehet teſtem ze-
62 renth Nem demaga gondolathomba gyachorta megh ferthezthethem az en lwlkemeth

de ira committitur

thovabba ees vethkezthem haragoſſagomba feleymel barathymal melthan avagy melthathlan sokaygh haragoth tharthotam kyvel yſtennek nem melthan zolgaltham

Gula

Tovabba vethkezthem thorkoſſagomba bwyth zegeſembe, ees thermezethnek felethe valo etthembe,

Inuidia

Tovabba vethkezthem yregſegembe, tharſaymnak barathymnak vramnak yo hyreth neveth thyztheſſegeth yozagath thanvſagat yreghlettem

Accidia

thovabba ees vethkezthem yora valo reſſegembe (!) Myſere ees prẹdicaciorra ees egeb Nemw yſteny zolgalathokra reſth voltham ees valamikoron mentem̩ ys yo ahythathoſſagal nem zolgalthaṃ

ezeknek feyeyben avagy agazathyban valamikepen vethkezthem volna thvdvan avagy thvdathlan Iſtennek ees the athyaſagodnak byneſſe hagyom magamath

Sequuntur decem precepta domini
primo vnum crede deum

Tovaba Iſtennek ellene vethkezthem en, ez thyz paranchyolathokba ees megh zekthembe theſth zerenth avagy lelek zerenth, Iſtenth thelyes zyvel lelekel lelekel ees akarathal Nem hythem, es Nem thyztheltthem

Non aſummes nomen dei inuanum

Maſzer vethkezthem az vr yſtennek ellene hogy Iſtennek Neveth hythſagomba gyakortha eṃlegettem ||

Sabbata ſanctifices 63

Harmathzer vethkezthem yſtennek ellene, hogy Innepeth nem illethem hanem kylemb kylembh gonoz myelkedetheketh zerzethem

Honora patrem et matrem

Negyethzer vethkezthem yſtennek ellene hogy athyamath anyamath ees ereghbeymeth nem thyztheltthem

Non furtum facias

Wthwthzer vethkezthem orzaſokba avagy vrzoth marhaba rezes volthomba avagy az vrzoth marhanak zalaſth tharthatomba

non occides

hathodhzer vetkezthem gylkoſſagomba yollcheth theremel nem demaga Nyelvemel yamboroknak hyreketh Neveketh megh zepleſithethem

Non mechaberis

Hethedhzer vethkezthem paraznaſagomba, iolleheth theſtem zerenth nem de maga gondolathomba gyakortha megh ferthezthethem az en lwlkemeth

Non concupiſces uxorem proximi tui

Nyolcyathzor vethkezthem yſtennek ellene hogy athyam fianak feleſegeth avagy gykortha (!) gonozvl bunre kyvantham,

Nôn falſum teſtimonium dices

Kylenchethzer vethkezthem hogy ha hamyſſagoth thvdvan avagy thvdathlan thetthem volna, ebbe vethkezthem yſtennek ellene

Non deſideras Res alienas

Tyzethzer vethkezthem, hogy egebh embernek Marhayath gonozvl kevanthaṃ,

ezeknek feyeyben avagy, vt ſupra ||

64 oracio pulcra

En yo lelky athyam en byneym ygen ſokak volnanak kyketh elmelnek (!) revydhſegenek myatha myndh megh nem mondhatho(k)ṃ, de mykepen thvdvan vagyon yſtennel, en byneſſe vallom magamath azerth varom athyaſagodnak oldozathyath, ees yſtennek yrgalmaſſagath kybel en nekem meltho legen hadnodh ydveſſeges penytheṇciath ||

O diche zenth Lelek 69
kinel iob ayandokoth ſoholt nem lelek:
neked akarok zolgalnom
es jelennen neketh zolnom:
halgaſſadmeg en bezedem
bochaſſadmeg en vettetem:
kerlek agyad ammith kerek
addeg innen elnemmegek:
hog en neked zolgalhaſſag
ez vylagnak en meghalyak:
eznap neked haladth adok
dicheretheth neked mondok:
merth engemeth Lathogathal
en lelkembe vigazthalal
o agya (!) iſtennek nemes ayandoka
kerlek Lakozyal en velem ſoka
o zep ihūsnak kenethy
kerlek nehag engem egedyl lenny
o en lelkemnek edes gazdaya
mikorth the enuelem vag
nychen (!) lelkemnek ſemmi naualaya
o en lelkemnek keges vendege
the edes volthodnak nichen ſoha vege
kerlek envelem lakozyal
ſoka telem ne thauozyal
merth ez nap en lelkem meg vidula ||
es the myat megh wiulla: 68]
mar ſemy gondum nekem volna
chak elegh hallath neketh athathnek
es neked jo gazda lehethnek

hog en kenueth hullathathnek
the ayandokodrol ellegeth thehethnek
kyre en ellegh nem vagyok
merth neked meltatlan gazda vagyok
de kerlek theged kegyes zenth lelekh
hog ne vtaly engemeth the kyſſebyk zolgallodat
de ſegely engemeth hog theheſſem
mindeben (!) the ſenth akarathodath
the vag en lelkemnek edes vendege
es (ge) kegelmes gazdaya
the vag en lelkemnek vigazthalloya
es mindenkoron othalmazy engemeth ez vylagba
az vtan elheſſek menorſſagba
hog oth thegedeth dycheryellek
es the zenth zynedre nezuen mynd ereke ellyek
Amen

THEWREWK CODEX.

IEſus Maria amen

Kezdetyk Ieſuſrol walo tyzenewth yeles ymaczaagh. Amen

WRam kegyelmes Ieſus Criſtus meeltoltas engemeth teghed dyczernem. es az te zenthſegews kenodnak dycheretheth mondanom. Agy ennekem hatalmath az te ellenſegyd Es en ellenſegym ellen Amen

Elſew ymaczaagh ||

OH wram Ieſus xpūs teghedeth zeretewknek edeſſeghe, 2
ieſus wylagoſſag hogy ky mynden ez wylagy eremeth, Es
kewanſagoth felewl mwl, byneſſeknek ydweſſeghe, Es zeretoͤye.
merth theneked gyenyerwſeghed ember fyawal woltod. ez wylagnak weghe fele emberre lewl Emlekezyel megy wram ieſus
te zenth predycācyodrol, kyketh the zent foganatodtwl fogwan
zenth teſtedben erettewnk wallal: yelennen the dyczew kenod-
nak ydeyen ky wala yſteny || Elmedben Erekke Megy zerez- 3
wen Emlekezyel wram ieſus the nagy keſerwſegews zomorwſagydrol: kyth te zent zaadwal wallal: mykorth azt mondath:
zomorw az en lelkem mynd halalygh: holoth the zenth lelkedeth embery ydweſſeghnek walthſagara keeznek wallad Es te
zenth teſtedeth koornak mykoron az wtolſo waczaran the zenth
tanythwanydnak labayth megy moſaad: Es edeſſegheſth welek
bekelwen the dragalatos zenth teſtedeth es weredeth nekyk
adaad te dyczew || kenodnak Rokon woltath Nekyk megy hyr- 4
dethed Emlekezyel wram Ieſus az nagy keſerwſegrewl kyt te
zywedben wyſelel kereztfanak gondolatyarol. mykoron az harom
rendden walo ymaczagodnak Es weres werw hwllaſodnak wtanna
tennen tanytwanyod mya el arwltataal: te walaztottad ſydo
neped mya meghy fogatal: hamys tanok mya wadoltatal: harom
byro mya hamyſſan yteltetéel: Az teen magadnak walaztottad

waraſodban Ieroſalemben ſydoknak naǵ yeles napyan nagy
5 pentheken the gyenghe gyenyerwſeghews Es || yffyw wyragos
teſtedben Artatlan halalra kegyetlenſegwel yteltetel megy fog-
wan Es retteneteſſegheſth hwzattatol wala ekleztetel wala Orczwl
hagyappaltatol wala. tennen rwhadbol megy foztatol wala: Ide-
ghen rwhaba elteztel wala, te dyczew zemeydnek wylagoſſaga
ky myndenth laath Edeſſegew orczadnak zepſeghe kemeny
ſydoknak katronczayawal fedezwen be keteztetek holoth kegyes
wram ieſus orczwl weretteteel: oſthoroztatal Naddal zenth feyed
6 werettetyk wala Es kylo̊mb kylemb zernyw||ſegews kenok mya
zagattatol wala: mynd my ydweſſegwnkeerth: Azerth kerlek
agyad ennekem kegyes ieſus, ky ez napon te zenth fezwleted
elewth feldre eſthem: eſſedezwen the dyczewſegews fellwl newe-
zeth kenydnak erdemeerth En halalomnak elewtte byneymnek
keſerwſegews megy zanathyath: Igaz gyonaſth: tellyes elegy
tetelth Es mynden bynemnek tellyes boczanatyath Amen Idwez-
legy kegyelmes wram ieſus Criſtus yrgalmaz ennekem byneſnek
amen, pater nr̄. aue ||

7 Maſod ymaczaagh

Oh Wram Ieſus xpūs angyaloknak byzon zabadſaga Es
bewſegews gyenyerwſeghe Emlekezzyel ez rettenethes zernyw-
ſegrewl. kyt zemwedeel: mykoron te ellenſegyd mykeenth
orozlanok bekernyekezenek: Ra(n)ga(th)danak, Rangatanak:
hagyappalanak .kermekwel zaggatanak Es egyebnemw halha-
tatlan kenokwal teghedeth zomoreytanak Ez nagy kemeen es
bozzwſagos te kenodeerth: kywel wram ieſus mynd te ellenſe||
8 gyd theghedeth tekellenek kerlek Es onzonlak (!) mynd ez
kenodeerth zabadoh enghemeth mynden latatos Es lathatlan
ellenſegymthewl: agy es nekem te zarnyadnak arnyeka alath
ydweſſeghemnek otalmat amen Idwezlegy dragalatos wram
ieſus xpūs yrgalmaz ennekem byneſnek amen: pater nr̄ aue

harmad ymaczaagh

Oh Wram ieſus Criſtus Ez wylagnak teremto̊ye ky kerezt-
ſanak zernyw Es rettenetes kenyatwl megy nem yedel(yen)
9 Emlekezyel wram ieſus az te keſerewſegews kenodrol || Es
ſerelmedrel: kyketh te zywedtewl wallal: mykoron te dyczo̊-
ſegews kezeydeth elewzer nagy kemeenſegew was zegegwel

kereztfara fczeytek, Annak wtanna te zent labaydath. kyre mel-
tok nem walanak yllethny: Es te kenydra nagyob keenth:
ſerelmedre ſerelmeth Es te zent ſebeydrė wy ſebeketh helhe-
thenek Mykoron nagy kemenſegwel es kegyetlenſegwel te zent
tagaydath az kereztfanak altalſagara Es hwzzwſagara wgy hwz-
lalanak, hogy te zent tagydnak myndennemw yze megy zaka-
doza kegyes (es) ieſus criſtus ez bely || Nagy keſerwſegews 10
kenodeerth Agyad en zywemben te zenth felelmedeth: ky mya
teghed zeplewtelen zolgalhaſſalak erekkewl erekke Amen Idwez-
legy kegyelmes wram ieſus criſtus yrgalmaz ennekem byneſnek
amen pater noſter Aue maria

Negyed ymaczaagh

Oh Wram Ieſus' Criſtus menyey orwos Emlekezzyel te
nagy ſerelmes kenodrol: kyth zenwedel mykoron kereztfanak
magaſſagara fewldrewl feel emeltetel: mynd te zent tagydban
megy zakadozwan: ſem egy the zent tagydban helyen nem
aluan || hwgy hogy te Zenth nagy kenodhoz ſem egy keen 11
nem haſonlattatyk wala: merth talpattwi fogwa teteyglen te
zent teſtedben eep ſemmy nem wala: ely nagy kenodrol wram
ieſus nem emlekezeel: merth nagy yrgalmadath mwtataad,
holoth ellenſeghedeerth ymadaal mondwan: En zent atyam
boczaſſad megy nekyk merth nem twgyak myth teznek Ez te
nagy yrgalmaſſagodeerth Es ez nagy kenodnak emlekezetyeerth,
agyad nekem kegyes ieſus hogy ez the keſerewſeghednek em-
lekezety || legyen nekem Myndennemȯ byneymnek boczanatya 12
amen Idwezlegy yrgalmas wram ieſus xpus yrgalmaz ennekem
byneſnek amen. pater nr. aue

Ewthȯd ymaczaagh

Oh Wram Ieſus Criſtus erek feneſſegnek tykere Emlekez-
yel az nagy keſerwſegedrewl: kyth lataal te felſeghews yſten-
ſeghednek tykereben: hog te nagy dyczewſegews kenod Es
halalod gonozoknak Es karhozandoknak nagyob wezedelmekre
wolna: hala adatlanſaagok mya: wagy bynben kemen||ſegews 13
lakozaſokeerth Oh the nagy meelſegews yrgalmaſſagod wram
ieſus ky myraytonk wezedelmes byneſeken kenyerwleel: kerlek
theghed az nagy yeles yrgalmaſſagodeerth kyth kereztfan fygwen
maga wadolo tolwaynak mwtatal Es te mondwan neky Ez nap

welem leez paradyczomban, hogy tegyed kegyes ieſus en hala-
lomnak ydeyen welem azon yrgalmaſſagodath, ky mya te dyczew-
ſegews orzagodath laſſaam nagy wygaſſaggal mennyey parady-
czomba erekkewl erekke amen Idwezlegy edeſſeghews wram
14 ieſus || Criſtus yrgalmaz ennekem bynefnek amen pater noſ-
ter aue

Haathod ymaczaagh

Oh Wram Ieſus xpūs zerelmes, kewanathos barath Emle-
kezzyel az keſerewſegrewl kyth zemwedel, mykoron mezeytelen
az kereztfan fygghel: mynd te baratyd Es eſmerőyd te elleneđ
tamadanak: ſenkyth ew kezzewlők wygaztaloth edeſſeghews
Ieſus nem lelz wala: hanem czaak te zerelmes zyledeth zyz
Mariath nagy keſerwſegews epeſegheben hywſegeſth te kerezt
15 faad alath alwan: kyth tanyeth||wanyodnak Ayanlal mondwan
azonyallath yme fyw neked, az tanythwanyodnak kedeegh
mondaal: yme anya teneked, kerlek teghed kegyes ieſus, az
nagy epeſeghederth: ky te zenthſegews zylednek zyweth thőr
keppen megy folya, hogy kenyerewl en raytam: kerlek kegyes
ieſus hogy mynden zomorwſagos ńawalamban mynd teſth zerenth
Es lelek zerent walokban, legy ennekem wygaſagos hyedelmem
Amen Idwezlegy zerelmes wram ieſus xpūs yrgalmaz ennekem
bynefnek amen pater noſter Aue maria

Hethed ymaczaagh ||

16 OH Wram Ieſus Criſtus fogyatkozatlan feyezeth Es ky
merhetetlen kegyelmeſſegh: ky mynd te zywednek kewanatos
zerelmewel az kerezth fan fygwen mondad az zooth zomehozom
Az Az embery alathnak ydweſſegheth, Kerlek teged kegyelmes
ieſus, hogy my zywenknek kewanatoſſagath tekellyed mynden
yo mywelkedetre, teſty kewanſagonknak gyeryedeſenek zome-
ſagath Es ez wylagnak zerelmeth te zenth malaztodnak hyw-
17 ſegewel megy olczad amen Idwezlegy gyenye||rwſeghews Wram
Ieſus criſtus yrgalmaz ennekem bynefnek amen pater noſter
Aue maria

Nyolczaad ymaczaagh

Oh Wram Ieſus Criſtus ky wagy zyweknek edeſſege Es
elmeknek nagy gyenyerewſeghe, az eczethnek Es meregnek ew
nagy keſerwſegews kenyaerth kyth my erettewnk halalodnak

ydeyen zenwedeel el nyelwen, kerlek teghed kegyes ieſus az
bely kenodeerth, hogy en halalomnak ydeyen agyad nekem te
dyczewſegews teſtednek Es werednek meltan walo hozzyam
weteleth: || Hogy ky legyen en lelkemnek wygaſagara es 18
ydweſſeghemnek wallatyara Amen Idwezlegy artatlan wram
ieſus xpūs yrgalmaz ennekem bynesnek Amen pater noſter
Aue maria

Kylenczedyk ymaczaagh:

Oh wram Ieſus xpūs mennyey kyral ky wagy elmeknek
wygaſaga es yozaga: Emlekezzyel az nagy keſerwes zomorwſa-
godrol kyth zenwedeel: the zenth halalodnak ydeyen: mykoron
ſydo nepek teged kerezth fan fyggetted bozzwſagos karomlo
bezedekwel yllethnek || Wala te Wram Ieſus Nagy keſerw- 19
ſeghew kenyw hwllataſſal kayaltaz wala: hogy te zent atyad
teghedeth el hagyoth wolna, mondwan az zooth En yſtenem
En yſtenem, myre hagyal el enghemeth, merth yol leheth wram
ieſus, te zenth atyad, kywel egy yſtenſegben wagy, teghedeth
ſoha el nem hagyoth wolna: dee maga ez nag̋ kenydnak latat-
yaeerth ez wylagy nepnek wgy eſmertetyk wala: Kerlek teghed
kegyes ieſus ez bely nagy zomorwſagos kenodeert, hog̋ en
halalomnak ydeyen enghem el ne hagy. en wram yſtenem
amen || Idwezlegy Bekeſeghews wram ieſus Criſtus yrgalmaz 20
ennekem byneſnek amen pr̄ nr̄ Aue

Tyzed ymaczaagh

Oh Wram Ieſus Criſtus kezdeth es weghezeth mynden-
nemw wrwoſagnak es yozagnak kencze Emlekezzel wram ieſus
mykenth te zenth emberſeghedeth talpattwl fogwan teteyglen
nagy kemenſegew kenra boczataad. zenetlen kerlek teghed
kegyes ieſus az ſokſagw ſebeydnek zeleſſegheerth: hogy en
byzonſagos zerelmeel te nagy zelees paranczolatydat őryzheſſem
tellyes zywel myn||den eremmel ydweſſeghemnek wallatyara 21
amen Idwezlegy bewlczeſſegews wram ieſus Criſtus yrgalmaz
ennekem byneſnek amen pater noſter Aue maria

Tyzenegyed ymaczaagh

Oh Wram Ieſus Criſtus ky wagy yrgalmaſſagnak nyereye,
kerlek teghed az nag̋ dyczewſegews ſebeydnek melſegerth kyk-
nek melſeghe oly nagy wala hogy zenth zywedeth. czontodath

welewdeth mynd megy oltotta wala, En nagy byneymneek meel-
feghebewl zabadoh kegyes iefus es te dyczew febeydnek meel-
22 feghebe el reycz, mygh te zenth || orczadnak haragoffaga el
mwlyk, hogy en wygafagos eremmel te zent orczadath lathaf-
fam Amen Idwezlegy hatalmas vram iefus Criftus yrgalmaz
ennekem bynefnek amen pr̄ nr̄ aue

Tyzenketted ymaczaagh

Oh Wram Iefus Criftus ydweffegews egyeffegnek Weghe
zérelmnek kȯtele Emlekezyel wram iefus az te zantalan nagy
kenodrol ky olygen fok wala, hogy tetedtewl fogwa talpadyk
te dyczew teftedben, kegyetlen fydok mya zagattattal wala,
23 te dragala||tos zenth weredben keveredwen zantalan kenoderth
kyt mynd te zeplewtelen teftedben myerettewnk zenwedel Ez
nagy mondhatatlan zerelmnel kegyes iefus myth kelleth wolna
towaba myerthewnk tenned Es nem tetthed wolna, Byzon myn-
denben te nagy bewfegews zerelmedeth nekewnk mwtatad,
Azerth kerlek kegyes iefus hogy mynd te dyczewfegews kenyd-
nak Es zeep dragalatos werednek tentayawal en zywemben
megy yryad, hogy te zent kenydath es zerelmedeth en zywem-
24 ben, mykeppen || kennyben olwaffhaffam Es zenetlen halalomnak
ydeygh mynd erȯkke halath adhaffaak mynd erekkewl erekke
Amen Idwezlegy feneffegews wram iefus criftus yrgalmaz enne-
kem bynefnek amen. pr̄ nr̄. aue

Tyzenharmad ymaczaagh

Oh Wram Iefus Criftus erews orozian, halhatatlan es gyez-
hetetlen kyral, Emlekezyel wram iefus az nagy keferwfegrewl,
kyth te halalodnak ydeyen wallal, mykoron te zenth kenydnak
25 fokfagw nag keferwfege teged megy tekelle, || holoth mynd
teftednek mynd lelkednek ereye, te nagy kenos koorfagodeerth
megy fogyatkozoth wala Azerth te kegyes feyedeth halalos
keferwfegben el fyggeztwen az zooth mondwan meǵ thekelleek,
az az. embery allatnak ydweffeghe. Ez bely keferw ferelmederth
kerlek teghed zerelmes iefus hogy en halalomnak ydeyen Es
weghezetyn, mykoron en lelkem es elmem halalnak gyarlofagos
zomorwfagaba leyend, yrgalmaffagodath welem tegyed, hogy
ellenfegnek zernywfegews rettenefet ne laffam, remenfegem te
26 benned || Weffem, hogy erekke teweled Es te zentydwel lak-

haſſam amen Idwezlegy nemes wram ieſus Criſtus yrgalmaz en-
nekem byneſnek amen, pater noſter aue

Tyzennegyed ymaczaag

Oh Wram Ieſus Criſtus atyanak abraza, es ew mywolta-
nak feneſſeghe, Emlekezyel az ayanlaſrol, merth te zenth lelke-
deth atyadnak Ayanlad mondwan, Atyam en lelkemeth te
markodban ayanlom Es zakadozoth te zenth teſted nylwan
wala te nagy mel' ſebeydnek keſerwſeghewel my walthſagon-
kerth, te yrgalmaſ||ſagod wram ieſus Nagy kayataſſaal te zent 27
lelkedeth ky boczatad, ky kayaltas wram ieſus the zenth yſten-
ſegy hatalmadnak wala yegye, Ez te nagy dyczew es dragala-
tos halalodeerth kerlek zenteknek kegyes kyralya, bathoroh
engemeth, es erőſſeycz angyaloknak myatta, hogy en ellenſe-
gymnek őrdőgnek ez wylagnak, es teſtemnek ellene alhaſſaak,
Ez wylagy bynnek megy hallyaak, teneked ellyek en halalom-
nak ydeyen ez zamkywetheth Es zarandok helrewl fogadyad
te zent lakodalmadnak byzonſagos ewremere, || holoth mwkanak 28
terhe wegezyk Es te dyczewſegednek zeepſege faradatlan ke-
wanſagba .tekelletyk Amen Idwezlegy yozaghos wram ieſus
xpūs yrgalmaaz ennekem byneſnek amen, pr̄ nr̄ ae

Tyzenőthőd ymaczaagh

Oh Wram Ieſus Criſtus byzon es gyewmőlczes zelő gye-
keer Emlekezzyel te werednek hwllaſarol, kyth nagy bewſegeſth
my erettewnk ky őtthel mykoron kerezfanak ſaytoyaban theen
magad ydweſſeegewnknek borath te dragalatos zenth werődeth
ky faczarad Es || Az ſydo Wytheeznek ew czwczaya te zenth 29
oldaladon naghy meelſegews ſebeth nytha, honnan ez wylagnak
gyeryedetes bywnenek hyedelme nagy bewſegwel, mynd te
zyweth es derekadbely dyczew wered wyzzel elwegy my ydweſ-
ſegewnknek zerelmenek yegyere nekewnk adad, Wgyhogy zenth
weredbe eghy czeppeneth ſem maradaa the derekadba kyth my
ydweſſegewnkeerth nekewnk ky nem ewttetthel wolna az ydő-
ben wram ieſus te dyczewſegew gyenghe teſthed megy hyrwada,
Es te derekadnak || Zeep were mynden eerben el apada, te 30
zenth czontodbely welő megy eztewereedeek, mynth zenth ember-
ſeged magas kereztſan fygwen zomorwſagos gyazban ewltezek,
holoth kegyes ieſus ollyannak yelenel mynth Myrra fanak ő

nyalabya Ez te kegyeſſegews nagy kenodert Es dragalatos
werednek hwllaſaert kerlek edes ieſus ſebeſeycz megy en zywe-
meth te zent zerelmednek kewanattyawal hogy te zenth keno-
don es halalodon walo ſyralmam eyel Es nappal legyen nekem
31 elo̊ kenyer fordoh engemeth myndeneſtewl || the hozyad, hogy
en zywem teneked legyen kellemethes lakodalm, nyayaſſagom
legyen yozagnak tekellete eletemnek hogy o̊rekkewl o̊rekke
dyczeredbe laſſalak Es mynd ez te ſok yoteteledeerth mynden-
koron ſyralmas halath adhaſſak, tehozyad fohazkodwan, Enne
nagy zerelemnek yegyeth erekke zywemben tarthaſſam, hogy en
halalomnak weghezeſe ydeyen the kegyes yrgalmaſſagodwal
nekem ſeghely edes ieſus, holoth embery ſeghedſegh megy
32 fogyathkozyk, ky zenth atyawal es || kegyes zenth lelekwel
elz es orzaglaz ero̊kkewl o̊rekke amen Idwezlegy meeltoſaghos
vram ieſus Criſtus yrgalmaz ennekem byneſnek amen, pr̄ nr̄ ae,

Ez zenthſegews ymaczagoknak
ayanlaſarol walo aytatos ymaczaagh

WRam Ieſus Criſtus elo̊ yſtennek zenth fya, ez rettenethes
kenaydnak, dyczo̊ ſebeydnek Es dragalathos halalodnak o̊ tyz-
33 telendo̊ dyczeretyre ayanlom kegyes ieſus || Ez tyzeno̊th pater
noſterth es anne Aue mariath, ez felewl mondoth ymaczagok-
wal, kerlek myndenhato atya yſtennek zent fya, hogy engemeth
te meltatlan es bynees zolgalo leanyodath N. meltoly megy
oldoznod Es zabadoytanod en byneymnek ketelebewl, kykwel
en gyermekſeghemtewl fogwa ez horaygh wetkeztem wolna te
zenth paranczolatyd ellen Ez napy napon tarcz Es o̊ryz ero̊ſ-
34 ſeycz enghem wram ieſus te zenth zolgalatodba || hogh teghed
felelmes zerelemmel zolgallyalak es thekelleteſſegemben marad-
yak wegh napomath yobba weghezyed Es ez gyarloſaghos nya-
walas wylagbol ha ky mwlom lelkemeth o̊rek dyczewſegews
wygaſagra wygyed, holoth zenetlen teweled wygadyak ky atya-
wal es kegyes zenth lelekkel eelz Es orzaglaz egy dychewſeg-
ben erekkewl o̊rekke Amen pater noſter Aue maria ||

Atyanak es fywnak es zent leleknek neweben 35
kezdetyk bodogh azon letanyaya magyarwl

Kyrieleyſon xpeon kyrieon
Myndenhato atya wr yſten, yrgalmaz mynekewnk
Ez wylagnak megy waltoya fyw wr yſten, yrgalmaz my:
Wygaztalo zenth lelek wr iſteṇ, yrgalmaz mynekewnk
Zent haromſag egy yſten, yr:
Zenteknek zente wr yſten, yr,
Zentſegews anya maria, ymagy erettewnk ||
Iſtennek anya maria Imagy 36
Criſtuſnak anya maria ꝛc
Tyztaſagos ańa maria y,
Kegyeſſegews ańa maria: y,
Romlatlanſagos ańa maria
Zeplewtelen anya maria ꝛc
Zerelmes anya maria: ymagy
Irgalmaſſagnak ańa maria
Iſteny malaztnak ańa maṛia,
Teremtewnknek anya maria
Idwezeytewknek ańa maṛia
Alazatoſſagnak anya maria
Kegyelmeſſegnek ańa maṛia
Zyzeknek zyze anya maria
Zyzeſſegews zyz maria: yma, ||
Hatalmas zyz maria: Imagy 37
Bewlczeſegews zyz maria ꝛc
Kegyelmes zyz maria: ymagy
Zepſegews zyz maṛia ymagy
Tyztelendő zyz maria ymaǵ
Hyrdetendő zyz maṛia ymaǵ
Zentſegews zyz maria, yma,
Zepſegews zyz maria: yma
Aldoth zyz maria, ymagy ꝛc
Feneſſegews zyz maria, yma,
Dyczewſegews zyz maria ꝛc
Igaſſagnak tykere maria
Bewlczeſegnek zeke maria ꝛc
My wygaſagwnknak oka ma,

Lelky yozagnak edene maria ꝛc ||
38 Tyztelendo̊ eden maria: ymagy
Ieles aytatoſſagnak edene maṛia
Mynden zenteknek edene maria
Gyenyerwſeges roſa maria ꝛc
Ero̊ſſegnek tornya maria ꝛc
Aranyas haaz maria ymagy
Bekeſegnek edene maria: yma,
Menyeknek aythoya maria ꝛc
Haynaly czyllagh maria: ꝛcc
Haynaly wylagoſſag maria,
Holdnal zepſegeſb maria, yma,
Napnal fėneſſegeſb maṛia: ym
Iſtennek zallaſa maria: ymagy
Iſtennek nwgolma maria ꝛc
Zentleleknek edene maria ꝛc ||
39 Zentleleknek wygaſaga maṛia
Zentleleknek hoyloka maria ꝛc
Salamonnak zeky maria ym,
Zyzeknek wyraga maria: yma,
Zentſegnek regwlaya maria ꝛc
Koroknak eǵeſſeghe (!) maria yma,
Byneſeknek remeenſeghe maṛia,
Kerteknek kwtfeye maria: yma,
Angyaloknak kyralne azonya ma,
Lelkyeknek kiralne azonya maṛia
Hwzon negy ween yamboroknak kyralne azonya maria
Patriarchaknak kyralne azonya maria, ymagy erettewnk
Profetaknak kyralne azoña ma ||
40 Apoſtoloknak kyralne azoña maria, ymagy erettewnk
Ewangelyſtaknak kyralne azzonya maria, ymagy ꝛcc
Artatlanoknak kyralne azzonya maria, ymagy eret,
Tanyotwanyoknak (!) kyrálne azonya maria, ymagy ꝛcc
Martyromoknak kyralne azzonya maria, ymagy erett,
Confeſſoroknak kyralne azonya maria, ymagy erettwṇk
Zyzeknek kyralne azonya maa
Myndſokzenteknek kyralne azonya maria, ymagy ꝛc ||
41 Agnvs dei qui tollis peccata mundi. miſerere nobis,

Agnus dei qui tollis peccata mundi, miſere nobis
Agnus dei qui tollis peccata mundi dona nobis pacem
Kyryon xpeon kyryon pater nr̄ aue maria, Et ne nos inducas

verſus Az zylees wtan zyz maria zeplewtelen maradal, Iſtennek zyleye eſſedezyel myertwnk

verſus Idwezehed wram yſten az te zolgaydath es zolgalo leanydath. En yſtenem te benned byzokath

ymaczaagh ||

Otalmazyad wram te zolgayadath es zolgalo leanydath 42
bekeſeghnek otalmy alat, Es az bodogſagos zyz marianak ſeghedelmeben byzokath Mynden ellenſegtewl, es az myrygy halaltwl batorakka tegyed

maſod ymaczaagh

Myndenhato oͦrek yſten zomorwknak wygaſagha, mwkalkodoknak ereſſeghe: iuſſanak te hozyad myndennemoͦ haborwſagokbol kayatoknak ymaczaagy hogy myndenek oͦ zykſegegben
erwlyek az the yrgalmaſſagodnak yelen woltat || Es mynden 43
hyw allatoknak lelkewk yſtennek yrgalmaſſaganak myatta bekeſegben nywgogyanak Criſtuſnak my wronknak myatta amen

Wege wagyon

Kezdetnek wr Iſtennek ||

Aythathos ymaczaagh

En edes ydwezeythem ihūs elew yſtennek erektwl fogwan 44
walo egyetlen egy fya: ky az zyz marianak tyztaſagos werebewl az embery gyarloſaghos teſted fel weed, kyben az nag̉ kenokat zenweded, mynd az nagy kenaydnak erdemeyerth kerlek boczaſd megh nekem zegheń bynеſnek az en ſok es nagy byneymeth amen pater nr̄ aue ma,

Wram ieſus Criſtus boczaſſaad megh en byneymeth amen

Wram ieſus Criſtus meltoltaſſaad melthan the aldoth zenth ||
teſtedeth ennekem Amen 45

Wram ieſus Criſtus agyad the aldoth (m) zenth malazthodoth ennekem amen

Wram ieſus Criſtus agy habwrwſaghnak ydeyen bekeſegeth ennekem amen

WRam ieſus Criſtus aghy yozagban wegytlen walo megy maradaſth ennekem Amen

WRam ihūs Criſtus agy tyztha zyweth ennekem Amen

WRam Ihūs Criſtus agyad en zywemben myndenkoron en halalomnak ghondolatyath amen

46 WRam Ihūs Criſtus elő yſtennek || fya agyad the aldoth zenth orzagodath ennekem amen

Quicunque hanc oracionem infra scriptam deuote legerit et corde contrito ſi proprys manibus criſtum crucifixiſſeth, martyres et omnes apoſtolos occidiſſet non dampnabitur

KErlek Wram Iſten legy kegyelmes ennekem byneſnek tellyes zywemmel banom hogy wala mykoron en byneymmel megh bantottalak, pr̄ nr̄, aue ꝛc

Tempore eleuacionis oracio

WRam ieſus, az the zenth kenoderth, dyczewſegews zenth
47 hala||loderth kerlek, othalmaz megh engemeth az erők halaltwl, es ne walaz el te zenth orzagodtwl, amen

Fertur quod tante virtutis eſt iſta oracio quod ſi quis eam frequentauerit abſque dubio ſaluabitur virtute paſſionis et mortis xpi valet aūt dycere ſemper et vbique, et precipue tempore eleuacionis ac in agone mortis ꝛc

pro remiſſione peccatj oracio

KErlek Wram Ieſus az weres wered hwllaſaerth, boczaſſaad megh mynden byneymeth amen pater noſter Aue Maria gracia ||

48 pro remiſſione pene

KErlek Wram Ieſus az harom was zegh kezeth fyggeſederth boczaſſad megh az kenth kyre menendő wolnek amen. pr̄ : aue :

pro impetracione regnum celorum

KErlek Wram Ieſus az nagy zerethedeerth, hogy ez wylagot theremthed, emberre lewl es megy waltad, agyad nekem menyorzagot Amen. pater noſter Aue maria

Wege Wagyon ||

Etth el kezdetyk az nagh hethy ymaczaagh 49
kyth zerzeth zenth damokos zerzeteben egy ferencz new atya Es ez elſew ymaczagoth kel mondanya wyragh waſarnapon az fezwleth elewth alwan, harmycz harom pater noſterth, aue mariath, hogy wrwnk ieſus harmycz harom eztendeek elth ez wylagon

Oh Erek Mendenhatho atya wr yſten, mykeppen byzonnyal kywlded te zenth angyalodath az zeplewtelen zyz mariahoz yſteny foganatnak || hyrdeteſere: Azonkeppen Byzonyawal 50
kywlgyed te zenth angyalodath en hozyam, ky eyel es nappal megy eryzyen mynden gonoſthwl kyo̊l es belewl Es mely angyal hozya ennekem az malazthoth, kyt en te felſegettewl kerek ez may napon

Ez az keres ha akarod mondwan ezenkeppen O, k, e, d, l

Oh Erekke elo̊ aldoth zent wraſaagh, tegy yrgalmath en welem zegen byneſſeel Es kezenſeges Embery nemzettel, Es fordohad el te nagy haragodath en rolam Es wylagoſohad megy en elmemeth te zenth eſmeretedre Es agy gyorſa||ſagoth ennekem te zenth zolgalatodnak dyczeretyben Es 51
lelky yozagnak gyoropodaſaban Es agy ky walth keppen walo tyztha zerelmeth, ygaaz alazatoſſagoth Es bekeſeghes zenwedeſth, Es zenth enghedelmeſſegnek regwlaya alath en eletemben Es legenek kellemeteſſek en tetemenym Es kerelmeſym, the zenth zynednek elo̊tthe, mynd en magamerth, mynd maſeerth ydweſſegre Es ygaſgaſſaad en zywemnek gondolatyath te zent elethednek, zenth zenwedeſednek Es tellyes yowoltodnak zenthelen walo emlekezetyre Es halaadaſra Es en kezenſeges byneymnek byzon to̊redelmeſſegere || Es tarcz megy mynd ele- 52

temben mynd halalomnak ydeyen, the aldoth zenth malaztod-
ban amen
Ez keremeſth megy mongyad mynden napon : myndenyk
ymaczagnak wegen aytatoſſagal

NAgy hethfen terden alwan az fezwleth elewth, monghy
hwzon negy pater nr̄th Es anne Aue mariath : az zent tőwyſk
koronanak tyzteſſegere, az wtan ez ymaczagoth, kerelmeſſewel :
O erekke elo̊ aldoth zenth wraſſaag
Oh en edes wram ieſus xpūs mykeppen megy boczataal
53 az tolwaynak, az magas kereth (!) || fan ky te yogodra fygghe,
Azonkeppen kerlek teged, hogy agyad ennekem az malaztoth,
kyth ez may napon tetwled kerek
O erekke elo̊ aldoth

Nagy kedden Ehen zomehon terden alwan az ſezwleth
elo̊th mongy negywen pater nr̄t Es aue mariath, azerth hogy
wrwnk ieſus negywen napygh beytelth az pwztaban, az wtan
ez ymaczagoth, keremeſewel
Oh En edes wram ieſus xps mykeppen ymadaal teghedet
megy fezeyto̊keerth, azonkeppen keryed en erettem byneſerth
54 te menyey || Zenth Atyadath, hogy ennekem agya az malaz-
thoth kyth ez maynapon te twled kerek O erekke,

Nagh zerdan az fezwleth előth az fewlden el fezwlwen
mongy harmycz pater noſtert Es aue mariath azerth hogy har-
mycz penzen arwltak el ieſuſth Es az ymaczagoth keremeſewel
Oh En edes Wram ieſus xps mykeppen ayanlad te zenth
zyledeth zenth Ianos Ewangeliſtanak, azonkeppen kerlek teghe-
55 det agyad ennekem az malaztoth : kyt || Ez may napon te tw-
led kerek, o erek

Nagy czetertekenth terden alwan az fezwleth elo̊th mongy
hwzonketh pater nr̄th, Es aue mariath, azerth hogy ieſus az ew
apoſtolywal meghy etthe az hwſwety baranth az wtan ez yma-
czagot, keremeſewel o ereke
Oh En edes wram ieſus criſtus mykeppen te zenth ta-
nytwanydnak megy moſaad labokath Es welek ezwe megy eed

az hwſwety baranth, azonkeppen agyad ennekem az malaztod, kyth ez may napon (ke) te twled kerek O Erekke elo̊

Nagy penteken terden alwan || Az fezwleth elewth Mongy 56
o̊th pater nr̄th Es aue mariath megh apolgatwan ew zent ſebeyth Elewzer az yob kezeth, annak wtanna mynd az to̊byth zere zerenth az wtan az ymaczaagoth keremeſewel, O Erekke,

Oh En edes wram ieſus xps mykeppen byzonyal ymadal zeghen byneſekeerth ez may napoṇ azonkeppen ymagy eretthem te zenth atyadnal, hogy agya az malaztoth ennekem, kyth ez may napoṇ te thwled kerek O Erekke elo̊,

Nagy zombathon alwan az fezwleth elo̊th tartwaṇ || Egy 57
Megh alwth Gyertyath kezedben azerth hogy wrwnk ieſus embery nemzethſegherth meghy holth mondwan tyzenhath pater nr̄th Es aue mariath az keſerwſegnek emlekezetyre kyketh az (nagy) negy mariakh walanak ieſuſnaak el themeteſekoron: az wtan ez ymaczagoth keremeſewel, o erek

Oh En edes wram ieſus criſtus, mykeppen ky waltaad Es meǵ zabadoytaad mynd az zenth atyakath kyk lymboſban tartathnak wala Es negywen napnak wtanna, mykoroṇ menyben meneel, paradyczomban wyd onnan menyorzagnak bodogſagabaṇ : || Azonkeppen zabadoycz Megy en lelkemeth pokolnak 58
kenyabol, Es agyad ennekem az malaztoth, kyth ez may napon en te twled kerek O erekke

HWſwethnak ynnepe Napyaṇ alwan az fezwleth elewth terden, tartwan egy egwo̊ (!) gyertyad kezedben, annak peldayara hogy wrwnk o̊rek dyczewſegwel fel tamadoth halottaybol, mongy tyz pater noſterth Es anne aue mariath, azerth hogy azon napon tyzer yelenth megy ew hyweynek az wtan ez ymaczagoth keremeſewel: O erek, ||

Oh en edem wram Ieſus Criſtus mykeppen ez may napon 59
fe (!) tamadal halottaydbol Es te dyczewſeges zeṇt zylednek marianak az wtan te zolgalo leanyodnak mariamagdalnak, zent peter(nek) apoſtolnak Es kezenſeges zereto̊ hyweydnek meǵ yelenel: azonkeppen kerlek tegedeth. hogy ez may napon meǵ

halgas engemeth Es agyad ennekem az malaztoth kyth ez napokban kerthem ydweſſegemre ameṇ

Legy byzodalmas wala mykoron ez ymaczagokath (olſ) olwaſod, merth meǵ (!) halgattatol, wala myth thwcz kerny the ydweſſegedre, de neṃ egyebre

Wege Wagyon ||

---

60 Ez alath Megy yrth ymadſagnak (wagyon) negwen ezer eztendey bwczwya wagyoṇ eleuacio koron

Idwezlegy kegyelmes wram ieſuṣ Criſtus: elo̊ yſtennek aldot zenth fya ero̊k (wyga)wylagoſagnak feneſſege tyztaſagos to̊ker edes ydwezeyto̊ zyz marianak edes zylette, yrgalmaz ennekem byneſnek amen: pater nr̄ Aue maa

Aytatos ymaczaag kezdetyk

O felſegews wr ieſus xpūs ky az harom ſydo gyermeke-
61 keth: ſydrakoth: myſaelth, abdenagoth ego̊ twznek langya||bol:
ſwſannath hamys bynbewl, Ionaſt czethalnak gyomrabol, danyelth orozlannak torkabol, meg zabadeytad, wram ieſus ky az paraznaſagban ragadot azzonyallat(oth)nak ew byneerth te yrgalmaſſagodath megy nem tagadath, de azt mondad yrgalmaſſagod zerenth, en tegedet nem karhoztatlak, kerlek wram ieſus ne hagy engemeth te zolǵalo leanyodath ſok bynben ragattath karhoztatny ez wylagon ſee az mas wylagon ne hagy en(ge)nekem zegyenth wallanom, ſe yregyeknek Es vadola(k)ſnak atoknak
62 es en || Ellenſegymnek myatta de te kegyelmes wram ieſus zabadoycz megy zegenſegtewl Es atoktwl Es zakazad meg erdegeknek ew ketelyth Es mynden ellenſegymnek latatonak Es lathathatlanoknak kykbeṇ engemeth meg akarnak czalnya Es zeǵeneyteny, hogy ne eſſem le ellenſegymnek elwtte, ne erwllyenek en ellenſegym en raytam Wram ieſus ky nepeknek tanaczath megy fewded Es embereknek gondolatyath megh hanyod Es feyedelmeknek tanaczath el bontod Archytoſylaſth megy to̊red Es meg gyalazad: azonkeppen el (veſſed) wezeſſed az te yrgalmaſſa-

god||nak myatta Mynden ellenſegymnek ew yregyſegyth Es 63
gonoz tanaczyth Es ew wadolaſokath es atkokath, merth nem
twdom howa fwſſak hanem czak te hozyad en yſtenemhez
amen. pater nr̄ aue

Zenth Agoſton Zerzette ez ymaczagoth

Es wala ky aytatoſſagwal megy olwaſſa ewteth awagy welee
wyſelendy az napon el nem weez ſem zenben ſem wyz-
ben ſem hadban ſem hamyſſan nem gyeztetyk ſem zernyw
halallal Es ſemmy mergős allath nem arthath ew neky Es wa-
lamy || Igazath kerend yſtentől meǵ (!) Nyery Es myden az 64
ew lelke az teſtewl el tawozyk awagy el walyk pokol ewteth
nem byra (!) yelentethek zent agoſtonnak zent lelektől

Iſten legy yrgalmas Ennkem (!) Es ewryz meg engemeth
en eletemnek mynden ydeyeben eyel es nappal Ambrahamnak
Iſaaknak es Iacobnak yſtene yrgalmaz ennekem Es en ſeged-
ſegemre boczaſſad zent myhal archangyalth. ky engemet meg
ewryzzen es oltalmazzon || Zent Myhal Archangyal. oltalmaz 65
meg engemet a wezedelemben hog el ne wezem rettenetes yte-
leten, O zenth Myhaal archangyal az malaztnak myatta kyt
erdemlel Es yſtennek egyetlenegy fyara wr ieſus criſtuſra ker-
lek tegedeth, zabadoycz engemeth ma halalomnak wezedelme-
tewl. Zent Gabriel zent Raphael yſtennek mynd angyaly Es
archangyaly ſegehetek ennekem O ty egeez menyey ereek ker-
lek tyteketh, hogy agyatok ennekem ſegedelmeth Es hatalmath,
hoǵ ſemmynemő ellenſegh engem ne || Karhoztaſſon az wton 66
ſem az wyzben, ſem zenben, ſem hertelen halalal ſem alwt-
tomba, ſem wygyaztomban, ne nyomwazthaſſon, awagy meg ne
ſertheſſen yme wrnak kereztytwl fwſſatok el ellenſegős rezek,
győző orozlan ſydok nemzetybewl, dauidnak gyekerebewl alle-
luya ez wylagnak ydwezeytőye ydwezeycz mynkenth (!) ky ke-
rezthnek es werednek myatta meg waltal Mynketh, ſegeycz myn-
keth teged kerwnk my wronk yſten. zent yſten, zent hatalmas,
zent halhatatlan yrgalmaz mynekőnk || Criſtuſnak kerezthe yd- 67
wezeycz mynketh Criſtuſnak kerezthe oltalmaz meg mynkenth
Criſtuſnak kerezthe eryz meg mynketh Atyanak es fywnak es
zent leleknek neweben amen. pr̄ nr̄ aue,

Kezdetnek wr yſtennek tyz wtarol walo aytatos ymaczagok:

yſtennek elſew wta

VRam Ieſus Emlekezem megh az te elſő wtadon walo
zenth kenodrol, kywel mynketh meg waltal, Es elſew wtadon
68 valo zenth kenodrol: myden az the || Zyledtewl zyz Mariatwl
hoǵ el bwczwzal, oh edes artatlan Ieſus my erettewnk zenwe-
ded az nagy keſerwſegős keenth halath adok teneked. Amen

Iſtennek maſodyk wtha

WRam ieſus emlekezeem megy az maſodyk wtadon walo
zenth kenodrol halalodrol Myden az weǵ waczarad teed, Es ma-
gadat meg alazad Es az te tanythwanydnak nag alazatoſſagwal
labokat meg Moſad. Es az hwſwety baranth nagy zeretettel
69 welők megy ewed, Es az te zenth teſtedeth || Aldwan nekyk
ozthad, Es az te zenth weredeth nekewnk erők teſtamentom-
ban hagyad erők elethewnkre, oh edes artatlan ieſus my eret-
tewnk zenweded az naǵ keſerwſegős keent halat adok teneked

Iſtennek harmadyk wtha

WRam ieſus Emlekezem megy az te harmadyk wtadon walo
zenth kenodrol halalodrol Es az nag keſerwſegős kenyergheſ-
nek wtarol: myden az te menyey zenth atyadnak kenyerghez
wala rezkethwen Es az te zenth teſtedbewl nag bewſegwel
70 wőrős weer ky folya, oh edes ieſus my erettewnk || Zenweded
az Nag kenth halat adok teneked

Negyedyk wta

WRam Ieſus emlekezem megy az te negyedyk wtadon
walo zenth kenodrol halalodrol Es fogſagodnak wtarol Myden
teged megy foganak Es kezedeth hatra ketezeek Es Nyakon
ketenek Es az te zenth zakalodath zagattyak wala Es nagy
bwzwſagoth zenwedel, oh edes artatlan ieſus, my erettewnk
zenweded az nagy keſerwſegews keenth halath adok thened (!)

Iſtennek Ewthődyk wtha

71 WRam Ieſus Emlekezem || Megy az ewthődyk wtadon walo
zenth kenodrol halalodrol es myden te rolad az te zenth rwha-
dath lee foztaak Es az kew ozlophoz ketezenek ketelekwel, Es
wezewel es oſthorokwal nagy keſerwſegős wereſegheketh zen-

wedel, Oh edes artatlan ieſus az te zenth teſtedbewl nagy bew-
ſegwel foly wala, az the zenth wered Es az te zenth wered-
nek folyaſa leen az byneynknek el moſaſa, O edes artatlan
ieſus my erettewnk zenweded az nagy keſerwſego̊s kenth halath
adok teneked

Iſtennek hathod wtha

WRam ieſus emlekezem meg az hathodyk wtadon walo ||
Zenth kenodrol zenth halalodrol myden tegedeth pylatoſnak 72
hazahoz wyenek nyakon kethwe, pylatos tegedeth megy oſto-
roztata, Es megh koronaztata: Oh edes artatlan ieſus my
eretthewnk zenweded az nagy keſero̊ſego̊s keenth halat adok
teneked

Iſtennek hethedyk wta

WRam ieſus emlekezem meg az hetedyk wtadon walo
kenodrol halalodrol, Es az meweteſeghnek wtarol, myden teghe-
deth Annas pyſpekhez wyenek Es annas pyſpek teghedeth az
Mewethſegnek rwhayaban || Ewlteztete es megh Mewethe, megy 73
czwfoltata oh edes artatlan ieſus my erettenk zenweded az
nagy kent, halat adok teneked

Iſtennek nyolczadyk wta,

WRam ieſus emelekezem meǵ (!) az nyolczadyk wtadon
valo zenth kenodrol zenth halalodrol Es az ytelethnek wtarol,
myden teghedeth nag kyaltaſwal Es karomlaſwal az pyaczra
wyenek, teghedeth halalra kyaltanak Es halalra ytelenek Oh
edes artatlan ieſus my erettewnk zenweded az naǵ kenth halath
adok theneked

Iſtennek kylenczedyk wtha ||

WRam Ieſus emlekezem meg az kylenczedyk wtadon walo 74
zenth kenodrol halalodrol, Es az nag keſerwſeghnek wtarol:
myden (a) te az kereztfath naǵ keſerwſeghwel ky wyed, ky
hatra ranth vala, ky agyon yth wala: oh edes artatlan ieſus
ky labbal rwgodoz wala oh edes artatlan ieſus, my erettenk
zenweded az naǵ keſerwſego̊s kent halat adok teneked

Iſtennek tyzedyk wta

WRam ieſus emlekezeem megh az tyzedyk wta||don walo 75
zenth kenodrol Es halalodrol Es halalodnak wtarol: myden

teghedeth az kereztſara fezeytenek Es az harom was zegyel megy zeghezenek Es az te zenth zywedeth altal eklelek Oh edes artatlan ieſus az te zent werednek folyaſa leen az my bynewnknek el moſaſa, es az the zenth halalod leen a my walthſagonk, Oh edes artatlan ieſus my erettenk zenweded az nagy keſerwſegős kent halat adok teneked .

Az keremes ezenkeppen kwetkőzyk (!)

76 KErlek wram ieſus Az the zent kenodra halalodra : || hogy Boczaſſad Meg Az en byneymeth Es mynd azoknakh : kyk en ymaczagomban be fogattam Es kerlek wram Ieſus az te zenth kenodra halalodra : hogy zeres mynketh az te Zenth malaztodal Es wylagoſeycz mynkenth (!) es erőſſeycz megy : hogy mynden bynewnknek ellene alhaſſonk Es az te zenth paranczolatydath be tewltheſſek Es halalonk wthan mynd erekke weled lakozhaſſonk Amen

Wege Wagyon ||

ANgialocnac nagyſagos azzonya 77
wr ieſuſnac bodogſagos zent aña
menyorzagnach zeepſegoͤs aytoya
paradiczomnac nag zeloͤs capwya

Nekwd zoloc zyzecnec wyraga
myndzentecnec ew nagy wygaſaga
angialocnac ew nag tyztaſaga
patriarchacnac es ew nag waraſa

Dyczekedyel angialy zekedben
ſeraphynocal zent zeretetoͤdben
kerw||binocnac naǵ bwlczeſegeben 78
zekeſecnec naǵ bwlcz yteletyben

Read neznech zentecnec zemey
ez woͤgiecnec keſerwes zyney
es arwacnac nyomorwlt ehay
bynes nepnec ohaito lelkey

Eſſedezzel my nag ygazſagwnc
ſok bynewncrwl my nag batorſagwnc
zenth ſyadnac my nag tyzteſſegwnc
halaloncrol my nag remenſegwnch

Aldot te leǵ Ieſuſnac daycaya ||
Zent atianac draga kencz tartoia 79
zent lelecnec oͤ nag nwgoſſaga
ygazſagnac megy wygaztaloya

Segellyed meg te benned byzocat
engeztellyed meg az apoſtolocat
fordoycz hozzanc az confeſſorocat
mert czac te waǵ my nag remenſegwnc

Dyczoͤſeges zentecnec mondaſy
zent haromſagnac naǵ tytkos tanachy
apoſtolocnac predycallaſy
martyromocnac ew ſok keen wallaſy

Emlekezzel angialy eſſettroͤl
80 emlekezzyel || adam naǵ wetkeroͤl
emlekezzyel az nag wyz oͤzenroͤl
nyer kegielmeth az nagy wr iſtentoͤl

Syradalmas nekwnc my eletwnc
yzamaṇdo my ſok wetkezetwnc
rettenetes nekwnc nag eſſetwnc
ha te nem leez my naǵ ſegedelmwnc

Arwaſagnach kegies taplaloia
wegyecnec (!) meg oltalmazoia
zegenecnec meg gazdageytoya
zam ky weteſnec meg bodogoitoya

81 **S**yrodalmas nekwnch || Zyleteſwnc
feledelmes my ſok yzamatwnc
rettenetes nekwnc bay wywaſſwnch
ha te nem leez my nagy taplalaſonc

Azzonyocnach zeepſeges tykere
fyrſyacnac tyztes gyezedelme,
halottaknac ew nag hyedelme
oͤrdegoͤcnec ew nag teredelme

Rolad zollnac zentecnec mondaſy
zent haromſagnac naǵ tytkos tanachy
apoſtolocnac zent predicallaſy
martyromocnac naǵ ſok weer hwllaſy

Halot||tacnac meg zabadoitoia 82
terekkecnec meg nyomoroytoia
kyralocnac yo tanacz adoia
magiarocnac megy otalmazoya

Leǵen hala az zent haromſagnach
azonkeppen az aldot ieſuſnac,
leǵen hala az zyz marianac
welen (!) ezwen mynd az bodogocnac
Amen

Ez ymaczagban wagyoṇ annee harom zaaz napy bwlczw menee ydwezlet

Oracio ||

83 Idwezlegh Myndeneknek felelmes my ydwezeytenk wr
ihūs criſtuſnak zent feye ky my erettewnk tőwyſkel koronazta-
tal es nad zallal werettetel Idwezleǵ my wronk ihūs criſtuſnak
kegyelmeſſeges zent zemey kyk my erettewnk weres keny-
hwllataſſal be telenek Idwezleǵ my wronk ihūs criſtuſnak nemeſ-
ſeges zenth fyley, kyk my erettewnk ſok bozzw bezedeket es
karomlaſokath halgatatok Idwezlegy zentſeges zay es gyenyerw-
84 ſeges torok kyk my erettewnk || Meergeth es eczeteth eppewel
koſtolatok Idwez legy zepſeges orcza zent angyaloknak es
embereknek fyaynak kewaṇſagos, ky my erettewnk az byneſek-
nek keze myath arczwl weretel es pekdeſtetel Idwez legy ala-
zatos nyak wall, ky my erettewnk meltatlanokerth naǵ were-
ſegeth zenwedel es oſtorozaſth Idwez legyetek zenthſeges kezek
es torok, kyk my erettewnk az magas kereztfanac agayn el
teryedetek Idwez legy kegyeſſeges meely: ky az keen zenwe-
85 deſenek ydeyen my || Erettewnk megh haborodaal Idwezlegy
my wronk ihūs criſtuſnak zepletelen zenth zywe, ky my eret-
tewnk wyteznek hegyes czwczaya myath altal weretel, kybewl
weer es wyz zarmazek ky a my ydweſſegwnknek megh walth-
ſagara Idwez legyetek my wronk ihūs criſtuſnak tyztőlendő
terdey kyk az zent ymatkozanak (!) ydeyen feldre eſſetek a
my ydweſſegwnkerth Idwez legyetek my wronk ihūs criſtuſnak
ymadando kegyes labay kyk a my ydweſſegwnkerth kemen
86 was zegekkel altal werettetek Id||wez legh my wronk Ieſus
criſtuſnak mynd egeez teſthe ky my erettewnk az magas zenth
kereztfan telleyeſſeggel Megh ſebhetel megh halal es el temette-
tel Idwez legy my wronk ihūs Criſtuſnak dragalatos es nemes

zenth were, ky my erettewnk nyawalyas byneſekerth te zenth
zywebewl Es mynd tellyes teſtebewl bewſeggel ky zarmaz-
tatal kynek myatta en edes wram ihūs Criſtus kerlek moſſad
el mynd en gyarlo byneymeth es ne hagy el weznem kyth
ellyen draga zenth weerrel meg waltottal Oh yo ihūs mynd az ||
te zenth tagaydra es kegyes keen zenwedeſedre kerlek aǵ en 87
nyomorwſagomba ſegedelmet En banatomba wygaztalaſth, Myn-
den lelky es teſty keſertetym ellen ero̊th Es kerlek agy to-
wabba mynden el mwlth byneymre bochanatoth yelen walokra
otalmath yewendekre enghegy o̊ryzeteth, ky elz es orzagolz
atyawal es zent lelekkel erekkewl erekke Amen

Criſtuſnak kennyarol

WR yſten ky az te ſokſagw keen zenwedeſednek myatta
mynekwnk mynden lelky gyezedelmeth ky yelentel || Enghe- 88
gyed te zenth yrgalmaſſagod(ath) zerenth mynekewnk az te
gyezedelmes zent keen zenwedeſydnek wyaſkodo ſegyweryth
meltan tyztelhetnewnk, hogy az erek kennak ew ky yegzeth
wezedelmeth, az te zent wered hwllaſanak erdemenek myatta
el tawoztathaſſok amen

Eth el kezdetyk azzonyonk zwͤz mariarol walo ahytatos zent ymaczagh es ygen kedwes

Idwezlegy te oh zeep to̊wyſknelkyl walo roſa; kyt atya
wr yſten fel magaz||tata Es mynden yaythwl megy tyztoyta Oh 89
Maria ky neweztetek tenghery chyllagnak te zenth fyadtwl
meǵ (!) wylagoſwltatal yſteny wylagoſſaggal kyben ſenlel tene-
ked adoth ayandekkal, Zenth malazttal teghedeth be tellyeſeyte
mykoron zent lelek myath teghed teremte mynth yſteny yozag-
nak es kegyeſſegnek walaztoth edenyeth, wr leen teweled
choda keppen mykoron az ero̊k yghe teſte leen zent haromſagh-
nak zerzeſe myath hol oth leen edenye Aldot leen the || Azzoy- 90
allatoknak (!) kezetthe, kyro̊l byzonſagoth thezen Mynden ez
wylagy nemzeth bodogh azzon anyanak keattwan, Az mennyek
es bodognak walnak mynden teremtteth allathnak feletthe, Es
aldot te mehednek gywmo̊lche, meeľ ayandekkal koronkeed
elewnk my ez zamkyweteſnek wo̊lgheben lezewnk Es holtonk
wtan mynd erekkewl erekke amen, kynek ydweſſeges ertelmeet

dycherettel es halaadaſſal weezzek, kynek erey te kegyes zy-
91 wedben || helheztetőth, oh kegyelmes, oh edeſſeges zwz anya
maria amen

Ez ymaczagoth yelentette megh azzonyonk
maria zent bernald doctornak

Idwezlegy Maria zent haromſagnak zerelmes zolgalo leanya
Idwez legy maria zenth leleknek zeepſeghew yegyeſe Idwez
legy maria my wronk ihūs criſtuſnak zerelmes zenth zẘleye
Idwezlegy maria angyaloknak edes hwga Idwezlegy maria pro-
fetaknak nemes ygyerety Idwezlegy maria p̄riarchaknak ||
92 tyztelendő kyralne azzonya Idwezlegy maria ewangalyſtaknak
kegyes meſthere Idwezlegy maria apoſtoloknak bewlcheſeges
doctora Idwezlegy maria Confeſſoroknak malaztos kwtfeye es
tellyeſſege Idwezlegy maria martyromoknak zorgalmas ereſſeghe
Idwez legy Maria zyleknek ekeſſeghe es koronaya Idwez legy
maria előknek es holtaknak ydweſſeghek es wygaztalaſok: ker-
lek legy welem ennekem mynden keſertetymbe, mynden nyo-
93 morwſagymba zomo||rwſagymba: zykſegymbe Es mynden beteg-
ſegymbe Es nyer' (!) ennekem bochanatoth mynden byneymről,
Es yeleſſen en ky mwlaſomnak ydeyen ne tawozzal el entew-
lem, oh kegyes azzonyom zyz maria

Ez ymaczagoth zerzette zent agoſton doctor
azzonyonch zẘz marianak yeles ahytatoſſa-
garol

VAgyon Mondaſom az te edes zywedhez oh maria: angyaly
feneſſegnek tykőre. wagyon zolaſom az te tyzta zywedhez ez
94 wy||lagnak Nemes Azzonya Es ymadom az te zentſeges haylo-
kodnak templomath mynden en lelkemnek ereſſegezerenth.
Idwezlőm en zywemnek belſew erzekenſegezerenth te zepletelen
zywednekh meeltoſagaath, ky elezer napnak alatta myndennel
meltob leen ew belee fogadny atya wr yſtennek meheből ky
zarmazoth magzatoth: Idwezlegy ky walth keppen walo meǵ
zenteltetőth ſanctuarium kyk meǵ zentelt Es walaztoth wr yſten
ennen maganak zent lelek myath Idwezlegy (legy) zentſegnek
95 zenthſege kyk meg zentelth || Az Menńey feyedelem az ew
chodalatos es ky yelenthetetlen be yewetelywel, Idwezlegy
zentſegnek edenye kyben helheztetőt yſtennek wyawal yrth
zent yras Idwezlegy aranyas lada ky tellyes waǵ mennyey

mennawal angyaly gyenyerwſeggel edes lakodalommal, nemes
yllatw Confectnek malazttywal Idwez legyen te zyzeſſeges
zywed, zent haromſagnak tyztaſagos lakodalma es dragalatos
zallaſa, kyben az yſtenſegh az emberſeghez eggyeſſewle zere-
tetnek o̊leleſe myath: tellyel be azerth mynden erekke walo
eremmel te: oh ſmaragdoſbol || Zerzeth Nemes edeń kynek 96
zyne ſoha meǵ nem herwad, ky az felſeges mennyey kyralnak
az my ydweſſegewṇketh zomehozwan, ygaz hytnek wenereketh
be yelented, azon aldoth horaban, mykoron zent Gabriel archan-
gyalnak ydwezletyre ellyen ydweſſeges yo ygeeth felelel Mond-
wan yme wrnak zolgalo leanya legyen ennekem az te bezedeth
zerenth: Magaztalyon fel azerth tegedeth mynden lelek Oh
edeſſeges zẘz maria, mynd az te bodogh zenth zywednek yſten-
hez walo engedelmeſſegewel honnan eredeth || zerenth amy 97
ydweſſegewnk zarmazek, dycheryen azert mynden nyelw tege-
deth oh maria mynd erekkewl erekke: Idwez legyetek oh
zyzeſſeges zemo̊k mynden zemeknel bodogbak: kykh atya myn-
denhato wr yſtennek erek feneſſegeth teſty homalyoſſagban
erdemletek latny Es nezny naǵ mondhatatlan eremmel az zeep-
ſegw kyſded gyermeknek zemelyeben: Idwez legyetek zyzeſſe-
ges fylek kyk erdemlettek halgatny az zent angyaloknak ew
dycheretyo̊keth tyzto̊lwen az te kyſded zylettedet || ky men- 98
nyeth es feldeth byrya Es atya wr yſtennek edeſſeghes teſte
lett ygheyeth ko̊weko̊lwen az zoros yazolba, es ſyrankozwan
erwlteben: kywel Mynden ſyralmakath el to̊rle az ew zeretew
zentynek zemo̊krewl: Idwez legyetek zyz ornak lykay: kyk
yſteny zelnek edes yllatyath erzettek: az zeep kys Ieſuſnak
yſteny zayabol kywe zarmazwan: Az leen zentſeges yſteny
tyznek fyſto̊lgho̊ tyzhele, honnan zenetlen fel gywladnak es
gyeryednek az zenth Seraffyn nemes angyalok || Oh kewan- 99
ſagos paradychombely gyenyerwſegh Oh yſteny zerelmes meely-
nek kynyewſeghe mene, hany yteſſel rettenth meǵ az te zywed
mykoron az wr yſtennek elteto̊ zent lelke teghed altal fwva
deel zeel keppen Idwez legy zyzeſſeges zay ky meltho leel
atya wr yſtennek zent fyath apolgatny es ydwezleny hezelko̊d-
wen mynden edeſſeggel az yſteny magzathnak eltethwen: ylleth-
wen es taplalwan te zent o̊ledben, es naǵ tyzteſſeggel ymadwan
mynth zent angyaloknak kyralyath || Es Myndeneknek terem- 100

to̊yet es te zent mehednek byzon zyletteth: Idwez legyetek
zyzeſſeges kezek kyk erdemlethek tapogatny es karotokon hor-
dozny az hatalmas wr yſtenth kyth meegh az mennyek ſem
foghatanak be ew felſeges yſtenſeghe zerenth az zenth angya-
loknak es hyweknek eelo̊ kynyero̊keth, Idwez legyetek zyzeſ-
ſeges emlo̊k kyketh az menńey zenth kyral zoppaa, ew eletere,
ky mynden teremteth allatokat elteth Oh zepſegew zẘz maria
101 Idwez legyetech zyzeſſeghes labak || tekelleteſſegwel ko̊wetwen
az aldoth yſtennek laba nyomaath el walhatatlan zent zeretettel,
ky myath ſem eleth, ſem keen, ſem halal el nem walazta,
Idwez legyetek zyzeſſeges teſthnek mynden tagay yſteny che-
leko̊dethnek ezko̊ze ky wagy yſteny bewlcheſegnek nemes ke-
zewel ky yegheztetwen zenth haromſaghnak meſterſegewel egybe
raggatwan mynden tyzteleteſſeggel, Oh azerth myndeneknek
feletthe bodogſagos zent zyz, mynden dycheretre meltoſagos wr
ieſus criſtuſnak zerelmes zent zyleye myndenkeppen nagyob
102 dolgot || zerzeth, az dychewſeges zenth haromſagh mynden dol-
gaynal az te tagaydba, Mynd ez ellyen naǵ yſteny dolgokeerth
Es az nag ky yelenthetetlen eremekerth kyketh az te edes
zent fyadnak foganattyanak es zyleteſenek ydeyen erzel az te
lelkedben: zywedben es tagaydban. Enghegy ennekem mynden-
ro̊l malaztoth es edeſſegeth bewſeggel kykro̊l maſthan meǵ
emlekezem, hoǵ azoknak myattha mynden teſtem, lelkem Es
mynden tagaym meǵ zenteltеſſenek, hogy towabba ſoha ne
103 yndwltaſ||ſanak ſemmy gonoſſagra, de mynden wygaſſaggal zol-
gallyanak chak az te zerelmeſſegednek, mely zenth zeretethnek
myattha meg es eleggyenek byrattaſſanak ero̊ſſewlteſſenek myn-
den yzey zerenth erekkewl erekke amen

Eth lezen emlekezeth azzonyonk zẘz maria-
nak heeth keſerwſegerewl

Idwez legy Criſtuſnak edes zyleye maria ky te zywedbe
zomorwſagoth zenwedeel Symeon profetanak mondaſa zerent
104 keſerw halaal||nak to̊re myath Azert emlekezzel meǵ ez ellyen
keſerwſegrewl maſth es mynden horaban tegy engem es azon-
keppen meǵ emlekeznem az te zereto̊ zenth fyadnak halalarol
es kennyarol, Idwez legy Maria Criſtuſnak edes zo̊leye ky
egyptomba fwtal ſyrwan — — — — — — — — — — —

Kegielmes vrom iesvs christvs atia istenek zent fia a ziz
marianak egedlen eg zent fia zent embersege zerint igazan
embere let meg testesitet isten kerlek leg irgalmas kegielmes
minekönk zegin bvnes emberi nemzedsegnek || te bened hivvk- 105
nek bizokna*k* tegedet segichegv (!) hivokn*ak* a te keserves
kinzenvedeseben (!) zent halalodnak e*r*demeert bochas meg
bv̊*ne*inket idvesichet lv̊lkö*n*ket halalvnk oraian eis ne ved el tölönk
ate vigaztalo batorito zent lölkedet halalvnknak oraian vilagosicet
lölki zemeinket hogi a bvnek svtetsegeben el n*e* alvgiek a mi löl-
könk vezerlied igazgasat gondo*la*tvnkat bezedvnket celek*e*detvnket
zent nevedne*k* || divchesegere tiztesegere lönkönknek (!) idve- 107
segire nevelied ervsichet hit*vn*ket remensegvnket nemz isteni
eis atiafi zeretetet tarc meg er*ö*sic meg az igaz hitben remen-
ſegben ate zen*t* malaztatban halalnak oraianis kerlek vrom iesvs
christvs ne hogiad (!) hitvnket meg fogiadkozni halalvnknak
oraianis ak*o*ronis erösichet hitvnk*et* remensegvnket batorice*d*
ate zent lelkedel retegv̊ || lönkonket hogi ate irga*l*masagodnak 109
bevseges sokosagat kivel mei (!) *eis* Föld telies eis az te zen*t*
testetdnek verednek adozotianak (?) kedves böchöletes zent
erdeme*ert* hiesvk elegnek leni ami bvneinknek bochanotianak
kerlek vrom iesvs christvs ne vede*l* ezv̊nket elmenket ne kös
meg nielvv̊nke*t* halalvnknak oraiani*s* tehesvnk igaz valast a zent
istensegedben vol*o* hitvnkrv̊l eis hogi kia*lt*||haſvnk segichegvl 110
a te zent nevedet halalvnknak oraian is enged meg hogi aianl-
hosvk a mi lölkonket ate zent kezedben vtolso bezedvnken
ayanlhosvnk lölkönket a te zent kezedben ||

---

111 **Ieſus Maria Amen**

kewetkeznek zeep es aytathos ymadczagok
ydwezeytenknek zenth kenyarol es halalarol

O Wram myndenhatho yſten: agyad nekem zenth lelek-
nek malaztyath, ky zent lelek wylagoſoha meg en zywemeth
es en elmemeth hoǵ az te yo tetewderth kyth enwelem theel
112 byneſſel Es meltatlan zolgadwal, hoǵ || Erewtem ſok kenth
zenwedel es meǵ halal, hoǵ ez yo tetőderth dychewſeges zent
leleknek myatta en teneked halath adhaſſak, hoǵ tyzta zywem-
mel Es tyzta akaratommal te zent halalodrol emkezheſſem (!)
ky legyen en lelkemnek ydweſſegere es ez welagy eletemnek
yawara amen

Oh en edes wram myndenhato yſten ky az mondhatatlan
naǵ keenth wallad es zenweded te zenth fogſagodnak ydeyen
113 my eret||tewnk byneſekerth, te zent kezeydeth hatadmege kew-
tewzwen, nyakon ketwen pylatos haza(z)hoz wywen oth ſok
hamoſſath read wadolwan tegedet ytelwen halalnak kenyara Es
kew ozlophoz ketezwen naǵh marok wezzewkkel es kemeń
oſtorokkal te zenth tagodat naǵ kegyetlenſegwel zaggataak,
kybewl te zenth wered naǵ bewſegwel ky folya, annak wtanna
meg newetwen kamwkaban eltéztetenek Es kemeny tẘyſſel
114 megh || koronazanak, kywel te zenth feyedeth meg ſebhetek
te dychő wered orczadon ala folywan Annak wtanna zent
zemedet be ketwen Es teged oth arczwl werwen Es nyalal
arczwl pekedwen Annak wtanna pylatws ſydonepnek kezeben
adwan, Zernyw halalra te nehez kereztfadath hatadra adak,
kynek nehezſegerth ſokzer az főldre le eſel, naǵ nehezen wyd
az zernyw kennak helere Es rayta tegedet meǵ fezeytenek, te
115 dychewſeges zent kezeydet es Laba||ydath kemeny was zegwel

atal zegezek, kereztfa(d)nak magaſſagara fo̊ldtewl fel emeltetel
te zent kenod meǵ wywla, dychew ſebeyd meǵ nylanak belewle
te zenth wered ky folya, te dychewſeges zenth es keretfadath (!)
meg wero̊zteed te zent wero̊dwel embery ydweſſegerth zome-
hozſodath (!) keſerw epewel es eczetwel ytatak, te naǵ keſe-
rwſeges kenodban te zenth kereztfadrol latad te zentſeges anya-
dath az edes keſerwes zwz mariath, Es nag keſerwſegwel neky
zolal || Es Naǵ zerelmeſſegwel zent Ianoſnak az te edes ewczed- 116
nek ayanlad anyawl, Annak wtanna te zent atyadath nag fel
zowal kyaltad, te zenth lelkedeth te zent teſtewdtewl el bocza-
tad, te zent feyedeth tẘys koronaban yob walladra boczatad,
Annak wtanna ſydo wythez te zenth zywedeth chwczayawal
altal ewklele kybewl wer es wyz zarmazek awagy ky fo-
lya amen

aytatos keremes

O wram myndenhatho wr yſten mynd ez fel||lewl Newe- 117
zeth kenydert es halaloderth Es az te zentſeges anyadnak naǵ
keſerwſegerth kyth te eretted walla, meltolyal meg halgatnod
engemeth meltatlan es naǵ byneſth en kenyergeſemben, hoǵ az
te zenth fogſagod zabadoha meg en lelkemeth es en teſtemeth
myndennemw fogſagtwl Es az hamys yteleterth kywel teged
meǵ ytelenek, oltalmaz meǵ engemeth hamys ytelettewl: Es
az wezzo̊nek Es az oſtornak myatta walo kenodert || oltalmaz 118
Meǵ engemeth en ellenſegymnek byrodalmatwl Es az kamwka-
ban o̊ltezteteſederth ewlteztes meg engemeth zent leleknek
malaztyawal az te tewys koronadnak kenyaert koronaz meǵ
en edes wram ieſus engemeth mennyey koronawal, te zent
zemeydnek Be ko̊teſerth meǵ ne wakeycz en bynemben,
hoǵ lathaſſam wram te zenth orczadath naǵ eremben, te zent
arczwl wereſedert oltalmazzad meg wram en orczamath mynden
zeplo̊tewl || Hogy ne Zegyenkegyem the elewted ſe ez wylagy 119
emberek elewt te zent orchadnak beeh po̊keſeert tyztohad meg
wram en orchamat kywel te elo̊dben kel mennem zent kerezt-
fadnak neheſſegeert zabadycz meg wram engemet mynden ne-
heſegbo̊l mynd lelkemben mynd teſtembe te zent kezeydnek
kereztfara fezwleſeert weſſed wram te zent kezedet en ſegedel-
memre hogy mynden ewrdegnek ellene Es mynden ez wylagy
ellenſegnek ellene otalmazyon az te zent kezeyden Es labaydon

120 walo ſebeyderth || Agyad wram Hogy myndenkoron a te wtay-
don yarhaſſak Es Zent kereztſaddal fo̊ldro̊l fel tamaztaſodert
tamaz fel edes vraṃ engemet az en nagy halalos byneymbo̊l
hogy az en byneymert el ne wezyek o̊ro̊ke Te zent ſebeydnek
meg wywlaſaert nyſſad meg wram en zywemet Es elmemet
hogy kewetheſſelek tegedet te zent wero̊dben meg fo̊rro̊deſo̊dert
ſerezyed meg edeṣ wram Ieſws en lelkemet az te zent malaz-
todban hogy nyeryem te nagy yrgalmaſſagodat Te zent anyad-
nak el ayanlaſaert agyad wram otalmwl ennekem az te zenth ||
121 Anyadat Hogy oltalmazyon meg engemet mynden gonoztwl Es
az pokolbely keſerw kentwl az epenek Es az echetnek o̊ nagy
keſerw kenyaert kywel te zomehſagodat ytatak en halalomnak
ydeyen eetes engemet wraṃ yeſws az te zenth teſteddel Es
ytas a te zenth wereddel ky legyen en lelkemnek ydweſſegere
te zent kyaltaſodert wram kyalcz hozyad engemet a te zent
lelkednek teſtedbo̊l ky boczataſodert agy ydweſſeges halalt
wram ennekem te zent feyedet tywys koronadban yob walladra
122 boczataſodert kerlek en edes wram || Ieſws haycz en hozyam
a te kegyeſy zent feyedet hogy en ellenſegem pokolbely ewr-
deg tawozzek el en twlem te zent halottaybol fel tamadaſodert
tamaz fel wram engemet az o̊ro̊k eeletre Es a nagy wylagoſ-
ſagra te zent menyben meneto̊derth helheztes wram engemet
a te zent orzagodban holot zynetlen Es wegezetlen dyczewſeg
es o̊ro̊m wagyon te zenth newednek dyczeretyre dyczo̊ſeg
attyanak es fywnak es keǵes Zenth leleknek Amen Pater noſter
aue maria

ſent ana aſoni imacaga ||

O edeseges ſent ana aſoni en des (!) anaim (!) one hagi 123
el uesnök (!) o düchoſeges ſent ana aſoni en edes aſoniom
aniam ne hagi az te edes leagiodnak erdemeert az ordognek
torebe esne*m* oenedes aniam oltalmom uigaztalom es remenſe-
gem o meltoſagos ſolgalat ki az menenieliket (?) az foldre ho-
zad az en ſegetſegemre o miuel halalam megi eni ſok ſerelme-
det en hoſzam hatat (!) adok te neked nem anira az menire kelene
de az mennit athatok kelek es osonilak (!) titeket nehagatok el
egemet (!) de neg (!) ſabadituan es tomlöcbül uigetek el lelke-
met uele*tek* az örök bodokſagban (†) || o ennedes uram Iesus 124
altalmaz megegemet halalomnak oraian minden ele*n*ſegimtul o
ſeplotelen ſziz ſ ania maria malaztnak es irgalmazſagnak annia
ſegel egemet o dichoſeges ſent anaaſoni enedes azſzoniom aniam
meg ſabadituan minden gonostul uig egemet az örök düchöſeg-
ben az te ſent kezeidben aialom uram az en lelkemet te ual-
total meg egemet (u) uram igaſagnak Istene düecchöſeg es hala
adaſeg te neket örökün öröke amen

zent barbara jmachaga ||

jdvéz leigi zent seges eis nemes nembv̊l tamadat zv̊z zent 125
barbara azani paradicham nak feier rosaia eis tiztasagnak feier
lilioma jdvez legi zent zeretetnek kvth feieben megh tiztv̊lt
nemes zv̊z jdvez legi te o giv̊nv̊vrvseges kegies eis aitatas eis
minden lelki iozagnak edenie jdvez legi minden bv̊neknek el
tavoztotaia (!) te vagi az dvcheseges zv̊z ki holad (!) az te
ieiesednek zovat ki teneket fel zoval azt mongia vala iviel en
valoztatam iviel en zeretvm iviel koronaztosal megh jdvezleig
meltosagos eis napnal finieseb Sv̊z zv̊z telies vagi ki vald
kepen valo dicheretel eis követeid az te iegesedet jdvezleig

bodogsagos zv̊z ieǵeſedel fel kelven be meneln (?) azt te kivant bodogsagoban (!) jdvez legi christvs jesvsnak koronaiaban heliheztetet finies giv̊ngi legi mi *ne*könk eletvnkben eis halalvnknak (†) ||

†

126 jdvezleigi maria titasagnak (!) liliommanak magas köve jdvezleigi maria alazotossagnak meliseges vv̊lgenek violaiat (!) jdvezleigi maria istenek zeretetnek mezeinek piros rosaia jdvez leiegi maria minden malaztnak eis irgalmasagnak kvt́ feie jdvezleigi maria meniei harmat minden isteni edessegnek eis aitotasag(k)nak teremtv̊ie amen

imagi eretem edes leaniom ivstina hogi isten bochasa meg bv̊nemet mongi minden nap chak egi ave mariat eretem ||

In Nomine patris et fily et ſpiritu ſancti amen 127
pater nr̄ aue maria Credo in deum

Wygaztalo zenth leleknek malaztya legyen my welwnk
ky my zywenketh tegye ew lakodalmaya kywe yzweṇ ew beloͤle
mynden lelky byneketh aldoth zenth haromſagnak edes zẘz
marianak es mynden zenteknek wr yſtennek zenth angyalynak
tellyes menyey wdwarnak || Neweben Amen 128
Wetkoͤztem en zenthſeghes atyam es en zerethô teremtem
wr yſten te eloͤtted mynd (es) menyen es felden Es mynden
te hywſeges zentydnek eloͤtte, wgy hogy yngen ſem wagyok
melto hywattathny te fyadnak es te zolgadnak: de azerth ergal-
mas wr yſten kynek kezeben wannak eleth es halal, es myn-
den nyawalyas wetkezeth bynesnek ydweſſege. De kerlek ten-
nen yſtenſegednek felſeges woltaerth, es az te || edes zerethô 129
fyadnak Ieſus Criſtuſnak keſerw kennyaerth es zernyw halala-
erth es mynd te zerethô zentydnek erdemekert hoǵ legyi ergal-
mas es kegyelmes, es bochas ennekem bynesnek Merth teben-
ned byzoth myndenkoron es remenloͤth az en lelkem Es az te
aldoth zenth newederth engegy ennekem az en byneymroͤl tyzta
gyonaſth Es ygaz penytenciath, es te wytezkedô anyazenth
egyhazadnak toͤrwenye zerenth es zentſeghe zerenth, ydweſſeges
eggyeſſeget || Es azon te zenth fyadnak my nemes wronk ieſus 130
criſtuſnak zenth teſtenek werenek weteleth, es ez yelen walo
elethnek wtanna ennekem es mynden te hyweydnek eloͤknek
es ky mwltaknak erek eleteth egyetembe, es nywgodalmath
engegy azon te zent fyadnak erdemert ameṇ:
KEgyes ihūs: zenth ieſus: yo ihūs ne akary enghemet
erekke el hannod az en gonoz byneymerth bozzwth ſee aly az
en wetkeymert: de halgas || Megh engem Es tellyeſſeych be 131

az en yo kewanſagymath az te aldoth zenth newednek dyche-
retyre es dychewſegere: pr̄ nr̄. aue ꝛc

O zeghenſegben elewknek yſtene. alazatoſſagnak eſwene
es bekeſeges zenwedeſenek (!) fondamentoma: aldot wr ieſus
criſtus, kynek kebeleben nynchen ſem̄y waltozat, egyeneſehed
az en zywemeth az te zenth alazatoſſagodhoz, Es az te zywed-
bely bekeſeghez. wǵ hogy myndennemw bozzw ylleteſeket
hattra hagywan, weztegletes lelky eſmerettel, es meg tartoth ||
132 Elmenek nwgodalmawal az te zenth bekeſeghődeth erdemlyem
wehetny es ewteth nagy bewlcheſſeggel kőwethetnye, es az te
kenos kőteleydnek myattha en byneymnek kőteleyből meǵ
zabadwlwan az te rettenetes yteletednek napyan mynden en
tetemenymnek kerdezeſekoron batoron meǵ maradhaſſak amen

zeep ymadczaagh,

O Criſtus ky waǵ wylagoſſagh es nap, eynek ſetetſegeth
el fődezed, es mynden wylagnak wylagoſſaganak hywattatol es
133 bodogh || feneſſegnek hyrdettethel: Oh zentſeges, kerwnk tege-
deth oltalmaz meǵ mynketh ez eyel legyen mynekewnk ńwgo-
dalmwnk tebenned, aǵ nekewnk bekeſeges eyeth, hoǵ nehez
alom meg ne rokkanchon, ſem̄y ellen̄ſegwnk meǵ ne foychon:
ſe my teſtewnk ewneky ne engendyen (!) Də mynketh byne-
ſeketh teneked meǵ tarchon: My zemwnk almath weǵen, de
zywunk myndenkorth te hozzad wygyazzon: te yogod meǵ
zabadoycza te zolgaydath kyk tegedeth zerethnek. Tekench
134 reank ky waǵ myne||kwnk otalmwnk, haborgatokath enheych
meǵ: byryad te zolgaydath kyketh zenth wereddel meǵ wal-
tottal, Emlekezzel meǵ nemes wrwnk my rolwnk ez teſtnek
neheſſegeben: ky waǵ leleknek edes oltalma zerelmes wr, legy
ſeghedſegh mynekwnk wylagoſohad meǵ my zemeynketh, hoǵ
ſoha el ne alwǵwnk halal myath, es ſoha ne mondhaſſa az my
ellenſegwnk magath hanywan meǵ győzem ewketh amen

ymaczag

135 Oh aldoth Meǵ walto || kegyes wr Ieſuſnak criſtuſnak
kemenſeges tőwys koronaya Es kemſeges (!) waſſegey: tama-
gyatok en mellettem, hoǵ az kegyelmeſſegnek yſtene tawoz-
taſſon el mynden haborwſagokath es alnokſagos chalarſagokath (!)
en zywembewl, lelkembewl, es az edes dychewſegnek kyralya

feneſſeges ihūs, ne emlekezzek meǵ az en gonoz teth byneym-
rewl, ſe en zyleymnek wetkeyrewl, es ne weſſen el ew zenth
zynenek elewle, hoǵ kellemetes leheſſek ew felſegenek || elewtte 136
amen Credo In deum Enghegy wr yſten, enghegy te nepednek,
kyth megy waltottal twlaydon te zenth wereddel, mynd erekkôl
erôkke amen Credo in deum ||

W r n a k N e w e b e k e z d e t y k a z z o n y o n k z y z m a- 138
r i a n a c t y z e n n y o l c z k e ſ e r w ſ e g h e r e w l w a l o a y t a-
t o s y m a d ſ a a g h. Es ha walaky ez ymadſaghoth harom nap
meǵ olwaſangia azzonyonk zyz marianak kepe elewth, akar
my naghy ygye es banatya awagy keſerwſeghe leend mynden-
bewl Meg zabadwl az zyz marianac ſeghedelmebewl: **15·31·**

I n N o m i n e I h ū E l ſ e w o r a c i o ||

Oh tyztaſaghnak dragalatos zeep gyengye edes kegyes 139
zyz maria, wegied Es fogadyad Ez elſew pr̄ nr̄th es aue mari-
ath, akoron walo nagy keſerwſeghedeerth, Mykoron az my edes
wronk ieſus criſtuſth nyolczad napy edes gyermek koraban
kernywl metelek Ez nag keſerwſeghedre en edes egy remen-
ſegem kerlek, Nyer' ergalmath ennkem (!) Mynden byneymrôl
ma es halalomnak ydeyen amen ꝛc ꝛc

Oh alazatoſſagnak zeep wyolaya edes azzonyom zeplew-
telen zyz maria wegyed Es fogadyad Ez maſodyk pater nr̄th
Es aue mariath akoron walo naǵ keſerwſeghedeerth, Mykoron
ſymeon || propheta Neked yewendôth Monda hoǵ az te edes 140
zenth fyadnak kenya lathwan te gyengheſeghes kegyes zywe-
deth Es lelkedeth keſerwſeghes banatnak elôs tôre altal folya
Ez bely Nagy keſerwſeghedre kerlec yrgalmaſſagnac edes zyleye
kenyerwly enraytham ma Es halalomnak ydeyen amen

h a ŕ m a d y k o r a c i o

Oh meg herwadatlan gyenyerwſeghes zeep roſa edes zyz
maria, wegyed Es fogadyad Ez harmadyk pater nr̄th Es aue
akoron walo naǵ keſerwſeghedeerth, Mykoron Erodes az edes
Ieſuſth az the gyenghe zenth fyadath halalra (keſe) kereſy wala
Es az ew wele nag megy yettôdben Nag zywed zakadwa walo

141 keſerwſegghel || Egyptomban fwtal Ez bely naǵ keſerwſeghedre
kegyes yſtennec edes zyleye halgas meǵ mynketh myṇden yora
walo kenyergheſewnkben ma es halalonknac ydeyen amẹṇ

Oh feyerſeghes zeep liliom edes azzonyom zeplewtelen
zyz maria, wegyed Es fogadyad Ez negyedyk pater nr̄th Es
aue Mariath akoron walo nag keſeroͦſeghedeerth Mykoron az
edes zeep Ieſuſth tyzenkettoͦd ewy koraban el weztetted wala
Edes zyz maria Es harmad napygh ehen es zomehon Naǵ ke-
ſerwſegghel Es naǵ zywed zakadwan kereſeed Ez nag keſerw-
ſeghedre kerlek, te meǵ keſeroͦdeth zywoͦ zyz maria halgas
megy mynketh Mynden (kereſewn kereſen) keſerwſeghengben ||
142 Kereſewngben, Kenyergheſengben Es az te edes zenth fyadhoz
walo kewanſagonkban ma es halalonknak ydeyen amen

Oh zeepſegew yllath wyſeloͦ zeep nardws edes kegyes
yſtennek zenth zyleye zyz maria wegyed Es fogadyad Ez ewtoͦ-
dyk pater nr̄th Es aue mariath akoron walo naǵ keſerwſeghe-
deerth Mykoron zenth Ianos apoſtal edes zyz maria te hozyad
yewe eyel Es Naǵ ſyrwan, naǵ rezkethwen Es Naǵ rekedezeth
zowal teneked gyengheſeghes zyz maria yghen naǵ keſerw
hyrth monda, hoǵ az te kewanſagos zenth fyadath ew edes
kegyes meſtheroͦketh az kegyetlen ſydok meǵ fogthak O zyzek-
143 nek zeep wyraga mynemoͦ nagy kẹſerwſegheth || Akor wallal:
Merth labadon nem alhatal, de arczwl az feldre le eſeel Ez
meǵ mondhatatlan Nag keſerwſeghedre kerlek yrgalmaſſagnak
kegyes zyleye hoǵ oltalmaz Meg mynketh pokolbely erdeghnek
Es mynden byneynknek keſerw foghſagabol ma es halalonknak
ydeyen amen

hatodyk oracio

Oh Naǵ ghenyerwſeghes yllatyawal meg hato balſamoṃ
edeſſeghes zyz maria wegyed Es fogadyad Ez hatodyk pr̄ nr̄th
Es aue mariath akoron walo naǵ keſerwſeghedeerth, Mykoron
lathaad az te edes kewanſagos zent fyadath Ieſuſth az kemen-
ſeghes kew ozlophoz ketezwen Es nag kegyetlenewl oſtorozny
es keſerghethny Ez Nagy keſerwſeghedre kerlec en nemes
144 azzonyom || Maria zabadoh Meǵ enghemeth az te zenth fyadnac
haragyatwl ma(r) es halalomnac ydeyen amẹṇ

Oh walaztoth Cyprws zerethetes zyz maria wegyed Es
fogadyad Ez hetedyk pater nr̄th Es aue mariath akoron walo

nag keſerwſeghedeert Mykoron lataad az te edes zenth fyadath
az alazatws ieſuſth alwan pylatoſnac elewtte nağ egywghyw-
ſeggel mynth az edes artatlan baran Es mynden yrgalmaſſagh-
neko̊l halalra adatwan Es ytelwen Oh zegheń byneſeknec nag
remenſeghe Emleko̊ziel en rolam Es eſedezyel en erettem Es
zabadoh meg enghemeth az te zenth fyadnac haragyatwl maſ||
than Es halalomnac ydeyeṇ amẹṇ 145

Oh wyragozo zeepſeghes palma kegyeſſeghes azzonyom
zyz maria wegyed Es fogadyad Ez nyolczadyk pater nr̄th es
aue mariath akoron walo nağ keſerwſeghedeerth, Mykoron az
my wronk Es edes kegyes megy walthonk wr ihūs, az ew
nagyon Meğ werth zenth hathan az kereztfath ky wońa ez wy-
lagnac ydweſſegheerth Ez nağ meg mondhatatlan keſerwſe-
ghedre kerlec theghedeth En edes remenſeghem oltalmaz meg
enghemeth en byneymnek keſerw therh́etewl ma Es halalomnak
ydeyen amen

Oh Edeſſeghes pomagrana yozagos kegyes zyz maria
wegyed es fogadyad ez kylenczedik || pater nr̄th Es aue Mariat 146
akoron walo nağ keſerwſeghedert, mykoron az edes ieſus te-
ghed kegyes zyz maria az kereztfawal arczwl tatala (!) Es edes
kegyes anya zyz Maria lataad az ew edes angyal dyczew zeep
orczayath, hogy olyan ńawalaſwl meg ferteztettek wala Ottan
az feldre le eſeel Es te gyengheſeghes zywedeth Symeon pro-
fetanak elo̊s to̊re altal folya, oh yrgalmaſſagnak kegyes zyleye
Emlo̊ko̊zyel meğ en rolam Es kenyergheſſed az te edes zent
fyadat az en byneymnec meg boczanatyaerth hog lathaſſam az
ew zeep zent zyneth halalomnac ydeyen amen

Oh Ez wylagnak azzonya thenghernec Chyllaga edes zyz
maria wegyed Es fogadyad || Ez tyzedyk pater nr̄th Es aue 147
mariath akoron walo nag keſerwſeghederth Mykoron lataad az
edes Ieſuſth az kereztfara fo̊l zeghezwen Es lataad hog az ew
zenth ſebeybewl az ew artatlan zenth were nag bewſegghel az
feldre le foly, Ez nağ keſerwſeghedre kerlec egyetlenegy edes
byzodalmam yſten zylo̊ edes zyz maṛia. Nyer ennekem az te
zenth fyadnak dragalatos zenth ſebeybewl egy czep weerth en
halalomnac orayan en nag keſerw byneymnec ellene ky legyen
en ydweſſeghemnec nagy bathorſaagha(ra) amen ꝛc

Oh fel tamadoth zeepſegew tyzta haynal zeplewtelen edes

zyz maria wegyed Es fogadyad Ez tyzenegyedyk pater noſtert
Es aue mariath akoron walo naǵ keſerwſeghedeerth Mykoron
148 lataad kegyes zyz maria az edes ieſuſth az || Kereztfan Naǵ
Keſerwſeggel ſyrwan, hoǵ az ew zenth halala myndeneknel
halalatlan lenne Oh Mynden zegheń ńawaĺas byneſeknec kegyes
remenſeghe, kerlec mynd tellyes zywem zerenth En zerelmes
zylem edes zyz maria, Keryed az te edes mehednec gyemwl-
czetewl Mynden byneymnec meg boczanatyath Es nyeryed zent
lelek edes melegh malaztyath, hogy eyel Es Nappal edes
bwzgo zeretettel ſyrathaſſam az ew zenth kenyath halalath ky
legyen ennekem o̊ro̊k ydweſſeghemre amen ꝛc

Oh atya myndenhato yſtennec zerelmes es walaztoth ala-
zatos zolgalo leanya edes zyz maria wegyed Es fogadyad ez
149 tyzenketto̊dyk pater nr̄th Es || Aue mariath akoron walo nagy
keſerwſeghederth mykoron az edes Ieſus az kereztfarol lata
theghed edes zyz maria az kereztfa alath allanod Naǵ zywed
zakawa (!) walo keſerwſegghel Es ew teghed meg keſerwdet
zyz maria zenth Ianoſnac ayanla anyawl Oh meg keſero̊deth
Es naǵ keen lathoth kegyes zyz anya maria wegy enghemethys
az te edes olthalmad es palaſthod ala Es leǵ ennekemys edes
zylem, mynd elethemben Mynd halalomnac ydeyen: wgy theǵ
yrgalm nyero̊ zyz maria, hog te byr' enghem mynd o̊ro̊kkewl
o̊ro̊kke amen

Oh my nemes wronk ieſus criſtuſnak zerelmes zent zyleye
edes zyz maria wegyed Es fogadyad Es (!) tyzenharmadyk pater
150 nr̄th Es aue mariath akoron walo nagy || Keſerwſeghedeerth
Mykoron az edes ieſus az kereztfan naǵ fo̊l zowal kyalta mond-
wan En menyey zenth atyam myre hagyal es myre feledel el
enghemeth Oh edes zerelmes egyetlen egy ero̊mem zeplewtelen
zyz maria keryed az te edes zenth fyadath az ew zenth kenya-
erth, halalaert, Es ezen te nag keſerwſeghedeerth hogy ne
hagyon el enghemeth, de wegyen az ew edes oltalma ala, hogy
ne byryon enghemeth az pokolbely keſertheth ma es halalom-
nac ydeyen amen

Oh zenth lelek wr yſtennek zeepſeghes zeretho̊ yegyeſe
kegyes zyz maria wegyed Es fogadyad ez tyzenneghedyk pater
noſterth Es aue mariath akoron walo nagy keſerwſeghedeerth.
151 Mykoron az edes Ieſuſth az kereztfan halwan lataad, || Akoron

te edes anyay Zywedeth Symeonnac elo̊s tho̊re altal hata Es
Mynd ereydeth, ynaydath, chontydath altal folya, Oh meg wtalth
zeghen byneſeknec fel tamaztoya Es yrgalm nyero̊ye. kegyes
zyz maria. kerlec az te edes zenth fyadnac zent kenyara, hala-
lara Es az te nag̋ keſerwſeghedre, hogy yelen legy ennekem
En halalomnac ydeyen, mykoron en ereym, ynaym megh zaka-
doznak Es oltalmaz megy kethſegben eſeſtewl Es ero̊ſeycz meg
enghemeth zenth haromſagnac hytyben ma es halalomnac yde-
yen amen, ꝛc

Oh angyaloknac ero̊me zeeplewtelen zyz maria wegyed
Es fogyadyad ez tyzeno̊to̊dyk pater nr̄th es aue mariath akoron
walo nagy keſerwſeghedeerth mykoron || Az edes Ieſuſnak Meg 152
holth zent teſtheeth hegyes czwczawal altal eklelek Es lataad
hog̋ az ew zenth zywebewl weerth es wyzeth ky boczata az
my ydweſſeghewnkerth Oh en nemes azzonyom zyz maria
zyzeknek zeep wyragya ne hag̋ el enghemeth az horaban, my-
koron en zywem meg̋ haſaad, wegy enghem az te edes palaſ-
tod ala Es ayanly az te edes zenth fyadnac ma es halalomnak
ydeyen amen ꝛc

Oh zeghen byneſeknek hamarſaghos feghedelme edes ke-
gyes zyz anya maria wegyed Es fogadyad Ez tyzenhatodyk
pater nr̄th es aue mariat || Akoron walo Nag̋ keſerwſeghed- 153
eerth, mykoron az edes ieſuſth az kereztſarol meg̋ halwan le
wewek Es edes zyz maria ewtheth az te edes zent o̊ledben
adaak Es te ewtheth edes zyz maria nagy keſerwſeggel edes
zywed (zakwan) zakadwan nag ſyraſſal czokolgatod wala az
ew edes zenth zayath, es zent ſebeyth Es meg̋ koronazoth
zenth feyeth Oh en edes remenſeghem eſedezyel en eretthem
bynes arwadeerth az te zenth fyadnac elewtthe, hog̋ agya az
ew edes zent malaztyath hog̋ leheſſek melto az ew zenth teſ-
theth, edes kenyhwllataſſal czokolgathnom eyel es nappal amen

Oh meg̋ holtaknak meg̋ eleztöye es erdegheknec to̊redelme
es meg̋ gyalazoya edes yſten || zylo̊ zyz Maria wegyed Es 154
fogadyad Ez tyzenhethedyk pater nr̄th es aue mariath akoron
walo nagy keſerwſeghedeerth, mykoron az edes Ieſuſth az
koporſoban helheztetheed Es edes zyz maria nag keſerwſeggel
teſth zerenth ew thewle el walal de az te meg̋ keſero̊deth edes
zywed lelked az koporſoban te zent fyadal marada Oh en edes

o̊ro̊mem kerlek mynd (mynd) tellyes zywem zerenth hoǵ ero̊-
ſeycz meg az zent hythben, zenth remenſeghben Es zent zere-
tethben kynek myatta erewkkew maradhaſſak meǵ az te edes
zent fyadal ieſuſſal es te weled edes azzonyom zyz maria
amen ꝛc

Oh tellyes zenth haromſaagh wr yſtennek myndennek
155 felette walaztoth zeretetes zeep || Edene kegyes zeep Zyz Maria
wegyed Es fogadyad Ez tyzennyolczadyk pater nr̄th es aue
mariath akoron walo naǵ keſerwſeghedeerth Mykoron: te meg
keſero̊deth zyz maria Megh azon wthon bee tereel Ierwſalem-
ben, mely wthon az edes ieſus az kereztfath ky wytte wala
az ew halalanak helere Es mynemo̊ keſerwſegheth wallal mynd
ethczaka zent Ianos hazanal az ydeyglen Mygh wronk ieſus
nag dyczewſegghel fel tamada Es meg wygaztala teghed edes
zyleyeth, kerlek en edes egyetlenegy remenſeghem Mynd ez
keſerwſeghedeerth: mynd Ez felwl megh mondottakerth: hoǵ
halgas meǵ enghem mynden thehozyad walo kenyergheſymben,
fohazkodaſymban Es wygaztal' megh mynd theſtemben mynd
156 lelkemben || Mynd Elethemben Es mynd en halalomnak ydeyen
amen ꝛc

Oh en edes es zerelmes teremtem es megy walto wram
yeſwſ chryſtwſ kyth en maſtan nagy lelky aheytatoſſagal ky-
wanok hozyam wennem the latod es twdod mynden zykseges
woltomath es garloſagomath kyket zenwedek mene bynekben
es gonozſagogban wagyok wetethwen kyknek myatta (l) felette
meg haborottam megy nehhezettem megy ferteztetem es keſer-
tetben eſtem mynd ez yllyen zyſegy||mnek (!) okaerth es or- 157
woſſaga'erth yo̊wo̊k es folyamom te hozyad kynywſegemerth
es lelky wygaztalaſomerth teged kerlek teged onzollak oh men-
nyey dyczew kyral ky myndenth twcz kynek elete myndenek
nylwan wannak te (teh) tehecz engemeth tekelleteſſe te twd
wram mynemw lelky yozagoknekyl wagyok zykſeges yme ez
nap es ez oraban te elleteth allok mynth nyomorw es mezey-
telen zenth malaztoth es yrgalmaſſagoth || kerwen telleſeycz 158
be te zegen (eh) ehezew zomehozo zolgalo leanyodath gyohad
fel en zywemnek lelkemnek hydegſegeth te zenth zerelmednek
tyzzewel wylagoſohad megy en wakſagomath te dyczewſeges
zemelyednek yelen woltawal fordehad myd (!) (ze) ez wylagya-
kath ennekem keſſero̊ſegere mynden ellenzew nehezſegeth be-
keſeges zenwedeſre mynden teremteth alatoth (el) wtalathtra es
el feledeſre emed (!) fel en zywemeth lelkemeth te hozyad
mennyben es nehad tetowa bwdoſny ez feldnek zynen de czak
tenen magad legy || ennekem ymaron mynden edeſſeghem 159
ereke te legy eetelem es ytalom en zerelmem en eremem en
edeſſegem es mynden kywantan (!) yo ky wagy el fogyhathtat-
lan bodokſag es aldoth yſten erekkewl (ker) ereke amen

Oh en edeſſeges wram yeſwſ chryſtws mely nagy az te
edeſſegeth az oly ahytatos leleknek ky te weled akar lakozny
es gyenyerkedny az te wendegſegedben holoth ew neky egyeb
eetele es ytala nyczen hanem czak tenen magad ew eeggyetlen
egy zereteye es zywenek || myndennek felete walo (zereteye es) 160

kywanſaga annak okaert en es kywannam te zenth zynednek
elette ha ollyan bewſegel es edeſſegel megy ſyrathathnan (!)
az en byneymeth mynth az edes marya magdalena zerelmes zol-
galo leanyod megy moſogathta kenywhwlataſawal te zenth la-
baydad de ky athatya az ollyan ydweſeges ſyralmath hanem
czak tenen maagad ky mynden ydweſſegnek wagy kwthfeye es
ez oltary zenthſegben wagy el enyeztetwen kyk hytewnkel
161 byzon hyzwk yolleheth halado (!) zemmel nem || lathatwnk te
zenth yſtenſegednek dychewſeges zyne zerenth de byzonnyal
hyzlek kereztyen annya zenth egyhaznak hyte zerenth ez oltary
zentſegnek allatta es ymadlak kyth menybe az zenthek es az zenth
angyalok zenetlen ymadnak es zynro̊l zynre latwan dyczernek
kyknek ſen hytek ſem remenſegek nyczen merth ymaron nyl-
wan latyak es koſtollyak kyth ez wylagon eelwen hytenek
162 remeenlettenek kywatanak (!) es az oltary zentſegben || ymatta-
nak kyth azentho̊k hythenek felwen enes hyzem kyk (r) re-
meenlethenek en es remeenlen es howa ewk ywtotana (!) az te
zenth malaztodnak myata en es byzom es kywanom wenen (!)
azerth halath adok en zegeṇ zolgalo leanyod teneked edes
wram yeſwſ cryſtuſ erek mennyey wylagoſſagnak kwtfeye
az te edes eeleteo̊ aztalodnak bewſegero̊l kyth mynekwnk attal
az te zereto̊ zolgaydnak profetaknak apoſtoloknak es kereztyen
163 zenth docto||roknak myata es nem hathtạl azon twdatlanſagba
es ez wylagy elethnek ſethetſegebe ereke el weznem meegh es
halath adok teneked mydennek kegelmes teremteye es megy
watoya (!) mert (?) hogy mynd ez wylagnak ky yelentened az
te nagy yſteny zerelmedeth nagy waczorath es lagodalmath
zerzel kyre mydenth hywaṇ (h) holoth nen (!) abrazath zerenth
walo baranth mynth az oh terwenben de az tennen zentſeges
teſtedeth es weredeth || — — —

Mind Szent Apostolokhoz Rithmusokban foglaltatot ayétatos Imadsagh. 165

Apostolok Feiedelme,
Szent Peter Christusnak képe,
Vastagéch engem az hitben,
Imaduan Istent érettem.
Teis feiér Lilium szal,
Pogani nép Tanitto szent PAL,
Niery reménséget ennekem,
Vilagh ne arthaſson nekem.
Kegies Szent Andras Apostol,
Oltalmaz minden gonoſtül,
Szent ſzeretetednek langiáual
Tőlch be elmém sok iauáual.
Sies hozzam ô Szent Iakab,
Mert latod hogy bűn raitam kap,
Igaſſagnak aiandékát
Nierd megh Istentül malasztiát.
Tiztaſſagos Szűz Szent Ianos
Ky Vrunkkal uoltal niaios,
Aiandékoz okoſſagoth,
S-tiſzta lőlky batorsagoth. ||
Oh Szent Philep égő Lampas, 166
Vezérely hogy semmi artas,
Megh ne banthaſſon engemet,
Sem lőlky erőſſéghemet.
Ierusalemy Zent Iakab,
Azon kérlek téged inkab,
Niery ſzent mértékleteſſéget,
Meniben penigh őrökséget.

Feiedelem Nembűl ualo,
Szent Bertalan uilagh iaro,
Ronch megh bennem gonoſſagot,
Es uiéch megh az ioságot.
Vrunk sebét ky illetéd,
Szent Thamas kőniőrgek neked,
Giőgiéchd meg lőlkem sebeit,
Niery menibely harmat uizét.
Szent Mathé segéch engemet,
Tauoztasd tűlem uétkeket,
Teſti giőniőrűſſégheket,
Ayandékoz lőlkieketh.
Engedelmeſſégh példaia,
Simon Vrunk Tanituania,
Niery szent engedelmeſſéget,
Nekem lőlky szilidségeth. ||
167 Thegedetis ô Szent Iudas,
Ky Vrunk felől tél uallaſt,
Niery paenitencia tartaſt,
Ioban uegigh meg maradaſt.
Teis ſzent Mathias Apostol,
Ky sors ſzerént ualaſztattal,
Mench megh dőgleleteſségtűl,
Ky ne rekedgiem Meniegből.
O szent Maria Magdolna,
Isteni malaſztal rakua,
Niery Iduőſſéget minekűnk,
Vilagban mêgh à kik (e)tengűnk
Istennek Szenti kik uattok
Kérlek feienként bennetek,
Iſtent értem imadgiatok,
Fogiatkozasim lattiatok.
Vrnak mind Szent Apoſtoli,
Souan uilagnak sauay,
Legien reſzem meniorſzagban,
Thy ſzent imadsagtok altal.
Vilagh haborui kőzűl,
Titeket valaſzta az Vr,

Méltok ualatok az teſtben.
Latni Iſtent emberi teſtben. ||
Thy uilagh uilaghoſsagy, 168
Aniaſzentegihaz Lampasy:
Hit fundamentum asásy,
Vr Istennek aldomasy.
Thy Vilagh itelők leſztek
A Chriſtuſsal ſzékben ültek,
Azért benneteket kérlek,
Akkor engem segétsetek.
Dichőſsegh legien Atianak,
Dichőſségh eó ſzent Fianak,
Vigaztalo ſzent Léleknek,
Moſt és őrőkkőn őrőkké.
AMEN. ||

Az léolky ismerettwͤl valo zamuetelnek Formaia 169

Soror Iustinanak.
Soror Kata ||

Non prius in dulcem declines lumina ſomnum 170
Omnia quàm longè reputaueris acta diei.

Az az:

Addigh az alomnak ne adgiad maghadat
Migh megh nem uisgalod lőlky iſmeretedet;
Es hogyha uétkeſnek talalod magadat,
Kőniőrgésed altal kélleld megh Vradat. ||

†

Eótt czikeliben auagy punctban heliheztetett rőuid tanuságh, miképpen kelleſsek kereztién embernek lőlki ismeretitwͤl ſzamot uenny midőn eſtue alunni akar menny. 171

Zerzetes emberekhez kiualtképpen ighen illendéo.

ELSEÓ Punct.

Emlekezzék megh az ember az Vr Istennek uéle valo ſok
io tétemeniról, minemű ſok iott Vett az Vr Istentűl giermeksé-
gétűl fogua, mind addigh az oraigh; hogi tudnia illik: az ő
ſzent ſzemilére formalta, ép kézzel, labbal teremptette, okoſsag-
gal ſzerette; hogy az őrők karhozatnak Torkaból à kiben az
elſő embernek miatt eſtűnk volt, az ő ſzent Fianak halala altal
megh ſzabadétotta, és hogy az őrők boldogságott meg igérte
ha keduét kereſsűk. Annak főlőtte hogi ollian malaztot adott
172 neky, hogi à ſzent ſzerzetben be iűheſſen. || Hogy ekkoraig
mind uartá hogi bűneiből meg térheſsen, és életet megh iobbét-
haſſa. Annak főlőtte hogi ez el mult napon ſzerencſétlenségtűl,
uéletlen niaualiatűl, hertelen halaltűl ꝛc. megh oltalmazta. Ezek-
ről és tőb è féle iokról kel elmélkedni embereknek à kikett
Istentẘl el uett. Annak utanna imigien Imadkozzék.

Imadſagh.

Mindenható őrőkké ualo Vr Isten, halakot adok the neked
minden io tétemenidért mellieket én Velem chelekettél. Minde-
neknek előtte penig hogy engemett az te képedre teremptettél,
hogy nagy munkaual, és faidalommal engemett az pokolnak
torkabol ki ſzabadétotta (!), hogi mind ez oraigh megh ſzam-
lalhatatlan ſok Veſzedelemtűl meg oltalmaztal; hogy az őrők
életett ha ſzo fogado léſzek, kéſz uagy megh adny és hogy az
en őriző Angialamon kiuűl, még mâs Tanétokatis rendeltél ||
173 ennékem, à kik engemett az kellemetes és ſzűkséghes Tudo-
maniban, az the igaz őſmeretedben, és az kőzőnséghes ſzent
hitben oktaſsanak.

Masodik Punct.

Kérien alazatoſsan malaztot az Vr Istentűl, hogy bűneinek rutſágát meg iſmérheſse, melliekkel Giermekségétűl fogua, kiualtképpen penig ez el mult napon Iſtenét és felebarattiatt megh bantotta, auagy maga lőlky iſméretit meg rutétotta, halalos auagy bochanandokeppen. Annak utanna imigien Imadkozzék.

Imadságh.

Vilagoseih meg kérlek Vram az én értelmemet hogy lathaſsam és iſmérheſſem meg à mitt én ez may napon uétettem gondolatimmal, ſzollasimmal, és chelekedetimmel. Es kérlek

tégedet az te kénfzenuedéfednek és halalodnak altala, hogy méltoztaffal meg bochattani ennékem azokat kegielmeffen. ||

Harmadik Punct. 174

EL uégezuén az Imadsagot, annak utanna gondolkodgiék főlőle mitt uétet ez el mult napon Isten ellen, felebarattia ellen, auagy lőlki ifméieti ellen gondolatiual, fzollasiual, és chelekedetiuel. Ennek penig ugy mehet iobban Végére micfoda vétkekben volt réfzes: hogiha à napnak orâit mind el iaria elméiéuel hol mitt chelekedett, miben foglalta magat, és kikkel niayaskodotth. Mert olly dolog am à lőlki ifméret, hogi mint egy czirkállo auagi eőrallo minden uétkekről meg feddi az embert, és meg mondgia mitt uétettél, cfak is meg uisgalliad, à fzerént à mint az lőlky ifmérettűl ualo fzamuételnek Tablaiaban fel uagion iegiezue.

Negiedik Punct.

Hogiha annak utanna talalfz valami olly uétkett magadban, à kit ez el mult nap chelekettél uolna fzanfzandékkal, auagy || giarlosagod miattis, akar bochanando legien az, s-akar 175
halalos; Annak utanna imigien imadkozzal tőrődelmefsen:

Imadsagh.

En kegielmes Attiam bocfasd meg ennekem hogi ennifzor fzommal, gondolatommal, chelekedetemmel, Tiztemnek és hiuatalomnak el mulatafaual, el hagiafaual, téged én Iftenemett meg bantottalak.

Eótődik Punct.

Minek utanna afztan meg fzantad bantad bűneidet, tőkelidel magadban hogi az Iftennek fzent malaztia altal, ennek utanna meg akarod életedet iobbétani, és fogiatkozafidat heliére allatni, à meg cfelekedet uétkeket Gionas es paenitentia tartas altal el tőrleni, azokat magadon meg bűntetni tefti saniargatas altal, és az utan fzűntelen ellenek harczolny.

Imadsagh. ||

Igiekezem Vram Isten az te fzent malaztod altal nagiob 176
fzorgalmatofsaggal, s-életemnek megh iobbétafaual uétkeimet és fogiatkozafimatt helliére allatni. Es kérlek teged tőrődelmes fziuel, lélekkel, hogy ha ez étzakan ky akarfz engemett

költöztetny ez halandofagból; az te irgalmafsagod fzerént kegielmefsen cfelekedgiel én velem. Hogyha penigh még thouab akarod hallafztani életemet; adgy malaztot ennékem, hogy iozanon, igazan és Iftenefsen élhelsek ez uilagban.

AMEN. ||

177 Reggely Elmélkedés.

Hogyha penigh reggel agiadból fel kelfz minek előtte egiéb dologhoz kezdenél, adgy halatt akkoris az Vr Istennek, hogy ez el mult étzakan az ördöghnek inchelkedéfétűl, auagy hertelen halaltűl meg oltalmazott. Es emlekezzél megh rola, hogi ha agiadba tiztan uiseltedê magadat (miuelhogy az Istennek fzemei mindent latnak, még az feneketlen méliségetis altal lattiak, s-az őrizö Angialúnkis mindenűtt reánk uigiaz, mind iartűnkban, költünkben és uefztég fektünkben) hogy ha nem forgattale tefti főrtőlmeféghre indétő gonofz gondolatokat fzanfzandékkal elmédben, auagy nem chelekettélé ualami olliat, ki miatt nem cfak lőlkedet, hanem teftedetis megh főrtőztedted volna. Annak utanna imigien Imadkozzal:

Imadsagh. ||

178 Halat adok the neked én menibeli fzent Atiam én őrőkké ualo Iftenem, hogy ez el mult étzakan meg őrzettél, oltalmaztal engemet minden vefzedelemtűl, fzerenchétlenségtűl, az ördőghnek inchelkedéfétűl, hertelen halaltűl: Azon kérlek uifzontag én menibeli fzent Atiam hogy ez may napotis tegied szerenchéfé ennekem az the fzent neuednek dicféretire, és az én lőlkemnek űduőfséghére. Es miuelhogy the el eniéfzett nékűl untalan ualo uilagofság uagy, mindeneket taplalfz, giőniőrgettecz, és megh uidamétafz, az te uilagofsagoddal méltoztafsal meg uilagosulni az én elmémnekis hogy ennek utanna megh ne utkőzezzem (!) femminemű vétekben, hanem az the igazgatafod és uezérliefed altal el érkezhefsem az őrőkké ualo életre. AMEN. Pater nr̄. Aue Maria. Credo. Confiteor. ꝛc. ||

Az lőlky éſmerettẘl ualo ſzámuételnek Tablaia 179

Az Gondolatok keről leuő uétkek.

Hogiha uoltanaké.

Hiuolkodok
Haſzontalanok
keueliek
Tiztatalanok
Iora ualo reſtséghre uiuők.
Haragoſok
Gianoſok.
Vakmerők
Chalardok
Niughatatlanok. ꝛc.

Az ſzollas keről leuő uétkek.

Hogiha uoltanaké.

Hiuolkodok
Eretlenek
keueliek
Mordok
Zemérmetlenek
Zemtelenek
Haragoſok
Ragalmazok. ||
Zidalmazok 180
Hazugok
Tettetefsek
Hizelkedők
kiuanatoſok
Negédeſſek
kép mutatok
Heában valok. ꝛc.

Az chelekedet kerűl léuő uétkek.

Hogiha uoltanaké.

Héaban ualok, Vgi mint, à kik ſemmi io Véghre nem rendeltettenek.
Haſzontalanok, Giőmőlcztelenek, vgy mint ha cſak emberi keduefkedéſért lettenek.
Rendnekúl ualok, Vgimint ha nem illendő, nem alkolmatos időben lettenek
Habahuriak, vgi mint ha réa figielmezés nékúl, és aiétatos akaratból nem lettenek

Viſzalkodok, vgimint az Iſtennek az Aniaſzentegihaznak az elől iaro Feiedelemnek ellene valok, auagi hiuatalunk, tiſztúnk és lőlki iſmeretúnk ellen. ||

181 Iora ualo reſtséghre nézők, vgy mint à melliek cſak magúnk haſznunk kereſésért, giőniőrűſſég, és az kulſó érzékenſéghnek keduek kereſésért leſznek.

Hogiha uoltanaké.

Tettetefsek, midőn az ember à végre imadkozik, és ayétatoſkodik, auagy valami iott cſelekeſzik, hogi emberektűl dicſéretet vegien érette.

Vakmerők, melliek az magúnk feiének agiaſkodaſaból, itéletiból, az előttűnk iaro Feiedelmeknek tanachadaſa ellen léuélnek

El mulatott el henielt dolgok, melliek az reſtség miatt léuélnek, Tudnia illik, Tiztunknek, hiuatalunknak, à kire kőtőleſek vagiunk az Tuniaſsag miatt ualo el mulataſa, el heueréſe.

AMEN. ||

182 Szenth Katalin Szűz és Martyr Imadsagha.

Iduezlegy szenth Katalin. Iduezlegy Martyr és Kyralne. Iduezlegy Christusnak igaz menie. Iduezlegy tiztasságlmak és chendeségnek Szűze. Iduezlegy Istennek mélto Szűze, és ayanliad engemet az te ſzentséghes imadsagiddal Christuſnak, halgasd meg kőniőrgésemet, tarch meg fogadasomat, és minden ioban erőséch meg én ſziuemet. Adgiad sziuemnek igaz tőrődelmeſſéget, igazgasd latasomat, és hallasomat, és minden értelmemet, hogy az te igazgatásod altal tiſzta sziúből ſzolgalhassak Istenemnek. Oh Szentséghes Kathalin chendesich meg az én teremptőmet és az Babyloniai bűdős moslékból mosd ki engemet, légy enne-

kem uigaztalom és Istennél kőzbe ſzollom. Christust értem imadgiad és az halaltül meg oltalmazd. Adgiad hogi meg giüzheſſem ez uilagot, hogi el ne teriőn az én haiom és à bünnek tengeriben el ne merülliek. Oh Istennek Szüze moſt emlekezzél meg minemü nagy munkaual, és kinnal nierted meg az meniorſzagot. Oh moſt erős Isten előt emlekezél meg én rolam, és az én kőniőrgésemről, ki minden gonoſſaggal és bünnel rakua
vagiok. || Iarul hozzam betegedhez és minden ioban erősich 183
meg. Oh az Vr Istennek erős bayuéuőie, legi ielen halalomnak oraian, és az kegietlen halaltül oltalmaz meg engemet, hogy uyonnan fel tamadhaſſak, és meniey ſzentek kőzőt leheſſek. Kétféle halal engem ne bolgaſſon, IESVS Christus à te imadsagid altal aztot adgion. Ki él és Vralkodik Attiaual es ſzent Lélek Istennel mind őrőkkőn őrőkké. AMEN.

Szent Maria Magdolnarẘl.

Eóruendez kegies Magdolna: Iduősséghnek reménséghe, életnek ere: el esteknek bizodalma. Eóruendez édes szo ſzollo: paenitencia tartonak peldaia: niaualiasoknak kőniőrẘllőie. Eóruendez Iſtennél kedues kellemetes ſzerenchés Aſzony: kinek az Vrnak kiualtkeppen ualo malaſztiaból megh bochatattanak büney. Eőruendez Christus labainak mosonéia, kitül à ſzeretetnek annit sok ielenséghit méltó uoltal el uenny. Eóruendez, ky az meg ualtot dichőſſéges fel tamadaskor legh előſzer méltónak talaltattal latny. Eóruendez, ki minden nap, az Soloſmanak
ideién hétſzer emeltettél || féol az égben magaſſan, az te lako 184
barlangodból. Eóruendez, à ky ſzintén az eghekben uitetél fől, immar, és az Chriſtuſſal eggiüt dichekedel az Meniorſzaghnak Vduaraban. Vid uéghez az te Imadsaghid altal, hogy mys tarthaſſuk paenitenciat, hogy halalunk utan, az igaz uilagoſſagnak őrőmében réſzeſek leheſſünk. Amen.

Szent Ferencz Atiank Imadſagha.

Oh Szentséghes Ferencz Attiam az meg feszült édeſséghes Vrunk IESVS Christusnak kőuetőie és Zaſzlo uiselőie, ki az egiéb Szenti kőzőt szeretetnek és tizteſségnek kiualtképpen ualo aiandékiual téged ighen meg ékesite, mert az te lőlkedet az ő ſzent malaſztiaual bizonſaggal ualó uilagoſſaggal be tőlté, és az

te teſtbe (!) az uet mély sebeit meg uiétà az Kegies IESVS Chriſtusnak ſzeretetéért. Teneked kőniőrgek ſzentséges Atiam, hogi mindenkoron légi ennekemis ſzo ſzolom Vrunk IESVS Chriſtusnak előtte Eltemben és halalomnak ideién, és minden dolgaimban legi ennekem segedelmem és oltalmam. Amen. Pater noſter ꝛc. Aue Maria. ꝛc. ||

A y t a t o s I m a c z a g h w r o n k i e ſ u ſ n a k e l e t e r ȯ l 185
e s z e n w e d e ſ e r e w l e z w y l a g o n k y n e k e r d e m e
w e l h e t e t l e n e s b w c z w y a m e r h e t e t l e n

Oh aldoth wr ihūs, eroͤk yſtennek zent fya, myndeneknek
teremteye, embery nemnek ydwezeyteye es megh waltoya: En
te meltatlan zolgalo leanyod eg meǵ nyomorodoth zegeen bynes,
halath adok teneked: ky myerettewͤnk gyarlo byne||ſekerth 186
menybewl fȯldre lee zallal, Es az edes zwͤz anya Mariatwl teſ-
teth fogadal. Es ez el wezet wylagnak waltſagaert thwͤle zy-
lethny akaral, gyermeky gyenghefegnek zykſegeth zenweded,
poztoban takartatal, yazolban helheztetel, zyz emlèkkel emte-
teel, Sydo tèrwénben kernywͤl Meteltetel, zenth kyralyoknac
yelentetel: zent templomban fel wyteteel, Atya wr yſtennec
Ayanlattatal az wtan herodes kyraltwl yldeztetel, kyeert egyp-
tomban walaztatal, onnan || Megh haza hozatal: The zyleydnec 187
myndenben ewͤketh halgatwan engedelmes leel: ydoͤ be telwen
zenth Iánoſtwl meǵ kereztetetel: embery termézeteth keſertel,
Es myndôn embery gyarloſagoth, bynnel kyl zenwedel, az
pwztaban yntetel, negywen ee nappa bèythelél, oth az ſathan
myat haromzor keſertetel, kykben meg ſem gyèztetel, wygya-
zaſokath. faratſagokath, ehſegeth, zomeſagoth, eenſeget, ezte-
werſegeth, hewſegeth, hydegſegeth zenwédel. predycalwan epedel
my rayt||twnk Walo Banatodban gyakortha kenyweth hwllatal: 188
Sydo nemzetewͤl megh wtaltatal Es ewͤ tewͤllȯk gyakorta walo
bwzzwal yllettetel Oh en edes kegyes yſtenem, kyktewl mynd
ez ydeyglen ſem yſmertetel megh, mykoron el ywttanak wolna
te zenth zenwedeſednek ydey te zent zwͤz zyledtewl bwczwth
wewen Menel az wégh waczoranak helere, oth te zenth teſte-
det wéredeth, nekyk ozthogatad Es ewketh elewzer megy mo-
ſogatwan, onnan yma||adkozny kezwͤlel, zenth atyadath halalodon 189

kegyeſſen haromzer kenyergeted, oth keſerẘ banat myat eppe-
deél, Es mykeppen ygaz ember felelmedben rettegél. haromzer
feldre eſwén ymadkozál Es az zernyẘ halalnak abrazattya
latwan talpattwl fogwan tetedyglen wéres supero̊th hwllatal.
zenth atyattwl megh ſem halgattatal, zent angyal(ok)twl megh
wygaztaltatal, Iwdáſtwl el arwltatal Es hamyſſ(an) békeſegh
190 alath kézben adatal, kemeen ketelekkel my||keppen gonoz téwo̊
eréſſen keteztel (!) es mykeppen artatlan baran aldozattra wy-
tetel Es myképpen tennen zenth profetalo zayaddal Megh mon-
dottad wala, magadnak maradal. te zent tanytwanyd az ydében
mello̊led el fwthwan Annas feyedelemnek hazahoz wytetel Oth
ygaz mondaſoderth arczwl weretel, onnan ketezwe kayfas pyſ-
pekhez wytetel, oth ſokkeppen megh mewettel (!), karomlatta-
191 tal, onnan Sydoknac tha||nachokban wytetel, oth hazwg tanok-
twl hamyſſan wádoltatal zernyẘ halalra karhoztatal: arczwl
bydes nyallal ferteztetél: ſok bozzwſagokkal yllettetel, zomorw-
ſagokkal érteteel. Arczwl ko̊tteteel, Nyakon weretel, ėko̊llel
yttetel, ſokkeppen meltatlan karomlattatal, az wtan pylatoſnak
adatal, oth zentelen halalra wadoltathal onnan baratſagnak
okáerth herodeshez kwldetel, oth bolondnac aloytatal Es feyer
192 rwhaban ėltėztetel: kyben meǵ mewettetel || Megh Czwfoltatal,
onnan wyzon meg pylatoſhoz hozatal: oth meǵ keteztetel ereſ-
ſen wéer foltaygh oſtoroztatal az wtan halalra ytelthetel megh
fezeyteſre wytezeknec adatal, oth twlaydon rwhadbol lee foztatal,
barſonban elteztetéel. téwyx koronawal koronaztal (!): Nadzallal
kyraly yſtap heleth ekeſewltetel, térd haythwan kėzėntetel, terd
haytwan Sydok kyralyanak mewetſéghben neweztetel, az wtan meg
193 arczwl weretel, zent zynedzerenth megh pekdeſtetel poklos||keppen
Es Byneſkeppen zydalmaztatal kereztfawal terheltetel, éely zégen-
nel yllettetel, o en edes yſtenem memynek feldnec teremteye,
atyadffyaynak elewtte az magas kereztfa alat, tennen waraſod-
bol, tennen nepeydtewl keſerw halalnac helere wonyattatal, oth
zent rwhadbol kywe foztatal, zent zyled elo̊th kereztfara fezey-
tetel eghben nagy kyátaſſal, karomlaſſal fel emeltetel, mondwan,
ha yzraelnec kyralya zallyon lee az kereztfarol, es ha yſten
194 fya (y)iwyen el yſten zabadoha megh ymaran zernyo̊ || halaltwl
ezeketh latwan es halwan az te zent zyléd zomloc (!) feldre
bwrwlwan, tho̊r keppen keſerw banath zent zywedeth haſoytta

Oh el enyezeth menyey felſegh, akkoron harom waſzeggel
kereztfara wonyatal, tolwayokkėzze zamlaltatal, zenth kezeyd
labayd zerenth kegyethlenwl atal wereteel, oth ſok keppen
megh karomlattathal Mondwan myndeneketh ydwezeyth wala,
o̊nnenmagath maſthan hońnem ydwezeyty, ha yſten fya, Ennek
wtanna zo||mehſagoth kyaltal, kyeerth yo wendegſegben tartatal, 195
merth ero̊s eczettel Es keſerw mereghgel ytataal: Az wtan
byneſekerth ymadaal, az tolwaynak ero̊k ydweſſegeth fogadal,
edes zyledeth zenth Ianoſnac ayanlad Es myndennec be tellye-
ſedeſeth kyathad, akoron zenth atyadtwl el hagyothnac aloytatal
Es menyorzagra ſyralmas ygekkel kenyergeel, nag fel zowal te
lelkedeth zenth atyadnac ayanlaad, few haytwan zenth lelke-
deth teſtedbewl ky || Boczathad Es Zenth zywedeth hegyes 196
czwczawal eklelny hagyad, honnan zenth weerth es wyzed my
kereztſegewnkre folnya hagyaad, Ennek wtanna kerezthfarol le
odoztatal. Es te zeṇt zylednec o̊leben adathal, keſerwen ſyrat-
tatál, koporſoban helheztetel, harmad napon zent atyadtwl fel
tamaztatal Es nyegywen (!) napon menyben emeltetel Es zenth
atyadnac yogyara helheztetel honnan zent lelketh tanytwa||nyok- 197
nac bochatal, Ennen léez yẘendo̊ eleweneketh es holtakath
ytelny Es kynec mynd ew erdeme zerent fyzetny ꝛc

y m a c z a a g h

KErlec mynd ezekre en edes teremtem wr yſten kyketh
ymar newezgetek es kykrewl aheytatoſſaggal ennyſok ygekkel
emlekezem Es banatos zywel ſyralmaſon eleytewl fogwa gon-
dolkodam

I m a c z a g h

KErlec eſmegh az zenth zerettetre kywel zereted te edeſ-
ſeges zyledeth mariath Es kywel ew zerete tegedeth myn||den 198
teremteth allatoknac felette En edes ergalmas yſtenem, edes
kegyes megh walto wram ieſus zomorw zywemnec kewanatos
wydamſaga, kezenſeges eletemnek ygazgatoya, lelkemnec ydwo̊-
zeyteye, tellyes ahytatoſſagom zerenth kenyergek, mykeppen
byzonnyal hyzem mynd ezeketh te tewled my erettewnk byne-
ſekerth nagh bekeſeggel zenwednye, azonkeppen te zenth ma-
laztodnak myatta tegy ergalmaſſagoth mywelewnk Es wgy
zerezyed || hogh mynden eletewnknek folyaſath te zent akara- 199

todra ygazgaſſad Es megh o̊ryzwen koronkeed mynden heľen
ydweſſeges wegre wygh Es ky mwlaſnac wtanna te zent kegyes
ergalmaſſagodnak myattha mynden kenokbol ky zabadoythwan,
erdemlyewnk wytethny te weghetetlen zenth orzagodnac dychew-
ſegeben, hol oth the zentydnec es zereto̊ hyweydnek nyayaſſa-
gos tarſſaſſagokban zalmaltaſſwnk (!) ero̊kkewl ero̊kke amen ꝛc ||

200 Ez ymaczaagoth zerzette zenth agoſton doc-
tor wr yſtennek ergalmaſſagarol kegyelmeſſe-
gerewl, byztatwan ha ky olwaſny akarya hamar malaztoth
nyer, ergalmat leel Es bochanatoth erdeml wr yſtentewl,

ymaczaagh

Oh foghatatlan es weghetetlen ergalmaſſaghw wr yſten,
thery hozyank, ky twlaydon tennen magad wallad az zenth
ewangelyomban mondwan, nem ywttem hywnya az ygazakath, de
201 az zeghen byneſe||keth penytenciara, oh en edes kegyes yſte-
nem nam ſemyre nem zykſeges teneked az zegéń bynes, ky
myndenben yoth zepeth es ygazath zerezcz, de meegh nagyo-
ban o̊rwlz, chak egy zegeen byneſnec es penytencia tartaſan
es megh tereeſen honnem mynth az kylenczwen ygazakon kyk
nem zykſegeſek penitencia tartaſra, merth byzonywal czak te
wagh az ygaz yſten felden es menybe Es nynczen mas tenalad-
nal kyl ky nem akarod az zeghen (byneſeknekh) byneſnec hala-
202 lath, de ynkab hoǵ || Megh teryen, Es ellyen, yme egy zegen
megh nyomorodoth bynes kyatoth te hozyad, Thery en hozyam,
En edes ydwezeytho̊ yſtenem, tekencz meg te zenth ergalmas
zemeyddel Es fordohad te nag haragodat en tewlem, Ne wezes
el enghemeth en byneymel egyetembe, kyth teremtettel te
kegyeſſegedben, Ne enghegyed az nyalyas (!) karhozoth beſtya-
nak, the benned hywo̊ zegen lelketh kyth zerzel twlaydon te
zent kezeyddel, ne hagy el engemeth een || Edes yſtenem
203 Weggre, Es ne yewy el az wtolſo rettenetes ytelettre te zegen
felelmes zolgaddal, hogy oth te nagh haragodban el ne rekkencz,
de kerlec ynkab ergalmaz en welem, te aldoth zenth wyaydnak
mwkayawal (!), hogh el ne tewegyek ero̊kke Emlekezel megh
en rolam zereto̊ wram kyth mykoron nem wolnek teremteel Es
te draghalatos zenth wereddel meg waltal, ygazgas engem wram

yſteṇ ygaz wttra, tanoycz meg engeṃ te zent akaratodra, tarcz
meg mynden gonoztwl, hoǵ ne ban||czalak meǵh ſemy Gonozzal, 204
merth te wagh ennekem yſtenem Es eroͤk kyralom ky lakozal
te zentydben, hyzeṃ hogh kegyes lelkoͤketh megh wygaztalz,
zomorw zyweketh el ſem haacz, zabadoycz meǵ engem ez feldy
gonoz kewanſagoktwl, hoǵ ſemy enbenneṃ Ne wralkodhaſſeek
ellenzoͤ akarattra, de chaak twlàydon te neked, zabad elmewel,
edes zywel lelekkel Es kewanatos wydamſaggal zolgalhaſſak
mynd holtomygh, az te zenth yowo||todnac ereywel, ky atya 205
wr yſtennek es zenth leleknec elz, Es wralkodol edeſſeges ieſus
mynd eroͤkkewl eroͤkke amen

Wala ky ez heeth ymaczagot meg olwaſſa terden alwan
az fezwleth elewth, Annak zenth Gerghel papa Calixtuṣ, Es
Syxtus papa engettenec hwzon nyolcz ezer ezendeytlen (!) Es
harmycz hath napyglan walo bwczwth byne boczanatyara,

Elſew ymaczaagh

Oh en edes wram ihūs criſtus, ymadlak tegedeth
fygwen || Az magas zenth kerezthfan Es te zenth tewyx koro- 206
nadat feyedben hordozwan, kerlek tegedeth hoǵ ez te zent
kereztfaad zabadoyczon meg engemeth en megh weroͤ angya-
lomtwl amen pater noſter aue maria,

ymaczaagh

Oh En edes wram ihūs criſtus, ymadladlac (!) thegedet,
az magas zenth kereztfan megh ſebeſwlwen, epewel Es echet-
tel ytatwan, kerlec tegedet hogh az te zenth ſebeyd legyenec
en lelkemnec eroͤk orwoſſagy || amẹn pr̄ nr̄ aue ma 207

ymaczagh

O en edes wram ihūs criſtus ymadlagh tegedeth az ko-
porſoban helheztetwen, myrraual es draga kenettel meg kenwen
kerlec tegedeth hogh te zent halalod legyen en eletem Amen
pater nr̄ aue maa

ymaczagh

Oh en wram ihūs Criſtus ky wagh lelky yo paſtor, tarcz
megh az ygazakath, ydwezeych az byneſeketh Es az zegen ky
mwltakkal tegy ergalmath, es en welem kegyelmeth amẹn pr̄
nr̄ aue

oracio

Oh en edes wram ihūs criſtuṣ ymadlac tagedeth akoron ||
208 Zenth kenodnak keſerwſegerth kyth en erettem zegén byneſert
zenwedel az magas kerezthfan, yeleſben mykoron te kegyes
lelked el waleek az teſtewl, hogh ergalmaz en welem Es en
ky mwlaſomnak ydeyen amen pater nr̄ aue maria

ymaczaagh

Oh en edes wram ihūs xpūs ymadlac tegedeth poklokra le zalwan Es az zeghen foglyokath (z) megh zabadoytwan, kerlec tegedeth hogy ne bochas engemet pokloknak wermere amen pater nr̄ aue maria

ymaczaagh

209 Oh en edes wram ihs criſtus || ymadlak tegedeth, halot-
taydbol fel tamadwan, m(y)enyben menwen Es atya wr yſten-
nec yogyara ylwen kerlec tegedeth tegy ergalmath en welem
Amen pater noſter aue maria ꝛc

Ez ymaczagoth ha ky olwaſny akarya terden alwan aheytatoſon hwzon negy ezer eztendey bwczwth wall byneynec boczanatyara yo hyttel,

ymaczaagh

Oh en Es edes wram ihs Criſtus kegyeſſeges atya kerlec
tegedeth, az zenth eremnec zeretetyerth, ky te zenth zylednec ||
210 Wala, mykoron tegedeth eloͤzer lata Es ewneky yelenel hwſ-
wetnak zenthſeges eeyen Es az zent eremeerth kyth walla,
mykoron tegedeth lata megh dychewlwen yſteny nagh feneſſegh
myath, hogh engemeth wylagoſoych meǵ zenth leleknek heeth
zenth ayandokawal, kywel te zenth akaratodath be tellyeſeyt-
heſſem, mynd en tellyes eletemnec napyayban amen pater
noſter aue maria

Ez ymaczagoth zerzette tyz(k)enketted Ianos papa wala
mynezer ky meg Mongya engedeth hwz ezoͤr napy bwlczwth
211 halalos byn||re Es harmych ezer napyth boczan(d)andora,

ymaczaagh

VEthkeztem En zenthſeghes menyey atyam wr yſten te
zenth zynednec elewtte menyben es felden Es mynd kezenſeges
zereto̊ zentydnec elewtte. oh azerth en ergalmas yſteneṃ kynek
kezeben wagyon mynden zeghen nyawalyas bynefnek eelethe,
halala es ydweſſeghe, kerlek tennen yo wotodert, es te zeṇt
fyadnac my wronk ieſuſnak Criſtuſnac kenyaerth halalaerth
Es mynd kezenſeges zereto̊ zent(ek)ydnek erdemyerth legy er-
galmas es ke||gyelmes Es kenyerwl en rayttam byneſen, merth 212
mynden koron te benned byzoth es remenleth en lelkem, azerth
az te aldoth zenth newednek meltoſagaerth engegy tyzta gyo-
noſth (!) Es ygaz peniteciath en byneymro̊l Es te wytezkedo̊
zent Egyhazadnac to̊rwenye zerenth Es zeṇtſege zerenth, azon
te aldoth zenth fyadnac my wroṇk Ieſuſnac Criſtuſnac zent
teſtenec, zenth werenek ydweſſeeghes weteleth Es zentſegenek
erdemeeth Es ez (yel)yelen walo || Elethnek wtanna Mynd 213
kezenſeges hyweyddel, elewkkel Es holtakkal, ero̊k eleteth es
nywgodalmath amen

Ez ymaczagoth Benedek papa zerzette kynek moṇdaſara
anńe bwczwth engedet myn(d)th wrwnk ieſuſnak zeṇt ſebey
yo hyttel

ymaczaagh

Oh kegyeſſeges wr ihūs xps kerlek tegedeth az te nagh
melſeges zenth zerelmederth, kywel ez zegen embery nemeth
zereted, mykoron te edes menyey kyral fygwen az magas ke-
rezt fan te kegyeſſeges lelkeddel zomo||rwſagos yndwlatyddal, 214
megh haborodoth erzekenſegyddel, altal werth zyweddel, megh
zaggatoth tagyddal, weerel folyo ſebeyddel, el teryezteth ke-
zeyddel, ky nylth erekkel, kyaltho ayakayddal, be rekedeth
zoddal Es zaddal, megh herwadoth orczaddal, halando zyned-
del, kenywes zemeyddel, horthyogo torkayddal, zomehozo kewan-
ſagyddal, Ezenek (!) keſerwes koſtolaſawal zẘz maria zylednec
hayto feyeddel, te yſteny zenth teſtednec zenth lelkednek egy-
maſ||twl el walaſawal, Az ero̊k elew kwth fenek zarmazatya- 215
wal, Ez ellyen nagh zenth zereto̊dert kerlek teged oh zerelmeſ-
ſeges edes wram ieſus criſtus, ky myath te zerelmes zywed
megh haſadozwala, hogy legy kegyelmes en hozzám zeghen

byneſhez, Es en ſok zamlalhatatlan byneymro̊l Es hog en ele-
temnek weghen agy yo Es zenth wegezeteth, malaztos Es wy-
gaſagos fel tamadaſth te weghetetlen yo woltodeerth es naǵ
zenth ergalmaſſagoderth, ennekeṃ zegen byneſnek edes wr, ky
elz eero̊kkewl ero̊kke amen ꝛc ꝛc ||

216 Ez ymaczagoth zerzette az wylaky zenth atya, lelky es
teſty degh halal ellen Ieſus maria

y m a a c z a a g h

MEgh ſebeſwltethek az my wetkeynkerth, kynek kennya-
nak orwoſſagawal megh gyogywlank, byzonyawal my korſſa-
gwnkath ew zenwede Es my faydalmwnkath ew hordoza

o r a c i o

Oh ero̊k myndenhato wr yſten, ky ez zegen embery nem-
nek ydweſſegenek epwletyerth te edes zenth fyadnak my wrwnk
217 ieſuſnak criſtuſnak ewth mely ſebeybewl || Nagh Es dragalatos
Zenth weerth, my lelkewnk es teſtewnknec orwoſſagara bew-
ſeggel ky akaral entheny, kerwnk engegyed mynekewnk, hoǵh
my te zolgayd, kyk azon zenth ſebeketh naponkeed tyztellyek
azon dragalatos zentſeges weernek orwaſſagawal (!), do̊ghalalth
fo̊kelyes halalth, fewfaydalmath, hertelen halalth es ero̊k karho-
zatoth, erdemlywnk el tawoztathny, azon te zenth fyadnac erde-
meenek myatta amen

Ez wtan olwas ewth pr̄ nr̄th es heeth aue mariat az fe-
zwleth elo̊th ||

218 Ez ymaczagoth zerzette Ianos papa: myndennek ky ahey-
tatoſſaggal mongya ezer eztendey bwczvt engedeth,

y m a c z a a g h

Oh en edes wram ieſus xps kerlec teged te emberſeged zerenth
walo halaloderth Es az zenth eremnek tyztyſſegeerth (!) ky wala,
mykoron lataad, hogh Mynden nyawalyaſſagydath zomorwſagy-
dath megh gyezted vona Es mynd ez tellyes embery nemet
Megh waltottad wona te zentſeges halaloddal, Azonkeppen za-
219 badoycz megh en lelkemet en hala||lomnak ydeyen mynden by-
nekbo̊l Es ero̊k halalnak ketelybewl amen pater noſter aue
maria

Ez ymaczagoth zerzetthe azon Ianos papa es engedeth ezer
eztendey bwczwth halalos bynre ky olwaſny akarya yo hytben,

y m a c z a a g h

Oh en Edes wram ihūs xps kerlek tegedeth ky waǵ ez
wylagnak ydwezeyteye es megh waltoya, az nagh zentſeges
eremeerth, ky wala az te zerelmes barạtydnak pokolnac ſetheth
temlo̊czeben, mykoron lattaak wona hoǵ megy waltattanac te
zenth yſteny hatalmaſſagod myath Es || Kerlek az nagh zenth 220
zeretettre ky wala mykoron ellyen naǵ dolgoth wona, hoǵ az
te kegyes yſteny nagh hatalmaddal. es ergalmas ero̊ſſegeddel
o̊ly meǵ Es nyomoroycz megh en bennem mynden teſty ke-
wanſagokath Es lelek ellen wala (!) gonoz kyzleleteketh Es
agyad hoǵ mynden teremteth allatoknak felette tyztan zeret-
heſſelek amen pater noſter aue maria

E z y m a c z a g o t h z e r z e t t e e g y a y t a t o s f r a t e r t w-
l a y d o n a t y a w r y ſ t e n n e k t y z t e ſ ſ e g e r e ||

Oh mynden(to) Wylagoknak aldoth teremteye wra es by- 221
roya, kyth feel es tyztel mynd tellyes zeles wylagnac kerekſeghe
Es ewbenne walo mynden teremteth allatok, ky waǵ mynden
kyraloknac kyrallya Es wraknac wra, megh foghatatlan yſten-
ſeghew, mondhatatlan dychewſegew, gondolhatatlan zeepſegew,
ereyben es felſegeben myndenhato Es meerhetetlen, ky vaǵ
myndeneknec zerzeye Es meertekl o̊ye, kynec byrodalma hatarth
nem thwd, merth chaak te waǵ byzon wylagoſſaagh, hathatatlaṇ ||
Es fogyatkozhatatlan feneſſeg, Mynden nemeſſegnel dragalatoſb, 222
kynec tekentetyre myndenek nylwan wannak, ky teelewl weth aka-
ratod zerent, tennen zenth yo woltodbol, az ero̊k Bodogſagnak
orzagath, te zereto̊ zentydnec wygaſagyra mondhatatlan eremmel
be teltetted, holoth mynden karbely zenth angyalok zenetlen teged
dychernec tyztelnec, Es dychewythnec, oth mynd az kezenſeges
zenteknek zenth ſeregy te felſegedeth ymagyak es magaztalyak
Es te weghetetlen bodogſa||godwal Ero̊k bodogſagban élnec, 223
kerwnk azerth my es zeghenyek, tegedeth ky waǵ kegyes es
kegyelmes wr, te myndenhato kegyeſſegederth, hoǵ my wetke-
ynknec rwtſagyth meltoztaſſal el terleny Es az te zereto̊ zentyd-
nec nyayas tarſagokban te zent bewſeges ergalmaſſagodbol wala
my kewes rezeth engedny ameṇ pr̄ nr̄,

Ez ymaczagh wagyon wrwnk ieſuſnak ergalmaſſagarol

ymaczagh

Oh aldoth wr yſten zegennyeknek elete, alazatoſſagnak ||
224 wtha, En edes wram Ieſus xps kynec kebeleben ſemy ellenke-
dees nynchen, ygheneſehed en zywemet te zenth alazatoſſagod-
hoz Es te zenth zywednek zenwedeſehez, hoǵ hertelen tertenô
bwzzwſagban weztekletes zywel lelekkel Es eǵyǵyw elmewel
tarthaſſam meg magamath te zenth bekeſegh zenwedeſednek
peldayawal es kôwetſegewel Es te zenth kôteleydnec myatta
en byneymnek kôteleybewl ky zabadwlwan, te naǵ rettenetes
225 yteletednec napyan el kerdezeſymnek feleletyben bator||ſagos
legyek ameṇ pr̄ nr̄ aue ma

Wrwnk Ieſuſnak engedelmeſſegerewl walo ymaczaagh

Oh en edes wram ieſus xps ky te naǵ chodalatos yozagoſwotodbol menyey zenth atyadnak, mynd az zemermes kereztfanak keſerw halalayglan enghedelmes lewl en erettem zeǵen nyawalyas meltatlan byneſeerth hoǵ zenth enghedelmeſſegre tanoytanal En erettem meǵ keteztetel hoǵ en byneymnek kenos kôteleybewl megh oldoznal, halalra yteteltel (!) hoǵ enghem
226 erôk karhozatnac || Rettenetes Iteletybewl Es zernyw halalbol
ky zabadoytanal En erettem kemeen tewyſkel koronaztatal,
hoǵ engem te zenth dyczôſegeddel erôkke koronaznal, kerlec
agy ennekem zenth leleknek Malaztyath, ky erôſſehe meg en
zywemeth te zenth newednek felelmeben, es zerelmeben, hogy
wtalwan mynden ez wylagy hyzelkedeſeketh, es el rekkenthw
nyayaſſagokath, te zenth halalodnac zenwedeſe es peldazatya
myath Meltan kôwetheſſem the zenth eletedeth Es zeretettel
227 ragazkodyaṃ ew hozya, hogy ſe ellenzew ſe be||welkôdô ban-
taſnak myattha, en halalomygh el ne zakadyak te edes wezer-
leſednek ygazgataſabol ameṇ pr̄ nr̄ aue maa

Atya wr yſtennek kegyelmeſſegerôl walo aytatos ymaczaagh

TEkench Megh kegyeſſeges atya te edes kegyeſſeges fyadat, en erettem ely kegyetlenwl zenwedôth Tekencz megh kegyeſſeges kyraľ te zenth kyraly fyadath ky zenwed, es bo-

chaſs ennekem zegen meltatlan zolgadnak kyerth zenwed, Nem-
denem latod te || Kegyes Atya te Zeep yffyw fyadnak zerelmes 228
feyeeth zeep feyer Nyakawal lee fyggeztwen dragalatos zenth
halarra lee haytwan Tekencz megh edeſſeges teremthe, te edes
magzatodnak megh alazoth emberſegeth Es kenyerwl te betegh
teremto̊ttednek nyawalyas wotham, fenlyk ew mezeytelen mellye,
weerben keweredeth, ew megh ſebeſedeth oldala, megh zaratta-
nak el fezwlth tagyay, ekes zemey el lankattanac, ew kyraly
zeṇt ayakay el herwattanac, zeep ygyenes zaray alaa fygget-
tenek eel hymteztcek (!) ew labayth aldot zent wereknec folyaſy
amen ꝛc ||

Wrwnk Ieſuſnak kegyeſſegerewl valo yma- 229
czaagh

Oh en edes kegyeſſeghes wram yo ihūs Criſtus, kerlek
moſs megh engemeth kywl es belo̊l te aldoth zenth werednek
folyaſawal Es te kegyeſſeges zenth ſebeyddel gyogyoch megh
en lelkemṇekh ſebeyth werd atal te zenth felelmednec czwcza-
yawal en zywemṇekh babayth (!), akaratyth es kewanſagyth
Es fezeych ero̊ffen engemet zeṇt penitencianak kerezthfayahoz,
hogh belewl zerezteſſek een || Zywem te zenth akaratodnac 230
kellemeteſſeghe zerenth Es kywl tèryenek en teſtemnek mynden
tagyay te zenth yſteny zolgalatodnak zokaſara, hogy mynde-
neſtewl fogwa te zenth parancholatydnak modgya zerenth
ygazgattaſſanak en tetemenym hogh mynden keppen ellene
moṇdwan ez wylagy hewſagnak el tawoztatwan, mynden gye-
nyerwſegheketh Es artando nyayaſſagokath, ez yelen walo
penitencia tartaſnak kemenſegero̊l, ywthaſſak az ero̊k bodogh
elethnek dychewſeges koronazatyara es erde||mere ameṇ pr̄ nr̄ 231
aue maria ꝛc

Wrwnk Ieſuſnak hozyank walo nagh zerel-
mero̊l

Oh En zywemnek kedwe es oh en zerelmem es wygazta-
laſom edeſſeges ieſus Criſtus kerlek hogh te geryedezo̊ zeep
zerelmednek czwczayawal o̊kleld atal en zywemeth, hogh te
(yſtenſeges) ydweſſeges zenth zerelmednek ſebeywel megh gyo-
gywlhatatlan gyettreſſem Es te zenth oldaladnak wyzey myath
mynden byneymbo̊l megh tyztwltaſſam Es ez wylagy gonoz

232 gheryedeteſſegymbo̊l ky zabadwlwan || Megh hydeghwlyek The
dragalatos zenth werednek byllo̊gewel megh yeghyeztethwen,
ky Myath mynd ez wylagon mynd az mas wylagon o̊rekke
megh yſmerny Es meg yſmerwen az ero̊k elethben elew bodogh
tarſſaſſagban ragadwan meltoltaſſal rezeltetnem amen pater nr̄
aue ma,

Ez ymaczagh wagyon halalatos ayanlaſrol

Oh Ero̊kke elew Es halhatatlan wr yſten lelkeknec ydwe-
233 zeyteye Es ez wylag||nak megh waltoya Edeſſeges ihūs Criſtus,
kerlek es kenyerghek te zenth kegyelmeſſegednek Ez may napon
walo ymaczagymnak yo tetelymnec dycheretymnek es aytatoſ-
ſagymnak myatta, kyketh zegen meltatlan bynes tettem te aldoth
zenth newednek dycheretyre es dychewſegere Es te bodoghſagos
zenth zenwedeſednec tyzteſſeghes emlekezetyre Es te zep-
lewtelen zenth zylednek Es kezenſeghes zenteknec, zenth angya-
234 loknak, patriarchaknak || profetaknak, Apoſtoloknac Martyromok-
nak, Confeſſoroknak, zyzeknek Es kezenſeges teneked kellemethes
zenteknec dycheretekre, mynd en kezenſeges reſthſegymerth,
thwnyaſagymerth es byneymerth, el mwltakerth, yelen walokerth
Es ywendekerth kezenſeghes anya zenth egyhaz alath wytez-
kedo̊knek lelky es teſty egyeſſeghekerth, orzagh otalmazokerth
235 es tyztartokert, ez (en) zeghen zerzeterth Es || Egyeb zerze-
tekerth, feyedelmeymerth, atyamerth, anyaymerth (!) atyamfyay-
erth hwgaymerth rokonſagymerth, baratymerth tarſſaymerth,
yo tewo̊ymerth Es azokerth kyk megh kerezteltek dermaltak (!)
Es kyk magokath ymaczagymban ayanlottak Es kyktewl keert-
tem Es azokert kyknek felelmo̊kben, zerelmo̊kben, es tekente-
tekben wetkeztem Es kyknec bynre walo kyzleleteth tettem
elewknek es holtaknac, hoǵ azokath kyk megh holtanac, me-
236 nyey zenth orzagnac || Bodoghſagaban reezth weheſſenek, es
kyk eelnek penitenciara es megh tereſre walo ydo̊th erdemlye-
nek, kerlec en Nyawalyas bynes wotomert Es en wram yo
ieſus criſtus tekench megh te edes ergalmas zenth zemeyddel
es zabadoych megh mynden gonoz es eektelen fertelmes gon-
dolatokbol, tawoztas el mynden teſty gheryedeteſſegeketh en
zywembewl, rekez ky mynden nyawalyas fertelmeketh en elmem-
237 bo̊l Es teſtembo̊l, zabadoycz megh || Engemeth en edes wram
pokolbely Satannak mynden bantaſabol, latando es lathatando

ellenſegymnek chalardſagabol, kyk halalra kereſyk en lelkemeth
Es bochaſſad el te zenth angyalodath, ky megh wegyen otal-
mazyon es o̊ryzyen mynden latando es lathatatlan ellenſegym-
tewl Es ky ygazgaſſon engemeth ero̊k ygaſſagnak byzodalmas
wtara Es mykoron ky akarz ez zeghen teſtbewl wenny ne
ywyenek en eleemben az ero̊k ſetetſegnec wezedelmy, Ne arth-
haſſanak ennekem, el ſe tereyth||heſſenek te zenth wtadrol, ſe 238
yora ſe barra: de ygaz wthon enghegy ennekem te hozyad
ywnem en ed̄es kegyes teremthem ky wagy ez wylagnak megh
waltoya, elwen atyawal, es zenth lelekkel mynd ero̊kkewl
erekke amẹn pater noſter, aue maria ꝛc

Ez ymaczagoth zerzette bonifacius papa es
ky megh mongya criſtuſnak zenth teſtenek adozattya.(!) koron
engedet ewth || Ezer eztendey bwlczwth, byneknek bocza- 239
natyara

Oh En edes wram ihũs Criſtus ky ez aldoth zenth teſteth
Es ez dragalatos zenth weerth dychewſeghes zyz anya maria-
nac zeplo̊telen meheben fogadad Es ezen te byzon weredeth,
te zenthſeges oldaladbol az magas zenth kereztfanak oltaran my
ydweſſegewnkerth kywe enthed Es ezen dychewſeges zenth
teſtben harmad napon hallottaybol fel tamadal es menyorzagban
meneel Es wgyan ezen zenth teſthben || ywendo̊ waǵh elewe- 240
neketh es holtakath ytelny, kerlek en edes kegyeſſeges kyraĺom
wram ieſus Criſtus ezen te zentſeges teſtednek es werednek
myatta ky ez oltaron aldatyk zabadoycz megh en lelkemeth Es
teſtemeth mynden fertelmeteſſegtewl Es tyztoycz megh mynden
gonozſagbol el mwltakbol yelenwalokbol es ywendo̊kbewl Es
oltalmaz megh mynden latando es lathatatlan ellenſegymtewl
ma, eletemben Es halalomnak ydeyen erekkewl || Erekke Amen 241
pr̄ nr̄ aue maria

Mykoron zenth myſſeben xpūſnac zent teſte
aldatyk

Idwezlegy edeſſeges wr ihũs Criſtus atya wr yſtennec
zeņt ygheye, zyz anya marianak zenth fya, yſtennek artatlan
barańa, ez wylagnac ydweſſeghe, zentſeges oſtya byzon zent
teſth tellyes kegyeſſeghnek kwtfeye amen

Idwezlegy kegyelmeſſeghes wr ihūs Criſtus, angyalok
ereme, zenteknec dychewſeghe, bekeſegnek lataſa, tellyes yſten-
242 ſegh, byzon ember, zẘz || Anyanak Wyraǵa Es Gyemwlche
Idwezlegh kegyeſſeges wr ieſus Criſtus, atya wr yſtennek
feneſſeghe, bekeſeghnek feyedelme, menyorzaghnak kapwya,
elew kenyer zyznek maghzatya tellyes yſtennek edenye ꝛc
Idwezleǵh kewanſagos wr Ieſus criſtus, menyorzaghnak
wylagoſſaga, ez wylagnac megh walthſaga, nekewnk edes ere-
243 mewnk angyaloknac elew kenyere, zyweknec || Wygaſaga,
zyzeſſegnek kyralya es byzon yegyeſee ꝛc
Idwezlegy zerelmetes wr ihūs Criſtus edes wth, byzon
yſtenſegh, my erdemwnk felſeghes zereteth, gheryedező kwtſew,
gywladozo bekeſegh es erůk eletnec byzon nywghodalma ꝛc
Idwezlegh atya wr yſtennek hatalmaſſaga, erůſſeych megh
te benned enghemeth, fyw wr yſtennek aldoth bwlcheſeghe
tanoycz megh enghemeth, zent lelek wr yſtennec zerelmee,
244 wylagoſoych megh engemeth || Es mykepen kewanod Es aka-
rod, aad megh yſmernem te zentſeges yowotodath amẹn pr̄
nr̄ ae,

Ez ymaczagoth kel mondany az fezwleth
elewth

KEgyes Ieſus, zenth Ieſus, yo ihūs, ne akary enghem el
hannod en ſokſagw byneymerth bozzwth ſe weǵh en alnokſa-
gymerth, de ynkab halgas megh enghemeth, Es tůlched be
mynden en yo kewanſagymath, te aldoth zenth newednek dy-
chůſeghere es tyzteſſegere erůkkewl erůkke amẹn pater noſter
aue maria ꝛc ||

245 Zenth aldozath koron

Oh Criſtus ihūs zent teſte, ez wylagnak ydweſſege Es
oltalmazoya, oh tyzthelendů zenth teſth, en teged maſtan mel-
tatlan ymadlak, hogy engemeth en halalomnak ydeyen meltol-
taſſal elte(d)tned, oh elew menyey zenth kenyer aad ennekem
erůk elethnec erůmeth kerlek teghed, onzonlak teghed, hogy en
zywemeth es teſtemet erůkke megh tyztohad amen pater noſter
aue maria ꝛc

Wege Wagyon ||

Ez heeth zentſeghes ygheketh es werſeketh az pokolbely 246
Sathan yelente megh zenth bernald doctornak nem akaratya
zereṇt kyketh, ha ky mynden napoṇ megh mondangya mynek
elewtte le fekewnek, es foͤl kelne agyabol, azth wr yſten Mynd
eyel mynd nappal (m) mynden gonoztwl megh otalmazna Es
halala koron erdegheknek hatalmath tewle el thawoztathna kyk
ezenkeppen el kezdethnek Amen

El ſew weers ||

O yo Iefus Wylagoſohad megh en zywemeth hogh wala 247
mykoron el ne alwgyak eroͤk halal myath, Es ne mondhaſſa
en ellenſegem hatalmath wewek ew rayta Oh adonay Wram
the kezedben ayanlom en lelkemeth merth waltottal enghemeth
eroͤk byzonſaghnak wra yſtene, Oh Meſſias zolek ennen
nylwemmel (!) mondwan, wraṃ yelencz megh ennekem en
weghezetemeth, es en elew napymnak zamath, ky legyen, hogy
twdhaſſam mynemw fogyathkozas legyen en bennem ꝛc || Oh 248
dauid kyralnac fya Ihs Thegy yol enwelem yegy zerenth
hogy laſſaak mynd kyk gywloͤlnek engemeth, es meǵ zegye-
nwlyenec, merth te wr yſten megh ſeghellettel engemet, Oh
eloy wram te zaggatad el en koͤtelezeſymeth, azerth teneked
aldozom dycherethnek aldozatyath, es wrnak zenth neweth
hywom Oh emanuel El tawozoth en tewlem yezteſnek felelme,
es nynchen ky kereſnee en lelkemeth, te hozyad kyatek wr
yſten mondwan te wagy en remenſeghem az || Eroͤk felden 249
Oh Criſthe dycheryenek teghedeth wr yſteṇ myndenec ky-
keth zerzettel, es te zeretoͤ zentyd zentelen tyztellyenek teghe-
deth pr̄ nr̄ aue ma,

Wrwnk Ihūſnak zenth kerezt fayarol walo
aytatos oracio

Oh en edes wram ieſus Criſtus te aldoth zenth kereztfad-
nak zazloyath ymadom, te zenth ereyd zerenth kyben mwkal-
kodal az maghas kereztfan, hogh meltoztaſſal megh zabadoytany
en lelkemeth es teſtemeth mynden || Gonoztwl Mynden wezede- 250
lemthewl, mynden tantorodaſtwl, mynden zomorwſagtwl, mynden
taborgataſtwl Es mynden ellenſegymnec keſertytwl, Oh aldoth
zenth kerezt te raytad waltattam megh, te myattad erdemlyek
oldozatot Es boczanatoth (wenny) leelny Mynden en gonoz teth

byneymro̊l Oh aldoth zenth kerezth ydwezeych enghemeth edes
xps ky myndenth ydwezeytez te zeṇt kereztfadnac ereye myath,
ky zeṇt *P*eterth megh zabadoytad az tengheren ergalmaz enwe-
251 lem, wrnak zenth || Kerezthe legyen myndenkoroṇ en welem
kyth myndenkoroṇ ymadok, zenth kerezthnek yegye legyen
ennekem oltalmaṃ, Es mynden elethen, zenth kerezthnek yegye
legyen ennekeṃ weedeſem es mynden ſegedelmem mynd ez
wylagon myṇd az mas wylagon erekkewl o̊rekke amen pr̄ nr̄
aue maria

W r w n k i e ſ u s k e r e z t h f a y a n a k y d w e z l e t y

Idwezlegh dychewſeghes es feneſſeghes zenth kerezth,
252 Idwezlegh megh zentelteteth zent kerezt, || Merth te benned
wagyon mynekewnk mynden dychewſeghewnk es zenthſeghewnk
Idwezlegy edeſſeghes zenth kerezth, kyn gyezedelmeth ween
my wylagoſſaghwnk es bodog wytezwnk, Idwezlegh edes gyo̊-
mo̊lcho̊ zenth kerezth, merth te raythad terwltetek el erdo̊ghy
zolgalathnak kemenſeghes ko̊telezety, Idwezlegh zerelmeſſeghes
zenth, merth nylwan walo wylaghoſſaggal feenlez, mynd ez
tellyes wylagnak kerekſegheben, Idwezlegh mondhatatlan dy-
253 cheret||re melto Zenth kerezth, ky myath megh foztateek pokol-
nac wezedelmes hatalmaſſagha, Idwez legh myndenektewl yma-
daſra melto zenth kerezth, ky myath az ero̊k halal megh hala,
Idwezlegy byzonſaggal bodogh zenth kerezth, ky xpūs ieſuſnak
zenth teſthe myath megh aldatal es megh bodogwltatal, es ew
zenth taǵyaywal mykeppen draga gyengyekkel megy ekeſwte-
tel, kerlek tegedeth, oh aldoth zenth kerezth, my wrwnk ieſus
254 criſtuſnak meltoſagaerth ky || Myndeneknek ydweſſegerth te raytad
fygge, hogh myndenkoron ſegedſeggel es wygaztalaſſal legh en
hozyam Es en teſtemṇekh lelkemṇekh otalma mynden helen
ameṇ pr̄ nr̄ aue maria

A z o n r o l

Oh En edes wram ihūs Criſtus ky mynketh te zenth ke-
reztfadnak halala myath pokolbely erdegnek foglalattyabol ky
zabadoytal Ez may napon, hogh mykeppen ez may napon
255 emberth ſemybo̊l teremteel, es megh || ynghyen megh walta-
naad, halgas megy enghemeth bodoghtalanth Es nyawalyas
byneſth, ez te zenth kereztfadnak yegye elo̊th eſedo̊zwen es
kenyereghwen, hogy ez tyztelendo̊ Es elo̊ zenth yegynek otal-

mawal megh yegyeztetwen, Mynd my alnokſagos ellenſegynknek tyzes es merghes halando fwldalaſyth el tawoztathaſſok Es my wezedelmes byneynknek ſebeybewl megy gyogywlhaſſwnk Es halalwnknak wtanna az ero̊k eleteth weheſſek amen wrnak zent malaztya myat amẹṇ pr̄ nr̄ ||

Ez ymaczagot zerzette zent Celeſtinuṣ papa 256
es harom zaz napy bwczwth engedet ewneky azzonywnk marianac tyzteſſegere,

KErlec teghedeth zentſeges maria yſtennec zent zyleye, myṇden kegyeſſegel tellyeſſeges, felſeges menyey kyralnac zereto̊ leanya Es dycho̊ſeges anya, mynden arwaknac eltetȯye, bankodoknac tellyes wygaztaloya, el tewetteknec ygaz wthok, te benned byzoknac remenſeghe, zyz zyleſnec elewtte, zyz zyleſnec ydeyen, zyz zyleſnek wtanna, ergalmaſſagnac kwthfeye, ydweſſegnek es malaztnac eredety, kegyeſſegnec es wygaſagnac kezdety, wygaztalaſnac es bochanathnac oztogatoya, ymagy erettem zeghen || Byneſerth, te edes zent fyadnac my wrwnk ieſus 257
Criſtuſnac zent zynenec elewtte, hogy az ew naǵ ergalmaſſaganac myattha es the zenthſeges eſſedeſednec myattha enghegyen ennekem zeghen byneſnec en halalomnak ydeyenek es napyanac elewtte en kezenſeghes byneymro̊l ygaz to̊redelmeſſegheth, tyzta gyonaſth es byzon penitenciat Es halalomnak wtanna mynd kezenſeghes zentekkel ero̊k eleteth, Es az zeghen purgatoriombelyeknek ero̊k nwgodalmath Es bodogſaagoth amen Aue maria

1·5·3·1 ||

Ez ymaczagoth zerzette zenth ambrws es 258
zeṇt agoſton doctor, azzonywnk zyz marianak dycheretyre es tyzteſſeghere zeṇt bwchwkal meg ayandekozuaṇ

TEghed yſtennek anya dycherwnk teghed zẘz mariath zywo̊nkkel wallwnk, Teged ero̊k atyanak ygyeſeeth mynden feld meltan tyzto̊l, Theneked mynden angyalok es archangyalok, teneked mynden parancholok alazatoſſaggal zolgalnak, Teneked || Mynden hatalmaſſagok es fo̊lſo̊ ero̊ſſegek, teneked 259
mynden menybely wralkodaſok engednec, Teneked mynd az zekes angyalok Cherubin es Seraphyn naǵ eremmel wdwarth alnak Teged mynden angyaly teremteth allatok ely gyenyerw-

ſeges zowal zentelen dychernec, zent, zenth, zenth maria yſten-
nek annya es zeplewtelen zyz, Meṇnyek es fo̊ldek tellyeſek te
mehednek yſteny gyemo̊lchenec dycho̊ſegewel Teged zenth
apoſtoloknak dycho̊ſeges kara, teremto̊nek zyleyenec dycher,
260 Teged p*ro*phetaknac || dycheretes zama, zyzeth, yſtenth zylny
megh p*ro*phetalth wala, Teged zenth martyromoknak bodogh
ſeregy Criſtuſnac zent zyleyenec byzonyoythnak Theghed Con-
feſſoroknak zent gywlekezety tellyes zenth haromſagnak zenth
templomanak newez teged zenth zyzeknek zerelmes nyaya zenth
zyzeſſegnek es alazatoſſagnac peldayanac predycal Teged mynd
az menyey zenth wdwar menyorzagnak kyralneazzonyanak dy-
261 cher Teged anyazentegyhaz mynd ez tellyes wylagon fo||haz-
kodwan tyztel, mynt yſteny felſeghnek zenth anyath, Te tyzte-
lendo̊ wotodath menyey kegyes kyralnac byzon zyleyeth Te
zenthſeges wotodath, edes es kegyes wotodath Te wagy angya-
loknak azzonya es paradychomnak kapwya Te menyorzagnak
laytoryaya es menyey dychewſeges kyralnak haylok Te kegyeſ-
ſeges wagy edenye, zenth malazthnak es ergalmaſſagnac byzon
kwtfeye Te wagy zeghen byneſnec remenſeghe, es ydwezey-
tenknek edes zenth zyleye Te fogadad zenth mehedben yſtennec
262 zeṇth || fyath, ez zamkyweteth embery nemnek megh waltſagara
Te zeep ihūs fyaddal ylz atya wr yſtennek yoghyara Te ewteth
oh edes azzonywnk my erettewnk Megh engheztellyed ky
ywendo̊ mynketh megh ytelny, Teged azerth onzollwnk, legy
ſeghedſegh te zeghen zolgaydnak, ky te edes zenth fyadnak
dragalatos zent werewel meǵ waltatthwnk Oh zenth kegyes zyz
maria, thed te zolgaydath ero̊k (dy-) dychewſegben koronaz-
263 tatny || Idwezeych Mynketh, te zolgaydnak nepeth edes azzo-
nywnk hogy legywnk rezes te zenth erekſegedben, Byry myn-
keth es magaztal fel mynd erekke, Mynden naponkeed teghed
edes azzonywnk maria ydwezlewnk Es kewanwnk teghed dy-
cherny mynd erekke aytatos elmewel es zowal Meltoltaſſal edes
zyz maria maſthan es myndenkoron mynketh bynnelkyl megh
tartoztatny Irgalmaz my welwnk edes kegyeſſegh, ergalmaz
mywelwnk, Legyen te nagh ergalmaſſagod mywelwnk, kyben ||
264 te hozyad zyz maria folyamwnk Te benned zyz maria remen-
lwnk otalmaz mynket mynd ero̊kke amen, Salue regina, aue
maria, ꝛc

Eth el kezdethnek azzonywnk zyz marianac heeth eremero̊l walo aytatos ymaczagok

Oh bodoghſagos zenth 'zyz maria, zenth haromſagnak
temploma, yſteny felſeges yozagnac es ergalmaſſagnac ekeſſeghe,
ky te nagh alazatoſſagnac es zepletelen wotodnac oka||erth te 265
tewled yzenteték zylethny Mykoron zenth angyal myath ma-
laztnak tellyeſſege te benned ky yelenteték, okath kereſed megh
mwtattatek, mykoron neky ottan fogantateek te benned dychew-
ſegnec kyralya, Azerth ez elſew eremednec okaerth kerewnk
hogh theed enghedelmeſſe mynekwnk ez kyralt, hogh ew thewle
megh otalmaztaſſwnk, es megh otalmazwan az erek halhatando
feldre wyteſſwnk Amen aue maria

Maſod ymaczagh

MAſod eremed leen, mykoron te zeep tenghery || Chyllagh 266
az fenes Napot zyled mykeppen az hold ew feneth, zylwen
nehezſeget nem latal, zyzen megh marad(al)wan el nem wal-
toztatal: te zyleſednec akaerth Merth mykeppen az zeep
mezey wyragh ew yllathyat ky bochatwan ekeſſegheth el nem
wezty, azonkeppen te myndennek teremteyeth zylwen, zyzeſſe-
ghednec ekeſſegheth el Nem wezteed, o zentſeges maria kegyeſ-
ſeges anya leǵ mynekewnk ygaz wthwnk te zenth fyadnal, Es
te nagh || Malaztoddal, my nagy Byneynkerth moſd el ez te 267
maſod zent eremederth amen aue maria

harmad ymaczagh

HArmad eremed leen az fenes chyllagnac yelentetyn te
zenth fyadnac ew zyleteſen, Es mykoron latad az harom zenth
kyralyokthwl mynt yſtenth ymadny es ayandekokkal tyztelny,
akoron az egy chyllagh yeghze egy yſten wotaath, az harom
kyraly zenth haromſagath, az arany lelkenek zeplewtelen wo-
tath, az to̊myen teſtenek tyzta wotath Es az zenth keneth
ymaczagnac || dycheretyth Oh aldoth zyz maria ez wylagnac 268
fenes chyllaga, legywnk tyzta my byneynkbo̊l te myattad zyz
Maria Es lelky yozagokban bewek, es teweled wygaak es er-
wendo̊k menyeknek zenth orzagaban amen aue maria

Negyed ymaczagh

NEgyed eremed leen mykoron zeep ieſus harmad napon
hallottaybol fel tamada, ky myath my hythwnk ereſſedeek, re-

269 menywnk megh teree, es halal el tawoztatek te zenth malaz||todnac myatta, Az gonoz ellenſegh megh fogattateek, bankodeek fohazkodeek e hagyoth hatalmanak byrodalman: megy fogoth ember el zabadwla, Es ero̊k halalnak wezedelmebewl, fel emelko̊dek menynek bodoghſagara, Oh kegyes teremtho̊nek bodogh zyleye kenyeregy erettewnk mynden horaban hogy ez te zenth eremednek myatta, my ez wylagy elethewnknek mwkaya wtan, zerkezteſſo̊nk menyey kezenſeghes zenteknek karyban amen aue maria,

Ewtho̊d ymaczagh ||

270 EWtho̊d eremed leen edes zyz anyamaria Mycoron latad te zenth fyadath fel menny az ero̊k dychewſegben, akoron nylwan Megh eſmered hogh annak wonal zenth anya, kynek zyz leanya, ew fel meneſeben Megh mwtatha az wthath, kyn fel kel menny menynek lakodalmara, azerth kellyen fel mynden es ko̊weſſe ez wtath, ky lakozyk ez wylagnac nyawalyayaban Es ez zenth eremnek myatta fel tamadwan ne eſſwnk erdeghnek hatalma
271 alaa, || de fel mennywnk menyorzagnak magaſſagara, holoth zentelen wygagywnk te weled Es te zenth fyaddal edes zeep zyz maria amen aue maria

hatod ymaczaagh

Hatod eremed akoron leen, mykoron menybo̊l nyelw keppen zenth lelek lee zalla, mykoron megh ero̊ſſeyte, megh byztata, be tewlte, megh tyztoyta Es zenth zeretetben fel gyeryezthee, mynd az apoſtolokath, akoron nyelwnek kepeben adateek zenth leleknek tyze, hogh azon myath megh gyogywlna ember ky myath el wezeth wala, || Azerth ez zenth Bodogh
272 ero̊m myath, keryed zyz maria te zenth fyadath, hogh ez zamky weteſnec ydeyen boczaſſa Megh my byneynkketh, hoǵ ne leletteſſeek bynewnk az Nagh ytelethnec napyan amen aue maria,

heted oracio

HEthed eremed zyz maria leen, mykoron az te edes fyad ieſus teghedeth ez gyarlo wylagbol ky hywa menyeknek orzagara, fel magaztalwan mynden karoknak felette, fel magaztal-
273 wan kywaltkeppen walo malaztal || Thyztele, ky egyebnek nem adateek, hanem kynek te myattad adatyk yozagoknak o̊ryzo̊ye,

oh kegyeſſegnec zyz zyleye, erezyek te zenth yo wotodnac
ayandekath hogh tawoztas el mytewlwnk bynnek ondokſagath
es agy elmenec tyztaſagath azwtan wyǵh kezenſeges zentekkel
menyorzagnac bodogh eremeben amen aue maria

Ezzenth eremeknek el ayanlaſa

Oh aldoth kegyes zyz maria, ky wagh tellyes tyztaſagh.
tyztoych megh mynden bynbewl, ez heeth zent eremnek || My- 274
atta es Beweycz Megh mynketh zenth malaztwal az wtan wyǵh
te weled erek eremnek lakodalmaban, myndeṇ my nyawalank-
ban es zomorwſagwnkban legy ſeghedelem edes zyz maria,

ymaczagh

Oh en edes wram ieſus Criſtus felſeges atyanak zenth fya ky
meltoztatal te dychewſeges zeplewtelen zenth zyledeth meǵ wy-
gaztalny, kerwnk enghegyed mynekewnk te meltatlan es zeghen
zolgaydnak azon zeṇt eremeketh te zyzeſſeges zenth || zylednek 275
tyzteſſeghere, ahetatoſſaggal emlekeznwnk Es olwaſnwnk hogh
ew zenth eſedezeſenec es dychewſeghes erdemeth myatta, ta-
woztaſſwṇk el ez wylagy banatokath zomorwſagokath Es
erdemlywnk ew wele, es kezenſeghes zentekkel te menyey
dycho̊ſeghedben erekkewl erekke wygadoznya amen, aue ma-
ria ꝛc ꝛc

Ighen zeep ymaczaagh azzonywnk zyz mariarol

Oh Maria yſtennek zentſeghes annya, menyey zent angya-
loknak tyzto̊lendo̊ || Azzonya, Nyawalyaſoknak gyorſaſagos 276
remenſeghe zomorwltaknak keez wydamſagok, ky twlaydon leel
meltho zenth mehedben hordoznod, angyaloknak, menyeknek,
feldnek, tenghernek es Mynden teremteth allatoknac dychew
kyralyath, teremteyeth Es megh waltoyat, Oh kegyeſſeges zyz
maria, atya myndenhato wr yſtennek záretho̊ leanya, yſtenṇek
zenth fyanak edeſſeges zent zyleye, zent lelek wr yſtennek
zeepſeghes yegyeſee, || Menyey Zenth Wdwarnak parancho- 277
loya, angyaloknac azzonya, Menyorzaghnak ekeſſeghe, parady-
chomnak kapwya, pokolnak retteneteſſeghe, menyey felſegnek
paloṭaya, Criſtuſnac temploma, zenthleleknec zentelth hayloka,
Ierwſalemnek dychewſege, Izraelnec wygaſa (!), es tellyes ke-
reztyen nepnec erwendeteſſeghe, arra wagy ez wylagnac kez-

detynek elewtte walazttatwan, hogh megh wywytanad ez wylag-
278 nac romlaſath, Oh wr yſtennec kegyes zeep || Zyleye hogh te
lennel ero̊kkwl waloknac kyralne azzonya Es ydwezwlteknek
elethek, kerlec azerth teged edeſſeghes kegyelmeſſeghes es
kegyeſſeges zyz maria wr yſtennec es te zerelmetes zent fyad-
nak Es mynd az menyey hatalmas ero̊knek zenth zeretyerth
Es yeleſſen az mondhatatlan nagh zerelmerth ky wala, mykoron
yſtennek fyath es te edes fyadath byzon yſtenth, es byzon
embert, gondolatnal kyl fogadad, faydalamnal (!) kyl zyled Es
279 ba||nal (!) kyl elteted, keſerwſegghel el hagyad, nagh ėrėmmel
meg megh latad es ylleted, kywel maſthan es mynd ėro̊kke
wygadoz, hogh aad megh énnekem eſmernem az ygazſagnak
wtath, es az ero̊k eletnek o̊ſwényeth, Ne hagy el enghem
en keſertetymben es zomorwſagymban, meg ſe wtaly en nag
es zamlalhatatlan byneymerth, ſok reſthſegymerth Es wakſagym-
erth, de élteſſel es taplaly el zenth malazttal. legy ennekem
280 o̊ryzo̊m, legy otalmam, tyztocz megh mynden || Byneymbo̊l,
zabadoych megh mynden kenombol, tawoztaſ el mynden wetko̊-
keth, yz el Mynden ėrdėgheketh, zabadoych megh mynden go-
noztvl Es erek halaltwl Oh kegyeſſeghes zyz maria yſtennek
zent anya, ne boczaſs el thwled zeghen wetkezteth, de ſegheycz
gonoz zokaſomnak el hagyaſaban de zenth ſyadhoz terwen, ėw
zenth akaratyahoz, Es tyedhez ero̊ſſen ragazkodwan, hogh maſ-
tan es en halalomnak ydeyen te zent fyadath ergalmaſſagnak
281 es || teghedeth kegyelmeſſegnek annyanak, erdemlyelek lelny
Es lathny, mynd azokkal kyk en ymaczagomban magokath by-
zodalmal ayanlottak amen aue maria,

Idweſſeghes, zerelmethes, gyenyerwſeghes, aheytatos es yghen haznalatos zeep ymaczaagh

EN edes ydwezeythem ieſus, elew yſtennek ėro̊ktewl fog-
wan walo egyetlenegy fya, ky az edeſſeghes zyz marianac
tyztaſagos werebewl az embery gyarloſagos teſteth fo̊l weed,
282 kyben az nagh kenokath || zenweded, Mynd az Nagh kenayd-
nak erdemeerth kerlek, bochaſſad megh nekem zeghen byneſnek
az en ſok es Nagh byneymeth amen

Zent bernald dokthornak ymaczaga ||

IDwẹzlegy Ez wylaghnak ydweſſege 283
dragalatos yeſws cryſtws
ym en kerezehtfaadhoz (!) leptem
te legy nekem ſegewdelmem
zent kerztfan ha gondolak
(the kenodollak) te kenodban en kewanlak
wgy ymadlak mynth latnalak
ſo̊t en elo̊ttem twdlak
O mely mezyttelen tegewd lathlak
zent kereztfan ha ymadlak
Megh weretwen meg hwzlalwaṇ
meg tho̊retwen meg wtalwan
Kegyes paztor te kenodban
een ne legyek meg wtalwan
eſmery engeṃ eedes waltom
legyen te zent keenod en gondoṃ
Keſerwllek tyztha zywel
kewanatos akaratwal
neṃ faratſag ſem neheſek
De wygaſag es edeſſeg
Ha kenodban o̊ryzedlek ||
Kerlek wram Megh ne wtaly 284
meltoſagoſt engem meg halgas
ko̊zel wagyon te halalod
ym elewtted te zegeny
bynes zolgalo leanyod
zent feyedet hozyam hayczad
en o̊lembe meg nywgoſad
te bewſeges malaztodban

won(g)y te hozyad byzonſagban
hogy laſſalak kewannyalak
zolgallyaalak nywgoſſalak
O mely kegyeſſegben teged latlak
mert kéez wagy yonak es gonoznak
kegyetlennek Es kegyeſnek
te ſebeydben mynd helth lelnek
mert zent wérednek hwllaſat
te eẘ neekyk yngyen adad
kegyes wram yeſws cryſtws ky verettettel
ſebeſwltettel keſergetthetel
betegewgert (!) betegwltel
zegenyeko̊n ko̊nyo̊rwltel
285 Im en magaṃ || Hozyad ywettem
Korwoltomath yol eſmertem
bwneſewko̊n ky ko̊nyórwlz
hyzem welem nem nehezwlz

m a ſ o d y m a c z a g h

IDwezlegy ez wylagnak yo meg waltoya
nehezwlteknek kewanſaga
ky ko̊ro̊ztfara eemelteteel
keet kezedo̊n fygezteteel
thw zent kezek ydwezek legyetek
wy roſawal meg to̊ltetek
kyket el teryeztwen
agra kemenyewn hwztak
was zegekwel meg gyakdo(ſt)ſatak
kykbo̊l gyo̊ngyello̊ weero̊d hwllot
azzw fo̊ldet harmatozot
byneſeknek nagy byneerth
Latom hogy foly myndenẘnen
te zent wered nagy béwſegheel
pyros oly mynt maſt nylt roſa
my lelkwnknek wálczághára ||
286 Barſon Zynw werо̊s Kezeed
zerelmemben meg eẘlelo̊m
zomehozot azzw zámmal

yzom: zent werewdet nagy kewanſaagal
kereztfadat ha zoryttom
ſyrwan mondom wygaſagom
Kemenſeges nagy kenodérth
te zent wéred hwllâſáért
adok halat kėń hwllatwan
zent wéredben keſerewdwen
remenſegem benned wettem
te zent kezed otalmazon
halalomkor es te yogod
engemet hozya fogagyon

harmad oracio

IDwezlegy en ydweſſeeghem
Ieſws cryſtws es en edeſſegeṃ
ym yelo̊nyk te zerelmed
mert mezyttelen te zent mellyed
ky dyczew es wdwo̊zlendew
Naagh || Feelelmel ylletendew 287
Ky zenth haromſagnak zeky
nagy zerelo̊mnek yelo̊s hele
erewteleneknek ero̊ſſege
felelmeſewknek bekeſege
farataknak yo zallaſa
zegeńo̊knek nagy bẘ haaza

negyed oracio

IDwo̊zlegy en wramnak edewſ zywe
en zywemnek yo ewreme
hozyad ywtnom en ewrwendek
halgas meg engem ha nekewd bezellek
mely az zerelem ky(th) teged meg gyo̊ze
Es mely az zerelem ky ygy gyo̊tre
latom magad meg fogyattad
myndeneſtwl nekwnk adtad
te nepedet ha meg waltad
hath magadath halarra adad
halalokkezo̊t keſerwes halal

Kemeny halal feſweny halal
ky ez dyczew melybe mene
288 Hol wylagnak elewtthe || Ele
Zent Zywedet Meg zagata
draga vered ky hwllata
halaloderth kyt ygy wallal
en zywemnek zeretoͤye
ne legyek nalad el feledwen
zywemnek akarattyat laſſad
kemeny zywem meg ſebhôſſed
keſerwel keſeroͤhed
nylyek zywed myṇt zep roſa
ky yllattyat tawol aggya
En lelkemmel egye legyen
hog en zywem meg zepwllyen
ky teged zeret az nem eped
Ha ky keſeroͤgh akor wygad
mert nem twgya oͤ myt teegyen
kenyhwllatas wygaſaga
attwl magat nem tylthattya
mert ewremet nem mondhattya
ha halhatna ſokzor halna
az kyth kewan czak foghatna
yl zerelmedeth nekem agyad
es zywemeth hozyad wonnyad
289 hogy || Tegedeth Kewannyalak
ez wylagnak en meg hallyak
oͤroͤk eeleth kewannlak
edeſſegwel teged lathlak
te yndohad en zywemet
hogy kewannyon enne nagy yot
zywem ellyen zerelmedben
ne alwggyon yt reſtſegben
hozyad fwſſon hozyad ſyryon
es myndenkor teeged tarczon
zent zy mely zep te nylaſod
kewanſagos te yllatod
melthotaſſal nekem nylnod

en zyweemeth hozyad wonnod
nalad leeteth wgy zereſſe
hogy ew magat el felegye
nalad legyen oth nywgogyeek
es te hozyad ygyeko̊zek
teged zywem akar twdny
ne akaryad magad yo yeſws twle el woṇny

IDwezlegy en edes yeſuſom o̊ro̊k nagy yo
yrgalm teny || Zorgalmazo 290
o̊zto̊wér tagyd meg farattak
zent ko̊ro̊ztſan hwllaltattak
ydwezlegy en edes ydwezytto̊
Ieſwſomnak ew kegyeſ oldala
kybo̊l nagy ydweſſeg fola
onnat zenth weer wyzzel yo̊ue
hogy tyztwlna neepnek bwne
en te hozyad ko̊zel ywttem
kewnyo̊rwly en raytam
Zegen nyawalyas bynеſen
mert elleneud ſokat weto̊ttem
yollehet pyroṇgo orchawal
de lam ygaz akarathwal
hozyad yo̊ttem hogy laſſalak
zent kenodban ſyraſſalak

Dwezlegy Kegyes oldal nyllas
kybewl yo̊we zent wyz folyas
pyrhonyottal mynth zeep roſa
menyorzagnak wagy aytoya
te yllatod mynden fo̊lo̊t ||
ky wyz twlwnk meryttethyk 291
zomehoztak hozyad ywnek
the nalad meg zayoſwlnak
pyros oldal nekem nyllyal
en zywemtul el ne tawozyal
ha en weled el (meled) el mehetnék
oth magamnak nagy yot lelnék

zomyw zamal ha ylletlek
geryedeto̊ſth ha o̊lelek
akor waǵok mynden yoban
es en lekémnek nywgolmaban
Oh mely edes ez zent yllat
cryſthws yeſws ky teged lath
te edo̊ſſeged kyket meg gyo̊znek
ha halhatnanak halnanak
weled edes wram yo yeſws
ez zent ſebbe ſekyen zywem
es ez zent werben
ez wylagbol ha ky mwlom
legyen az te zent oldalod zallaſom
hol en lelkem meg nywgogyek
292 pokol || Mya meg ne fokthaſſeek :

IDwezlegy zenteknek Idweſſege
byneſewknek remenſege
zent kereztfan meg wontattal
wgy mynt bynes taghlattattal
byzony yſten ha ſen ſygel
byzony ember meg ewletel
O mely zegenyen mely mezyttelen
lam kereztfan mewetteteel
nem ketaelen (!) de akarwa
ſydonepnek wagy yateka
yly halallal ha o̊leetel
zent tagydban ha tho̊retel
te ſebydnek nem len zama
te zent wered wyzzel hwlla
harom zek kezewt ha tegergel
zeep weerewdben meg fo̊ro̊del
O kazdagſagh es nagy bewſeg
lewl nagy monthatatlan zegenſeg
ha zolgalwnk nekewd ezerth
ha hwllatwnk werth wero̊derth
293 zenth || Labadnak Kemenſegeth
Zent kezeydnek ew mely ſebeet

o̊lelgeto̊m aytatoſth
rezketeto̊ſth kewanſagoſt
Oh byneſeknek zereto̊ye
eſewtteknek fel emelo̊ye
nem leen ſohol oly yo attya
ky fyaerth magat ylyre agya
mert en lelkem meg ozlaa,
tőth bynem mya zaggattathot
kegyes Ieſws te meg laſſad
kegyeuſ orwos meg orwoſollyad
ko̊ro̊ztfadon kenod latom
Idweſſegem thwled warom
zent weredben Ha meg moſdom
meg nywgozom Es meg wygazom
Mel ſebydet kyketh wallal
zeep werewdeth kyt Hwllatal
En zywembe te meg yryaad
En lelko̊met hozyad wonnyad
valahanyan hozyad ywttek
te zenth Labaydhoz eſtek
ew bynewket myd ot Hattak
korſagokbol megthawoztak
Im En wagyok ko̊ro̊ztfadnal ||
Im keſergo̊k te zent Labadnal 294
ko̊ro̊ztfadrol te meg halgas
kewnyo̊rwly en edes (ſ) yeſwſom
ky tellyes wagyok
nagy Sok zanthalan bynewkel
Es engemeth laas az te kegyes
zent Zo̊meydel te kenodban
byrwalaas (!) zywemnek Kewanſaga
en zereto̊m hozyam hayoly
meg wygaztaly Es ennekem zoly
az te edes zadwal
Keerlek nekem az zot mongyad
hogy byno̊meth meg boczattad
kemeńo̊do̊t zywem
lam nem twdok halat adnom

hogy ymagyaṃ teremtemeth
hogy zereſſem zeretoͤmeth
Hogy fyzeſſem zolgalattyat
hogy haalallyam zent halalath
ky magat eertem nagyon ada
halalomert hogy meg hala
de ky latot oly zerelmeth
zewrnyw Halal kyt meg gyoͤzoͤt
O mely haznos wrwoſag
hol betegnek weered adad ynṇi ||
295 Ewlellek Zent Kenodban
bynes walwam Es pyrongwan
De ne banyad ha ygy teezek
mert ez mya ydwezwloͤk
bynem mya betegwltem
Es te ellened nagyot wetoͤttem
the zent weroͤd en ream Hwllyon
megh tyztohon Es wygazzon
terytthy magat Ieſwſnak orchayahoz
mondwan Idwoͤzlegy tyztoͤlendew
wraṃ Ieſws myndenmya zeretendew
tekencz engem zent zoͤmoͤddel
zyuẹṃet walo zerelmedel
de ha te zywedeth latom
banatomat nem mondhatom
meg feketwlt nap lewoͤ zynoͤd
El tawozoth eekoͤſſed (!)
wyrag dyzewd waltoztattak
zeep orchadat ſar bee fogta
mynden wylagnak wylagoſaga
angyaloknak kewanſaga
el waltozot te zépſégewd
meg feketwͤlth ho lewoͤ teſted
zeep orchadon halal Ielent
lam epettel wtalatoſt
Es Meg Holtal keſerweteſth
296 Oh || Mel Volt te Zerelmed
hol magadat ygy oͤleſed

nem mondanam ſemy keenom
Sewͤth wolna nagy wygaſagom
ha kenoderth kent waalhatnek
Halalodert meg halhatnek
kerlek agyad amyt kerek
twled addygh el nem megyek
ky en ertem halarra meenel
Kerlek twlem tawol ne leegy
Halalomkor fogaǵ engem
leegy fegywerem te enekem
Ha el ywtand en halalom
oth yeloͤnyel en edes meg waltho Ieſwſom
Merth az leezen zewrnyw ydoͤ
ygazaknak es feelendoͤ
Hat ne keſſel engem latnod
En lelkoͤmeth oltalmaznod
O zeretew zeretendew
mynden yonak Nagy yo tewoͤye
az nagy wtra ha eredek
egyeeb tarſot nem lelhethek
Kerlek en edes vram || Io Ieſws 297
Hogy Ieloͤnnyel meg ennekem
akoron es zenth keenodban
ne enyezyel engem
foͤdoͤz ket kegyes karodwal
Es otalmaz the zent kereztfadwal
Hala legyewn Halalohdert
Dragalatos zenth kenodert
en edes wram en edews Iſtenem
Es en edes megh walto yeſwſom
ky wagy mondhatathlan mynden nagy yom
Amen

NEgyedyk ſyxtws papa ez ala yrt aytatos ymaczagokat
kewlde ferandws newoͤ kyralnak Hogy ha ky ewket ayttatoſ-
ſagal napyaban egyzer meg olwaſangya haat keet negwen ezer
298 eztendey bwlczut wal a napon pentek napon || Ha meg mongya
keet ane bwlczwyat walya nagy peṇtekoͤn ha ky meg mongya
haat kentwl byntwl oldozyk es ha walaky lelkeyerth meg
mongya azon naǵ peṇteken mynden olwaſaſaual egy egy ha-
lottyat pwrgatoryombol ky zabadyttya es ez ymaczagot ez zer-
rel kel olwaſny hogy myndenyk wtan eg eg pater noſter es
egy aue mariat kel mondany es az wtolſo wtan tyz pater noſ-
tert es tyz aue mariath kel wtana nagy ayttatoſſoṇ

elſoͤ Idwezyttenknek feyeroͤl walo ayttatos
ymaaczagh ||

299 IDwezlegy my nemes Wrwṇk Ieſws Cryſtwsnak ſok werrel
meg wereſwlt zentſeges feye ky wagy mynden feyedelmeknek
feyedemſege ky my erettwnk zegeny bynewſewkert toͤwyſk
koronawal koronaztatal es naddal weretteteel es Idwoͤzlegyen
mynd my erettwnk te beleuled ky zaarmazoth dragalatos zenth
weer : —

Idwezyttenknek yzayarol (!)

IDwezlegy Ieſws Cryſtwſnak my edeſ meg waltonknak
zentſeges zaya ky my erettwnk Epewel mereggel es ecetel
ytatal Hogy mynekwnk bekeeſegnek es tyredeloͤmnek peldayath
mwtatnad Es te yly kenokwaal zerzened meg az my Idueſſe-
guṇket ||

300 Idwezyttenknek iob kezere

Idwezlegy my nemes Idwezythtenknek Ieſws Cryſtwſnak
yob keze ky czodakeppen mennyeth es fewldet teremted es

akarad engedned az kegyetlen ſydoknak az kereztfan atal werettethny

Ieſwſnak bal kezeere ualo

IDwezlegy my byzony meg waltonknak yſten es ember kewzet kewzben yaro yeſwſnak bal keze ky az kereztfan altal werwen kenzattatal Hogy az my nagy wetkeynket es az my byneynket el moſnad my rolwnk

Idwezyttenknek yob laba

IDwezlegy my edes walto Ieeſws wrwnknak zentſegews
yob laba ky waſzegewkwel || Kegyetlenwl akaral weretetned 301
hogy ez keen mya ygaz wtat mutatnal mynekwnk menyeknek
orzagara es mynket az bynnek ehſegebewl es zolgalattyabol
meg zabadyttanal

Ieſwſnak iob (!) laba

IDwezlegy zentſegews byzoń yſtennek ewrek fyanak kyralyoknak kyralyanak kemenſegw ſerelmekel es faydalmakal meg kenzatot ballaba hogy mynket pokolbely ewrdegnek haatalmabol meg zabadytthana ameṇ

Ieſwſnak zent zyweere

IDwezlegy my nemes vrwnk Cryſtws Ieſwſnak ew kegyes
mellye es kemeny chwchawal altal ewklelt odala es zerelmeſ
zent zywe ky my byneynknek myatta myatta menyorzaghnak bee ||
Rekeztewth kapwyt meg nytad es mely zent odalbol ky yart 302
naǵ bewſegel weer es wyz az my Idueſſegwnkeerth amen

ayanlas

Oh o̊ro̊k mendenhato kegyelmes wr yſeſws cryſtws ky my erettwnk az magas kereztfan akaral ſygeny alazatos zywel ko̊nyo̊ro̊gwen kerwk tegedet Hogy az nagy ſerelo̊mnek es faydalomnak erdemeerth kyket az kereztfan fygwen keſerwſegel my erettwnk thwrel es zenwedel eerzetteſſed es zenwetteſſed mywelwnk raytad kewnyo̊rwlween amen amen

Wegen wagyon ameṇ

Olwas thyz pater noſterth es thyz aue mariath nagy aytthatoſſagal es nagy edes zerettetel ||

303 Ez ymaczagot kel mondany yſtennek zent teſtenek zent
werenek fel mwtataſa koron es nagy ſok papak coṇfyrmaltak es
engettenek azoknak kyk ayttatoſſagaal meg mongyak kenthwl
byṇtwl walo oldozatot ketſegnekul
Oh en edes wram ieſus cryſtwsnak zent lelke zentely meg
engemeth O cryſtwſnak zent teſte Idwewzycz engemet O cryſ-
twſnak zent weere zayoſycz meg engemet O Cryſtwſnak olda-
lanak wyze moſ meg engemet O Cryſtwſnak werytteke tyztycz
304 meg engemeth O Cryſtwſnak keen Zeṇwedeſe || Erewſycz meg
engemet O yo yeſws halgas meg engemet es ate ſebeyd kew-
zewt reyczel es ne hagy engemet el zakadnom te twled es az
gonoz ellenſegtwl oltalmaz meg es halalomnak ydeyen weeg
hozyad engemet hogy az te zentydel dyczeeryelek teged en
yſteneṃ myd o̊ro̊ke amen

a y t t a t o s o r a c i o

Oh felſegews wr Iſten hatalmas Iſten erews Iſteṇ fokha-
tatlan Iſten bewlczeſegews Iſten kerlek mynd az te meg mod-
hatatlan (!) Iſteny erewdre Es az te zerelmes zylednek zeplew-
telen tyztaſagara Es mynd az menyorzagbely zenteknek eerde-
meere kerleek hogy leegy kewnyo̊rwletews en raytam en edes
305 terewmteem || En edes Idwezyttem Halghas meg ez may napon
mert czak te benned wagyon mynden byzodalmam azert en
edes meg waaltom ne hagy el weznem mert ym az en ellenſe-
gym fel tamattanak en ellenem Es engemet el akarnak wezteny
ew hamys tanaczokal es meg akarnak embewreknek elewtte
engemeth zegyo̊nytteny es gyalazny azert ne hagy en edes
yeſwſom el weznem ky engemet ſemybewl theremtel Es meg
ſemywe tehecz de nem arra teremteel en edes Ieſwſoṃ Segycz
meg engemet az te edeſſeges malaztoddal hogy ellene alhaſſak
mert myndenha meg ſegeelel engemeth es nem hagyal enge-
meth az en ellenſegymnek elewtte leeſneṃ azert en edes zerel-
306 mes zylem zwz marya thamagy fel melletthem || Mert az Hol-
napy napra gywleko̊znek en ream az hamys tanok Es leegy
en zomzolo az ygaz byronak elewtte Hogy ew nagy yrgalmaſ-
ſaganak Es yſteny hatalmaſſaganak es ereynek myatta kywel
lymboſt meg tewred Es lwcypert meg kewtewzed Es meg foz-
thad mynden byrodalmatwl azonkeppen en edes Iſtenem meg
foztaſſanak mynden ez wylagy yotwl az en ellenſegym es ne

eerdemlyenek az ew kerelmeſőkben megh halgattatny te zent
yſtenſegednek elewtte mynd addyglan myg az ew alnokſagokat
meg yſmeryk Es meg eſmerwen meg zegyőnwllyenek te edeſ-
ſeges zent zynődnek előtte Es mynd az menyorzagbeely zen-
teknek előttők merth en edes Idwezyttem || Ieſwſom Meg ſe- 307
gelel engemeth az en erdememnekwl azert kerlek en edes
teremtem wram yeſws hogy ne hagy el engemeth az te artat-
lan zent halalodeerth es az te zent werednek hwllaſaerth Es
az edes zyz maryanak zenth zeretetyert hogy legy Irgalmas en
hozyam zegen byneſhewz Es weddel az te yſtenſegy nagy ha-
ragodat en rolam Es boczaſad en hozam az mennyey zent an-
gyalokat hogy meg oltalmazzanak mynden latando es latha-
tatlan ellenſegymtwl őrőkwl ewrőke Amen Pater nr̄ aue
maria ||

---

309 en edes wram yo yeſwſ cryſtwſ en alok te elo̊ted mynt
aal az ygen zeegyen az kazdagnak elewtte de kerlek tegedeth
az te dragalatos zent ſebeydre hogy az te dralatos (!) ||
310 zenth malaztodal beweſſycz meg engemet amen pr̄ no

en edes wram Io Ieſwſ chryſtwſ en allok te elewtted
mynth al az zolga wnnen wranak elewtte war ew wratwl et-
telth ytalth es rwhazatoth kerlek tegedeth en edes wram yo
311 Ieſws cryſtws az te dragalatos || zenth ſebeydre hogy az te dn
dragalatos zenth teſtedwel eeltes el en(e)gemeth es az te dra-
galatos zenth weredwel ytaſ meg enegemeth es az te Iſtemy zenth
zeretetedwel fedez be engemeth kywel be fedezed bynneknek ſok-
ſagyth amen pr̄ no

312 en edes yo Ieſwſ cryſtwſ || en allok te elewted mynt al
az ygen bynes az haragos byronak elewte warya az halalnak
ſentencyayath ew feyere de kerlek en wram yo Ieſwſ cryſtwſ
az te dragalatos zenth ſebedre hogy en weg ſo (!) oramon legy
kegyeſ byram ||

313 nekem meſteryme es zolgaloma adad es en raytam mynden
nappon wetkezten es te zenth paranczol(at)atodat ſokzor megy
tertem bozwth nem alal de yrgalmaſſ(a)on penytencyara waral
(keſ) kegeſſen megy hywal ez zerzetben hozal te zemth malaz-
todath erdememnekwl adad ewrek eletteth ygerel kyth czak
the waloztotaydnak zerzel mel mynd te ſok yo teteledrel legen
314 te neked erewk || atya myndenhato yſten dyczereth es dyczeſ-
ſeg es hala adas ewrekwl ewreke amen yeſwſ marya ſegel

Iarwlok en edes wram yeſuſ chryſtwſ az te zenth aztalod-
hoz felek wram yeſwſ az zenth zotwl az kyth megy monda

zent pal apaſtal wala ky meltan wezy wezy az erek dyczeſe-
geth maganak || de walaky meltathlan wezy wezy az erek 315
karhozatoth de kerlek tegeded en edes kegelmes yſtenen hogy
agyad az te zenth malaztodath hogy weheſem meltan hozyam
az te zenth teſtedeth es az te zenth weredeth hogy o̊ myatta
meltto legyek en te weled wygadnya es orzaglanya az te
zenth orzagodba ky atyawal es zenth lelekw||wel (elez) elze es 316
orzaglaz mynd ereke amen

KRIZA CODEX.

Anno 1532

Pro béné efse

Praeambulum

Nékem kédvés olvaso barátom kérlék hogy né néhéfzteld jol mégh vigiázni minémű okok legiének ebben az kis maradék könyvéczkében mégh Irván és azokat né is olvasd negligiénter hanem piae Néis itild azokat fictiok*nak* mért ha az fz. Irast jol mégh olvasandod Tehát bő ez igenis bő s télé ézekkel az okokkal és mégh czelekkedvén bizonjos légy rolla hogy mégh ném czalatkozol.. ||

---

terdre efwen ahetatoffagal meg mongya vala Es kewanya vala 2
meg tudnya criftufnak fokfagos febeynek zamat Es yme eǵ
napon mykoron az fezôletnek kepe elôt ymadkoznek. halla
ifteni feleletôt hoǵ ôt ezer neǵ zaaz es hatwan ôt febek voltanak
volna kiket my vronk iefus criftus embery nemzetfegert zenwe-
det Es hoǵ valaky ez tizen ôt ymadfagokat tizen ôt my atyank-
wal e*es* vgyan anny Idwôzleǵ mariaw*al* egyetemben mynden
nap eǵ eg*ez* eztendeyglen ayetatoffagal m*eg* mondana. ezen-
kepen az ezte*ndô* be telwen Criftufnak mynde*nyk* febet kywalt
kepen idwôzlen*e es* || tiztôlne·Ennek felette valaky ez ymadfa- 3
gokat eǵ eztendeyglen ayetatoffaggal meg olwafangya az ô
nemzetfegebôl tyzen ôt lelkek purgatoriombol ky zabadolnak.
es tizen ôt bynefek az ô nemzetfegybôl meg fordulnak. es tyzen
ôt igazak az ô nemzetfegebôl yo alapatban meg tôkellettetnek.
Es ô elôzôr ennek okaert nyeri tôkelletôffegnek zeryt. es vezy
mynden byneynek meg efmeretit es keferô tôredelmefeget. es
meltoltatom ô neky adnom az en zent teftômet tyzen ôtôd

nappal halalanak elo̊tte. es az en gyezhetetlenſeges zent kerezt-
famnak yegyet helyheztetôm o̊ elo̊tte mynden ellenſeginek al-
4 nokſaganak ellene valo ſegetſegre. Es megyek || az en zereto̊
anyammal az o̊ lelkenek eleyben. es o̊tet kegyelmeſen fogadom
en hozzam. es vyzem az o̊ro̊k eremekre. Amen.

Ezen kepen kezgyed el.

Meltoltaſſal engo̊met vram ieſus criſtus dychernôm tego̊-
det. Engeǵ ennekôm ero̊t az te ellenſegydnek ellene. —

Kezdetnek ymaran az zent ymadſagok.

Az elſô ymadſaagh: ||

5 O Vram Ieſus criſtus. erek edeſſeg teged zereto̊knek.
6 minden eremeket es min||den keuanſagokat felo̊l mulo. ketſeg-
ben eſſetteknek ero̊s remenſeg. nyomorultaknak igaz ydwo̊ſſege.
Mynden penitencia tarto byno̊ſſeknek kegyes es yrgalmaſſagos
zereto̊ye. ky te gyenero̊ſegydet vallad lenni embereknek fiay-
wal. Emberert ydo̊ be telven emberre lo̊l. Emlekôzzel kegyes
Ieſus mynden gondolatydrol es belſo̊ zomoruſagidrol kyket te
7 zo̊||leteſo̊dnek eleyto̊l fogwa emberi termezetben es zyben ye-
lo̊ſſo̊l zenuedel es vallal az te iſteni elmedben. erekto̊l fogwa
el veǵeztetet es meg zereztetet ydwo̊ſſego̊s zenvedeſidnek ydeye
kôzel lewen Emlekôzzel kegyes Ieſus. mynden zomoruſagidrol.
es keſero̊ſegidro̊l kyket az te lelko̊dben, tenen magad bizonſagot
tewen vallad. mykoron mondad. zomoru az en lelkem mynd
8 halalig. || Es mikoron az vtolſo vacharan az te tanetwanidnak
az te bizoń teſto̊det es vero̊det adad. Es labokat alazatoſſan
meg moſad. es edo̊ſſen o̊ket vigaztalad es az te el kôzelgeto̊
kenodat meg mondad. Emlekôzzel kegyes Ieſus minden rette-
neto̊ſſego̊dro̊l. zomoruſagodrol es faydalmadrul kyket az te
9 gyenǵe teſto̊dben az kerezt || fanak kennya elo̊t en ertem by-
no̊ſert zenvedel. mikoron az olivetomnak hegyen harom ymad-
ſagodnak vtanna vero̊s vereyteket hvllatal. es az te tvlaydon
tanetwanyodtul el arultatol vala. az te valaztot nepeydto̊l fog-
tatol vala. es az hamis tanoktvl vadoltatol vala. az harom
byroktvl hamyſſan iteltetôl vala. az valaztot varaſban yervſa-
10 lemben || hvſwetnek ydeyeben. az te teſto̊dnek viragzo yſyvſa-
gaban artatlan karhoztatol vala. arvltatol vala. fogtatol vala.
vonattatol vala. tazytatol vala. hagittatol vala. tulaydon rvhayd-

tvl meg foztatol vala. es ydegen rvhakkal oͤltoͤztetoͤl vala. zoͤ-
meyd es orczad zerent be foͤdoͤztetoͤl vala. nyakon verettetoͤl
vala. arczvl chaptatol vala. es mezeytelen az koͤ || laab hoz (!) 11
koͤtoͤztetoͤl vala. kemenſegoͤſſen oſtoroztatol vala. toͤwiſkekkel
koronaztatol vala. nadwal feyed zerent verettetoͤl vala es gyet-
rettetoͤl vala. Egyeb zamlalhatatlan bozzvſagokwal zagattatol
vala. es faraztatol wala. O edoͤſſeges vram Ieſus criſtus kerlek
kennyaydnak emlekoͤzetyert es nyomorvſagidnak kyket az te
kerezt fadnak || kennya eloͤt zenvedel. az en halalomnak eloͤtte 12
aggyad ennekoͤm zywnek igaz toͤredelmeſſeget. koͤń hvllataſoknak
kvt feyet. zanak tyzta gyonaſat. melto keppen valo eleg tetelt.
es mynden bynoͤmnek tellyes meg bochanatyat. Amen.

Idwoͤzleǵ keǵelmeſegoͤs. vram Ieſus criſtus yrgalmaz en-
nekem bynoͤſnek. ||
Mi atyank. Aue maria. 13

Maſodik ymadſaag

O Vram ihs xps Angyaloknak || igaz zabadſaga es gyoͤ- 14
noͤroͤſegoͤknek paradichoma. Emlekoͤzzel kegyoͤs Ieſus rettenetoͤſ-
ſegidroͤl kyket zenwecz vala. mikoron mind az te ellenſegid
mykepen kemenſegoͤs es eroͤs orozlańok az oͤ rettenetoͤs es ha-
ragos zoͤmeykel meg koͤrnyekoͤztenek vala. es hayaidnak zag-
gataſival. nyakadnak vereſiwel. arczvl yteſoͤkkel. tazytaſokkal.
es egyeb kemeńſe||goͤs. kegyetlenſegoͤs. es halhatatlan kenokkal 15
es rettenetoͤs vereſegoͤkkel tegoͤdet zomorgatanak. Ah edoͤſſegoͤs
vram Ieſus criſtus mynemoͤ es mely naǵ bozvſagokkal. hatal-
maſſagokkal karomlaſokkal es gyoͤtrelmekkel teged illetenek.
es minden bozzvſagos bezedoͤkert. kemeń vereſegoͤkert es ke-
meńſeges gyoͤtrelmekert. kykkel mynd az te ellenſegid tegoͤd ||
gyoͤtrenek. (kegi) kerlek tegoͤd kegyoͤs Ieſus. hoǵ zabadeych 16
meg engoͤmet minden lathatando es lathatatlan ellenſegymtoͤl
es agyad ennekoͤm az te zarnyaydnak arnyeka alat oͤroͤk yd-
woͤſſegnek oltalmat lelhetnoͤm. Amen

Idwoͤzleǵ dragalatos vram Ieſus criſtus yrgalmaz ennekoͤm
bynoͤſnek

Mi atyank. Idwoͤzleǵ. m. |

17 mykoron az te teſtődnek hozzvſagaban es zelőſegeben. az oͤ
akaratyok zerent az kereztfan oͤ myattok toͤt fvraſokra eleg
nem volnal. Serelmet. ſerelm hoͤz (!) az te zentſegoͤs ſebeydhez
adanak es ezoͤn kepen kegyetlenoͤl koͤtelekkel tegoͤd meg vońa-
nak. es meg nyoytanak az te kereztfadnak hozzaſagara es
18 zeloͤſſegere. Vǵ hoǵ az || te tagaydnak minden zoͤrkoͤzeti meg
zakadozanak. Kerlek tegoͤd edoͤſſegoͤs vram Ieſus criſtus ez te
zentſegoͤs es keſeroͤſegoͤs kereztfan valo kenodnak emlekoͤzety-
ert hoǵ aǵ ennekoͤm az te zent felelmedet es zerelmedet es
baratymnak zerelmet. Amen.

Idwôzleǵ keǵeſſegôs vram ihs xpūs yrgalmaz ennekôm
bynoͤſnek.

Mi atyank. Ave. ||

19 N(y)egyedyk ymadſaag: —

20 O Vram ihs xps ôrôkke valo kyral' embôri nem||zetnek men-
nyey orvoſa. Emlekôzzel gyôtrelmedroͤl. felelmedroͤl. te reyad valo
yreǵſegroͤl. es te faydalmidrol kyket az magas kereztfan fel emeltet-
ven. myndoͤn ſebes tagaidban zenvedel. kyknek eggik ſem mara-
dot vala eep alapatyaban Annera hoǵ ſemynemoͤ faydalom az
te faydalmadhoz haſomlatos nem lelettetnek. mert labaydnak ||
21 talpatul fogwa. az te feyednek teteyglen nem volt te benned
egeſſeg ſem az te teſtôdnek vala mely reze ſeretlen. Es akoron
mynden faydalmidrol el feletkôzwen atyadat te ellenſegidert
kegyoͤſſen ymadad mondwan. Atyam bochasmeg ezoͤknek mert
nem tuggyak myt mywelnek. Ez te chvdalatos kegyoͤſſegôdert.
22 zerelmedert. es yr||galmaſſagodert. es az te kenodnak emlekoͤ-
zetyert. engegyed ennekôm engedelmes vram Ieſus criſtus hoǵ
ez te keſeroͤſegoͤs kenodnak emlekôzeti legyen mynden en byne-
ymnek tellyes bochanatya. es minden gonozoknak el tawozatya.
legyen erdegy haborgataſoknak es keſertetoͤknek ellene az en
teſtômnek es lelkoͤmnek eroͤſſegoͤs ôrizet es oltalom. Amen. ||

23 Idwôzleǵ yrgalmaſagos vram. ꝛc.

Pater nr̄. Ave. m.

oͤtoͤdyk zent ymadſaag: —

24 O Vram ihs xps. ôrôk fenoͤſſegnek || tôkôre. felſegoͤs atya
iſtennek bôlcheſege Emlekôzzel az te zomorvſagodrol. kyt az
te zywedben akoron vallal mikoron az te iſteni fenoͤſſegoͤs fel-

ſegdnek (!) tykőreben meg latad az valaztottaknak az te keſe-
ro̊ſegős. kenodnak erdőmeből meńnyorzagra valaztaſokat. meg
latad es az gonozoknak halalatlanſagok myat meg veteſo̊ket.
es az te yrgalmaſ||ſagodnak melyſegenek altala. kywel my- 25
neko̊nk el vezőt es ketſegben eſőt byneſeknek banatot yelo̊n-
tel. es yelo̊ſől az yrgalmaſſagert kyt az tolwaynak az kerezt-
fan yelo̊ntel mondwan. Ma velem lez paradichomban. Kerlek
teged kegyes vram Ieſus criſtus en iſtenőm. en teremtem es
meg valtom hoǵ teegy yrgalmaſſagot en velem. es || agyad en 26
neko̊m zywnek tyzta tőredelmeſſeget. zanak igaz gyonaſat. es
bynőknek melto penitenciayat es eleg tetelt. es mvtaſſad enne-
ko̊m ma es halalomnak oraya ideyen kegyelmeſſegődet es yrgal-
maſſagodat. Amen.

Idwőzleg edőſſego̊s vram Ieſus criſtus irgalmaz enneko̊m
bynőſnek.

Mi atyank. Ave maria.

Hatodyk ymadſaag: ||

O Vram ihs xps zerelmeto̊s kiral' es mindőno̊ſtől fogwa 27
kevanatos es gyo̊no̊ro̊ſego̊s || barat. Emlekőzzel az te kenod- 28
rol. kyt vallal mikoron minden te baratidtvl es eſmero̊ydtől el
hagyattatvan az magas kereztfan mezeytelen es nyomorvltan
fyggel. es az te baratyd te ellened allanak. es egy vigaztalot
ſem lelhecz vala hanem chak az te eggyetlen zerelmeto̊s anya-
dat zyz mariat az te halalodnak ydeyen te elo̊tted ő lelkenek
keſerőſe||geben hywſegőſſen allot. kyt az te taneytvaniodnak 29
Ianvſnak ayanlad. es adad neky az te taneytwanyodat te helyo̊d-
ben fyvl mondvan. Azzonyalat. yme az te fiad. es az taneytwan-
nak vizont yme ate anyad. Kerlek tego̊d kegyőſſego̊s vram
Ieſus criſtus. az tőrnek faydalmaert. ky akoron az ő ziwet
altal folya. ſego̊delmet teeǵ enneko̊m minden || nyomorvſagim- 30
ban. ellenſego̊s dolgaymban. betegſegimben. zőkſegimben zor-
galmatoſſagimban. banatimban. es en teſti es lelky ſanyarv-
ſagimban. es agy enneko̊m vidamſagot mynden nemő haborv-
ſagimnak ideien. Amen.

Idwőzleǵ kewanatoſſagos vram Ihs xps irgalmaz enneko̊m
byneſ*nek*.

Mi atyank. Idwőzleǵ. ma. ||

31 Hetedyk ymadſaag: —
32 O Vram Ihs xps gyo̊no̊ro̊ſegnek koronaya. bo||dogſagnak
kenche. vigaztalaſnak kvt feye es el foǵhatatlan kegyo̊ſſegnek
eredety ky az te belſo̊ zerelmednek kywanatoſſagabol. az kerezt-
fan fygwen mondad. zomehozom emberi nemzetnek idwo̊ſſeget.
geryezzed kero̊nk az my kywanatoſſagynkat mynden to̊kelleto̊s
dologra. es az teſti kywanatoſſagnak zomyvſagat. es emberi.
33 es ez || velagi zerelmeknek eledelit es bvzgoſagat my benno̊nk
myndo̊no̊ſto̊l fogwa meg hydegeyched es olchad. Amen.
Idwo̊zleǵ gyo̊no̊ro̊ſego̊s vram ieſus criſtus irgalmaz enne-
ko̊m byno̊ſnek: —
My atyank ky wagy. Idwo̊zleg Maria malazt.

Nyolczadik imadſag. ||
34 O Vram ihs xps te benned hywo̊knek ygaz vilagoſaga
35 zyweknek o̊ro̊k || edo̊ſſege es vigaztalaſa. es elmeknek naǵ
gyo̊no̊ro̊ſege. az eczetnek es meregnek keſero̊ſegeyert kyt my
ero̊tto̊nk zenvedel. es az kerezt fan halalodnak ydeien koſtolad
Engeggyed myneko̊nk nyomorvlt byno̊ſo̊knek az te zent teſto̊-
det es vero̊det myndo̊n ydo̊ben es yelo̊ſo̊l halalonknak ideyen
teſto̊nknek es my lelko̊nknek orvoſſagara. vigaztalaſara es yd-
36 wo̊ſſegere meltan vehetno̊nk || es engeggied my neko̊nk hoǵ
azoknak. es egieb te idwo̊ſſego̊s zentſegidnek melto vetelmenye-
ben vgy o̊ryzteſſo̊nk es oltalmaztaſſonk hogy legyenek myne-
ko̊nk az te felſego̊d elo̊t valo edeſſego̊s yelo̊neſben. to̊kelleto̊s
batorſagra. amen.
Idwo̊zleǵ engedelmeſſego̊s vram ihs xps yrgalmaz enne-
ko̊m byno̊ſnek: —
Mi atyank. Idwo̊zleg maa. ||

37 Kylenczedyk ymadſaag.
38 O Vram ihs xps hatalmas yozag es elmey vigaſag || Emle-
ko̊zzel zomorvſagodrol es kenodrol kyt zenvedel az kereztfan
my erto̊nk mykoron az te halalodnak keſero̊ſegeyert es ſidok-
nak naǵ meveteſo̊kert. karomlaſokert. es bozzv tetemenyekert.
naǵ fel zowal es kenywes zo̊mo̊kkel tego̊det vǵ mynt az te
iſteni atyadtvl el hagyattattat kayaltal mondwan En iſteno̊m. ||
39 En iſteno̊m de myert hagyal el engo̊met. ez zomorvſagodert
alazatoſon kerlek kegyo̊s Ieſus maſtan es en halalomnak myn-

den zomorvſagaban ne hagy el engo̊met en vram iſteno̊m
Amen.
Idwo̊zleg kegyeſſego̊s vram ieſus xps yrgalmaz enneko̊m
byno̊ſnek: —
Mi atyank. Idwo̊zleǵ maria.

Tyzedyk ymadſaag: — ||

O || Vram Ieſus Criſtus kezdet es vegezet. eǵgyeſſeg. es 41
yozag mynden ko̊zepben kezdet es veg. Emleko̊zzel hoǵ az te
feyednek teteyeto̊l fogwa. mynd az te labaydnak talpayglan te
magadat my erto̊nk az kennak vizeben el mereyted. az te ſe-
beydnek zelo̊ſegeyert. hozzvſagaert. nagyſagaert es ſokaſagaert.
taneych meg engo̊m kegyo̊s Ieſus igaz zeretet || altal o̊ryzno̊m 42
az te nagy parancholatidat. es veegy ky engo̊met az te zerel-
medben Amen.
Idwo̊zleǵ bo̊lcheſego̊s vram ihs xpūs ꝛc
Mi atyank. Idwo̊zleǵ maria.

Tizeneǵgyedyk ymadſaag.

O Vram ihs criſtus felſego̊s yozag. az te zentidnek o̊ro̊k
bodogſag. veghetetlen yrgalmaſſagnak mely||ſeege. kerlek tego̊d 43
az te ſebeydnek melyſegeert kyk az te teſto̊det. es belſo̊ tete-
mey(dṇek)dnek veleyet altal iarak hoǵ engo̊m nyomorvlt byno̊ſt
ſok fele byno̊kben el bvrvltat reych el az te ſebeidnek mely-
ſegiben. az te haragodnak elo̊tte. miglen el mvlyk vram ieſvs
az te haragod. es adaſſek enneko̊m az te irgalmaſſagod Amen.
Idwo̊zleǵ hatalmaſſagos vram ieſus. ꝛc.
Mi atyank. Idwo̊zleǵ maa. ||

Tyzenketto̊dyk ymadſaag: — 44

O Vram ihs xpūs egyeſſegnek iegye zerelemnek ero̊ſ||ſege. 45
es o̊ro̊kke valo igaſſagnak tyko̊re. Emleko̊zzel zamlalhatatlan
ſebeydnek ſokaſagarol kykkel tetedto̊l fogwa mynd talpadyg
meg ſebeſo̊ltel vala. Es az kegyetlen es az alnok ſydoktvl meg
zaggattatot. es zentſeges vero̊ddel meg vero̊ſeyteto̊t valal. mel'
kenaydnak nagy voltat. az te igaz zerelmedbo̊l. zyzeſego̊s teſ-
to̊dben my erto̊nk zenvedel. O kegyes || Ieſus criſtus. myt akartal 46
volna egyebet tenny awaǵ myt tehettel volna kyt nem tettel.
kerlek kegyes ieſus yrd meg az te dragalatos vereddel az en
zywemben mynden ſebeydet. hoǵ azokban olwaſſam es ynteſſem
emleko̊zni az te kenodrol. es zerelmedro̊l. hoǵ az o̊ emleko̊ze-

47 to̊k myndenkoron legyenek az en zywemnek || reytek helyeben
es hoǵ az te kenodnak banatya naponkent en bennem vyetaſ-
ſek es zerelmed o̊regbo̊lteſſek. hoǵ hala adaſban es dycheretben
mynd eleto̊mnek vegeyg zo̊netlen meg maradhaſſak myg nem
yvtok te hozzad mynden yoknak es wygaſagoknak tellyes es
48 kewanatos || kenchehez. kyt enneko̊m meltoltaſſal engedny edo̊ſ-
ſeges Ieſus criſtus en eletemben. Amen.
Idwezleǵ feneſſeges vram Ieſus xpūs. ꝛcc. yrgalmaz enne-
ko̊m byneſnek. Amen.
My atyank ky waǵ Idwezleǵ maria. ꝛcc.

Tyzenharmadyk ymadſaagh. ||

49 O Vram Ieſus xpūs. ero̊ſſego̊s orozlan. halhatatlan es gyo̊z-
50 hetetlen kyraľ || Emleko̊zzel te faydalmadrol es kenodrol. kyt
zenvedel mykoron zywednek es teſto̊dnek ereye. myndeneſtel
fogwa el fogyatkozanak. es le haytot fewel halalnak naǵ
kennyawal mondad. meg to̊kellettetöt. Ez te faydalmadert
es kenodert. alazatoſon kerlek engedelmeſſeges vram Ieſus ||
51 criſtvs yrgalmaz ennekem. es teegy ſegedelmet moſtan es en
eleto̊mnek vtolſo el vegezetinek ideyen. mykoron az en lelkem
meg zomorvlt lezen. es meg haborvltatyk. Amen.
Idwezleǵ nemeſſeges vram Ieſus xpūs. ꝛcc.
My atyank ky waǵ. Idwo̊zleeǵ Maria.

Tyzen negyedyk. ||

52 O Vram Ieſus xps felſego̊s atya iſtennek eggyetlen egy fya
53 dycho̊ſegnek feno̊ſſege. es || atya iſtennek allatyanak abrazatya.
Emleko̊zzel az te buzgoſagos ayanlaſodrol kywel zent atyadnak
az te lelko̊det nagy fel zowal ayanlad mondwan. En zent atyam
te kezedben ayanlom az en lelko̊met. es le haytot fewel meg-
halaal es az kereztfan vas zegek ko̊zo̊t fyggel meg zaggatatot.
54 meg to̊rettetöt. es || meg holt teſto̊ddel. verrel folyo ſebeyddel.
herwadot orczawal. holt zynnel. to̊wyſkekkel altal veretet fewel.
ky nyoytot kezekkel. ky teryeztet karokkal. ky teryeztet es
meg zakadot erekkel. te yrgalmaſſagodnak ky nylatkozot tagay-
wal. kenywes es homalyos zemekkel. meg nylt zaywal. altal
55 o̊kleltetöt oldallal. meg rontot || es meg ſebhetet zywel. kybo̊l
myneko̊nk tamada o̊ro̊kke valo bodogſagnak kvtfeye. mely kvt
febo̊l kereztyen egyhaznak heet zentſegy mynekenk zarmaznak.

O kegyelmeſſeges vram Ieſus criſtus ky ellyen nagy kenokban
az te zentſeges es artatlanſagos teſtôdet my ertônk byneſekert.
keſe||rôſeges halalra adad. es az te zent lelkôdet. mynekônk 56
nyomorvlt byneſeknek meg valtaſonkra az kereztfan fygwen
keſerôſegôſen ky erezted. Ez te dragalatos es artatlan halalod-
ert. es az te zent kereztfadnak hatalmaert. kerlek teged vram
Ieſus xpūs. yrgalmaſſagoknek atya || es zentôknek hatalmaſſagos 57
kyralya. batoreych engômet pokolbely erdegnek. ez vylagnak.
es teſtômnek ellene allanom hoǵ ez vylagnak meg halwan te
nekôd ellyek. es halalomnak vtolſo orayan fogagyad az en te
hozzad menô es fordvlt zam ky vettetôt es zarandok lelkômet.
Amen. ||

Idwezlegy yozagos vram Ieſus criſtus yrgalmaz ennekôm 58
bynefnek. Amen.

My atyank ky waǵ. Idwôzlegy Maria.

T y z e n ô t ô d y k y m a d ſ a a g h : ||

O Vram Ieſus xpūs. byzoń es termô zôlô vezzô. Emle- 59
kôz||zel te bewſegôs es ky folyo zent verôdnek hvllaſarol kyt 60
te az te teſtedbôl mykent az meg nyomot zôlô ſebôl oly bewôn
ky ontal mykoron kereztfan az ſatot tenen magad nyomad. es
az vytezy czvczawal te oldaladat meg ôklelwen mynekônk veert.
es vyzet adal. vgy hogy chak egy chôppenet veer || te benned 61
ſem marada. tahat az vtan meg azal mykent myrranak azzv ôl
aga magaſſagban fel fyggeztetwen. es az te gyônôrô teſtôd meg
herwada. es te belydnek nedweſſege meg zarada es te tete-
mydnek veleye meg fonyada. ez te dragalatos zent verôdnek
ky ontaſaert. es te keſerôſegôs kenodert. || es halalodert. es 62
mynden te zentſegôs ſebeydert. kerlek tegôdet edôſſegôs vram
Ieſus criſtus ſebheſſed meg edôſſen az en zywemet az te zent-
ſeges ſebeydwel. es geryez meg engômet az te zerelmedben hoǵ
penytencianak es zeretetnek kôny hvllataſy legyenek ennekôm
kenyereym eyel es nappal. es || fordehad engômet te hozzad myn- 63
dônôſtôl fogwa hoǵ az en zywem legyen teneked ôrôk lakoda-
lom es kedwes. Es az en nyayaſagom ez ſyralmnak wôlgyeben
legyen neked kellemetôs. es az en eletômnek vegezety oly
dycheretôs hoǵ ez eletnek vtanna en vram Ieſus criſtus zeretô
vram. en||gedelmes vram Irgalmas vram. zeep vram ieſus criſtus 64
elô iſtennek zent fya. myndenhato atyanak zent fya. es zeplô-

telen zyz Marianak fya erdômlyelek tegôdet latny. es dycherny.
mynd az te zentyddel egyetômben ôrôkkôl ôrôkke. Amen.
Engegyed lenni en vram ieſus criſtus. ||
65 Idwôzlegy meltoſagos vram ieſus criſtus yrgalmaz ennekem
byneſnek. Amen.
My atyank ky waǵ. Idwezlegy maria: —

Ez zent ymadſagoknak ayetatoſſaggal valo el ayanlaſa: — ||

66 Ez ayanlaſokat. es ez ymadſagokat ayanlom teneked zerel-
mes vram Ieſus criſtus. es adok teneked mertekletlen. es veg-
hetetlen valo nagy hala adaſokat te zentſeges ſebeydert. es az
67 the dragalatos zent verôdnek hullaſaert. es the || dychôſegôs
es kegyelmes kynodert. es keſerôſegôs zent halalodert es mynd
te zamlalhatatlan es veghetetlen nagy ſok yo ayandokydert
kyket nekôm attal te aldot zentſegôs es edôſſegôs newednek
dycheretyre. dychôſegere mynd ôrôkkôl ôrôkke. Amen. ||

Ez ko̊wetko̊zendo̊ ymatſagot valaky meg mongya mynden 68
napon ſoha el nem karhozyk. es ha karhozatra valo leend pur-
gatoriomra valtozyk a ken ha kedeglen purgatoriomra valo tahat
mynden kentol meg zabadultatyk.

Ez az ymadſagh. ||

O yo Ieſus. O kegyelmeſſeges ieſus. O zyz marianak 69
zent fya ieſus tellyes yrgalmaſſaggal es kegyelmeſſeggel. O edes
ieſus az te naǵ yrgalmaſſagod zerenth. yrgalmaz enneko̊m. O
kegyelmeſſeges ieſus kerlek tego̊det az te dragalatos zent wero̊d-
ert kyt my || eretto̊nk byneſo̊kert az magas kereztfanak olta- 70
ran ky ontal hogy moſſad el mynden en alñokſagymat. es neezy
en reyam teged alazatoſon onzolora. es ez ieſus newet kayal-
tora O yo ieſus. O edo̊ſſeges ieſus. O meg batoreyto new ieſus.
Mychoda az ieſus. hanem chak || ydwo̊zeyto̊. O yo ihs az te 71
zent newedert ydwo̊zeych engo̊met hogy el ne vezzek kyt te
ſemmybo̊l teremto̊ttel. O yo ieſus ne wezeſſo̊n engo̊met az en
alnokſagom. kyt teremte te yowoltod O edes ieſus eſmeryed
meg a my tyed es el moſſad azt a my ydegen. O kegyel-
mes ieſus yrgal||maz ennekem m̃yg vagyon irgalmaſſagodnak 72
ydeye. es ne karhoztaſ el engem rettenetes yteleto̊dnek ñapyan.
my hazon lezen en bennem ha en le zallok az o̊ro̊k halalra.
Az holtak tegedet nem dychernek ſem mynd azok kyk pokolra
zalnak. O zerelmes ieſus. O edo̊s ieſus. O ke||gyes ieſus O 73
ieſus‸ engeǵ engemet az te valaztottayd ko̊zyben mennem. O yo
ieſus ydwo̊ſſeg te benned remenko̊do̊knek. O yo ihs idwo̊ſſeg
te benned hywo̊knek. O yo ieſus vygaſſag te benned byzoknak.
O yo ieſus mynden byno̊knek kegyes meg bochatoya. O yo
ieſus zyz marianak ‸ zent fya ews en belem || zent zerelmet. 74
tyztaſſagot. alazatoſſagot. hogy en teged tellyeſſeggel zeretheſ-

ſelek es te benned dychekôdheſſem mynd ôrôkkôl ôrôkke.
Amen.

Ez kôwetkôzendô ymatſagot zent Tamas doktor
zôrzôtte azzonyonk mariarol: — ||

75 O Bodogſagos es edôſſegôs zyz maria iſtennek zent annya
keǵelmeſſegel tellyes felſegôs kyralnak leanya angyaloknak
76 azzonya. || mynden hyw kôrôztyenôknek annya. te kegyelmeſ-
ſegôdnek kebeleben ayanlom ma es en eletômnek mynden nap-
yaban en lelkômet es teſtômet mynden mywelkôdetimet. gon-
dolatymat. kywanſagymat. akaratymat. bezedymet. es mynden
77 eletômet. es az en || eletômnek veget. hogy az te erdômôdnek
myatta zerezteſſenek yo vegre. az te zent fyadnak akaratya
zerent. leegy ennekôm oh azzonyom ſegôdelmem. es vygazta-
lom az ag ellenſegnek es mynden en ellenſegymnek haloy es
78 leſelkôdeſi ellen. es kerlek hogy ennekôm || te meltatlan zol-
galo leanyodnak ńeryed mynden bynemnek bochanatyat. es
meltoltaſſal nyerny ennekôm malaztot hogy kywel erôſſen en
ellene alhaſſak. ez vilagnak. teſtômnek. es ôrdôgnek keſerteti-
79 nek. Es hogy erôſſen valo zandekom legyen to||wabba nem
vetkôznye. es az te zolgalatodban. es az te edôs fyadeban vegig
meg maradhatnom. kerlek teged eſmeg oh en azzonyom. hogy
nyery ennekôm byzony engedelmeſſegôt. es zywemnek alazatoſ-
80 ſagat. hogy byzonſaggal meg eſmeryem ma||gamat nyawolaſnak.
es gyarlo bynôſnek nem chak valamy yo mywelkôdetôket ten-
nye. de meg az zônetlen valo keſalkodaſoknak es ellene allany
az en terômtemnek malaztyawal es ſegôdelmewel es az te
ſegôdelmeddel. Nyeryed towabba ennekôm oh edôs azzonyom ||
81 teſtnek es en elmemnek ôrôk tiztaſſagat. hogy tizta zywel. es
tyztaſagos teſtel tarthaſſam meg az te zeretô zent fiadnak aka-
ratyat. Nyery ennekôm annak vtanna Oh en edôs azzonyom.
zent zeretetôt. hogy az te zeretô edôs fiadat my vronk ieſus
82 criſtuſt tellyes || zywemmel zereſſem. es en baratomat az vr
iſtenert. vgy hogy az ô yawokon ôrôlyek. es gonozokon ban-
kogyam. ſenkinek ô myvoltat meg ne vtalyam es ſenkit meg
ne vtalyak. awagy vakmerôſeggel ne itelyek ſenkit en zywem-

ben. lelky || yozagomal es erdo̊memvel magamat fel ne magaz- 83
taſſam. es kerlek teged Oh irgalmaſſagnak kyraľne azzonya.
hoǵ az te zerete̊ fiadnak felelmet es zerelmet myndenkoron en
zyvemben tartbaſſam. es anne ſok ayandokodrol. nem en erdo̊-
mo̊mert. de || az o̊ yo voltabol adattakrul myndenkoron halat 84
aggyak. es az en byneymro̊l tizta gyonaſt. es igaz penitencziat.
hoǵ nyerheſſem az o̊ yrgalmaſſagat es malaztyat. kerlek hoǵ
az en eleto̊mnek vegen. te eggyetlen egy anyam. menyorzagnak
kapuya. es byneſeknek zozoloya engo̊met || az te meltatlan zol- 85
galo leanyodat az ko̊ro̊ztyen hytto̊l el ne hagy tawoznom. de az
te nagy kegyeſſegedbo̊l enneko̊m leegy ſego̊delmem az en hala-
lomnak o̊ ydeyen. es az pokolbeli zelletto̊kto̊l oltalmaz meg en-
go̊met. es hoǵ az te zent fiadnak kynnyabol. es az te eſedo̊ze-
ſo̊dbo̊l yo remenſego̊t || vewen: az o̊ zeretetiben es tyedben 86
mvlyam ky ez wylagbul. es engo̊met az o̊ro̊k ydwo̊ſſegnek vtan
ygazgas. Amen.

Ezer o̊t zaaz harmynczketto̊d eztendo̊ben ez ko̊nwechket vegeztem zent priſka napyan

Frater pal Garay
predicator zo̊rzetbely

BOD CODEX.

IHS MÁRIA

*E*Mbernek harom fő ellenſege vaǵon, kikkel eyel nappal kel viwńa. mind holtaiglan. kiket ha meg ǵőzendi. meńorzagot vezi. ha kediglen ő tőlők meg ǵőztetik, pokolban lezen hele, Elſő (elſew) ellenſeg, ez velaǵ. Maſod. Teſt. harmad Erdewg.

*E*Mbernek elſő ellenſege ez velag. ki zinetlen minket meg čal es el hitet, Azert mondya zent Ianus, Ne akaryatok zeretnie ez velagot, ſem azokat, melľek ez velagban vannak, Ki kediglen zereti ez velagot, ninčen atá iſtennek zereti (!) ő benne. Kell azert minekẘnk ez velagot el tauoztatnunk ſok okert, Elſő okert. mert ő benne zenetlen valo felelm vaǵon, Maſod okert mert ſemmi ńugodalm őbenne ninčen, Harmad okert, mert telľes gonozſaggal, Neǵed okert, mert ellenkődeſt zerez iſten kőzőtt es ember(e) kőzőtt. Őtőd okert, mert alhatatlan es hazug Hatod okert, minekẘnk kell velagot el tauoztatnunk, mert meg vakeytá embernek okoſſagat, Mondom hoǵ előzer kell minekẘnk ez velagot el tauoztatnunk, es ő tőle magunkat meg otalmaznunk, az felelmert, mert ő benne zenetlen valo felelm vaǵon. mikeppen ir erről bőlč monduan Lezen az te eleted felelmes, Te eleted mikent ha előtted eǵ zőr. awaǵ hay zalon ketnenek (g) eǵ golobiſt fel, minden nappa. es ne hiǵ az te eletednek, Regyel azt mondyad, Valľon ki adya en nekem az eſti időt, Es eſtwe azt mondyad, Valľon ki aad en nekem az regyeli időt ernem, Az (felelmnek miatta) te ziuednek felelmeert mondyad azt. melʼ felelmnek miatta rettekz. Es meltan tezed ezt, mert meglen ez velagba vaǵ. nem tudod meglen vaǵ. es minemő halallal kell meg halnod. es melʼ helen, es nem tudod ha iſtennek zeretetire vaǵ melto. a||waǵ ő 2
haragyara, es nem tudod ha iduezelz a waǵ karhozol ez velag-

nak ǵakorlatos alhatatlanſagiert, kikhez ember ragazkodik az binnek miatta. Mert ǵakorta az madar etket kereſwen, to̊rben eſik, Awaǵ az hal aleytwan etket haſaba vonzya az horgot, Ezenkeppen ember, ez velagban aleyťa igazan viſelnie (ele) eletet, ez velagi marhat kereſwen, de mikoron halalara iut, akkoron latťa, hoǵ nem kereſett maganak eletet, de halalt, Mikeppen zent Gergel doktor monďa, ki ez velagi marhat zereti, awaǵ akarya awaǵ nem akarya. felelmnek es banatnak kińaban eſik. Mert meglen ember ez velagban eel, ſoha meg nem eſmerheti o̊ magat nylwan, ha nem čak o̊ halalanak ideyen. Akkoron mindenek nylwan leznek az okoſſagnak zemei elo̊tt. awaǵ iok, awaǵ gonozok, Azert pelda olwaſtatik Ariſtotiles newo̊ pogan bo̊lčeſegero̊l, ki mikoron iutott volna halalara, keret (!) o̊tet az o̊ taneytuany, hoǵ mondana nekik valami io tanoſagot. Ki felelwen monda, Mezeytelen io̊ttem ez velagra, naǵ banattal eltem, es naǵ keſero̊ſeggel meǵek ki belo̊le, es nem tudom, hol lezen zallaſom. halaſom. Azert mondya bo̊lč Salamon. Nem tuďa ember o̊ veget, de mikeppen az hal megfogattatik az horognak miatta, ezenkeppen az ember, az gonoz ido̊nek miatta,

Maſod okert el tauoztatando ez velag, mert ſemmi ńugodalm ninčen o̊ benne, de zenetlen valo munka es banat, es keſero̊ſeg, Azert monďa bo̊lč Salamon. Embernek keſenſegi es napi, telľeſek nyomoruſaggal es ńauaľakkal, es eyel ſem ńugolmas o̊ elmeiben, Es bizońaban ez mind lezen az mi engedetlenſegẘnknek gonozſagaert, Mert vǵ mond Iſidorus doctor, Ha ember paradičomba artatlanul elt volna, ſem az zen egethetne
3 meg o̊tet, ſem az viz || mereythetneye meg, ſem az egnek tauol volta foytanaya meg, ſem mindenek, melľek artnak embereknek arthatnanak o̊ neki, De az engedetlenſegnek binenek vtanna, ko̊uetkezenek het foǵatkozaſok, Tudnya illik, ehſek, zomyuſag, hidegſeg, hewſeg, munka, faydalm, es korſag, es (ſok) ſok eǵeb ńaualyak, kikto̊l meg nem zabadul meglen ez velagban eel, Mikeppen zen (!) Iob tezen erro̊l tano bizonſagot monduan. Ember ki azzoń allattul ziletik, reuid ideiglen el ez velagban, es ſok ǵarloſagokkal telik be. Es meltan monďa ezt, mert emberi elme, mindenkoron kezzebb az gonozra, hoǵ nem az iora, Mikeppen erro̊l ir zent Moyſes *pro*pheta monduan, em-

beri ziwnek erzekenſege es gondolatťa, mindenha kezz az gonozra, o̊ ifyuſagatul fogwa. Es minek okaert ilľen alhatatlanſag vaǵon ez vaǵon (!), azert el kell embernek o̊ to̊le futnya, es o̊tet el tauoztatnya

Harmad okert ez ielen valo velag el tauoztatando, mert telľes gonozſaggal es vezedelmel. Mikent zent Ianos tezen erro̊l tano bizonſagot monduan. Minden mi ez velagon vaǵon, awaǵ hoǵ teſti kiuanſag. azaz. paraznaſag. awaǵ zemnek kiuanſaga, azaz. feſwenſeg, awag eletnek keuelſege. Azert ez bineknek miatta mind ez velag gonozban vettetett, azaz. o̊rdo̊gnek hatalma alaya, Mert valaki ez harmakat ko̊ueti, o̊rdo̊gnek hatalma vaǵon o̊ rayta, Mert vǵ ir zent Ianos lataſarol zerzett ko̊ńueben. Iay. iay. iay, ez fo̊ldo̊n valo embereknek, Iay az paraznaknak, Iay az fo̊ſueńeknek, Iaẏ az keuelyeknek, Ha kedig akarod ez harmakat el tauoztatnod, fuſſad el velagot es az bineket, mert vǵ mond zent Dauid az ſoltar ko̊ńueben, Feledyed el az te nepedet, es az te aťadnak hazat, Zent Amborus maǵarazwan ezt, vǵ mond, Az em||ber fo̊ldi elo̊ nepet ki el haǵǵa o̊ 4
binet, es az fo̊ldi elo̊ aťanak hazat, ki ez velagnak hamis kazdagſagit meg vtalľa, kiknek miatta o̊tet o̊rdo̊g tarťa foguan, Es meltan tarťa o̊tet foguan, mert mikeppen az fogoľ ſoha nem teheti azt ammit akarna tenńie, mert mikoron akarnaya magat meg alaznia, ez velag tezi o̊tet keuelkednie, es mikoron akarnaya kiuannia az menńeieket, es velag vonza o̊tet az o̊ kiuanſagara, Es ezenkeppen a ǵarlo embert, az o̊ čalardſaginak miatta, mindenha vonza a kinokra. Azert oluaſtatik pelda, hoǵ eǵzer iſten ez harom binekert, keuelſegert, fo̊ſuenſegert. es paraſnaſagert, akara mind ez velagot el veztenie, ereztuen o̊ reaya harom tyzes lančakat o̊ haragyaban, Es ezt meg latuan az o̊ keǵes ańńa, ziz maria, terdre eſek o̊ zent fia elo̊tt, es ezt monda, Kerlek en zereto̊ fiam. hoǵ ne teǵed ezt, de emlekezzel meg az te edeſſeges bezededro̊l holott azt mondad, Nem akarom az bineſnek halalat, de hoǵ inkabb elľen azt akarom, Kerlek hoǵ ne haragodyek az te hertelenſeged, mind az eǵ ko̊zo̊nſeges velagra, mert vannak en nekem zolgaim, predikatorok, kik meg feddik ez velagot. Es ezen keppen meg engezteltetek vr iſten hoǵ nem vezte el ez velagot.

Neǵedzer kell embernek ez velagot el tauoztatnia, mert

ellenkedeſeket vet iſten kőzőtt es ember kőzőtt, Mikeppen zent
Iakab apoſtol tezen erről tano bizonſagot monduan. Valaki aka-
rand lenny ez velagnak baratt́a. iſtennek lezen ellenſege. Naǵ
bolondſag embernek zeretnye azt, kinek miatta ńeri az őrők
ǵylőſeget, azt vallania. kinek miatta el haǵǵa az őrők bodog-
ſagot, azt kőuetnie. ki vizen az őrők kinra, Es mind ezt tezi
ez velagi elet, Erről vǵ mond vrunk xpūs ő maga. Mit haznal
embernek, ha minḍ ez egezz velagot meg ńerne, az ő lelket
5 kedig el karhoztat||naya, Ime ha ezerzer valo ezer velagokat
vallanad, ha ez velagi gonoz eletedbe mulz ki ez velagbol, te-
redelmeſſegnekwͤl es ǵonaſnekwͤl, nemde meg engeztel(tet)tnek
e ezek teged iſtennek, Bizońaba nem, Iay azert ez fele embe-
reknek, kik keues es kiſded ǵenerőſegert, ő ziueket es minden
kiuanſagokat őrőkkől eǵetembe kőltik el, ez velagi eletert, aleyt-
uan hoǵ ne leǵen naǵob őrőm, mint ez ielen valo velagnak ő
vigaſaga, Mert ez illéetenek haſonlatoſok az vakandakhoz, ki
nem hizen eǵeb kinčet lennie, mint az főldet turnia. es benne
lakoznia, De maga eǵeb kinček vannak, melléket ők nem tud-
nak, Erről ilʹ Pelda oluaſtatik, Vala eǵ kiral, ki harom orzagot
bir vala, de meg es tőbbet akar vala birnia, Tőrtenek hoǵ
meg korula, Ki ketſegben eſuen ő eleteről, paranǒola, hoǵ harom
ſing ǵolčot kőtnenek ő kopyayara, es viſelneyet (!) varaſrol
varaſra, vczakon kayaltuan kiralʹ zauat, es monduan, En harom
orzagnak (va) valek feyedelme, kikkel megnem elegedem, de
tőbbet kiuanok vala, aleytuan, hoǵ ne leǵen naǵob őrőm, mint
kinčet ǵeytenye, es orzagokat birnya, Maſtan kediglen meg
elegettem harom ſing főldel, es harom ſing vazonnal, kiuel be
fedezem en telhetetlen zemeimet, Ezenkeppen bizońaba lezen
mindenekről, kik ez velagi marhaba telhetetlenek, Előzer ő
telhetetlen zemeket be rekezti az hewſag, de meg nyttatnak az
kinokban, holott őket az ő gonoz kazdagſagi nem ſegeytik, de
naǵobban ǵettrettetnek, mikeppen zent Ianos irya. Iſten mon-
daſa, Meneuel naǵob dičőſegbe es ǵenerőſegbe volt, anneual
naǵob ſiralmat es kint adyatok ő neki

Ótőd okaert ez velag el tauoztatando, mert alhatatlan es
hazug. Mert ſokakat iger, de keueſeket ad, Mert neha iger
6 hozzu eletet, Neha kazdagſagokat, es tizteſſegeket. Ne||ha ba-
torſagokat, Demaga hazud, mert ǵakorta felelmet es banatot

hoz, Azert monďa bo̊lč, Meuetſiget aleytottam teuelgeſnek, es hewſagnak, es o̊ro̊mnek mondek, Mit čalardkodol heyaba, Mert meltan ez velag haſonlattatik az čalard barathoz, ki o̊ barat́ta-nak zemebe zepen zol. de hatul vermet as o̊ alaya. Azert er-ro̊l ilľen Pelda oluaſtatik, Vala eǵ vitez, ki annyra atta vala o̊ magat ez velagi eletnek, hoǵ iſtenro̊l ſemmit nem gondolkdik (!) vala. De mind o̊ ereyet ez velagi heuſagra ko̊lti vala, Ki eǵzer iſteňi ihleſnek miatta, kezde o̊ magaba gondolkodnya, hoǵ kičoda volna ez velag, es minemo̊ volna, kinek ilľen naǵ buzgoſaggal o̊ zolgalna, Es mikoron ezt gondolnaya az vitez, ime ielenek o̊ neki eǵ zepſego̊ azzonyallat. ki monda az vitez-nek. Mit gondolkodol en rolam, En vaǵok ez velag, kinek ilľen naǵ buzgoſaggal es zeretettel zolgalz. Kire tekentuen az vitez monda. Immar nem banom, hoǵ ilľen zep azzonyallatnak zol-galtam. Kinek monda az azzonyallat, Immar lattal engem ar-czul, de las hatul es, Es mikoron hattal fordult volna hozzaya, lata az vitez o̊ benne kilemb kilemb kinoknak nemit, tudnya illik, zennek, hidegnek, bido̊ſſegnek, es kiǵoknak kiňat. Kit latuan az vitez. fo̊ldre le eſek es monda. Iay. iay. atkozott velag, meľ igen ſokakat čalz te meg. Kinek monda az azzony-allat. a velag. En mindeneknek zepen mutatom magamat. hoǵ meg čalhatnam. de bizoňaba mind en zolgaimat. kik engem el nem hadnak, ez kinokkal ayandekozom meg vegre. Ezeket meg monduan, el enezek elo̊le, Annak okaert minden ezebe veǵe magat ez mondot igeken, meľ naǵ čalardſag leǵen ez velagi eletbe. Azert monďa bo̊lč Salamon. Ki mezet viſel o̊ zayaba, es engemet meg akar fualtatnia, az o̊ baratſagat, nem akarom lennye, en tarſim ko̊zzo̊l valot: — ||

Hatod okert el tauoztatando ez ielen valo velag emberek- 7
to̊l. mert meg vakeyt́a embernek okoſſagat, hoǵ nem eſmerheti azokat, melľek neki idueſſegere volnanak, es vegre vizi o̊tet pokol(na)nak o̊ro̊k kiňara, Mikeppen nyluan vaǵon ſokakban. ez velagot zereto̊kben, kik meg vakoluan o̊ ero̊eket es ido̊eket hewſagban ko̊ltik el, kik ko̊zzo̊l nemelľek iſtento̊l. nekik meg ielent malaztnak miatta, meg eſmertek o̊ bolondſagokat, mikep-pen irya bo̊lč Salamon, o̊ kepekben monduan, Mit haznalt mi-nekẘnk ez velagi eletnek bewſege, Awaǵ mit adott minekwnk ez velagi kazdagſagoknak maga haňaſa, El multanak mindenek,

mikeppen az arnek, Es mikeppen az hayo. foľo vizen el menwen, ſemmi ńomot nem haǵ, Meg faradoztonk, Azert az alnokſagnak, es vezedelmeknek vtan, es iartunk nehez vtakon, vrnak kediglen vtat, meg nem eſmertwk, Pelda. Mert ez velag olľan. mikeppen az madaraz, ki az madaraknak zepen enekeluen, kezereyti o̊ket be mennye az to̊rbe, awaǵ az eńo̊be. Meľ madarakat, mikoron meg fogya a madaraz, retteneteſen meg o̊ldo̊ſi o̊ket, Ezenkeppen vaǵon ez velagrol. Ki ez velagi marhakat edeſekke tezi, de az kint meg nem mutatťa, kit erdemlene o̊ erettek, Ime azert meľ keǵetlen ellenſege embereknek ez velag. De bizońaba ezt meg nem ǵo̊zheti ember eǵebbel, hanem čak az alazatoſſaggal. Erro̊l illen Pelda oluaſtatik, az velag biro naǵ Alexanderro̊l, Ki mikoron kẘdette volna ko̊uetit paradičomhoz, kerduen ha oda mehetne, Felelenek az ko̊ueteknek paradičombol, hoǵ ſenki oda nem mehetne, hanem čak alazatoſſaggal, Es eǵ ven paradičombol ki io̊uen. ada az ko̊uetnek eǵ ko̊uet, ki vala emberi zemnek haſonlatoſſagara, hoǵ vinneek o̊ vroknak. Meľ ko̊uet mikoron el vo̊tte volna Alexan-
8 der. mutata azt || eǵ bo̊lčnek, hoǵ o̊neki meg mondana az ko̊nek iozagat, Meľ bo̊lč mikoron vetette volna az ko̊uet mertekre, oľ igen nehez lo̊n, hoǵ valamit teznek vala ellene, mindent meg ńom vala. Vegezetre az bo̊lč eǵ kis ruhačkaba takara az ko̊uet, es to̊n ellene eǵ penzt, ki ottan meg ńoma az ko̊uet, Touabba teuen eǵ tol zalat ellene, az es leg ottan meg ńoma Mikoron ezen čodalkodnek az Alexander, es az o̊ vitezi, monda a bo̊lč, O velag biro feyedelm, ez ko̊nek termezeti meltan tegedet illeti, mert minden orzagok, tartomańok, varaſok, videkek, varak, nem elegek teneked, meg es to̊bbet ńom es kiuan a te elmed es ziued, de mikoron be fedeztetik az te teſted es te ziwed az koporſoba, akkoron to̊bet haznal eǵ filľer, awaǵ eǵ penz. awaǵ eǵ tol zal, mert ember ezeknek haznalatťat vezi, de a te teſted (ſemm) ſemmit nemhaznal, hanem čak bido̊ſſeg es rothatatoſſag, O ember azert emlekezzel meg a te halalodrol, es o̊ro̊kko̊l nem vetkezel. Gondolľad meg holott vannak az kiraľok, iobbaǵok, hercegek, nemeſſek, kik ennek elo̊tte voltanak, Arańat, ezo̊ſto̊t, es eǵeb morhakat ǵo̊yto̊ttenek, ettenek. ittanak, vigattanak, es halalos binben multanak ki ez velagbol, es o̊ro̊k pokolra menteńek, Azert zereto̊ aťamfiai, io hugaim

ezetekbe veǵetek magatokat, es vǵ elľetek ez velagon, hoǵ az iozagos dolgok le ńomoďak az gonozokat, Es ko̊ueſſetek az xpūſt, ki mennei kiraľ leuen, meg alaza magat, emberre lo̊n mi erettẘnk bineſekert, es naǵ zegenſeget tarta ez velagon. Nekẘnk peldat aduan hoǵ mi es meg vtalnok ez velagot, Mert ki ez velagot ẘzi haſonlatos a pookhoz, ki mind ey nappa el mukalkodik, ki vonza belit, es halot ko̊t benne, hoǵ leǵet awaǵ zuńoǵot (!) fogna. kiuel elne. El io̊ eǵ dongo leǵ es mind el zagatťa, Ezenkeppen ember ez velagi morhat ey nappa kereſi, el io̊ az halal, es mind el vezi o̊ to̊le: — ||

*M*Aſod ellenſege embernek a teſt, ki mindenkoron ellen- 9
kedik a lelek ellen, ki iſtennek (keppe) kepe, De ez melle tudńa kell, hoǵ emberbe ket allat vaǵon lelek es teſt, es ez ketto̊ mindenkoron eǵ maſſal viw. es o̊ ko̊zzo̊lo̊k mindenik vonza az okoſſagot az o̊ kiuanſagara, eǵ mas ellen. Es miert az lelek nemes allat, iſtennek (kepp) kepere teremtetett, minden iokat kiuan. De miert a teſt hituanſagos allatbol zereztetett, az fo̊ldbo̊l, mindenha gonozokat kiuan. kik leleknek karhozatťara vannak, Azert monďa zent Pal, Aťamfiai Lelek zerent iaryatok, es az teſtnek kiuanſagat ne teǵetek. mert a teſt lelek ellen kiuan. es a lelek teſt ellen Mert ha teſt zerent (ellend ell) elendetek meg haltok, ha kediglen lelek zerent a teſti dolgokat meg o̊litek, tahat eltek, Mert valakik lelek zerent elnek. azok iſtennek fiai, kik kedig teſt zerent (ell) elnek azok o̊rdo̊gnek fiai, Ezt monďa zent Pal, Moyſes prophetanak iſten illʹ parančolatot (al) adot volt, hoǵ mikoron ket ember (eǵ) ezue vezne, es eǵǵik a maſikat meg itne ko̊uel awaǵ o̊ko̊llel. ha meg nem halna az ember, de palczan iarna, tahat az ki meg itette, fizetneye meg az oruoſnak az ko̊lčeget, miert meg ǵogeytotta. Lelek zerent az ket haſonlo, az teſt es az lelek, kik mindenha eǵbe wiwnak, es ǵakorta, a teſt meg iti a lelket, gonoz mielkedettel meg o̊ko̊zi (!), awaǵ ketſegben valo eſeſnek ko̊ueiuel, Meľ lelek meglen meg nem holt, az o̊ro̊k tiznek halalaual, (hog) iol lehet hoǵ meg holt az binnek halalaual, de meg ǵoǵolhat, ha tamazkodik xpūs kereztfayanak o̊ (palch) palczayara, es ezenkeppen iarand, az o̊ro̊k eletre az iſteny irgalmaſſagnak remenſege miatt Azert igazſag azt aďa, hoǵ a teſt fizeſſe meg a ko̊lčeget, az leleknek

meg vigaztalaſaert, kemen penitencia tartaſnak miatta. Mert vǵ
mond zent Bernald. Ha akarz penitenciat tartanya. meg kell a
10 te teſtedet tagadnya, ǵoͤtoͤrnye es enheytenye, es tennen ma||ga-
dat itelnye, hoǵ be ne(ſſel) eſſel az eloͤ iſtennek kezebe. Mert
mikeppen az hideg leloͤ korſagbeli ember mindenkoron hideg
vizet kiuan innya, ki igen art nekye, ezen keppen a binnel meg
doͤgletett teſt, azt kiuanńa mendenha, mi a leleknek art, De vǵ
mond zent Bernald, hoǵ vǵ kell embernek tartanya az oͤ teſtet,
mikeppen az oruos tarťa a kort. Melľ oruos ſokakat ad az kor-
nak, melľeket oͤ nem akarna vennye hozzaya, es ſokakat meg
tilt oͤ toͤle, melľeket oͤ kiuannaya Touabba mikeppen az vr veri
az oͤ zolgayat azert hoǵ iowa leǵen, Es mikeppen az ember, oͤ
ellenſeget (meg ǵoͤzi) mikoron meg ǵoͤzi. vǵ ǵoͤtri meg, hoǵ
touabba oͤ ellene fel ne tamaďon, es oͤtet meg ne oͤlľe, Ezen-
keppen kell minekwͤnk es tennye a mi teſtwͤnkel. Mert vǵ mond
zent Bernald. Az mi teſtwͤnt (!) hazunk beli ellenſeg, ki (iǵeze)
iǵekezik minket meg oͤlnye, Soha ninčen naǵob ellenſege ember-
nek es gonozb, mint az oͤ teſte, Mert ember oͤ ellenſegenek
ellene otalmra valo meſterſeget lel. de az oͤ teſte ellen, nem lel
eǵebet, hanem čak zenuedeteſſegeket, Es meńeuel inkab ember
keduet kereſi oͤ teſtenek, meg tag(y)etwan nekye az oͤ okoſſa-
ganak (zab) zabolayat, annewal inkab iar az lelek ellen,
Es haſonlatos a teſt a koͤuer lohoz, kinek mikoron meg erez-
tetik zabolaya nem gondol awal ki rayta il. bator kiraľfiu leǵen
es hoǵ meg ſerzik, de fel zoͤkuen rugwan, mind az foͤldhoͤz veri,
Ezenkeppen vaǵon a teſtroͤl. ki ǵoͤńeroͤſeggel tartatik, kinek
mikoron meg zalazťak az (oͤl) okoſſagnak zabolayat. nem gon-
dol az lelekroͤl, ki iſtennek kepere vaǵon teremtetuen. (Io) Iol
lehet hogy oͤ vele eǵetembe el karhozik, de mindenkoron fel
zoͤk az oͤ gonoz kiuanſaginak miatta. Kiroͤl oluaſtatik illľen (pel-
la) pelda

Vala eǵ kiraľ, kinek vala eǵ zep kerte, melľ kertet oͤ
11 ada oͤriznye ket embernek, kik koͤz||zoͤl eǵǵik vak vala, maſik
benna. Kik mikoron meg akarnak orozni az kertnek ǵmoͤlčet (!),
nem tehetik vala, mert a ſanta fel nem igazulhat vala. hoǵ fel
erneye az magas fan az zep ǵimoͤlčet, Az vak kediglen nem laťa
vala, Tanačot tartanak, es monda az ſanta a vaknak, Veǵ fel
engem valladra, es en el igazgatlak melľ fa ala menń. En le

zaggatom az zep ǵimo̊lčet, es veled ko̊zlo̊m. Melľet mikoron meg tettek volna. el io̊ue az kiraľ. es meg lata a kart, kit tettenek vala az ǵimo̊lčben. Kerdezni foga o̊ko̊t, de o̊k meg mentik vala magokat. az vak awal. hoǵ nem latna. es az ſanta hoǵ nem iarhatna. De az kiraľ o̊ alnokſagokat meg eſmeruen, mind ketto̊t halalra itele. Ezenkeppen vaǵon az lelekro̊l. ki vezerli a teſtet. az gonozſagnak tetemeńere. Meľ gonozſagokat ſem az teſt az lelek nekẘl. ſem az lelek az teſt nekẘl nem tehetne. O azert ember vǵ kereſſed keduet teſtednek, hoǵ lelkedet el ne karhoztaſſad miatta. Touabba ezedben veǵed hoǵ az bines emberrel o̊ halanak (!) ideyen. harmak oztoznak. Tudńa illik, Fereg, o̊rdo̊g, es ez velag, Ki mind vǵ zereti az o̊ rezet, hoǵ az ket (rezem) rezen nem adnaya Mert az fereg vǵ zereti a teſtet, hoǵ nem adna ſem az lelken, ſem az morhan. mert iol lakik vele. Es az o̊rdo̊g. vǵ zereti az lelket, hoǵ nem adna ſem a teſten ſem a morhan, mert o̊ro̊kko̊l ǵo̊ttri azt pokolba, Es ez velag. az az. Az o̊ rokoni. awaǵ eǵeb emberek. vǵ zeretik ez velagi morhat, hoǵ ſemmit nem gondolnak az o̊ teſteuel, ſem kediglen igen zorgalmatoſok (a) az o̊ lelkeuel, de kereſik az o̊ morhayat es fel tombolľak, Es ezen keppen lezen mindennek, ki halalos binbe hal meg, Tudńa illik, Az o̊ teſte adatik feregnek. Az o̊ lelke (feregnek) o̊rdo̊gnek. es az o̊ morhaya ez velagi embereknek. O azert bines ember ved ezedbe ezeket, hoǵ el ne vezeſd teſtedet, lelkedet, es mindeneket melľeket vallaz, a waǵ meg || valhac, Mikeppen vezte az kazdag dewlſes (!), ki mind 12
azokbol, kiket itt ez velagon bir vala, eǵ čeppenet vizet nem ńerhet vala az mas velagon, mikeppen vrunk xpūs monda az zent euangeliumba, de mind o̊ro̊kko̊l o̊ro̊kke kinzattatik pokolba, es ott ſiratťa magat, Peelda rola,

Vala ket aťafiu, Eǵǵik bo̊lč vala, maſik bolond vala, Kik mikoron mezze fo̊lde el budoſtanak volna. o̊ honńoktul, es akarnanak haza (ten) terńio̊k, es io̊ttenek volna eǵ helre, holott ketto̊ztetneek az vt, latanak iraſt ott, ki azt monďa vala, hoǵ az iob kezre valo vt iol lehet hog zoros, darabos es kemen. demaga batorſagos, de az bal kezre valo vt, iol lehet (iog) hoǵ zeles es ǵenero̊ſeges, demaga toluayokkal rakua, Az bo̊lč azert akara mennye az iob kezre valo vton, de az o̊ bolond aťťafianak keremeſenek miatta, meg ǵo̊ztetuen, mene az bal

kezre valo vton. Meg fogattatanak kediglen az toluayoktul, es meg ſebhettetenek. es meg foztatanak, es vettetenek eǵ mel' verembe. ki rakua vala kiǵoual. bekaual, es ſarkańokkal. hoǵ azok elneyek meg o̊ket, az o̊ mardoſaſoknak miatta. Mell' aťafiak mikoron az verembe igen ſirnanak, lata az bo̊lč, hoǵ az kiǵok akarnayak o̊tet meg marńia, ſiruan es atkozuan o̊ atťafiat, monďa vala, Oh atkozott (atť) aťamfia, iob volt volna ha(l) ſoha nem eſmertelek volna meg, mert teneked engeduen meg ǵo̊ztetem, es im en mind te veled eǵetembe el vezek, keſero̊ſeges zerńo̊ halallal. Felele az bolond es monda neki So̊t inkab te leǵ atkozott, mert mikoron te bo̊l (!) volnal, meg zabadeythattal volna, mind engemet, mind tennen magadat, de miert ennekem bolondnak engedel, (ime) ime eǵetembe el vezẘnk. Ezenkeppen lezen pokolba, holott o̊ro̊k ſiraſſal az lelek teſt ellen. es a teſt lelek ellen zugodnat (!) morgodnak, hoǵ eǵetembe eſtenek az toluayok ko̊zze, azaz o̊rdo̊go̊k ko̊zze. es a
13 kiǵoknak || mardaſi ko̊zze. azaz. pokolbeli kinokba. Azert hoǵ a lelek mido̊n volna okoſſagos, meg ǵo̊ztetett, es meg čalatott a teſtetnek (!) o̊ bolondſagos kizteteſenek miatta. O azert bines ember, mit fekez binekben. ezedbe veǵed ez vezedelmeket, es otalmazzad magadat o̊ to̊lo̊k, Mert ha vala mine eztendo̊k el mulnak, vege volna, meges iol volna, de ſoha vege nem lezen. Iay azer neked. mert el vezz, Iay. mert teſtedbe ǵo̊trettetel, Iay mert minden iokat el veztez. Iay mert meńorzagbol ki rekeztetel. es minden gonozba eſel. o̊ro̊kko̊l o̊ro̊kke. Oh en iſtenem. ha ezt ezekbe tartanak ez velagi emberek, bizońaba ko̊nńen meg otalmaznak magokat binto̊l

Mikeppen a teſt es a lelek, az binek es az iozagok ezue viwnak Az keuelſeg azt monďa, Fell'eben valo vaǵ mindeneknel, azert tarč fel feyedet. Az alazatoſſag rea felel monduan, Emlekezzel meg zegen naual'as, mert rothatatoſſag vaǵ es fereg, meg kell halnod. Hiw dičo̊ſeg ezt monďa. Mutaſſad ki a iot, kitt tezz. hoǵ ionak es zentnek monďanak Vrnak felelme rea felel monduan. Az iot nem kell embernek tennye ez el mulandokert, de az o̊ro̊k iokert. azert el kell titkolnya, hoǵ az iſten ki laťa titokban, meg fizeſſe teneked azt. Az fo̊ſuenſegnek kiuanſaga ezt monďa, Binnekil kiuanhatod ez velagi morhat es tarthatod, mert ne talandan (!) vegre meg zegeńedel, es mit

mas gonozol tartana. iob te tarčad. es kôlčed el, De ez velagnak meg vtalaſa, rea felel monduan. Ez velagi morhat nem kereſheti ember vezedelmnekil, mert mineuel valaki tôbbet vall. anneual tôbbet kiuan vallania, es bizońaba, ô halalanak ideyen, mind el haǵǵa, Az buyaſag ezt monďa. Iſten ez velagnak eredetitôl fogua teremte ferfiat es azzonyallatot. azert hoǵ eǵ maſt zereſſek az (teſti te) teſti ǵenerôſegert, mert ha minden ember zizeſeget tartana, ez velag regen el tôretett volna, De az tiztaſag rea felel monduan. || Semmi fertelmetes be nem meǵen meń 14
orzagba, Azert anneual inkab tiztaban eľ, meńeuel naǵobban latod hoǵ az iſtentôl neked adott idô, hamar el mulik, hoǵ el ne vezz. de hoǵ meńorzagba meg koronaztaſſal iſtentôl az tiztaſagnak tartaſaert. Az harag azt monďa, Ha mind bekeſeggel el zenueded az raytad tôtt buzzuſagot, tahat ǵermeknek aleytnak, es ſokkal tôbbet teznek te raytad, Teǵ azert rola. aľ bozzut, Az bekeſeg rea felel es ezt monďa, Melľ igen ſok bozzuſagokat zenuedett te eretted az xpūs, Meńe ſok vereſegeket, meg meueteſeket. haǵapaſokat, tôuiſk koronat. kerezt fat, Es te zegen nauaľas, eǵ iget nem tôrhetz es el nem viſelhetz ô erette, Az torkoſſag azt monďa, Vr iſten azert teremtett mindeneket, hoǵ ember elľen velek, eǵek, igek. es vigaďon, Az zenuedeteſſeg azt monďa es rea felel monduan. Iol lehet hoǵ iſten mindeneket azert teremtett, hoǵ ember elľen velek, es hoǵ meg ne halľon ehel, de hoǵ etelbe italba az mertekleteſſeget feľẘl ne hallďa (!) az zenuedeteſſeget elegeyte meg. Az ireǵſeg ezt monďa, Sokakat tehetz kiket amaz nem teheti, Azert nem kell lennye neki felľeb valonak naladnal. awaǵ hozzad haſonlatoſnak, aťafiuſagos eǵenlôſeg rea felel monduan. Ha (eǵebekeiozagos) eǵebeket iozagos miuelkedekkel (!) feľẘl hallatz, iob es haznalatos ha magadat meg alazod. Mert ki magaſban hag, ha eſnye tôrtenik, nehezben eſik Az ǵilôſeg azt monďa, Tauol leǵen te tôled, hoǵ amaz embert zereſſed, kit mindenbe ellenſegeſt vallaz. Az iſteni zeretet(t) rea felel monduan. Azert nem kell meg vtalnia es ǵôlôlnye az iſtennek kepet. ki emberbe vaǵon, de zeretnye kell az termezetet kit iſten teremtett, de čak az bint kell ǵilôlnie. Az ragalmaſſag ezt monďa. Valľon ki zenuetheti el bekeſeggel meny gonozokat tezen amaz ember, hanem čak ki netalan neki enged. Az igaz || feddeſnek zabad- 15

ſaǵa rea felel monduan. Hoǵ aťafiuſagos zeretetert embernek ô
atťafiat zembe kell meg feddenye, es az ragalmaſſagtul meg (b)
kell otalmaznia magat. Az iora valo reſtſeg ezt monďa. Ha
ſokat imadkozol, es ſokat bôytôlz es vigazz, ſôt el vezz, meg
bolondolz, Es ha ſirandaz. zemed ki apad. Az iora valo fel
ſerkegetes rea felel monduan, Nem tudod zegen nauaľas. ha
holnapot ered. awaǵ čak eǵ orates, Azert maſtan teǵed amit
tehetz, az meńorzagert, kit nem veznek a tuńak, reſtek, de kik
erôt teznek magokon, azaz. penitenciat tartnak, Mind el feľôl
meg (mond) irtakat monďa zent Agoſton doctor, No azert va-
laki ezekbe akarand ǵôzôdelmes lennye, zikſeg ô nekie, hoǵ
zenetlen imadkozzek, es vrunk xpūſnak ô zent kinńat halalat
forgaſſa ô ziuebe, es ôtet kôueſſe.

Pelda azokrol kik a teſti ǵônôrôſegeket kiuanńak. es ô
lelkeket ehel haǵǵak meg (h) halnya, Haſonlatoſok ezek nemi-
nemô emberhez, ki mikoron eǵ Vnicornis newô vad elôtt futna,
hoǵ ôtet meg ne marnaya. eſek eǵ naǵ mel verembe, es midôn
ala hulna, (eſek) eǵ bokorhoz kapazkodek eſmeg ô kezeiuel, es
labaiual ala eǵ alhatatlan izamo kôre, Tekentuen kediglen az
ember az bokornak ǵôkerere kihez tartozik vala, lata tahat ket
eger, eǵǵik feyer, maſik fekete, ragya az bokornak ǵôkeret. Es
immar kôzel valanak. hoǵ altal ragnayak, Tekente az verem-
nek fenekere. lata eǵ naǵ rettenetes ſarkant. ki ô zayabol.
langas tyzet erezt vala, Es ô zayat meg tatuan, kiuanńa vala
ôtet meg marnya. Tekente touabba az kôre. kin laban al vala.
lata tahat neǵ kiǵo tolta ki feyet, akaruan ô labat meg mar-
nia, Fel emeluen kediglen az ô zemeit, lata eǵ keues mezet
ala folnya az bokornak agarol. El felede az vezedelmeket, kikbe
16 vala vettetuen minden felôl. az ‖ mezen foga ńalakodnya, Es
azon kôzbe, az ket eger el raga az bokornak ǵôkeret, es az
kiǵok meg marak az ô labait, es eſek az ſarkannak torkaba,
Lelek zerent, az vnicornis vad, az halal. ki embert yzi men-
denha, es kiuanńa ôtet meg marnya. Az verem, ėz velag. ki
minden gonozokkal rakua. Az bokor, embernek elete, kit az
ket eger, feyer es fekete meg emezt. azaz ragya. az nap es
az ey. Az neǵ kiǵo fô kediglen. az neǵ eltetô allat. mint
tudńa illik, Eg fôld. mas viz. harmad tyz. neǵed eg. kikbôl
embernek teſte zereztetett. Az ſarkan kedig pokolnak zaya. ki

mindent kiuan meg marnya, Az mez kediglen, ez velagnak hazug ǵo̊ńo̊ro̊ſege. ki miatt ember meg čalattatik es o̊ro̊kko̊l el karhozik : —

ÆMbernek harmad ellenſege az o̊rdo̊g. ki ellenkedik mivelẘnk, es vtannunk leſelkedik harom ido̊be. elo̊zer, ez ielen valo velagnak eletibe, maſodzer ez velagbol ki meneſnek ideyen. harmadzer, az vtolſo iteleten. Mondam hoǵ elo̊zer az o̊rdo̊g leſelkedik ember vtan, Ez velagnak eleteben kilo̊n kilo̊n keſerteteknek miatta, hoǵ o̊tet meg ǵo̊zheſſe, es meńorzagba fel ne erezze, honnan o̊ eſett ala, de hoǵ o̊tet karhoztaſſa, es pokolra viǵe, holott o̊ro̊kko̊l o̊ro̊kke o̊ vele kinzattaſſek, Es meglen az o̊rdo̊g latt́a embernek o̊ teſtet elnie. bator o̊zto̊uer leǵen es (h) ſoha nem keduelkedik benne, hoǵ meg nem ńerhetneýe az lelket, Mert ſem arańat, ſem ezo̊ſto̊t, ſem ez velagi morhat keres, hanem čak az lelko̊t, Az ert vaǵon iruan, Moyſes prophetanak elſo̊ ko̊ńuenek tizen neǵed rezeben. hoǵ eǵ ido̊ben, io̊ue o̊rdo̊g iſtennek eleiben, es monda. Ad́ad ennekem embereknek o̊ lelkeket, es ez velagi morha mind tied leǵen. Mert mikeppen az ſol'om madar, azert yzi az kis madarat. hoǵ kiuanńa az o̊ ziuet meg ennye, ezen keppen az o̊rdo̊g azert haborgatt́a az embert, hoǵ kiuanńa o̊ lelket el karhoztatnya. || az naǵ ireǵſegnek miatta. 17
kit vall az emberhez, azert hoǵ oda meǵen, honnan o̊ ala eſett. Minek okaert ſem ezik, ſem izik, ſem alozik, de mind ey nappa kerengi ez velagot. lelkeket kereſuen el karhoztatnya, Es immar anny zamtalan lelkeket vitt pokolba, hoǵ ha ki io̊hetnenek, ez fo̊ldnek zinet be to̊lthetnek mind az hewgyglen (!). Es ez nem čoda, mert mikeppen iſten meg ielentette, vǵ mennek be pokolba a bines lelkek. mikeppen az eſo̊. demaga meg ſem eleg o̊nekye, de to̊bbet kiuan, es vtannunk ballag eyel nappal kereſuen, kit meg čalhatna. Azert mond́a zent Peter apoſtol. At́amfiai iozanok leǵetek, es viǵazzatok, mert az ti ellenſegtek pokolbeli o̊rdo̊g, mikeppen az reuo orozlan kereng, kereſuen kit meg marhaſſon, kinek ellene all'atok, hitben ero̊ſſek leuen. Touabba vǵ mond zenth Gergel doctor, hoǵ az o̊rdo̊g, ez fo̊ldet kerengi, nem lepes zerent, de mikeppen az lelek, ǵawaǵ zel, ro̊po̊ſuen, es mindeneket meg hall'a, mell'ek mondattatnak, es mindeneket meg lat. mell'ek tetetnek, demaga azokat mell'ek az

ziwbe forgattatnak, nem tuďa, Mert ha embernek gondalatit tudna. ſemmi iot nem hadna tennye, Touabba azon zent Gergel monďa. hoǵ Az gondolat, akar melľ ſertelmes leǵen, ſoha az lelket meg nem fertezteti, ha az okoſſag rea nem enged. Touabba vǵ mond zent Amborus doctor. Oͦrdoͦgoͦknek dolgok, minket gonozzal kinalnia, de mi dolgunk. annak nem engednye. Mer minezeŕ ellene allunk, annezor oͦtet meg ǵoͦzzoͦk. anǵalokat meg vigaztalľuk, iſtent tiztelľwͦk, Ki arra int minket hoǵ viaſkoďunk, meg ſegeyt, hoǵ ǵoͦzzwͦnk, es meg eroͦſeyt, hoǵ meg ne foǵatkozzunk, Ezeket mondya zent Amborus doctor, Ha kediglen ellene allaſnak abrazatťak kerded, imez, hoǵ minden binnek el-
18 lene, kiwel keſert || iozagos dolgot vees, Hoǵ ha keuelſeggel (ſ) keſert, te meg alazzad magadat, Ha torkoſſagnak miatta keſert, tahat zenuetteſſed meg magadat boͦytel, Ha kedig buyaſaggal keſert, te tarč tiztaſagra magadat, Hoǵ ha ez velagi oͦroͦmmel, awaǵ hiw dičoͦſeggel keſert, ſiralmnak miatta alľ ellene. Ha ezenkeppen viuandaz oͦ vele, oͦtet meg ǵoͦzoͦd, es meńorzagot vezed, holott iſtentoͦl meg koronaztatol, Mert vǵ mond zent Iob, Vitezkedes embernek elete ez foͦldoͦn, Mert eroͦuel vezik meńorzagot, nem tuńan reſten.

Maſodzor az oͦrdoͦg leſelkedik mi vtannunk az mi halalunknak ideyen, Mert mikoron a lelek ki zakad a teſtboͦl. tahat akkoron ńolc feyedelm oͦrdoͦg katonayokkal eǵetembe ielen leznek az leleknek oͦ ki meneſenek kapuyan. Kik koͦzzoͦl az het foͦ oͦrdoͦgoͦk kereſkednek zereteteſſen az het foͦ halalos binekroͦl ha meg lelhetnek az lelkekben, Hoǵ ha kediglen. nem lelhetik az foͦ halalos (binenek) bineket, tahat az oͦ katonai zereteteſt kereſkednek az bineknek agazatirol. kiknek miatta awaǵ čak purgatoriumra vonhatnayak oͦtet Az ńolczadik oͦrdoͦg kediglen zereteteſen kereſi az hitetlenſeget. ki meg doͦgleti mind az egez kereztťenſeget, Es ha az leſelkedeſeket erizeteket eltauoztatanďa a lelek, tahat meg koronaztatik iſtentoͦl meńorzagnak bodogſaba (!).

Harmadzor az oͦrdoͦg leſelkedik mi vtannunk az vtolſo iteleten. Mert vǵ mond zent Agoſton doctor, Akkoron az oͦrdoͦg lezen ki monduan, es mi eloͦnkbe hańuan mindeneket. melľeket toͦttwͦnk monduan, O igaz biro iteld ez embert eńimnek lennye az binert, ki nem akara tied lennye az malaztnak miatta. Te-

neked engedetlen volt, de ennekem engedelmes. O melľ igen
zoroſok leznek akkoron az karhoztaknak vtai. || Feľẘl lezen az 19
(hag) haragos biro, alol az rettenetes pokol. iog felo͛l az vadalo
binek, bal felo͛l zantalan o͛rdo͛go͛k, kinokra vonwan, belo͛l az lelki
eſmeret lezen mardoſuan. es kiwel mind ez velag eguen. Akko-
ron mennek az iok az o͛ro͛k o͛ro͛mre. es az gonozok az o͛ro͛k kinra.
Oh en iſtenem vayha ezekbe vennek azt a bines emberek, Az
o͛rdo͛g harom binewk miatt naǵob rezre karhoztatťa az lelket,
erro͛l oluaſtatik illen Pelda

Vala regenten eǵ kiraľ, kinek vala eǵ zep hayadon leańa,
ki az balwan iſtenektol feleletet vo͛tt vala, hoǵ mint hazaſ-
ſagra menne. ottan meg halna. Ki meg yeduen, mezo͛ko͛n es
erdo͛ko͛n yar vala, es hazaſſagra nem meǵen vala, De miert hoǵ
igen ǵors feren vala, ezt zerze, hoǵ valaki akarna o͛tet hozza
vennye hazaſſag zerent, elo͛zer hamaryat futna o͛ vele, es meg
halladnaya. hozza menne, ha kedig a leań halladna meg a
legent. tahat feyet venneye, Es ezenkeppen naǵ ſok ifyu
legeńek veztik vala el feyeket miatta, Iutta eǵ ifyu vitez,
(io nemes) Ipomenes newo͛, Ki akaruan ez zizet hozza vennie,
mene eǵ balwan iſtenhez, kinek vala venus neue, Ki ada neki
harom arań almat, es meg taneyta mikeppen yarna ew vele,
El mene azert az Ipomenes vitez, es hamaryat foga futnia az
leańńal, Ki leg ottan el hallada a viteżt, Es a vitez ki veue
kebelebo͛l az eǵ arany almat, es eleibe vete, oldalt fele lata az
leań az almat, vtanna futamek, meg oda iara, addig el hallada
a vitez, Es mikoron el hallatta volna eſmeg a leań. maſodzer
es vǵan to͛n a vitez. harmadzor es, Meg nehezeytek kediglen az
leant az almak, es el hallada a vitez, Hozzaya veue, es meg
to͛re o͛ zizeſeget. Lelek zerent az ziz lean az lelek, ki igen ǵors
a iokba meglen tizta, Az Ipomenes vitez || kediglen az o͛rdo͛g, 20
ki harom arań almaknak miatta čallá meg a lelket, Tudńa
illik keuelſegnek miatta, fo͛ſuenſegnek miatta, es paraznaſagnak
miatta, kikkel mind ez velag tellés, Es ezenkeppen meg zeplo͛-
feyti es meg to͛ri o͛ zizeſegenek tiztaſagat, es hozza vezi pokol-
nak fenekere. holott kinozza o͛tet mind o͛ro͛kko͛l o͛ro͛kke: —

Ez a vege.

Az halalrol zol itt az iras

*Æ*Mlekezzel meg ember az halalrol, mert nem keſik, Ez igeket irta bo̊lč Salamon cǵ ko̊ńuenek hatod rezebe, Melľ ſok iokat ad embernek a halnak (!) emlekezeti. zent iraſban ſok helen ielentetik meg. Mert vǵ mond azon bo̊lč. Emlekezzel meg ember a te vtolſo halalodrol. es ſoha nem vetkezel. Es vtan vǵ mond zent Bernald. Az halalnak zenetlen valo meg emlekezeti, naǵ bodogſag. Ezt vele viſelľe ember vala holott iarand, es ſoha nem vetkezik, Touabba vǵ mond zent Agoſton doctor. Semmy vǵan el nem vonza az embert bynro̊l, mikeppen az halalnak ǵakorlatos meg emlekezeti. Mert ez halal tezi embert. o̊ magat meg alaznia, mindeneket meg vtalnia. es penitenciat tartania. Mert vǵ mond (zem) zent Ieronimus doctor, Ko̊nńen meg vtal mindeneket, ki mindenkoron gondolľa o̊ magat meg halandonak lennie. Mert zemeknek kiuanſaga meg vtaltatik, mikoron vala ki gondolľa o̊ magat illen reuid ido̊n mindeneket el hadnia Teſtnek kiuanſaga meg vtaltatik, mikoron valaki gondolľa, hoǵ az o̊ teſte, reuid valo napon lezen fergekeknek (!) etke. Eletnek keuelſege meg vtaltatik, mikoron vala ki ez ziueben gondolľa, hoǵ a ki maſtan akar lennie felľeb valo eǵebeknel. tetettetik fo̊ldbe mindeneknek labok ala. ||
21 Vayha ezekbe venneyek ez fo̊ldi kiraľok, es miňden feyedelmek, es kazdagſagokkal beuelko̊do̊k ez velagban, mikeppen az zeles palotaktul vitettetnek az zoros koporſora. es az vilagos es fenes palotaktul a rettenetes es ſetet koporſoba, Es viragogkal (!) es kilo̊n kilo̊n karpitokkal meg ekeſewlt palotakbol, vitettetnek a bido̊s koporſoba, es minden morhaual telľes palotakbol az zegen ńaualľas koporſoba, Es fiakkal, leańokkal es zolgakkal meg ekeſo̊lt palotakbol vitetnek az koporſoba, ki irees, es minden fiaktul es baratoktul meg foztatik, Oh hol vaǵon az el mult pompaſag, (hog) hol vaǵon az el mult dičo̊-

ſeg, hol vaǵon az zolgaknak ſerege, hol vannak az zep ruhak,
arańas barſon kamuka, (hog) hol vaǵon az laǵ es ǵenge aǵ.
(hog) hol vaǵon az kilo̊n kilo̊n io meg fo̊tt etek. es venerek,
Iay vezek. mert ki annak elo̊tte naǵ ǵo̊ńo̊ro̊ſegben el vala az
palotaba. mindeneſto̊l fogua etettetik az fergekto̊l a koporſo-
ban. Vǵ mond ezro̊l zent Innocencius papa, Iay en zereto̊
aťam fiai. ezetekbe veǵetek, Mert ime, ki eǵ keues ido̊knek
elo̊tte yl vala o̊ hazaba, naǵ feneſſeggel kazdagſaggal, ime meľ
zegeńo̊l fekzik a koporſoba, Es ki naǵ dičo̊ſeggel. pompaſag-
gal ſpacialua (!) ideſtowa az palotaba, ime meľ rutol, meľ on-
dokul, es meg vtaltatott fekzik az ſirben, Es ki ǵenero̊ſeges
etkekkel iol lakik vala az ebello̊ hazba, ime maſtanaba az fer-
gekto̊l meg emeztetik a koporſoban. Touabba vǵ zol eǵ zent
iras beli doctor az halalnak emlekezetiro̊l monduan, Gyakorta
kell embernek o̊ ziuebe forgatnia ezt, hoǵ mikoron a bines le-
lek ki fog zakadnia a teſtto̊l. meľ naǵ felelmel, ittetik meg,
es az lelki eſmeretnek meny ſok mardoſo ezteniuel zaggatta-
tik meg, Meg emlekezik || az iſtento̊l meg tiltott dolgokrol, ki- 22
ket to̊tt, Latťa iſtennek paranČolatit, melľeket tuńaſagnak miatta
meg vtalt be telľeſeytenie, Bankodik hoǵ az iſtento̊l neki peni-
tenciara adott ido̊t, heyaba ko̊lto̊tte, Siratťa az iſtennek rette-
netes iteletinek indolhatatlan, zoroes (?) bozzu allaſanak ki
feyezeſet ielen lennie, kit el nem tauoztathat, Iǵekezik az
teſtbe meg maradnia, de kezereytetik ki mennie. Meg akarya
iobboytania az el vezett ido̊ket, de nem halgattatik meg iſten-
to̊l, Hatra tekent, latťa az el mult ideyet, heyaba el ko̊lto̊t-
nek lennie, es aleyťa azt lennie, mikeppen az vton iaronak eǵ
reuid lepeſet, Eleyben tekent, es latťa hoǵ o̊ro̊kko̊l meg mara-
dando. Siratťa azert o̊ magat, hoǵ illen reuid ido̊ben (ńerher)
ńerhette volna minden zenteknek vigaſagat. Siratťa touabba
magat, hoǵ a teſti ǵenero̊ſeg(eert)nek reuid hizelkedeſeert el
veztette az mondhatatlan o̊ro̊k ǵeńero̊ſegnek edeſſeget, zeǵen-
kedik, hoǵ a teſtert. ki az fergeknek vraſaga ala haytatott,
az lelket o̊ tuńaſaganak miatta el hatta volt. ki anǵaloknak
kariba vitendo̊ vala. Touabba az o̊ elmeenek zemeit fel emeli,
es mikoron latťa az halhatatlan kazdagſagoknak dičo̊ſeget, meg
ǵalaztatik, hoǵ azt el veztette. Es valaki eletnek ńaualľaſſagos
zegenſegeert mikoron alaya tekent, ez velagnak vo̊lǵere, es ez

homaľos fôldre. o̊ fôlo̊tte kediglen čodalľa az o̊ro̊k velagoſſagnak feneſſeget, nyluan meg eſmeri, hoǵ mind ey volt es ſetetſeg. az mit zeretett ez velagon. Azon ko̊zben o̊ zemei meg homaľoſodnak, es forgattatnak o̊ aǵaban. Az o̊ melle kediglen verdo̊get. es az o̊ be rekedett torka nehezen vezen lelekzetet. es laſſan laſſan o̊ fogai meg feketednek. ayakai meg heruadnak,
23 es minden tagi meg kemeńednek. es az || inak meg zakadoznak az o̊ teſteben. es ew ziue kette haſad az naǵ faydalmnak miatta, Mikoron azert ezek, es ezekhez haſonlatoſok ielen leznek, mikeppen halalnak elo̊tte ko̊zel iarok, azonnal ott vannak minden tetemenek. bezedek es gondolatok kiket to̊tt, melľek mindenek keſerues tano bizonſagot teznek, o̊ket teuo̊nek ellene, es nem akaruan azokra tekentenie, kezereytetik reayok neznie, Touabba ielen lezen eǵfelo̊l o̊rdo̊go̊knek retteneteſſege, maſſelo̊l anǵaloknak ero̊ſſege. Es kiki mind varya az o̊ to̊rueńet es rezet, abba ki ko̊zto̊k vettetett. Mert ha keǵeſſegnek ieǵei lelettetnek o̊ benne, tahat anǵali latogataſſal engezteltetik meg. es zep enekleſeknek edeſſegeuel hiuattattatik ki a teſtbo̊l. Ha kediglen o̊tet bal kezre itelendi az o̊ erdemenek feketeſege, es o̊ gonoz tetemenenek o̊ndokſagos fertelmeſſege leg ottan naǵ retteneteſſeggel yttetik meg. es erew zák zerent valo hertelenſeggel haboroytatik meg, es ero̊uel kezereytetik ki mennie az ńauaľaſſagos teſtbo̊l, Akkoron ottan az lelek meǵen az ayakakra, es meg kerdik o̊tet az ayakak monduan. Mit akarz o lelek, Felel az lelek es monďa, Ki kel mennem. Monnak (!) neki az ayakak, Nem mi altalunk mentel be az teſtbe. ſem mi altalunk meǵ kiue. tahat meǵen az orra likaira hoǵ onnan menńen kiwe, Es felelnek azok nekie mikeppen az ayakak, Ennek vtanna meǵen az zemekre. az vtan az filekre. es nem mehet ki azokon, Vegezetre meǵen az fo̊nek teteyere. Es ott meǵen ki, mert onnan ment volt be, Es akkoron le yl az fo̊nek teteyere, es ideſtowa nezuen, naǵ zomoruſagot lat, ha karhozando leend. es vǵ mond o̊ maganak, O te atkozott lelek, az meg atkozott
24 toluaynak, orwnak, es pa||raznanak buyalkodoknak, es hamis hito̊knek o̊ lelke, Mikoron azert az bodogtalan lelek ideſtoua tekent, laťa az o̊ ruhayat, kit vallott az kerezt viznet (!) fo̊lo̊tte, feneſt zeplo̊telent, feketebnek lennie az fekete zuruknal es hollonal, tahat ǵarloſagoſon fel fohazkodik, rettenetes ſiral-

mal es kayaltaſſal monduan. Iay iay ennekem, Valľon ki valtoztatta el az en ruhamat, Minem de feyerb volte az en ruham az honal, es maſtan ſertelmeſb az zuroknal es, es feketeb az hollonal, Es ime akkoron ottam (!) meg ielenik az o̊rdo̊g, ki o̊tet el hitette, es kit o̊ ko̊uetett es vilagba. Tudńa illik, Satan o̊rdo̊gnek anǵali monduan nekie, Ne čodalľad azt en zereto̊ baratom, En vaǵok az ki zerzettem te neked eǵ ruhat, de nem čak te vaǵ o̊lto̊ztetett ez fele ruhaual, de ez velagnak naǵob reze, Tahat akkoron monďa a lelek, Ki vaǵ te, Felel az o̊rdo̊g nekie monduan, Minem de meg mondottam e immar en teneked, hoǵ en vaǵok az, ki zerzettem neked ez ruhakat, es en vtamat meg mutattam neked, es en nekem mindenekbe engettel, es hittel, es en velem munkalkottal, es minden tanačomat meg to̊ttet, Azert lakozol en orzagomba, hol vaǵon zomoruſag, minden vigaſag neko̊l, holott vaǵon ehſeg, minden etek neko̊l, Hol vaǵon zomyuſag, minden venerek neko̊l. holot vannak ſetetſegek velagoſſag neko̊l. Hol vaǵon bydo̊ſſeg, io illat neko̊l, holott vaǵon banat vigaztalaſneko̊l, holot vaǵon ſiralm. engeztelesneko̊l, holot vaǵon ohaytas ko̊zbeveteſneko̊l Hol vaǵon kayaltas, veztegſegneko̊l, hol vaǵon ordeytas, mertekleteſſegneko̊l, Hol vaǵon olthatatlan zen, meg hidegedeſneko̊l, hol vaǵon naǵ zel, čendeſſegneko̊l, hol vaǵon hideg, modiſſagneko̊l, hol vaǵon hewſeg, vegneko̊l. Holott vaǵon minden gonoz, minden io neko̊l. O azert, en zereto̊ ba||ratom, 25
kelľ fel, io̊ue (!) velem, Ime pokolbeli anǵalok io̊nek te elo̊dbe, es meg eneklekik (!) teneked a banatnak es zomoruſagnak eneket, az igen keſerueſſeges eneket, Ezeket monďa az o̊rdo̊g a leleknek. Akkoron meg ielenik nekie iſtennek o̊ zent anǵala es kinek o̊ haǵattatot volt iſtento̊l Es monďa. Bodog az ember, ki ez velagon el tauoztatta ez ruhat, O meľ igen bodogtalan vaǵ o̊rdo̊gnek baratťa, O atkozott teremtett allat. O mindenhato iſtennek atkya. Mendenha en te veled voltam. es nem lattal engemet, Taneytottalak tegedet, es nem akartal engem meg ertened. Io tanačot attam neked. es nem akartal engem meg halgatnod, Ereď el azert maſtan o̊rdo̊gnek kezebe. es laſſad az pokolnak helet, ki neked zereztetett, Immar a te miuelkedetid meg iteltenek teged, Ezeket monďa az anǵal, a karhozott leleknek, Oh azert. valľon ki ielenthetneye kiwe. ezeknek vtanna, meny ſok zamlalhatatlan o̊rdo̊go̊knek ſeregi, retteneteſt tamad-

nak fel, o̊ fogokat čykorgatuan, kiktôl a bodogtalan lelek az o̊ro̊k kinokra, naǵ keſero̊ſegekkel vonattatik, Meľ o̊rdo̊go̊k meg meuetes bozzonkodas keppen zembe hanńak a leleknek o̊ bineit, monduan, O meľ igen keuelkettel eddiglen, O meľ igen feneſſen ǵeńerko̊ttel etelbe es italba, O meľ igen zepen, keueľen o̊lto̊ztel biborba barſonba. O meľ ero̊s voltal, O meľ ǵors voltal, Monďad meg mi neko̊nk, miert nem keuelkedel maſtan, mire nem ǵenerkedel etelbe italba, Mire nem o̊lto̊zo̊l kilen kilen ruhakba Hoǵ nem viſelz gondot az kazdagſagrol. hoǵ nem vigadz maſt feleſegeddel, fiaiddal, leanyddal, es baratiddal, Miert nem zolaz neko̊nk, Az lelek meg atkozza kediglen o̊ teſtet monduan. O o̊rdo̊gnek temploma, a te miuelkedetid fer-
26 teztettek meg engem, O atkozott || fo̊ld, O Satan o̊rdo̊gnek lakodalma, kel fel hamar es io̊uel velem, hoǵ laſſad az kinoknak helet, melľek ennekem zereztettenek, te erted, kikbe en lezek itelet(nek naṕatul fogua, en velem lez azon) naṕaiglan, te (keg) kediglen, iteletnek naṕatul fogua en velem lez azon karhozatban mind o̊ro̊kko̊l, Atkoztak leǵenek azert te zemeid, mert nem akartak latnia az eǵeneſſegnek velagoſſagat, es igazſagnak vtat, Atkoztak leǵenek a te fileid, mert nem akartak hallania az o̊ro̊k eletnek igeit. Atkoztak leǵenet (!) az te orrod likai, mert nem akartak be ereztenie az zent iozagnak illatťat, Atkoztak leǵenek az te ńelued, es ayakaid, mert nem koſtoltak meg az o̊ro̊k meń orzagnak o̊ro̊met, ſem nytottak meg az zaynak aytoyat, az o̊ teremteyeknek dičeretire, Atkoztak leǵenek a te kezeid, mert o̊ miattok nem oztogattatot alamyſna a zegenyeknek. Atkoztak leǵenek az te mellednek belſo̊ rezei. mert gonoz tanačokat ereztnek vala kiwe. Atkoztak leǵenet a te labaid, mert nem latogatťak vala chriſtuſnak eǵhazat, Atkoztak leǵenek minden tagaid. mert el vettek en to̊lem az mennei o̊ro̊meket, Atkoztak leǵenek minden miuelkedetid, mert o̊ro̊k kinokat nyertenek ennekem, Ezenkeppen atkozza meg az karhozott lelek o̊ teſtet. Ime azert zereto̊ aťam fia, meľ vezedelembo̊l zabadeythatod meg te magadat, meľ naǵ felelmto̊l menekedel meg, ha maſtan (ez) ez velagon mindenkoron felelmes leendez, es az te halalodrol ketſeges, Inčelkedyel azert maſtan ez keppen elnie, hoǵ inkab halalodnak ideyen o̊ro̊lhes, hoǵ nem feľ, Tanoľ maſtan meg halnod. ez velagnak, hoǵ akkoron kezǵ

elned chriſtuſnak, Tanoľ maſtan mindeneket meg vtalnia, hoǵ
akkoron criſtuſhoz || zabadon mehes, Gyeteryed maſtan a te 27
teſtedet az penitencia tartaſnak miatta. hoǵ akkoron batorſagos
bizodalmat valhass, O meľ bodog es bỏlč ember az, ki iǵekezik
lennie illenne eltebe, mi nemỏnek kiuan lelettetnie ỏ halalanak
ideyen, Teǵ iot maſtan zeretỏ aťam fia, teǵ iot meg tehec,
mert nem tudod, mikoron meg halz. Es nem tudod mi tỏrtenik
teneked halalodnak vtanna, Ne bizzal a te baratidba es roko-
nidba, mert hamarab feletkeznek el te rolad, mint te aleytanad.
Ha nem vaǵ zorgalmatos maſtan eltedbe te magadrol, valľon ki
lezen zorgalmatos te rolad iỏuendỏbe. Iob teneked maſtanaba,
ideyen hozzad latnod. es valami iot tenned, es elỏtted kỏlde-
ned, hoǵ nem eǵebeknek ſegeytſegen biznod, Mikoron idỏd
vaǵon, ǵeyč halhatatlan kazdagſagokat, Alamiſnalkodyal, zerez
maſtan magadnak baratokat, tiztelnen iſtennek zentit, hogy mi-
koron ki meǵ ez velagbol azok fogadyanak tegedet be az ỏrỏk
bodogſagba, kit adyon nekỏnk aťa. fiu. zent lelek. Amen.

VAla eǵ nemes ember nemi nemỏ tartomanba, ki igen
gonoz vala, es iſtennek elỏtte haznalatlan, ki minden vton iaro-
kat, kazdagokat, zegeńeket es ỏzueǵeket, meg ſozt vala, min-
den irgalmaſſagnelkỏl. Tỏrten(n)ek kediglen iſtennek igaz iteleti
zerent, hoǵ az gonoz ember halalra betekỏdek (!), Es ez nemes
embernek hazahoz kỏzel valo puztaba lakozik vala eǵ remete,
naǵ zent eletỏ. ki tỏrtenet zerent iỏue ez gonoz embernek ha-
zahoz, es latuan ỏtet, halalra korultat, monda nekie, Te vaǵ e,
(ao) az aktozot (!) ember, ki iſtentỏl el zakattal, az te gonozſa-
godnak miatta, Ime hozzad iỏttem maſtan. hoǵ meg ǵonńal,
mert latom hoǵ ha||lalnak kezebe vaǵ vettetuen, Es ha iol es 28
tiztan meg ǵonandaz, ketſegnekỏl iſten meg bočatťa neked mind
te bineidet. ỏ naǵ irgalmaſſaganak miatta, vala melľeket tỏttel
iſiuſagodtul fogua, Az nemes ember kediglen, mas napra hal-
lazta ǵonaſat, Ezebe nem veuen zent Gergelnek mondaſat, ho-
lott vǵ mond. Az iſten, ki neked meg igerte bineidnek boča-
natťat, holnapi napot nem igert. Az remete kedig mas napon
regyel hozza iỏue, es inti vala hoǵ meg ǵonneek, De az iſmeg
harmad napra hallazta, Harmad napon iſmeg el iỏwe az remete,
es inte ỏtet a ǵonaſra. de ỏ neǵed napra hallazta, Es lata a
remete, hoǵ nem akarna meg ǵonnia, monda nekie. Mint latom

nem akarz meg ǵonnod, azert en to̊bbe hozzad nem terek. Neǵed napon azert ez nauaľas nemes ember igen meg nehezedek az korſagnak miatta es ko̊lde leuelet zolgayanak miatta a remetehez, hoǵ el io̊ne, Es mikoron be ment volna a hazba, ottan az o̊rdo̊g meg foyta a nauaľas nemes embert, annera, hoǵ inǵen nem zolhatna. Es latuan a remete, hoǵ nem zolhatna, es hoǵ immar a halal be ment volna o̊ zayaba. monda mind azoknak, kik az hazba valanak. Kerlek tikteket zereto̊ fiaim. imadyatok iſtent mind zellel, hoǵ mutaſſa meg neko̊nk, mikeppen ez nauaľas bineſnek lelke meǵen ki a teſtbo̊l, es houa meǵen, Fel keluen kediglen a remete. az imadſagrol, tekente az haznak aytoyara, es lata eǵ igen zep ifiu embert, o̊ hozza io̊nie, es o̊ holna alatt eǵ ko̊ńuet viſelnie. Ki be menuen, es meg aluan o̊ elo̊tte. monda nekie, O te atkozott bines ember, ime en vagok a te anǵalod. es hozzad io̊ttem. ki neked (ieǵez) ieǵeztettem volt ifiuſagodtul fogua te o̊rizetedre. Valami iot to̊ttel volna.
29 awaǵ || alamiſnalkodaſt, awaǵ zarandokſag iaraſt, awaǵ imadſagokat, bo̊yto̊ket, awaǵ eǵhazakat ǵakorlottal volna. es iſtennek igeyet halgattad volna, es eǵeb iragalmaſſagos (!) dolgokat to̊ttel volna en mind ez ko̊ńben irtam volnek be, es azokat iteletnek napyan iſtennek elo̊tte, es mind ez velag elo̊tt, ki oluaſtam volna, Es meg nyta az anǵal az ko̊ńuet, kit tart vala, es monda nekie, O atkozott lelek, mendenha teged ko̊uettelek, mendenha teged intettelek, hoǵ iozagos dolgokba foglaltad volna magadat, es ſemmi iozagos dolgokat nem to̊ttel, kit be irtam volnek ez ko̊ńben. Minek okaert en nem dičekedem te veled az en anǵal tarſim ko̊zo̊tt. Azert o atkozott lelek, ma el haǵlak teged, es bučut vezek te to̊led, Es ezeket meg monduan az anǵal, el enezek o̊ elo̊le. Latuan ezeket az remete iſmeglen tekente az haznak aytoyara, es lata eǵ fekete embert. be io̊nie, es az kornak hazaba be mennie, Es o̊ vtanna eǵ tizes zeket vinnie, es o̊tet rea ylnie, Es ime io̊ue o̊ vtanna zamlalhatatlan o̊rdo̊go̊knek ſokaſſaga. Meľ kornak monda az o̊rdo̊go̊knek feyedelmek a luciper, O en zereto̊ baratom, en gonozul io̊ttem teneked, hoǵ innentowa mindenkoron leǵ mi velo̊nk, es mito̊lo̊nk ſoha el ne tauozzal, Monď azert eneket minekewnk es vigaztaľ meg minket, Az nauaľas kor kediglen monda. Ime o̊ro̊meſt eneklek, es meg vigaztallak, Es kezde eneklenie az naua-

ľas karhozando ember monduan. Atkozott leǵen az ey, kiben engemet az en ańam fogadott, Atkozott leǵen az en ańamnak mehe. ki engemet viſelt, Atkozott leǵen az fo̊ld, kibe lakoztam, Atkozott leǵen az egnek velagoſeyto allati, nap. hod, es čillagok, melľek ennekem velagoſſagot zolgaltattanak, Atkoztak leǵenek criſtuſnak martiromi || kik criſtuſert o̊ vereket vntottak, Atkoz- 30
tak leǵenek iſtennek minden zenti, kiknek imadſagiba bizuan, en vetkeztem. Atkozott leǵen az ziz maria, ki zilte iſtennek fiat, Atkozott leǵen iſtennek fia, ki emberi nemzetert o̊ veret vntā kiue. kibe bizuan, nem zo̊ntem vetkeznie. Ez lo̊n az karhozott embernek o̊ eneke. Monda az luciper o̊rdo̊g nekie. Oh mi zereto̊ baratunk, iol tudod a mi eneko̊nket, azert melto vaǵ lakoznia a mi orzagunkba, Ezeknek vtanna vr Ieſus criſtus, iſtennek fia meg ielenek nekie, emberi teſtbe. kereztfan figuen, vas zegekuel meg zegeztetuen, es teuiſk (koronaual) koronat feyeben viſeluen, az kopyaual, oſtorral, vezzo̊uel. es eǵeb alǵukual, kikkel kinzattatott volt. es monda nekie, O atkozott ember, ime iol latod, meny vereſegeket, es minemo̊ kinokat zenuettem eretted meg fezeyteſre, es halalra attam magamat te eretted, es en veremnek hullaſaual zabadeytottalak ki o̊rdo̊gnek (m) markabol, Es ezeket mind te ſemminek aleytottad, es engemet meg vtaltal, es en rolam nem gondolkottal. halakat ennekem nem attal, Azert ti o̊rdo̊go̊k ragadyatok el o̊tet, es veſſetek pokolnak fenekere, Ezeket latuan, az karhozott lelek. monda. Iay. iay, iay. ennekem nauaľaſnak, Az lezen en keſerues ńugodalmam, mind o̊ro̊kko̊l o̊ro̊kke, Ennek vtanna leg ottan az o̊rdo̊go̊k ragaduan o̊tet, el viuek, es vetek pokolnak fenekere. Ott mind o̊ro̊kko̊l ǵo̊ttro̊dik, Kito̊l minket meg menčen vr Ieſus criſtus, kinek leǵen tizteſſeg, es dičo̊ſeg o̊ro̊kko̊l o̊ro̊kke Amen. Azert monďa zent Gergeľ. Iſtennek igazſaga azt aďa, hoǵ ki itt ez velagban nem akart penitenciat tartania, mikoron tehette vol||na, az o̊ halalanak ideyen nem tarthat. bator akarna es, 31
Zent Agoſton es vǵ mond, Olľ iſteni čapaſſal ittetik meg a bines, hoǵ el feletkezzek o̊ magarol halalanak ideyen, ki eletebe el felette volt iſtenet

VR Iſten eǵ zent Iambornak illľen rettenetes dolgot mutata. Mert lattatek o̊ nekie, hoǵ vrunk xpūs ilne eǵ arańas zekbe, es az o̊ zent ańńa Maria mellette. es mind az o̊ zenti ko̊rńile. Ime

azon ko̊zbe eǵ o̊rdo̊g, hoza az itelo̊ bironak eleibe eǵ holt viteznek lelket, es monda, Ime hol a preda. Az te anǵalod, es en, ko̊uetťo̊k vala ez lelket, o̊ eredetito̊l fogua, mind o̊ eletenek vegeiglen. De a te anǵalod o̊ nekie o̊rizetire vala, en kediglen artaſara. Es mind ketten vadazzuk vala o̊tet, mikeppen ket agar eǵ ńulat. Demaga ez lelek vegezetre eſek en kezembe. Annak okaert, miert hoǵ igaz biro vaǵ, teǵ igazat itelned o̊ felo̊le. Fele (!) a biro, Mi ennek oka, hoǵ (eſſe) eſett inkab a te kezedbe, hoǵ nem az en anǵalomnak kezebe. es miert iartal ko̊zelben hozzaya hoǵ nem az en anǵalom. Felele az o̊rdo̊g, Azert, mert to̊b volt o̊ bine, hoǵ nem io miuelkedete. Felele az igaz biro vrunk xp̄us monduan. Monďad meg ennekem, minemo̊k voltanak az o̊ binei, Felele az o̊rdo̊g, Ennekem vaǵon eǵ ko̊ńuem, ki mind be vaǵon iruan ez leleknek bineiuel. Monda a biro. Mi neue az ko̊ńwnel (!), Felele az o̊rdo̊g, Ez ko̊ńwnek neue engedelmetlenſeg, het halalos binekkel eǵetembe, es minden leuelen to̊b to̊b vaǵon ezer igenel, Es ime mindeneknek itelo̊ biraya, az en ko̊ńuem, mindeneſto̊l fogua be vaǵon irua, Itelľed azert
32 ez lelket ennekem, Az itelo̊ biro kediglen, az xp̄us || vezteg kezde halgatnia, Eleue iarola az irgalmaſſagnak ańńa az ziz Maria, es monda az o̊ fianak, En zereto̊ fiam, en akarok vetekednem, az o̊rdo̊ggel ez lelekert. Kinek felele az o̊ zent fia Ihe-ſus, En zereto̊ ańam, mikoron az o̊rdo̊gnek nem tagattatik meg az igazſag, mikeppen tagattatik meg te to̊led, ki vaǵ en ańam, es anǵaloknak azzońa, mert te mindeneket tehec. es tuc. Tahat a bodog ziz Maria, harom dolgot vete az o̊rdo̊gnek o̊ eleibe, es monda, Monďad meg ennekem te nauaľas o̊rdo̊g, Tudode te embereknek gondolatťat, awaǵ nem, Felele az o̊rdo̊g. Nem tudom, hanem čak azokat tudom, melľeket kilſo̊ tetemennek miatta. awaǵ zolaſnak miatta, vehetek ezembe. Mas dolgot kerde o̊ to̊le azzońunk ziz maria monduan. Monďad meg ennekem te o̊rdo̊g, Mi nemo̊ allat az, a ki el to̊ro̊lheti az iraſt a te ko̊ńuedbo̊l. Felele az o̊rdo̊g. Semmi azt el nem to̊ro̊lheti, hanem čak, tudnia illik, iſteni zeretet, Vala ki az iſteni zeretetet vallanďa o̊ ziuebe, akar melľ naǵ bines leǵen, leg ottan ki faragtatik az en ko̊ńuembo̊l. Harmad dolgot kerde az bodog ziz maria az o̊rdo̊gto̊l monduan. Monďad meg en nekem te zegeń o̊rdo̊g. Vaǵon olľ fertelmes bines, es annera el zakatt en fiamtol, hoǵ nem terhetne

bočanatra, meglen el ez velagba, Felele az o̊rdo̊g monduan,
Ninčen olľ fertelmes bines, ki meg nem terhet, ha akaranďa,
mert akar melľ naǵ bines leǵen, ha el valtoztatťa az o̊ gonoz
akaratťat, es o̊ eleibe vezi az iſteni zeretetet, meńi o̊rdo̊g vaǵon,
mind az ſem tarthatnaya meg, Tahat ezeket haluan az irgal-
maſſagnak ańńa, monda || az ko̊rńűl valo allo zenteknek, Ez lelek 33
o̊ eletenek vegen. tereyte o̊ magat en hozzam, es monda en
nekem, Te vaǵ irgalmaſſagnak ańńa, es meg ńomorultaknak
irgalmazoya, En kediglen meltatlan vaǵok kernem a te edeſſeges
fiadat, mert az en bineim igen naǵok, es igen ingerlettem en o̊tet
haragra. mert inkab zerettem az en akarotamat, es ez velagot,
hoǵ nem iſtenemet, Kerlek azert tegedet irgalmaſſagnak ańńa,
hoǵ ko̊ńo̊ro̊ľ en raytam, mert te ſemkinek, te hozzad foľamonak,
el nem tagadod az irgalmaſſagot, Es annak okaert maſtan azt
fogadom en teneked, hoǵ ha az en teſtembe terendek, meg aka-
rom iobboytania magamat, es en akaratomat (ak) a te fiadhoz
akarom tereytenie, vǵ hoǵ ſemmit eǵebet nem akarok zeretnem,
hanem čak o̊tet, De mindennek felo̊tte ezt banom, es ezen ohay-
tok, hoǵ ſemmi iot nem tettem a te zent fiadnak, es az en
teremtemnek tiſteſſegere. Azert kerlek tegedet keǵeſſeges azzo-
ńom, hoǵ ko̊ńo̊ro̊ľ en raytam, mert ſenkihez eǵebhez nem foľam-
hatok, hanem čak te hozzad, Ilľen igekkel es gondolatokkal
io̊ue, az o̊ vegen ez lelek en hozzam, Mi nem de, nem kell e
meg halgatnom o̊tet. Es ki volna az ember, ki maſt meg nem
halgatnaya, ha telľes ziwel, meg iobeytaſnak telľes akaratťaual
akarnaya magat meg iobeytania, Mińiuel inkab kell ennekem
meg halgatnom en hozzam kayaltokat, ki vaǵok irgalmaſſagnak
ańńa, Felele az o̊rdo̊g. Ez ilľ akaratbol en ſemmit nem tuttam,
de ha vǵ vaǵon mikeppen mondod, bizoneyčad meg nyluan
valo okoſſaggal, Felele az irgalmaſſagnak ańńa monduan, Meltat-
lan vaǵ te zegeń o̊rdo̊g, hoǵ en teneked felelľek, Eze||ket hal- 34
uan az igaz biro, vrunk xp̄s, monda az o̊rdo̊gnek Nem itelhe-
tem meg addig, meg nem hallom meg az o̊ io es gonoz teteme-
net, awaǵ az o̊ro̊k eletre, awaǵ karhozatra. Ezt halwan az o̊r-
do̊g, vezteg (kezde) foga halgatnia, Es eleue iarula az o̊ anǵala,
es monda, Vram az en ko̊ńuem engedelmeſſeg, melľen engedet
te neked, es benne vaǵon het leuel. tudnya illik, kereztſeg, az
o̊ bo̊yte, o̊ imadſaga, az o̊ (ima) alamiſnaya, az o̊ te hozzad

valo remenſege, hit, kit tartot, mikeppen az io kerezt'en hitet, az iſteńi zeretetet, Tahat azzońunk ziz maria bozzontuan az o̊rdo̊go̊t, monda nekie, O te ńaual'as o̊rdo̊g, mikeppen o̊rizted a te ko̊ńuedet, es mikeppen to̊ro̊lted azt el, ki benne volt meg iruan, Tahat kezde kayaltania az o̊rdo̊g, monduan, Iay, iay, ennekem, mert (meg) meg čaltal, mert en mind el veztettem, mit ńertem volt. es meg ǵo̊ztettem. Ez vtan eleue iarul'a az anǵal es monda. Miert hoǵ halalos mult ki ez velagbol, es iſteńi zeretetet vallott, melto hoǵ elo̊zo̊r meg tiztull'on, es menńen be meń (oz) orzagba, Es az itelo̊ biro meg itele o̊tet monduan, Meglen volt akaratt'a elnie ez velagon, anne ideiglen kint zenued'ien, De miert neki oll' akaratt'a volt, hoǵ o̊ro̊meſt (volt) akart volna elnie mind ez velagnak vegezteiglen, Azert kell o̊ nekie meg maradnia a kinba, mind iteletnek napyaiglan, es mind addiglan egnie, meglen tizta lezen mikeppen az arań, mell' a kohba bizoneytatik meg, Mert az en igazſagom, hoǵ mind addig kinzattaſſek a lelek, meglen meg adattatnak azok. mell'ek o̊ miatta hamiſſan el vetettek, mind mento̊l kiſſeb fill'eriglen, Az igaz meg fizeteſnek kediglen ezenkeppen kell lennie, hoǵ meg add'a azokat, mell'eket vo̊tt volt el eǵebekto̊l hamiſſan. es || eleget teǵen, awaǵ lezen az elek tetel az ol' leleknek o̊ baratinak io teteleknek es alamiſnayoknak miatta, awaǵ hoǵ a lelek kinzattaſſek purgatoriumba mind addig, meglen eleget tezen, awaǵ az en zent teſtemnek aldaſanak miatta o̊ erette, awaǵ az en baratimnak o̊ eſedezeſeknek miatta, Mert ezeknek miatta oltattatik purgatoriumnak o̊ tize, Ezeket haluan azzońunk ziz maria, monda En (de) edeſſeges fiam, te azt mondad, hoǵ a te baratid ſegeythetneyek a lelket, Felele a fiu, Vǵ vaǵon en zereto̊ ańam. Mert mel' ember vala mell' vrnak inkab keduesb, annak keremeſet az vr hamarab halgatt'a meg, De minek okaert, en edeſſeges ańam te zereteteſb vaǵ en nekem mind en baratim felett azert en zent ańam, keryed ammit akarz, es minden meg adattatik teneked, Es monda a ziz Maria, En zereto̊ fiam, eǵ kereſt kerek te to̊led, tudnia illik, hoǵ ez lelek ne laſſa a rettenetes o̊rdo̊go̊ket, es ſokaig ne hall'a az o̊ meg meueteſeket es ǵalazatt'okat es hoǵ ne o̊rizzen hiuſeget, es leg ottan mindenek meg bočattatna .(!) o̊ nekie, Es azon zem pillantaſba a lelek ſoga dičernie monduan, Dičo̊ſeg adaſſek teneked vr iſten, en te-

remtem, es itelő biram, Es monda azzońunk maria, En zerető fiam Iheſus, ez lelek aytatoſſaggal zolgalt en nekem, es dičert engemet, es mind te zolgaidat, es baratidat, kik kőrńől alnak, dičerte ő imadſagaual, Azert ő felőlők, es en felőlem, kerlek hoǵ irgalmaz e lelekkel, es adďat őnekie, a mi keremeſőnkert. hoǵ ha vala mellʹ kin zenuedő volna, tudďa azt el vegeztetnek lennie altallʹaba, Ezeknek vtanna az io anǵal, ki nekie adattatot vala őrizetre monda || az bironak, Vram en 36
eredettől fogua tarſa voltam ez leleknek, es ő teſtenek, es őtet kőuettem, a te hozza valo lataſodnak zeretetiből, Ő kediglen mindenha az te akaratodat tezi vala, azert kerlek tegedet, irgalmaz őnekie Tahat felele az vr monduan, Nem illik hoǵ en ti tőletek valamit el tagadďak, Azert valamit akartok, a leǵen. Es ezt haluan az zentek, dičerek az vr iſtent, Es azonkeppen a lelek, meg zabadoluan, mene meńorzagba. az őrők ńugodalmra. es az ördőgők naǵ ǵalazatoſſaggal menenek pokolnak fenekere, Azert zerető aťamfia enńi ſok bezedből ezedbe veǵed magat. Fellʹed iſtennek ő rettenetes iteletit, Es zolgallʹ ziz marianak, Mert valaki ő nekie aytatoſſaggal zolgal ő halalanak ideyen el nem vez, Amen,

Ennek io aldomaſa volna io helen.

TARTALOM.

WESZPRÉMI CODEX.

PEER CODEX.

WINKLER CODEX.

SÁNDOR CODEX.

GYÖNGYÖSI CODEX.

THEWREWK CODEX.

KRIZA CODEX.

BOD CODEX.

BINDING SECT. NOV 28 1969

PH
2025
N94
köt.2

Nyelvemléktár; régi magyar
codexek és nyomtatványok

CIRCULATE AS MONOGRAPH

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

CIRCULATE AS MONOGRAPH